

20
100

UVA BHSC

138

~~92~~

307

68.

Handwritten flourish or symbol, possibly a stylized letter or decorative mark.

803

Small handwritten mark or symbol.

UVA.BHSC

UVA BHSC

DE GILGONIA

REGIA REGIA REGIA

CONSTITUTIO REGIA

REGIA REGIA

DECISIONES
 SACRÆ ROTÆ ROMANÆ
 CORAM ILL^{MO} ET REV^{MO} DÑO
 MICHAELE DEL OLMO
 SEGVNTINO

*Olim in Romana Curia pro Regno Castellæ eiusdem Sacræ
 Rotæ Auditore, nunc autem Magno rotius Medio-
 lanensis Status Cancellario, & in Consilia-
 rium Supremi Castellæ Senatus à
 Regia Catholica Maiestate
 designato.*

In duas partes distinctæ cum suis argumentis, & Summarijs. ~

Tomus Secundus

ROMÆ MDCCII.

DIEGILS IONES

SACRA ROTAROMANA

CORAMIT ET REV^{no} DNO

OMNIBUS

REGRINO

Quin in Romanis Curia p[ro]p[ri]a C[on]silio d[omi]ni

et in A[nt]iquo n[ost]ro in M[ag]is p[ro]p[ri]o M[ag]is

longis p[ro]p[ri]o C[on]silio d[omi]ni C[on]silio

et in p[ro]p[ri]o C[on]silio d[omi]ni C[on]silio

et in p[ro]p[ri]o C[on]silio d[omi]ni C[on]silio

et in p[ro]p[ri]o C[on]silio d[omi]ni C[on]silio

et in p[ro]p[ri]o C[on]silio d[omi]ni C[on]silio

et in p[ro]p[ri]o C[on]silio d[omi]ni C[on]silio

et in p[ro]p[ri]o C[on]silio d[omi]ni C[on]silio

et in p[ro]p[ri]o C[on]silio d[omi]ni C[on]silio

DECISIONES

ILL^{MI} ET REV^{MI} D^{NI}

DEL OLMO

SACRÆ ROTÆ AUDITORIS

TOMVS SECVNDVS

Romana Divisionis

Luz, 11. Januarij, 1700.

Argumentum

Fratres, quamvis inter se distributis bonorum fructibus convenerint in communionem ipsis viventibus persistere, adhuc tamen impediri non debet Divisio universalis, et per effectus, si ex communiione pertinere possint discordia, vel alia Fratres ipsi nova Divisioni consenserint.

Summarium

- 1. Nemo cogi debet in communionem permanere.*
- 2. Communis atrocioresque consensiones inter Fratres.*
- 3. Et ideo facilius inter ipsos permittenda est Divisio.*
- 4. Divisio provisionalit non impedit, quod ad novam, et realem deveniri possit.*

5. Aequalitas in Divisionibus semper seruanda est.
6. 7. 8. In pactum, quod diuisio durante vita cuiuslibet ex Diuidentibus retractari non possit, sustineatur, vel in totum vel in parte.
9. Valet altera ex Partibus ab eo resilire, quando non per-
tineri possunt Discordia;
10. Amplius etiam si fuerit iuramento munitum.
11. Quod etiam conceditur possunt Partes ab eo recedere
alia non existente causa.
12. Diuisio quoad bona Libera fieri valet per ipsos effectus,
et quoad fideicommissaria per fructus tantum.

Decisio CLXXVIII.

Exortis diuersis contentionibus, et dissidijs inter
Arcangelum, et Equites Prosperum, atque Octauium Fratres
de Mandosijs occasione administrationij bonorum in com-
muni possessorum, futius ducis idem Arcangelus ad eas
imposserum dirimendas exeros Fratres ad realem omnium
bonorum diuisionem prouocare; Quamobrem ijs in iudicium
citatis coram G. D. Aldouando Iudice ab H. Deputato,
post varias Peritorum relationes in actis superuentas, idem
Iudex decretum protulit, in quo mandauit diuisionem fieri
quoad bona Libera per ipsos effectus, et quoad fideicommissaria
per fructus tantum ad formam trium foliorum precedentem
ab Arcangelo in actis dimissorum, concessa tamen alijs duobus
Fratibus facultate eligendi portionem quae magis beneuolam,
atque exceptis nonnullis bonis in alio Separato folio descriptis, quod
cum annos fuerit in ^{ris} 800. deponi uoluit in Sacro Monasterio
Pietatis ad effectum inuestiendi pro fundo, et capitali annui
Legati 3. 144. relicti Societati S. R. XII. Apostolorum de Urbe
ab Quintia Talana, et Arcangelo Seniore de Mandosijs, donec
capitale ascenderit ad annuos redditus dictorum centorum 144.,
reseruato jure repetendi omnes expensas in melioramentis eius.
inde

inde factas Summaris Arcangeli No. 70. Ad hoc tamen decreto Eques Prosper, et Octavius ad Bonam provocantes dubium subscribi curarunt = An, et quomodo faciendae sit divisio et de quibus bonis, quam Eodem Domini faciendam esse ad formam dicti Decreti B. P. D. Aldrouandi, a reservatis juribus pro melioramento eius vinculis, responderunt.

Resolutionis ratio quoad divisionem in genere ex eo de:

1. Sumptus fuit, quod nemo inuisus cogi debet in communionem permanere ad Text. in L. fin. C. Commun. Divid. Bonaguerr. ad Statut. Lugub. Lib. 2. rubr. 67. n. 2. Torr. de pact. fut. success. Lib. 3. cap. 10. n. 4. Bonae in Bononien. Divisionis n. 13. Martij, prox. S. Neque ad suadendam coram B. P. D. meo Scotto; quinimmo cum communio, quae etiam inter Fratres inimicitias et contentiones quamplurimum parit, eas atrociores inter Fratres causare soleat, per ea, quae tradit Michalor. de Fratr. par. 3. cap. 1. n. 18. et 20. Et
2. facilius in presenti Divisio permittenda est, ut alia dicit Bonae in Bononien. Renunciationis usus fructus, seu Primogenitura de Corpis p. July 1693. S. assumpta coram bon. meo Benincasa.

Quia ea impediri valeat ab antiqua divisione, quae usque de anno 1668. inter eosdem Fratres intercessit; quia cum illa non fuerit formalis Divisio, sed quaedam Simplex conventio per modum potius provisionis super redditibus inita de recipiendis scilicet à Magistro Domus illorum ratam cuiuslibet

4. ex Fratibus tangentem, nequit ex inde operari, quod nova, et realis omnium Bonorum Divisio faciendae non sit ex firmatis per Bonae in Bononien. Divisionis 10. May 1697. S. Quo enim coram B. P. D. meo Muto, et B. Martij proxime praeteriti S. Neque ad suadendam coram B. P. D. meo Scotto, Et qui: eodem indistincto etiam quoad vineas, quamvis inter effectus eodem tempore divisae fuerint; cum enim nonnullae ex illis, quae fideicommissis obnoxiae sunt, assignatae fuerint Arcangelo, aliae vero, quae sunt Liberae, ad alios duos Fratres pertran-

5. Siverint nova utique effectuum repartitione res ad equalitatem in divisionibus semper servandam reducenda est B. D. Paulus Episcopus Verulanus ad Scas. Favent. rubr. 26. Lib. 7. n. 26. Botaport. Corr. de pact. fut. Success. decis. 171. n. 18. et in d. Bononien. Divisioni 10. Maij 1697. S. Absque eo, quod coram B. D. Muto.

6. Nec relevat pactum in eadem Conventione adiectum, quod nempe eadem Divisio durante vita cuiuslibet ex Dividentibus retractari non posset; Quod quidem sit an dictum pactum ad vitam pacificandam inisum tanquam perpetuum, sed temporale sustineri valeat, cuius affirmativam licet evocentur Gratian. Discept. 905. n. 5. et seqq. Resaur. decis. 242. n. 5. negativam tamen Latè defendit Michalon de Patr. 2. cap. 37. n. 11. et cap. 43. n. 7. et seq. et quidquid porsus sit an illud quando non respiciat unicum patrimonium contradentium servandum saltem sit quoad particularia bonorum corpora, quae comprehendit, ut tenent Seraphin. de privil. juram. privileg. 58. n. 19. versic. vel potest dici Gratian. d. discept. 905. n. 20.

7. Domini praesens ab his questionibus ex duplici capite censuerunt dictum pactum in Hypothesi non observare. Primo videlicet quia post dictam antiquam repartitionem non Leues inter Fratres ortae fuerunt discordiae tam civiles, quam criminales, majoresque etiam in dies ex calore signanter propeis judicij pervenerunt; Unde hac causa adeo rationabili supervenit dubium non est quin Pactes valeant ab eodem pacto resilire juxta d. Henricam Bartol. in l. si conueneris 14. n. 2. ff. pro Soc. Quin. cony. 23. sub n. 22. versic. Nec obstat alia ratio Lib. 5. Pat. d. discept. 905. n. 12. et seq. Gattieroz de juram. part. 1. cap. 58. n. 11. in fin. Ad d. Seraph. de privil. juram. privil. 58. n. 6. Michalon. de Patr. part. 2. d. cap. 43. n. 25. Bota in rec. decis. 241. n. 33. part. 5. et post Corr. de pact. futar. Success. decis. 170. n. 3. quamvis etiam Contradentes dictum pactum juramento confirmaverint, quia cum illud censeatur appositum utilitatis gratia, ea proinde ob riparum Supervenientia

tiam cessante, juramentum non obligat, ut tradit Michaelon.
de Frat. d. cap. 43. n. 30.

Secundo vero quia prefati Octavius, et Prosper petita
diuisioni consensum praestiterunt, nam in Liris in electione
citati ad eligendum Peritum absque ulla reclamacione pro eorum
parte elegerunt Philippum Peritum, qui ad effectum procedendi
ad realem omnium bonorum diuisionem eius relationem in actis de-
dit Summ. d. Fratrum n. 3. quod stance censeatur dictos Fra-
11. tres ab eodem pacto recessisse, quod fieri posse probant Frenzon.
ad Stat. Urb. Lib. 1. cap. 59. n. 6. Michaelon. de Frat. d.
cap. 43. n. 31. Cos. in Bononiens. renunciacionis usus fru-
ctus, seu Primogeniturae de Corpis prima July 1693 S. Prabus
taria, et 10. Martij, 1694. S. Nec magis coram bon. me. Be-
uincasa; absque eo, quod dicta de Lantana Periti electio
sublata dicatur ex protestatione per eosdem Fratres emissa,
et ex recurso ad plenam Signaturam successiue habito, quoniam
uterque ex dictis actibus promouebatur aduersus electionem Se-
bastiani Cipriani, qui fuerat a R. P. Aldouando in ter-
tium Peritum deputatus Summ. Responsionis Fratrum n. 2.
et replicationis Arcangelij pariter n. 2., non autem per
ipsum dirigebatur ad impugnandam Peritorum electionem,
quam voluntarie per biennium antea iam expleuerant.

Quo uero ad modum, cum quo prefata diuisioni faciendae sit,
Domini relativi se habentes ad Decretum R. P. Aldou-
vandi autumauerunt, quod ea quaedam bona Libera fieri de-
12. beat per ipsos effectus, et quaedam fideicommissaria per fructus
sanctam, prout alias tunc modum seruandum esse dixit
Cota in Romana restitutionis in integrum 3. Maij 1692 S.
Iniustitia autem, et 12. Xbris eiusdem anni S. Quamobrem
coram Rmo D. Aernault Archieps Turonen., quodque per
partitionem faciendam sint ad normam trium foliorum, quae per
Arcangelum fuerunt in actis exhibita, tributa tamen alijs
duobus Fratibus facultate eligendi alteram ex tribus portio-
nibus consentis in dictis folijs ipsis magis beneficam, cum ita
eorumdem Fratrum indemnitati satis ex eo consultum sit,

Quod si Archangelus & quales portiones fecit nil sane supererit
 Sed quod imposterum conparaturum fiat, si vero easdem partes in
 qualiter dividit, et tunc ipsi poterunt maiorem, et pinguiorem
 ex illis eligere.

Et ita utraque

Cautiones Aggregationis

Ven. 18. Januarij 1700.

Argumentum

Licet in Electione Confraternitatis conventum fuerit, quod
 conventum fuerit, quod functiones per Parochum expleantur,
 attamen si postmodum ea fuerit aggregata Archidiaconi
 sacri Oratoris, et Montis Urbis, habet facultatem sibi
 eligendi pro dictis functionibus Cappellanum, qui in
 associandis cadaveribus incidere potest cum cotta, et Stola
 etiam eodem Paroco praesente.

Summarium

1. Communicatio privilegiorum operatur ac si illa ab initio
 fuissent concessa.
2. Conventio semper intelligenda est rebus in eodem statu
 permanentibus.
3. Privilegium superveniens liberat ab omni vinculo, et
 obligatione antea praesistente.
4. Stola in verum signum sacerdotalis dignitatis deferretur.
5. Sacerdotes antiquitus etiam in publico tenebantur cussola incedere.
6. Sacerdos non incideret solemniiter si Stola deferretur.
7. Privilegium concessum in remunerationem alicuius piope-
 ritis est potius ampliandum quam restringendum.
8. Actus propius Constitutioni non modicum in servitio pro illius
 interpretatione.

g. Ob:

9. Observantia est melior interpretis pro declarandis apostolicis
Constitutionibus.

10. Privilegium interpretationem accipit à iudicatis, quae sub
illo emanant.

11. Stola est signum deo tam jurisdictionem.

12. Contrarium.

13. Privilegium derogat juri communi in contrarium.

14. Cappellani post Confraternitates incedentes ex antiqua
consuetudine cotam et Stolam deferunt.

15. Juri tertij non censetur Pontificem voluisse in privile-
gio tunc derogare.

16. Limita 1°. Si aliud privilegium remanere superfluum.

17. Limita 2°. Si privilegium de sua natura est alteri prejudiciale.

Decisio CLXXIX.

Cum R. P. meus Pius cui causa in precedenti
instantia ob appellationem à Sententia A. C. Origi ab utraque
ex partibus interpositam devoluta erat, prioribus tribus Decisioni-
bus 27. Junij 1698., 9. Januarij, et 15. Junij Superioris anni
coram ipso editis definitivè pronunciauerit Confraternitatem
Mortis Finarij valide, ac legitimè fuisset aggregatam ad Archi-
confraternitatem Gratianij, et Mortis Vitis, eique propterea
communicatas fuisse omnes indulgentias, privilegia facultates,
et gratias tam spirituales, quam temporales, quibus dicta Archi-
confraternitas possidet, nec non licere eidem Confraternitati
eligere Cappellanum sibi beneficium, et ad nutum amovibilem,
illumque in associandis Cadaveribus deferre cum cotam, et Stola
Laetiam praesente Parocho, seu Archipresbytero, et pro ut Latias
ex sententia eiusdem met Sententiae Summarie Confraternitatis
A. C. inde ad novam provocacionem Archipresbyteri, et Capi-
tuli Collegiate Decesij eiusdem Loci communi in medio locis:
oris appellationis causa, quae iam hodie à Dominis an Senten-
tia roalis sit confirmanda, vel infirmanda, et pro illius
confirmacione responsum petuli.

Iustitia enim prefate Sententia Luculense emicat ex
 dictis tribus Decisionibus in causa editis, absque eo quod illa
 obumbrari valeat in ea parte, qua tribuitur Confraternitati
 facultas eligendi Cappellanum, cumque in Funeribus cum Sto:
 La deferendi etiam presentis eodemmet Archiepiscopo, ad quam
 ius Defensores de cetero acquiescentes locali iudicio in presenti
 Disputatione sese unice restringebant; Quoniam quoad ele:
 ctionem Cappellani, cum san. me. Pias IV. in eius Constitutio:
 ne in ordine La 2 p. Eiusmodi facultatem fuerit in partem
 eius Archiepiscopatus Nationis, et Mortis Urbis, conse:
 quens est, quod quemadmodum in successione in aggregatione
 Confraternitatis Finarij eidem communicavit omnia, et
 singula Privilegia sibi competentia, ita eadem facultas
 etiam memorata Confraternitati competere debet ex vi prae:
 1. communicationis privilegiorum, quae operatur, ac si ea ab initio
 fuissent eidem Confraternitati concessa ad tradita per Ordin.
 cons. 300. sub n. 5. vers. et persertim Bot. coram Crescent. decis.
 9. n. 5. vers. secundo quid de privil., et in per. decis. 338. n. 4.
 par. 10. decis. 348. n. 20. par. 11; et coram Card. Cels. decis.
 70. n. 11.

Haud relevante, quod in illius erectione praesertim con:
 ventum fuerit, quod in processibus, et funeribus associari
 deberet per ipsum Archiepiscopum, omnesque functiones cele:
 brandae essent in ipsa Ecclesia Collegiata, ubi fuerat erecta. Ut
 tamen quod enim ex his non inde sequitur, quod Confraternitas
 nequiverit dictum Cappellanum ad partem amovibilem elige:
 re, ad huc tamen obiectum duplici responsione remouebatur,
 altera nempe quia cum societas passim fuerit ad instantiam
 eiusdem Archiepiscopi, vicariorum Massariorum, et Agensium
 dictae Ecclesiae Collegiatae Finarij Sensentiam H. Super eius
 expulsiōne ab eadem Ecclesia Summarie responsionis Confrater:
 nitatis n. unico, et facultatem ad aliam Ecclesiam se transfer:
 endi, proutque Oratorium construendi per consimilem Sensen:
 tiam H. obtinuerit confirmatam in 2. Decisione Lucij Carz,
 coram B. D. meo Pio S. finali, statu rerum taliter variato

non

non tenetur amplius ad observantiam dictarum Conventio-
 2. num, cum de Semper intelligantur rebus in eodem statu perman-
 entibus ad Sept. in l. quod Servius ff. de condit. ob caus. Me.
 nodi cons. 156. n. 5. Signatell. consult. 46. n. 29. tom. 5. Cassill.
 decis. 99. n. 22. Cotta coram Duran. decem. 322. n. 4. Altera
 vero quia per aggregationem successive obtentam eidem Societas
 facti supervenit privilegium eundem Cappellanum eligendi, il-
 lumque in funeribus deferendi cum cotua, et stola, quo stan-
 re et minus ad Legem sibi ab initio prescriptam adimplementum
 3. cogenda est cum ob eius privilegij supervenientiam libera, et
 soluta remanserit ab omni vinculo, quo antea adstricta reperie-
 batur, ut patet adductos in 2a. Decisione cuius Cause S. Absq.
 eo, quod tradunt Olorad. cons. 4. n. 1. Marcesan. de Commis.
 part. 2. S. 2. n. 269. fol. mudi 327. Fagnan. in cap. magnus
 n. 26. de oblig. ad rationem ordinand. vel non.

Quo vero ad facultatem deferendi in funeribus eundem
 Cappellanum cum cotua, et stola etiam presentis Archipresbyteri,
 iustitia precedentij iudicari emergit ex conformi privilegio per
 san. me. Cum IV. in premissa eius Constitutione Archi-
 confraternitati Mortis Urbis concessa, et per istam vigore
 aggregationis Confraternitati mortis Finarij, communicata,
 quia de facultate cuiusmodi quoad Archiconfraternitatem
 aggregantem valeat aliquo modo dubitari, cum namque idem Pon-
 tificex post impartitum privilegium eligendi Cappellanum isti
 preterea demandaverit, ut interueniat in associandis Cada-
 veribus, eaque requisito etiam Parocho quatenus interuenire
 velit in forma consueta, et solemni sepellire debeat, ut in S. g.
 eiusdem Constitutionis, per necessitate fatendum est, quod Papa
 intellexit, ut idem Cappellanus utatur stola etiam presentis
 4. eodem Parocho, nam cum illa sit proprius sacerdotis habitus,
 ac in verum signum sacerdotalis dignitatis deferatur, ut
 observant Archidia. in cap. Ecclesiastica distinct. 23. sub
 n. 4, et ex Concl. Moguntin. cap. 28. Gratian. Discep. for.
 cap. 198. n. 54. et seqq. Dominic. Macr. in Hierolixicon.
 5. verbo stola, ubi quod antiquitus sacerdotes semper cum illa

etiam in publico incedere tenebantur, optimè Diu. Rom. par. 3. 3mo questis. art. 3. Anonell. de regim. Eccles. lib. 3. cap. 18. n. 21. Barros. de Paroch. part. 1. cap. 10. n. 11. in fine non utique adimpleretur solemnis forma per Pontificis mandatu, quoties Cappellanus ad funera sine stola interveniet, ut arguit procedenter Bos. in postrema Eius Cause decisione. S. Cum enim.

Hic autem sensus confirmari videbatur cum ex eo, quod Summus Pontifex Eiusmodi privilegium concessit in remunerationem p. operis ab ipsa Arcidiconfraternitate exerciti, Eumandi nempe Cadavera, quae secus in Campis ferarum esca, et cibus remanent, quo fit, ut illud tamquam tributum pro alliciendis Confratribus ad tanti operis continuationem sit potius amplianda, quam restringenda ex adductis per Fagn. in cap. olim tibi n. 25. De verb. si. signific. cum ex Successiva declaratione in Sequela dictae Prag. Constitutionis ab eadem Confraternitate aggregante in Statuto emissa, quod illius Cappellanus in associandis Cadaveribus semper incederet cum cotta, et stola; Quae quidem declaratio tanquam accus proximus eidem Constitutio: ni non modicum in servis pro interpretatione, quod idem Pontifex sub verbis incedendi in forma solemni etiam stola declarationem comprehendere voluerit, ut firmat Bota coram Card. Cels. decis. 201. n. 4. et in d. postrema decisione Eius Cause. S. Idque clariss.

Tum etiam ex conformi observantia pedum ipsius Arcidiconfraternitatis aggregantis, sed etiam aliarum Societatum aggregatarum, quae omnes etiam praesente Parocho Cappellani cum cotta, et stola in funeribus desulerunt prout sentit Summario Confraternitatis n. 5. cum ad declaranda Constitutionis verba melior interpret, quam ipsa praeser observantia assignari non valeat ad Sept. in cap. cum dilectos de Consuet. Cap. Latr. Consult. 12. n. 5. et seq. Barros.

in

in cap. 8. n. 5. de Constit. Nota coram Coysa decis. 179. n. 7, et in Gerunden. Prioratus p. m. July, 1697. S. quibus coram bon. me. Vroind; et demum ex iudicatis, quae tam in casu concreto Confraternitatis Mortis, quam in abstracto Super. Eo arti. calo emanarunt. In concreto quidem, nam suborta contentione in Loco Clauari inter Societates, et Archipresbyterum eiusdem Loci Super. eo, quod in associatione Cadaverum Cappellani dictarum Societatum etiam ipso Archipresbytero praesente oratio induci incedere presunderent, Archiepiscopus Januend. illius delationem expresse indubio omnibus alijs Cappellanis excepto tamen illo Confraternitatis Mortis dicti Loci, cui ex privilegio cuiusmodi facultatem competere dignavit, et cursus in abstracto, quoniam ad dirimendas controversias per Parochos Urbis adversus Confraternitates excitatas Super. interpretatione Statuti Cleri Romani in ea parte, qua determinat Cappellanum cuiuslibet Confraternitatis coram, et Stola indutum post eandem Confraternitatem immediatè subsequi debere, Emin. Vicarius Urbis decrevit Cappellanos Societatum incedere posse cum Stola etiam praesente Parocho d. Summ. n. 9. Et eoque idem sabindè in gradu recursus resolutum fuit in Sacra Congregatione Concilij, ut ex illius decreto nouissime impresso post Antonell. de iur. et iur. 10. Cleric. fol. miri 26., quo circa cum fauor Archiconfraternitatis vigeat iudicata tam particularia, quam uniuersalia, nil amplius dubitandum Super. de facultate, et privilegio sibi in se predicta Constitutione impartito, ut in tertia Decisione B. P. mei Ly. S. Quae quidem.

- Arguè tamen non releuas, quod Stola sit signum propriè denotans iurisdictionem, ideoque de iure illa uti nequeant Cappellani praesente Parocho, penes quem residet omnimoda iurisdictionis ex adducto Pignatell. consult. 68. sub n. 12. tom. 6. et consult. 13. n. 21, et seqq. tom. 8. Item ultra quod contra: 12. aium tradunt Antonell. de regia. Eccles. Lib. 3. cap. 18. n. 21. Barbo de Paroch. part. 1. cap. 10. n. 11. in fin. et idem met Pignatell. consult. 48. n. 40. tom. 3. ubi quod Stola non

- est praeiudicium Signum jurisdictionis, sed tantum Sacerdotale
 Dignitatem denotans, utcumque sanè ea accipienda sit, ecce:
13. In ista non obstat, quia cum Cappellanus ex praemissis pecu-
 liari privilegio deferendi Stolum munitus sit, consequenter
 dicitur habere privatam Legem pro se, quae derogat juri communi
 in contrarium cap. nota per Barbo. in cap. privilegia n.
 4. et seq. distict. 3. et in praeo. ad tit. de rescript. in 6. m. 3.
 Fagnan. in cap. de paroe n. 3. de Cappell. Monach. et in
 cap. olim tibi n. 5. de verbor. signific. Gonzal. ad reg. 8.
 Cancell. gloss. 35. n. 5. et seqq; non etiam praetermittit, quod
 tamen praesupponendum foret, quod Stola jurisdictionis Signum
 indicaret, ad hoc incongruum non esset, quod illa etiam pro se
 Parochi atteretur Cappellanus in associandis cadaveribus, cum ipse
 incedens post Confratres tamquam Societatis Rectorem denotet
14. quamdam impropiam Jurisdictionem, propter quam antiqua est Con-
 suetudo, quod Cappellani Eubi post Confraternitatem incedentes,
 cottam, et orarium deferant, de qua Gratian. discept. forens.
 cap. 298. n. 66.

- Non replicare juvat, quod dictum privilegium sit strictè
 15. interpretandum tamquam tendens in praedictum Tertij, cuius
 juri nunquam censetur Pontificem tacite voluisse derogare;
16. Omitto enim quod verba Constitutionis de qua agitur, si in di-
 verso Significatu sumenda essent, inutilia penitus remanerent in
 ea parte, qua Cappellano in funeribus solemniter incedere pra-
 scribant, quod propterea operatur, ut de illis etiam in Tertij prae-
 iudicium Latissima interpretatio facienda sit iuxta re. p. in
 cap. Pastoralis, et cap. in die de privileg. Oldrad. cons. 268. n.
 1. vers. Sed in contrarium Fagnan. in cap. olim tibi n. 24.
 de verbor. signific. Samburrin. de jur. Abbas. tom. 1. disput.
 26. q. 5. n. 9. Martill. decis. 301. n. 80. quae libet censere
15. videtur amaritudo, ex quo cum agatur de privilegio, quod de
 sui natura est alteri praedictiale juri Tertij derogatum cen-
 setur in die, quod concernant Substantiam gratis, atque eo,
 quod aliquo illius e. p. n. fieri debeat, ut alij ad ductis
 fin.

firmavit Botu coram Card. Ferr. decis. 685. n. 12.

Demum nec aduersatur decretum Sacrae Congregationis
 Rituum datum in calce Eodierne responsis Archidyaconi Serii,
 quia cum illud decernat solum non licere Cappellano Confra-
 ternitatis deferre stolum quando non incedit una simul cum
 Confratribus; Eini proinde tanquam loquens in casu diverso non
 applicatur in Eypolesti ubi solum agitur de privilegio deferendi
 stolum Cappellanis impartito quando in simul cum eorum Societati-
 bus incedunt.

Quia Dominis remissive in alijs se habentibus ad
 Decisiones precedentis instantia resolutum fuit utraque

Sauonen^s Aggregationis
 Super Remissiva.
 Ven. 15. Januarij 1700.

Argumento non indiget.

Summarium

1. Consuetudo probanda est specificè, et in casu de quibus.
2. Privilegium competens diversis Confraternitatibus non
 abrogatur per non usum aliquarum ex illis.

Decisio CLXXX.

Archidyaconus, et Capitulum Collegiate Ecclesie Fina-
 rij de eorum iuribus forsane diffidentes in Eodierne Audien-
 tia una cum dubio principali Super confirmatione sententia
 Botalis, aliud desuper pro concessione remissiva, per me proponi
 curarunt; Sed Domini comperta irrelevantia Materie arti-
 culata iure merito responderunt articulos non esse admitteandos.

Cum itaque momentum futuræ probationis in eo fide-
 ret, quod nempe Cappellanis Confraternitatum episcopi

in pluribus Circumvicinis Locis in associatione Cadaverum deferat
cottam, et Stolum praeferat Parocho, quodque etiam nonnulli
ex Societatibus aggregatis ad Ardicongfraternitatem Orationis,
et Mortis Urbis credere nunquam consueverint cum Cappellano
cottam, ac oraris induto, eo ipso proinde patuit, quod tametsi proba-
tio cuiusmodi fuerit ad finem perducta, ad causam tamen mini-
me foret profutura, nam Confraternitates non aggregatae, cum
non possint per privilegium deferendi Cappellanum cum cottam, et Sto-
2. lorum, atque utique non sunt in hypothesi pro inducenda consuetudine
in contrarium, cum illa probari debeat specificè, et in casu indi-
viduo, de quo agitur ad Dep. in cap. final. de Consuetud. Colan.
cons. 69. n. 24. Lib. 3. Marescot. var. resolut. Lib. 2. cap. 100.
n. 4. et seq. Rota coram Dunozet. Jun. decis. 945. Sub n.
21. et in Leodien. Vicaria 10. Apris 1698. §. in primo enim, et 11.
Maij 1699. §. quemadmodum coram Me.

Alio vero Confraternitates, quae aggregari obtinuerunt
ad Ardicongfraternitatem Orationis, et Mortis Urbis
per non usum Cappellani in funeribus omnia induti, nullum
valuerunt irrogare praesudicium neque Ardicongfraternitati ag-
guganti, minudque alijs Societatibus aggregatis, cum enim ex
2. deductis in mea contemporanea Decisione Super negotio princi-
pali eidem Ardicongfraternitati cuiusmodi privilegium compe-
tat ex Constitutione Ly. IV., illud sane tanquam influens
in causam universalem non abrogatur per non usum ali-
quarum Confraternitatum. Sed iudex illi promanans censeatur
conseruatum ab alijs, quae Cappellanum cum Stola detulerunt,
ut monent Pasqualig. quest. Canon. 339. n. 22, 30, et 45.
censur. 4. Card. de Luc. de Benefic. disc. 29. n. 24. Rota
coram Boyas decis. 327. Sub n. 5. et coram Rembold. decis.
514. n. 6. cum alijs in decisione cuius causae edita coram B. P.
meo Pio 15. Junij 1707. §. final.

Et ita utraque.

Romana

15.

Romana Pecuniaria, seu Fidei Comissaria
Mercur. 20. Januarij 1700.

Argumentum.

Procurator, seu Executor Testamentarius habens Liberum, et amplum mandatum explendi aliquod negotium, pro quo sit necessitaria pecunia recte obligat Principalem, seu illum Heredes, quoties ex causa negotij sibi committi res alienum contrahit, praesertim si idem Principalis pro simili negotio solitus erat pecunias ab alijs querere. Mandatum ad hunc effectum bene arguitur ex versione pecuniarum, et agnitione debiti facta per eundem Principalem, seu Heredes, et ex alijs coniecturis in decisione accensis.

Summarium

1. Obligatio Cameralis adiecta in Literis Cambij in casu illarum non solutionis, tribuit Hypothecam à die illarum datæ.
2. Creditor anterior est preferendus posteriori.
3. Acceptans Literas Cambij efficitur illarum principalis debitor.
4. Procurator ad certum actum Constitutus habet facultatem ea omnia comparandi, sine quibus res volita adimpleri non potest.
5. Executor Deputatus ad faciendum omnia, quae fuerint necessaria, valet explere actus exigentes specie mandatum.
6. Clausula cum libera inuoluit facultatem accipiendi etiam pecuniam subditam.
7. Procurator non dicitur excepire, si ea facit, quae Constitutus solitus erat explere.
8. Procurator probitate, ac fide, necus presumendus non est, quod velit mandati fines excedere.
9. Versio ex quibus probetur.
10. Mandatum arguitur ex versione.
11. Creditum probatur ex solidatione Computorum.
12. Acceptatio Literarum Cambij resultat ex eo, quod Mercator illas acceperit absque ulla reclamacione.
13. Solutio partis debiti post illius agnitionem in totum proferat.
14. Et declarantur contraria Auctoritate.
15. Mandatum ad Contrahendum res alienum resultat ex debiti approbatione facta Principali.

16. Procuratorij substitutio cessatur facta à Principali mandante, non autem à substituto.
17. Executor Testamentarius nequit extra Limites facultatis sibi concessæ Exedes obligare.
18. Verba generalia generaliter, et inde finitè intelligi debent.
19. Dicitio præsertim adhibita post indefinitam expressionem non stat Limitationem, sed solum ad designandum casum, minus dubitabilem.
20. Dicitio alia omnia diversitatem à Supra expressis importat.
21. Verisimilitudo non modicam detinet ad interpretationem mandati.
22. Circumstantiæ simul considerandæ sunt ad arguendum mandatum.
23. Procurator absque sufficienti mandato non potest principalem obligare, nec præiudicare.
24. Creditor mere personalis non potest concurre cum cred. Hypothecariis.
25. Actus declaratorius non immutat qualitatem rei declaratæ.
26. Auctores non purgantur constructo de bono iure Auctantis.

Decisio CLXXI.

Antonius Ogay olim in Urbe Expeditionerij cum esset Morti proximus, et quamplura haberet procura mandata, tam in diuersis negotijs extrajudicialibus, quam in pluribus Litibus in sui personam emissa, cuius ultimum Testamentum condidit, in quo vigore facultatis substituti tam ex eodem mandati, quam ex ius suo dispositione sibi competentis substituit, et in eius Locum posuit Petrum de Mundain cum omnibus facultatibus, et omni meliori modo, quo poterat, et valebat sibi quæ successiue scripto uniuersali Exede Blasio Fratre, in eius Executoris Testamentariis Deposuit Alphonsum de Ibara, et memoratum Petrum de Mundain, quibus in solidum dedit plenissimam facultatem, et auctoritatem, etiam sine consensu, et participatione eius Exedis nedum ad implendum omnia, quæ illis antea communicauerat, sed etiam exigendi à quibusuis Debitoribus quaspijrerum, et bonorum Summarum, solidandi computa, satisfaciendi Creditoribus, et omnia alia, et singula faciendi, quæ fuerint necessaria, et opportuna cum pleno, amplo, libero, et generali mandato, ut in Summo illorum de Hieronymo distributo die 15. Junij 1699. Super credito N. 2.

Defuncto Testatore idem Petrus de Mundain assumpto munere Executoris, et respectiue substituti nonnullas in predictis negotiorum Commisiones expediendas adiuuauit d. Summo N. 2. Sed cum sufficientes pecuniæ pro illis perficiendis in

negs.

negotio non adessent, coactus fuit ad Cambium suscipere in mentis
 bus Maij, Junij, et Julij, 1655. à Joanne Francisco Gerardo
 Scutarbo. auri in auro, eiusque favore Literas Matrisi sol-
 uibiles direxit Blasio Ongay cum specifica enunciativa uer-
 sionis, ac cum solempni obligatione in forma B. C. minima pecunia
 cambiam restituendi, quatenus infra terminum quinque Mensium
 eadem Literas non fuerat soluta, d. Summ. N. 4.

Cum autem paulo post ob plures controuersias inter eum et
 Blasium, et Alundain ex causa administrationis exortas in istius
 Locum fuisset ad Hispanijs ad Urbem missus Sebastianus Quessa
 eiusdem Blasij nepos cum facultatibus gerendi eadem negotia,
 et solidandi Computa d. Summ. N. 6. Illis proinde usendo redum
 alias scuta auri 3783. De mensibus Augusti, et Septembris
 eiusdem anni à d. Joanne Francisco Gerardo ad Cambium accepit,
 traditis eidem alijs similibus Literis, quas Blasius potissime accepta-
 uerit d. Summ. N. 8. et 9. Sed etiam cum ipse ad computorum solidatio-
 nem deuenit, in qua pro pecunijs precedenter ad Cambium submi-
 nistratis Petro Alundain, illum constituit creditorem in prefata
 Summa d. 5600. auri in auro, que tam proprio, quam procuratorio no-
 mine eiusdem Blasij in termino sex mensium solutura promissa
 d. Summ. N. 7.

Subinde uero occurrentibus alijs expeditionibus cum eodem
 Quessa nouis indigeret pecunijs alia scuta aurea 3500. De anno
 1655. ad Cambium similiter suscepit à Marechione Petro Kerlio,
 qui cum soluis Literis, ad eius favorem exarata, ac Matrisi
 soluibiles fuisset per Blasium expresse protestato, de subse-
 quenti anno 1658. vigore mandati de perquirendo coram H.
 Bulgarino expediri describi curauit quamplures Epistolas,
 scripturas, et Libros existentes in Domo Petri Ongay eiusdem
 Blasij germani Fratris hoc interim prefato Quessa in negotijs
 subrogato, eisdemque Quessam, et Petrum de Mensibus Maij,
 et Junij eiusdem anni aspectuè tanquam de fuga suspectos
 carceribus mancipari fecit prout Summ. illam de Gerardo
 super attentatu N. 7. 2. et 3.

His omnibus itaque ad notitiam Gerardi peruentis die
 8. Junij dicti anni ad causam se admisit d. Summ. sup
 attentatu N. 3. et 4. et successiuè sub diebus 23. et

as. Julij Seruatis Seruandis gemina mandata obtinuit, alterum
 nempe pro scutis aureis 4519. residualibus prioris Cambij seu totum
 auri 5600. alterum uero pro ^{scis} 852. Similibus pro residuo alterius
 Cambij per Quendam contractum d. Summaris Super attentatis n.
 8. et 9.; Inter ea uero idem Mandato, qui mandatum pariter pro ^{scis}
 et 3500. expediuerat, non citato eodem Gerardo consensum iuristis
 excarcerationi eiusdem Quetz cum sola cautione ^{ru} 800. d. Summ. n. 11.
 atque alterius sub die 28. Septembris annuens quoque excarceratio:
 ni memorati Petri cum ipso transegit, reportata propter obligat
 tione soluendi totam Summa spatio decem mentium d. Summaris
Supp. attentatis n. 12. et 13. rursus reuocauit sequestra indubita:
 nes, et cetera impedimenta procedentem ab H. Bulgarino aduersus
 alios creditores obtenta d. Summ. n. 24. et denique de Menis
Januarij, et Julij sequentis anni exegit Neapoli ducatos 1100.
 ad Quendam communem Debitorem spectantes d. Summ. n. 18.

Postea prefatus Gerardus ope mandatorum, que jam
 diu, ut premissum est ab H. reportauerat, ad computum sui cre:
 diti exegit, et ipse Neapoli a Duce Ferandino, Summam ducato:
 rum 5855. ab eodem Duce debitam sepe dictis Blasio On:
gay, et Sebastiano Quetz, Eodierno Sum. illorum de De:
rardis n. 2., quam tamen contendens Mandato fuisse
 attentatis exactam, pro illius reportatione iudicium instruxit
 coram H. Bulgarino, a quo cum mandatum obtinuerit causa
 exinde ad Corsam deuoluta post tres inter se pugnantes deci:
 sione Pedras coram bon. me. Bourlemont, quarum 2^a. et 3^a.
 ceperiuntur impressa inter recentiores in ordine La 76. part. 15.
 et La 64. par. 17. decreta fuit illius exequatio subinde a signa:
 tura Iustitiz, confirmata cum recipis Kiril, et amplius.

Vigore igitur prefati mandati facta exequatione Super
 nonnullis Domibus ad Gerardum spectantibus, adiuuante Mar:
edio tribunal H., ab eoque decreta illarum sublassatione,
 et deliberatione pretium in 4414. sibi in satisfactione sui cre:
 diti consignari obtinuit, sed cum hec omnia tamquam attentata
 impugnaret Gerardus, curauit ideò disputationem in Eod. sauo
Tribunali assumi tam Super istis, quam Super alijs, que pa:
 riter dicebantur per Mandato patrata coram H., respectu
 nempe excarcerationis Quetz, et Ongay, reuocationis sequestro:
 rum, et exactiois ducatorum 1100. per ipsum Neapoli factis;
 Sed

Sed cum quinquies proposita causa coram eodem Bourlemontensi
 La potuinet capi resolutio septa tandem viis videlicet omnia
 by Dominis conclusum fuit constare de attentatis quoad manda-
 tum de consignando, et subsequente consignatione suspensa acola-
 sione quoad alia ante commissam causam in Bota, ut in decisione
 25. Februarij, 1678. coram eodem edita. Reassumpta vero sup-
 plicis Disputatio ne coram bon. me. Paulucis in eius locum subdis-
 gato, Domini sub die 18. Martij 1680. conuenerunt in sensu,
 quod priora attentata essent reuocanda potius ex capite nullita-
 tatis, et iniustitiz, quam ex causa attentatorum, et quoad alia
 post commissionem cause, in Bota non solum steterunt in decisio-
 nis, sed attentatam rursus declararunt sublationem, et deli-
 berationem dictarum Domorum, ut ex alia decisione sub eadem die
 expressa, aduersus quam concessa adu. audientia, causaque
 repropoita die 9. Junij 1681. resolutionem Patres reformati
 demandantes quod etiam attentata commissa post epequatur lo-
 tale, reuocanda essent magis ex capite nullitatis, et iniustitiz,
 quam ex vera causa attentatorum, subindeque demandata expe-
 ditione quoad hoc posteriora tantum decretum de finituum prody. re-
 uocans sublationem, et deliberationem, firma tamen remanen-
 te executione, ac data cautione per Reclium de habendo in
 forma depositi pensiones tam deuras, quam de currendas ad effe-
 ctum consignandi cui de jure.

Ab hoc Decreto appellauit Martio, unde commina
 causa Bms D meo Manuel gemina sub die 10. Martij
 1690. proposita fuerunt dubia, alterum nempe An sit standa
 vel recedendum a decisio quoad attentata coram H. ante com-
missam causam in Bota, alterum uero an dictum decretum
Botalis sit confirmandum, vel infirmandum, seu potius re for-
mandum, cumque circa primum nulla capta fuerit resolutio, sed
rescriptum, quod impetraretur nova commissio, ex quo illa, cuius
vigore procedebatur restituta esset ad attentata commissa penden-
te causa in Bota. Superi secundo responsum fuit pro forma-
tione dicti Decreti Botalis, ut nempe firma remanente deli-
beratione reportaretur ad sacrum Montem Pietatis pecunia

Macedoni de mandato H. consignata prout ex decisione eorundem
eodem Gen. D. meo Manuel desuper edita.

In hoc igitur rerum statu Bernardus, et alij de Pleror-
dis, ad quos spectat Expeditas prefati Joannis Spanisci cupientes
causam prosequi. Medum super attentatis, quae per eorum studen-
tium commissa dicebantur in executione pecuniarum, facta Neapoli,
sed etiam super alijs per Nerlium patris coram H. antequam
Causa sacrae Rota delegaretur, novam Commissionem iuxta pro-
bunalij rescriptum impetrarunt, qua meli directa de R. R.
consensum dedit. Dubium utriusque attentatorum speciei comple-
ximum in eis verbis An, et de cuius bono jure constet etiam ad
effectum attentatorum coram H. illoque proposito sub die
15. Junij proxime praeteriti cum nullas fuerit capta resolutio, do-
die Domini pro secunda vice consulti responderunt constare
de bono jure illorum de Plerardis.

Quamvis enim dubitatum non fuerit de existentia,
et realitate crediti Macedonij, tanquam proposita, et
plene approbata in omnibus eius causa decisionibus, attamen
quia creditum Plerardi est in tempore anteriori, ac egre Eyp-
1. recariam ex obligatione Camerali in casu non solutionis Litem:
rum in eisdem adiecta, quae a die illarum data Eyp. reciam tri-
buit, ut de Luce Similibus Literis dixit Rota in Romana Sal-
viani 27. Junij 1698. S. Anterioritas coram Me, consequens
2. de bono jure illius Expedum constare dicendum erat, cum illi
tanquam in tempore anteriores habeant potioritatem in jure, et
alijs sine semper preferendi, ex deductis in Romana Conusfy,
seu Dotium 26. Junij 1698. S. Quandoquidem coram Me, et
in allegata Romana Salviani in principio.

Hic subditis, quod dicitur Petrus Mundain, et Sebas-
tiano Querae sepe opportunis facultatibus destituti ad effi-
ctam obligandi Blasium Ongay Antonij fratris Expedum. R.
spectu siquidem partem ^{cur} 882. pro residuo Cambij ab eodem
Sebastiano contracti, a sepe potestatis defectus sublatum re-
3. manet expositiva acceptatione Literarum facta ab eodem
Blasio in Villa Martini, propter quam ipse principalis de-
bitor effectus fuit ad Dep. in L. Quod enim 3. 1. ff. rem
ras.

21.

rat. Rab. De Marin. var. resol. Lib. 1. resol. 158. n. 4.
Cocc. respons. Legal. 4. n. 1. lib. 1. B. P. D. meus Ansaldo. De
commerc. et mercat. disc. 3. n. 3. Quo uero ad aliam auream 4510.
pro remanenti rata prioris Cambij ^{sum} 5600. initi ab Mundano,
istius facultat. ex testamento Antonij Satis Superque per Domi:
nos desumebatur; cum enim Procurator in negotijs extrajudiciali:
bus sibi committis, quo in expeditionibus consistebant, substitueris,
et in sui locum posueris eundem Petrum, illumque curam deputauit.
at in eius Decretorem Testamentarium cum plenissima facultate
omnia, et singula faciendi, quae fuerint necessaria, et opportuna,
ad complendum, amplo, libero, et generali mandato, absolute
eos, quod et tanquam substitutas, et uti Procurator testamentarius
4. pecuniarum ad Cambium substituentem, eiusque hereditatem
obligare, cum Procurator ad certum actum constitutus censetur
habere tanquam in necessariam consequentiam facultatem ea
omnia sibi comparandi, sine quibus res uoluit adimpleri non potest
ut in nostris terminis tenent. Restard. de iur. q. 15. 33. n. 1.
26. Card. de Luc. de Camb. disc. 13. n. 07. Sanfelice. decis.
181. n. 2. et per tot. Massill. decis. 204. n. 2. et seqq. Rot.
coram Poccini. decis. 1541. n. 8. et seq. et in Romana, seu Li:
mana Cambiorum 24. Maij 1696. §. Constat coram bon. me.
Emeriz. et 10. Aprilis eiusdem anni §. Ille enim cum seq. coram
B. P. D. med. de la Tremoille, et 26. Februarij 1698. §. Sed ubi
5. enim coram bon. me. Ursino; et Procurator cum libera deputa:
tus ad faciend. ea omnia, et singula, quae fuerint necessaria,
et opportuna, valeat implere actus omnes, qui speciale etiam man:
datum exigere ad Tept. in cap. Qui ad agendum §. final. de
procurator. l. Procurator 88. ff. eodem. Grat. discept. 738. n.
24. Cap. Jordan. var. Lucubr. tom. 3. Lib. 14. tit. 2. n. 291.
et seqq. Rot. in rec. part. 15. decis. 73. n. 3. et in Romana,
seu Limana Cambiorum 20. Aprilis 1696. §. Certius coram B. P. D.
6. med. de la Tremoille, et per consequens etiam pecunias in causam
rei mandatae sub usuris accipere, cum facultas per talem clau:
sulam impartita, quamvis apposita fuerit in mandato generali;
dicatur eiusmodi potestatem inuoluere, ut in puncto tradunt
Sanfelice. d. decis. 181. ff. rot. et Signaneri §. Insuper de §. fi.
ergo Rot. in d. Romana, seu Limana Cambiorum 26. Februa:

aj 1698. §. Totum enim coram Do. me. Ursino, eorundem decem:
no cuius causa La 73. pars. 15. sec. n. 3.

- Predicta uero, que factis clara uisa sunt ad conuincendam
facultatem in Alundain obligandi Expeditionem Ansonij, clara
etiam Dominis apparebant ex alijs facti Circumstantijs. Testator
quippe dum erat in Humanis pro cuiusmodi negotijs explicandis ex
eadem Cambia contraxit. Testabat cum Gerardo, ut factus fuit
idem Blasius in Informationibus distributis coram Card. Celso
d. posteriori Summaris Super credito n. 18, et constat ex partibus alia
ad illius instantiam extractis ex Libris ipsius Gerardi d. Summ.
n. 16, atque de his optime conscius erat Alundain, qui tanquam
eius Minister penes ipsum residebat d. Todieno Summaris n. 2.
unde bene potuit ipse seruando solitum Testatorij pro explendis
7. rebus sibi commissis pecunias ab alijs quere, cum Procurator ad
negotia amplissime constitutus ad argui nequeas de aliquo excessu,
Rea facias, que Dominus ipse, seu Constituens solitus erat
explere, ut firmat Bot. in d. Dec. n. Cuius causa La 73. pars. 15.
n. 16, et seq. et comprobant Dec. cons. 242. n. 9. Roman. cony.
94. n. 8. Pa. felic. d. Decis. 181. n. 2. Joseph Ludovic. Decis.
8. Lucen. 43. n. 20. et seqq. Signanter quia prosumendum non est,
quod Vir probitate ac fide iam Testator notus, et eo illius vo:
luntate plenissime informatus uoluerit in pro iudicium substituens
eis, vel creditoris, qui secum bona fide contraxerat, mandare
fines excedere per ea, que notant Cocc. disput. jur. Select.
cap. 152. n. 21. Bot. in d. Romano seu Simano Cambiorum
24. Maij 1696. §. Idque etiam coram Do. me. Emeriz, et 10.
Abril eiusdem anni §. deinde coram B. B. mes de la Tremille.
- His insuper accedit actualij ueris pecuniarum Gerardi
in utilitatem dicti Blasij, et pro faciendis Expeditionibus ad ipso
transmissis, ut dicitur comprobatur nedum ex confessione eiusdem
Alundain emissam in ipsis et Literis Cambij d. posteriori Summaris
Super credito n. 4. et ex actuali negotiorum Expeditione d. Summ.
n. 2, et 3. Sed etiam ex precipitis Informationibus per Blasium
distributis coram Card. Celso dicto Summaris n. 18, atque ex de-
fectu pecuniarum, et temporum uicinitate quibus Expeditioni-
bus, et pecunijs, traditis fuerunt ad finem perducte, ex quibus
9. omnibus uersionem induci concludunt Mendr. de resump.
Lib. 3. trad. 55. n. 5. Amas. resol. 3. n. 59. Card. de Luc.
De

De credit. disc. 1. n. 12. Cota coram Burato. decij. 546. n. 10. 4. ibique Adde. n. 9. et ex illa argumentum sumi ad mandatum firmat Cota in d. Romana seu Limana Cambiorum 14 Maij 1696. §. tertia coram don. me. Emerig. et 10. Xbris eisdem anni §. ac postrema coram B. D. med de la Noemille.

11. Quod ipsum cursum confirmatur ex solidatione computorum facta à Sebastiano Ludovico abis Procuratore eiusdem Blasij, in qua disjunctij partis Gerardij constituitur creditor in reata summa auri 5600. ex ea enim solidatione non solum augeatur p. s. sumptio facultatis Mundain contradendi controversa Cambia, sed plena etiam crediti probatio contra Blasium principalem resultat, ut monens Gasian. discrept. forens. cap. 391. n. 1. Cebuff. De Lit. oblig. art. 6. gloss. 3. n. 35. Cota coram Bied. decis. 319. n. 1. et in d. decis. cuius Causa La 73. pars. 15. n. 6.

12. Quod denique in istorum omnium comprobatione teste offero agnitione debiti, et ratificatione obligationis facta ab eodem Blasio, quae satis visa esse emergere cum ex eo, quod spacia non solum ab Mundain transmissa recepit, impensaque in principalibus una cum solido augmento recuperavit, sed et ipsa littera Cambij fauore Gerardij scripta a quoque ulla reclamatione penes se retinuit, quod sufficit ad effectum probandi illam acceptionem per ea, quae iuxta communem sententiam tradunt Scacc. de Camb. §. 2. gloss. 5. n. 336. Cota. d. Litteris Camb. disc. 13. n. 5. Fontanell. decis. 124. n. 10. Adde. ad Burato. decis. 486. n. 7. Cota. in re. pars. 1. decis. 664. n. 2. et in Romana Litterarum Cambij 13 Maij 1697. §. Littera, et 16. Junij 1698. §.

13.posito coram Me. cum etiam ex solutione ratei eiusdem debiti facta ab eodem Blasio, d. moderno Summaris n. 3. quae agnitionem debiti in totum praesert, ut probant Mendic. de presump. lib. 3. pres. 135. n. 18. Cota coram Cels. d. 51. n. 4. coram Paris. decis. 56. n. 21. in recent. pars. 16. decis. 58. n. 16. et in d. Romana, seu Limana Cambiorum 14 Maij 1696. §. quarta demum 14 coram don. me. Emerig; non aduersantibus aut iuratis ibi in contrarium adductis, cum illi procedant, et intelligenda sine quando solvens intellexit agnoscere debitum pro parte tantum, sed quando reuersatur in dubio, ut declarat Adde. d. Decgor. decis. 557. sub n. 11. Cota. decis. 547. n. 8. pars. 1. rec. tam demum ex pluribus ipsius Dydolus, in quibus non solum enunciat Mundain eius Ministrum, et famulum,

15. sed fatetur etiam debitam ab eodem cum Nerardo contra-
ctum persolvere, uelle d. Summaris n. 16. et 17. Haec autem
eiusdem debiti approbatio, quod in his omnibus additur innegabile,
optime interpresatur, et declarat sufficiens mandatum ad ini-
tium fuine eidem Mundain collatum, ut ponderant Card. de Luc. de
cred. disc. 110. n. 2. et de Camb. disc. 13. Sub n. 4. B. P.
oneas Ansaldo. de commerc. et mercat. disc. 30. n. 22. et seq.
Botanici Romana, seu Limana Cambiorum 10. Dec. 1696. S.
ac postremo in fine coram B. P. oneo de la Tremoille.

16. Neque eis obstat ea, quae firmat decisio contraria diuini
Causae impudica inter recentiores in ordine la 64. part. 17. quaeque
Eodico referuntur per defensores Marcionis, et prius praesumpta
fuerant per Bocu. alias pro eodem scribentem dicitur. jur. select.
cap. 102. Omnis enim ius, quae tam in dicta decisione à n. 2.
atque ad 12. quam in eodem cap. 102. per sot. late afferuntur ad
probandum Mundain non fuine ab Antonio in Institutorem des-
putatum, cum etiam prociue ab altera institutio ex praeductis
sufficiat illum fuine Procuratorem, uel Decuratorem testamen-
tariam, ut inde ualuerit illius Expeditionem efficaciter obligare, non
inquam obstat, quod idem Mundain tanquam substitutus potuisset
quidem obligare principales mandantes, non autem ipsum substituen-
tem, cum substitutio censeatur facta ab illis, qui ab initio fac-
cultatem communicarunt, ut innuit d. decis. Sub n. 4. et 5. et
tradit Bocu. d. cap. 102. n. 3. et seqq. Nam Domini distinguen-
tes duas negotiorum species in his Expeditionibus, alteram nempe
respicientes Correspondentes, quae consistit in facultate comparandi
eorum nomine, et obtinendi Expeditiones gratis, et iustis, alter-
am uero concernentem directum negotium eiusdem Antonio sub-
stituentis, quod potissimum ceteris in Lucis insignibus, quae ab eius-
modi personis in dictis Expeditionibus reportari solent, pro obiecti
remotione ponderabatur, quod si ad praesens ageretur de aliquo actu
preiudiciali eidem Correspondentibus per substituentem illas occasio-
ne negotiorum ad ipsos spectantium, prout uel ob consensum praesertim
aerignationi beneficii, reservationi pensionis, et similibus, utique
locus esset questionis an substituentis teneatur de facto substi-
tuti, uel potius principalis mandans obligatus remaneret, ac in
controversia sic super Cambijs per substituentem contractus ad
effectum explendi negotium secunde speciei, in quo nullum
uenerat interitus Correspondentium, sed Lucram ex inegro spectar-
bat

bat ad Antonium Substituentem, eiusque Exhereditatem, prout
 pluries protestatus est idem Palavius in eius Epistolis Codicis
 no Summ^o Martidionis n° 9°, et seqq. in his sane terminis
 eadem questio inapplicabilis omnino videtur, sed firma remanet
 conclusio, quod datus alicui facultatem aliquem actum
 explendi, pro quo necessaria sit pecunia, censeatur eidem con-
 cessisse etiam facultatem illam ad cambium sumendi cum obli-
 gatione mandantis ex auctoritatibus superius allegatis.

17. Minus relevat, quod facultas eidem Illundaini tra-
 dita tanquam Executori testamentario restricta videatur
 ad exigendum à quibusvis Debitoribus, solidandum computa-
 ac satisfaciendum Creditoribus, ideoque minime valuerit
 extra limites facultatis sibi concessæ Testatorem, eiusque Ex-
 hereditariis obligare, ut arguit Boec. d^o Cap. 102. n° 8. et seqq. et
 sequitur d^o contraria decisio n° 13. et seqq.; Cum etenim
 illius Deputatio in Executorem Legatur facta ante omnia
 cum his verbis = Executores Testamentarios fecit, et ene
voluit D. Alphonsum de Ibara, et D. Petrum de Illun-
dain, et quemlibet eorum in solidum, quibus dedit plenam
 18. simam facultatem, et auctoritatem, quo tanquam genera-
litatem praeferentia generaliter, et indefinitè intelligi
debeat Abb. cons. 18. n° 5. vers. Item respectu lib. 2°.
 Gauet. cons. 548. n° 12. Boec. Disput. jur. Select. cap.
 134. n° 18. Botta coram Merlino Decis. 17. n° 18. et
 seq. inde sequitur, quod Testator tametsi ex post alia ver-
 ba subdidit ibi = et praesertim adimplendi voluntatem
ipsius Testatoris, ac etiam exigendi à quibusvis Debitoribus,
solidandi computa h^o voluit tamen mandati amplitudi-
 nem restringere ad species enumeratas, cum quia illae ex-
 plicavit cum dictione praesertim, quae ubi adhibita sit post
 19. generalem, et indefinitam expressionem non dicitur
stare Limitatiue, sed solum ad designandum casum mi-
nus dubitabilem, ut observans Menoer. cons. 69. n° 26.

Mandatos ad reg. Cancellar. reg. n^o quosp. 6. n° 2. Barros.
 De dice. dice. 265. n° 4. Botta coram Coccin. Decis. 2045.
 n° 18. et in recent. pars. 9. Decis. 367. n° 1. et seq.

Tum etiam quia post illas precedentem generalitatem
 resumpris in illis uerbis = & alia omnia, et singula faciendi,
 que fuerint necessaria, et opportuna, cumplens, amplo, libero,
 et generali mandato, que ut dicitur dictis alia omnia dixer
 itatem à supra expressis important. ex Deductis per Paris.
 cons. 92. n° 5. Lib. 1. Menoch. cons. 335. n° 18. et seq. Ron
 ded. cons. 69. n° 25. Lib. 2°. Barros. de dition. dice. 26. n^o
 15. Tum demum quia eidem Petro amplissimam dedit etiam
 facultatem adimplendi ea omnia, que illi oratione commu
 nicauerat, unde cum admodum uerisimile sit, quod inter ceter
 ra communicata unum esset continuatio negotij cum acceptis
 renunciarum ad Cambium pro expeditionibus faciendis, hoc
 21. idem non iudicium deseruit ad excludendam presensam
 mandati restrictionem, cum uerisimilitudo in hac materia
 attendi debeat, ut testatur Card. de Luc. de Camb. dice
 22. Disc. 13. Sub n° 4. vers. Quinto fortiter; juncto potius
 22. finium cum tot alijs circumstantijs superius expressis, quas
 ad effectum de quo agitur unicum considerandas esse mo
 rant gloss. in L. 3. §. eundem uerb. Speciem ff. de testam.
 Card. de Luc. de Camb. d^o discurs. 13. n° 4. Botta cor
 am Danozzi. Jun. Decis. 786. n° 15. et coram Bich.
 Decis. 235. n° 27.

Proinde me dicitur, quod Sebastianus Zuepa Sufficiens
 23. mandatum non habuerit pro solidando computis cum Nocar
 do, proindeque impediri prajudicium aliquod inferre nequi
 uerit, ut in d^o. Contraria Decisione n° 22. et seqq. Contra
 rium siquidem consistit, nam in Epistola ab eodem Blasio
 scripta sub die 3. Septembris 1555 prefato Zuepa solidatio
 nem computorum expresse demandauit ibi = & se ne loq
 giusti Li. Cons. d^o preterito Summ. n° 6°, in alia uero ab
 Eodem

eodem pariter exarata sub die 15. Augusti 1657. vigore in un.
 xis Petro Ongay eius nepoti in Locum dicti Quetz, Subrogato,
 ut omnia eius procura mandata comburere d. Summ. n. 14.
 et idem Petrus in Epistola responsiva postquam Blasium eius ver.
 bis monuit se V. S. la uisita co' suoi occidi l' obligatione, de
 fece Don Sebastiano a Dio. Francesco Therardi, non fo come
 pona dubitare, de se Li pananero in conso tutte le partite. E
 e se si discopre la procura, de V. S. lo fece la uera molto mole.
 stie costi in Madrid come in Napoli senza, de V. S. possa
 esser scusato quoad dicta procura occultationem, et combu.
 stionem respondit perio jo lo fatto sal diligenza, de tutte le det.
 te copie di detta procura meno una, et non lo potuto scopri
 re le tengo in poter mio d. Summ. n. 15. Eae enim omnia
 mandata per exis sentiam proponant, absque eo, quod dubitari
 valeat, quin illud concernat negotium Cambiorum contra
 etum cum Gerardo, prout dubitatum fuit in d. Decis. 64.
 par. 17. Sub n. 24, et seq. nam ex earundem Literaz.
 tenore nunc per ex sensum exhibito clare patet occultat.
 tionem, et combustionem predictam fuisse procuratam ad pgeri.
 sum effectum euicandi solutionem dictorum Cambioy; non
 refragante, quod alias coram Card. Celso inter predictos
 Alundain, et Blasium firmatum fuerit Quenam dictum
 mandatum non habuine, ut in Decis. 254. inser illius impres.
 sas n. 3. quia cum tunc temporis celata Epistola, non dum
 fuissent Creditores reperta, sed in lucem prodierint solum
 ex parte mediante mandato de perquirendo, sine proinde non
 remanet, cur facultas obligandi repeditatem, quam tunc
 ex defectu probationum sacra Botu firmavit d. Quetz,
 laud fuisse tributam, eodie ex prefatis Documentis tam
 quam sufficienter justificata approbati non valeat.
 Demum nec subsistit, quod debiti agnitio vel sublata
 emanat ex conuentionibus per Blasium emisij in eisdem,
 et alijs pluribus Epistolis, vel samquam ex illis emergens
 mandatis actionem mere personale tribuere valuerit Re.

24

rardo, adeo ut ille cum Herlis creditore Hypothecario concurrere non possit ex aduersis per Boech. d. cap. 102. n. 27, et in d. Contraria Decisione Lab. par. 15. n. 35. et seq. Cum enim prasuppositae Congestiones non fuerint per Blarium directae ad impugnandum creditum Herardi, quod nunquam denegauit. Sed solum fuerint ab eo emissae ad ostendendum, quod ipse molebat solueri Literas Cambij ab Illundain subscriptas, quousque ab illo cederetur ratio de Lueris, et emolumentis perceptis occasione expeditionum, quae ad ipsum spectare precedebat tantum, deinde ab eo, quod procedentem debiti agnitionem de medio tollans, ut potius illam confirmet. De factis vero Hypothecis tunc erit allegabilis, quoties creditum illorum de Herardis fundaretur in Epistolis Blasij Escedis, sed cum illius principale fundamentum desumatur ex Literis Cambij expressam obligationem Cameralem continensibus, et approbatio Blasij ex eisdem Epistolis decepta adhibeat, solum ad effectum declarandi facultatem ab Antonio Sebastore Illundain tributam, inde consequitur, quod dictum creditum

25. Semper dici debeat Hypothecarium unum actus declaratorius essentiam, et qualitatem rei declaratae non immutet adtradit. per Decian. respons. 8. n. 21. Lib. 1. et respons. 6. n. 32. Lib. 4. Gratian. Discept. 464. n. 19. Ros. Decis. 16. n. 3. par. 17. recent.

Atque ex his constato de bono iure illorum de Herardis quantum spectat ad attentata Domini pronunciatum sunt non esse immorandum super illis, quae dicuntur ab eo auctore commissa in exactione pecuniarum facta Neapoli, nam ubi etiam de aupertis attentatis liquido constaret, non tamen illorum purgationi locus esse deberet, cum ea nunquam demandari soleat quod tunc constat de bono iure illius, qui attentate proceditur iuxta regulam, de qua Rota in d. Contraria Decisione sub n. 42, et super in Hydruntina Cappellanis, super attentatis 10. May 1697. S. praesertim coram Me.

Et ita post secundae Cause propositione oibus Dominis suffragantibus conclusum fuit utraque

Romana

Romana Economica, seu Conditionis Patris
Ven. 22. Januarij 1700.
Argumentum.

Liber Economie, cui Partes fidem adhibendam esse con-
venerunt, satis probat, precipue si fuerit conscriptus à
Viro probatae Vitae, et contineat partitas exiguas, et venis
similes.

Summarium.

1. Debitis attendendus est in prima depositione.
2. Solutio probatur sine quietantia si descripta est in
Libro cui Partes sine justificatione fidem adhibend, voluerunt.
3. Solutio residui ex quibus probetur sine quietantia.
4. Factum per viam unicae orationis post plura determinabilia
adiectum ad omnia, equaliter referri debet.
5. Decisio comenans utramque orationis partem in diuina
aedit
6. Expense, minutae probantur absque aliqua justificatione
ex simplici Libro factis.
7. Approbans Librum in ijs quae concernunt eius creditum
tenetur approbare etiam in parte referentis eius debitu

Decisio CLXXXII.

Constare de Credito Marcionij à Balneo in Sum-
ma ^{au} 1058. 80. responsum fuit sub die 24. Martij 1698.
ut ex decisione eadem die coram me edita, cuius fundamen-
tis Eodem ad trutinam auocatis, nouoque examini Suppositis
tribus partitis in eadem Decisione discussis, Domini in decisio-
iuxta modum persistentes censuerunt Ede eodem credito
constare in solis ⁸¹ 812. 02.

Quae enim ad duas priores ex relatis partitis de plano
perstitum fuit in decisio, cum prima consistens in ⁸¹ 260;
quae à Joanne Mailaro depositata fuerunt in Sacro Mon-
te Pietatis, tanquam plene, ac concludenter probata, nec

fuerit Eodiem per Mercurionem in controuersiam deducta; Secunda
 uero ^{au} 132, que fuerunt impensa in Lasticata confecta anno
 1663. ante Palatium Cardinalis à Balneo positum in Castro
 Candulpho, verificatur ex facto ipso reaptationis, et ex attestatio-
 ne Equitis Fontane, qui illius quantitatem etiam in maiori
 Summa sapauit; non attento, quod idem Eques in alia eius at-
 testatione declarauerit se non approbare quantitatem expen-
 sarum factarum in Lasticata, sed solum illius confectioem,
 quodque eius pretium reduxerit ad solam ^{sa} 140, quia cum ista
 Declaratio sit contraria facto, et destructiva prioris dispositio-
 nis, in qua ingenuè sanus est Laboreris ascendere ad ^{sa} 193. Sum ^{sa}

1. Mercurionis n^o. Pmo infra sane conclusio, quod Testis stan-
 te depositionum contrarietate in prima attendendus est iuxta
 firmata per Bot Dec. Bot. n°. 22. p^o. 7. recent, et in Roma-
 na filiationis 11. Xbris proxime presertim S. Item coram BPD.
 meo Muto.

2. Neque obstat, quod Heredes illorum de Parentijs eiusd.
 partita quietantiam non exhibeant; quoniam ultra quod cum
 illa descripta Legatur in Libro Oeconomis, cui Partes quoad
 has expensas sine alia justificatione standum esse conueni-
 unt etiam absque quietantia uidebatur sufficiens justificata,
 absque eo, quod per Mercurionem ualeat Eodiem in contro-
 uersiam deduci ad Sept. in L. Pomponius scribit 30. ff. de negot.
 gest. Bota coram Mansic. Decis. Bot. n°. 6. et coram San. me.
 Alex. n°. 8. Decis. 55. n°. 6., aduc occurrit responso, quod cum
 3. Heredes exhibeant receptam fabricarum, qui in computum
 dicta Lasticata habetur recepisse eadmodum sexaginta Viri,
 hanc utique iuncta cum lapsu temporis, silentio officij viary,
 et oblatione dictorum Heredum soluedi certidum quoties
 impotterum aliqua hac de causa molestia superuenirent,
 exuberantem dicti ceridui solutione probat, non secus ac si
 dicti Heredes illius quietantiam ostenderent ex deductis per
 Bot. in Romana Cambij 24. Ianuarij 1698. S. Fortius coram
 BPD. meo Andaldo, cum alijs in decisione, qua deuidetur S.
 pariformiter.

Quantum uero ad tertiam partem ^{au} 246. 28. confla-
 sam

tam ex pluribus, ad diuersis minutis Solutionibus factis Artificibus, alijsque Operarijs, Domini prauidat eorum a Decisis censuerant pariter Bonificandam esse Parentijs; cum namque dictae Solutiones legantur itidem distinctè adnotatae in eodem Libro Decisionum, ex eadem prauidè ratione, quod Partes eodem Libro omnimodam fidem sine alia justificatione adhibendam esse voluerunt, illarum probatio citrà necessitatem alterius Documenti plene, et concludenter resultat; Quia obstat responsio tradita in mea praesentia Decisione S. nec contrarium, quod nempe conuenit praesentandi fidem eidem Libro intelligenda sit. Hancum deo expensis faciendis pro remittendis pecunijs ad Urbem; quia cum per orationem appositam fuerit post omnes expensas tam pro cultura bonorum, ac Domorum reparacionibus, quam pro dictis remissis faciendas; profectò ad eas omnes referenda est, tota tamque orationem qualificare debes ad Sext. in L. iam de iure ff. de vulg. et pupill. Allograd. cons. 88. n. 18. Lib. I. Cota coram Bied. Decis. 138. n. 17, et seq. et Decis. 129. n. 10. par. 8. rec. et in Nullius, seu Orbisellen. Iuris patronatus 4 Julij 1696. S. Ultra quod coram Me. Signanter uerò quia post enunciatas expensas faciendas circa culturam, et manutentionem bonorum, Partes transeundo ad alias circa transmissionem pecuniarum uerò fuerunt dictione comencos, quae cum sitet ampliatuè, et augmentatiuè, de sui natura coniungit uerba subsequencia cum antecedentibus, et utramque orationem parsẽm indiuiduam addit ex notatis per Barboj. tract. Tar. dict. 112. n. 9. Surd. Decis. 210. n. 24, et seq. Cota Decis. 415. n. 18. par. tom. . rec. et Decis. 98. a n. 6. usque ad 13. part. 17.

Nec releuat, quod dictus Liber tanquam Legaliter non affirmatus praesentata conuentione non obstante nullam fidem mereatur, ex quo illa intelligenda sit de Libris Legaliter tentis, ut inquit dicta mea praesentata Decisio S. Hoc ipsum, et seq.; Quandoquidem ponderante Dominum, quod ille scriptus reperitur per Abbatem Cardum de Parentijs, de cuius inter-

gritate, et ingenuitate adeo confidebat Cardinalij à Balneo, ut
 eius adnotationibus in eodem Libro desuper faciendis plena
 fidem sine alia justificatione daturum promiserit, quodque
 omnes predictæ expensæ spatii octo circiter annorum sunt veri-
 miles, et quod demum de illis, ut potest in minimis Summis consi-
 stentibus commode non poterat quietantia reportari, in Eisco cir-
 cumstantijs crediderunt, quod et si dicitur liber undique Legalis
 minime dignoscatur. Fides tamen, quam Partes illi tribuere
 pepererunt, eidem quoad eas partitas adhibenda sit, cum in Eisco
 expensarum minutis Textus abque alia probatione confidat, etiam ad
 simplicem Librum à Factore confectum, ut monent Paul. De Cast.
 cons. 301. n.º 13. Lib. 2. Andræan. cons. 44. Sub n.º 6. vers. quarto
 quia Corad. decis. 306. n.º 2, et seqq. par. 2. recent. et in Thomæ
 ma. Additionij Variationis 6. Junij 1695. §. Nam quoad acceptas
 coram B. P. D. meo Spiolo; abque eo quod dictarum partitarum,
 verisimilitudo excludi valeat, ex quo Peritus alias expensas in
 2000. et ultra bonificaverit, nam cum istæ pro maiori parte
 percipiantur Sumptus Factors in cultura bonorum, ab anno si-
 gnanter 1663. usque ad annum 1665. De quo tempore bona
 Casri Candulphi quia non erant locata colebantur proprijs
 expensis Cardinalij, et Oeconomis, nevisquam idcirco exclu-
 dunt verisimilitudinem dictorum 2000. que in reparatio-
 nem domorum toto tempore Oeconomie predictæ fuerunt exoga-
 ta.

Adiuto presentim, quod Marsilio à Balneo ad effectum
 stabilicendi eius creditum super eo quod ex additis bonis
 cum Cardinalis Oeconomi exegerunt, unquam probationem de-
 sumptis ex partitis ad eius creditum adnotatis in d.º Libro
 illisque pariter ad hunc effectum unice usus est Peritus in
 eius relatione, unde idem Marsilio non potest amplius li-
 7. bram predictam impugnare, nam si eo utitur ad sui commo-
 dum in partitis, quæ ad eius creditum descriptæ sunt, illum quo-
 que tenetur approbare quoad alias, quæ ad eius debitum in
 illo continentur, ut per Sept. in l. etiam §. 1. ff. de minor.
 tradunt Bald. in l. quidam Nummularius n.º 2.º vers. e.
 unde

unde puto ff. de eden. Paris. cons. go. n. 2., et as. lib. 1. Surd.
 decis. 199. n. 5. Cotta coram Cavalier. decis. 484. n. 9., et decis.
 552. n. 3., et coram Duzett Sen. Decis. 222. n. 2., et coram
 Pamph. decis. 576. n. 6., et in pcedens. part. 2. decis. 388. sub
 n. 1.

Suamodum itaque in antea disputatione relatis,
 ad creditum illorum de Parentij duabus prioribus partibus, creditum
 Mandionis statutum fuit in §. 108. 80., ut in §. final. dicto
 meq. posterita Decisionis, ita totius detracta ab hac Summa
 etiam tertia, et posteriori partita ^{Sum} 246. 78. quam pariter
 Parentij bonificandam esse ex premissis Domini auctorarunt,
 dictum creditum reduci ad Summam ^{Sum} 812. 00., de quo pro:
 pterea in quantitate eiuusmodi constare responsum fuit.
 Et ita utraque

Romana Oeconomia, seu Oedditionis
 Oationis super relaxatione Mandati
 Ven. 22. Januarij 1700.

Argumentum

Administrator, qui tenetur solum de ijs, quae ad eius
 manus pervenerunt, potest petere Salarium per totum
 tempus administrationis si his super illius terminatione
 exorta remansit per subsequendam concordiam circumduc-
 ta; nec potest de dolo redargui postquam acceptus fuit
 creditor, et Principalis fassus fuit illius diligentiam
 in administrando.

Summarium

1. Nemo tenetur rationem reddere de ijs, quae ad eius
 manus non pervenerunt.
2. Tacitum religiose servandum est.

3. Equitas non patitur, quod quis duplici damno subiacet.
4. *Res p.* Subsequentem Concordiam remanet irrita, et cassa.
5. Exceptio firmas regulam in non exceptis;
6. Administrator non potest de dolo recitari quando remanet creditor.
7. Minusque quando Principalis fenus fuit illum diligentem administrantem.

Decisio CLXXXIII.

Sp. Marcio Marcus Julius à Balneo propter partita, quas ad augendum eius creditum in Eodierna disputatione alterius dubij *Atyredibus* Abbatibus Caroli, et aliorum de Parentijs bonificandas non esse contendebat, proptenderet ulterius ad eorum creditum male fuisse per Peritum relata ^{ta} 88. 90. pro assertis expensis Litium ab ipsis factis cum Depositariis Montis, atque excessivè cursus calculata fuisse alia ^{ta} caso pro annua provisione ^{rum} 300. eisdem Parentijs pro economia promissa, *Atyredibus* à me subscribi Dubium = An, et pro qua Summa sit relaxandum Mandatum, quod Dominorum censura Eodie quoque submissum negativè resolutum fuit.

Non enim mandatum relaxari poterat pro dicta Summa ^{rum} 88. 90., quia cum Sacra *Chota* in decisione edita coram Me 24. Martij 1698. S. finali processerit cum calculo *Lo mitioni* per *Gabrianum de Fabij* ultimum Peritum efformato, in quo subductis omnibus partitis per *Marcionem* controuertis, et signanter illa, de qua est questio, illorum creditus statutur in ^{ta} 109. 20. Summaris illorum de Parentijs distributo in die eiusdem Decisionis *N. 4. p.*, sicuti ex inde certum remanet, quod partita præd. minime fuit ad creditum *Secundorum* calculata, itaque minus illorum *Atyredes* debent Eodie ad illius restitutionem condemnari, cum nemo rationem adducat sineatur de eo, quod nunquam ad ipsius manus peruenit, nec modo aliquo in eius creditum descriptum fuit ad tradita

per

per Bartol. in l. 1. n. 9. et seq. ff. de e. den. Gratian. Discept. 665. n. 23. Cotta coram Leutinger. decis. 366. n. 4. et decis. 485. n. 17.

Minusque dictum Mandatum aelascari debet subprete-
 ctu, quod excessivè fuerint ad creditum Oeconomorum descripta
 et ^{ra} anno. pro annua provisione ^{rum} 300. quonia cum in Instrumento
 Oeconomis eadem provisio in simili Summa expresse convenita fue-
 rit, absolutum est, quod illa per septennium, et ultra quo q. conditio
 duravit in d. quantitate ^{ra} anno. absque ulla diminutione boni-
 ficanda est. Sic in sententia Literali patet, quod religiose à Contraden-
 tibus servandum est iuxta Sept. in l. iuris gentium §. Praetor ait
 ff. de pact. Mancic. de sacis, et ambig. Lib. 3. tit. 16. n. 2. Cotta
 coram Coecias decis. 289. n. 2. et decis. 2015. n. 3.

Nec diminutio postendi potest ex eo, quod Parentij illi:
 quando defecerint in traditione cedulae Bancariae, quam
 ipsi pro solutione fructuum Locorum Montium, quibus Exedita
 Cardinalis gravata reperiebatur, correspectivè ad dictam annuam
 provisionem ^{rum} 300. exhibere tenebantur. Nam omisso, quod
 dictae cedulae traditio convenita fuerit, ad commodum Meridionij,
 sed Depositarij eorumdem Locorum Montium, quodque ideo ipsi
 nebuligam liceat illius non exhibitionem opponere hoc unum
 posterea pro obiecti remotione se offero, quod cum Oeconomis
 durante Administratione coacti fuissent pro solvendis fructibus d.
 Locorum Montium pecunias ad Cambium sumere, inde insentes
 usuras passas in additione rationis ad Exeditate Cardinalij repete-
 ae, Cotta non ex alia ratione illorum suspensionem reiecit, quia
 quod si cedulam debitam temporibus exhibuissent, non utique fuissent
 coacti pecunias sub usuris accipere, ut ex Decisione B. L. D. mei Pij
 edita 10. Maij 1694 §. Minusque, unde cum ex his dicti Oeconomi
 ob non factam traditionem d. cedulae, iam fuerint dictarum
 usurarum prauidicium passi, nulla & quicquam admittere potest, quod
 ipsi debeant etiam diminutioni provisionis succumbere, nam alij
 ob illius non exhibitionem duplici damno subiacerent contra Sept.
 in l. manifesti spini §. Sed cum in Secundam in fin. C. de furo.

cum alijs in jure ualgaris.

Quod neci diminutio faciendam est, uel ex quo ob alienationem bonorum Pedisluce post biennium sequendam Labor administrationis, et oeconomiae in parte cessauerit, uel quia saltem ab anno 1666, quo Martini Licem super cessatione dictae oeconomiae, introduxit et decisionem fauorabilem coram clar. me. Card. Cens. reportauit in illius impressas La gag. Parentij constituti fuerint in mala fide, adeo ut provisionem ab ead die amplius exigere non ualuerint. Quia respectu alienationis bonorum obstat aliud Literale pactum, quod etiam in casu cuiuscumque eiectionis et alienationis faciendae pro dissoluen-dis debitis oeconomiae ad huc durare deberet usque ad integram solutionem omnium debitorum, et interim provisio in eadem quantitate ^{cum} 800. absque ulla diminutione esset debita; Quae cum per uenditionem dd. Bonorum ad huc magna debitorum pars superesset, perperam quidem Martini petita diminutione Salarij Locum esse contendit. Quod uero ad praesuppositam malam fidem, ea condigne excluditur, nam si post dictam decisionem siluis, et Praeuentij in exercitijs oeconomiae continuauerunt, quousque Partes deueniret de anno 1671. ad transactionem ab eadem Licem accenerunt, et dicti Parentij administrationi seu oeconomiae uoluntarie renuntiauerunt. Quam obrem ex dicta precedenti Licem nequaquam dici possunt in mala fide constituti, cum ea per dictam subsequutam Concordiam irrita, et causa remanserit ex adductis per Cancr. ariar. resol. par. 1. cap. 18. n. 43. Decret. de transact. quae 68. n. 23. et seqq.

Accedente insuper in istorum omnium comprobationem, quod in eadem Transactione Partes sibi ad inuicem, et arctissime quietauerunt, reservata tantum facultate reuocandi computo intra quatuor menses, unde eo minus Martini licere debet dictam Salarij diminutionem opponere, cum ob dictam facultatem limitatam ad reuocacionem computorum sibi reservatam censeatur provisio in eadem quantitate approbata, et quaecumque actionem, si quis super illius exceptio sibi competiret, remisisset iuxta naturam exceptionis, seu reservationis, quae regulam firmat in non exceptuatis ad tradita per Bartol. in l. quod situm §. Denique ff. de fund. instruct. Nota coram Cocci. decis. 157. n. 4. et decis. 316. n. 5.

Cete.

Ceterum in allegabilij ex parte Maritimiensis visum esse obiectis, quod
 Oeconomus in administratione adeo negligentem, et dolose se gerens,
 ut plura damna Expediendi insulerint; cum quia tam ex peritia,
 quam ex diversis decisionibus ab hoc Sacro Tribunali in causa huius-
 modi editis luculentem constat eundem Oeconomum remanere, et ad huc
 6. remanere creditores, quod profecto necdum excludit assertum, dolum,
 et negligentiam in administrando, sed magis ulterius comprobatur illos
 diligentiam, et legalitatem, ut in tali circumstantia recte ponderat
 Cotta in Romana Multiplicorum 4. Julij 1698. S. prout etiam con-
 stat coram Beati^{mo} D. meo Molney Decano, cum etiam quia cum
 idem Maritus in supradicta transactione instrumento recognoverit
 et factus fuerit Parentis Oeconomiam, et administrationem diligen-
 ter exercuisse, non potest hodie ex causa presupposita negligentis,
 et doli propriam confessionem impugnare, ut tenent Guin. cons.
 278. n. 16. lib. 2. Uel. de transact. quæst. 86. n. 1. Cotta coram
 Senat. decis. 2. n. 9. et decis. 18. n. 6.

Et ita utraque.

Laurentiana Manuentionij
 Lunæ 23. Januarij 1700.

Argumentum

Manuentio concedenda est Canonico existenti in possessio-
 ne sui Canonatus, quamvis infra annum in Literis Apo-
 stolicis sub ppiuationis pena, ppiuatum non suscepisset ha-
 eros Ordines, cum ppiuatio, a qua etiam causa colorata ex-
 cusas, non incurratur sine procedenti declaratione

Summarium

1. Ppiuatio supponit habitum
2. Manuentio non potest denegari Canonico existenti in possessione sui cano-
 nicatus.

3. Possessionem absorbetur à petitorio claro.
4. Privatio est pena gravissima, et assimilatur pena capitali.
5. Non incurritur sine precedenti Iudicio declaratoria.
6. Nulla ferretur pena, quae circa factum Iudicio sententiam non requirat.
7. Ferreus infra annum non suscipiens sacros ordines non amittit ipso iure Canonieatum, sed solum postquam monitus eos suscipere accusaverit.
8. Et inserim manus enendas est, quamvis in Literis Apostolicis privatio ipso iure indulta fuerit.
9. Iustum impedimentum excusat à pena privationis. Immo qualibet etiam causa colorata, et solvenda dicitur.
10. Advocatus fiscalis Almae Domus Caesareae tam in spiritualibus, quam in temporalibus subiectus est Iurisdictioni Cardinalis Protectoris eiusdem Soci.
11. Privilegium exemptivum à iurisdictione competens Patri extenditur etiam ad filium.
12. Privilegio impetrato ad cautelam nullum potest praesidium inferre.

Decisio CLXXXIV

Obtento per Vincentium Mariam Zanum à S^mo Dⁿⁱ gratia Coadiutoria cum futura Successione Canoniceatus, quae tunc in Cathedrali Ecclesia Lauretana Gregorius Tarsius obtinebat, solitas expedivit Literas apostolicas, in quarum executionem sub die 19 Februarij, 1696 Canoniceatus possessionem capitulariter cepit. Quamvis autem ab eadem die dictus Vincentius possessionem pacifice continuaverit, et quamvis cursus in sequelam alterius capitulariter quoque approbatus post obitum Coadiutoris sequutum de Mense Augusti eiusdem anni ceperetur etiam in quali possessione percipiendi fructus, et distributiones praefati Canoniceatus, sub obtentu tamen, quod ille ob non susceptos per Vincencium sacros ordines infra terminum in eodem Literis sibi praescriptum et ipso vacaverit,

Sub

Sub die 5. Julij 1698. Canonici revisores punitas ararum deman-
darum Syndico Capitulo, ut impostorum fructus, et distributio-
nes quotidianas dicti Canonatus tanquam vacantis amplius
non resolveret.

Ab hoc tamen gravamine Rabito per eundem Vincen-
tium recursum ad Vicarium Laurenti, decretum manusentio-
nis in possessione Canonatus, et perceptionis fructuum, et
distributionum obtinuit, à quo reclamante Capitulo, et ad illius
instantiam Delegata mihi per Signaturam Justitiae ulter-
iori Cause cognitione, Dominos meos in Eodierna Audientia
consulvi Super Dubio = An eidem Vincentio esset danda
manusentio, et affirmativum responsum accepi, cum enim de
illius possessione constet medium ex privatione fructuum, et
distributionum ipsi facta à Capitulo, quae necessario prope-
feret dictum Vincentium facere in possessione illas tam-
1. quam Canonici percipiendi, cum privatis supponat Rabitum
iuxta regulam, quam in precisis terminis expendit Cot.
post Post. De manus. Decis. 468. n. 1, et generaliter co-
ram Duoz. In Decis. 458. n. 1. Decis. 307. n. 4. par. 2.
recent. et in Canonicis. In prepositura p. ma Julij 1707. n. 81.
2. in fine coram Meo, Sed etiam ex illius actuali appren-
sione tam in vita, quam post obitum Coadiuti sequuta, et
ex continuata fructuum, et distributionum perceptione
Summaris Vincentij Maris n. 1, et seqq. et n. 8. eidem
sane petita manusentio nullo jure deneganda erat ex dedu-
ctis per Cot. coram Judicis. Decis. 54. n. 1, et seqq. et
seqq. post Post. De manus. Decis. 468. n. 2.

Neè releuat, quod Vincentius infra annum sibi in
Literis Apostolicis assignatum, minime curaverit ad sa-
eros Ordines promoveri, Ideoque quemadmodum ob Decretum
irrisans in eisdem Literis contentum Canonatus eo ipso
vacavit, et ob extinctionem tituli Vincensinenti probata

manutentio ad Limites possessionis concedenda non sit, ex quo
 3. possessionem absorbeatur a petitorio iuxta Deducta per
 Rotam in Neapolitana Pensionis 26. Novembris 1696. et
 22. Aprilis 1697. coram bon. meo. Vitis, et 17. Februarij 1698.
 coram B.P.D. meo Ansaldo.

Obiectum enim tolli videbatur ex eo, quod cum pri-
 4. uatio sit pena grauiissima, adeo ut assimiletur p[er] q[ui]ng[ue] Capi-
 5. tali, nunquam proinde sine p[re]cedenti Declaratione ea
 incurritur, quamuis ip[s]o iure imposita sit, cum saltem Iudex
 Debeat p[ro]ferre super facto ad illius plenam executionem
 verificando iuxta gl[os]a. in l. iubemus 2. §. Economus verb. pri-
 uetur Cod. Sacros. Eccles. et in l. in Criminali verb. Ra-
 beatur C. de iurisdic. omn. Iudic. Bellet. disquis. Cleri-
 cal. par. 1. §. 17. n[um]o. 8. Lonral. ad reg. 8. Cancell. gl[os]a. 56. n[um]o.
 27. Lacion. de Locat. et conduct. cap. 14 §. 8. n[um]o. 19. Pignat-
 ell. consult. 88. n[um]o. 120. tom. 9. Rot. coram. P[er]uini Decis.
 6. 2285. n[um]o. 6. et seqq. ubi quod nulla fere est pena, quae circa
 factum Iudicis sententiam non requirat, et in rec. par.
 7. 3. Decis. 255. n[um]o. 2. et in p[ar]te, quod Clericus ob non
 susceptos infra annum Sacros Ordines non amittat ip[s]o iure
 Canoniam, sed solummodo postquam fuit monitus, et
 eos suscipere recusauerit valeat Denunciari beneficio pri-
 uatus p[er] Concil. Constantien. Sess. 23. de dispensat. tra-
 dunt Monet. de Distib. par. 2. qu[est]io. 19. n[um]o. 6. et
 seq. Barros. de Canonie. cap. 16. sub n[um]o. 10. Ventrigl. in
 Prag. rer. notabil. par. 2. annot. 7. n[um]o. 22. unde quous:
 8. que eadem Iudicis Declaratio Superueniat, Vincentius
 Maria in eius possessione, vel quasi manebendus est,
 tamen in Liberis da diuina uocatio Canoniam est ip[s]o
 inducta fuerit per ea, quae notant Pignatell. d[omi]ni. consult. 88.
 n[um]o. 120. uersic. Unde etiam Rot. Decis. 179. n[um]o. 9. post
 Consil. Farinae. tom. 2. et Decis. 255. n[um]o. 2. in fine
 par. 3. etc.

Tantoque magis quia eadenu[m] idem Vincentius
 infra

- infra teumum sibi proscriptum ad Sacros Ordines promovendi non potuit, quatenus vero Suberator tunc temporis Alms, Domus Laurens dimissionales Literas eidem Tempore denegavit, licet pro eisdem pluries apud ipsum institerit, quapropter eo minus privationis penam incurrere valuit, cum ex hoc capite iustum esset impedimentum, propter quod ab illius incursu excusandus erat, ut alijs omissis pro glori. in cap. Commissio verb. iusto impedimento de elect. in 6. in eis terminis sermo. Monet. de distribut. d. quippe. 19. n. 8. Barbo. de Canonie. dicitur quippe. 16. n. 11. Ventrigl. in prax. rer. notab. d. anno. 5. n. 23. Haec refragante, quod pro assequendis dimissionalibus Literis non Alms, Domus Suberator fuerit adcurandus, sed penes Ordinarium Laurensi debuerit Vincensius debitas Diligencias non omittere, quia cum ipse esset filius, et continuus commensalis Nicolai Zani Advocati fiscali eiusdem Alms, Domus, qui tam in spiritualibus, quam in temporalibus jurisdictioni Card. Protectoris eiusdem loci privative subiectus est, iuxta notissimas Summarum Pontificum Constitutiones, de quibus Card. de Luc. de jurisdic. disc. 33, atque ob id putans privilegium exemptivum ab Ordinarie Jurisdictione ad se pariter, tamquam eiusdem Nicolai filium, et commensalem extendi iuxta l. final. Cod. de Devotion. lib. 20. l. Advocatus 2. c. de Advocat. divers. Judicium, ibiq. Bauneman. Jacob. Doro. in l. p. Cod. Pleb. de Senat. d. nunc tertio prope fin. Gratian. discept. forens. cap. 186. n. 4, et seq; Houar. de elect. for. Sect. 3. quippe. 9. n. 5. et prot. crediderit Literas dimissionales debuerit petere a Suberatore pro fatis Cardinalis vices Supplente, Ecce sola creditio Sufficit, ut ipse valeret dici legitime impeditus, cum ad effectum excusandi a pena privationis quilibet causa etiam colorata Sufficiens sit, ut concludunt Felin. in cap. Quoniam frequenter n. 23. versic. et si Statutum, ut sit non contest. Cota coram San. meo. Alex. 8. de eis. 110. n. 13, et seq; et in rec. par. 18. Decio. 420. Parisier n. 13, et seq;

Neque obicit, quod Vincenzas nouam provisionem Canonicatus tanquam vacantis a se impetrauerit, atque ea propter manuscensionem petere nequeat ex prioris titulo, quem ipse in eiusmodi nouo actu iam extinctum declarauit. Quoniam vacatio Canonatus narrata fuit per Vincenzium dubitauerit, et per uerbum forsan, indeque ex narratiua eiusmodi nulla aduersus ipsum praesudicialis confessio indueri potest, praesertim quia haec noua provisio impetrata fuit ad Curiam, quae nullum potest impetranti detrimentum inferre ex firmatis per Rotam in recent. par. 18. Decis. 148. n. 10. et Regg. et Decis. 161. n. 22. et in Turen. Sarzanen. Appellatis 18. Aprilis 1687. S. fiscal. coram Beu. Aduocato Archiepiscopo Turonen.

Quod ita utraque

Romanae Juris Transeundi
Ven. 29. Ianuarij, 1700.

Argumentum

Existens per longum tempus in possessione, seu quasi juris transeundi est in ea manuteneendus, nec possessio a se ferri valet ad titulum familiaritatis, ubi transitus petitur jure Condominij, quod ex Domorum situatioue, alijsque circumstantijs inferitur.

Summarium

1. Possessio Longeva, ubi etiam jus retineat dat titulum praesumptum, qui est sufficiens ad obtinendam manutentem.
2. Cuius defunctum promotum continuatur in expectando, qui illam prosequendo potest manutentionem eius Auctori debitam petere.
3. Possessio in dubio cendenda est potius exercita jure familiaritatis, quam debiti.

4. Limita quando res super qua cadit possessio, pretenditur jure Condominij.
5. Condominium Cortilis resultat ex equali adiacentia plurimum Palatiorum.
6. Item ex illius necessariis usu omnibus Possessoribus adiacentibus.
7. Item quando alios ydem Possessores diverso jure censendi spectent.
8. Et demum ex observantia.
9. Campanula solam in habitationibus Cardinalium, aliorumq. primi Nominis Magnatum retineri solet.
10. Actus qui causam dederunt liti non veniunt attendendi.
11. Actus gesti in absentia alterius dicuntur clandestini, et turbativi.
12. Acti valent illius quasi possessionem destruere.
13. Ad prescribendam Servitutem continuam sufficit Lapsus 20. annorum Inter presentes, et 20 inter absentes.

Decisio CLXXXV.

Quatuor Palatii, quae olim Domini de Visinis super Monte Jordano possidebant, alterum adest ex ferua & viana ficus respiciens ad quod etiam ex vijs Lanici, et Coronarum & muncupatis per Cortile maius eiusdem Montis Liber continuus patuerit accessus, eo nihilominus ad Marchioninam Lauram Carpineam deuenit, cum clar. me Cardinalis Virginus, et alij de Visinis exterorum trium Palatiorum Possessores sese iactare cepissent uelle de monte eundem Liberum in quottum ex diebus duabus vijs impedire, iudicium proinde Eadem Marchionina super manutentione in quatuor possessione ingressus, et egressus tam de die, quam de nocte cum curribus, et plaustris propendit coram clar. me. Card. Caualerino tunc Archiepiscopo Cocumtenense instituit, cumque ab illis usque de anno 1636. mandatum de manutentione reportauerit, inde causa per appellationem ad hoc Sacrum Tribunal de uoluta eo usque siluit, quod interea D. Fratres de Labiellis

dictorum civium Palatiorum ex vitulo emptionis possessores effecti
 prefatum Liberum ingressum nuper impedire prescenderunt. Quo
 circa reassumpto per D. Comitem de Zanarijs eiusdem Marchionis.
 se hoc inserim defuncti filium, et heredem antiquo iudicio, du-
 bium subseribi obtinuit = An sit danda manutentio in quasi pos-
 sessione ingressus et egressus de die, et de nocte per Cortile, illoque
 Dominio sub die 11.bris elapsi anni proposito, cum fuerit recuperatum,
 quod fieret accessus, eo jam peracto in Eoderna Cause repropotione
 prodijt resolutio dandam esse manutentionem. Comiti Francioso.

Quo enim docuit ex quamplurium Testium depositionibus nec-
 dum Marchionisram Sauram eius Matrem, Sed etiam Comitissam
 Habellam, et Henricum de Ursinis eius respectiva Auam, et Gada-
 rum per totum tempus, quod dictum Palatium possederunt Liberum
 semper ad illud Sabuise ingressum, et egressum per Cortile cum
 curribus, et plaustris tam de die, quam de nocte; Quo scante
 quemadmodum prefate Marchionisq; manutentio in precedenti
 2. instantia denegari non poterat, eo quia ex possessione adeo longa-
 ra, ubi etiam ius resisteret, resultat vitulus presumptus, seu
 coloratus, qui ad manutentionem obtinendam sufficiens reputa-
 tur ex deductis per Boccac. de Interdico. uti possid. cap. 18.
 n. 29. Mender de retinend. a med. B. n. 595. Pord de manut.
 obseru. 44. n. 26. Marescot. var. resol. cap. 11. n. 53. lib. 5.
 Quier. pract. guspe. lib. 3. guspe. 14. Bot. decis. 595. n. 4, et 7.
 par. 1. Divers. et decis. 397. n. 4. par. 2. recent. ita eadem
 manutentio in hac Secunda instantia eidem Comiti omnino
 2. debita est, cum Lis per defunctum promotam continetur in Epre-
 dem, qui illam prosequendo potest manutentionem eia; Haberi
 debitam obtinere ad sept. in l. Epre absens ff. de iudic. Mender.
 de retin. d. a med. B. n. 62. Part. de benef. par. 5. cap. . n. 44.
 Pord. de manut. obseru. 55. n. 45. et Regi. Add. ad Buratt.
 decis. 312. n. 26. vers. 2. Limitatur Bona post Pacif. de
 Salu. interd. decis. 141. n. 3. et in rec. par. 9. decis. 307.
 n. 22. et coram. Cerro decis. 305. n. 2.

Abque eo quod dicta possessio censei debeat exequi
 3. iure potius familiaritatis, et benevole, promissionis, quam
 debiti

dehinc, proat indubio semper presumendum esse notant Card. Jordan. var. Lucubr. vol. 3. lib. 14. tit. 24. n. 407. in fin Card. de Luc. de Servit. disc. 32. n. 8. Cota in accent. Decis. 101. n. 15. et seq. par. 4. tom. 2. et Decis. 838. n. 3. et seq. coram Ferr. quia cum Comes Francionum transivum per Cortile sibi non asserat ex titulo servitutis, in quibus terminis procedant

4. autoritates proximè allegatas, sed illum sibi adscribat jure condominij ob communionem dicti Cortilis inter Palatiorum possessores semper continuatam, possit utique ex factis illius Autorum resultans ad titulum precarij asferenda non est, ut alijs omnino distinguit Card. de Luc. de Servit. disc. 32. n. 9.

Communis autem per Dominos non fuit in dubium revocata, ut potè quia resultat, medum ex equali adiacentia, quam habet dictum Cortile cum omnibus quatuor Palatijs super eodem Monte existentibus, que propterea presumptionem inducit, quod illud jure Domini ad Locos adiacentes communiter pertineat iuxta glossam L. 2. §. propterea verb. Confinit ff. de acqu. plur. are. Alex. cons. 54. n. 4. lib. 1. Hieronym. de Monte. de fin. reg. cap. 25. n. 1. et seq. Decid. de aqua. lib. 1. cap. 11. quod g. n. 15. Cota coram Curate Decis. 648. n. 8. et in Bononiens. Aquarum. Aprilis 1697. §. Exclusa coram Meo, sed etiam ex quo facies nobilior, ac janua ejusdem Palatii una etiam cum Pedalijs, et remissis dictum Cortile respiciunt, et ad illud cum Pedis, et curibus non datur accessus per aliam viam, quam per dictum Cortile, ac per ianuas in illis existentes, ut patuit Unde ex oculari inspectione de catione accessus ad locum differens

6. sit, quo proinde fit, ut ex illius necessario usu accedat ad communionem possidentium inferri valeat, ut observant Card. de Luc. de Servit. §. vide. 32. sub n. 9.

Hoc insuper addito quod dictum Palatium anno 1577. Locatum fuit clar. me. Cardinali Divesi cum accessibus, inquestibus, omnibusque alijs, et quibuscumque juribus, ac cum expressa enunciativa quod Cortile de quo in unè agitur erat Platea omnibus Palatijs in media, et cursu de anno 1587. Locatum fuit una cum alijs tribus Palatijs tanquam unum corpus indivisum

tal.

7. tametsi ad singulos de familia vicia pro singulis partibus
 pertineret, cum autem ex his resultet, quod Forium, seu For-
 tile ad omnium Palatiorum usum fuit ab antiquis promiscue de-
 stinatum, inde etiam sequitur, quod quilibet illorum Possessor, ne
 diverso iure censendus sit, in eodem Cortilis usu, et dominio diei
 debeat socius, et communis Dominus, ut monent Card. de Luca de
 Seruit. Specul. dic. 32. Sub n. 9. Hieronym. de Mont. de fin.
 aeg. cap. 15. n. 5. iuncta etiam uniformi observantia, iam ex Restit.
 8. depositionibus Superius comprobata, quae, ubi etiam versaremur in
 casu dubio, optimè interpretantur Forij Dominium pro Indiviso
 ad quemlibet ex possidentibus spectare, cum ex illa quaeunque
 ambiguitas bene declarata remaneat ad sepe in l. cum de in-
 rem. vers. 6. ff. De usur. Barbosa de Canon. cap. 2. n. 7. vers.
 ad effectum Card. de Luca de Seruit. d. discurs. 32. n. 12. Res.
 in recent. Decis. 165. n. 10. et Decis. 404. n. 54. par. 19.

Requirit ad dictam Communionem, ac necessarium Cortily
 usum excludendum relevare visum est, quod prope dictum Pala-
 tium ad hunc murum divisionis illud ab eodem Cortili intersectans,
 quod cetero pro Aedibus retinendis appareant noviter ad transi-
 tum per Cortile usurpandum constructus, quando antiquitus desti-
 natus erat ad usum mansionum; quodque demum accessus ad Pa-
 latium per amplè pateat à parte posteriori respiciente viam
 Sicus. Quoniam dictus murus elatus fuit solum, ut daretur
 communicatio ab uno ad alterum ex dictis vicibus Palatij per
 Inos de Zabirellij possessionis, et ne ex illius elevatione promiscuus
 Cortilis usus praedictum inferretur constructus fuit in forma
 Pontis cum amplissimo arcu, seu porta, per quam intrant, et exeunt
 Carrus, et plaustrum; unde sanctorum abest, quod communis Cortilis
 ex illius constructione excludatur, ut potius, ab illa maius proba-
 tionis, et confirmationis robur recipiat; Quae ad remisquid-
 quid sit aut antiquitatis essent ad usum mansionum destina-
 ta, ac solum de recenti fuerint ad remissarum usum constructae,
 non inde ex his probatur, quod alia cetero perant ea in
 eodem Palatio non ad fuerint, quodque illud Bhedarum, et
 plau:

9. plaustrorum commodo caruinet, nam Domini contrarium appa-
ruit ex illius amplitudine, et nobilitate, propter quas pro illud
per longum tempus pro habitatione Magnatum inueniit,
ut constat cum ex locatione facta Anno 1577, cum etiam
ex turricula supra illius tectum ad usum Campanule, exstante,
quae non nisi in habitationibus Cardinalium, aliorumque prin-
cipalium Magnatum retineri solet, imperceptibile idcirco reddidit,
quod antiquitus remissa, aliaque pro Medis commoda dictum Pala-
tium non haberet; Et denique accessus ad illud ex parte posteriori non
bene designatur ex uia quae tendit ad ficum, nam dicta uia
est adeo orta, et angusta, ut commode dictum accessus cum cur-
ribus et plaustris nunquam proficere ualuerit.

20. Minusque obstat, quod clar. me. Card. Virginius de tempo-
re, quo Domini de Urbinis tunc Palatium possidebant et claudere fecer-
unt ad sui Libertam januas eisdem Cordilis Loris, et temporibus si-
bi bene uisio. Omissis enim quod dicti actus tanquam illi, qui Cau-
sam dederunt presentis Controversiae, nullatenus attendenda sunt,
Cota coram Saegor. decis. 4. n. 2. et post. Posit. de manus.
11. decis. 229. n. 24. ad huc placuit responso, quod cum illi sint
clandestini et turbatiu tanquam gesti sine scientia, et pa-
tencia Marchionis, qui tunc temporis erat absens ad urbem
ex firmatij per Cota in Romanae Communantiarum, et Fon-
tanelis ob. Junij proximè praeteriti. Verum procedendo
10. coram C. D. med. Priolo, nullum proinde iuris effectum po-
tuerunt ualent ad destruendam antiquam illius quasi posses-
sionem, liberè ac omni tempore transeundi ad tradita per
M. in cap. licet causam de pado, et in L. si duo ff. uti possid.
Honded. cons. 20. n. 14. lib. 2. Posit. de manus. obseru. 21.
n. 36. et seqq; et obseru. 71. n. 4. et seqq; Cota coram
Saegor. decis. 6. n. 3. et coram Priolo decis. 40. n. 18.

Atque ex eadem responsione sublata remanet replica:
sio, quod cum actus claudendi Loris fuerit per sexdecim annos
factum continuatum, quolibet actus praescripta remanserit,

13. eo quia cum agatur de servitute, quae si non actu saltem poten-
tialiter continua appellatur, ad illam prescribendam sufficit
Lapsus decem annorum in seipso presentis, et viginti inter absentes
ex cumulatio per Sabell. Divers. tractat. §. Servituy. sub n. 7.
vers. Quinto requiritur. Quoniam cum presens questio reuera sit
inter absentes, nam Marcionino de eo tempore morabatur Bor-
monio, Lapsus annorum sexdecim, de quo Tessey per Sabiellos in-
ducti deponunt, ex eisdem iuribus ex ad. allegatis ad prescriptionem
huiusmodi inducendam non sufficit.

Et ita utraque

Pampilonen Praeminentiarum
Mer. 3. Februarij 1700.

Argumentum

In hac Decisione firmatur Laicos nobiliores, earumque
Familias debere alio procedere tam in Sedendo in Ecclesia,
ibidemque faciendis orationibus, quam occasione proces-
sionum, aliarumque publicarum functionum, et rursus con-
currente immemorabili Consuetudine posse etiam ascen-
dere Scamnum in Presbyteris, ad quem effectus quale illud
proprius dicatur Latine ostenditur. Negatur ta-
men praeminentia in eo, quod Parochus teneatur reci-
tare praesentis responsoria super aliquo Sepulchro, quan-
do illa ab actibus facultatis originem duxit.

Summarium

1. Esse Dominum Palatii in Regno Navarrae est Sin-
gulare Familiarum illustrium.
2. Praeferentia debita est nobiliores etiam in Sedendo
in Ecclesijs.
3. Circa ascensionem Scamni in Ecclesia omnino as-
cendenda est Consuetudo.

4. Precedentia causæ, secundum consuetudinem iudicanda est.
5. Quamvis dispositio iuris esset contraria.
6. Ius habendi Scamnum in Ecclesia etiam per possessionem Decennalem prescribitur.
7. Inque suffragatur tam in possessionis, quam in pretoris.
8. Consultendo Quadragenaria ubi etiam ius acrisit. Seruanda est.
9. Immemorabilis dat iustum titulum retinendi scamnum in Presbyterio: gio, et n°. 26.
10. Præsertim si illi ad stipuletur fama privilegii.
11. Precedentia magis competit ratione possessionis, quam tituli.
12. Laici nequeant habere locum inter Clericos, quando celebrant. Divina officia, et n°. 20.
13. Quamvis sint excelsæ nobilitatis, et in magna Dignitate constituti.
14. Amplius ut procedat etiam in Patrons Ecclesie.
15. Tanta unita cum depositionibus Testium plene probat.
16. Cappella maior, quæ non sit cancellis reclusa, nec Presbyterium, nec Clerus, sed pars principalis Ecclesie, appellatur.
17. Presbyterium dicitur ab eis, quod Presbytero sacra peragenti Diaconus, et Subdiaconus ministrant.
18. Chorus nuncupatur ille, in quo Clerici divinas Laudes canere solent.
19. Retentio scamni in Presbyterio prohibetur ob impedimentum, quod præstat celebranti.
20. Consuetudo Ecclesiarum vicinarum iurata ad justificandam possessionem habendi scamnum in Presbyterio.
21. Ius retinendi d^u. scamnum fit validius quando acrisitio sequatur esse vidensibus, et patientibus Episcopo, Clerico, Beneficiariis, et alijs.
22. Immemorabilis non censetur sublata per ceremoniale Romanum, et n°. 24.
23. Constitutio Clementis 8ⁱ quamvis abrogat quamecumque consuetudinem contrariam ceremoniali Romano, præsertim tamen Immemorabilem, et n°. 27.
24. Longava possessio dat iustum titulum pro faciendis prius oblationibus, et in loco excelsiori.
25. Nobilior in oblationibus faciendis de jure semper præferri.

30. Amplius, ut procedat etiam nedum in Vxor, et filijs, Sed etiam in Consanguineis, Familiaribus, et inuitatis, et n°. 31. et 32.
33. Oblationes accipi debent per Sacerdotem in ipso Altari.
34. Seruitus contra Ecclesiam atque Legitimo titulo acquiri non potest.
35. Circa oblationes accipiendas non idem mos seruatur in omnibus Ecclesijs.
36. Apud Latinos diu viguit mos occurrendi per Sacerdotes offerentibus dona.
37. Ex Consuetudine permittit, quod Sacerdos descendat ad infimum gradum Altaris pro oblationibus colligendis ab Homini- bus, et ad alium Ecclesie Locum progrediatur pro illis habenda Viri Mulieribus.
38. Sacerdotes prohibentur solum Ecclesiam circuire pro postulan- dis oblationibus.
39. Testes contra illos inducens em plenus probant.
40. Testes Vniuersitatis deponentes de re, que Singulorum Inoc- aente, aut honorem concernit, non probant.
41. Pariter nec Testes Consanguinei
42. Similiter nec illi, qui deponunt de tempore infantilis etatis
43. Testes numero maiores preferuntur.
44. Idem melius informati.
45. Testes affirmantes de preecedentia preualere debeant alijs qui illam negant.
46. Ex antiqua possessione acquiritur Jus preecedendi in parafno- nibus pro se Vxoribus, filijs, Consanguineis, Familiaribus ac inuitatis.
47. Nobiliores de jure, et secundum ceremoniale Romanum in omnibus functionibus Ecclesiasticis preecedere debent.
48. Ingeminentia ut Sacerdos finita missa Conventuali accer- dat ad aliquod Sepulchrum pro accitando Responsoris argui- ri potest.
49. Testes deponentes pro Libertate Ecclesie sunt magis attendendi
50. Ex actibus Facultatis, et ex arbitrio ad egestis nulla possessio acquiri potest.
51. Ad hunc enim effectum acquiritur, quod quis fuerit prohibitus

ali-

aliquid agere, et prohibitioni acquieveris.

Decisio CLXXXVI.

Judiciali instructa consensione coram Ordinario Campilomeni inter Parochum, Juratos, et Incolas Locum de Zaldiano ex una parte, et D. Petrum Lanziam ex altera, qui tanquam Dominus Palastij eiusdem Locum sua etiam cum eius Filijs, Consanguineis, ac alijs abijt inuitatis preeminencia gaudere precebat prius offerendi in plano tertij gradus Altaris maioris Ecclesie Parochialis, et quidem separatum ab alijs Habitantibus dicti Locum, qui in fine dicti tertij gradus oblationes proponebant; nec non per ipsum Petrum, Filios, Consanguineos, inuitatos, ac familiares procedendi ceteros Incolas in processibus, et alijs Functionibus tam intra quam extra Ecclesiam, ac similiter per eius uxorem Filias, Consanguineas, inuitatas, ac familiares procedendi etiam cunctas alias feminas d. Opudi, ac aurum dicendi per Sacerdotem celebrantem Responsorium particulare super Sepultura Familia, ac Palastij. Deo Zaldiano post Responsorium generale prolatum quoad ceteras Sepulturas existentes in d. Ecclesia; Obtinuit Parochus manutentionem nedum in quasi possessione accipiendi oblatione in tertio gradu ab omnibus Parochianis Data tamen prolatione, tam Domino Palastij, eiusque Filijs Consanguineis, alijsque inuitatis, quam etiam eius uxori, filiabus Consanguineis, Inuitatis, et Familiaribus respectu ceterarum Mulierum eiusdem Locum in transitu Sacerdotis prope Sepulturam familia ubi Pedent, sed etiam in quasi possessione dicendi Responsorium post generale in Sepulturis, ubi sit oblatio annualis, pariter tamen concessa prolatione Sepulture Domini Palastij, si super illa addit oblatio annualis, et quando super Sepulturis oblationes non adsint, obtinuit manutentionem in quasi possessione dicendi Responsoria per ordinem sibi, et in ultimo loco cum addit ad Sacristiam super Sepultura Domini Palastij.

Cum vero ab hac Sententia provocante eodem Petro ad Numium

Hispaniarum decretum favorabile manutentionis in omnibus por-
 tauerit, hinc causa per ulteriorem appellationem ex parte
 Parochi in oppositam ad me devoluta, Dubium in Simpliciter artic-
 culo manutentionis sub die 30 Martij anni proxime elapsi
 in Boba propositi, sed dilata sunt illius resolutione, ac insis-
 mul per Dominos demandato, ut videretur de bono jure etiam
 ad effectum manutentionis, cum etiam successivo fuerit per
 Parochum oppositum non licere eidem Petri retentione Scamni
 in Presbyterio eiusdem Parochialis Ecclesie, causam propterea in
 Eodierina audientia repropo- sub Dubio = An, et de cuius
bono iure constet tam Super retentione Scamni, seu Sedis in as-
serto Presbyterio Ecclesie, Parochialis de Faldiano, quam Super
precedentia in oblationibus faciendis, et responsionibus quibusdam
circum Sepulturas dicte Ecclesie, necnon in Processionibus, et
alijs functionibus publicis intra, et extra Ecclesiam celebrandis,
etiam ad effectum manutentionis, et Dominis visum fuit
constare de bono jure Petri ad effectum manutentionis iuxta
modum inferius subnectendum.

Assumpto enim prefati Dubij examine per omnes sui
 partes, respectu primæ concernentis retentionem Scamni seu
 Sedis in asserto Presbyterio Super qua nulla fuit questio in
 duabus precedentibus instantijs, favore eiusdem Petri capta
 fuit resolutio. Ipse enim est persona nobile, de fan-
 milia antiquissima, et qualificata Regni Navarra, ut depo-
 nunt Testes examinati de anno 1574. presentis Summi Petri
 No. 3.º, et constat eum ex Lapide Sepulchrali cuius illustri
 Familia, in qua ab anno 1003. siquæ Septingentis ab Eius an-
 nis insculptæ sunt arma gentilitia illius Domus d. Summi
 a. 2.º. Litt. P. tum ex quo tam idem Petrus, quam Pater,
 I. Avus, et ceteri eius Ascendentes fuerunt Domini Palatii
 de Faldiano, quod in Regno Navarra, est singulari familiarum
 illustrium, ut perscrutari Bemig in tractat. de immunitat.
 Eccles. amplias. 22. n. 3. Bouadill. in sua politici. Lib. 2.
 cap. 24. n. 20. versic. y en Navarra Salzed. in Peabr. Honor.

gloss.

glor. 20. n. 34. versic. Cum et si aliquando; Tum quia
 eius Familia est caput Americ, titulus antiquus Nobili-
 tatis in dicto Regno Navarra, ut referunt dicti Sexagesima
 minati de anno 1574. d. Summ. n. 3. Lit. B. C. et D., alijque
 nouiter inducti d. Summ. n. 2. Lit. F. et G., sum etiam
 quia Didacus Garcia alter ex eius ascendentibus tanquam
 Dominus dicti Palatii vocatus fuit de ordine Regium Comis-
 sia Generalia Regni Navarra de annis 1589. et 1592. ut
 apparet ex Litteris regis d. Summario n. 4., atque ex dictis
 Testibus nouiter examinatis d. Summ. n. 2. Lit. D., et demum
 ex quo in processione, que fit quolibet anno de mense Maij
 per omnes habitantes Vallem de Allen ad Templum S. M. &
 Virginis Mariae Ciuitatis Stellæ, ipse procedit omnes Incolas
 dictæ Vallis, ut habetur ex Testibus d. Summ. n. 2. Lit. F.

Vnde ex his constico de sic conspicua, et adeo eximia no-
 bilitate eiusdem Peni, manifestum apparuit Dominis illius
 bonum jus ad effectum retinendi ibidem prædictum Sedile,
 cum attenda juris dispositione debeatur præcedentia in Seden-
 do etiam in Ecclesijs his, qui in genere, et nobilitate sunt
 clarioris L. 1. et 2. ut dignis. Ord. seru. lib. 12. L. Honor
 & gerendorum L. ut gradatim de muner. et Honor. cap. Solusq;
 de maiorat. et obed. Cassan. in Catalog. glor. Mundi par.
 8. consider. 38. Menoch. cons. 126. n. 36. Valenzuel. Valen-
 quet cons. 1. n. 21. et seqq; et n. 26. et cons. 34. n. 7. et seq;
 et cons. 201. n. 42. et seq; Liouagnon. cons. 8. lib. 2. Ludouic.
 Bell. cons. 27. num. 13. et 14. Sar. in L. si quis à liberis in
 princip. n. 30. et seqq; ff. de Liber. agnoscend. Gratian. discep.
 Foren. cap. 110. n. 19. et 20. Perez de Sar. de Anuers. et
 Capellan. Lib. 1. cap. 24. n. 18. et 20. Frances. de Eccles. Cathe-
 dral. cap. 25. n. 385. Castill. de Tertis cap. 41. n. 39. et
 seq. Cyriac. controu. 205. n. 146. et seqq; como 2. Bot.
 Decis. 310. n. 3. coram Tregor. et decij. 588. n. 4. coram Ca-
 valer. Decis. 868. n. 1. coram Buratt. et in rec. Decis. 87. n.
 3. par. 17.

- Fortius uero quia cum in eiusmodi preeminentijs habendi
3. Scamnum in Ecclesia omnino attendenda sit Consuetudo, cum illa tribuat jus, et faciat totum per Sept. in cap. cum olim extr. de Consuetud. Fab. de Ann. cons. 40. n. 2, et Seqq, et n. 7, et 10. Lib. 1. Car. de Ananiers, et Cappellan. d. cap. 24. n. 20, et 21. Valenzuel. consil. 134. n. 32. Bartolin. de pced. quzps. 10. art. 6. fol. 197. col. 1. vers. temporis enim Longitudo Alouit. vot. 8. n. 4. post decis. Rembold. late Cynac. controu. 201. n. 168, et Seqq; Salzed. in Neatr. Londr. gloss. 49. n. 1, et Seqq, et per tot. Frances. de Eccles. Catredr. cap. 28. n. 376, et cap. 33. n. 113, et Seqq, et n. 177. Sperell. Decis. 179. Sab n. 1. Nota decis. 127. n. 9. coram San. memor. Innoc. X. et in recent. decis. 202. n. 17. part. 10. decis. 168. n. 5. par. 16. Decis. 87. n. 6. part. 17, et Decis. 781. n. 5, et Seqq; part. 18, et secundum illam precedentis, causa iudicanda sit, ut monent Fab. de Ann. d. cons. 40. n. 10. Carrea alleg. fiscal. 82. n. 19. versic. Sed etiam Pras. discept. Florens. 39. n. 46. Cynac. controu. 201. n. 173, et Seqq; Bouis. Decis. 77. n. 7, etiam si dispositio juris communis esset controu. ut proseguitur Cynac. d. Controu. 201. n. 168. Nota coram Seraplin. Decis. 904. n. 1. coram Merlin. Decis. 70. n. 17, et in recent. par. 5. Decis. 88. n. 6, et Seqq, et Decis. 202. n. 17. et 189. 10.
- 4.
- 5.

- Profecto idem Petrus propter adeo eximiam nobilitatem, non solum habet pro se decennale possessionem retinendi pzdici:
6. eum Scamnum in plano Cappelle Maronis, quz ad prescriptione suo preeminencia sufficeret, cum talis prerogatiua non sit contrarius jus, sed debita de jure nobilitatibus ad tradita per Dur. purat. cons. 450. n. 11. Lib. 2. Peregrin. cons. 3. n. 2. et Seqq. Lib. 2. Fab. de Ann. d. consil. 40. n. 1, et Seqq; Lib. 1. Cynac. controu. 201. n. 169, et 170. Mans. consult. 617. n. 53, et Seqq; tom. 7. Jacob. Doussied. de jur. pced. sess, et prerogab. cap. 3. fol. 116. Ferr. de pceden. quzps. 18. Pignattill. consult. 4. n. 3. tom. 4. Samm. Decis. 1. n. 49, Nota Decis. 127. n. 6. coram San. me. Innocentio X. Decis. 170. n. 15. coram Coccin. et in recent. Decis. 102. n. 10, et 11. part. 10, et Decis. 88.

num.

num^o. 6. pars. 17. et decis. 781. n°. 7. pars. 18. et decis. 99. n^o.
 7. 12. pars. 19. ad eundem decennali Consuetudo suffragetur, neclum
 in possessorio, verum etiam in petitorio, ut sentiunt Tab. de Ann.
 dicto consil. 40 n°. 7. vers. Sic autem lib. 1. Dorotheo de preceden.
 par. 1. cap. 2. §. Cuius autem temporis fol. 50. Alouic. d^o. vot.
 8. n°. 4. post decis. Cembold.

Sed etiam probauit Consuetudinem quadragenariam, primo
 ex oculari inspectione, et relatione facta in faciem loci de anno
 1624. de mandato Episcopi Campilonen^{is} per Petrum de Mariscalcar
 eius Secretarium occasione alterius similis controversie in ser
 Dominum Palatii et Incolas loci exorta super impedimento, quod
 Sepultus dicti Palatii preceabant scamna Incolarum tunc nouiter
 posita d^o Summ^o. n^o. Tomo Litt. E. ibi = Et sic trouato, de li. Sig.
 del d^o. Palatii vi tengono il suo Banco, v. Sedis cognosco dentro li
 gradini della Cappella senza concorso d'alcuno; Et secundo ex
 testibus examinatis de anno 1642. d^o Summario n°. 5°. ac et
 8. alijs in presenti dubio firmiter repetitis prout Summ^o. Petri n°. 10.
 quod quidem quadragenaria consuetudo ubi etiam ius resisteret ad:
 tunc tamen seruanda esset iuxta gloss. in cap. final. verb. legiti:
 mo de consuetud. in d^o Cor. cons. 193. n°. 14. lib. 2. Valeruel.
 cons. 34. n°. 164. vers. per tempus Pignatelli. consult. 82. n°. 2.
 Tomo 4. Cota decis. 20. n°. 4. post Camburri de iur. Abbat. et
 in recent. decis. 226. n°. 7. par. 14.

Et quod magis est idem Petrus probauit etiam Immemora:
 bilem possessionem retinendi scamnum in dicta Cappella majori, et
 constat ex alijs Testium depositionibus nuperime in actis productis
 d^o presenti Summ^o. n°. 2°. Litt. F. A. A. et Regg. cum quibus concordat
 antiqua enunciatiua consenta in Supplici Libello de dicto anno 1624.
 Episcopo Campilonen^{is} porrecto d^o Summ^o. n°. 1°. Tomo ibi = Et questo
 9. da tempo immemorabile; Hac enim prebet iuris assistentiam, iur:
 stumque dat titulum pro sedili in eodem loco retinendo, ut in
 puncto tradunt Frances. de Eccles. Cathedral. cap. 5. n°. 48.
 Cota decis. 781. n°. 6. par. 18. recent. potissimum quia ex cela:
 10. tis festium depositionibus ad stipulatur etiam fama privilegij,
 qua stante immemorabilis Consuetudo posita etiam incapacitate in

Laico eidem militeminius das iussu' titulum possidendi, ut firmas
 Botw deus 724. n. 1; et 8. coram Cocca, et Innocent. deij.
 109. n. 2. par. 16. quamvis de cetero dictus fidelus in casu mortis
 non requiratur, cum de iure precedentia magis computat ratione
 possessionis, quam tituli cap. 1. de maiorib. et obediens. Mendr.
 cons. 126. n. 4. lib. 2. Prat. discept. for. 39. n. 44. vers. tra-
 dit hanc consuetudinem tom. 4. Botw deij. 179. n. 8. coram Mer-
 Lin.

Nec ad excludendum bonum jus Petri Suffragani visum
 est, quod Scannum, seu Sedile positum sit in Choro, seu Presbyterio,
 12. proindeque illius retentio laud permissenda sit, cum Laicy non
 liceat habere locum inter clericos, quando celebrantur divina
 officia ad sept. in cap. 1. de vit. et honest. cleric. c. nulli cap.
 pruenit cap. sacerdotum de consecr. distinct. 2. Coar. de ac benef.
 lib. 1. cap. 13. n. 20. Frances. de Eccles. Cathedral. cap. 5. n.
 42. et seqq. Donnal. in d. cap. p. de vit. et honest. cleric. Piscar.
 in prag. Ceremon. lib. 2. Sect. 1. n. 16. Pignatell. consult. 3.
 n. 6. et seqq. et Consult. 5. n. 6. et seqq. Tom. 3. Panimoll. deij.
 13. 1. adnot. 11. n. 33. et seqq. Botwin Valentina Cappell. S. Mar-
 ty 1599. coram Iusto, quamvis etiam sint excelsae nobilitatis,
 et in magna dignitate constituti, ut disponit. in Ceremonial.
 Romano lib. 1. cap. 13. et referant Frances. de Eccles. Cathed-
 ral. d. cap. 5. n. 45. Piscar. ubi supra d. Sect. 1. n. 16. Pi-
 gnatell. d. consult. 5. n. 23. tom. 3. Pignatell. Panimoll. d.
 deus. 1. adnot. 11. n. 35. et in fortibus terminis Patronal-
 ei, cui licet in Ecclesia Patronali honorabilior locus debeat
 dari, non tamen permittitur habere sedem in Presbyterio Coar.
 de ac Benefic. lib. 1. cap. 13. n. 23. Frances. ubi supra
 d. cap. 5. n. 46. Ventigliol. in prag. aer. notabil. annot. 18.
 4. n. 9. prope fine lib. 2. Pignatell. consult. 3. n. 6. in fin.
 tom. 3. et consult. 16. tom. 4. et ex mente sacre Congrega-
 tionis respondit Botwin Valentina Cappell. S. Martij,
 1599. coram Iusto, et in Burgen. Sepultura, de Villadiego S.
 May 1603. coram Cancellario.

Præmissis enim quod Erigatur de modica Ecclesia
 Longitudinis tantum Septuaginta quinque pedum, et Lati-

tudinis

- tudinis viginti sex, ut potest deserviente pro exiguo populo viginti octo Domorum, quod unicum habet Sacerdotem, et Altare, absque ulla forma Presbyterij. D. Rodierus Summ. Petri n. 1. Lit. D. et n. 2. Lit. I. et n. 3. Lit. C., ac rursus etiam promittit, quod scamnum non retinetur in loco Presbyterij, Altaris, sed in plano illius tertij gradus, ubi est Cappella maior Ecclesie, a qua ascendit per duos alios gradus ad altare, ut constat ex d. oculari inspectione facta mandato Epi de anno 1614. D. Summ. n. 1. P. 1. et 1642. Loc. idem deponentibus plene probans Card. de Luc. de iudic. disc. 24. n. 8. Cota decis. 154. n. 5 coram Peutingero et in Meleucana Bonorum 10. Martij 1688. S. futurum coram Ceu. D. meo Molines Deco. quamvis alij testes per ipsum Petrum inducti asserant quod Sedile positum sit in Presbyterio, quia in hoc intelligendi sunt vulgariter, et improprie loquendo, ut deponunt alij testes nuper in actis producti D. Summ. n. 2.
- Inde cessant rationes, et auctoritates in obiecto allegatæ, nam cum dictum Sedile positum non sit in loco recluso, et determinato dumtaxat ad Sacra peragendum, vel ad psallendum divinas Laudes, sed ut proximum collocatum sit in Cappella maiori, quous erat casus in decis. 181. par. 18. tom. 2. ratentur, quod nec est Presbyterium, nec Chorus, sed pars principalis Ecclesie, ut docet Frances de Eccles. Cathedral. cap. 16. n. 27. palam idcirco fit illorum terminos iurisdictionis, et si nequaquam posse applicari, nam Presbyterium dicitur illa prima mansio, quæ proprie Altare maius solet cancellis includi, et tale seu Diaconium appellatur, quia ibi Presbyterio sacra peragenti Diaconus, et Subdiaconus ministrant cap. 1. de vit. et honest. cleric. cap. Sacerdotum Bo de consecr. distinct. 2. cap. non oportet distinct. 23. Doctissimus Anton. Augustin. olim Sacri Palatii Apost. Auditor in Tertio. jur. Pontific. veter. Lib. 13. tit. 26. cap. 1. Durant. de vit. Eccles. lib. 1. cap. 17. n. 2. et 3. Couer. de reb. benef. lib. 1. quæst. 13. a. n. 20. Piscar. in præf. Ceremon. lib. 2. Sect. 1. n. 16. Frances. de Eccles. Cathedral. cap. 5. n. 31. et seqq. Gonzalez in d. cap. p. n. 4. de vit. et honest. cleric. sic. Signatell. consult. 3. n. 8. tom. 3. et consult.

35. n°. 1. et seqq. tom. 7. Chor us uero penes Sacros Canones proprie nuncupatur Locus ille, in quo Clerici psalmos, Hymnos, et Laudes diuinas canere solent ad Sept. in d^o. cap. 1. de uis. et honest. cleric. Concil. Toletan. 4. cap. 27. Concil. Turonen. 2. cap. 3. Durant. de ritib. Eccl. Carolic. lib. 1. cap. 17. n°. 2. et per tot. Dauant. in thesauro Sacror. Lit. par. 2. tit. 15. uers. in choro Durand. in ratio: mal. lib. 1. cap. 1. n°. 16. Valenzuel. cons. 101. n°. 4. Frances. d^o. cap. 5. n°. 176. et seqq. Pignarell. consuls. 3. n°. 8. tom. 3. et consulto. 35. n°. 7. Cotta coram Coccin. Decij. 142. n°. 1. neque per retentionem scanni in d^o. Loco presbiterii impedimentum celebranti, quò minus liberè, et honorificè possit inseruire Diuinis officijs, quod facti possit ratio illius prohibitionis per Sept. in cap. Sacerdotum 30. de consecr. dist. 7. Antonius Augustin. d^o. cap. 1. Dauant. in rubr. Missal, et Breuiar. par. 2. tit. 10. uers. Sacerdotey Pignarell. consulto. 48. n°. 2. in fine tom. 7. Romaguera. ad Constitut. Synod. Terund. lib. 3. tit. 14. cap. 2. n°. 10.

19. Sed et certiora redduntur cum alia præterea non desint Circumstantiæ, quæ ad euentum excludunt Locum illum, in quo positum est dictum sedile, non enim presbyterium, nec Chorum. Item concurrat primo, quod in ipso plano tertij gradus illius aris de tempore quo celebrantur diuina officia stant pueri, et alij Incolæ d^o. præsent. Summ. n°. 20. Lit. V. quod sanè non permitteretur si inibi adfuerit Presbyterium, cum Laicis in illo nedum sedere, sed etiam stare prohibitam sit iuxta Sept. expressum in d^o. cap. de uis. et honest. cleric. ibi = Stare uel sedere in eor. clericos non presumant, ibique Donzel. n°. 8. Couer. de res beneficiat. lib. 1. q. 216. 13. n°. 26. Frances. de Eccl. Cathedral. d^o. cap. 5. n°. 42. Secundo sese offert, quod in Regno Nauarre plures Domini Palatiorum retinent eorum sedilia in simili loco Cappelle maioris Ecclesiarum, ubi sunt Parochiani, uò probant Sesse in d^o. Summ. Petri n°. 20. Lit. H. quæ consuetudo Ecclesiarum vicinarum multum iurat non solum ad probandum, quod in eadem Cappella situm laud sit a seorsum Presbyterium, sed etiam ad iustificandam possessionem Domini.

de

de Salliano habendi Scamnum in Locis controverso iuxta Sept in
 cap. ad apostolicas de Decim. Abb. in cap. cum olim de Consuetud. Ol-
 drad. cons. 267. n. 9. Crauet. cons. 118. n. 3. Franey. de Eccles.
 Cathedral. cap. 12. n. 63. et tertio demum accedit, quod nec
 in prima, nec in 2^a instantia controversum fuit Jus Palatii;
 quoad retentionem Scamni, quinimmo in Sententia Hispania:
 cum Nuntij id fuit expressè propositum proteritis Summaris
 Petri N. B. et 8. et quod magis est hoc idem semper patuit Episcopi
 pro Pampilonen. vel expressè a relatione Tabitas de anno
 1624. vel ex consensu arduationibus in d^a Ecclesia cum
 per ipsum, tum etiam per eius Ministros expletis, quapropter
 22. credendum non est, quod uidentibus, et patientibus Episcopis,
 Visitatoribus Ecclesiarum Rectoribus, Consilio, et Hominebus
 dicti Locis, siuere Scamnum esset in Pagobysens, vel impedi-
 onentum, aut deformitatem inrogaret cultui Diuino, non
 fuisset sublatum, ut ponderat Nota coram Merlin. decis. 593.
 n. 8. et decis. 782. n. 8. par. 18. recent.

Sed dato etiam, et non concessio, quod Sedile positum
 sit in uero, et proprio Presbyterio, ad huc obiectum non obstat
 23. ob possessionem immemorabilem Petri, quae, in qualibet materia
 semper attenditur, nec sublata censeatur per Ceremoniale Roma-
 num, ut per Sacram Congregationem Rituum expressissime resolu-
 tum referant Larz. de Benefic. par. 3. cap. 2. §. 1. dum 192.
 Barros. de Canon. et Dignit. cap. 36. n. 24. Panimoll.
 dec. 1. ad nos. 11. n. 39. Signatell. consult. 7. n. 25. tom. 1. et
 consult. 26. n. 23. et seq. tom. 4. Sperell. decis. 179. n. 37. ad
 fin. et ita firmavit Not. decis. 109. n. 1. coram Merlin; et
 24. decis. 198. n. 3. coram Duno. Sen. Et ratione, quod Consue-
 tudo, seu possessio immemorabilis nunquam tollitur per quam-
 cumque Legem contrariam, nisi de ea fiat expressa mentio, illique
 fuerit in specie derogatum gloss. in cap. 2. de pueris in 6. Dat.
 discept. for. cap. 496. n. 5. et cap. 578. n. 10. Signatell. d^a con-
 sult. 7. n. 24. Panimoll. d^a decis. 1. ad nos. 11. n. 38. Sperell.

d^a. decis. 179. n°. 37. Cotta decis. 686. n°. 1. pars. 4. et decis. 197. n°. 6. p^o. 9. accens.

25. Non attenta replicatione, quod etiam stante consuetudine immemorabili in contrarium non liceat laicis habere sedem in Presbyteris, vel ex quo talis consuetudo iudicetur irrationalis ex indecentia, et incapacitate laici, et tanquam contra expressam prohibitionem Sacrorum Canonum, vel ex quo uti adversativa Sanctioni eiusdem Ceremonialis Romani censeatur reprobanda per Constitutionem San. me. Clementis 8ⁱ abrogantem cum Decreto irritanti quamcumque Consuetudinem in contrarium, ut tradunt Pignatell. 2^a. Consult. 7. n°. 27; et seqq. Panimoll. d. decis. 1. ad nos. 11. n°. 41; et seqq. Sperell. decis. 179. n°. 36; et seqq. Quoniam aperta irrationalitas Consuetudinis, ea quo contrarietur prohibitioni Sacrorum Canonum non refragatur, quia contraria
26. Sententia, quod ea nempe observari debeat quoad retentionem sedis in Presbyteris quando favore laici adest prescriptio quadragenaria cum titulo, vel immemorabilis cum fama privilegij, licet id repugnet juri communi, fuit alia per Sacram Rotam admittam in Valentina Cappelle, S. Marcy 1599. coram Justo, quam sequuti sunt Sover. de re benefic. lib. 1. g^o. 13. n°. 27. Daniel. de nobil. disput. 60. n°. 44. Valenzuel. cons. 176. Frances. de Eccles. Cathedral. d^o. cap. 5. n°. 48; et ipsemet Pignatell. consult. 3. n°. 10. tom. 3. et consult. 4. n°. 2; et consult. 26. tom. 4. ubi eandem decisionem in Valentina Cappelle, per extensum refert.
27. Constitutio vero San. mem. Clementis VIII. expresse derogans cuicumque Consuetudini pariformiter non obstitit, cum eo prescriptionem immemorabilem proferret, ut relatis declarationibus Sacerdotum Civitatis Congregationis mones Pignatell. consult. 4. n°. 6. tom. 4. et sensit precedenter Cotta coram Merlin. decis. 109. sub n°. 1. coram Dunoza. Sea. decis. 198. n°. 7°; et in acc. par. 4. tom. 3. decis. 647. n°. 10; et seqq.

Hactenus quoad prima dubij partem, quantum vero ad precedentiam Petri in oblationibus faciendis, non impugnabant Pars =
 dus

Jus, et Litis Consortij dictum Petram debere esse primum in offer-
 cendo, cum id ipsum deponant Testes per eos inducti præterito Summ.
Illorum n. 2. Sed negabant solum id fieri posse in Loco Nobili-
iori, et Separato ab Illo, in quo Parodus oblationes à ceteris Caro-
edignij recipiebat. Verumtamen illius bonum ius etiam in hac parte
 resultare videtur ne dum ad effectum gaudendi præstatione subdi-
 quada omnes Inedlas per se, filios, Consanguineos, et inuitatos in
Loco digniori, videlicet in principio tertij gradus Altaris, et in conse-
ctu prædicti Sedilis, sed etiam per eij uxorem, filias, Consanguineas,
inuitatas, et familiares prope Sepulturam Domini Palatii, quæ sita
est prope ultimum gradum dicte Cappelle maioris, et quidem separ-
atim à ceteris alijs Mulieribus, quæ, ex parte prope Trecum Aquyber-
medice offerre solent, nam respectu præcedentis, et præcedentis De-
tro, filijs, Consanguineij, alijsque inuitatis plene constat de illorum
antiqua possessione ex pluribus Testibus, alijs nempe examinatis de
anno 1574 d. Summ. præteriti n. 3., alijs receptis de anno 1642.
d. Summario n. 5., alijs nuper in præteriti Lito inductis præterito Summ.
n. 11., et moderno n. 12. Lit. K. A. A. et B. B. et demum alijs
 duobus ex tribus mobilibus, qui erant etiam Heredes in causa con-
 tris Petram, et postea à Lito recesserunt d. præteriti Summ. n. 9.
 et respectu ad præstatione uxoris, filiarum Consanguinearum, et
 ceterarumque Feminarum quæ faciunt inuitatæ, ac familiarum
 antiqua pariter possessio probatur tum ex dictis Testibus, tum
 etiam ex omnibus alijs ex parte Parodi inductis, præteritis illius
 Summario n. 2. Quæ quidem Longeva possessione transe acquiri-
 tum, censetur ius, et iustus titulus etiam pro offerendis prout, ac in
 28. Loco excellentiori faciendis tam fauore Virorum, quam Uxorij, et alijs
Feminarum, ut tenent Joannes Faber in d. aliam uero in sit.
de honor. possess. Lar. in l. Siquis à Liberis in prin. Sub n. 32. ff.
de Liber. agnoscend. Perit. de Lar. de Annivers. et Cappellan.
Lib. 2. cap. 24. Sub n. 22. uers. tamen prout Margar. cons. 25.
in princip. fol. 229. uers. Hinc Joannes Faber Gratian. dicitur ff.
cap. 210. Sub n. 34. Hermosill. ad Lopez gloss. 2. prolag. pars 5.
n. 103. Salgad. acbeq. Prosect. par. 2. cap. 9. n. 24. Ros. decis.
100. n. 17. et seq. p. 10. recent.

- Paemaxime quia possessionis dicta non habet juris aeternitatem, sed
 29. potius aeternitatem, ex quo in oblationibus faciendis nobilior de ju-
 ae semper inferri debet iuxta notata per Casan in Catalog. Glo-
 riae Mundi part. 1. considerat. 18. et ad consuetud. Burgund. cul.
 6. entrogens nobles verb. qui dicantur nobiles n. 1. Carol. Cos. de
 30. pmiel. Mulier. cap. 7. n. 109. id quod procedit etiam respectu
 Vxoribus, nam precedentia, quae competit Viris in oblationibus facien-
 dis debetur etiam eius Vxoribus, ut in puncto firmat Cos. in rec. decis.
 31. 234. n. 7. et decis. 257. n. 7. et seq. par. 24. et decis. pio. n. 4.
 et seq. part. 15. cum eadem debitas sit fidem London. ac Marito, cuius
 32. radijs coruscet l. feming. 8. l. nupta. 10. ff. de Senator. Casan.
 in Catalog. Flor. Mundi par. 8. consid. 21. Diraguell. de nobilitate.
 cap. 18. n. 1. et seq. Qualor. eodem tract. cap. ultim. circa fin.
 Lionagnon. cons. 8. n. 22. et 28. lib. 2. Dynac. contr. 173. n. 22. et
 33. seq. Gul. Capon. discept. 329. n. 25. et seq. Caspe. latr. decis. 181. n.
 181. n. 38. et 39. idemque locum habet etiam quoad filios, et filias
 Consanguineos, inuicatos, ac familiares, cum isti eadem gau-
 deant Nobilitate, nec dicantur Eiusmodi preminentias acqui-
 rere uti singuli, et ex eorum personis tantum, sed omnes sanguis
 amius corporis, et familiae Palatij ex firmatis per Casan. in
 Catalog. Flor. Mundi. par. 6. considerat. 6. Sarrea alleg. fiscal.
 34. 52. n. 21. et seq. Carlin. controuers. lib. 2. cap. 19. n. 8.
 Neque obstat, quod oblationes recipi debeant per
 33. sacerdotem in ipso Altari ad Sext. in cap. ut omnis Christiana.
 nus de consecrat. distincto. 1. Concil. Herden. 2. can. 4. Ma-
 triconens. 2. can. 4. Dauant. in Manual. Episcop. verbo oblatio
 n. 9. Barbo. decis. Apostolic. 532. n. 3. Rouar. in Lucerna.
 Regular. verb. oblationes n. 3. Fagan. in cap. Pastoral. de
 his, quae fiunt a Prelatis n. 41. Pignatell. consult. 242.
 n. 3. tom. 8. quia sacris aetibus indueus pro illis recipiendis cogi
 valeat per Ecclesiam indecenter ulterius progredi, ne seius
 34. huiusmodi coactiuus progressum imponatur seruicibus Ecclesiae,
 quae nunquam deorsum adque legitimo titulo acquiri potest,
 ut ponderant Vgolin. de ppestat. Curie. cap. 17. n. 7. Pignatell.

consultat. 129. n. 24 tom. 4.

35. Quandoquidem cum non idem mos circa Locum, in quo recipi debent oblationes, seruetur in omnibus Ecclesijs, sed diuersiusque pro varietatem Regionum, et temporum, ut videre est apud Durant. de rit. Ecclesias. Lib. 2. cap. 26. n. 4. eruditus Christian. Sup. 2. Concil. tom. 5. in not. ad Concil. Roman. canon. 13. fol. 219. et Segg. Card. Bon. rit. Liturgicar. Lib. 2. cap. 9. n. 1. Doual. ad Concil. Iberitan. Lib. 2. cap. 35. fol. 292. Tit. C. ad eum olim apud Latinos morem diu uiguisse occurrendi per sacerdotes offerentibus dona, ex ordin. Roman. scriptum reliquerint Christian. Sup. ubi Supra fol. 219. Card. Bon. d. Lib. 2. cap. 9. n. 1. in fin. multa exinde assignabilis est indecentia, si Parochus in Ecclesia de Saldiana se retrahens à medio Altarij descendat ad eius infimum gradum ad effectum colligendi oblationes ab hominibus, et post se ad alteriorem Ecclesie Locum progrediatur pro illis recipiendis à Mulieribus, cum id stantè consuetudine Parochi permixtum censetur, ut in Synod. Aquisgranen. Lib. 1. cap. 6. n. 7. Synod. Tolet. Lib. 3. tit. 24. de celebrat. Missar. consuet. 3. Baudr. par. 3. de rit. seruand. cap. 25. de Miss. Solemn. art. 7. n. 10. Bep. in Hierurg. uerbo Sacerdos n. 21. tom. 2. Fragnan. in d. cap. Pastoralis n. 41. de his que fiunt à Pralac. Signarell. consultat. 142. n. 3. post med. tom. 8. Christian. Sup. ubi Supra in notis ad Concil. Roman. 5. d. can. 13. fol. 219. Sacerdotes enim et signanter illi, qui nouas Missas celebrant, prohibentur solum Ecclesiam circuire pro exigendis, et postulandis oblationibus ad effectum auaritię, quem actus iste redoleret, ut ex declaratione Sacre Congregationis Concily tradunt Zerol. in prag. Episcop. uerb. Missa uerb. 2. Barbo. in collectan. ad Concil. sess. 22. de Sacrif. Miss. cap. 8. n. 2. Lauant. in rubr. Missal. par. 2. tit. 5. n. 5. vers. Si facienda est oblatio Biss. in Hierurg. uerb. oblatio n. 4. tom. 2. Signarell. d. Consultat. 142. n. 3. tom. 8. Quam in rubric. Missal. part. 2. tit. 7. Seco. 3. Dub. 1. vers. colligitur tertio.

Quod certius in presenti euadit, quia controuersia non

versetur Say, eo, quod Parochus cogendus sit pro Labenda oblatione accedere ad Scamnum, ubi sedet Dominus Palatij, quem admodum ex adverso perperam presupponitur, sed consentio est solum, ut id Parochus occasione, qua voluntarie descendit ab Altari ad illius infimum gradum pro recipiendis donis ab hominibus oblatiis, ea teneatur iuxta solitam prius recipere in plano tertij gradus à Domino Palatij, eiusque filijs, consanguineis, inuitatis, ac familiaribus ibidem ad hunc effectum conuentis, et Successione per Ecclesiam ulterius progrediendo pro colligendis oblationibus à Mulieribus, eas prius teneat accipere in Sepultura eiusdem Domini Palatij ab eius Uxoribus, Filiabus, Consanguineis, alijsque Mulieribus inuitatis, et familiaribus, quod sane cum nullam Parochi indecentiam proferat, sed preminentiam tantum nobiliori de iure debitam imponet, neque ullam per consequens Ecclesie, seruicium imponere videtur.

39. Nec Petri propositis turbata remanet ex Vestibus à parte Parochi, et Uxoribus consortum in ductis, Quoniam ultra quod duo propter in eo conueniunt, quod Dominus Palatij oblationem facit super plano tertij gradus Altaris, ex seruietio Inest subius dictum gradum, 8. Summaris Petri n. 14. Litt. B. et
40. It., qui proinde contra ipsos induentes pleni probant Farinacc. de test. quæst. 62. n. 244. Gratian. discept. forens. cap. 505. n. 6. et seq. Cotta coram Baratt. decis. 553. n. 6. coram Celso. decis. 150. n. 6. et seq. et in recent. decis. 208. n. 12. part. 17. proterea dicti testes, vel nullam in eorum dicto promerentur fidem, cum nonnulli sint Habitatores, et naturales eiusdem Loci de Saldiano, et per consequens in causa principaliter quærenati, ut de Testibus Vniuersitatis deponentibus in re, que singularum interesse, aut Eandem concernit Cotta Jun. in tract. de testib. n. 11. Bonadill. lib. 3. politic. cap. 8. n. 97. et seq. Surd. decis. 236. n. 2. Cotta decis. 504. n. 4. coram Baratt. decis. 284. n. 3. coram Celso, et decis. 233. n. 15. part. 23. recent. et in puncto precedentis, Cappa. Latr.
41. decis. 181. n. 41. Libr. 2. alij, sunt consanguinei in p. et

0° gradu illorum, qui mandatum dederunt ad presentem Litem
 Cota coram Duran. decis. 427. n° 13. coram Gels. decij. 166.
 n° 6, et in rec. decis. 327. n° 14. part. 12. et decis. 54. n° 12.

42. par. 17. ceteri uero deponunt de tempore infancilis etatis Jac-
 cinae. de test. q. 287. 58. n° 62, et seq. Cota coram Duran. Jun.
 decis. 886. n° 6, et in rec. decis. 293. n° 7, et seq. p. 13.

43. Vel contraponendi non sunt tot alijs Testibus per eundem
 Petrum examinatis, cum isti preferendi sint uerum quia longe
 alios in numero excedunt ad Dep. in cap. Licet causa de probat. Co-
 twin recent. decis. 369. n° 65. par. 19. et in Romana Testamenti
 7. Ambros. noy. 8. In omnem casum coram Illo, sunt ex heri, et
 44. aliqui, ut potest quia eidem Parochiali Decretis, inseruierunt sunt
 plane informati de hiis in cap. nostra. n° 10. de Test. Cota in rec.
 45. par. 19. decis. 297. n° 20. Sed etiam quia in concursu Testium af-
 firmantium de precedentia aliorumque illam negantium, semper
 prevalere debet depositis illorum, qui pro affirmativa deponunt in p-
 sa (Medicam) Barthol. in L. in diem pro herede S. Si plures sub n^o.
 3. ff. de recep. Arbitr. quam in his terminis sequitur Nota in ad.
 decis. 242. n° 4. part. 16.

De eisdem principijs uero constitutis pariter de bono iure
 Petri quoad ius procedendi in processionibus, et alijs publicis functio-
 nibus, tam in us, quam extra Ecclesiam non solum p. se, fi-
 lios, Consanguineos, et inuitatos ceteris alijs Incolis, et hominibus
 eiusdem Locis, sed etiam per uxorem, filias, Consanguineas, inui-
 tatas, ac alias personas de eius familia respectu aliarum fami-
 liarum, nam quemadmodum de antiqua illiusque possessione depo-
 nedant plures Testes formiter examinati p. 2°. Summaris Petri
 n° 10. Litt. A. et n° 12, et presentis Summ. eiusdem n° 1. Litt.
 46. A. n° 2. Litt. C. et D. et n° 3. et 5., quae nequae a Scribenti-
 bus pro Parochia impugnabatur, ita ex illa acquisitum dubio pro-
 cul dici debet ius procedendi in antedictis functionibus tam fauo-
 re uirorum, quam uxoribus, aliarumque feminarum, ut tenent
 Carr. in d. L. Si quis a liberis in p. inc. n° 31, et seq. ff. de liber.
 agnoscend. Perez de Lar. de Annivers. et Cappellan. Lib. 1.

cap. 24. Sub n°. 22. Pacian. de probat. lib. 2. cap. 26. n°. 245.
 et seq. Gratian. discept. forens. cap. 210. Sub n°. 34. Hermasill. loca
 citat. n°. 104. Salgad. de Reg. p^{ro}. par. 2. cap. 9. n°. 24. Clarin.
 47. controuers. lib. 2. cap. 119. Sub n°. 7. et seq. ubi id ampliat ad tota
 familiam. Memud. decis. Portugall. 51. Sub n°. 20. eo signanter quia
 etiam de iure, et secundum Ceremoniale Romanum, nobiliores, et
 digniores in omnibus functionibus Ecclesiasticis ceteris alijs prefe-
 rantur ad tradita per Frances. de Sales. Cathedr. cap. 25. n°. 383.
 et seqq. Piscar. in prac. Ceremonial. lib. 2. Sect. 10. cap. 21. n^o.
 21. Signatell. consult. 62. tom. 6. Memud. decis. Portugall. decis. 49.
 50. et 51. per tot.

48. Quoad ad preminentiam dicendi responsorium particulare super
 sepultura Familij Palatii prelatiue quoad omnes alias post responsu
 generale, quod, ceteris dubij partem concernit, resolutu fuit non
 constare de bono iure Petri, neque ad effectum manutentionis. Quam-
 aris enim acquiri possit preminentia, ut sacerdos finita Missa Con-
 uentuali accedat ad aliquod Sepulchrum recitaturus Responsorium
 pro suffragio defunctorum, ut firmavit in puncto Costa decis. 234.
 n°. 9. decis. 257. in principio, et n°. 11. vers. bonum etiam ius par.
 24. et decis. 210. n°. 1. par. 15. cet. atque ad eum effectum fuerint
 per Petram inducti aliqui testes deponentes Parochum consuevisse
 post responsu generale recitare responsorium in sepultura Palatii;
 prelatiue quoad alias eiusdem Ecclesie, prout illius Summ. n°. 13.; nihil
 minus quia quamplures alij testes ex parte eiusdem Parochi examina-
 ti asserunt illum ad sui libitum recitasse super Sepulchris Responso-
 ria absque ulla prelatione prout Summ. Parochi n°. 2. Et sic Do-
 mini in earum probationu conflictu magis ad dependendum esse conue-
 nunt illi que resultat ex Testibus Parochum inductis, cum isti
 49. tanquam deponentes pro libertate Ecclesie ueniant preferendi Da-
 briel. de Test. lib. 1. conclus. 4. n°. 29. cum alijs relatisq. Fari-
 nace. de Test. q^{uest}. 65. n°. 188. et seqq.

50. Facilius autem quid actus omnes, de quibus testes ex
 parte eiusdem Petri deponunt, videntur mere facultatiue ac proce-
 dentes ex arbitratu, seu potius Consanguinitate Parochi, qui
 tunc temporis erat de ipsa met Familia de Paldiano, unde ex
 illis

illis nullum ius, nec quasi possessio eidem acquiri potuit, ut per
 D. in l. f. certis annis C. de pact. Erat. dicitur. forens. cap. 113.
 n. 61. Post. de manus. obseru. 53. n. 10. et per tot. Pignatell.
 consult. 49. n. 4. et per tot. tom. 7. Cotta coram Seraphin. decis. 1089.
 n. 1. et coram Gregor. decis. 162. n. 10. ibique Ad. n. 16. coram
 Merlin. decis. 593. n. 7. et in recent. decis. 251. n. 16. pars. 19. In
 his enim actibus facultatis, ut quasi possessio alicui acquisita
 dicatur, requiritur, quod ipse Parochus prohibitus fuerit accipere
 prius responsum in alijs Sepulturis, eidemque prohibitioni acquies-
 uerit, ut potant Oranedi. consult. 120. n. 20. Post. de manus.
 2. obseru. 53. n. 28. Lionagnon. cons. 9. n. 87. Lib. 1. Ad. ad Ludov.
 vis. d. decis. 162. sub n. 15.

Et ita utraque

Romana Locorum Montium

Vener. s. Februarij 1700.

Argumentum

Mulier agens contra Virum pro reintegratione fundi do-
 talis non tenetur acceptare inuestimenta parum tuta, aut
 iudicata, nec prohibetur cuiusmodi actionem experiri etiam
 constante Matrimonio.

Summarium

1. Maritus tenetur reintegrare fundum dotalem de eo,
 quod deficit, et minus valide reinuestire.
2. Inuestimentum dicitur intricatum ex illius difficili
 exactione.
3. Versio pecunie dotalis est concludenter per Maritum pro-
 banda, ut illius distractio subtrahere valeat tanquam facta
 pro extinguendis debitis alicuius Quinogeniture.

4. Consensus alienationi dotis per Uxorem propositus, dum erat Minor, est nullus non adhibitis Secretariis Solemnitatibus.
5. Restitutio in integrum semper datur Uxori aduersus consensum propositum alienationi dotis quando remanet euidenter & ad.
6. Uxor constanti Matrimonio non potest dotem à Viri repetere.
7. Limita, quando agitur pro sola reintegratione fundi dotalis.

Decisio CLXXXVII.

Poster bona stabilia, census, et nomina debitorum, que ex consensu patrimonio Maredionisq; Petronille, de Maximis ex titulo dotis ad Maredione Franciscum virum, deuenerunt, fuerunt eidem assignata Loca sexcentum sexaginta quinque Montium non vacabilium, cum eâ expressa conuentione, quod semper stare deberent pro fundo dotali, nec unquam possent alienari, nisi in casu di urgentia, ò di miglior investimento, ò di utilità, ò di necessità Summario Maredionense N. 2°.

Ex dictis Locis 668, Loca 121. fuerunt assignata Silvii, Paulini, eiusdem Maredionisq; Matr pro eiq; iuribus dotalibus, et alia Loca 22. tradita fuerunt Caterini, et Anne, pariter de Paulinis pro solutione Legatorum eisdem debitorum, unde de quauis istis subductis aduic in peculio dotali remanere debuerent Loca 472. animaduertens nihilominus Maredionisq; eâ fuisse dumtaxat ad numerum 305. redacta sumi obsequatione, tam etiam ob alienationesq; ferorū Locorum per Maredionem Virum factas, iudicium propterea aduersus ipsum instituit pro reintegratione fundi dotalis, cumque iste in progressu exceperit ex pecunijs retractis ex dictis Locis nonnulla inuestimenta in dotis utilitatem confecisse, ne proinde ob specialem Commissionem Amicauocatoriam omnium Causarum inter eos Coniuges in alijs Tribunalijs exigentium, nisi in hoc statu delata, dubium subscripsi = An, et pro qua Summa inuestimenta sustineantur, et sit relaxandum mandatum pro reintegratione fundi dotalis, quo hodie proposito descriptum modis inuestimenta non

substi-

substineri, et mandatum esse relaxandum pro Summa inferius expri-
menda.

Cum namque eadem investimenta (exceptis nonnullis
stabilibus, quae proprietatis ^{rum} et nono empti asseruntur per Marchione,
queque Vxor, quoties indicato per virum emptionis Instrumento de
illorum libertate constabit, acceptare non renuit) cetera consententia
in Censibus, et Cambijs sint parum rata, ac non modicum intricata, abso-
lutum utique est, quod illa iuxta primam resolutionis partem in da-
1. mnam, ac prejudicium Marchionisae Substineri non valent, sed Mar-
chis tenetur de pretio Locorum Montium de ficiensium ad illius mar-
tus peruenisse, ac minus valide reuocato, fundum dotalem restituere
grare ea res, quae firmat Rotae coram Dunozeo Jun. decis. 848.
n. 8. et seq. et in recent. decis. 68. n. 20, et in part. 19.

2. Iste autem dicta investimenta parum rata, et admodum
intricata, aperte constat tum ex illorum difficili, si forsitan non
impossibili exactione, tum etiam ex quo subiecta sunt arctissimo
primogeniali fideicommitto cum perpetua prohibitione alienationis
ab Angelo de Maximis ordinato, cuius vigore post obitum
Marchionis illorum alienatio potest per Successorem retractari,
laud relevante, quod fideicommissum amplissimam tribuerit facultatem
alienandi eius bona hereditaria ad effectum solvendi debi-
3. ta Primogeniturae, quia cum nullibi lucusque consistere Marchionem
Franciscum ex pretio dictorum investimentorum per prefata
Primogenitura debita exierit, nequit sane ex hoc capite illorum
alienatio Substineri, donec eiusdem pretio versis Substineri, donec eius-
dem pretij versio concludenter probata sit, ut per Reg. in L.
38. Sed fidei ff. de in rem vers. tradunt Mendoz. cons. 478.
n. 3. vers. Nam administrator Rotae in rec. par. 10. decis. 166.
n. 20, et seq. et in Pisaren. Successionis 2ma Junij prox. 8.
Quantum coram Me.

Sequens aduersatur, quod prefata investimenta con-
sentiente Marchionisa fuerint ad effectum producta; Quo-
niam ultra quod ex nota adpenitate, saepe sepius per Marchionem
erga Vxorem exercita, probabile Dominis visum est, quod ipsa

- tuni temporis laud fuerit in tali Libertatis statu repetita, ut com-
 minationibus pro cuiusmodi consensu extorquendo fortasse ab ipso
 illatis obstaculum aliquod praeberere ualuerit, omnis praesentis difficultas
 4. Excluditur, ex quo cum Maritioni sua dictam consensum praestiterit de
 tempore, quo in minori parte constituta reperiebatur, et quidem nulla
 Urbis solemnitate statutaria adhibita, illius praeparatio nullum apud
 est iuris effectum producere, cum irrita, ac invalida eo ipso remanserit
 ad Dec. in l. p^{ma}. §. Quini ff. de verb. oblig. Bald. in l. B. n°. 5.
 C. de repud. Exred. Carpan. ad Statut. Mediol. cap. 4. n°. 175. Carpan.
 ad Statut. Mediol. cap. 4. n°. 175. Sencon. ad Statut. Urb. cap. 152.
 n°. 39. Cos. coram Duran. decis. 18. n°. 13. 16, et 18. etiam accens.
 part. 17. dec. 252. n°. 21. vers. Quibus et par. 18. decis. 547. n°. 1.
 5. et segg; potissimum uero quia ob euidentem Lesionem, quae, Maritio
 animo exinde resultaret, aduersus dicti consensu praeparationem eidem
 in omnem casum foret semper concedenda in integram restitutio ex
 adductis per Tretracingu. var. Lib. 1. cap. 144. n°. 8. et segg; Card.
 de Luc. de alien. et contract. pro lib. disc. 19. n°. 14. Cos. decis.
 221. n°. 3. part. 19. recent.

Aduersus ita se habentibus cum ex calculo per Maritioni ipsam
 ad partes exhibitis competerint Dominii pretis dictorum loco-
 rum 165. deficientium ad manus Maritionis peruenisse scuta
 1800. 25. hinc proinde procedentes ad resolutionem secunda partis
 propositi Dabij, in hoc sensu conuenerunt, quod contra ipsum relapsum
 cum sit mandatum pro scutis 2000. 25. cum alia scuta 6000. ad il-
 lias commodum detrahenda esse censuerint, scuta nempe 2000. pro
 solidem reinuestitis in stabilibus Superioris expressis, et scuta 2000.
 quae Maritio distraxit a seuis vigore facultatis in capitales, et
 in Instrumento matrimonialibus sibi tributis, ad effectum ea
 erogandi in emptioe iocalium mobilium pretiosorum, aut stabili-
 tum; hoc tamen quoad hanc partem superaddito, quod Mar-
 itio teneatur iudicialiter indicare, in quibus bonis hanc sum-
 mam erogauerit, designata illorum qualitate, et quantitate, cui
 seuis Domini pro eadem pariter mandatum relapsum esse
 auctorariis.

Quin

6. Quia illud aeternari valeat sub p[ro]p[ri]o, quod inter ipsum,
 et Marcionisam adu[er]s[us] d[omi]no. Matrimonium, quo s[an]cte Vxor
 dotem à Viri capere non p[ro]hibet ad Dep[os] in L. 2. in princ. ff.
 de jur. dot. Coto coram Cocuin de eis. 2232. m. 8. et alib[us]
 passim; Quia cum dicta Marcionisam d[omi]no non agat pro resti-
 tutione Dotis, sed solum ut mediante reintegracione fundi dotalij
 eius iura collocentur in tuto, non prohibetur, quo minus contra
 Virum etiam constante Matrimonio agere valeat, usque dep[os].
 in L. Si is, qui S. 1. ff. de iur. dot. tenet Sperell. de eis. 28. m.
 26. in fin. et firmat ead[em] Coto coram Cocuin. de eis. 257.
 m. 3. ubi Concordantes.

Et ita, posthabita oblatione Marcionis subrogandi
 loco dictorum inuestimentorum Paladium prope Capitolium, cui illud
 adiacens spectet pro octava tantum parte precedentibus etiam Eyo-
 potleis obnoxio, resolutum fuis utraq[ue]

Romana Depositi
 Lun, 8. Februarij 1700.

Argumentum

Testator mandans fieri depositum ad effectum inuestion-
 di pecunias in bonis vacabilibus, non censet[ur] prohibuisse
 quo minus inuestimentum sequatur in censibus, aut in cam-
 bijs, et Depositarius eo expleto ultra non tenetur inquire-
 re, maxime si tenet Banerus ad publicam utilitatem necess[aria],
 prout est Banerus S. Spiritus Urbis, qui non tenetur,
 nisi de dolo, et lata culpa.

Summarium

1. Depositarius constituens pecunias deponenti liberatur.
2. Solutione eius, quod debetur omnis tollitur obligatio.

3. Aequitas non patitur, quod semel exactum iterum exigatur.
4. Sub genere Inuestimentorum pro caucela Tertij, impropria accensens cambia.
5. Cambia de sui natura subiecta sunt periculo totalis amissionis Capitalis.
6. Bancus S. Spiritus ob non seruandam Legem Testatoris tibi in actu depositi, inscriptam tenetur ad iteram solutionem?
7. Vacabilem natura est, quod cum alterius Vitu non facta, resignatione terminetur.
8. Testator inuestimentum in solis vacabilibus prohibens censet, illud permittere in alijs bonorum speciebus.
9. Historicus Card. de Luc. non releuat in concursu resolutionis Sacrae Botae.
10. Ignorantia iuris dubij assimilatur iure ignorantis.
11. Amplius ad effectum liberandi Debitorem ab iterata solutione
12. Bancus S. Spiritus potest pecuniam adituere deponenti, qui in deposito inuestiendi Legem adiecerat.
13. Limita in inuestimento faciendo medium fauore ipsius deponentis, sed etiam omnium Vocatorum ad fideicommissum.
14. Sublimita in casu Testatoris, qui onus inuestiendi importat Expedi deponenti non autem Banco.
15. Simplex Depositarius non tenetur uersione inquirere, sed sufficit, quod absque dolo, et lata culpa peroluat.
16. Bancus S. Spiritus tanquam Corpus inanimatum facilius excusandus a culpabili negligentia, quae dolum, aut latam culpam non inuoluat.
17. Dolus, seu lata culpa concludens in probari debet.
18. Dolus excluditur in Depositario, qui in pecunie, solutione nullum commodum reportauit.
19. Depositarius in Deposito irregulari tenetur etiam de culpa Leui, et Leuissima, immo et de casu fortuito.
Limita in Bancis ad publicam utilitatem erectis, qui tenentur solum de dolo, et lata culpa n. 22.
20. Dominium Depositari irregularis transfertur in Depositarium cum obligatione restituendi eandem in genere suo.
21. Bancus S. Spiritus fuis per Capam erectus ad publicam utilitatem.

23. Utilitas Locorum Montium, quae possidet idem Banderus, distinguere nequit an proveniat ex pecunijs depositarijs, seu proprijs eiusdem Banderi.
24. In contractibus pro persona nominanda censeatur acquisita illi, qui exegerit fructus per plures annos initis illi actus tribuitur, cuius fauore idem actus geritur.
25. Cambium contractum pro persona nominanda censeatur acquisitus illi, qui exegerit fructus per plures annos.
26. Censu acquisitus ex pecunijs fideicommissarijs a manet fideicommissarius, licet fuerit conditus solius Episcopi nomine.
27. Testatori imputandum est si minus caucum administratorem eligit.
28. Depositu[m] expresse factu[m] pro investiendo in bonis stabilibus, aut Locis Montium non vacabile[m] non potest conuertere in acquisitionem Cambij.
29. Cambia connumeranda sunt inter bona non vacabilia.
30. Velatum magis attenditur, quam referens quando dispositio se ad aliquod refert.
31. Aucta facultate faciendi plura inuestimenta, certa illorum species censeatur potius expressa demonstratiua, quam vacatiua.
32. Praesumendum non est, quod quis velit proprio juri sine ulla causa renunciare.
33. Non est in Partium potestate emere quandoocumque magis vna[m] speciem bonorum, quam aliam.

Decisio CLXXVIII.

Ludovicus Caesarius Senior in ultimis, cum quibus decessis et Bullis scripto sibi uniuersali Herede de anno 1633. Francisco ex Fratre nepote, eiusque Substitutis eiusdem filijs, et Descendentibus, inter caetera ordinauit, quod omnia eius bona vacabilia venderentur, eorumque pretium in alijs non vacabilibus inuestiret. Defuncto Testatore memoratus Franciscus Episcopus institutus, eadem bona vacabilia alienauit, pretiumque in tribus partibus constituit, scilicet in totum scuto 1860. in Banco S. Spiritus deposuit,

prima nempe de anno 1634. in Summa^{rum} 2450. Secunda de anno
 1635. in quantitate^{rum} 7.9000. et altera de anno 1639. in Summa^{rum}
 5200. ad effectum ea omnia investendi in bonis non vacabilibus
 iuxta formam dicti Testamenti, quemadmodum postea per eundem
 Egre dem investita fuerunt in quibusdam censu, et Cambijs, excepta
 tamen rata^{rum} 450. quae in solutionem diversorum debitorum erogata
 fuit. Pretendens autem posse sagnum sexaginta, et ultra annorum
 Ludovicus junior de Cesarinis tanquam advocatus ad fideicommissum
 per memoratum Ludovicum Seniore ordinatum, praedicta inue-
 stimenta non recte fuisse facta instetit coram B. R. P. Romato
 S. M. L. Senae contra dictum Bandum S. Spiritus pro recte-
 cata solutione dictae Summae^{rum} 7.1560. Sed cum in omnibus succa-
 buisset, reportata per eundem Bandum sententia absolutoria
 ab impensis, Eius causa per appellationem ad Sacram Rotam
 devoluta, proposui usque, et sub die 12. Junij anni proxime
 elapsi datum = An constet de credito, et pro quo Summa,
Sed dilata tunc resolutione, illoque in Rotiana audientia repro-
posito placuit Dominis prescribere = Non constare de credito
et quoad Summam^{rum} 450. particulariter videatur.

- Fundamentum resolutionis in eo fuit, quod cum Banc
1. Aus S. Spiritus pecunias praedictas constituerit eidem Francisco
 Lepedi, qui iuxta preceptum Testamenti in tot Cambijs, et censu
 illas investivit, idem Bandus proinde omnino liberatus re-
 mansit ad Sept. in l. 1. §. eleganter ff. de potest. Cota coram
 Buratt. decis. 2. n. 3. et in recent. decis. 220 n. 16. par. 16.
  2. Solutione enim eius, quod debetur omnis tollitur obligatio §. prin-
 cip. inst. quib. mod. toll. oblig. l. Solutum 49. ff. de solut.
 l. ultim. C. ad exhibend. Atering. de fideius. cap. 20. §. 1. n. 2.
 Cota coram Dunozeu. Jun. decis. 858. n. 3. et in recent. d.
 322. n. 11. par. 19. Unde Seneca Lib. 2. de benefic. cap. 18. Credito-
ri reddendum est quantum accepi, et si reddidi Solutus sum, ac Li-
ber; Nam qui non patitur, quod semel exactum iterum exi-
 gatur iuxta text. in l. bona fides ff. de reg. iur. Bartol. in l.
 si

si constante sub n. 29. ff. Solut. matrim. Bota coram Hinst. decij. 37. n. 7, et in recent. decis. 626. n. 13, et decis. 763. n. 9. par. 18. et decis. 57. pariter n. 9. par. 19.

- Non obstat, quod Testator ad effectum, ut bona semper in eius familia conservarentur mandaverit investimenta fieri in bonis non vacabilibus, atque idem cum sub genere investimentorum pro cautela Tertij, impudicia pignus accenseantur cambis, ut in puncto Card. de Luca de Dot. disc. 196. n. 21, ex quo de sui natura subiecta sunt periculo totalis amissionis capitalis cum damno dantis pecuniam ad traditorem Roman. cons. 238. n. 6, et q. Card. de Luca de usur. disc. 17. n. 18, et de Camb. disc. 3. n. 9, et discurs. 14. n. 4. Bota decis. 304. n. 4. par. 2. recent. et nouissime in Roma ma Cambij 11. mbris 1697. §. Exageratum coram B. P. D. meo Ansaldo, et 28. Aprilis 1698. §. adaptari autem coram B. meo Ursino, inde Bandus ob non seruata Testatoris Legem sibi in actu depositi prescriptam, teneatur ad reiteratam solutionem dierum pecuniarum ad Alex. in l. 1. §. Eleganter, et §. Sed si duo ubi Cetero ff. de depositi Altograd. cons. 43. per tot., et signanter n. 1. et 2. lib. 1. Card. de Luca de regal. disc. 23. n. 16. vers. non negant usque ad 23, et de Tutor. disc. 15. n. 2, et in conflictu Leg. et ration. obseru. 158. Bot. coram Dunsz. iun. decis. 604. n. 1. coram Boyas dec. 165. n. 1. coram Peutingen. decis. 91. n. 3, et post Cenc. de Cens. decis. 425. n. 9, et seqq., et in recent. §. 401. n. 16. par. 18.

- Siquidem cum Testator non aliud in suo Testamento disposuerit, quam quod venderentur vacabilia, quae in eius hereditate remanserant, illorumque pretium inuestiretur in tot bonis non vacabilibus, neque omniam speciem bonorum magis, quam aliam expresserit sine propterea, ut Testatorij precepto satisfactum remaneas, sufficit, quod cambis, in quibus pecuniae, prode erogatae fuerunt connumerari non valeant inter vacabilia, quorum natura est, ut cum alterius vita non facta resignatione terminentur, et pereant, ut tradit Card. de Luca de regal. discurs. 2. n. 7, et 14, et disc. 5. n. 2, ubi Concordantes, Cum

enim Testator extra bonorum speciebus sola vacabilia prodis
 buerit, cetera omnia permisisse censetur ex aequala Dep. in L.
 Tribunalis S. fin. ff. de Testam. Milit. Pard. cons. 262.
 n. 24; et cons. 279. n. 21. Mans. consult. 366. n. 21. Card. de
 Luc. de Feud. disc. 44. n. 29, et de cred. disc. 18. n. 15. Bot.
 coram Ferr. dec. 231. n. 9, et seq., et in rec. decis. 24. n. 1. par. 6.
 et decis. 279. n. 9, et seq., par. 9. Neque advertatur auctoritas
 Card. de Luc. in d. disc. 196. n. 21. de dot., quia in eius casu
 agebatur de inuestimento faciendis pro maiori cautela, et securi-
 tate dotis, nec questio erat super iterata solutione ob perdi-
 tionem sortis Cambij sed solum pro evitanda obligatione soluen-
 di maiores usuras, et pro obstantibus per ipsam deductis in eadem
 causa contrarium firmavit Bota coram clar. me: Card. Pava
 9. 3. Decembris 1674. ut ibidem refert sub d. n. 21, unde illius
 auctoritas, vel non relevat in concursu resolutionis sac. Bot.,
 vel non applicatur casui nostro, in quo Testator non mandavit fie-
 ri inuestimentum in bonis suis, et securis, sed solum illud prodis
 buit fieri in bonis vacabilibus, ita ut pro eius adimplemento ad li-
 berandum Bandum sufficiat, quod cambium, ut predictum est inter
 vacabilia non connumerentur.

Et in omnem casum licet aliquod esse posset dubium in
 iure, an sub nomine inuestimenti faciendi in bonis non vacabi-
 libus dici valeat comprehensum inuestimentum in Cambijs, hoc et
 sufficeret ad liberandum dictum Bandum, qui in causam
 dictorum Cambiorum bona fide persolvit, ex aequala quod
 10. ignorantia juris dubij assimilatur iusta ignorantia, et excusat
 Delin. in cap. de Quarta n. 27. de prescript. Bota coram Man.
 sic. decis. 78. n. 7, et seq., et coram Cavaler. decis. 81. n. 1.
 11. et in recent. decis. 637. n. 7 par. 18. maxime ad effectum liber-
 randi Debitorem ab iterata solutione, ut in puncto tenet Card.
 de Luc. de cred. disc. 58. n. 12, et in conflict. leg. et ration. d.
 obseru. 258. in fin.

Ceterum quamquod non minus etiam urgeri visum est, quod
 conditio inuestimenti faciendi in bonis non vacabilibus,
 quis

12. fuit in deposito adiecta ab ipso meto Francisco Cesariano, qui pecunias predictas deponerat, quidem, ac idem Banellus bene potuit eadem pecunias deponenti restituere, etiam si non ignoraret onus investiendi fuisse iniunctum ex deductis per Surd. cons. 50. n. 143, et decis. 156. n. 9, et per tot. Duttier. alleg. p. 1. Liarb. decis. 29. n. 28, et decis. 88. n. 15. Botill. decis. 225. n. 6. par. 3. Cota post Pacif. de salu. decis. 16. n. 23, et seqq; et post Cene. de cens. decis. 8. n. 10, et seqq; et decis. 511. n. 20, et seqq; ibique Ffd. n. 33, et in rec. decis. 301. n. 13, et decis. 487. n. 4. par. 1.
13. Nec aefert, quod conclusio non procedat quando prout in casu onus investiendi non solum impotitum fuit in fauorem ipsius deponentis, sed etiam omnium vocatorum ad fideicommissum, in quorum praedictam negligere laud debebat Banellus obligationem investiendi bonis non vacabilibus, ut monent M. in l. jubemus nullam in princip. C. de Sacros. Eccles. Salicet. in l. final. n. 8. C. de remis. vign. Gratian. dicept. for. cap. 45. n. 23, et seqq. Spad. cons. 238. n. 1. Lib. 2. Card. de Luc. de regal. disc. 23. n. 17. Cos. coram Cerr. decis. 215. n. 2, et seqq; Quoniam onus predictum fuit per Testatorem impotitum eidem Francisco Epredi, non autem Banello, qui ex facto istius fuit simplex Depositarius obligatus dumtaxat pecunias ipsius deponenti restituere, ad hoc, ut illas inuestiret, unde utcumque dictum onus fauore omnium vocatorum ad fideicommissum iniunctum fueris, non tenebatur Banellus esse sollicitus de qualitate inuestimenti ad notata per Bartol. et Castrens. in l. 1. §. Non tantum ff. de exercitor. act. loc. disput. jur. Select. cap. 127. n. 11. Bot. decis. 350. n. 22, et 14. coram Cerr. et in rec. dec. 394. n. 21. par. 16. Simplex enim Depositarius non tenetur versionem inquirere, sed ut ex solutione liberetur, sufficit, quod absque dolo, et lata culpa resolueris l. 1. §. Si rem a. Serus, et §. fin. ff. de positio. l. sine dolo co. ff. edd. lib. 1. C. eodem §. praeteris iuris. quib. mod. recontral. oblig. Curo. jan. cons. 256. n. 2. vers. Cene excusa et n. 3. lib. 3. Bondon. cons. 43. n. 4. Lib. 2. Altoprad. cons. 43. n. 2. lib. 1. Gomez var. lib. 2. cap. 7. sub n. 2. vers. Item adde quod tales Bot. coram Burati decis. 2. n. 3, et in rec. decis. 487. n. 3. par. 1, et decis.
- 14.
- 15.

16. 394. n. 21. par. 16. quod eo magis locum sibi vindicat in publico Banco S. Spiritus, qui cum sit corpus inanimatum sub aliena existens administratione facilius excusandus est à quacumque etiā culpabili negligentia, quae, dolum, et latam culpam non inuoluat, ut observat Card. de Luc. in conflict. leg. et ration. d. observ. 158. per tot.

17. Dolum autem seu latam culpam non solum ex ad. non probatur, prout fieri deberet, eo quidem per concludentes probationes ad sept. in l. Dolum ff. de dol. mal. Dec. cons. 106. n. 6. et seqq. Surd. cons. 298. n. 38. et decis. 104. n. 15. et decis. 222. n. 11. Cotta decis. 521. n. 15 par. 18. et decis. 67. n. 7. p. 19. recent. et

18. in sermone depositi, atque ad effectum excusandi. Depositarius à duplicata restitutione Curs. jun. cons. 270. n. 11. et seqq. lib. 3. Honded. d. cons. 43. n. 9. lib. 2. Sed omnino excluditur tam ex superiorum animadvertis, quam rursus ex quo. Bancus ex solutio- ne praedicta nullum commodum reportavit, sed potius amisit lucrum, quod ex retentione pecuniarum percipere poterat, ut aduersus M. mod. de pres. lib. 5. pres. 3. n. 18. et 19. Cotta decis. 487. n. 13 par. 1. recent.

19. Neque ulla vis fieri valet in eo, quod cum in presentia agatur de deposito irregulari, ex quo pecunia non clausa, et sigillata, sed numerata tradita fuit, Bancus idcirco teneatur ad dolum, et latam culpam, sed etiam de leui, et leuissima, imò et de casu fortuito per sept. in l. Lusius Titius 24. ff. de depositi Honded. cons. 43. à n. 10. arguetur fin. tom. 2. de Pont. cons. 46. p. tot. Ciroc. discept. 21. n. 23. Legas. resol. for. tom. 1. cap. 3. n. 190. et 191. Codríguez. de concurs. credit. part. 1. tit. 6. n. 204. et 207. Franck. decis. 304. ibique Carol. Anton. de Luc. n. 2. Sperell. decis. 29. à n. 21. Cotta post Pacific. de Saluian. decis. 132. n. 6. et 7. et decis. 74. post 24. volum. consil. Farinacc. 20. Et ratione quod illius Dominium transferatur in Depositarium cum obligatione restituendi tantumdem in genere suo, et in eadem qualitate iuxta in d. l. Lusius cum l. Seq. §. 1. et ultim. ff. de depositi l. in nauem 31. ff. locas., ita ut tale depositum magis accedat ad naturam mutui, quam veri depositi l. 2. in fine. ff. sicut prebat.

Tru:

Erat. discept. for. cap. 728. n. 23. et cap. 943. n. 4. Jurr. de camb.
 4496. l. n. 45. et seqq. Pondus. resol. civil. tom. 1. cap. 8. per tot.
 Cot. coram Ludouic. Decis. 296. n. 15. et seqq. ibique Add. n. 24.

Quoniam et si distinctio depositi irregularis recte procedat in Ban-
 cis priuatis artem Bancariam principaliter exercentibus ad commo-
 dum, et utilitatem propriam, ita ut teneantur de omni culpa, ac etiam
 de casu fortuito, ex quo pecuniarum dominium in ipsos depositarios
 transfertur, in quibus terminis loquuntur auctoritates in obiecto alle-
 gatae, ut aduertit Card. de Luc. de cred. disc. 168. n. 12. ; non tamen
 procedit in Bancis publicis ad publicam utilitatem per Principem erectis,
 21. qualis est Bancus S. Spiritus, ut expresse habetur ex Bulla sua Ereccionis
 edita a San. me. Paulo V. sub die 13. Xbris 1606. ibi = publicum
Bancum depositorum pro commoditate ibidem sponte pecunias suas
deponentium erigere, et instituereduximus, et in futuris ibi = ad publi-
cam commoditatem deputando unum Bancum perpetuum depositorum.

22. cum namque in illis depositum censeatur principaliter factum in
 gratiam, et commoditatem deponentium, ad nihil aliud tenentur,
 quam ad dolum, et latam culpam, ut tenent in puncto Mag. de
 Decis. 6. post obseruat. ad nouas pragmatic. Regn. Sicil. n. 11. Card.
 de Luc. de cred. disc. 68. n. 6. et seqq. ac per tot.

Non suffragante, quod Bancus habeat facultatem ven-
 di pecunias depositas, easque conuertendi in emptionem Locorum Mon-
 tium, sibi que fructus ex illis prouenientes applicandi, ; Dum quia
 aequiditio Locorum Montium redundat in utilitatem, et maiorem
 securitatem deponentium, ut habetur in eadem Bulla Pauli V. ibi =
itidem perpetuo precipimus, et mandamus, quod predictas pecunias, seu
earum partem in emptione tot Locorum Montium non vacabilium ad
locus illarum distributionis tempore adueniente dicor loca quanto-
citis vendi, dictaque pecunias, quibus debeatur, arbitrio nostris,
conuertere, ; Dum etiam quia cum Bancus suum etiam habeat
 23. peculium, in eoque semper adit sufficiens summa pecuniarum indi-
gentiam deponentium excedens, non potest distingui an utilitas proue-
niat potius ex pecunias depositis, quam ex propriis, ut obseruat Card.
de Luc. de cred. 5. disc. 68. n. 11, et 12. Dum demum quia ubi
etiam predicta utilitas ex hisce depositis eidem Banco resultat:
ac, non tamen alterari potest principalis natura depositi,

que est, ut ad commoditatem publicam recipiatur.

Constito autem ex dicto licita uersione pecuniarum in creatione cambiorum, ac de plena Banci liberatione ex restitutione pecuniarum bona fide facta, Facilis additur responsio ad exceptiones contra singulas ex dictis tribus parois oppositas; Nam quoad ^{ma?} ^{qu?} 2450. constat, quod ^{su} 1000. fuerunt inuestita in tot Cambijs emptis in maiori Summa ^{ru?} 3000., et pro reliquis ^{ti?} 450. erogatis in satisfactis nem debitorum, a seruata fuit, ut iam dictum est, Ad particulare examen aolutis. Nec respectu dictorum 1000. recte aduersus eandem partem opponitur, quod inuestimentum ^{ru?} 3000. non fuerit factum pulatum fauore Francisci Heredi grauari, sed ad fauorem Octauij Lupi; Quoniam cum dictus Octauius non emerit pro se, sed pro persona nominanda, imo pro persona, que dicta ^{su} 3000. persolueret, et per Franciscum Cesarinum dicta ^{su} 3000. fuerint de pecunijs Hereditarijs persoluta, idem perinde est, ac si predictum cambium ^{24.} percipsum fuerit, emptum, cum in eiusmodi contractibus fauore personae nominandae stipulatis, illi actus tribuatur, cuius fauore id actus geritur per ea, que tradunt Dec. cons. 548. n. 5. Nota coram Sado- oris. Decis. 157. n. 5; et decis. 227. n. 3; et in recent. decis. 471. n. 6. par. 18. et decis. 163. n. 20. par. 19. potissime cum Franciscus per ^{25.} factum cambium, concederet per plures subsequentes annos, eiusque fructus perciperet, ex quo euidenter etiam inferitur, quod dictum cambium pro eo contractum fuit, ut monet Menoch. de pres. lib. 6. pres. 35. n. 21. et seq.

Secunda uero partitio ^{ru?} 3000. absque difficultate pariter eidem Banci donificanda est, ut probet quia illius ^{ru?} 7500. erogata fuit in acquisitione cambiorum, actuum uero ^{ru?} 1500. datum fuit ad censum Patribus S. Saluatoris in Lauro; absque eo, quod attendi mereatur, quod in prefati Censu creatione nulla fuerit facta mentio fideicommissi, minusque appropria conditio, quod in casu redemptionis illius Capitale reinuestiri deberet. Quia cum dicti census acquirita fuerit ex pecunijs fideicommissi, in quibus aderat preceptum illas inuestiendi, hoc sufficit, ut sine alia expressione censeatur cum eodem onere eidem fideicommissi acquisitus, tam et si fuerit solius Heredis nomine constitutus, ut ponderano Molin. de primog. lib. 4. cap. 4. n. 34. Card. de Luc. de fidei. disc. 177.

17. n. 9. et de jure patr. disc. 24. n. 5. et de usur. disc. 29. n. 8.
 Surd. decis. 15. n. 12. et firmat Cot. coram Merlin. dec. 459.
 n. 16. et coram Boyas dec. 202. n. 4. et coram Bied. decis. 670.
 n. 7. et in acc. decis. 38. n. 1. et seqq. par. 9. et decis. 308. n. 3.
 et seqq. par. 11. et decis. 42. Num. 2. par. 16. et in P. demon.
 sana, seu Albanen. Honorum 15. Martij 1683. S. aeliquam co-
 ram bon. me. Ursino, et in Romana, seu Neapolitana Pecuniaria
 S. Maji 1692. S. Ex quibus coram eodem, et in Maceraten. Dotis
 24. Januarij 1691. S. Sub hoc coram bon. me. Smerio, et in Recanaten.
 Fideicommissi 21. Aprilis 1698. S. Nequid hunc effectum coram
 C. P. D. meo Lio ultra quam quod cum in deposito prefata Lex reinvestition.
 disortem in casu redemptionis census per Heredes minimè fuerit
 adiecta, utique nec Banerius tenebatur in actu investimenti huius
 modi Declarationem emittere; Ideoque si ex hac causa pecunia
 capitalis exposita deperijt, ipsi Testatori imputandum est, qui minus
 cautum administratorem suorum bonorum elegit, ut notat Rocc.
 disput. jur. select. cap. 127. n. 10.

28. Et eodem modo bonificanda est de aique tertio partita
 S. 200. s. anguam in acquisitione aliorum Cambiorum fauore
 pred. S. gredi pariformiter erogata; non relevante, quod dicta sum-
 ma fuerit in Banco deposita sub expressa Lex illam investendi in
 bonis stabilibus, aut Locis Montium non vacabilium, adeoque
 nullatenus in acquisitione cambiorum converti poterit iuxta Sept.
 in l. Dolam n. 2. C. eodem sit. Mend. cons. 1194. n. 10. et seqq.
 Cot. coram Merlin. decis. 667. n. 10. et decis. 73. n. 27. par. 12.
 recent. Quoniam predicta investimentorum species non fuerunt in
 deposito simpliciter enunciata, sed relative ad Testamentum ibi
 ad effectum reinvestiri in bonis stabilibus, id est in Locis de Monti non
 vacabilibus in conformitate del Testamento del S. g. m. (Donico Asca-
 rini; quare cum in dicto Testamento demandatum fuerit investi-
 menta faciendae speciei bonis non vacabilibus, nulla illorum specie
 designata, satis proinde adimpleta debet illius forma median-
 29. tibus investimentis factis in Cambijs, quae, ex praemissis inter bona
 non vacabilia connumeranda sunt, non attento, quod in actu de-
 positi dicta investimenta fuerint ad certas bonorum species restri-
 cta, cum potius attendenda sint verba Testamenti quam depositi,

30. ex regula, quod quando dispositio se ad aliquid refert magis accen-
ditur, relatum, quam referens L. ane voto ff. de Exped. instis.
Borden. colluct. Legal. s. n. 64, et colluct. 48. n. 56. Lib. 2.
Palm. nep. alleg. 334. n. 28. Nota coram Manbre. decis. 352.
n. 4, et in recent. decis. 191. n. 12. par. 19. dico enim
31. expressio inuementi locorum Montium, et stabilium, dici
debet potius facta demonstratiue, quam taxatiue iuxta Sept.
in L. quidam testamento 99. ff. de Leg. 2. Surd. cons. 443. n. 32.
Tratian. discept. for. cap. 644. n. 24. Nota coram Cocci. decis.
212. n. 89, et 90, et coram Duran. decis. 341. n. 4, et in rec. dec.
474. n. 17. par. 18, et decis. 177. n. 5. par. 19.

- Præsertim cum uerisimile nec sit, quod Exes restringendo
se in actu depositi ad certas species inuementi uoluerit sibi
adimere facultatem ex lege testamenti competentem implicandi
pecunias in alijs speciebus bonorum non vacabilium sibi forsitan
magis utilibus, et sic proprijs iuri sine ulla causa renunciare, quod non
presumitur L. Cum de indebito ubi communiter D. ff. de prob.
Nota decis. 532. Sub n. 12. par. 1, et decis. 342. n. 6. par. 5, et
decis. 25. n. 10. par. 7, et decis. 290. n. 9. par. 19. recent. et in Au-
ximana Alimentorum s. Xbris 1696. S. Esquamuis coram BPD.
meo Muto; fuisse namque parum prudens deliberatio se restrin-
gere ad duas species tantummodo acquisitionis cum periculo retri-
nendi pecunias otiosas sine fructu ob defectum promptæ occasionis
32. inuestiendi in speciebus electis, cum certum sit non esse in Partiam
uoluntate, aut potestate emere quauis potius unam bono-
rum speciem, quam aliam, ut aduersus Bot. decis. 37. n. 7. coram
San. one Alex. 8.

Atque ex his omnibus cum plenè conset de eiusdem Ban-
di Liberatione, superfluum uisum est Dominis descendere ad
examen prescriptionis, per quam in omnem casum subdebant illius
Defensores, quod quæcumque actio, quæ contra illum competere pos-
set, remanebat precepta.

Et ita utraque Parte informante f.

Cracouien.

Cracouien. Arcidiaconatus
Ven. 12. Februarij 1700.

Argumentum

Excluditur Subreptio Literarum Apostolicarum elicita ex falsa narratiua impetrata dispensationis beneficiorum incompatibilium; Ex reticita duplicitate beneficij per antea possessi; atque ex defectu expressionis residentis, qua grauabantur eadem beneficia iam per prius obrenta.

Summariu

1. Negatiua dispensationis beneficiorum incompatibilium probata remanet ex diligentis factis in aegistris Dataris;
2. Falsitas narratiuz dispensationis beneficiorum incompatibilium probat, quod Papa Super priorum attentione non dispensauerit, non autem induci posteriori gratia Subreptione.
3. Canonatus in vera, et propria Collegiata acquirit personale residentiam. et n°. 14.
4. Subreptio non inducitur ex reticentia eius, quod per neceffe expum non debebat.
5. Collegialitas ex quibus excludatur.
6. Ad euitandam Subreptionem sola dubitans Sufficit.
7. Subreptio inducitur ex reticita duplicitate Beneficij per antea possessi.
8. Obreptio excluditur quocies expressio facta est iuxta ultimum Statu.
9. Expressio bona fide facta iuxta Statum de tempore imperationis Beneficij saluas ab obreptione.
10. Subreptitia dicitur gratia ob non expressam qualitate residentiam beneficij per antea obrenti.
11. Residentia dependens ab arbitrio Epi non est pascina, sed casualia.
12. Et ideo non causat Subreptionem si ea non fuerit expressa.
13. Residentia censetur abrogata quocies plures Beneficij Possesores Sciens, et patiente Ep^o non cederunt.
14. Incompatibilitas Beneficiorum eorumque quod utrumque residentiam acquirit.

16. Canonici in Cathedralibus, vel Collegiatis non obstantibus Statutis, et contraria Consuetudine tenentur ad residentiam.

Decisio CLXXXIX.

Revocatis sub die 13. Februarij Superioris anni ad modum examen fundamentis Decisionis coram Medice 12. May 1698. cum Andree Defensores ad stabilendam tunc subreptionis, et obreptionis miscapita, quibus narrata in Literis Apostolicis Joannis de falsitate adarguere contendebant, admodum insistere super qualitate residentiali Canonica suum, et Beneficiorum, quos idem Joannes precedentem obtinebat, placuit Dominis resolutionem differre, nisi quibus insimul iniungeret, ut informationem a Ceu^{mo} Polonio Nuncio Super dicta qualitate exquirerent; quo eodem expleto, illiusque relatione in actis dimissa cum Patres iterum convulserim super dubio An sit secundum, vel accedendum a decisio responsum m. d. dederunt = Indecis iuxta modum.

Nullum enim ex dictis tribus capitibus, et si eodem latiori methodo repetitis valuit Dominos retrahere, quo minus eorum votum pro executione dictarum Literarum iterum profecerent. Non quidem primum eorum deductum, quod Joannes Pontifici exposuisset, ut se geminos Canonicatus obtineret cum dispensatione apostolica, quando tamen negativa illius impetrationis probata emanet ex diligentijs factis in registris Dataris, in quibus similes dispensationes adstantur ex deductis per Bot. in Neapolitano Pensionis 26. gmbrii 1696. S. In presenti, et per Aprilis 1697. S. deserta autem coram bon. m. v. v. v. Nam quidquid dicendum esset, si Joannes voluisset eodem tempore impetrare dispensationem obtinendi omnia Beneficia, quo in casu expressis, quod fuisset pro geminis iam obtentis dispensatus, quod tunc non verificaretur, subreptione fortasse causaret, illud in presenti certum est, quod dum per ipsum exposita concernunt solum acquisitionem Contraversi. Archidiaconatus, satis utique est pro validitate gratis, illius impetrationis, quod omnia Beneficia per ipsum precedentem possessa fuerint Summo Pontifici narrata, cum falsitas narratus, iam obtentis dispensationis operari tantum

va:

valeat, quod si Beneficia inter se sint incompatibilia, Papa Super
priorum attentione non dispensaverit, minimè tamen posterioris
gratia Subreptionem inducere possit ad Literalem Tepe. in Cap. non
potes. 21. §. fin. de presb. in 6. Hojed. de incompat. par. 2. cap. fin.
n. 72. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glon. 15. n. 27. et seq. Panimoll. dec.
37. adnot. 1. n. 48. Cota coram Bembold. decis. 289. n. 3. et seqq.

3. Adito prorsum, quod duo memorati Canonici sicut sunt
in se incompatabiles, Quamvis enim alter ex illis situs in Ecclesia
Scarbinien. requirat personalem residentiam, equiva, ut testatur
in eius relatione ^{mus} Vener. Nuntius Summaris Andres No. Pmo, eadem
Ecclesia est vera, et propria collegiata, ut ex dispositione Sacri Concl.
Indientin. Sess. 24. de reform. cap. 12. notans Gonzal. ad reg. 8. Can.
cell. glon. 15. n. 28. Cota in Mesquintina Canonibus 6. Aprilis
1696. §. Nec ad evitandam coram do. meo Vitis, alter tamen Ec-
clesia S. Georgij in Hires Cracouien. nullam residentiam requirit,
sed tanquam simplex beneficium reputatur, quod sicut eum uterque
ex illis valuerit ad eodem Joanne ob illorum compatibilis et etiam
4. sine dispensatione obtineri, inde per consequens emergit, quod quemad-
modum nulla aderat necessitas exprimentis dispensatione, ita ab illius
expressione neque ullum Subreptionis caput oriri potest ad tradita
per Joer. de reb. benef. lib. 2. quæst. 54. n. 30. et seq. Addu. ad Sic-
gor. decis. 150. n. 11. Cota. inter impressas post Consil. Harinae.
decis. 288. n. 1. et per tot. et in illius confirmatoria in eodem ordine
Laro. et coram Cocci. decis. 299. n. 10. cum alijs in decisione, que
revidetur §. Nec est.

5. Nec dicatur quod dictus Canonibus S. Georgij personalem per-
ter residentiam exprocat, tanquam equè erectus in Collegiata, quia
tamen dicta Ecclesia modernis etiam temporibus nomen Collegiata
usurpet, pluraque etiam iudicia Collegialitatis in ea concurrant, attam-
en quia ad presens in illa deficiant acta, et sigillum, nulla reperuntur
statuta antiqua, Canonici residentiali domo non gaudent, et Canoni-
cabus tanquam beneficia simplicia solent sine apostolica dispensatio-
ne conferri habentibus etiam dignitates incompatibiles, ut observat
Vener. Nuntius in eius relatione §. Summaris n. Pmo, et sic
propterea vel assertio Collegialitas exclusæ remanet, ut in omnibus
enumeratis firmat Cota. in Mediolanen. Prepositura ab Hou.

1691. S. mon. desunt et seqq. confirmata 4. Julij 1692. coram Beu.^m
 D. mes Molines Decano, uel adeo additur Dubia, ut requisitum perso-
 nalis accidentis, ex eo deductum praesensam incompatibilitatem cau-
 sare non valeat, signansen ad effectum redarguendi gratiam apostoli-
 cam de obreptione, ad quam cuiusdam etiam sola dubietas sufficit
 ea, quae tradit Cotta coram Seraph. decis. 857. n. 15. et coram Briel.
 Decis. 848. n. 25. et alibi passim.
6. *Pariformiter nec subditis secundum subreptionis caput re-*
 saltans ex reuera duplicitate beneficii, quae eum possedit in maiori Ecclē-
 sia Cracouien. ad Reg. in cap. ad audientiam c. 2. et cap. ad aures de re-
 script. Lenzel. ad reg. 8. Cancell. gloss. 56. n. 144. Paaimoll. d. decis.
 31. adnot. 1. n. 44. Cum namque ex uniformi relatione Beu.^m Hungij,
 et ordinarij Cracouien. constet, quod Licet de praeterito dusinibi
 ad fuerint beneficia totaliter distincta, ac separata, nihilominus ab
 anno 1650. in antea tanquam unicum, et simplex semper prouide-
 ri consueuerunt, sola expressio unius per Joannem facta exuberans
 est, ne gratia Archidiaconatus dici ualeat obreptitia, cum ulti-
 mus status expressioni conformis suffragetur ad saluandam gra-
 tiam ab obreptione ad firmata per Cot. coram Caualer. decis. 540.
 n. 8. Decis. 162. n. 31. par. 10. recent. et in decisione Beu.^m Decan.
 26. Junij 1697. S. Quamobrem in fine; Et in alia edicta coram Ill. S.
 Non itidem potissimum quia dicitur quod non est super collatione
 eiusdem Beneficii, per unicitatem expressi, sed de illius qualitate
 incidenter tantum tractatur in impetratione alterius, unde quidquid
 sit an iuxta statum precedentem beneficia emendat. Hoc unum suf-
 ficit ad elidendam oppositam subreptionem, quod expressio facta fuerit
 bona fide iuxta statum, in quo de tempore impetrationis beneficium
 asperiebatur, ut prosequitur dicta Decisio coram Ill. edicta S. par.
 Demum nec releuat tertium desumptum ex eo, quod Joannes
 10. qualitate accidentalem eiusdem beneficii, in cuiusquam Pontifici ex-
 posuerit adnotata per Ill. in cap. si motu proprio, et cap. non potest
 de prob. in 6. Quoniam cum reuerentia in Limine fundationis expres-
 sei demandata deposita fuerit in arbitrio Ordinarij, qui ex causa ra-
 tionabili posset Beneficii posteros ab illa dispensare prout itidem
 refert Beu.^m Nuncios d. Jam. n. 1. geminis, propterea recurrunt
 11. ad rationes traditas in mea praesentata decisione; Altera nempe, quod
 ea:

- eadem residentia, tanquam dependens ab arbitrio Episcopi, non est
 12. iurata, sed causativa, proindeque obijrias residentiam non apta ad
 induendam subreptionem, ut punctualiter firmavit Bot. in decis. 489.
 n°. 2. et seq. par. 2. nec. et in decisione Sacrae Cause, edita coram Be^{ms}.
 Decano ab. Junij 1697. §. fin. et in d. mea Decisione §. Cas. terea; Al-
 13. tera uero, quod tum ex credituum diminutione, tum etiam ex quo, tam
 Antecessores, quam idem Joannes modernus Beneficij possessor scien-
 te, et patiente Episcopo nunquam resederunt, presumendum est, quod idem
 Ordinarius residentiam in fundatione prefinitam pignitus abrogauerit,
 ut in eadem mea Decisione d. §. praeterea in fine.

- Atque ex his Domini transeunt ad modum resolutionis
 Superioris enunciatum censuerunt Joannem teneri ad dimittendum Ca-
 nonicatum, quem possidet in Ecclesia Scarbimienti; Sapposito
 14. enim, quod ille tanquam erectus in Collegiata requirat personalem, et
 personalem residentiam ex adductis in §. adhibito, in consequentiam ve-
 15. nit illius incompatibilitas cum retentione Archidiaconatus, de quo
 agitur personalem residentiam pariter requirentis, non obtenta per
 Joannem apostolica dispensatione, de qua Lucasque doctrina non fuit,
 ut ad terminos Lex. in cap. de multis de preb. in d. et sac. Concil.
 Arid. cap. 17. Sen. 24. de reform. sentiunt. Leges. de ac. benefic. lib. 3.
 quae. 23. n°. 3. Conral. ad aeg. §. d. glon. 15. n°. 15. et seqq. Bota
 coram Merlin. decis. 6. n°. 7. et seqq. et in d. Moguntina Canonica-
 tus 6. Aprilis 1696. §. qualitates coram bon. me. Ursino, et p^o. Julij
 1697. §. 1. coram Me.

- Quin obstat relatio Episcopi Praconien. in qua festu-
 tur Canonici Scarbimientenses non esse residentiales, sed Ca-
 nonicos teneri dumtaxat Missas Conuenticuales in Dominicis, et
 16. festis diebus decantare; Quoniam illa notissimum innixa est
 particularibus Constitutionibus, et consuetudini non residentis,
 quae ex prescripto eiusdem Sacri Concilij non impediunt, quominus
 residentes Canonici in Cathedralibus, vel Collegiatis, contrariis
 Statutis, et Consuetudine non obstantibus ad residentiam cogendi
 sint, ut monent Sagnan. in cap. Cum omnes n°. 31. et seqq. de Con-
 stis. Barbo. de Canon. cap. 20. per tot. Bot. in d. Mogunti-
 na Canonibus 6. Aprilis 1696. §. Nec ad eandem coram bon. me.
 Ursino, et p^o. Julij 1697. §. Quandoquidem in fine coram Me.

Et ita in hac parte exequendo etiam Summi Pontificis mentem, qui in Litteris collationis prefati Andrei diaconatus dimissionem alibi: eius ex dictis duobus Canonibus expressè demandatis prop. Sum. Joannis n. 3. resolutum fuit utraque.

Romana Fideicommissi
Ven. 22 Februarij 1700.

Argumentum

Conditio voluntaria quamvis certum effectum respiceret adimpleri debet in forma specifica, non autem per equipollens, quando idem effectus non sequitur. Et quando dispositio dicitur potius conditionalis, quam modalis.

Summarium

1. Concurrente existentia Fideicommissi, et bonorum identitate immittis Fideicommissi. Denegari non potest.
2. Conditio voluntaria ea dicitur, quae dependet à iudicis voluntate Testatoris.
3. In conditione voluntaria adimplementum debet esse in forma specifica.
4. Amplius etiam si conditio pendeat à facto, aut non facto Testatoris.
5. Declaratur de p. in l. Pater familias. ff. de leg. instit.
6. Adimplementum per equipollens admittitur etiam in conditionibus voluntariis quando disponens respexit ad certum effectum.
7. Illud tamen non inducitur, quando idem effectus non sequitur.
8. Testis non repellitur ex quo sic Competer alteriusque colligantibus.
9. Animi avertis, quae ex l. iro presupponitur, non minuit fidem Testis, nisi ea probetur grauis, et Capitalis.
10. Testes ad perpetuam nequeunt concurrere cum formis examinatis.
11. Dicitio quatenus iuncta verbo futuri temporis conditionem importat.

12. clausula, et non alias aliter & precisam formam inducit, qua non seruata actus habetur pro non facto.
13. Quando onus apponitur pro delatum emolumentum, dicitur adiectum per uiam simplicis modi, licet uerba sonarent in condicionali.
14. Contrarium sequitur quando onus adiectum est per emolumentum delatum.
15. Institutio etiam si ex figura uerborum foret modalis, attamen quia semper testatoris intendendum est, illius uigore efficitur condicionalis.
16. Sententia semper sequenda est, quae magis accommodata uoluntati disponentis, licet uerbis non conueniat.
17. Fauendum non est iis, qui propria culpa reddiderunt se exosos.
18. Condicio fauoris uel adiecta, non debet ex contrario ueritate in illius odium retorqueari.
19. Ex diuersis non fit illatio.

Decisio CXC

Proposui Eodē Dubium = An Carolinus, et alij sororibus de Antoninis sit danda Immissio, et affirmatiue per Dominos responsum fuit. Cum enim Joseph Antonius in eius ultimo Testamento pro sibi scriptam uniuersalem Expedem Barbaram Palatiam uxorem eidem substituerit (Franciscam, Laurentium, et Carolum eius filios masculos, sub ea conditione, quod eorum Matri obedierint, de ea bene se gesserint, eamque non male tractauerint, nec malis uerbis affecerint, ac de his omnibus constare deberet per publicum Instrumentum declarationis faciendae, a d^a Barbara, dictaque declaratione deficiente non daretur eis successio in illius bonis, et non alias aliter, nec alio modo, et in euentum controuersionis in quolibet ex dictis casibus idem Testator post obitum dictae Barbarae, eius filij feminas statim, ac incontinenti succedere uoluerit, ceterum utique est, quod cum non doceatur, dictam Barbaram decessisse cum publico dictae declarationis Instrumento, substitutis masculorum euacuis, et factus fuit Locus purificationis alterius ordinatus, fauore Carolinus, aliarumque de Antoninis feminarum, ad eum suppositis eiusdem fideicommissi existentia, ac bonorum identitate, quae in controuersionem minime auocantur, petita Immissio

eisdem Articulis denegari non valeat iuxta Sept. in l. fin. C. de Edict. Div. Adrian. coll. Cota deus. 93. n. 2. par. 19. et in Romana, seu Firmana Fideicomissi de Buratis 15. Junij prox. in parte coram R. M. meo Carlo.

- Nei relevat, quod Barbara universalom eius Expedem insti-
tuentis Laurentium ex do. Suis Filijs Superstitem, idesque ex actu ludi-
satis censatur per equipollens memoratam conditionem adimplevis. Quia
2. cum veniamur in conditione voluntaria, quemadmodum ea semper
dicitur, quae dependet à nuda voluntate Testatoris, ad tradita per
Cyrac. controu. 281. n. 67. Allograd. cons. 46. n. 29, et seqq. Lib. 1.
3. Cota coram Bied. d. 196. n. 25. adimplementum per equipol-
lens non admittitur, sed de illo doceri debet in forma specificata
Sept. in l. qui Expedi, et l. Meuius ff. de condit. et demonstr. Becin.
Junior. cons. 102. n. 36, et seq. uol. p. Camon. cons. 28. n. 15. Mè-
noel. cons. 243. n. 24. Peregr. cons. 36. n. 28. uers. Solutio
quidquid lib. 3. Allograd. d. cons. 46. n. 22, et seqq. Cyrac. dicta
controu. 281. n. 67. Mantie. de sacis. Lib. 14. tit. 43. n. 20.
ubi etiam si jura causa excluderetur Castell. controu. jur. Lib. 4.
cap. 15. n. 66, et seq. Bocci. disput. jur. Selecto cap. 25. n. 50. Bal-
ducc. ad Camon. cons. 28. n. 57, et seqq. Magon. decis. Lucen.
27. n. 45. Cota in recens. decis. 154. n. 70, et seq. p. 13. Quam-
vis etiam d. Condicio pendere dicatur à facto, aut non facto
4. eiusdem Matris, ut per Sept. expressè in l. finita fuerit 13. ff. de
manumiss. Testam. firmas Cota coram Duno. Jun. decis. 882.
n. p. et seq., quoniam aduersari valeat alter Septus in l. Paterfas
5. milias 44. ff. de leg. instes., in qua I. C. respondit, neminem posse
ex facto alterius exheredari nam cum illius dispositio procedat so-
lum in hereditate, quae à principio fuerit pura, et simpliciter relicta,
deindeque post illius acquisitionem ex facto Tertij adempta tradit non
valet ad casum, in quo prout hic, institutio sit conditionalis, cum
tunc quousque conditio adimpleta non fuerit, nullum Jus subhi-
tato acquiram dicatur, ut utramque Legem conciliando optime
distinguit Cota coram Duno. Jun. d. decis. 882. n. 3, et seq.
ubi Concordantes.

- Et licet in casu, quo disponens acopererit ad certum effectum
6. implementum per equipollens admittatur etiam in conditionibus

uoluntarijs, quia ex eundem dummodo habeatur effectus à Testatore
 exoptatus curandum non sit de modo, cum quod conditio adimplenda
 erat ex deductis per Card. Mantie de facit. lib. 14. d. tit. 13. n.º.
 10. Mans. cons. Bar. n.º. 19. et seqq; Borden. colluct. so. n.º. 135. uol.
 1. Cyriac. controu. 511. n.º. 98. Cota coram Duran. decis. 215. n.º. 15. et
 segg, et coram Bied. d. 196. n.º. 14. et seq.; Aramen quia in presenti
 ex universalis institutionem filij in heredem per Barbaram factam
 nullatenus resultat effectus à Testatore uolitus, quod scilicet constan-
 ce deberet filij malos tractatus, à maledicis verbis, quibus ipsos Zeni-
 tores alias non semel opprobriauerant, Matrem potius obitu non af-
 fecisse; cum de his in Testamento nullam mentionem fecerit, unde sequitur
 7. quod nec per e qui tollens dici potest satisfactum fore, per Testatorem
 demandato, cum adimplementum per e qui tollens non inducatur, quan-
 do idem effectus non sequitur, ut bene declarat Cota coram Terr.
 decis. 215. n.º. 21.

Quod certius ex eo redditur, quia præter defectum declarationis
 faciendæ à Matre, quod filij dicitur eo bene se generat, concurrunt
 etiam depositiones Testium Forniteri examinatorum, qui testantur
 dictum Laurentium erga illam malos tractatus, ac solitas contume-
 lias praticasse Summ. Sororum n.º. 4.º, ex quo sane necdum effectus, ad
 quem Testator respexit, eo magis excluditur, sed etiam elisa reman-
 ner presumptio ex dicta universalis institutione elicitæ, quod Laurenti-
 us de Matre bene se generat, cum ea presentim ad disponendū fauo-
 re filij, moueri potuerit ex alia causa, quam bonorum tractatum,
 quia nempe agnoscens filiabus feminis satis prouidum esse ex Substi-
 tutione paterna ipsarum fauore purificanda, licet à filio male trac-
 tata uoluerit nihilominus illum heredem instituere, ut ita aliquo
 modo consulere illius substitutioni ex eo instinctu materni amo-
 ris, quo in filium etiam inobedientem, et male de se gerentem impelle-
 batur; quin Fides dictorum Testium adimi ualeat cum eo appropiatis
 exceptionibus, cum etiam ex depositione aliorum Testium, qui fuerunt
 8. per Beam conuentam inducti, quod enim illorum alter sit Compater
 Sororum non prohibet quominus pro illis ualeat in iudicio Testimonium
 ferre, ex his, que tradit Menod. de arbitr. Iudic. Lib. 2. centur.
 p.º. cas. 200. n.º. 9.º, quodque alter cum Laurentio, et successiue cum
 Magdalena eius herede longam litem habuerit, nec pariter operatur,
 9. quod ad testificandum admodum non sit, cum animi auersio

quæ ex causa dictæ, Titio presupponitur, ad hunc effectum non sufficiat, nisi probetur gravis, et capitalis, ut firmat Cota in Romana Pecunia Super exhibitione 21 Junij 1694. S. Inanis coram C. P. p. meo Muro, et in Spoletana Bonorum 4 Julij 1698. S. Nec attendi coram Illo; Testes vero exad. inducti, sunt ad perpetuam rei memoriam examinati, unde sciam nullam apti sunt probationem constituere, ita nequeunt cum alijs formator repetitis concurrere, ut firmat Cot. decis. 333. n. 9. par. 19. acc. et alibi passim.

10. Nec igitur, quod Declaratio prædicta fuerit solum per viam modi ordinata, proindeque valuerit per Barbaram quomodocumque adimpleri; Nam illam fuisse demandatam per viam conditionis aperte conuincitur ex verbis illis, quatenus tamen dicti filij obedierint, cum dictio, quatenus iuncta verbo futuri temporis conditionem importet ad notata per Bartol. in l. 1. n. 22. ff. de condit. et demonstr. Alex. cons. 3. n. 3. Lib. 1. m. Pacifico de Salu. inspect. 4. cap. 2. n. 40. Barbo. tract. uar. dict. 312. n. 1. m. Cota coram Arguello. decis. 97. n. 1. et segg. Idque præterea comprobatur ex subsequenti et non aliâ aliter, nec alio modo, quæ 11. præcisam formam inducit, quæ non seruata actus habetur pro non factis, ut monent Gratian. discept. 949. n. 7. et segg. Barbo. conclus. 81. n. 8. et segg. Cancr. uar. resol. par. 3. cap. 2. n. 100. et segg. Cot. decis. 446. n. 8. par. 1. et decis. 286. n. 2. par. 2. diuers. et in recent. par. 9. dec. 15. n. 8.

12. Non releuante, quod Testator obedientiam in filijs requisierit: ut post factam de illis substitutionem, sicque cum onus appositum uideatur post delatum emolumentum intelligi debeat de iure præsumptum per viam simplicis, modi, licet verba sonarent in conditione Bartol. in 2. quibus diebus 40. S. Hermilius n. 4. ff. de condit. et demonstr. Palm. neg. alleg. 239. n. 1. et segg. Cota decis. 103. n. 27. et segg. par. 15. et decis. 162. n. 10. par. 19. recent. Quia cum ex Successoris uerbis ibi: Quæ declaratione deficiente non detur eis Successio in bonis Testatoris, expressè appareat illum noluisse aliquod commodum hereditatis deferri eius filijs, nisi præcedente Declaratione bonorum tractatum per illam 13. trêm faciendam, per consequens emergit, quod quemadmodum cessat principale suppositum Partis, quod onus adiectum sit post delatum emolumentum, ita è conuerso firmum aemoret, quod illud censei debeat appositum potius per viam conditionis, quam modi, ut aduertunt

Bar-

Barrol. ex ad. allegatus in d. l. quibus diebus 40 § Hermilium n. 6.
 Alex. cons. 119. n. p. uers. et licet p. Mensel. cons. 78. Subn. 17. Lat. è
 15. Cota coram Duno. Jun. dec. 882. n. 9. et seq. Ades enim uoluntati
 Testatoris id est credendum est, ut si etiam ex figura uel bonum institutio for-
 ret modalis uamen illius origine tamen si ex alijs circumstantijs dicta uolun-
 tas desumpta sit, efficiatur conditionalis, ut per Heric. eiusdem Bar-
 16. doli ubi supra n. 5. uers. quid si Testator, prosequitur Cota coram
 Duno. et Jun. d. dec. 882. n. 9. cum ea Sententia semper sequenda sit
 quæ magis disponens uoluntati accommodatur, licet uerbis non conueniat
 Cota coram Duno. et Jun. d. dec. 882. n. 14. et in recent. p. 16.
 Decis. 103. n. 2. et seq.

Acc est cur ualeat ac curri ad maximum præiudicium, quod fi-
 lijs eundem irrogetur, ad quod propterea uitandum omnis magis quæ,
 ac benigna interpretatio sumenda sit. Dum quia cum in contrarium mi-
 lites non solum expressè uoluntas Testatoris, sed etiam depositio Testis
 conuocè referentium, quam male se gesserunt de utroque Parente, ijs
 17. proinde fauendum non est. Cum propria culpa se reddiderunt expo-
 sos; Dum etiam quia cum conditio præd. declarationis faciendæ a
 18. Matre adiecta sit fauore faminarum, utique illius defectus, nec
 in illarum præiudicium ex contrario interpretatione retorquendus est
 ad notata per Non. in l. Cais Seis uerb. perperus ff. de aliment. et
 cibari. Legat. Dec. cons. 485. Subn. 1. et seqq; Decian. cons. 49. Sub
 n. 28. uers. Item in casu Decij lib. 1. Cesar. Manent. dec. 5.
 n. 65.

Prout neque in eo insistendum est, quod Actrices recognouerint
 Laurentium uti Legitimum possessorem honorum Paternorum median-
 te Iudicio aduersus illum instructo pro consequatione cuiusdam Leg-
 gati. Quoniam instantia legitur facta a baltera tantum esse dicti
 Sororibus, quæ ad effectum assequendi Legatum sibi à Barbara eius
 Matre alicuius; illius Testamentum produxit, et aduersus Lauren-
 tium tanquam illius Exredem iudicium direxit. Summa res potestatis Soro-
 rum Actrices; unde ex act. et uer. ut potè concernente rem prouiso distin-
 ctam, ac diuersam inferri non potest ad aliquam approbationem Exredita-
 tis patens ab eodem Laurentio occupata ex uulgatis.
 Quia Dns Inmitionem prædictam pronunc. in gen. 10. decernenti-
 bus, eo quia Defensores eor. conuenes, quamplura adduxerunt creditas;

quarum discretionem Præs particulari examini reseruarunt resolutum fuit
utraque.

Meluitana Antianitatis
Lun. 15. Februarij 1700

Argumentum

Antianitas in Religione Hierosolimitana quamvis
desumatur ex antianitate temporis, quo probationes Meli-
tam appulerunt, id tamen non procedit, quando illi fuerunt
retardatae ex Cancellarij negligentia, quae ex pluribus in
Decretis recentibus conuincitur.

Summarium.

1. Antianitas resultat etiam ex minima temporis antianitate.
2. Alterius obedientia, et culpa non debet obesse ipsi, per quos
non stetit, quo minus eorum obligatio adimpleretur.
3. Amplius, ut ad effectum desumenda antianitatis in Reli-
gione Hierosolimitana procedat etiam contra Tertios, nulla
impedimentum praesstantes.
4. De respondetur contrarijs.
5. Negligentia semper dicitur per illum incurrta, qui com-
mune valuit aliquid agere intra breue tempus, et ta-
men id longe distulit.
6. Cancellarius dictae Religionis recipiens mercedem ad
Equites pro faciendis probationibus, tenetur eam diligens-
ter explere, alio dicitur negligentia propter Officium.
7. Obligatus ad factum sine sermone praesfixione tenetur
illud quod primum potest expedire.
8. Equites Hierosolimitani non praediciantur in An-
tiantate si probationes ob negligentiam Cancellarij debi-
to tempore ad Melitam non perueniunt.

9. Testis deponens ad sui exonerationem non probat.
 10. Equitas, non passivum, quod Equus infans preferatur
 in antianitate Equitibus, qui militans pro Religione

Decisio CXXI.

Barones Alexander Philippus Holtrop, Carolus Christianus de Lindenfeldt, et Theodorus Hermannus de Seaden, per-
 via solutione soliti passagii de anno 1695. fuerunt à Ven. Lingua
 Alemannica in sacra Hierosolimitana Religione accepti cum
 prefixione biennij ad faciendas eorum Nobilitatis probationes,
 ac cum declaratione, quod antianitas computari deberet à die
 propria presentationis, sine tamen præiudicio illorum, qui eome-
 dis tempore eorum probationes exhibuissent Summaris dictorum
Equitum No. I. mo

Compilationis successivè processibus, illisque in Capitulo Pro-
 vinciali exhibitis, quamvis ab ipsis sub die 8. Junij 1696. pro
 bonis, et validis approbari meruerint, nihilominus quia ob
 retardatam per Cancellarium illorum expeditionem non prius
 quam sub die 25. Augusti ad Convēntum pervenire potue-
 rant, inde evenit, quod antequam die sequenti eadem Forma-
 nicæ Lingua congregaretur, illique memorati processus presen-
 tarentur, Agentes Magni Prioris Alemannicæ per dimidiam
 horam intervenientes in exhibendo Magno Magistro Breve Con-
 sificium Dispensationis ætatis hoc interim expedivum fau-
 ore Nobilis pueri Caroli Francisci de Vaccendonæ eiusdem
 Magni Prioris pronepotis, post dicti Brevis receptionem de-
 clarari obtinuerunt, a eadem ipsa hora in antedicti nobilis
 pueri antianitatem fore numerandam. Qua de re non le-
 vi Super illa exorta Contentione inter eosdem Reges Meliso,
 et prædictum Nobilem de Vaccendonæ, eaque iudicialiter
 delata prius ad Consilium Ordinarium Meliso, et postea
 ad aliud, quod completum nuncupatur, cum pro Militibus

ab utroque Tribunale definita fueris, successiue in eae tertio
 instantia ad Cortam deuoluta, non diuimile iudicium sortita
 est, nam proposito Eodis Dubio = An, et de cuius antianitate
constet, rescriptum prodijt = Constat de antianitate Alexan-
di Philippi, Caroli Christiani, et Hedori Hermanni.

Quasi enim Breue Pontificium Dispensationis pro Gro:
 lo Francisco fuerit coram Magno Magistro presentatum per di:
 midiam horae antequam probationes nobilitatis eius Equi:
 sum fuisse exhibita, quoad tribuendam antianitatem suff:
 1. ficiens est, cum ea rescribit etiam ex minima temporis antevinitate
 iuxta notata per gloss. in Cap. duobus uers. Si non appareat de
 rescripto Menoch de arbitr. cas. 48. n. 2. Card. de Luca de ord.
 disc. g. n. 6. Anonell. de temp. Legal. cap. ult. n. 4. attas:
 men quia ob negligentiam, et culpam Cancellarij, qui per mul:
 tum temporis spatium processus Melitam transmittere distulit,
 factum est, quod dictae probationes longe ante non fuerunt in
 Conuentu presentatae, utique illae haberi debent pro exhibitis eo
 tempore, quo si ab eodem Cancellario fuissent diligenter trans:
 misse Melitam appulissent, et sic longe antequam Breue
 2. dispensationis fuisset presentatum, cum alterius ostentantia, et
 culpa ipsi nunquam obesse debeat, per quos non stetit, quom:
 nus adimplementum, ad quod tenebantur suum sortiretur
 effectum ad Sept. in l. ex hoc Edictis plane ff. de eo per
 quem fact. erit. l. Titio centum §. fin. ff. de condit. et de:
 monst. Barcol. in l. quibus diebus §. ad n. 2. ff. eodem. Paul.
 Duran. de condit. et mod. in pr. par. 2. cap. 3. n. 58. et seqq.
 Cabed. decis. Surian. 28. n. 3. par. 1. et in ^{his} terminis precipis ad
 effectum dimittendi antianitatem Cort. coram Gregor. decis.
 342. n. 2. coram Bembold. decis. 384 §. Constat enim coram
 bon. me. Albergo §. 2. n. 5. coram Tarillo decis. 8. n. 6. et in Melitana
 Antianitatis 23 Febr. 1684
 Id quo procedit etiam si redundet in prejudicium Tertij
 hoc interius ad Sacram Religionem admitti, Quoniam cum
 antianitas respiciat conseruationem iuris illius, qui eitra

eius

- eius culpam factum aliquod implere non potuit, et tamque, et
 precisam inducat qualitatem, ex qua quoad omnes ius quæritur, dici-
- 3. eor proinde Causa Status, que per consequens afficit etiam
 certis, nullum et si impedimentum iuspræstantes ex firmatis per San-
 felic. deus 333. n. 22; et Segg. par. 3. Cota coram Duran. deus.
 386. per tot., ubi agebatur de impedimento proveniens ex Mari-
 tima tempestate, et deus. 384. coram Bembold. uti de impedi-
  - 4. mento, quod evenit ex culpa Delegatorum; Contrariis solum proce-
 dentibus in casu, quo agatur de acquirenda aliqua particulari
 actione, vel exceptione contra Partem impediens, et o enim tunc
 cum actus ordinatus dicatur contra illius personam non potest
 in Tertij præiudicium extendi, ut bene distinguendo prosequitur
 Cota in 2. Melitana Ansianisatio §. Minus cum Seg.
 coram bon. mem. Albergato.

Negligentia autem, et culpa Cancellarij manifesta
 apparuit ex eo, quod Licet intra terminum 28. dierum, qui
 intercessit à die 9. Junij 1696. quo Capitulum Provinciale so-
 lusum fuit, usque ad diem 4. Julij, subsequenti, quo ab ipso
 fuerunt transmissi processus meliorationis Commende Dreue-
 centis, successivè ad Melite Insulam peruenti die 26. Au-
 gusti eiusdem anni, commode potuerit etiam processus probatio-
 num in forma autentica parare, illosque una simul ad Conven-
 tum transmittere, cum eius opera in his omnibus peragendis maio-
 ri tempore non egeret, quam unius, vel duorum dierum ad Sum-
 mum, ut probant fides quamplurium Equitum, et Peritorum Sum-
 militum n. 18. et patet ab Exemplis traditis in d. Summ.
 No. 16. ad huc samen Ege omnia ad effectum perducere non cura-
 vit, unde illius negligentia nullatenus excusari valet, cum il-
 lam semper incurtus censeatur qui valet commode aliquid intra
 certum terminum facere, illius effectuacionem distulit per
 longum temporis spatium ex adductis per Barrot. in tractat.
 de Testimon. vers. Lata culpa n. 12. itaque Cota. lit. C.

Mascard. de probac. conclus. 1088. n. 5, et segg Franc. Herculand. de negatiu. prob. n. 250. tom. 4. fol. medi. 204. surd. cons. 3. n. 4. Aldouin. cons. 29. n. 24, Gratian. discept. 606. n. 9. Siurb. de iis 4. n. 5. Barz. decis. 62. n. ii, et segg, et tanto magis quia idem Cancellarius medium ratione sui officij, sed etiam ex quo eadem die, qua Capitulum completum fuit solitam mercedem pro expeditione cuiusmodi peragenda accepisse batur ea maiori diligentia qua poserat iudicatas probationes Melitam transmittere, cum secundo diceretur negligens in proprio officio ad Sext. in l. Argentarium 10. ubi gloss. verb. abtineley ff. de edend. Farinac. de uar. et diuers. crimin. quop. 111. n. 433. Aldouin. d. cons. 29. n. 23. Ansaldo. cons. 64. n. 40. Capon. discept. forens. 35. n. 28.

Quia negligentia cuiusmodi excludi valeat uel ex quo eodem Cancellario pro dictis transmissionibus faciendis nullum certum tempus prescriptum fuerit, uel quia tres Milites penes ipsum pro expeditione processum nullam diligentiam exereuerunt. Quoniam ^{ma} obiecti pars tolli dicebatur ex regula, quod obligatus ad factum sine termini prefixione illud quo primum potest ad expeditionem traducere debet per Sext. in l. si ita stipulatus 24. ff. de uerb. oblig. Farinac. de uar. et diuers. crimin. d. quop. 111. n. 433. surd. decis. 208. n. 7. Sperell. decis. 130. n. 21. in fine. Secundum uero remouebatur ex facta cum namque memorati tres Milites dictam expeditionis mercedem anticipatè persoluerint, fecerunt sane quantum in eis erat, ut probationes quamprimum ad Melitam peruenirent, ideoque ijs imputari non debet si ob Cancellarij negligentiam dictas probationes debito tempore non appalerunt ex deductis per Rot. coram Duran. decis. 387. n. 7. cum alijs autoritatibus superius allegatis.

Atque hinc mirabili faciendam esse dixerunt Domini eisdem Cancellarij attestacionem hinc pendente procuratam, (nam)

nam cum illa potissimum tendat ad sui ipsius exonerationem, et ad regendam propriam negligentiam, nullam penitus probationem constituit ex notarij per Merlen. Lignattell. controu. 91. n. 25. cens. 2. Mastrell. Decis. 80. n. 10. Rota coram Buratt Decis. 335. n. 4. uers. Non obstat fides.

Proinde nec releuare uideum^{ur}, quod admissio dierum trium Militum cum biennij prefixione ad afferendas probationes facta fuerit sine prejudicio dicitur si presentano in tanto collo suo proce, & diuelli de uerranno prima collo Toroprou; Cum quia cum ut supra dictum est illorum antianitas dinumeranda sit a die, qua probationes proferantur ad Insulam Melisam peruenire, diei Eandem potest Equitem de Vaccendonel hoc in sermone suas probationes exhibuere; Cum etiam quia clausula illa in Admissione adiecta eos solum respicit, qui reuera cum probationibus Nobilitatis in Consensu se presentauerint, antequam dies tres Militum eorum probationes produxerint, quo circa dato etiam, quod Breue dispensationis & satis ante Equitum probationes fuerit exhibitum, non inde sequeretur, quod illis prejudicium illatum fuerit in antecantate, cum dicitur Nobilis de Vaccendonel sup. Nobilitatis probationes non dum exhibuisse; Hoc idem insuper radentis etiam ipsa equitate, nam cum tres Equites post Admissionem obtentam super Inirembus Belgionis militare experint, eorumque carauanae successiue peregerint Eadem proinde & quitas elamas, quod ipsi quada antianitatem preferendi sint alteri, qui tunc temporis & satis biennium nondum excederat, ut in proposito obseruat Rota coram Saegor. Decis. 341. in fin.

Et ita omnia indagine, de qua Rota coram Duran Decis. 386. coram Bembo Decis. 384. coram Carill. Decis. 8. et coram Dund. Jun. Decis. 573. an nempe antianitas inuipiat currere a die solutionis passagij, uel potest ad causae decisionem laud non paria, stabilisum fuit utraque.

Disaurens Associationis
Veneris S. Martij 1700.

Argumentum

Proditum non est Deneganda associatio ad bona

Viri ex iuribus dosalibus ut oris jam procedentes satisfacti,
vel in alio modo commodum ems, aut hypothecatis.

Summarium

1. Associatio debita esse Creditori ex clausula Constituti etiam
contra Tertios possessores.
2. Censio Crediti jam satisfacti non suffragatur.
3. Jura dosalia jam obligata, et hypothecata non valent
amplius in aliam transire, nisi deum duplicata solutis.
4. Censionario in omnibus, et per omnia Personam Cedens
responsa.

Decisio CXCII.

Pro consequendis fructibus Censuum in sorte ^{rum} 900. ad fau-
orem Joannis Hortia Monaldi impetrari per Joannem Andream
Biontiam Super Prædio Vallis Regina, Julius Bandula eisdem
Monaldi Censionario Iudicium a sociatione ad dictum fundum
cessantem à Balleonibus possessum instruxit coram Vicario Genera-
li Pisauri. Contrariam tamen sententiam passus, cum quidam
cauerat ad Curiam Legationis Urbini peritiam a sociatione
obtinuit pro indiviso, nempe pro quatuor ex novem partibus, ad-
minas prædictas de Balleonibus retentione ex herarum Correption-
dentium medietati Dotis Juliae de Leonardis Joannis Andree
uxoris, quæ ad favorem Hæredum ipsorum Austoris sua Jura
dosalia ceperat. Addeucta postmodum causa ad A. i. i. i.
confirmatis priorem sententiam quatenus eadem Julia Super
controverso Prædio suam Dotem consequi velle, legitime Declara-
verit, aliæque Viri Bona adimiserit sine minus secundam.

Adversus hanc sententiam, quæ ex eo quod ob defectum
legitimæ Declarationis in ea reservata exstitit ultime confir-
matoria, quamvis post interpositam Appellationem, et subre-
tam Rev. mo Manuel Tuni nostri Tribunalis Auditori delega-

fione

tionem, Balleoni amplius non deueverint, sed immò illam esse
 quæne ratam habuerint, Kirilominus Ioannæ Baptista Bundula
 dicti Julij filius, a sociationem super integro Prædio, sibi debe-
 ri arbitrans, appellationem alias interpositam non destitit pro-
 qui coram Me in Locum dicti Beu^m Manuel Subrogato. Unde
 ad eius instantiam congruam Dubium super concessione, seu Denegate
 tione a sociationis prædictæ in Eodierna Audiencia propotui, et
 illam dandam esse Domini consauerunt.

1. Dubitari etenim non potuit de Cædore eiusdem Bun-
 dula ut potè resultans ex publico Instrumento impositionis census mu-
 nito Tavula Constituti; Qua stante Associatio ad possessio-
 nem fundi censiti, prout est Prædium Vallis Beging, eidem Anto-
 ni donegari non valuit exigim contra Balleonos tertios Posse-
 sores a Joanne Andrea Impotitione Causam habentes Cotas de eis.
 294. n. 3. post Cencium de Cencis. Decis. 246. n. 2. et 13. Decis.
 277. n. 1. et segg. Decis. 387. n. 1. et segg. par. 18. Decis. 80. n. 4.
 et segg. par. 26. recens.

2. Ne aliquod præbuit impedimentum exceptio assensio-
 nis præsentis ex Causa anteriorum Jurum dotalium Julij
 de Leonardis Joannis Andreae uxoris, quæ prædictas Jura Balleo-
 nibus ceperat. Quæ enim Censio cuiusmodi nullius relevantis de-
 secta fuit. Quia quædam medietatem Dotis illa non sustine-
 tur assensente prescripto Cardis Legati, qui eandem Juliam suam
 Dotem obligare sanctum pro medietate, permiserat, et alterius
 ipsa met Cæditrix cum post Vini obitum plura eius bona occu-
 pauit, eaque deinde tibi adiudicari obtinuerit, jam de eius dote
 satisfacta remansit, adeoque pro ea nullatenus Censio Balleoni-
 bus valet suffragari.

Quocirca ad alteram Dotis medietatem, cuius vigore in præce-
 dentibus Instantijs Bundula denegata fuit a sociatio ad Con-
 cessionem integri Prædij, pariter Domini uicium fuit prædictam
 Censioem fuisse irrelevantem. Nam eadem Julia Anno 1662.
 ad commodum Columnæ Ardum, uti principalis, principaliter
 et insolidum acceperat venditioni, cuiusdam Bonus a Joanne
 Andrea factæ, et se suamque Dotem pro euitione Bonus,

et Defensione eiusdem Columnelli obligaverat; Unde ipsa me-
 dotalia Jura de Anno 1673. Hinc inde Possessorum Auditori
 3. transiens novuallus; alij enim eadem Creditum bis cum eadem
 anterioritate in prejudicium, Creditoris intermedij consequeretur;
 quamobrem Cessio predicta nullius convincitur efficaciz, neque
 eius vigore idem Possessor Bundula, a sociationem impedire val-
 lens, ut firmanis. Coto decis 397. n. 13. par. 18. Decis 352
 n. 8. et 9. par. 19. et in Camerinen Bonorum 11. Martij 1687
 coram bon. me. Albergato.

4. Minusque Dni existimarunt. Possessoribus prefatis
 Prædij retentionem competere pro Juribus Creditorum Cessionariis
 rumratarum Censu per Joannem Andream Communem Debito-
 rem fauere Augustini eius Dermani Fratris impotiti. Quos Eodem
 Hincynthus dimiserat. Siquidem cum Eodem Augustinus pri-
 mus Creditor predicti Censu, principaliter et insolidum se obligas-
 set in Constitutione alterius Censu, pro cuius fructibus Bundula
 nunc petit a sociationem, certe Jura eiusdem Censu fauere
 Augustini opitulari non valent Balleonibus, qui eandem Hinc-
 ystinum una cum Joanne Andrea pro eodem Censu ante pre-
 dictas Cessiones impotiti principaliter obligatum in omnibus et
 omnia respicienter ad Cess. in l. si potiores C. de his qui in
 prior. credit. loc. facied. Bot. coram Cel. decis. 234. n. 2. et
 in Romana Pecuniaria p. m. abis 1698. §. finali coram Me.

Et ita Bundula tantum informans Balleonibus uersus
 plures intimatis resolutum fuit.

Romana Collecta

Luna 8. Martij 1700.

Argumentum

Exhibitioni scripturarum semper Locus est, quando con-
 stat de interesse Actoris, quod Sufficit Summatim probari,
 et de existentia rei edendæ, prasertim, quando illa peti-
 tur tantummodo ad coadiuvandam propriam intentionem.

Summarium

1. Constat de existentia, et interesse conceditur exhibitio
2. Confessione Partij, nulla maior probatio dari potest.
3. Interesse ad effectum exhibitionis Sufficit, quod Summatim et apparenter constat.
4. Actor non debet arma sumere de Domo Rei.
5. Limita 1°. in iudicio exhibitionis probata existentia, et interesse.
6. Limita 2°. quando exhibitio petitur non principaliter ad fundandam intentionem, sed solum ad illam coadiuvandam.

Decisio CXCIII.

Contendens Vniuersitas Olitorum Urbis eius Legibus subiectos esse omnes illos de Vniuersitate Pomariorum, qui Erbas, Cineres, et Folia in Vineis, seu Casalenis Serunt, atque id per ceteris ex dicta Pomariorum Vniuersitatis Statuto probari autumans, iustitiam proinde coram Illo, cui questio in gradum appellationis commissa reperitur, pro exhibitione memorati Statuti, quapropter subscripto ad hunc effectum congruo dubio, eoque Dominis meis proposito, exhibitioni Locum esse responsum fuit, nam cum constiterit de existentia dicti Statuti, ac interesse Actoris, que sunt duo extrema necessaria pro exhibitione obtinenda, ea utique denegari non potuit ex plebei deductione in Romana Pecuniaria super exhibitione 21. Junij 1694. S. p^{mo}, et 2° Junij 1698. S. Concurrere coram B. P. meo Illust.

De sane existentia probatio apparuit tum ex Libello ab eadem Vniuersitate Pomariorum de anno 1692. in actis Trovarelli contra Ordeardoy producto, in quo Lis vigore dicti Statuti primitus à Sa. me. Paulo I. et successiuè ab omnibus R. M. g.

- Urbis Senasoribus confirmati, inuenta fuit Summ. Olitorum
 n. 4. sum' etiam ex iudicio aduersus quemdam Pomarium de anno
 1696. ab eadem promoti, ut nempe ad formam Statutorum Lit-
 teras patentes suscipere d. Summ. R. S., ex quibus cum ex-
 plicita eiusdem Universitatis confessio super illius existentia
 emergat, inde ad illam verificandam nulla maior probatio affi-
 gnari potest, ut firmat Boti in Urbesana, seu Montis
Fraticci Immisionis 14. Xbris 1697. S. final. coram Al.
 Inbetur vero ex eo desumitur, quod cum utriusque Univer-
 sitatis Statutum de subiectione illorum, qui Olivas vendunt,
 sub diversa qualitate disponat, illud nempe Olitorum de iis,
 qui ultra retentionem, et venditionem verbarum, et fructuum
 illos quoque serunt, et plantant, aliud vero Universitatis Roma-
 norum de illis sansum, qui dictas verbas, et fructus retinent,
 ac vendunt, expresse declarando eidem Universitati Roma-
 norum non esse subiectos illos, qui dictas verbas serunt, ac plan-
 tant, manifestum propterea fit interesse Universitatis Olitorum
 pro eiusdem Statuti exhibitione, cum tamen ad hunc effectum
 sufficiat illud summari, et apparenter ostendere, ut per Sept.
 in L. 3. S. Iudex igitur ff. ad exhibendum respondit Bo.
 in Bononien. Transactionis 19. Aprilis 1697. coram B. D.
Arnaldo novissime impensa post Albi. de inconst. in Id.
La 3. n. 3., et in Romana Pecuniaria super exhibitione
2. Junij 1698. S. Jani Comitibus coram B. D. meo Al.
 Neque obstat regula, quod Rector non valeat
 4. ad eius invectionem fundandam arma sumere de Domo
 rei iuxta Sex. in L. qui accusare C. de edend., et in cap. p. de
prob. Nam illa in typo dupliciter cessat; Primo quia de
 5. dignitate canonica, quam incolumem servat hoc Sacrum Tribu-
 nal, docet per Artem de existentia rei exhibenda, ac in-
 teresse, Reus ad editionem propriorum iurium compellitur,
 ut testatur Adolphin. in prac. par. 2. cap. 3. n. 43., et

Boti

Botw iura in d. Romana Pecuniaria Super exhibitione Locis
Superius allegatis. 2. uero quia Universitas Oliborum non petit
6. exhibitionem dicti Statuti ad fundendam principaliter propriam
intentionem, sed solum ad illam coadiuandam, quam circumstan-
tiam pro eisdem regula Limitatione considerant Salus. Tiber.
in praax. Lib. 2. cap. 18. n. 17. Adolphin. d. cap. 3. n. 62. vers.
primus est, et conferunt Deducta per Paucan. de probat. epad.
allegatum lib. 1. cap. 63. n. 116.

Quia utraque.

Romana Pecuniaria

Ven. 12. Martij 1700.

Argumentum

An, et quomodo probanda sint requisita Castrens. in L.
3. ff. de eo quod cens. Loc. ut ex depositis licite valeant
exigi inseruaria, et an, et ex quibus crediti duplicatas pro-
sumantur.

Summarium

1. Contractus talis dicitur, qualis fuit à Partibus in scedula
sua nominatus.
  2. Ex depositis etiam irregulari deficientibus requisitis Cas-
trens. nullum interest exigi potest, et exactum debet in
sorcem imputari.
  3. Amplius etiam si Depositarius Lucrum fecinet.
  4. Conuentio fructuum inseri Contrahentes incita oportetur, quod
d. requisita non sint adeo rigore probanda.
- Declaro, ut procedat in pecunia impensa in res, ex qua illu-
suatarius annuatim fructus percipit n. 11.
5. Interpellatio, quae est primum requisitum, suppleta dicitur ex,

conuentione Soluendi Fructus.

6. Damnum emergens dicitur concurrere in Mercatore qui non sit solus actinere eius pecunias otiosas.
7. Lucrum cessans debet ita concludenter probari, ut lucrum de tempore conuentionis sit certum, et quasi in actu.
8. Nec probatur ex permanentia in Vrbe, in qua semper adsint promptae occasiones inuestiendi, et n. 12.
Et declarantur aut Locitates n. 10. u. et 12.
9. Requisita Castrens. copulatiue concurrere debent.
13. Non debet esse in potestate Parsium licitas facere usuras, quae de iure sunt prohibita.
14. Cambium non gignit fructus nisi doceatur pecunias fuisse cambiatas, et recambiatas.
15. Schedula depositi paratam habens executionem rejicit omnes exceptiones altiore indaginem requirentes.
16. Instrumentum Camerali obligatione uallatum debet executioni demandari.
17. Compensatio crediti clari non admittit. cum debito turbido, et intricato.
18. Item nec quando debitum, et creditum proueniunt à diuersa causa.
19. Schedula Pagari celerem executionem exprimit.
20. Debita sunt eisdem presumenda quae scripturae.
21. Et contrarium asserenti incumbit onus concludenter probandi.
22. Creditor non prejudicatur si Debitor omittit Debitum in eius libris describere.
23. Testes inseruientes, et salariati non probant.
24. Confessio extrajudicialis, ut prejudicet perfectam probationem exquiris.
25. Presumptio, quod moriens censeatur veritatem profiteri, non admittitur, ubi agitur de prejudiciis Tertij.
26. Creditorum pluralitas probatur ex diuersitate temporis, et scripturarum.
27. Item ex diuersitate pactorum in utraque scriptura.
28. Ex inuersione similitudine, et quomodo.
29. Et ex Debitoris confessione.

Deiis

Decisio CXCIV.

Franciscus Sabater in scribis pariter creditor consti-
 tus Equitis Francisci Nicolai de Sylva, quarum prima pro
 2000. resultat ex Schedulis confectis de annis 1683. et 1684.
 Sub interesse ^{cum} quatuor pro quolibet centenariis, Secundo, quod
 est ^{cum} 13. pro manae ex instrumento cambij, sub eadem annua pro-
 portionem, seu totum quatuor diebus Septembris anni 1697. Stimulato,
 et tertio in Summa consimili emergit ex Scheda, seu Pagheri
 sub die 30. Decembris eiusdem anni exarato, egit nuperim pro
 eorundem creditorum consequatione in Tribunali A.C., a quo so-
 tidem mandata quae sunt creditae, una etiam cum fructibus super
 illis decessis reportavit. Ad id tamen prouocante Equite ad
 signaturam Iustitiae, cum ista appellationem admissit cum re-
 scripto = quoad Cambium instrumentale ^{cum} 13. sine pro iudicio
 quoad ^{sa} 5312. 68. eorumque fructibus, et in reliquis siquid ex-
 quendum in omnibus, causis proinde commissione cum licet clausulij
 mihi directae dedi Dubium = An mandata A.C. sint exequen-
 da, et ad quoad cambium instrumentale ^{cum} 13. pro rata ^{cum} 5312. 68. eo-
 rumque fructuum consistet de credito, quod in hodierna audientia propo-
 sita responsam fuit = Mandata esse exequenda iuxta modum in fec-
 tiis enunciandum, et respectiue constare de credito.

Distincte siquidem procedendo, Domini quo ad manda-
 tum ab A.C. retaxatum pro sorte, et fructibus ^{rum} 2000. censue-
 runt exequendum esse tantum pro residuali rata eiusdem sortis,
 quae de tractis omnibus fructibus per Equitem in hanc causam
 solutis ad creditum Francisci remanebit, ea motivatione, quod
 cum cedulas, ex quibus memoratum creditum resultat, expressis
 content pro pecunijs per ^m Equitem in causam simplicis depositi
 receptis, absolutum est, quod sicuti ex illis probatur contractum
 ab initio fuisse simplex depositum ad traditum per Barool. in
 L. cum quid n. 11. vers. Item debent inspicere verba ff. si cere-
 ritat. Sperell. Decis. 19. n. 9. et seq. ita in comperto remanet

2. ex illo nullos fructus posse Franciscum percipere, et si quos percipit in sorte omnino imputandos esse, cum deponens deficientibus nobilissimis acquiritis Castrens. in L. 3. §. final. ff. De eo quod certo. Loc. nullum interere ex causa depositi et si irregularis exigere valeat ad notata per Camill. Medic. cons. 26, et 27. Striban. de interest. Lib. 2. tit. 14. n. 48, et seqq. Boderie de ann. reddit. Lib. 3. quæst. 11. n. 87, et per tot. Ziballin. de usur. Lib. 3. cap. 6. art. 3. n. 7. Leonard. de usur. quæst. 32. n. 21, et seq. Caroc. de deposit. par. 2. quæst. 2. n. 28, et 29. Mans. consult. 393. n. 26. Pobb. consult. 38. n. 13. Sperell. d. Decis. 29. n. 19, et seq. et sub n. 24. ubi ampliat etiam de Depositione ex dictis pecunijs lucrum fecisset Bota coram Cavaler. Decis. 331. n. 7, et Decis. 345. n. 6, et seq. et in recent. Decis. 179. n. 22, et 23. par. 14.

Hec releuare uisum est, quod ab initio inter Contractantes interseperis dictorum fructuum conventio, quæ stante ad uerificationem dictorum requisitorum necessaria laud sit potissima, et rigorosa probatio, sed ea demum sufficiens sit, quæ oritur ex Circumstantijs loci, in quo promptè habeantur occasiones inuestiendi, et Personarum, quæ solita sint pecunias in rebus fructiferis impendere, ut in uis. Rotæ in Romana Fabricæ 4. July 1696. coram bon. me. Ursino, et Romana Censuræ 27. Ianuarij, 1698. §. Nil releuante coram Me, et in Romana Fructuum Dotis prima et his eisdem anni §. vindicato coram B. P. meo Ansaldo.

- Quoniam, et si Domini admittentes conventionem prædictam etiam primum requisitum interpellationis supplere posse, tamque satis ad hunc effectum debitorem in mora constitueret per ea, quæ traduntur. Ad. ad Gregor. Decis. 148. n. 4. Bot. coram Zaras. Decis. 36. n. 7, et in acc. par. 13. Decis. 157. n. 2, et quamuis cursus animaduertent Franciscum esse Mercatorem non solum retinere pecunias otiosas, proindeque ex illius conditione satis etiam probari secundum requisitum damni emergentis ob retardatam pecuniarum restitutionem ex firmatis per Bot. coram Meddan. Decis. 3. n. 5. de usur. et coram Zaras. d. Decis. 36. n. 8, et seq. non tamen

eo in sensu convenerunt alterum requisitum probationis nempe ad
 senti Lucri cessantis ex sola inuestimentorum affluentia, quae in
 7. Urbe adest, deducit alicui, quia cum illius probatio debeat esse adeo
 necessaria, precisa, et concludens, ut Lucrum de temporis conven-
 tionis sit certum, et quati in actu, illudque creditor revera ob defec-
 tum pecuniarum non fuerit assequutus, iuxta communem sensen-
 tiam, magisque in hac Curia, et Tribunali nostro receptam, de qua
 Stat. cons. 450. n. 6. Bursat. cons. 72. n. 9. Gratian. Discept. foren.
 cap. 987. n. 22; et Segg. Cynac. controu. 62. n. 26, et ar. Dobb. con-
 sult. decisiu. 14. n. 5; et consult. 32. n. 46. C. P. D. meus Ansaldo.
 De commerc. et mercat. disc. 66. n. 29. Afflic. decis. 20. n. 2.
 Romat. decis. Maieraten. 127. n. 15, et seq. Bota Lenuen. deij.
 16. n. 16, et decis. 37. n. 139. Sard. decis. 262. n. 1. Francisc.
 Mare. decis. Delphinat. 167. n. 8. par. 2. Bota coram Molecan.
 decis. 3. per tot. De usur. post Merlin. de pignor. decis. 29. per tot.
 coram Bich. decis. 16. n. 3, et pluribus Segg. coram Jan. me. Alex.
 8. decis. 12. n. 11. coram Zaras. dicta decis. 36. n. 10, et segg. coram
 Albald. decis. 118. n. 8, et segg. et in rec. decis. 307. n. 10, et seq. par.
 9, decis. 112. n. 24. par. 13. decis. 401. n. 40, et segg. par. 16, et decis.
 175. n. 3, et segg. par. 18. ea utique resultare nequit ex quo in Urbe
 8. adsint semper, promptae occasionis inuestiendi, quia Lucrum ex cir-
 cumstantiis Turusmodi dicitur solum in potentia remota, quae ad hunc
 effectum non sufficit, cum interim donec res adducatur ad actum
 proximum multum possint accidere, propter quae dictum Lucrum suc-
 cessivè non percipiatur, ut optime advertunt Dobb. d. consult. 32.
 n. 52. Bota coram Bich. dicta decis. 16. n. 6, et segg. et coram
 Zaras. d. decis. 36. n. 14, et seq; et d. decis. 401. n. 41, et seq. par.
 16. recens.

Quapropter cum Franciscus non doceat tunc temporis
 habuisse promptam, ac indicluam occasionem inuestiendi dictam pec-
 uniam ad honestum Lucrum, certum est, quod deficiente requisitis
 senti Lucri cessantis, alia duo resultantia ex mora Debitoris, et
 qualitate Mercatoris in sui personam insita non sufficiunt, ut
 9. inesse, et fructus conventi debeantur, cum eadem requisita

¶ quod
 stante
 prefata
 conventi-
 one

ad hunc effectum copulatiue concurrere debeant, ut monent
 Scacc. de Commere. par. 2. ampliat. 8. n. 101. Cyriac. controu.
 340. n. 13. Scotard. de usur. quæst. 74. n. 12. Zott. d. consule.
 32. n. 36. et seq. Bota coram San. me. Alex. 8. decis. 12. n. 9,
 et seq. et coram Zarad. decis. 36. n. 6.

- Neque in suis terminis aduersantur resolutiones Sac.
 10. Bota in oppositum allegata; Nam in Romana Fabius 4. Julij
 1696. coram bon. me. Ursino agebatur de Fabromurariis, qui proprias
 pecunias impendiderat in edificando Domum, ex qua illius Domi-
 11. nus pensiones percipiebat, unde omnis equitas postulabat, ut prius
 in iure acquisitis probandis procederetur, ne scius Mutuarius
 Lucrum faceret cum aliena jactura, ut alia in simili case respondit
 Bot. in Calaricana Fructuum 6. Junij 1695. S. final. coram bo. me.
 Emerio, et 13. Januarij 1696. per tot. coram B. P. D. meo Muto; In
 alia uero Romana Censu 27. Januar. 1698. S. Nil obstante coram
 Me, nil prius ad intentum firmetur, cum Bota dicat sansummodo
 Cas trentis acquisita haberi facile pro probatis, quod non excludit
 necessitatem docendi de prompto inuestimento, ubi de lucrum cer-
 titudinaliter censare dici potest; Et demum in Romana Fructuum
 dotis dotis prima Xbris 1698. coram B. P. D. meo Anselmo, medium
 omnia concurrebant requisita Castrentis, et signanter prompta oc-
 casio inuestiendi in Cambijs ad rationem scutorum quatuor cum di-
 midio pro quolibet centenariis ex fide dudum Saxenatarum compo-
 data, ut in S. Verum quia, Sed ulterius Sacra Bota in S. vndicato
 dictam nostram Sententiam confirmat, admittendo, quod ad finem
 12. consequendi Legalium interusuriam satis non sit remota possibilitas
 faciendi inuestimenta, quamuis inferius testetur illam non modicos
 habere Contradictores, unde tantum abest, quod prefata resolutio con-
 trarium firmet, ut potius aduersus illam allegantes mirabiliter re-
 torqueatur.

- Minusquæ obstat, quod Partes in quadam recopata exarata
 Oderans 1691. enunciauerint Equitem non in causam depositi,
 sed Cambij prefatas pecunias retinere; Quoniam conscripto ex ipsis
 sedulicis fuisse ab initio per viam simplicis depositi, contractu,
 13. non attenditur, quidquid postea Contradictores ad palliandas umbras

diversimodi expresserint, cum ab illorum uoluntate, et potestate
 non pendeat licitum facere, quod secundum Caneos prohibetur
 ad plene deducta per Casale. consult. 137. n. 19. Fobb. d. Consult.
 52. n. 30. Vrccol. de Trans. quzps. 48. n. 15. et seq. B. P. D. meus
 Ansaldo de commere. et merca. d. disc. 66. n. 17. et seq. Bota
 coram Card. Gels. decis. 277. n. 5. et in acc. par. 16. d. decis. 401.
 n. 48. et decis. 191. n. 8. et 9. par. 18. Addeo pro portim, quod ubi etiam
 transcundum esse cum supposito, quod uerè et realiter in contractu
 14. cambij uenturemur, ad huc licitum non fore Francisco controuersorum
 fructuum perceptio, quousque non doceret dietas pecunias fuisse cam-
 biatio, et pecunias mediante transmissione Literarum ad Mandi-
 nas, ut ad effectum licite exigendi fructus requiratur sum ex Constitutio-
 ne B. P. V. la. 118. sum etiam de iure ex traditio per Moquord alleg.
 10. ex n. 85. et seq. Vrccol. de transact. d. 48. n. 18. B. P. D. meus
 Ansaldo de commere. et Mercat. disc. 65. n. 5. et d. disc. 66. n. 23.
 Bota decis. 63. n. 15. par. 18. recent. et in Romana Cambij 8.
 Februarij 1697. in principio coram bon. me. Urfino.

Firmato itaque, quod dictum mandatum non sit exequen-
 dum pro fructibus decurtis, et non solutis, sed omnes lucusque exerti
 ueniant in sortem impubandi, perperam Fratres de Sylua eiusdem
 Equitis hoc interim defuncti ex parte illius executionem pro residuo
 eiusdem sortis euadere conentebant sub iure exp. quod illud em-
 pensandum sit cum a sortis credito ^{sum} 2989. per dictum Equitem
 solutorum pro quibusdam cedulis, de quibus in eodem Summ. 5. 17.
 quia cum dicta cedula procedant ex Libro Equitij, in quo contra-
 hita sunt alie partice ad creditum Francisci, ut in Summ. illius res-
 ponsionis A. B. 1. quantitas propterea ex illis resultans tanquam
 lucusque illiquidus, et incerta non inducis compensationem cum
 15. credito liquido, et claro proveniente ex Schedulis depositi, quz, u. spo-
 re habentes celerem, ac paratam executionem rejiciunt omnes exce-
 ptiones, quz altiore indaginem requirunt ex adductis per Card.
 de Luc. de iudic. in Summa n. 186. Gratian. discept. 174. n.
 2. ibique Moderni Melplicens. in addit. n. 5. Adolphin.
 in prag. part. 1. cap. 1. n. 20.

Et hinc Domini transeunt ad secundum mandatum

- ad H. relaxatum pro sorte, et fructibus anius Cambij. ^{Cum in} 16. illud pariter exequendum esse auctoritate pro rata ^{Quod} 1687. 35. eiusque fructibus, pro qua, ut proximum est, Signatura Subditis cognitionem cause in suspensis mihi delegaui; Cum namque dictu
16. Cambium resultet ex publico Instrumento obligatione camerali vallato, omnis utique ratio exproscit, quod dictum mandatum debite executioni, etiam pro eadem rata sic in suspensis relicta demandetur ad tradita per Bos. post Jacq. de obligat. cameral. decis. 222. n. 5. et in Romana Pecuniaria 8. Junij 1696. S. Sane coram Ille, qui illam citare valeat rursus opposita exceptio compensationis cum creditis per dictos Fratres deumptis ex non nullis Literis Cambialibus, aliisque partibus, de quibus pariter in eorum Summario n. 19. et 45. tum etiam quia dicta uerba ob diversam inspectionem, quas tam in facto, quam in iure involvunt,
17. videri fuerunt adeo turbida, ut Domini illorum compensationem admittere non valuerint cum credito undique Limpido, et claro ad Dep. in L. 1. C. de compens. Alex. cons. 93. n. 1. Lib. 4. Afflic. decis. 381. n. 6. Bota in rec. par. 16. decis. 2. n. 10. et par. 19. decis. 402. n. 5. et seqq., tum etiam quia ex eorumdem partium Lectura apparuit quantum diversa, distincta, ac Separata sint à contraverso Cambio, unde eo minus cum illis admittenda erant illarum
18. compensatio, cum hec nunquam intret, quando creditum, et debitum proveniunt à diversa, ac Separata causa, ut monent Siurb. ad consuetud. Messan. cap. 9. gloss. 9. par. 1. n. 11. et 13. Merlin. de pignor. lib. 3. tit. 1. quæst. 2. n. 40. Munoz. de ratiocin. cap. 36. n. 3. Bota in recens. par. 16. decis. 46. n. 7. et seqq., et par. 19. decis. 352. n. 16. et 17.

Et pariformiter denique exequendum esse consueverunt Patres tertiam mandatum relaxatum pro consimili Summa ^{Sum} 13. nam cum creditum Francisci in hac parte proveniat ex Sclerula, seu Paglero, non minus ^{celerem} quam pro alijs creditis executionem exposuit, per ea, que aduertunt B. P. D. meus Ansaldo. de commerc. et mercat. disc. general. n. 171. Bota coram Cels. decis. 355. n. 2. in recens. decis. 553. n. 3. par. 18. et in Romana Pecuniaria 12. Februarij 1694. S. Non impugnabatur coram B. P. D. meo Quilo;

Loco tamen quoad hanc summam superaddito temperamento, quod dictum mandatum exequendum sit ad effectum deponendi eandem summam in loco dato, ibique illam usque ad finalem causam exitum relinquendum cum ita. Domini vero Luerine eosdem Fratres de Sylva cautos esse pro illius recuperatione, quod in progressu iudicij per eam rata victoriam reportarent.

Hec resolutioni cuiusmodi obviare ualuit oppositio, quod sic predicta partita sit una, et eadem cum alia contenta in instrum^{to} cambio precedentis inter Partes contracti; quoniam cum usuali que debitum constitutum fuerit in diuersa, ac separata scriptura, diuersaque etiam temporibus conscripta, hinc proinde consequitur Franciscum habere intentionem de iure fundatam in regula, quod quod totidem presumenda sunt debita, quod sunt scriptura iuxta Sept. expressum in l. quinquaginta ff. de probat. et in l. is qui ducens in princip. ff. de reb. dub. Felix. in cap. cum Ioannes n. 8. de fid. instrum. Surd. cons. 80. n. 10, 11, et 18. Menoch. de arbitr. lib. 2. censur. 3. cas. 213. n. 5, et 21. Bota coram Duran. decis. 319. n. 1; et in recent. par. 2. decis. 418. n. 2. et decis. 132. n. 23. par. 6. adeo ut contrarium asserenti in circumstantiis onus id plene, et concludenter verificandi ad Sept. in l. final. in princip. ff. quod metus causa Menoch. de presumpt. lib. 1. pres. 33. n. 2. Bota coram Seraphin. decis. 1422. n. 9. et seq. et decis. 405. n. 36, et seq. par. 16. recentior.

Cuiusmodi autem concludens probatio nullatenus emerge-
re uisum est ex circumstantiis per Fratres Debitorum aduersis, nam
prima, quod dictum paghero, fuerit dumtaxat confectum pro maiori
securitate Francisci respectu primi Capitalis ^{quod in} 13, nullam habet
in facto subsistentiam, quia illud reuera exaratum fuit pro mai-
ori cautela respectu partitarum, quae dederunt causam illius confe-
ctioni, quaeque fuerunt per Franciscum ad cambium sumptu de
mense Nouembris 1694., et sic post stipulatum instrumentum,
ut factus fuit idemmet Eques in partitionibus per ipsam productis
Summaris responsionis Francisci n. 6. unde illius exaratio nul-
labens referri ualeat ad dictum Capitale contentum in Instru-
to precedentis cambij, pro quo Franciscus ex dicto publico, ac solemni

actu satis usus reperiebatur.

Secunda uero elicitur ex Inuerisimilitudine, quod Franciscus sane ad eam ingentem pecuniarum quantitatem habere ualuerit, quando per tres menses ante ad effectum consistuendi dictum Cambium plura, ac diuersa debita subuoris contraxit, et idem cessat ex facto, nam si Franciscus predictam quantitatem pro maiori parte ad Cambium ab alijs sumptis d. Summ. illius confessionis n. 5. et 6. quolibet eorundem presupposita inuerisimilitudo evaescit, ut patet ad sensum.

22. Tertia desumpta ex omnia adnotatione istius debiti in Libris Equitis nullius est relevantis, quia nouum non est, quod probata aliunde eiusdem debiti existentia, omisso illius descriptione in Libris debitoris creditori non preiudicat ad notata per Mans. cons. ultat. 193. sub n. 23. vers. Quamuis, et sub n. 27. in fin. et n. 28. B. P. meus Anald. de commerc. et mercat. disc. 46. n. 23. Abs. coram Seraphin. decis. 1139. sub n. 8. vers. Et licet etiam.

23. Eiusdem speciei est quarta circumstantia deducta ab extrajudiciali confessione Francisci, in qua presupponitur ipsum declarasse nescire, an dictum Paglerd reuerat ad se spectaret, quandoquidem cum id totam desumatur ea simplici fide scium Testium, qui actu inseruiunt eisdem Fratribus, et ab ipsis salariam recipiunt, quique proinde nullam prorsus fidem promereri possunt ex deductis per Gratian. discept. forens. cap. 980. n. 11. Nota in recent. par. 9. decis. 109. n. 3. ex his per consequens probata laud remanet ad insensum asserta extrajudicialis confessio, cum
24. illa ut confisenti prejudicium aliquod inferre valeat certam, ac perfectam probationem exquirat ex cumulatis per Card. de Luca de credit. disc. 79. n. 5. Nota in Cauallicen. Pecuniaria 15. Junij 1696. S. Similiter coram Ille.

25. Eodemum quinta (omnino alijs, quos uel nullius pondere, uel prorsus imaginaria uisus sunt) de prompta esse quaedam declaratione super controversa partium duplici rase, ab Equite Nicolao in mortis articulo omnia, nulli userat animadversioni, nam prorsus sumptis, quod nemo moriens presumatur immemor salutis eterne, sed acerbam censeatur profiteri, admittitur

solum

Solum, ubi agitur de iussum morientis, eiusque Heredum praeiudicio,
 secus uero quando eadem declaratio est in praeiudicium Tertij, ut di-
 stinguendo tradunt Bartol. in L. si quis in graui S. si quis mo-
 riens ff. ad S. C. Syllanum. Glorad. consil. 192. n. 2. versic.
 Nec enim morientes Menoch. de pres. Lib. 5. praeumpt. S. n. 17.
 et 19. B. P. Severolus in celebri eius voto impressi inter nec. par. 14.
 in ordine decis. 535. n. 24, et seqq. Botta coram Merlin. decis. 900.
 n. 10.

26. *Et* hoc in sane sententiam eo facilius Domini inclinabatur
 quia praeter diuersitatem temporis, et scripturarum, quae crediti plus
 ualiditatem ostendit, concurrunt etiam diuersitas pactorum, et conditio-
 num in utraque scriptura contentarum; Cursus in uerisimilitudo
 quod Franciscus, qui suum creditum ^{sum. m.} 13. eum interese, eo fi-
 dei ueribus assecurari curauerat mediante publico instrumento,
 illud postea conuenerit uoluerit in simplici apoca absque ulla
 fidei uerione, et conuentione circa interese; Et denique geminata
 confessio eiusdem Iguis emissa tum in Positionibus per ipsum
 exhibitis, in quibus expressit quaedam tres partibus defalcandas
 esse a dicto Paglero Summ. Francisci n. 8. in fin. Signum
 euidens, quod illud habet suam causam omnia separatam ab in-
 stramento, cum alias potius dixisset illas edere debere in causam
 praecedentis cambij; tum etiam ex computis ab ipso consignatis ad
 effectum in eundem Concordiam, in quibus praeteris constituit credito-
 rem Franciscum medium ^{sum. m.} 13. pro Cambio instrumentalibus, sed etiam
 de alia Consimili Summa in exp. Paglero contenta d. Summa-
 ris n. 5. quod sane omnia pluralitatem crediti absolute conuincit
 27. eum, ut de diuersitate pactorum in utraque scriptura tradunt per
 Lin. in cap. cum Joannes n. 8. de fid. instrum. Menoch. de ar-
 bitr. Lib. 2. censur. 3. cap. 213. n. 26. De inuerisimilitudine, quod
 28. creditor uoluerit eius creditum adigere in simplici apoca, quando
 illud prius habebat ex Instrumento bene arguitur ex firma-
 tis per Botta coram Duran. decis. 319. n. 4. et de explicita
 29. confessione eiusdem Debitoris, quae est omnium superlativa
 probatio Botta in Calaguritana Decimarum Sancti Petri
 Manrique 14. Aprilij 1698. S. Non item, eum in ueribus

Seu Montij Falisei Immisionis 24.bris prop^{ti} & final. co.
ram Me.

His vero quoad primam dubij partem sic, ut supra stabili-
fio, deueniendo ad ^{am} concernentem illam ratam ^{am} SB12.
68. eiusque fructibus, pro qua signatura quada Cambium instru-
mentale causam delegauit cum clausula finē praiudicis, Domi-
ni Subductis ^{is} 2600; quae omnia cum fructibus per Franciscam fuer-
unt alteri cessa, responderunt constare de credito pro residuali
Summa ^{am} 2712. 68. eiusque fructibus, cum in hac parte recurrans
ea omnia, quae fuerunt superius firmata quoad executionem
mandati relaxati pro cambio instrumentali.

Itin hunc modum resolutum fuit utraque

Bononien^{is} Restitutionis in integrum
Lunae et Martij 1700.

Argumentum

Restitutio in integrum aduersus inconsulto aditam
hereditatem non datur deficiente Lpione, et iusta
Causa, quae quomodo ad hunc effectum probari debeant
per ample habetur in decisione.

Summarium

1. Concurrente Lesione, ac iusta causa, Restitutio in
integrum aduersus inconsulto aditam hereditatem conce-
ditur tam maioribus, quam minoribus.
2. Ad illam petendam de jure datur terminus quatuor annorum.
3. Et dictus terminus non incipit currere nisi a die habita
notitia iurium sibi competentium, ac parte Lesionis.
4. Deficiente Lesione, ac iusta causa non conceditur.

5. Lesio esse principale fundamentum ad obtinendam restitutionem in integrum.
6. Hereditas presumitur opulenta.
7. Firmatio veri, et precisi status Exhereditarij necessaria est pro convincenda Lesione.
8. Quodque fiat per probationes concludentes eum sufficit sola possibilitas in contrarium.
9. Presertim quando intercessit decursus plurium annorum.
10. Testes viles, et Domestici Inducendis non probant.
11. Ad probandam Lesionem non admittuntur Testes, qui aliquam exceptionem patiantur.
12. Testes ad probandum statum Exhereditarium debent excludere positivam existentiam aliorum donorum.
13. Testes mendaces non probant.
14. Solus defectus Lesionis sufficit, ut quis in integrum non restituitur.
15. Heres censetur informatus de Scripseris ab eius Patre per Lictis.
16. Et ex quibus excludatur ignorantia Iurium fideicommissi; et n. 17, et 18.
19. Ignorantia de Jure presumitur.
20. Quando tamen allegatur pro fundamento intentionis aliud probandum venit.
21. Coniectura obiam remota removens presumptionem ignorantie.
22. Juramentum sollicitur per contrarias probationes.
23. Heres non potest deponere ad proprium commodum.
24. Ignorantia crassa, et Supina non potest inseruire pro causa ad obtinendam restitutionem in integrum.
25. Restitutio in integrum adversus inconsulto aditum Exhereditatem non datur, et amplius integra non existente.

Decisio CXCIV.

Joseph Maria Bolognetus qui anno 1649. in simul cum ceteris fratribus neglecto beneficio Inventarij se immiscuit in

in hereditate Antonii Patris eodem tempore ab intestato defuncti ad evitandam illius Creditorum Satisfactionem anno 1609. Iudicium instructis pro obtinenda restitutione in integrum aduersus inconsultam aditam hereditatem. Verum in prima Instantia succubuit, et licet in Secunda fauorabilem respectu quorundam Creditorum reportaueris Sententiam, hoc tamen reuersa exiit in sequenti prima, in omnibus confirmatoria aduersus quam eodem Josepho Maria pro-
uocante cum mili. Causa fuerit Delegata in Eoderna Audiencia
Dubium propositum An, et aduersus quos Credita concedenda foret restitu-
 tio in integrum aduersus inconsultam aditam hereditatem; super
 quo Domini reiecta quacumque distinctione in eo preseruatam, negati-
 uum responsum tradere consueverunt.

Quamuis enim ad obtinendam restitutionem in integrum
 1. obstaculum Josepho Maria non preberet eius maior etas, cum in-
 distincte, quoties Lex, ac iusta causa concurrunt cum minoribus
 tum etiam maioribus illa sit concedenda juxta Sept. in l. Ex-
 traordin. uers. Sciendum tamen Instic. de Exped. qualis, et differ.
 Ordin. ibidem uers. Sed etiam si maiores, Innocent. in cap. Consis-
 tutus 8. ad fin. in u. utroque de in integr. restitut. Castens. cons.
 398. Lib. 2. Gratian. discept. foren. cap. 797. n. 19. et seqq. Ddly
 de restit. in integr. par. 2. quest. 89. art. 7. n. 22. et seqq. Bo-
 land. eodem tractat. cap. 130. in fine uers. Inquam Sententiam
 tom. 5. Franc. Mare. decis. 292. n. 3. par. 2. Carol. Anom. de
 suo. ad Franc. decis. 229. n. 4. Botta decis. 82. n. 4. et seqq.
 par. 9. decis. 381. n. 4. par. 13. recent. et in Romana restitutione
 ac in integrum 26. Junij 1698. in princip. coram B. P. D. mesla.
 praxi.

Et quamuis ibidem ei non obstaret Lapsus Quatrien-
 2. rij pro petenda restitutione prescripti in cap. 1. de restitutione
 in integr. ex quo communiter est acceptum, quod illud cur-
 3. rens non incipiat, nisi a die labeis aditig Jurium sibi
 competentium, ac juxta Lexionis ad Sept. in l. Supervacua
 C. de tempore restit. in integr. Consal. ad Peregrin. de fideicom.
 artic. 35. versic. Secundo ampliatur Afflic. decis. 175. ibique
 Ad.

Ad. Cota in Urbevetana fideicommissi 9. Embri 1693. S. Neque
ad impediendam eoram B. D. med. Pis. et in Romana restitutionis
in integrum 23. Martij 1699. S. Jamesi eoram B. D. med. Muso.

4. Itamen in integrum restitui non potuit stante de fe.
ctw Lationij, atque justa Cause, qua ad hunc effectum omnia
requiruntur, et quibus non suffragantibus semper est deneganda
in integrum restitutio Cota decis. 79. n. 1. decis. 88. n. 4. post Vr.
ced. de Transact. decis. 82. n. 13. par. 9. decis. 793. n. 5. p. 18.
Decis. 23. n. 2. par. 19. recent. in Actibus relevationis indemnificati
1688. S. Immo quatenus eoram clar. mo. Card. Caecia
et in Urbevetana fideicommissi 14. Maij 1694. S. Hinc urgetur eoram
clar. mem. Ursino.

5. Neque defectus clarissime apparuit; Nam respectu le-
sionis, quae est illius principale fundamentum Odus citato traet. par.
2. quest. 89. n. 58. Cota in dicta Urbevetana Anni 1694. S. Sicut
etiam eoram Ursino eam inutiliter Joseph Maria deducere per-
tendit ex eo, quod ipse pro antiquis fideicommissis ad sui fauo-
rem purificatis, euaserit Creditor Hereditarij Antononis Patris
in quantitate illius valore longè excedens; quodque ulterius pro-
fata Hereditas nimis aere alieno gravata reperita fuerit. Siquidem
cum à Josepho Maria, aliisque Fratibus Hereditibus confectum non
fuerit Inventarium de bonis in Hereditate reperitis, non sufficit in
presenti docere, quod Hereditas Debitis fuerit gravata, quia etque
6. poterat esse opulenta, prout de Jure praesumitur Cota decis.
1394. n. 4. et 5. eoram Scraphio decis. p. n. 33. eoram Dur-
rano decis. 130. n. 19. decision. 329. n. 15. eoram Cerr. decis. 454.
7. n. 7. eoram Boyas. Sed insuper ad convincendam Patrimonij
insufficienciam pro demonstranda Lesione, indispensabiliter re-
nebatur firmare verum, ac praesens illius status. Nota cony.
214. per tot. Gabriel cony. 118. n. 7. Lib. n. Quin. cons. 81. Lib. 5.
Tratian. disceptat. forens. cap. 267. n. 4. Cyriae. controu. 294.
n. 5. Urceol. consuls. forens. cap. 19. n. 24. Lib. 3. alter Da-
briel de probationib. conclus. 2. n. 12. Cota decis. 633. n. 2. eoram
Merlin. decis. 246. n. 3. et segg. eoram Cavaler. decis. 645. sub n. 25

coram Dunozett. Jun. Decis. 88. n. 3 post Vrceol. de transact.
 Decis. 23. n. 6. par. 19. recens. et in Urbeuesana fideicommissi
 24. Maij 1697. S. Cum igitur, et S. Maroij, 1698. S. Possibilita
 coram Bon. me. Ursino.

8. Et quidem per probationes Concludentissimas et omnino con-
 vincentes non existentiam aliorum Bonorum, alias enim Simplex
 possibilitas in contrarium totum debuit Lafionij fundamentum
 Bona Decis. 185. n. 2. Lib. 9. coram Puteo Decis. 88. n. 3. post
 Vrceol. de Transact. Decis. 334. n. 3. par. 4. tom. 7. recens. et in
 Urbeuesana fideicommissi 26. Junij, 1697. in principio, et S. Diodemj
 de fectibus, et Super articulo restitutionis in integrum S. Maroij, 1698.
 S. Possibilita coram Ursino; Presentim quia a tempore aditis =
9. nis Expeditionis usque ad diem petita restitutionis, per 40. Anno-
 rum decursus intercessit Ody de restit. in integr. qu. 86. 89. art.
 7. n. 52. et 53. Bona Decis. 82. n. 6. et 7. par. 9. Decis. 793. n. 6.
 par. 18. et in ead. Urbeuetana Loco supra citatis.
- Posita autem obligatione firmandi Statum per probationes
 clarissimas, Joseph Maria nullum iuramentum consequi valuit ex
 tinctis Testibus examinatis Super exiguitate Patrimonij paterni.
10. Res enim prater exceptiones, quas personaliter patiuntur cum sint
 Personaeviles, atque Domestici ipsius Induentij, quibus providi
 11. parum fidei adhibenda venit, juxtaque in hac materia, ubi Testes
 exceptiones notati non admittuntur Bona Decis. 297. n. 7. par. 19.
 recens.; Viserius eorum Depositioni standum non esse Dni existi-
 marunt. Cum quia eorum primus circa Credita Expeditionaria, aliaque in
 Armario, et Cassis retenta, necnon circa tabulas pietas nescire de-
 posuit, et nihil Super existentia Pecuniarum expressit. Et alter pat-
 riter non deposuit de Creditis, neque de alijs, quae in predictis Ar-
 mario, et Cassis introclusa forsitan existerant. Et demum ambo de
 his, Super quibus Testimonium praeberet student, ut plurimum ex pro-
 quis Iudicis, et Credulitate deponunt, qui sane deponendi modus, eos-
 dem accusat, quod fuerint minus in formati, proindeque nec apti ad
 12. firmandum Statum Expeditionarium, ad quem effectum plena, atque
 individua notitia in Testibus requiritur, adeoq. possibilem exi-

stentia

sentiam aliorum Bonorum, Iurium, aequè mobilium excludant, ut patet Supràrelatos tradunt Mascard. de Prob. conclus. 1092. n. 9. Allograd. cons. 50. n. 107. et Segg. et n. 118. Lib. 2. Conciol. alleg. 79. n. 6. Palma negos alleg. 240. n. 56. et firmavit Bota decis. 1102. n. 8. coram Seraphin. decis. 633. n. 5. coram Merlin. decis. 43. n. 2. ibique Aden. coram Buratt. decis. 334. n. 3 par. 4. tom. 2. decis. 243. n. 10. par. 14. et decis. 207. n. 15. par. 16. recedat.

13. Tum etiam quia in eorum Depositionibus nimis animosè se generunt, cum professi fuerint negativam coarctare usque ad impugnandam confessionem ipsiusmet Iosephi Mariae Heroris, qui in Inventariis in actis exhibitis plura descripsit, quæ illi precise negauerant existisse; Quamobrem nullum fundamentum Super eis consistere valet, vel quia exinde conuincuntur mendaces, vel saltem quia consensu non fuisse bene informatos iuxta Auctoritates proximè allegatas.

14. Hinc Superfluum Pres existimabant descendere ad examen Causæ, ob quam petitur restitutio in integrum, cum pro ea deneganda Sufficiens uisus fuerit solus defectus Lenonis, ut præteris firmatum fuit in prædictis Decisionibus editis in Viteruetana Fideicommissi, et signatis 14. Maij 1694. S. Hinc argere coram bon. me. Orsino. Verum illud etiam assumptores eorum cuiusmodi quoque defectu eundem Iosephum Mariam ad Inocentiam repellendum esse conuenerunt.

15. Ignorantia siquidem antiquorum fideicommissorum, in qua Ioseph Maria vixisse præfendit, usque ad obitum Canonici eius Germani Fratris, et ex qua præfatam iussum causam elicere contendit, tantum abest, quod fuerit probata, ut quamplures potius enumerentur concessura positivam illius Scientiam suadentes. Prima scilicet quia Ioseph Maria est Espej eiusdem Ansenoris Patris, et propterea de Scripturis

- ab isto relicto censetur informatus Manj. consult. 271. n. 20. Cor.
 decis. 347. n. 13. par. 17. Secunda ex quo Longissima intercessit
 16. collabitatio, et communis cum prefato Canonico eius Germano
 Fratre, per quem Scriptura fideicommissorum ad Communionem
 spectantes retinebantur Casell. expedit. 44. n. 7. Crauea.
 cons. 26. n. 3. Corneus cons. 88. n. 12. lib. 3. Nota decis. 167.
 n. 7, et 8. post Post. de Subst. decis. 356. n. 8. p. 9. recent.
 Tertia quoniam in Inventario post obitum dicti Canonici
 confecto Ioseph Maria fideicommissa descriptis tanquam si.
 17. bi precedenti tempore cognita nullatenus scilicet facta men-
 tione de Scientia superventa, ut considerat Honded. cons.
 86. n. 80. Lib. 3. p. 2. Et quarta quia à die obitus Patris Lon-
 18. gissimum tempus effluit Odds de cessat. in integr. par. 5.
 quest. 8. n. 68. Nota decis. 645. n. 22. coram. Dunozett.
 Jun. decis. 293. n. 17. par. 10. et decis. 284. n. 4. par. 11. recent.
 Absque eo, quod milites favore eiusdem Iosephi Mariae,
 19. quod Ignorantia de Jure presumatur de regulis. Juris
 in 6. et in l. Si quis in alterius ff. eodem: Quodque propter
 rem Scientia per Creditores deberet concludenter probari. Quo-
 ariam preferquam, quod Eiusmodi Iuris presumptio non suffragar-
 20. tur in presentia, ubi dum ignorantia allegatur pro fundamento
 Intentionis, aliunde probanda venit iuxta Mercam Felin.
 in cap. Vigilanti n. 5. m. vers. Qui allegaret de Prescript. Ma-
 scard. de Prob. concl. 829. n. 39. Caren. resol. 39. n. 5.
 et in puncto firmavit Nota decis. 151. n. 2. coram. Cavaler.
 decis. 30. n. 21. coram. Bichio decis. 293. n. 16. par. X. de-
 21. cis. 235. n. 17. par. 19. recent., Obiectum remouetur
 ex recentibus Contrariis Coniecturis, quae, etiamsi fuerint
 remota cuilibet tamen presumpta ignorantia, prevalere debent
 Gratian. decis. 4. n. 40. Nota dec. 151. n. 6. coram. Cavaler.
 decis. 6. n. 48. eum ibi relatis coram. Bichio.

Mi-

Minusquē uis fieri potest in Iuramento per Iosephum
Mariam super eadem Ignorantia fideicommissorum prestito.

22. Illud enim attendi non meretur. Tum quia ednorarię, militante
probationes Menoch. de Arbitr. cap. 106. n. 7. et 8. Cyriac. contr.
sig. n. 4. Cum etiam quia propositum fuit ad Arpedi, cuius
23. depositioni ad propriam commoditatem emissa standum non est
ad regul. Sexto in l. Nullus ff. de Testib; quę ad propositum
allegat. Cōs. coram Cavalier. decis. 246. n. 40.

24. Quę in omnem casum Dñi advertebant, quod licet
Ioseph Maria predicta fideicommissa ignorauerit, tamen
quia ex supræductis Ignorantia dijudicanda esset crassa, et
Supina non autem Legitima, et undequaque excusabilis,
irrelevans foret pro restitutione in integrum obtinenda iuxta
Sept. in l. Nec supina ibique Gloss. ff. de regul. Jur.
et facti Ignor. Stat. cons. 225. n. 5. Lib. p. Decius. conj.
29. in fine Bursatt. cons. 60. n. 72. Gob. consult. 113. n.
45. Manius consult. 271. n. 18. Odd. d. tract. par. 1ma quęst.
8. artic. 10. n. 57. Siurb. decis. 81. n. 23. et seqq. Cotta
decis. 151. n. 2. et seqq. coram Cavalier. decis. 645. n. 27.
coram Dunozet. Jun. decis. 6. n. 43. coram Bichio.

25. Quamvis autem Lucasquē adducta pro negativalibus
resolutione superabundarent. Dñi tamen ad repellendam Jo:
sephi Mariae instantiam aliud etiam approbarunt motivum pro
parte Creditorum adductum, quod scilicet cum plura hęc
noris bona fuerint per ipsam Iosephum Mariam, aliosque eius
25. heredes distracta, ac proinde amplius integra non existente,
remedio restitutionis in integrum locus esse non potest. l.
quod minor d. Scudla ff. de Minoribus Menoch. cons. 200.
n. 293. et cons. 103. n. 25. et cons. 714. n. 4. Gratian. discip.
for. cap. 167. n. 46. Gob. consult. 133. n. 34. Croced. discip.
for. 61. n. 78. Cotta decis. 483. n. 9. Lib. p. coram Quę, et
post Borden. collect. decis. 33. n. 17.

Quę utraq;

Reatina Fideicommissi de Cauellonibus
Ven. 26. Martij 1700.

Argumentum

Agens ex credito dotali contra bone fideicommissaria, an,
et quando teneatur Fideicommissis cedere jura contra bona libera,
ita ut in casu contrario repelli possit exceptione cedendarum.

Summarium

1. Pro solutione dotis deficientibus bonis Libera datur
actio aduersus Fideicommissum.
2. Cimita quando Creditor dotis consentit alienationi bonorum
Liberorum.
- Sublimita 1mo quando consentiens non habet Scientiam Li:
beratis bonorum, et Fideicommissi Superioris ordinati n° 11.
Et talis Scientia debet esse certa, et indubia n° 5.
- Sublimita 2° quando consensus praesertim est post factam
alienationem n° 6.
3. Creditor dotis non tenetur persequi bona intricata.
7. Nec alia jam a Tertio possessa.
8. Tenetur tamen jura dotalia cedere Fideicommissis
si agit contra bona Fideicommissaria.
9. Et in cessionem cuiusmodi facere nequit repellitur exceptio:
ne Cedendarum
10. Creditor agere potest ex Juribus debitoris.
11. Actor non remanet in eij Juribus dotalibus prejudicatus
ex actu gesto a Viri absque eius consensu.
12. Exceptio cedendarum procedit solum quando debens cedere
jura aliquid agit propter, quod ea amplius cedere nequeat.

13. Deliberatio facta super bonis, quae pluris ualeant quam summa in mandato concessa sustinetur, si illud plus fuerit deprecabile ad commodum Debitoris.

Decisio CXCVI.

Post geminas Rotales Sententias in hac Causa promulgatas immisionem denegantes Franciscus Antonius, Clauellus, & de Crispolis ad bona Fideicommissaria Mutij Senioris de Clauellis per illos de Cappelletis detenta, cum eadem Franciscus Antonia nondum acquiescens curauerit mihi nouam Causam cognitionem committi, proposui Eodiem consuetum Dubium, quod pro confirmatione dictarum Sententiarum resolutum fuit.

Illarum enim Iustitia, quae unice in controversiam reuocabatur, ex eo precipue apparebat, quod cum bona praedicta fuerint per viam Deliberationis in Res Conuentos alienata ex titulo Dotis Suae eorum Auctricis, et ab eodem Fideicommissente descendens, atque ex iuribus dotalibus Melancz Matris, quae pro solutione Dotis Suae, principaliter, et insolidum se obligauerat, iis utique non obstante quodcumque Fideicommissi neque dictorum bonorum resensio debita est, cum pro solutione debiti Potalis ex defectu Liberiorum detur actio aduersus Fideicom^{sum}. ab Ascendente ordinatum iuxta Subdiarium remedium autem Res quae Cod. commun. de Legat. de quo Rot in Decisionibus eius Causae, editis in praecedentibus instantiis, et signanter coram R. P. D. meo Pio ad Aplis 1698. in principio.

2. Nec fundamentum istud euertere visum est ex repetito obiecto, quod cum Faustus eiusdem Suae, Vir, et Auctor illorum de Cappelletis Ode anno 1670. consensum praestiterit alienationi cuiusdam Molendini sita in flumine

Velino, quod ex plenè firmatis in alia Beatina Fideicom-
 missi de Fauellonibus 15. Maij 1699. coram B. P. D. meo Dis
 Liberum erat Mutij, junioris, et Flamini debitorum eius de
 dotis, inde minimè ex post valuerit eadem bona Fideicommissis
 obnoxia subleuare ex deductis per Roguero. l. alleg. 40. n.
 52. Card. de Luc. de dot. disc. 46. n. 7. vers., et in seminis
 consentientis, et disc. 52. n. 2. Cor. in rec. dec. 304. n.
 16. par. 13., et coram Cerro dec. 34. n. 53, et in Bononiens.
 Fideicommissi de Burzani 25. Februarij 1698. S. Atque
 ob id coram Meo.

Prætermittis enim, quod dictum Molendinum reperiret.
 pluribus vinculis inuolutum, atque ides Faustus consentien-
 do illius alienationi neququam Lesus remanserit in Au-
 ribus dotalibus, ex quo aduersus illud tanquam corpus intri-
 catum non teneretur eius actionem experiri, ut firmat Cor.
 in Decisione cuius Cause edita coram bon. meo. Ursino 23.
 Januarij 1696. S. Secunda uero, et in d. Decisione B. P. D. mei
 Lij S. Et quarto, obiectum aduè dupliciter diluebatur. Prmo
 nempe quia ead in facto probatum remanet faustum de sem-
 pore, quo aspersum consensum respicit labuisse scientiam deli-
 berate dicti Molendini in Tertios alienati, minusque de
 fideicommissi ab eodem Mutio Seniore ordinato, unde perperam
 allegatur dictum faustum ex consensu cuiusmodi præiudicium
 sibi insulise, cum ad hunc effectum probare oportet, quod eadem
 utraque bonorum qualitas inueniret, ut notant Fusar. de Sub-
 stit. quæst. 532. n. 32. Menoch. de presumpt. lib. 4. pres.
 190. n. 47. Boss. de dot. cap. 16. n. 280. in fine, et in specie
 contra eandem Franciscam Antoniam Acvicem respondit
 Cor. dec. 123. n. 32. par. 16. recens. et quidem cum scien-
 tia certa, ac individua quemadmodum requiritur in qualibet
 materia

- materia praedicta, ex firmatis per Bot. in Bononiens' fidei commissi g.
 xbris 1697. Quouero coram Amō Dnō meo Decano, et in Spoletana
 Censu 16. Martij 1699. §. Quamuis in fine coram Alē; secundo uerō
 6. quia d. Faustus praefatum consensum non praescribit de tempore ven-
 ditionis d. Motendini, Sed postquam ipse praescribitur iam fuerat
 in tertium Imporem distractum, quapropter cum idem Faustus
 ad hunc actum deveniret tanquam Exoraneus, bene potuit et non
 obstantē aduersus fideicommissum eius actionem dirigere, cum ipse
 bona Libera iam a tertio Emptore possessa persequi non teneretur
 ut monent Card. de Luc. de dot. disc. 148. n. 55. Nota. decis.
 292. n. 10. par. 12. recens. cum alijs in d. decisione B. P. mei Cij
 28. Aprilis 1698. §. Aut uerō.

- Quod licet per scribentes pro Francisca Antonia expli-
 catum fuerit, quod cum semper et in omnem obdicti consensus
 praesertationem impediretur Faustus quominus ualere iura dota-
 8. lia cedere fideicommissis contra bona Libera, prout de iure tenebat
 ad tradita per Eugen. cons. 34. n. 3. et segg. lib. 1. Mars. de
 Success. Legal. par. 4. qu. 26. 21. art. 10. n. 43. et segg. Card. de
 Luc. de dot. disc. 7. n. 6. et discurs. 148. n. 55. et in Summa
 eiusdem tractat. n. 137. Boss. de dot. cap. 16. sub n. 268.
 uertic. et teneretur Mulier fol. mudi 637. Bos. decis. 312.
 n. 39. par. 6. rec. per consequens non potuerit ergo se uer-
 9. tere contra bona fideicommissaria ob exceptionem cedendarum, quae
 ipsi exinde obstarer, ut concludunt Mars. d. par. 4. qu. 26.
 art. 10. sub n. 44. Nota d. decis. 312. sub n. 28. uertic. et con-
 sequenter par. 6. recens.

Domini tamen animaduertent, quod utcumque ualuerit
 Faustus ob dictum consensum sibi praedictare quaedam iura fidei com-
 missaria ex credito dotali. Quia, adeo ut illorum cessionem aduersus
 bona Libera explere nequiverit, adhuc tamen dici non potest ipsum
 extinctione propria iura pro consecutione crediti dotalis aduersus coobli-
 gatos ad illam soluentem; Quamobrem cum in illius constitutione
 inter alios se obligauerit etiam Melania eiusdem Cuius Mater,
 inde sequitur, quod sicuti ista tanquam creditorum sui dotalis persequi
 ualuerit bona fideicommissaria Mutij, pro illius restitutione

obligata, ita potuit Faustus non obstante consensu alienationi
 honorum Liberorum praestito directe agere ex illius jurebus adversus
 Fideicommissum pro Satisfactione eius crediti, eademque jura subinde
 10. cedere praedicto Fideicommisso adversus bonas Libera, ex regula indubi-
 tata, quod creditor agere potest ex jurebus proprii debitoris, illisque
 in proprium commodum uti ex his, quae firmat Bot. coram Duzza.
 Jun. decis. 539. n. 3. et in decisione huius Cause edita coram Bon-
 me. Ursino 12. Januarij 1693. §. alter, et in alia coram B. P. D.
 meo Sid. 28. Aprilis 1698. §. finali.

Et in omnem casum cum praesuppositis consensu praestito ful-
 cis per Faustam sine interventu, et Scientia Uxoris, Domini
 praedicti subiungebant, quod quemadmodum ipsa ex actu huiusmodi ne-
 quaquam potuisset impediri, quominus in dotis consequentibus propria
 11. iura valuerit cedere fideicommissis, cum illa eidem remanserint
 illaesa, nec aliquod ex factis Viri requiverint praedictum pati, ut sentis
 Bota in rec. decis. 123. n. 31. par. 26. accent. et in decis. Bon. me.
 Ursini 19. Junij 1693. §. Et quamvis, et in alia B. P. D. mei Sid. §.
 tertio, quia, ita edicere inadaptabiles huius casus videbantur terminis
 12. exceptionis cedendarum, cum ea Locum sibi aridices tantum quan-
 do is, qui tenetur necessario cedere jura aliquid agit, propter quod
 ea amplius cedere non possit, ut per Dec. in L. Stridum g. s. d. si cre-
 ditor l. 2. ff. de sol. monent Olea de cess. iur. tit. s. quae 2. r.
 n. 35. Sobb. consult. decisiu. 21. n. 8. Bot. decis. B. P. D. n. 40, et
 seqq. p. 6. accent.

Minusque adversari videbatur, quod Faustus ex pretio
 praedicti della Cassagnola venditi de anno 1613. receperit ^{scilicet} 408.
 ad computum interuentorum, et fructuum dotialium, et tamen in actu
 deliberationis eo minime imputaverit in illorum extinctionem;
 Nam dicta deliberatio facta fuit sane cum pro sorte, et fructi-
 bus decursis post annum 1619. Summ. illorum de Cappellettis n. 5.
 et seq. unde solutio ^{cum} 408. expleta de anno 1613. referenda est
 ad fructus ante dictum annum 1619. decursos, pro quibus Faustus
 indubie reperiebatur creditor in ^{his} 408.; non relevante, quod cre-
 ditum pro dote, et fructibus ab eodem anno usque ad obitum Fausti
 decursis non excedat 408. atque ideo iniusta appareat retentio
 honorum fideicommissariorum, quae deliberata fuerunt pro pretio
^{ru}

rum 1600. quia cum residuale pretium non remanseris penes D. de Cappelletij, sed per ipsos fuerit depositatum in Saero Monte Pietatis ad commodum fidei committi, poteris ad Summum Franciscam Antonia actionem si quam habes exercere adversus illos, qui residuum predictum exegerunt, minime tamen de iniustitia, et excessu querere restitutionem dictorum bonorum, quae ante, et postea fuerunt pro eodem pretis deliberata, ut allegatis Concordantibus optime Nota coram Vobis dec. nos. n. 15.

Et ita praetermissis examine an Franciscam Antonia bene reddiderit rationem bonorum depositariorum F. Laminij. Debitoris dictae dotis, tanquam ex his ad causae definitionem supervacaneas, cessatum fuit utraque.

Tunden. Prioratus
Lunae, 29 Martij 1700.

Argumentum

Quaeritur an unio Beneficij facta Anno communi distributionum quotidianarum intelligi valeat facta Majoris communi Anniversariorum, et Symplicium, atque ad hunc effectum assignatur differentia inter Distributiones, et Anniversaria.

Summarium

1. Beneficiarij non sunt de Capitali, nec veniunt sub illius denominatione.
2. Bulla unionis tanquam unice directa ad Capitulum ad illius commodum dumtaxat censeri debet concessa.
3. Unio dubia, et obscura eo modo intelligenda est, quo fuit observata.
4. Observantia quamvis interrupta si postea fuerit cum Partis acquiescentia prodeca censeri debet magis confirmata.

5. Presbyteri conductus nequeunt participare de Massae distributionum quotidianarum.
6. Distributiones quotidianae fuerunt principaliter introductae ad augendum cultum Divinum.
7. Anniversaria ex Priorum relictis instituuntur pro Suffragiis hinc.
8. Distributiones accrescunt Interestensibus.
9. In Anniversariis non daturus accrescendi.
10. Ab Anniversariis ad distributiones argumentum non datur.
11. Diffinitas Sententiae à Decisionibus, ut nullitatem pariat debet substantiam alserare.

Decisio CXCVII.

Consistentes Domini in decisio coram Ille sub die 15. Julij proximo proferri firmis iterum existimant Prioratum B^o & Mariae de Olivis censi unicum Massae Capitulari, non autem Manae communis Anniversariorum Presbyteralium, cum S^o & c. an^o San. me. Clemens 8° in eius confirmatione constitutione expresse declaraverit dictum Prioratum unum Mense Capitulari, sub cuius nomine nequaquam comprahendi valet Manae, quae sit communis cum Beneficiatis, cum isti nec sint de Capitulo nec veniant sub illius denominatione, ut ex gloss. in cap. penultim. in verbo Officiorum de feric. non accid. firmat dicta mea proferri.

1. Decisio 8. Quoadmodum enim, cumque proferri liberam Capitulo, et Decano facultatem tribuerit capiendi possessionem bonorum unitorum, illorumque fructus percipiendi, eidemque Capitulo, seu eius singularibus personis dumtaxat absolutionem à censuris concesserit, ipsorumque etiam onerum supportationem iniunxerit, ex his sane omnibus iterum pernecece fatendum est, quod si Summus Pontifex verba omnia, et singula Constitutionis unice ad Capitulum direxit, ad illius etiam commodum dumtaxat unionem expleat voluerit exclusivè ad Massam communem Anniversariorum Presbyteralium de qua participans etiam ipse Beneficiatis, ut latè hoc omnia enumerando concludit Botta in d^o mea proferri Decisio 8. Inquiescit cum seq.

Indu.

Indubitanter uero quia ab anno 1592, quo Prioratus unio secun-
 da est usque ad presens Capitulum privatius quoad Beneficiatos
 bonorum unitorum fructus continuo percepit, illoque in causam
 Distributionum pro illis Canonis, et Decano extractis; De quibus
 cum individuali reseruet observantia prefate unioni, absoluti juris
 est, quod Prioratus soli Massae Capitulari unioy censerit debet, cum
 ea tanquam optima interpretatio apostolicarum Constitutionum sua-
 deat illas quamuis obscuras, et dubias, eo modo intelligendas esse, quo
 fuerunt observatae iuxta sept. in cap. Dilectos de consuet. Car-
 ter. in cap. 8. n. 5. de consuet. Bona coram Boyadecis 179. n. 7.
 et in Saonen. Aggregationis 15. Januarij 1707. S. tam etiam
 ex conformi coram Me. et in decisione eius Cause edita coram
 bon. mo. Ursino 5. Julij 1697. S. Quibus omis; non attento quod
 observantia predicta ex antiquis Commissionibus ad instantiam Be-
 neficiatorum expressis remaneret interrupta; quoniam cum ex post
 in illarum sequelam nunquam fuerint prosequuti, atque in fecim
 Capitulum cum reorem scientia, et patientia Prioratus additibus
 privatius gaudere non omiserit, ex hac profecto acquiescentia
 possessio, et observantia magis potius confirmata remanent, et de-
 ductis per Bon. in Bardinon. Parochialis del Bras 13. Junij
 1695. S. Non releuat, et c. Abbis eiusdem anni S. Innegabilis,
 et S. Sicque coram bon. mo. Ursino, et in Bononien. Juris
 conferendi 9. Junij 1698. S. Ita ad resistentibus coram eodem.

Secus aliqua in contrarium scabui potest in eo, quod
 Pontifex unionem fieri mandauerit Ollesse Capitulari, seu
 Massae commun. Distributionum quotidianarum. Enim uero
 non inde sequitur, quod unio Anniversariorum Massae facta
 censeri debeat, quoniam cum de ista indistincte participent
 etiam Presbyteri Conducitij, atque i conuersi, de ea parti-
 pare nequeant Canonici, et Beneficiarij illi, qui in sacerdotali
 dignitate constituti non sunt, quemadmodum exinde obstrum-
 que ex dictis Capitulis eadem Massa predicari nequit de Massa
 Distributionum quotidianarum, ut de primo tradit Monet. de di-
 strib. par. 2. quest. 24. sub n. ca. circa med. uers. Nam etiam

Rectores Parochialium, ac de Secundo constat ex mente ipsius Pontificis qui unionem fieri voluit Mensis distributionum omnibus Canonicis communis, ita nec omnino ex predictis verbis arguendum aliquid desumi potest, quod Prioratus unius factus fuerit Mensis Anniversariorum Praesbyteralium.

- Quod etiam confirmatur inspecta differentia, quae inter Anniversaria, et distributiones quotidianas intercedit. Distributiones quippe quotidianae fundantur ex fructibus Mensis Capitularis, et fuerunt principaliter introductae ad augendum cultum diuinum, ut ex Decretis in cap. unico de Cleric. non aetio. in 6. et ex dispositione sac. Concilii Tridentini Sess. 21. de reform. cap. 3. tenentis Stephan. Duranti. de vit. Eccles. cap. 25. n. 4. et Haum. de Canon. canon. cap. 18. n. 10; et seq. Barbosa. ad Concil. Trident. Sess. 21. de reform. cap. 3. n. 1; et seqq. Pignatelli. consuec. canon. 499. circa med. et n. 1. Anniversaria vero unice instituantur pro suffragiis Animarum ex additis, qui per pios fideles relinquuntur ad Decretis cum Glossa in cap. Cum creatura de celebr. Min. Sara de Anniversar. Lib. 1. cap. 1. n. 26. et cursus distributiones quotidianae, debitorum, qui Diuinis officiis non interueniunt accrescunt alijs Interuentibus, ut observant Mones. de Distrib. par. 3. quest. 6. n. 16. Pignatelli. consult. 134. n. 2. som. 9. Antonelli. de iur. et oner. Cleric. Lib. 2. par. 6. cap. ult. n. 180., quod profectio non contingit in Anniversarijs, in quibus ius accrescendi non datur, ut aduertunt Sara de Anniversar. Lib. 1. cap. 17. n. 3. Pignatelli. 2. consult. 134. n. 1. som. 9. adeo ut ex his mirum sane non sit, quod San. me. Gregorius XI. in unione 93. Capitulariarum ad commodum eiusdem Capituli expleta, licet in Ecclesia Terundenz. adesse Mensis Anniversariorum longe antea constituta, combantem tamen asperuerit nullas in illa adesse distributiones quotidianas, quodque Doctores mirabili laudif. ferentia inspecta concludant Anniversaria sub appellatione Distributionum quotidianarum, nullatenus comprehendendi, neque ab istis Libris esse ad illa arguendum sumere, ut praeter ad-

Ducos

duos in decis. que reuilebar. Et demum tertia, firmans Pi-
gnattell. consuls. 19. n. 22. Tomo B. et consuls. 134. pariter n. 11.
Tom. G. Antonell. de iur. Cleric. dicto cap. ultim. n. 180. Bona decis.
Sp. n. 4. par. 7. recens.

Quia ad effectum probandi ^{am} Massam Anniversariorum
esse Massam communem distributionum quotidianarum recurrenda
sunt ad Documenta, quae, Eodiem plena manu per Beneficiarios exhiben-
tur in eorum Summaris a n. 10. ad 19. Nam illis Sedulo per Dnos. rima-
tis videtur ea quidem praeferre posse, quod quando Anniversaria
celebrantur, illorum solutio fiat per modum distributionum, sed tamen
apta eadem esse concludere, quod ea induant qualitatem distributio-
num quotidianarum, quae communiter in omnibus Canonicis distribuuntur
cum possint stare simul, quod Anniversaria quoad modum ea pend-
endi tanquam Distributiones improprie considerentur, et tamen illos
Mans. predicari nequeat de distributionibus communibus, a quotidianis,
quarum Mans. Summus Pontifex ad unionem Prioratus fieri voluit.

Indequo Superfluum, ac propterea extraneas quaestiones remanere no-
uerunt Praes. examini in antea his propositionibus assumptum, an
aemp. d. Prioratus unidici debeat facta Mans. feriali, seu
Massae dicatorum qz Cappellaniarum, quoniam cum suspens. contro-
uersia in sua origine in eo consistat, an d. Prioratus unidicus cen-
seatur Mans. communi Anniversariorum Presbyteralium, seu
potius Mensae, seu Mans. Capitulari; Constat propterea ex
deductis, quod ille unidicus sit Mans. ad Canonicos privatus
Spectans, non autem alteri a Anniversariorum cum Beneficiarij
communi, Locutique pro dicti originalis dubij de finitione Sufficiens
est absque eo, quod opus sit extraneas ab Hypothesi quaestiones assu-
mere cum Super illis valeant in omnem casum Beneficiarij
in particulari, ac Separato iudicio eorum iura experiri.

Neque attendi promeruis obiectum Super nullitate pro-
cedentium Sencentiarum nouiter in hac Audientia promissum,
ea quae scilicet decisiones bon. mo. Ursini, et B. P. D. mei San-
cettae specialiter firmant unionem intelligendam esse factam

Masse feziali, Sententia vero per ipsos prolata difformiter se
 referant dictam unionem factam fuisse Massae Capitalari exclu-
 sine quod ad Praeficiatos. Quia cum primordialis eius controversia
 disputatio, ad dicimus habitam fuerit Superi eo, an Prioratus censere
 finitus potius Massae Capitalari, quam alteri Anniversariorum, recte
 ideo in Sententijs pronunciatum fuit unionem censeri factam Men-
 sae Capitalari, absque eo, quod Masse fezialis ulla habitam fue-
 rit mentio, nam cum ista in decisionibus incidenter fuerit enun-
 ciata, ut scilicet Mensa Capitalaris, quae male interpretabatur tan-
 quam corpus uniuersale, contradistingueretur sub specie Masse
 fezialis, illius denominatio exinde sic incidenter in dictis decisioni-
 bus habitam nullam ab illis Sententiarum discrepantiam causari
 21. valet, ex qua pro illarum nullitate pronunciatum sit, cum ea
 ad eundem effectum debeat esse valio, quae substantiam valeat alte-
 rare ad firmata per Botam in dec. decis. 240. n. 5. par. 18. et
 alibi passim.

Et ita utraque

Camerineni Redditionis Cationij
 Ven. 23. Aprilis 1700.

Argumentum

Ratio administrationij appaltus Macinatus, ex qui-
 bus dicatur sufficienter reddita; sequomodo Suspensio
 coli, ac gaudis in Administratore excludatur.

Summarium

1. Peritiori de consensu Partium electo est plene defe-
 rendum, maxime quando ab illius relatione non fuit appellatum.

2. Depositiō officialis de re ad propriū officium spectans ple-
nè quodab.
3. Signanter quando veritas aliunde haberi non potest
4. Fraus tamquam sapiens delictum, et infamiam irrogans
plenissime quodand est.
5. Oblivis potius, quam doli ex lapsu tempore in Negociatore
presumendus est.
6. In ad duplicatione Personarum ad justificandam negativam
consecratam excludi debet quilibet possibilis in contrarium
tam in ordinò ad Locum, quam ad tempus.
7. Inverisimile est, quod quis sine ulla Lucu participatione,
sed cum dispendio salutis aeternae, uoluerit in Tertij prae-
iudicium ad falsitatem conspirare.
8. Inverisimilitudo excludit falsitatis, ad doli suspicionem
9. Liber Memoria ad differentiam aliorum Legalium nullam
probationem facit.
10. Dolus non dicitur ex presumptionibus per possibile, sed
solum ex illis, quae resultant ex facto positivo.
11. Quando questio est substantialiter in tempore, probatio cir-
ca illud debet esse specificè non autem generalis et vaga.
12. Verba praeteriti temporis praesudicari non possunt in actu
praesentaneo.
13. Argumenta ad doli combinationem debent esse legalia,
et luce meridiana clauda.
14. Verba respicientia tempus futurum referri debent etiam
ad actum impoterum faciendum.
15. Relatum inest in referente cum omnibus suis qualitatibus.
16. Mercatorum solent Summarie partitas in eorum libris
describere.
17. Qualitas Administratorij multum operatur ad excludenda
suspicionem fraudis.
18. Dolus excluditur ex circumstantia, quod potuerit facile
detegi, et per longum tempus non fuerit detectus.
19. Inverisimile est, quod in unum diversae Personae

a d. committendam fraudem in onus praedictorum conspiraverint.

Decisio CXCVIII.

Proposito per me usque, et sub die 20 Februarij Superioris anni in hac causa Dubio = An constaret de credito, et in qua summa, cum Carolus Cellius contenderet, quod Josephi rationem Tabellæ, Macinatuy Civitatis, et Status Camerini, et Semo Calidardæ, per ipsum tam sui, quam Julij Savini Officiariosum nomine Administratores, addere deberet, nempe ut dicitur à moneta, sed etiam ad computum bulletarum, quas ab Impresore tempore sua Administrationis receperat, dilata eiusdem dubij, a resolutione demandatum fuit, quod Nicolaus Vallus iam prius in Peritorem electus referret etiam super dictis bulletis, quamobrem Eodius relatione est, quod illes in actis Superventa Dubium praedictam proposui, quod negativè resolutum fuit.

Post remissa enim inspectione an redditio rationis faciendæ sit tantummodo ad computum monetarum, quæ, ad manus Josephi ex dicta Tabellæ deveniunt, quemadmodum per illius Defensores opponebatur, seu potius Brunellus teneatur illam facere ad computum bulletarum, prout Cellius acriter contendebat, utcumque sanè ea expleatur Dominis adhuc de antico credito constare nullatenus compertum fuit. Si enim illa faciendæ est, ut vulgò dicitur à moneta, cum utique concurrant tres Peritorum relationes onividei firmantes Brunellum nequaquam Rebitorem existere nulli dubium remanere potest, quod nulla hinc ori Superest valet actio, cum Peritis in Substantia concordantibus sit plene de ferendum, signanter quando ut in Hypothesi inter illos adest Peritor de Consensu Partium electus, à cuius relatione appellatum non fuit ad tradita Card. de Luc. de iudic. disc. 33. n. 28. et seqq. Nota. in recent. Decis. 294. n. 2. par. 1. Decis. 211. n. 2. et 3. par. 7. Decis. 324. n. 14. par. 12. et Decis. 217. n. 6. par. 19. Neutiquam Eodius refragante, quod eodem Peritor in

in suspensis reliquerit duodecim partibus constituentes scuto 1313.
 illarumque decisionem iudicis Sacri, Cosas remiserit; Quia dum
 Cellius agnita fortasse illarum insubritentia super ijs non insidit,
 superfluum Domini existimarunt ad illarum particulare examen
 descendere.

Si uero rationi creditis facienda est ad computum bulle-
 tarum itidem remanet incompleto Brunellum in nichilo propterea
 defitorem remanere. Ipse enim concludenter docet toto tempore
 sua administratione accepisse a Josepho Piccino Impressore (Ca-
 merali Maceraten). Solas risimas 108, et Quinternos tres cum
 dimidiis dictarum bullestarum, idque clarissime ostendit tum ex
 duobus folijs per ipsum productis, et ab eodem Impressore subscriptis,
 tum ex Liberulo ab eodem exarato, et ab ipso Typografo in
 qualibet partita pariter contrasignato, ubi adnotata reperiantur
 omnes bulleste, quae ad illius manus pervenerunt, tum rursus ex
 fide iurata ipsiusmet Impressoris, in qua expressè testatur maiorem
 bullestarum quantitatem pro Servitio Dabellae Macinatay Cameri-
 ni minime fuisse consignatam, cui tanquam prouenienti ab offi-
 ciali, qui deponit super re ad propriam ministerium spectante
 plena fides adhibenda uenit ad firmata per Cos. in recent. par.
 19. decis. 118. m. 7. et in Sarpentoraten. Hereditatis 26.
 Junij Superioris anni 8. ultra quod enim coram Ille; Praser-
 tim quia ob circumstantiam, quod idem Piccinus esset illarum iudi-
 catus Impressor, certè cuius negotij veritas aliunde haberi
 non poterat, ut ponderat Lacian. de probat. lib. 24. m. 54.
 fol. 103.

Quoposito cum à prearrata quantitate risimarum
 108, et quinterorum vicum cum dimidiis deducendy, sint risi-
 ma decem, et octo, quindecim nempe coloris rubei, quae gratis
 distribuuntur Subappaltatoribus quorundam Locorum Status Ca-
 merini, et aliae tres coloris nigri gratis pariter distribute in Serui-
 tium Terrae Caldarola, super quarum detractione nulla esset inter
 Partes controversia remanent ad onus Brunelli soly, risimay 90,
 et Quinterni tres cum dimidiis, cumque ista calculatè ad ratio-

mem rubrorum frumenti in ijs contentorum constituant numerum
rubrorum 139671. diesque rubra ad rationem juliorum trium, quae
in vint dictae Zabelle, Macinatus pro quolibet exigebantur, consti-
tuant Summam ^{mi} 21901. 30. iuxta relationem dicti Peritiorij
fol. 6. in fin. ex his clare consequitur nil remanere ad creditum
Celij Hectoris, cum Brunellus de eodidem exactam rationem red-
dat, ut in Bestiis generali eius d Peritij fol. 24. et seq.

4. Absque eo quod Liberulus Impressoris, a quo fuerunt extra-
cta partita in memoratis duobus folijs transcripser, dici va-
leat collusivum, et fraudolentum ab eodem Piccio confictus.
Cum etenim Fraus, ut potest Sapiens delictum, et infamiam ir-
rogans plenis, ac concludentissimis probationibus iustificanda
sit ad Sept. in l. Quoties §. Qui dolo ff. de probat. Con-
cons. 178. n. 21. lib. 2. Mans. consult. 566. n. 2. et seq.
Surd. decis. 222. n. 21. Nota coram Gregor. decio. 69. n. 1.
et coram Cerr. decio. 38. n. 18. ea nequaquam resultare posse
Dominio videtur ex Circumstantijs per Cellium pondera-
tis. Illarum enim altera, quod in proemis eiusdem Libri Pic-
cius adiecit verba per Douersi prestat piena feda a questo
Libretto, et non al. mio, in cui Eo penetrato et senai diversi errori
fatti dal mio Langue, che vi E. scritto piu, e diverse partite,
quasi quod ex illis arideatur adhibita insolita, et non necessaria
cautela, et, quod ex eund nulla ad huc inter Brunellum, et Cel-
lium Lis insurrexerat, nullam collusionis spiciem proferre potest,
quia cum errores fuerint recogniti in actu solidationis factae
cum eodem Brunello, non utique affectata cautela dici valet
errores in illos repositos faberi, neque insolita, ac extraordinaria
asserenda esse inscriptio illa per Douersi prestat feda a questo
Libretto, et non al. mio, cum ea necessario adiecta appareat, ut nisi-
de, ac sine confusione consideret numerus bulletarum, quae ad
Brunelli manus revera pervenerant, et de quibus ipse Typographus
debito remanere potest.

Quoddam ponderis resultat secunda ex eo elicta, quod idem
Piccio

Picinus aequo tempore anno 1685, ut traderet nosulam bullettaz
 consignatarum Baunello, illam exhibuerit omnino conformem
 cum libro negotij nulla facta mentione errorum, minusque pre-
 fatis Liberculi, et si per triennium antea exarati; Nam cum Viri
 amida negotiorum mole darenti, novita de facili anse ac re
 solvant recordari, line proinde in hoc temporis lapsu obliuio potius
 5. quam dolus in Picino Negotiatore presumenda venit ad Text. in
 L. penult. ubi Bald. C. de ed. is, quod in Desc. Lib. ad scrib. Reynald.
 Corras. de indag. jur. Lib. 1. Cap. 27. n. 15. inser tract. magn. tom. 7.

Nei magis concludit casia desumpta ex presupposita im-
 possibilitate, quod Baunellus die 15 Martij 1682, quo ab Im-
 presore memoratus Liberculus confectus fuit, moraretur Maer-
 rato, quando in libro Maerato Legitur Distributio bullettaz
 per ipsum eadem die, alijsque sequentibus facta in Civitate Ca-
 merini. Quoniam in dicti Maerato administratione idem
 Baunellus selegerat in Iuvenem quendam Lambertaccium, qui
 in dicta administrationis initio donec disceret modum describendi
 bullettas in libro negotij eas omnes, que in absentia Baunelli legitas
 bantur, describebat in folio particulari, ut ille postmodum ad nego-
 tium reversus eas sub eisdem diebus, quibus fuerunt distributae in
 dictis libro proprio caractere addideret, Ideoque nullatenus in
 facto verificatur asserta impossibilitas, quod die 15 Martij 1682.
 assisteret extractioni partitarum Maerato, et in libro dicti ne-
 gotij eius caractere legatur additata distributio bullettaz sub
 6. eadem die facta in Civitate Camerini, cum tamen in hac preson-
 sa ad duplicationem personarum ad iustificandam negativam coarctat-
 ram necessarium sit excludere quaecumque aliam possibilitate-
 rem in contrarium tam in ordine ad locum quam in ordine ad tem-
 pus ea deductis per Bartol. in L. fin. C. de reb. credit. Card.
 de Luc. de judic. disc. 32. n. 65. Bossa coram. Coccei. decis.
 930. n. 5. et in eec. decis. 29. n. 70, et 72. par. 7.

Maioris insubstantentis, est quarta circumstantia, quod
 nempe a die 9.bris 1680. usque ad diem 14. Januarij 1682.
 Picinus transmisit Baunello per constanti maiorem bullettaram

quantitatem quam illa in eodem Liberculo descripsit; Quippe quia id in facto nullatenus aegit, ut inferius apparebit exami-
nando partitas, quas Cellius concessit fuisse ulterrimam contanti
per Brunellum perceptas.

Similiter demum attendi neutquam promeruerunt quinta,
et Sexta. Nam quinta deducta ex inscriptione Sanctissimi Nominis
I. M. I., quo folius erat uti Brunellus in principio librorum, non
concludit prefatum Liberculum ad ipsius dictam in fine confectum, cum
impossibile non sit, quod etiam Picinus eque pariter Catholicus in illius
fronte dictum Sanctissimum Nomen sua sponte inuenerit; Sexta
vero elicitur ea confusa annotatione bulletarum sine specificatione
dierum, sub quibus fuerunt distributae nec fraudis quoque ac doli
probationem constituit, quoniam id actum fuit ad parcendum solliciti-
tati, ac inutili temporum repetitioni, cum pro computorum solidatione
conficienda, non solum temporis distinctione, sed super numeris, et
qualitate bulletarum, quae in rei ueritate fuerunt Brunello confi-
gnatae, foret indagandum.

7. Discipulante praesertim in exclusione cuiuslibet praesense
collusionis, ac fraudis nota integritate, ac legalitate dicti Picini
Impressoris, qui ne dum perpetua optimi Nominis fama illibata semper
gettis, sed uolens rursus propriam pietatis exemplum ostendere, omnia
eius bona ad huc uiuens Patribus Missionarijs donauit, in quibus ser-
minis cum inuenis simile prosum sit, quod ipse sine ulla Luri parti-
cipatione, quinimo cum dispendio Salutis aeternae quam sibi studue-
rat totis uiribus comparare, uoluerit malitiose, ac in Tertij prauidicium
8. ad amentam falsitatem conspirare, hae eadem inuenis similitudo remouet
uet quameumque falsitatis ac doli Suspicionem, cum illa in materia
probationum multum oportet ad firmata per B. P. meum Ansal-
de commerc. et Mercat. disc. si. n. 20. Botta coram B. P. deis.
556. n. 20. et in acc. par. 4. tom. 2. deis. 14. n. 81. et deis. 259. n. 14.

Volunt nil a se ferri, quod ex priori Libro Typographiae appareat
maiorum bulletarum quantitatem ad Brunellum peruenire, cum
etenim, ut fuit superius praemissum ipse motus Typographus fa-
ceatur dictum Librum pluribus etis erroribus a se ferri, et
des

9. idem nullatenus quoad bullettaram numerum fore attendendum,
 nulla utique fides eidem venis adhibenda; addito. Signanter,
 quod ille in omni sui parte est informis, et unico confectus pro
 simplici memoria, unde ad differentiam aliorum Librorum
 mercantilium, et Legalium nequit de iure contra sententiam probatio-
 nem facere iuxta sensum Bald. in rubric. C. de fid. Instrum.
 Jas. in l. admonendi n. 8. vers. Quinto Limita ff. de iure iur. Hon-
 ved. cons. 39. n. 53, et seqq. Lib. 2. C. D. meus Ansaldo. de
 commerc. et mercatur. disc. gener. n. 156. et seqq. Rota Januen.
 decis. 2. n. 57. Gratian. decis. March. 37. n. 3. Latè Cab. in
 addit. ad Rot. decis. 345. n. 130. par. 9. et Rota ipsa decis. 16.
 n. 37. par. 19. recent.

Pariformiter meo Substituto, quod Baunellus propter me-
 moratas vitimas 108. et Quintenas 3. cum dimidiis reddere de-
 beat rationem de alijs tribus partitis bullettaram, quas ad su-
 debitum non descripsit. Prima siquidem vitimarum quinque,
 quas contenditur d. Baunellum habuisse aliando, quam ex Cy-
 prographia Maceratensi est, quod nonnullas bullettas in eius Libro
 legantur distributæ, sub diebus 8. et 9. Aprilis 1680. Franciscus
 et Venantius de Baronibus de Borgiano, à Venantio Fonta-
 na de Plebe Bouelliana, quando Impretor Maceratae, non-
 nisi sub die 9. eiusdem Mensis primam bullettaram in prestio-
 nem in quodam eius Libro adnotavit, deficiit tam in quantitate,
 quam in Substantia. Et quidem in quantitate, quia nullibi
 constat Baunellum d. vitimas quinque distribuisse, sed solummo-
 do illarum numerus elicitur ex quadam æmuloissima notabilitate,
 eo, quod d. bullettas in exigua quantitate expitatas quinque diversarum
 mensurarum in eisdem Libro descriptis, quod sane non sufficit
 10. ad statuendum illarum numerum, potissimum ad effectum arguendi
 dolum, qui non inducitur ex coniecturis, et presumptionibus per-
 possibile, sed solum ex illis, quæ a resultant ex factis positivis
 Cyriac. controu. 489. n. 13. Rot. coram Pariol. decis. 20. n. 4.
 et in Bonarum Multiplicorum 4. July 1698. Non resistente
 coram Ceu^m. D. med. Decano.

Deficit rursus in Substantia, quoniam ultra quod dictus Liber, à quo defensores Cellij conantur deducere dictam primam impressionem, est pariter informis, nec docetur à Piccio, minusque ab illius Juvenibus exaratus, ad huc transeundo cum Supposito, quod ille sit undique Legalis, et formis sensus, nec tamen illo cum a sumptum verificatur, quia nulla in eo fit mentio, quod sub dicta die 9. Xbris 1680. facta fuerit ^{ma} Bullectarum impressio. Sed inibi solum adnotatur sub eadem die Salarium d. Juvenibus debitum pro impressione novem risinarum; Hoc autem non concludit illas fuisse sub eadem die 9. Xbris impressas, cum mentio adnotatio prae-supponat impressionem fuisse precedentem expletam, et cum in omnem casum pernecessè non excludat, quod Salarium potuerit additari, etiam post factam Bullectarum impressionem, ut solet per sepe contingere. Id etiam Sufficit, ut eadem impressio minime valeat ad periclitatam diem coartari, quia quando oppositio, prout hic erit et Substantialiter in tempore, probatio circa illud requiritur Specifica, et necessaria, non autem Sufficiens generalis, et vaga ad Sept. in cap. in presentia de probat. Cota coram Mansic. decis. 95. n. 3. coram Cels. d. 19. n. 2. et decis. 155. n. 24, et coram San. me. Alexandr. 8. decis. 106. n. 7, et in dec. decis. 21. n. 10. p. 17, et decis. 194. n. 37. p. 18.

Haud relevante, quod Impressor in primordio sup altus non transmissit Baunello Bullectas (menour, Scortiorum trium), et tamen ipse eisdem qualitatis nonnullas distribuerit. Nam, et si praefata distributio sit vera, obiectum tamen ad eliciendam Bullectarum acquisitionem aliunde, quam à Typographia Macerata, non aegit, quia Minister si qua occasione aliquis molituram Scortiorum suum facere cupiebat, nequens instantia annuere cum pagellis istius mensuras, ex quo in eadem Typographia Eiusce qualitatis non imprimebantur, utebatur duabus Bullectis, altera nempe unius Scortij, et altera duorum insimul constituentibus expositam quantitatem Scortiorum trium, quod quidem, cum fuerit expletum cum Bullectis istarum mensurarum ab Impressore Maceratae proveniendibus,
 inde

inde ex eius adeo decantata distributione nullas erui potest suspicio,
quod Bulleae aliunde fuerunt acquisite.

2^a uero partita cisimarum 9, quae dicuntur Brunello transmissae
per constanti sub die 9. Dec. 1690, nec pariter ad illius debitum descri-
benda est quandoquidem illa jam comprehensa est sub numero cisimarum 90.
et quintenorum 3. cum dimidio de quibus rationem reddidit, prout
constat ex eadem qualitate mensurarum, et ex eisdem bulleatarum nu-
mero, et quantitate descriptis in memoratis folijs Computorum, et in
se predicta deputatione iurata Piccini Impensis, nec contrarium deducit
vales ex Epistolis responsiuis eiusdem Piccini, quatenus in illis aspera-
tur de dictis cisimis nouem, ut potest per constanti expeditis, nullo
tam fine in Libris Typographicis et Formatarum partitam, - Haec esse
nimis arctis apparet eandem modo praesumere, quod ille minimè fau-
orit ad debitum Brunelli, seu Afficiuariorum in Libris descri-
pta, non autem importare valet, quod absolute, et omnimodè in illis
omnino fuerint, cum in rei veritate in Libereulis Manualium
Impressoris reperiantur adnotato posterito Summaris Cellij (N° 14).
Vnde propterea ex his non excluditur, quod Picinus in dictis folijs
formando Calculum omnium bulleatarum, quae ad Brunellum fue-
rant transmissae, valuerit etiam dictas nouem cisimas compren-
dere.

Et ex eadem ratione nec ad Debitum Brunelli ponenda
est sexta partita cisimarum 17, quae ipsi asperitur in constanti
transmissa ex quadam recepta^{ca} 17, quod idem Brunellus in cau-
sam bulleatarum Impessori persoluit. Quoniam soluti d'ictorum
17, ut potest comprehensa in quantitate Num^o 108. pro omnibus
bulleis ad ipsam transmissis Picino Solutorum, ne utique osen-
dere potest maiorem cisimarum quantitate ad dictum Bru-
nellum peruenire, quam relatum numerum cisimarum 108. ut in
facto recognouit Peritor in eius ultima relatione fol. 15. et
resultas etiam ex Lectura eiusdem receptae, quae cum pisse fo-
ras Solutionem factam fuisse per sanctos Bollette mandatae
del Macinasso, bene datur intelligi, quod eadem soluti non impon

12. scabat nouam bulletarum consignationem, sed cadebat in satisfacionem illarum, quae praecedenter fuerant transmissae, quaeque in praesentia calculo vicinarum 208. reperiuntur comprehensa, cum uerbis illa per sanctae bollette mandata egli tanquam praesentis temporis predicari non possint. De actu praesentiae ex traditis per loc. in dec. decis. 246. sub n. 5 par. 3. et coram Cerr. decis. 478. n. 1.

Verificato igitur in hac partitarum discussione, quod bulletta ad Brunelli manus in quantitate vicinarum 208. et quinterndorum trium cum dimidio, et non ultra peruenierint, quodque ab istis deductis vicinis 15. coloris rubri, aliisque tribus coloris nigri per Cellium minimè controuersis, dicta bulletta in sola quantitate vicinarum 90. et quinterndorum trium cum dimidio penes eundem Brunellium remanserint, perperam ad arguendum maiorem illarum numerum fuisse transmissum, et ab ipso Successiuè distributum recurrebatur ad numerum Animarum degentium in Ciuitate, et Statu Camerini, inde inferendo, quod quemadmodum illae numerantur in quantitate 31688. ut depraedendi dicebatur ex fide Cancellarie Episcopalis d. pag. Summ. Cellij n. 25. ita multiplicato eodem numero pro annis quatuor mensibus decem, et diebus 16. quibus appaltum Brunellus administrauit, ad rationem unius rubri, et octauis alterius pro annis octo cuiuslibet personae, frumentum molisam ascendere debet ad rubra 174086. sicque ad longè maiorem quantitatem, quam d. rubra 139671. quae constituuntur à vicinis bullettarum 90. et quinterndis tribus cum dimidio.

Quandoquidem quidquid sit de memorato Animarum Statu, contra quem tamen militant fidei Batorum B. C. A. in Ciuitate, et Statu Camerini illum adducendo ad solam quantitatem Animarum 21755. ut in praesenti Summaris Brunelli n. 14. Hoc unum est certum, quod illo etiam in eodem numero admisso, argumentum ex eo elictum nec prorsus conferre potest ad incertum. Cum siquidem à Statu praedicto demenda sit portio frumenti Sabito respectu tam ad Infantes Laetates, qui, et si non comedant reseruantur tamen in numero Animalium, quam ad pauperes rusticos, qui aut panem triticum non edunt, aut per plures anni menses pro

quo eorum operibus Locandis exulant à Patria, eamque cursus reparati-
 ois frumenti in quolibet anno ad necessariam manutentionem unius-
 cuiusque personæ, reducenda sit ad unicum rubrum, cum ad hanc par-
 tionem regulari soleat reparatio, que Eadem Verbo fit ab Annona,
 ut sensatur illius Commensarius d. presentis Summaris Baunelli n. 18.
 ex his proinde anequimur, quod vel presuppositus animarum numerus
 correspondet memorate quantitati rubrorum 13671. De quibus Eodem
 Baunellus rationem reddit, vel negari saltem non potest, quod Eadem
 illatio tanquam incerta, et dependens ab innumeris equivociis in hypo-
 23. thesi sit rejicienda, cum argumenta, et coniectura ad solam combinatio-
 nem debeant esse legales, et luce meridiana clariore Bot. coram
 Cavaler. decis. 89. n. 21, et in rec. decis. 26. n. 22, et seq. par. 5.
 et decis. 325. n. 3. par. 9.

Magisque inutiliter ad convincendum dictum maiorem
 bulletarum numerum recurrebat. Ad assertam confessionem ipsius
 Baunelli ex eo deducam, quod cum ipse in libris negotij adnotaverit
 ait se in pluribus vicibus in causam bulletarum soluisse Picino
 ad totam diem 19. Januarij 1684. et 108. 90., que æquivalent vicinis
 108., et quinteris 18., et postmodum fateatur à die 2. Augusti
 eiusdem anni usque ad totam diem primam Augusti 1685. fuisse
 sibi transmissas alias vicinas 28., et Quinteros septem, inde resultat
 in totum vicinas 136. ad illius manus pervenisse. Equivoce enim
 solli visum est ex potestate recepta dictarum solutionum exarata
 ab eodem Picino subprestita die 19. Januarij 1684. Dum illa non
 restringit solutionem ad bulletas usque ad diem illam transmissas,
 sed exprimit eas per bulletas consegnare, et ad consegnari, ut dicitur
 in d. ultima Decretum Nicolai Galli fol. 7. in fine, et liquet
 ex ipsa recepta, de qua in d. presentis Summ. Baunelli n. 8., que
 verba dubio procul comprehendunt etiam bulletarum transmissas.
 24. nes ex post completam, cum tanquam recipientia semper futurum
 referri debeant etiam ad bulletas impotiborum consignandas ad tradi-
 tum per Bot. coram Cels. decis. 197. n. 2., et in rec. decis. 263. n. 9.
 par. 7.

Nec est cur dicta recepta ex facto etiamdem Baunelli, et Picini

ni de falsitate adargui valeas. Non inquam ex facto Baunelli
 eo, quod in descriptione istius solutionis per ipsum facta in eius libris
 pretermiseris verbarilla per bollette consegnate, et da consegnarsi, que
 tanquam sibi proficua verisimiliter non fuerint per ipsum omittenda.
 Quia cum in dicta descriptione relative serbaberis ad eam acceptam
 ibi Comperaceuuta del medemo, utique eadem verba censi debent
 15. in d. pariter literaliter expressa ex aequo, quod relatum in eisdem
 referentia cum omnibus suis qualitatibus ad Sept. in L. an. Prator §.
 si. Iudex ff. de re iudic. Decius cony. 63. n. 6. Nota coram Poid. Decij.
 396. n. 3. et in dec. par. 24. decis. 570. n. 63. et par. 18. decis. 235.
 num. 3. Minusque de falso adargui potest ex facto Piccini
 subpretextu, quod ipse pariter in libro Typographia cuiusmodi quali-
 tatem minime descriperis; Cum quia Baunellus, qui ab Impres-
 ae acceptam satis claram reportauerat, non tenebatur de cuiusmodi
 descriptione esse sollicitus; Cum etiam quia Mercatores solent
 16. Summarie, et succincte pariter eorum libri registraré, facta
 solum declaratione temporis debiti, et crediti, eorumque quanti-
 tatis, ut alia in sequendo Stylum in terminis litterarum Cambij
 dixit Nota in Romana Saluianus. Junij 1698. §. vindicata co-
 ram Me.

Hæc quæ omnia in asserti doli euersionem comprobantur nec
 dum ex circumstantia, quod proventus Marinatus tam in annis
 antecedentibus, quam in alijs subsequitis, minorem fructuum quan-
 sitatem reddidit in comparationem pecuniarum, quas tempore sua ad-
 ministrationis ab illo Baunellus retraxit, ut combinatis temporibus
 deponunt Odus Sacerdotes d. Summaris n. 18. et 19. Sed etiam ex qua-
 litate ipsius Baunelli Administrationis, ac ex natura negotij Marina-
 tus. Ille etenim antea a persam administrationem publicæ fidei
 expositus Notariatum suscepit, in eoque ^{adeo} bene se gessit, ut post
 alia diuersa munera de anno 1671. perquis examine ad scriptus inter
 Professores publici Collegij Cameriniensis euaeris Cancellarij spo-
 liorum pro C. C. A., in cuius ministerio fidelitatis Sempiternæ, ac peti-
 tudinis testimonium prebuit. Dimissa uero administratione, ac
 Romam proventus, ut suis Iuribus in hac libe defensionem
 prebuit

17. pressaret, additus fuit Servitio Pauli Hieronymi de Dure, qui in corruptam Bonelli fidem, quam in generali administratione Statu Casti ab ipso in affectum conducti elapsi annis repererat, actu etiam in alia magni ponderis administratione experitur. Qualitas autem Administratoris, qui tam ante, quam post suspensam fraudem medum in publicis, sed et in privatis officiis constantem suam probitatis famam retinuit, non indicum operatur ad exclusionem dictae fraudis adnotat per Gratian. dicept. forens. cap. bas. n. 27, et seq. Bot. coram Cels. decis. 271. n. 13. et decis. 546. n. 11, et seq. par. 4. tom. 3. recent.

Natura vero macinatus ostendit, quod unusquisque, qui eorundem quantitatem turici molere cupit, obligatur suscipere bullettam macinatus, in qua Minister propria manu adnotat numerum turcense in ordinem pagellas jam distributas cum expressione diei, mensis anni, Personae molere volentis, Loci, ubi bulletta distribuitur, et loci. Quod ubi fitum reperitur molendinum, eademque bulletta deinde ad eodem Ministro cum omnibus huius Circumstantiis in Libris describitur. Ad effectum vero, ut fraudes, si que adsint facilius detegantur, Leano, cautum dispositum est, quod bulletta in duas partes si dividibilibus, quarum altera post molituram ligata in sacco farinae, cetera tenenda sit illius Domino, et altera eadem aquae substantiam continens remanere debeat penes Molitorem, ad finem illam ponendi, ut vulgo dicitur in filza. Hocque ea ratione quia in fine cuiuslibet Mensis Molitores tenentur filzas in dictatum dictarum bullettarum consignare subappaltatoribus Macinatus, qui combinare solent eadem bullettas sic dividitay cum partibus appositis in Libris negotij, perquirendo non minus veritatem caputens proprii Ministri deputati, quam fremillius et Molitorum, ut ligget ex ipso tenore Bullettarum d. presentis Summaris n. 9. et ex fidejurata Molitorum d. Summaris n. 10. Si igitur ex dimidiis bullettarum, quas contigner tenentur Molitores in fine cuiuslibet Mensis, illic patere valet fraus, quod in omissione descriptionis Bullettarum in Libris ex parte Ministri evenire potest, pernecesse in hoc casu fatendum est, nullam ex parte Bonelli macinationem, aut Odolum ad dene, cum intellectui repugnet, quod Spatio quinque fere annorum, quibus Administratio perduravit,

18.

Cellius, vir diligens in reuolutione, et confrontatione Librorum cum Bul-
lettis dimidiatis, quae ut ex depositione Molitorum, ad ipsum deueniant,
penam fraudem, siue ad finem in ingenti pagellarum Expositione, non dese-
ceint.

Hoc etiam non praetercundo, quod ad occultandum administra-
torij dolum propter Picernum Impetorem, necesse erat, quod ad inuicem
et vnâ simul cum Baunello colluderent medium omnes Ministri subal-
terni existentes in Locis particularibus Status Camerini, negligendo con-
tra formam banimentorum Librum calculatum conficere, et cuncti
Molitores, qui malitiose bullettas dimidiatas permississent Subappalto-
ribus reportare, sed etiam uniuersi, qui intra dictum Quinquennium
fecerant molere triticum abscondendo aliam medietatem bullettarum
quae in sacco farinae apponenda est, ut publice per vias, de in Dominicis
ualeat a dictis Subappalto-ribus recognosci, quod nullo sano modo
presumendum venit, cum ab omni verisimilitudine sit prorsus
alienum quod in unum tot personae ad committendam fraudem in
solius Cellij praedictum conspirare voluerint ad tradita per Bald.
in L. Eas consultissima in fin. C. qui sebtam. facer. postremo Rot.
coram Merlino. decis. 135. n. 8. et seq. coram Caiolo. decis. 208.
n. 10. et in recent. par. 18. decis. 11. n. 13.

19.
Hic autem firmatij quoad introitum bullettarum, de quibus
Baunellus tenetur rationem addere, non subtrahit, quod ad
illius creditum demendo, sint octo risinae, conficientes cubra 14580.
quarum bonificationem Peritorij iudicio Saera Rotae remisit.
Quia cum dictas risinas idem Baunellus sub die 22. Nouembrij
1605. in decem fasciculis contignauerit Marco Antonio Fanti
Appalto-ri hoc in eorum in Oeconomum per Marelig. Praesaurarium de-
putato, ut ex acceptata d. praesenti Summaria n. 20, non remanet
cur ille ad ipsius creditum describendo, non sint. Haud relevante
quod dicta acceptata sit quodammodo de falsitate suspecta, ex qua
biduo post ad instantiam Cellij descriptione omnium bullettarum re-
pertarum in negotio Macinatus, nulla in eadem fiat mentio de
dictis decem fasciculis Oeconomum contignatis, quamuis Baunellus
finem in eodem actu interpellatus. Quoniam undique suspicio est
fab

Sat animaduertendo, quod idem Brunellus fuit solum monitus ad describendum bulletas, quae penes ipsum in negotio existerant, unde non tenebatur curare, ut in descriptione bulletarum dinumerarentur dicti decem fasciculi, cum illis tanquam biduo ante Legitimae Obedientiae consignati penes ipsum amplius non reperirentur. Idem motus vero Oeconomus in aliquo pariter nec defectu negligendo illorum adnotationem cum ipse nec fuerit citatus, neque in eodem actu comparuerit, et quamuis citatus Obedientiae per appareret sub die 23. subsequenti mensis Decembris, haec tamen citatio non continet nouam descriptionem faciendam bulletarum in illius manibus existentium, sed vnicuique tantum ad videndum mandari sigillari bulletas existentes in negotio ultimo loco descriptas, proindeque non valet comprehendere controversos decem fasciculos, qui per antea nunquam fuerunt iudicialiter descripti.

Et ita omittis ipsos, quos longa serie per Cellium in praeterita propositione adducebantur ad probandum solitum Brunelli circa fraudes commissas, ut potest in facto omnino deficientibus resolutum fuit utraque.

Romanae Communitatum et Fontanilis
Ven. 23. Aprilis 1700 —

Argumentum

Constitutio alicuius bono iure ex publico instrumento, seu confessione Partis, qui se iudicata, illi concedenda est manutentis, quamuis alter antiquiores et validiores actus possessionis ostendat.

Summarium

1. Divisio non potest impugnari ab illis, qui causam habent à condicentibus.

2. Quis vendere non censeatur nisi jus, quod habet in re.
3. Partij quantitas denotat qualitatem, et quantitas rei vendite.
4. Observantia interpretatur quid Partes voluerint in venditione comprehendere.
5. Ratificatio intelligenda est ad limites venditionis, que ratificat.
6. Relatio fieri debet ad id quod aliter fieri non potest.
7. Identitas non excluditur ex promissiva denominatione locorum quando demonstrationes confinium non concurrunt in omnibus.
8. Confessio probat contra Confitentes, eorumque Successores.
9. Error excluditur ex sola possibilitate in contrarium.
10. Actus judiciales nonnisi cum magno studio, et maturo consideratione geri solent.
11. Res iudicata facit de albo nigrum.
12. Pro habendo alicuius denominationis significatum attendi debet tempus de quo illa prolata fuit.
13. Causa defensio suffragatur omnibus equalibus habentibus.
14. Rei dominium ratione adiacentie spectare dicitur ad omnes circumvicinos.
15. Verbum Communare denotat rei communione omnibus adiacentibus.
16. Dicitur prope vicinitatem tantum importat.
17. In locacione dicitur comprehendens omnino, quod in re locata existit quamvis non expressum.
18. Possessorium absorbetur a petitorio claro.

Decisio CXCIX.

Diversimodè in duabus precedentibus instantijs definitio consentanea, quam Dominus Marelio, et alij de Perlupis promoverant super privata possessione Communariarum, et Fontanilis, de quibus agitur, nam H. Burgus manutentionem in illarum promiscuo usu concecit. Dominus Marelio, Franciscus de Aliccar.

dis

vis colligant, Cota uero praeiis duabus Decisionibus editis coram
 B.P.D. meo Paolo s. Martij. 1698. et 26 Junij 1699. eandem
 Manutentionem in dicta priuatiua possessione fauore Inorum
 de Serlapis decreuit, illaque mihi in hoc statu per appellationem
 deuoluta proposui sub die 8. Februarij prox. Dubium = Ans. sen-
sentia Cotalis fit confirmanda, uel infirmanda, Sed cum in illius
 Disputatione Defensores dicti Marchionis alius aespumentes persi-
 nentiam dictarum Communantiarum, et Fontanilis totam feri-
 corum defensionem deducunt ex iuribus, quae, petitorium iudicium
 aespiciunt, hinc agnito per Dominos ea admodum ad intentum
 releuare, tutius ideo duxerunt resolutionem cause differre, et
 omnia simul iniungere, ut uideretur de bono iure etiam ad effe-
 ctum manutentionis. Quamobrem aespumpto Eodiem eisdem boni
 juris examine de illo Dominio constare dixerunt fauore
 Marchionis Riccardi etiam ad effectum manutentionis.

Quae triplici namque probationum genere clare apparuit de
 bono iure Marchionis; Et primò quidem ex publico instrumento
 diuisionis inito inter Fratres de Magdalenis usque, et de anno
 1570. cum etenim ex illo resuleret quatuor Tenutas Curris (Maior-
 ris, Curris Signosa, Ciarfaldis, et Sulphuracelle, eundem usque
 pro indiuisis ab eisdem Fratribus possessas in portione auctorum uis.
 obuenire Joanni Baptista, et Marco Antonio, qui illorum par-
 tem auctorum 150. obuenire Joanni jam precedenti anno in
 Joannem Philippum Serlapium alienauerant; Julis autem et
 Petro Dominico exferis Fratribus oborigine alia rubra 82. re-
 manentibus de extens in communione uallibus, et Fontanili
 in Sinudietarum Tenutarum pro earum usu existentibus, indubi-
 sati juris est, quod dum Marchio Riccardus portionem dictorum
 Casalium praefatis Julio, et Petro Dominico in diuisione obe-
 uentam Julio ultimo loco à Sororibus de Magdalenis eorum de-
 scendentibus sub denominatione Curris Signosa unà cum diuis
 illius iuribus aequiuis, eidem per consequens spectare debet
 eoz quale Dominium pro rata dictorum rubrorum 82. Super con-
 trouersij uallibus, seu Communantijs, ac Fontanili, nam si-
 cuti ex praefato instrum. Diuisionis eodem Condominium re-

mansit penes memoratos Juliam, et Petrum Dominicam, ita
 illud perneceesse transire debet. Dno. Marconi; eorum. Successor.
 2. absque eo, quod refricari valeat à Dnis de Serlupis, qui causas habent
 ab alijs duobus Fratribus Condiudentibus, ut per Dey. in L. si quis
 conductionij §. Locati firmant Card. de Luc. de credit. disc. 18.
 n. 9. Bota coram Buratt. decis. 299; et coram Seraphin. decis.
 553. utrobique n. 1. et seqq. coram Cecinas decis. 20. n. 2; et cor
 ram Bichio decis 299. n. 4.

Nullatenus refragante, quod prius facti Marcus Antonius,
 et Joannes Bapta in dicta precedenti venditione alienauerint
 dicta cubra, lods. omnia cum omnibus Juribus, pratis, Communan
 tijs rivis, aquis, et fontibus, proindeque Communantia predicta
 tanquam procedenter in Emporem translata non potuerint
 in Successiva diuisione penes eodem diuidentes remanere; Quia
 cum dicta venditionis verba restricta sint ad fontes, et Commu
 nantias Spectantes ad Venutas venditas ibi = Cum omnibus eo
 rumdem Casalium, ut supra venditorum Juribus, fontibus, com
 munantijs. eo sane intelligenda sunt de illa dumtaxat
 Communantiarum parte, que earundem Venutarum propria dici
 poterat, non autem extendi ualeat ad omnes Communantias, et
 ad illorum etiam portionem, que pro indiuiso est tris Fratribus
 2. Spectabat, cum qui nunquam vendere censetur, nisi ius, quod lar
 bet in re uulgata L. qui Nabernas §. ff. de Contrad. emp.
 Bartol. in L. Pradia Cod. de Locat. pred. civil. Lib. 11. Surd. cons.
 13. n. 5, et cons. 157. n. 23. Odd. cons. 4. n. 27. Marescot.
 var. resol. Lib. 2. cap. 72. n. 1, et seq. Menoch. de presump.
 Lib. 3. presump. 88. Pacion. de Locat. cap. 61. n. 88. Bota. in
 recent. decis. 281. n. 25. par. 2; et coram Gregor. decis. 225. n.
 1; et seqq. ibique Adde. n. 16.

Quod sane apertius etiam suadetur sum ex alijs verbis
 paulo post in eodem venditionis Instrumento prolatis, que
 ad Communantiarum partem tantummodo restricta sunt; (Cum
 ex quo dictum Instrumentum est relatiuum ad diuisionem desuper
 faciendam, quod propterea iuxta formam in ea seruandam

Omni

omnino intelligendum est; Tum etiam ex modicitate pretij 60. quo
 Communantia predicta fuerunt aalutata, quod euidens signum
 3. iussit eas omnes in totum rubrorum octo, et consequenter longe
 maioris valoris eandem fuisse in venditione comprehensas, cum ex
 quantitate pretij qualitas, et quantitas rei vendita optime digno-
 scatur, ut monent Surd. cons. 23. n. 37. Palm. nep. alleg. 312.
 n. 12. Gryao. contr. foren. 604. n. 44. Card. de Luc. de servit.
 Odicurs. 30. n. 5. Bota coram San. me. Alex. 8. decis. 62. n.
 23. et in Bononien. Aquarum 8. Junij 1696. S. Quarta demum
 coram Me; Tum demum ex observantia subsecuta, nam
 Magdalen. dictarum conutarum ratam, quae penes ipsos in divisione
 remanserat, Sapi Sapij Locarunt cum expressa comprehensione
 rubrorum octo Communantiarum, quae erant Communes cum D.
 Serapio d. praterito Summ. Maudionis n. 6, et 10. illarumque
 verbas diversis etiam vicibus audiderunt d. Summ. n. 5. 8. et 9.
 4. quae quidem observantia minime interpresatur, ac declarata Ven-
 ditores nequaquam voluisse omnes Communantias in dicta venditio-
 ne comprehendere Bellon. Jun. cons. 9. n. 18. Card. de Luc. de feud.
 Disc. 3. n. 13. vers. Comprobabant Bota decis. 52. n. 7. par.
 19. recent.

Et hinc non obstat, quod Julius alter ex fratribus ale-
 xand. Columelli memoratam venditionem ratificaverit, atque
 in solidum se obligaverit ad illius observantiam; Quoniam cum ex
 lucusque animaduersione dicta venditio comprehendat etiam summam
 eam ratam Communantiarum quaedam venditione spectabat, illius
 5. subsecuta ratificatio iuxta eandem venditionis limites intelli-
 genda est, nec valet alterius prorogari, ac extendi ad sept. in L.
 Aurelius d. Testamento ibique Barcol ff. de liber. Legat. Pe-
 agrin cons. 62. n. 10. vers. nec approbatio Lib. 1. Mare. de suc-
 cen. Legal. part. 4. quae p. 23. art. 8. n. 11. Bota coram Priol. decis.
 354. n. 6. et in recent. part. 8. decis. 208. n. 7.

Quemadmodum nec substat, quod Communantia, reservata
 in praedicto Divisionis Instrumento, atque in successivis Locatio-
 nibus aliisque actibus enunciata, non sint illae, meo Doguibus

6. ad primum fit disputatio, quia eundem memoratas quas dicitur (Senu-
 sas alio Communantia non exent, quae sint rubrorum oeso, et
 in illis ad hunc Fontanile, utique subrepta reservatio ad Communan-
 tias controuersas omnino referri debet arg. Dep. in L. p. in prin.
 ff. de Liber. et postum. Spid. cons. 345. n. 24. lib. 3. Botaco:
 ram Priol. decis. 403. n. 10. et in dec. par. 12. decis. 49. n. 3. et quod
 vis ab alia parte uersus Casale Patet, Incalzata quaedam alia Com-
 munis Vallis existat, de tamen verificari nequit de illa, quae
 7. fuit in decisione reservata, quia non exat in Iudictarum So-
 mutarum, nullatenus cohsuet Casalibus Sulphurata, et Sulphuratel-
 la, nullum habet in se Fontanile, et est quantitas dumtaxat
 unius rubri cum dimidio, ideoque nullo concurrente demonstra-
 tionum concursu, sola, ac simplex denominatio Communantiae non
 sufficit ad offuscandam probationem identitatis, quae, respectu Com-
 munitiarum de quibus agitur, ex omnibus praefatis demonstra-
 tionibus, alijsque signis remanet abunde verificata et deducit
 per Botam coram Bocin. decis. 20. n. 6. versic. Non subtristis
 coram Danozet Jun. decis. 609. n. 11. et in dec. par. 19. decis.
 151. n. 22. et decis. 170. n. 9. et seq.

8. Secundum uero probationis genus, ex quo itidem bonum
 ius Marcedonis Accardi quoad pertinentiam dictarum Commu-
 nantiarum, et Fontanilis exorsur, Dominis emergere uisum est
 ex Confessionibus illorum de Serlupio, quarum altera desumitur
 ex Inuentarijs per filios Joannis Philippi acquirentis confecto,
 in quo pro dictis Casalibus emptis a Marco Antonio, et Joanne
 Baptista de Magdalenis dictas Communantias in sola quanti-
 tate rubrorum duorum, et totidem aliorum rubrorum proportiona-
 biliter pro Penata Sulphurata, ipsius per Dnos de Alberijs vendi-
 ta descripsit in d. g. cento Summario Marcedonis n. 4. Haec
 autem ad explicita confessio, quae mirabiliter excludit uniuersa-
 litatem Domini illorum de Serlupio in praedictis Communantijs,
 nondum probat contra Confiteentes, sed etiam aduersus dictos Ser-
 lupios eorum Successores, ut monent Peregrino de fideicomm.

artic. 44. n. 2. et seq. Mascard. de probat. conclus. 278. n. 20. Cod.
 de eis. 594. n. 13. coram Dandzet. Jun. et in decis. 407. n. 1.
 et 4. et decis. 42. n. 2. pars. 5. quini eadem descriptio dici valet
 erronei per Iuricem in eodem Inuentario exarata, nam cum d.
 confessionis veritas ex tot alijs Circumstantijs eodivata remaneat,
 quilibet exinde proptensus error excluditur, cum ad hunc effectum
 sufficiat etiam sola probabilitas in contrarium fastrens. in L. per
 nullum. §. docere n. 3. ff. de quis. Boto coram Burato decis. 9.
 n. 3. et coram Bredis decis. 220. n. 17. et 20. et decis. 649.
 n. 12.

Altero rursus Confessio proficitur ex monitorio de
 anno 1605. ad instantiam Julij de Magdalenis, et illorum de
 Serlupis adversus Cineis expedito, atque ex Longa, et diuturna
 lite communiter contra eodem prosequata pro illorum exclusio-
 ne ab usu, et possessione vicinarum Communantiarum, et fontani-
 lis, ut denderant tres decisiones in eadem Causa emanata. Ma-
 jore coram Marcomontis sub die 13. Martij 1609. et duae posteriores
 coram Buratto de annis 1621. et 1622. inter illius impresas 513.
 et 648. Si namque Domini Serlupij eodem tempore non agnos-
 uerint Magdalenos à quibus Maridis causam habet, Communantiarum
 Condominio gaudere, eodem profecto tanquam illarum Compres-
 ses ad eos Longo iudicio nullatenus admiserint, sed potius nomi-
 ne proprio quemadmodum ab eodem Condominio excludere certabant
 Cineos, ita et eodem Magdalenos excludere satagerint, quae quidem
 incontrovertibilis confessio, et magis à modernis Serlupis suc-
 cesoribus attendenda est, quia provenit ab actibus judicialibus,
 qui non nisi cum magno studio, ac praevia matura consideratione
 fieri solent, ut per Dep. in L. 1. §. de confes. et in L. 2. C. eodem
 tradunt Corn. cond. 224. n. 3. Lib. 4. Mascard. de probat. concl.
 348. n. 1. Boto in Romana Manuentionis 27. Junij 1698.
 §. Ironeitas coram Me.

Si que ex iudicio praefato tertium etiam resultat probatis
 originis boni juris Maridionis constitutum; cum enim in
 illo prodierit res iudicata decernens usum, et pertinetiam earumque

Communitiarum, et fontanilis esse omnibus tribus Colligantibus
 bus communem, ut ex predictis decisionibus coram Marcomontio,
 et Burato emanatis, certo certius est, quod sicut illarum condomi-
 nium respectu Dominorum de Magdalenis ex dicta re iudicata indu-
 bitanter emergit, ita edicere illud non absque alieni juris Lesione
 22. impugnari valet, cum eadem re iudicata faciat de albo nigrum,
 et rem claram, et manifestam constituat ex firmatis per Rot.
 coram Cavaler. decis. 158. n. 3. coram Paol. decis. 169. n. 7.
 et decis. 352. n. 2, et decis. 613. n. 12, et seq. par. 18. recent.

Sarum relevante, quod in memoratis decisionibus in se res
 nutas, ad quas declaratum fuit usum, et Dominium Commu-
 nitarum pertinere, nullatenus descripta fuerit Tenuta Tur-
 ris Signae ad presens per Marellione posita. Quandoquidem
 cum ultra illius expressam mentionem habitam in Monitorio
 ad Ancios transmissa, ad huc constiterit tam ex informationibus
 in eodem Rotali iudicio distributis, et depositione unius Testis
 tunc temporis examinati, quam ex inventario ab Heredibus Ser-
 Lujij primi acquirentis confecto nomen Tenute Turris Maio-
 ris cum alio Turris Signae promiscue fuisse usurpatum.
 Summario Marellionis n. 4. 24, et 25. Satis comprehensa dici

potuit sub nomine Tenute Turris Maioris in eadem Decisioni-
 bus expressas, non attento, quod deinceps cuilibet Tenute propriam,
 ac separatam nomen adscriptum fuerit, cum ad effectum La-
 22. vendi alicuius denominationis significatum attendi debeat sem-
 per de quo eadem denominatio prolata fuit, ut ponderans Man-
 tio de conceit. ult. volunt. Lib. 3. tit. 8. n. 6. vers. porro ne-
 cesse. Adde. ad Gregor. decis. 287. sub n. 17.

Sed quae libet Expositio remoueri ad bene videndum ex
 quo cum Magdalenis Burdoes Marellionis aliud corpus nequa-
 quam possiderent, cui communes esse possent controversae, Valles,
 et fontanilis, quam dictam Tenutam Turris Signae, ipsi pro
 rubris &c. in actu diuisionis assignatam, per necesse fatendum
 est, quod si Rota cennerit dictas Vallem, et fontes etiam prefati
 Mag.

Magdalenis communes esse, eadem Communis non secus quam ad dictam Venutam referenda sit; quin a sumpto efficaciam elidere valeas ponderatio, quod Magdalenis possiderent alia rubra 18. Serreni, quae prope Currim Maiorem tanquam fideicommissaria Marcelli fuerant in d. Diuisione reservata, idemque ratione istius portionis ad eandem causam potuissent admitti; tum quia d. rubra quindecim non spectabant ad Columnellum Juliani, a quo hic fuit in Saera Bota introducta, sed ad Lineam Joannis Baptistae, et Marii Antonij, a quibus ipsemet Serlupij causam habent, ut praesertim constare videtur ex Instrum. venditionis rubrorum 160. factae Joanni Philippo, in quo eadem rubra quindecim ipsorum fauore reservantur. Quae etiam quia cum decisione in causa edita inconstrouersibiliter firmant Magdalenos confirmare cum controuersis Communij, imperceptibile prorsus est, quod illorum Admissio ad causam sequata faceret respectu dictionis rubrorum quindecim, quae ex Planct. inspectione Dominiis comperitum fuit ab illis per Longinimum spatium distare, cum inter illas Venuta, Currim Maioris, et Sulplurata intermedient.

Quidemque irrelevantis dicitur argumentum, quod cum Feria de Mantaco, ad quam rubra 14. praefata, Tenute Currim Vigassa pertinebant, in causa nunquam comparuerit, inde dicendum sit Botale iudicium eandem Venutam nullatenus respexisse. Quoniam in facto locusque probatum non esse eandem Feriam tunc temporis Currim rubra quatuordecim possidere, cum tamen ea probaverint jure Successionis, vel alterius tituli in ipsos Magdalenos, vel Serlupios consolidari, et de cetero ubi etiam dicta Feria possideret, nulla tamen impellebatur necessitate in eodem iudicio comparendi, cum defensio ab ipsis Magdalenis acriter insentata eidem etiam equale Jus habenti suffragaretur vulgata L. ingenuus ff. de Stat. Homin. Bot. coram Nicol. Decij. 34. n. 14. et alibi passim.

Obstat itaque ex his ex triplici titulo, instrumentorum scilicet, Confessionis Partij, et rei iudicatae, bonam Jusmationis innegabiliter exponi, perperam ex parte illorum

De Sulphuris accurebasur ad quemdam acervum terminalem,
ex quo omnimodam Separationem Turris Signore, ab eisdem com-
munantijs resultare conceditur, ad rursus ad juris assentiam,
elicitam ex circumstantiis, quod prefatas Communantias elau-
sistras viscera propriorum bonorum retineant; Nam acervus
predictus, cum non impedit communicationem cum Valli, Sed de-
notet dumtaxat distinctionem Tenutarum, et bonorum libero-
rum Mareionis, inde non valet presuppositam Separationem
inducere; Quod ad id est verum, ut quantum de tempore rei
iudicatae acervus predictus existeret, Cota nihilominus censuit
at Communantias, et fonsanile ad eandem Tenutam pro indi-
viso pertinere; Juris vero assentiam ex eademdem Situatione
deducta, Mareionis potius opitulandi visum est, quoniam cum
14. Communantia jaceant in Sinu Turris Signore, non mi-
nus, quam aliarum Adiacentium, utique illarum Dominium
ad Tenutam predictam sicut ad ceteras circumvicinas spectare
per sumitur, ut concludunt Barrot. in tract. de flum. ven.
acquiritur vobis n. 8. Surd. cons. 409. n. 36. Buratt. cons.
37. n. 36. Hieronym. de Mont. de finib. cap. 18. n. 1.
et per tot. Paedrell. de dissant. cap. 8. n. 11. Leud. de hysp.
Lib. 2. cap. 11. quæst. 9. n. 12. et 15. et Lib. 4. quæst. 84. n. 3.
Cota coram Grill. decis. 210. n. 5, et in Romana Juris
franseundi. 9. Januarij prop. 5. Communio coram Me, et in
decisionibus huius Causæ altera nempe coram Maremonio
13 Martij 1609. S. et in terminis, et altera coram Buratt.
La 648. n. 8. Quod etiam non minus comprobatur eisdem Vallis
15. Denominacione, quæ tanquam nuncupata le Communanze non
leve præfert argumentum illam esse omnibus Tenuris adiac-
centibus communem, ut observat Cota in d. decis. 648. n.
9. coram Buratto.

Quous frustra quoque respectu fonsanilijs oppo-
nebatur, quod illud tanquam hanc eorundem confinia Commu-
nantiarum, et in tra Tenutam Sulphuratis, illius usus de-

beat

beat ad Serlupios pinateuè pertinere, quia dictum Fontanile
positum est intra Communantias satis pãnditis ocularis illius
inspectio in accessu C. P. mei Caroli Summ. illorum de Ser-
Lupis Litt. B. ibi: Edoppo fù adduto il Fontanile e ammanando
per le Communanze; adeo ut de eiusmodi Situazione, nec fue-
rit dubitatum in iudicio Rotali, in quo illud tanquam in Com-
munantijs positum ad Magdaleno pro indiviso spectare decla-
ratum fuit; Nec contrarium pre se ferre valet instrumentu
venditionis Senato Sulphurato, quatenus in illo enuncietur
dictum Fontanile existere vicino alla Casadelle Solforate, nam
dicta enunciativa probare quidem potest Fontanile prope dicta
Senatam situm esse, non autem quod intra illum positum sit,
16. cum dictio alla prope vicinitatem tantummodo imponet ex cumu-
latis per Barbo. tract. var. dict. pag. 1. n. 2.

Indequè non obstitit, quod dictum Fontanile constru-
ctum fuerit à Joanne Zelto Neperino, quod illud Serlupij
expensis proprijs reparauit, quodque demum in Instrumentis
locationum nullat de illo Tabula fuerit mentio. Quandoque
idem illius constructio per dictum Joannem facta non excludit
quominus Fontanile pertineat ad Communantiarum Condomi-
nos, cum fieri valuerit illorum expensis et de eorum mandato.
Reparatio uero facta ab illis de Serlupis, nil ignitum operatur,
cum non probetur in omnibus de eorum proprijs sumptibus, ac fi-
nè contributo aliorum Comprovidentium. Signanter què à non
semel etiam Mareionis Officiarij restorationis expensam
pro rata contribuerunt. Summ. N. 17. Litt. B. et denique
omnia illius descriptio in Locationibus Communantiarum Domi-
nium et pertinenciam nec pariformiter excludit, cum
27. sufficiat eadem Communantias fuisse locatas, ut etiam fon-
tanile in illis existens, tamen si non expressum censeatur
in Locatione comprehendendum ad Sept. in L. Julianus S. fin. ff.
de acc. emp. Mantie de factis. Lib. 4. tit. 18. n. 2. La-
cion de Locat. cap. 13. n. 47. et seqq.

Atque ex his Dominus Supervacaneum excōtinuare desinen-
 dere ad actus posterioris, qui: Tuncindè p̄ manu sententia obbi-
 nenda plena manu cumatabantur. Quoniam admittit etiam, quod
 potestis ex dictis actibus validior elucere ad commodum illoz.
 De Sulupis, ad huc tamèn manusentio Marerion: omnino
 18. Decernenda est, quic cum ex memorato triplici titulo clarè
 constet Odvillius bono jure, locum sibi vindicat conclusio, quod
 p̄ posteriorum quodcumquè absorbetur à prioribus ad tradita per
 Menod. De actinend. centid. 3. n. 683. Pohl. De manus.
 observ. 7. n. 83. Bota decis. 167. n. 9. et seq. par. 2. Divers. cor-
 ram Biddio decis. 396. n. 29. et in accent. Decis Bro. n. 4. et
 seq. par. 1; et decis. 409. n. 4. et seq. par. 18. et in Romana
 Donationis 30 Januarij 1697. S. atque ex his coram Me.
 Et ita utraque Parte acriter informante resolutum fuit.

Ferrariens. Pecuniaria
 Lunæ, 26. Aprilis 1700.

Argumentum

Articulus Ati, et quando ob anticipatam Solutionem
 licet valeat extinguere debitum cum pretij diminutio-
 ne, Latissimè in hac Decisione discutitur, et ex varijs
 circumstantijs affirmatiuè resolvitur.

Summarium

1. Prauitas Cause, et exemplaritas articuli exigunt
 maturiorem discussionem.
2. Anticipata Solutio cum credito diminutione non licet.
 Contrarium n. 3. et 4.
 Conciliansur autoritates n. 6. et 7.

5. Quæstio ista videtur potius Speculativa, quam practica.
8. Diminutio crediti ubi proveniat ex æmissione spontaneæ factæ per Creditorem, admittitur cum anticipata solutione.
9. Voluntaria diminutio crediti pro sua validitate requirit, quod nullo modo fiat labita catione temporis anticipati.
10. Declara conclusionem ex mente Angelici Doctoris.
11. Presumptio credere debet veritati.
12. Absentio omniis Testis non est contraponenda alijs Testibus formis examinatib.
13. Creditum venale, expositum nullo reperto Emptore assimilatur Meri ultroneo;
Et ideo licet extinguatur pro minori pretio etiam ab ipso Debitore n. 15.
14. Merx ultronea ita ueliscit, ut iuste valeat emi pretio diminuto.
16. Debitor non debet esse prioris conditionis, quam Tertius.
17. Solutio anticipata multis periculis, et difficultatibus subiecta est.
18. Obligatio occasionalis cenat cenante causa ob quam facta est.
19. Emptor ob periculum euictionis aci emptæ potest se excusare a solutione pretij.
20. Arraria magnorum Principum ob urgentias pro communi bono Reipublicæ sæpè sapienter expressa sunt.
21. Creditum erga Personam Superioris conditionis diminuitur in estimatione usque ad mediocritatem.
22. Immo habetur quasi pro deperdito.
23. Creditum ratione difficultatis exactionis, et periculi, non tantum provenientis ex parte Debitoris, potest adimi diminuto pretio.
24. Periculum ad hunc effectum consideratur, etiam in incertis modis, expensis, difficultatibus, Laboribus, ac Similibus.
25. Item potest licet adimi, quando Debitori Luerum cessat, et damnum emergit.
26. Mercator non presumitur solvere, nisi usure in magnam

Summam sine Interesse.

27. Qualitas Mercatoris non retinens pecunias otiosas sufficit ad probandum damnum emergens.
28. Lucrum cessare dicitur quando quis amittit summam, quæ non facta solutione fuisset lucrativa.
29. Lucrum cessatio non probatur ex remota facultate investendi, nam requiritur specialis, et in data occasione.
- Declarari, ut in n. 30.
31. Ad excludendam usuram presumptio est, quod interesse: sine omnes circumstantiæ ad actum necessariæ.
32. Ad justificandam rem in animo consistentem admittitur etiam verisimilis probatio.
33. Et desumitur etiam ex actu nullo, et ineffectu ato.
34. Pectus deponens de re ad proprium officium spectante moretur fidem.
35. Mercatores Florentini solent debitum anticipata solutione pro minori pretio extinguere.
36. Vbi adesse consuetudo extinguendi debita diminutione contractus sustinetur.
37. Consuetudini non defertur in materijs de fano suspensy.
38. Limita quando res est dubia.
39. In contractibus palam gestis usura presumptio non ita facile admittitur.
40. Nobilitas, et ingenuitas Contrahentis excludunt suspitionem damnati fano.
41. Invenisimile est, quod qui poterat alibi lucrum certum sibi comparare voluerit alio modo pro pari lucro acquirenda, usuram committere.
42. Vota deferre solet votis Theologorum, et Insigniorum Universitatum in his, quæ fano respiciunt.
43. Consultationes Theologice non sunt attendendæ, quando fundantur in facto diverso.

Decisio

Decisio CC.

163.

Causa hęc, quę jam diu in hoc Saero Tribunali volu-
 sur, et reuoluitur postquam acrius in gradu aestimationis
 in integrum sub die 10. Ianuarij, 1698. fuit coram Me-
 Disputato, ac pro illius denegatione conclusum, iterato exami-
 ni ob nouam audientiam Curatori Hereditatum Donaguini,
 et Belloni benigniter impartitam subiecta extitit sub die 4.
 Februarij sequenti anni 1699. cumque Defensores eiusdem Cu-
 ratoris propter existentiam pariter de quo principalis est questio, al-
 lius iustitiam pariter impugnantes exceptionem pro seorsu Labi
 usurarię antiquitus reiectam nouiter, ac Solemni apparatus exco-
 larent, Oni eadem die resolutionem Causę distulerunt de-
 mandantes, ut strictę tantum scriberetur super eadem presen-
 sa Labi; Quamobrem illius examine formiter adsumpto sub
 die 1. Aprilis prox. cum Patres in vobis minime fuerint con-
 cordes, eodem tandem pedulo pensatij omnibus his que, lincedo
 furo calamo proponebantur, ac pro qua communicatione, et distribu-
 tionum in formationum per decem dies ante, et responsoriam per
 quinque iuxta ordinem alius datum, us inde controuersia
 ex accuratiori, maturiorique discussione, quam non minus
 exemplaritas articuli, quam causę grauitas exigebant, expediri
 valeret, firmę existimantes dictum pariter de usuraria pra-
 ctice nullatenus dedarguere. conuenerunt in rescripto =
 standum esse in deuiso.

In facto siquidem constat, quod clar. mo. Franciscus
 Extensis Dux primus Mutinę sub die 10. Julij anni
 1648. pro totidem sibi mutuatijs consensit de Defensorem Joan-
 nis Josephi Donaguini Mercatoris Veneti in Summa Scutoy
 144. Ferrariensium, quam illi in duodecim annis, et annis re-
 stituere promisit. Sequenti anno eodem Dux vendidit Senata
 Diamantinam in Agro Ferrariensi portam Carlo Maris

Frescobaldo, qui cum loco pretij accollauerit in se onus soluendi
 debitum iudicatum iisdem modis, et formis eidem Ducis origi-
 nario debitori concessis, et per illic dictus Jornaquincius cre-
 ditor, qui idem creditum cum defalco, et pretij diminutione
 venate iam ex posuerat, absque eo, quod ob illius difficultate,
 et pericula Emporem aliquem valuerit adinuenire Summ.
 Ser. m. D. Ducis distributio die 2. Aprilis prox. N. 3. et 4.
 cum ipso Frescobaldo pertractare Super modis exigendi unica
 solutione dictum debitum, cumque ex duobus partibus, seu
 computis eidem Frescobaldo oblati post longas alloquutiones,
 et tractatus, ad mediantes etiam opera communcum amicorum
 fuerit per ipsum acceptatum, et stabilisum alterum ad usum depo-
 sitorum Zude, Venetorum ex tunc reddentium quatuordecim pro cente-
 nario pro annis quatuordecim dumtaxat cum amissione fortis, ut
 concorditer deponunt Testes remissoriales Summario Frescobaldi
 Distributio in propositione diei 12. May 1630. coram bon. me.
 vno N. 3. sine proinde ad effectum partitum sic ut supra
 stabilisum exequendi, factis calculis, compertoque, quod ad
 coguandam in annis 14. totam ^{vaum m.} dam quantitatem 8. 144. Fer-
 rariensium acquirerebatur annuus redditus ducatorum 10733, qui
 produe poterat à capitali Summa ducatorum 76664 $\frac{1}{3}$. in eadem
 Zecca inuestris, deuenit Frescobaldus eandem Summam duca-
 torum 76664 $\frac{1}{3}$. ad beneficium, et dispositionem Jornaquinci
 in d. Zecca constituere, ut patet tam ex minuta apud dicti
 partem d. preferito Summ. D. Ducis N. 1. 2. ; quam ex altera
 instrumenti Successive stipulandi, d. Summ. N. 2. ; Sed cum
 ex parte prefatus Jornaquincius ad consulendum propriis indigen-
 sis cuperet potius habere dictum capitale Ducatorum 76664 $\frac{1}{3}$
 in pecunia numerata quam inuestram in Zecca, in se esse pro-
 pterea pro illius actuali exbursatione penes Frescobaldum, qui
 ad ei complacendum illam ipsi, eiusque creditoribus breui manu
 persoluit, ut ex minuta prefati Instrumenti d. preferito
 Summario Ducis N. 2. ; et melius ex Testibus remissorialibus

2. Summario Frescobaldi n. 5.

Haec autem facti specie contenta planum undique fit
partitum predictum minime posse de usuraria praue habere
dargui. Quamvis etenim inter Theologos, et Canonicos non
Leui ad huc discordia Super eo, an licitus dici valeat contra:
ctus, quod mediante ob anticipatam solutionem minor ematur
credendum, quam contineat, cum negativam taceantur Diuu.
Thomas opusc. 67, et 73. cap. 8. vers. aliquis debet alteri censu
S. Antonin. in Summ. par. 2. tit. 1. cap. 8. §. 13. Soc. de iust.
et iur. Lib. 6. quæst. 4. art. 1. vers. quod autem illi non liceat
Molin. de iust. et iur. tract. 2. disput. 362. §. Sententia
Eec Azor. in tit. Moral. par. 3. Lib. 10. cap. 7. quæst. 3a
vers. 2. quæst. Sanchez. cons. Moral. lib. 1. cap. 7. dub. 18.
n. 2. et seq. Salas. in 2. Diu. Thom. tit. De usur. dub. 21.
versic. ex dictis Filiucc. quæst. Moral. tract. 38. cap. 5. n.
209. Card. de Sugo. de iustis, et iur. tom. 2. disput. 26. Sect.
7. n. 95. et seq. Castropal. tom. 7. tractat. 33. disput. 5. punct.
13. n. 6. et seq. Ignat. de Contract. tract. 30. tit. de usur.
disput. 106. Sect. 2. n. 30. Scotard. de usur. quæst. 39. n. 16.
et seq. ea ratione, quod cum illud minus creditori persolvatur
ex sola anticipati temporis causa, consideretur in contractu
mutuum fictum, seu palliatum usque ad diem adveniens
solutionis, quod tamquam manifestè usurarium sustineri
non potest.

3. Affirmativam vero late defendant Abb. et Innde.
in cap. in Civitate de usur. Caiet. in Summ. in verb. usura
ad fin. Nauarr. in manual. cap. 17. n. 32. et 33. et seq.
Ses. de iustis, et iur. Lib. 2. cap. 21. Dub. 8. n. 66. ubi te-
statur hanc opinionem docuisse, et tenuisse el. mo. Card.
Bellarminum Louanij, et Petram Parram Romæ, Samburg. ad
quæst. Decalog. Lib. 8. tract. 3. cap. 7. §. 8. Ludouicus Lopez
in institut. par. 2. cap. 37. Rosell. in verb. usurari. n. 8.

Conrad. de contract. quest. 67. P. Alphonsus à Vera in Summ.
 tom. 1. cap. 60. cas. 10. Labeo Gabriel à S. Vincensio de iustis
 et iur. disput. 9. quest. 7. n. 73. Siballin. de uniuers. rer.
 Humanar. Negotiation. lib. 4. cap. 4. art. 4. consec. 2. n.
 3. Scacc. de commerc. §. 1. quest. 7. par. 1. Sub n. 80 uers. Com.
 probatur tertio Marano resp. 66. n. 5. et seqq. ac per tot.
 par. 5. et innixi fundamento, quod cum aes uersetur in sim-
 plici Contractu emptionis, et uenditionis juris exigendi quodammodo
 integram creditum, nullum in eo considerari ualeat mutuum
 neque uerum, neque palliatum, in quo uideatur actione temporis
 anticipati, uel posticipati. Eadem potest usura, ut Subdunt Gas-
 briel à S. Vincens. 2. quest. 7. n. 73. in fine Dagnan. in cap.
 Nauigant. de usur. n. 40. et seqq. Siballin. de negotiat. §.
 consec. 2. Sub. n. 3. et 4. Leonard. de usur. d. quest. 39. n. 10.
 et seqq. Molin. de contract. tom. 2. disput. 361. Sub n. 3.
 uers. probat idem Caiet. Gratian. discept. forens. cap. 679. n.
 32. Marant. D. resp. 66. n. 2. et seqq. Cardenas in euis Cris-
 tolog. Super propositis damnatis ab Innoc. XI. disert.
 25. cap. 3. n. 33. et seqq.

In hac tamen questione, que Speculativa potius
 quam practica ueterè nuncupatur à Card. de Lug. de iustis
 et iur. disput. 16. Sect. 7. n. 96. Scacc. de Comm. d. quest.
 7. par. 2. Sub n. 80 uers. quia et si Caietani, unanimi omnes
 voto conuiniunt, quod si pretij diminutio conuenia sit non
 habito respectu ad solam temporis anticipationem, sed ad alias
 facti circumstantias, que aliquem iustum, legitimamque titu-
 lum ad illam paciscendam respicere possunt, tunc illam in conven-
 tionem citrà imaginabilem usuram laudem deducere ualeat, ut prope-
 ris concludunt idem Angelicus Doctor in citat. opusc. 73. cap.
 8. uers. Sed licet potest eadem excusatio Diuus Antonin. 1. par.
 tit. 1. cap. 8. §. 3. et 4. Sal. de emp. et uendit. Dub. 39. et
 tract. de usur. dub. 27. n. 4. Molin. de contract. d. disput.

361. per 606 Malder. tract. 5. cap. 3. dub. 5. Filius. quest. 1.
 Moral. tom. 2. tract. 35. cap. 5. n. 103. Beganald. in prax.
 for. penit. lib. 2. cap. 18. n. 312. et seq. Vers. de iure.
 et iur. lib. 2. cap. 21. dubio. 7. n. 59. et seq. Card. de Lug.
 d. 2. Sect. 7. cap. 1. n. 93. Wolff. in Summ. tom. 2. tract. 11.
 cap. 18. n. 126. Latei Bonino. in tract. de diminut. pret. cap. 4.
 n. 1. in fin. et 2. scacc. de commere. §. 1. quest. 1. n. 431.
 Castropal. tract. 33. d. disput. 3. punct. 13. n. 5. Spluchter
 verbo Usura 2. quest. 14. Rebelb. de oblig. iustit. lib. 9. par.
 2. quest. 13. n. 1. Siballin. de Negotiis. lib. 4. cap. 4. Artic.
 4. consec. 1. n. 1. Cup. de iur. et commere. illic. Commens. 3.
 §. 5. n. 27. et seq. Bonacc. de contract. disput. 3. quest. 3.
 punct. 10. n. 2. et 4. Scotard. de usur. d. quest. 39. n. 7. Cardonay
 in d. eius. Cris. Theologie. d. dissert. 25. cap. 4. n. 1. et seq.

Hocque indistincte admittunt etiam in iuris Reditorum, ad
 secluto solo dilationis insuita, ad Concurrence aliquo legitimo
 titulo eidemmet liceat anticipata solutione suum debitum minus
 redimere, ac extinguere, non secus, ac Tertio licitum est illud
 titulo emptionis acquirere, ut prosequitur idem Div. Thom. hoc
 Superiori citato Hauant. in manual. cap. 17. n. 232. et orinstit.
 Moral. lib. 10. de camb. cap. 2. sub §. penult. vers. in idominus
 tamen Bonaccin. oper. moral. tom. 2. de contract. disput.
 3. quest. 3. punct. 10. n. 4. in fine. ut et sicuti Persius Mos.
 tin. d. disput. 362. n. 2. vers. sententia. Eae Scotard. de usur.
 quest. 39. n. 18. vers. Ede tamen, et n. 18. vers. Nam ratione
 et n. seq. Scacc. de Camb. §. 1. quest. 7. par. 2. amplias. 3.
 n. 13. vers. ne etiam obstat Cardonay in d. eius. Cris. Theologie.
 d. dissert. 25. cap. 5. n. 45. Card. de Lug. d. disput. 26.
 Sect. 7. §. 1. n. 101. Filius quest. moral. d. cap. 5. n. 103.
 et seq. Beganald. in prax. for. penit. d. cap. 18. n. 311.

Porro in casu cuiusmodi non una, sed plures circumstan-
 tiae addunt preferentes Facscodalium et Tornaguineium

ex solo anticipata solutionis intuitu ad conseruatum partium
 nullatenus deuenire. Et enim Sese offert p^m, quod eodem Tomac
 quincius creditor non ex debitoris impulsu, minusque ex aliqua
 difficultate ad effectum capiendi aliquod Lucrum per ipsum fraudolen-
 ter incepta, sed sponte, et uoluntarie obtulis Frescobaldo dimi-
 nutioem crediti mediante anticipata illius solutione regulanda
 ad usum Plateri, uel ad usum Zecchi, ut expresse, ac conceditur
 dicti testes remissionales deponunt d^o Summ^o eiusdem Frescobaldi
 n° 4°. Indis enim remissis cum excompusum, seu diminutis
 non euenit ex temporis anticipatione, ad quam Debitor uoc-
 8. Luerit potissimum respicere, sed uerius ex ipsa remissione per
 eundem Creditorem spontaneè oblata, nemo est, qui non as-
 serat d^m contractum licitum omnino, et ab impio uosuraria
 Labe penitus exemptum, ut ex placito eiusdem Angelici Docto-
 ris in d^o opusc. 73. cap. 8. De uosur. uers. Sed sic potest eadem
 excusatio tradunt Molino De contract. d^o disput. 36. n^o.
 2. d. Sententia Eze Nauarri ad med. et d. dici secluso ad fin.
 Bebelb. de oblig. iustit. par. 2. lib. 9. quest. 13. n°. 2. uers.
 nisi creditor, et uers. quoniam quando conotat Layman. Pledog.
 moral. lib. 3. Sect. 5. traet. 4. cap. 17. §. 3. sub n°. 38. Corard.
 De uosur. quest. 39. n°. 18. Nauarr. in manual. cap. 17. n°. 48.
 et 231. et in cons. 15. per sot, et signantur n°. 3. De uosur. lib.
 3. Card. de Lug. som. 1. disput. 21. Sect. 4. n°. 46. Filiuee.
 oper. somo 2. traet. 35. cap. 5. n°. 107. uersic. inferitur 4° Card.
 Tolet. in summ. cap. 131. sub n°. 4. uers. tamen medi. uidean
 Cardenas in d^o. eius Ori. d^o. diuert. 25. cap. 5. n°. 48. Traff.
 decis. aur. par. 2. cap. 24. n°. 32, et firmat Bot in deci-
 sionibus eius Cause, altera nempe quod in prensa reperitur inter
 recent. par. 16. La 110. n°. 9, et altera edita 12. May 1690. Con-
 stito coram Sov. med. Ursino.

Quin' celet, quod Tomaquinius ad d^{am} remissionem de-
 uenit, ut anticipatam sui creditori solutionem reportaret,
 proin

9.
10.

quod indeque Frederobaldus illud plus acceperit ratione solius
 anticipationis temporis, siquidem illicite, et usurarie cum dicta
 voluntaria diminutio pro sui validitate requiratur, quod solutio
 nullo modo fiat labita ratione temporis anticipati, ut docet
Diu. Rom. in d. opusc. 78. dab. 8. Nam dictus Cornaguineus
 in oblatione controversi partem non respexit principaliter ad
 temporis anticipationem, sed potissimum ad usum pecunie, ex parte
 ipsius Cornaguinei, et ad privationem dicti usus ex parte Frederobel-
di, quod exuberat, ut eadem diminutio dici valeat licita, et a
 qualibet usura exempta, ut bene, ac notabiliter eodem loco ex-
 plicat idem Diuus Romae ibi = si autem accipitur plus quam
detur simpliciter propter estimationem vendentis vel ementis
ampliores in uno tempore, quam in alio, propter omnium causarum
predictarum, vel etiam propter dilationem rei in uno tempore,
quam in alio, tunc potest fieri sine vitio usure, quia superabun-
dantia cuiusmodi re compensatur ex ampliori valore rei in se pro-
tempore, pro quo accipitur cuiusmodi superabundantia, et non
accipitur pro temporis dilatione.

Hec dicta spontanea remissio videbatur excludi vel
 ex indigentis Cornaguinei, inter quas verisimile non est ipsum
 voluisse in Summa adeo conspicua liberalem existere, vel ex
 regulamento facti ad normam Reud, cum subtili additione
 duorum anarum ultra duodecim non obscure denotare nil
 fuere ex libera conditionis voluntate remissum; vel ex quo post
 iam stabilitam conventionem Joannes Baptista Bencius alter
 ex Testibus suggererit Frederobaldo, ut compensum regulares
 ad usum Reud, quod sane ostendit Cornaguineum nequaquam
 se dictum partem tanquam sibi ignotum offerre; vel de
 munus ex assertionibus Picini Notarii super eo eminis, quod
 ipse in eius animadvertionibus ad instrumenti Minutam
 factis delineaverit verbum illud offerre sudens non esse
 vero, et esse una partem, et de Cornaguinei offerre

tal partito al Frescobaldi.

Presumptio siquidem elicitur ab Inverisimilitudine, quod
 11. Jonaquincius in angustijs positus voluerit spontaneę liberali-
 satis actum exercere, neubiquamı merebatur allegari, namı cum
 illa probeatur ex facto positius jamdictę voluntarię, oblationij
 juxta auctoritates proximę allegatas quilibet inde contraria pre-
 sumptio cedere debet veritati ad Sept. in l. ille aut ille §. cum
 in verbis ff. de legat. 3. §. tria. controu. 360. n. 98. et seqq.
 Nota decis. 21. n. 21. et seq. et decis. 19. n. 9. et seq. p. 19.
 recens. Regulamentum vero factum ad normam Recę, prese-
 fert quidem gratuitam remissionem partis debiti quod quanti-
 sateno fuisse regulatam ab usueiusdem Recę, sed non inde
 tollit spontaneam voluntatem Creditoris remittendi illud plus,
 quod iuxta d. m. usum excederet summam anticipatę solutam.
 Suggestiones rursus prefati Joannis Baptistę Bentij non ex-
 cludunt precedentem oblationem factam a Jonaquincio, ad
 partiti conclusionem ad eius instantiam stabilitam, cum valeat
 stare simul, quod de Mense Augusti conclusum fuerit parti-
 cipatę, solutionis alterutro ex prenarratij duobus modis regu-
 landę, quodque successivę Bentius consuluerit Frescobaldo
 regulamentum ad usum Recę, ut late observat Nota in mea
 12. preterita decisione §. maioris quidem, et demum de asser-
 tionibus Sicini in eij caruli i emistis nulla p. n. i. s. Laben-
 da est ratio, cum illę, tanquam provenientes ab unico Tesbe
 contraponi. Tandı merentur de positionibus aliorum decem
 Vestrum formiter examinatum, ut firmat Nota in recens.
 par. 18. decis. 798. n. 10; et in Romana fideicommissi 12.
 Februarij prox. §. Quod certius in fine coram Me.

Et dicitur certius procedere dicebant Domini, ex quo
 Jonaquincius dictum eius creditum quampluribus alijs
 Mercatoribus venale jam exposuerat cum debito defales,
 absque eo, quod inventus fuerit, qui d. Emptioni vellet ap-
 plicare

plicare, ut dilucidè consistis ex geminis Epistolis, altera nempe
 ab eodem Tornaguincio Scripta Sebastiano Cionaccio Mercatori
 Ferrariensi ibi = Se V. Saucio di uolente attendere alla
compra di parte di conto assegnamento con un debito di falso
ui attenderò uolontieri, et altera Leonardi Tempij Complementa-
rij illorum de Acciaiolis, et Marcellis directa prefato
Tornaguincio ibi = Mai potrei indurmi a persuadere l'imie-
Compagni ad applicare all'accollamento degli effetti di V. S.
nel Ferrarese, perche a Bonas li Strano del Sicuro ante-
riormente obligati al Monse Estense; però in questa parte
V. S. non si affatidi, eccerchi pure di rimediarui per altri uerti,
ut in d. prefato Sum. D. Ducis n. 3. et 4.; Cum namq.

13. creditum venale expofitum nullo reperto emptore assimiletur
 sur merci altroneq, qz, in communi estimatione uilescit

14. pro 3ª parte, seu ut alij, uolunt etiam pro dimidia, adeo ut
 pro pretio diminuto ualeat iuste emi, ut tradunt Less. de
 iust. et iur. cap. 21. Dub. 4. n. 33. Trulener. oper. moral.
 Lib. 7. cap. 20. n. 9. Dian. par. 1. tract. 8. resol. 23. Carol.
 de Bauir. in Miscellan. cas. conscient. opusc. 2. quæst. 246.
 Lib. 2. Cardenas in cris. ad propos. damnat. ab Innoc.

15. XI D^o dinst. 23. cap. 4. n. 37. fatius proinde, ac magis
 licitè ualuit idem Faencobaldus quamuis debitor diminutè suum
 debitum extinguere, ut in specie post Nauarr. cons. 18. de
 usur. ponderant Steplan. a S. Zaeger. de iustis, et iur. Lib. 2.
 de contract. cap. 32. n. 9. in fine P. Alphonous a Vega in
 Summa par. 1. cap. 60. cas. 9.

Nei aduersandur auctoritates in contrarium allegate,
 quatenus id prohibitum a sperant respectu Debitoris, qui precise
 tenetur suam adimplere obligationem, Quoniam ille proce-
 dunt in serminis, quibus creditor venale eius creditum expo-
 nat ob aliquam difficultatem in illius exactione per Debitu-
 rem interpositam, tunc namque cum debitor iure teneatur
 difficultatem præd^a auferre, non potest proxiuam Debitu

extinguere, ut in Specie post Nauarr. cons. 18. de usur. ponderant
 Stephan. à S. Gregorio de iust. et iur. lib. 2. de contract. cap.
 32. n. 9. in fine S. Alphonsus à Vega in Summa par. 1. cap.
 60. cas. 9.

16. Nec aduersantur auctoritates in contrarium allegatæ, quæ
 tenent id prohibitum asserant respectu debitoris, qui precise
 tenetur suam adimplere obligationem; Quoniam illi procedunt
 in terminis, quibus creditor venale eius creditum exponat ob ali-
 quam difficultatem in illius exactione per Debitorem interpofi-
 tam, tunc namque cum debitor ipse teneatur difficultatem
 prædictam auferre, non potest proprium debitum minori re-
 dimere. At quando venalitas, prout licet non evenit ex ali-
 qua causa, que sit ex parte Debitoris, sicut possent alij Empto-
 res, ita poterit idem Debitor eo minori pretio, quo ab alijs
 emendum fuisset, proprium debitum extinguere, nisi peioris
 conditionis, quam Tertius euadat, ut alijs omnis optime di-
 stinguunt Less. Lib. 2. d. cap. 21. Dub. 8. n. 89. vers. Respon-
 detur si creditor Cardenas d. d. d. d. d. d. cap. 5. n. 45.

Prois neque obstant generales regulæ, quod iura,
 nec etiam à sponte dantibus exigere valeat, quodque requisi-
 tiones, et preces eorum, qui pecunijs indigent, nequeant Contra-
 hentes ab illius macula eximere; Nam dicte regulæ, ut potest
 iuribus suppositis, quod Contractus sit in se ab initio usurarius,
 remanent præsentibus Hypothesi omnino inapplicabiles, cum iuxta
 Canonistarum, et Theologorum Sententiam Superius laudatam,
 remissis, de qua agitur tanquam spontanea, et non intuitu
 anticipatæ solutionis stabilita, sit ab usuraria prauita-
 te immunis, et exempta.

17. Secunda uero circumstantia, quæ omne pariter usury
 maculam abstergit, prædictæque Contractentes non ad solam tem-
 poris dilationem respexerint, a resultat prædum ex periculis, et dif-
 ficultatibus generalibus et remotis, quibus subiectos sunt iuris
 modi

modi participatae solutiones, ob contrarios fortis, euentus, qui
 deterioritatem status debitoris eod. interimi gignere valent, ob
 ponderant Card. de Luca de iustit. et iur. disput. 26. sect. 7. n.
 96. Leonard. de usur. disput. 39. n. 7. ubi, quod rarum est
 pluribus periculis et sumptibus, non esse obnoxiam stacc de
 camb. s. i. quæst. 7. par. 1. n. 80. vers. Quia et si, et n. 87.
 vers. Subdeclaro, ubi quod nunquam datur creditum infra cer-
 tum terminum exigendam esse vidigie securus, et advertit loc.
 in Decis. eius causæ, Laua. par. 16. sub n. 5. Sed etiam ex
 pluribus incommodis, et difficultatibus, quibus dictum creditum con-
 traquini specificè ad de proximo obnoxium erat, tam respectu
 Frescobaldi accollatis, quam seren. Ducis originarij Debitoris.

- Respectu inquam Frescobaldi accollatis, nam cum ipse
 non esset immediatus Debitor Comagunei, sed eius obliga-
 tio emanaverit tantum occasione emptiois Penute, Diaman-
 ting, et loco illius pretij, utique si Superueniebat euictio dictæ
 Penute ex parte creditorum anteriorum D. Ducis, quibus hy-
 pothecata reperiebatur, vel ex aliquo accidenti resolvebatur
 venditio, prout de facto paulo post resoluta remanet ob sus-
 peruentam Constitutione San. mei Innocentij X. vetan-
 tem alienationes bonorum stabilium in forenses, de qua
 late actum fuit in Decisionibus editis in ferrariens. Penute
 Diamanting inter Ser. Ducem, et Frescobaldum nuper-
 rimè impressis penes Mans. consult. 377. et duabus Regg.
 18. ex utroque ex dictis capitibus eiusdem Frescobaldi obligatio
 sublata remanebat, iuxta naturam debiti occasionalis,
 de qua Card. de Luca de aequal. disc. 98. n. 4. et de credit.
 disc. 71. n. 6. Amat. resol. 21. in princip. Cotta de ius. 428.
 19. n. 2. et seq. par. 1. acc. nec ipse tenebatur amplius d. debi-
 tum loco pretij in se accollatum persolvere, ut probat Sext.
 in l. si post perfectam §. de euict. glon. magistralis in l.
 ex yis prædictis verb. ex empto Cod. eodem, quam ibidem se-
 quuntur Bald. sub n. 2. vers. dicitur et Castren. n. 21.

Surd. decis. 253. n. 18. et seqq. Mangil. de euct. qu. 56. p. 3.
 n. 15. et seqq. ubi quod ad effectum evitandi solutionem pretij
 sufficit Impotri etiam sine lite cum eue alteri obligatam Cor.
 coram Boyes decis. 265. n. 2. coram Puiol. decis. 409. n. 11.
 et in rec. par. 22. decis. 225. n. 1. et in Romana Saluian.
 28. Ianuarij 1693. in princip. coram bon. me. Benineasa, 6. Jan.
 1695. S. Inuititia, et 15. Martij 1697. S. 1. coram B. P. me.
 Mato.

Respectu vero D. Ducis, cuius originalis obligatio in capi-
 tus cuiusmodi acuitatebat, ac itidem non sine difficultati-
 bus, et periculo exactionis pertrantibat. Quandoquidem ultra
 quod ob anteriorum hypothecas Montis Essentis, ac totum ascen-
 dentes ad ^{ad m} 200. et ultra omnia eius bona in statu Dedicō epi-
 sentia, ac pro controverso credito expresse obligata, adeo inus-
 tata reperiebantur, ut ex de causa dictum creditum nullum
 unquam valeret Emptorem adinuenire d. progreto Sum. D. Du-
 cis n. 3. ad difficultatem reddendam illius exactionem concur-
 rebant proferenda qualitas, et conditio eiusdem D. Ducis, qui, et si
 de cetero eximia pietate, jus suum unicuique tribueret, attamen
 cum esset supremus Princeps poterat succedere, quod ob longē
 maiores urgentias, quas pro communi bono Reipublice, Magnorum
 Principum Araria sepe sepius patientur, nec directivē ad mu-
 sui extinctionem cogi poter. Unde propterea Summo jure Superio-
 ris conditionis qualitas in Debitore habetur in communi
 Hominum estimatione, ac per Doctores reputatur iuxta causa
 diminutionis valoris crediti etiam usque ad medietatem, ut ad-
 versant Salamantin. in curs. Prolog. moral. tract. 14. cap. 2.
 punct. 11. S. B. Scacc. de camb. S. 1. qu. 10. 1. n. 434. S. Reglan.
 i. S. Gregor. de iust. et iur. lib. 2. de contract. cap. 32.
 n. 70. cum tali casu creditum habeat quasi pro perditio
 iuxta illud Ecclesiast. 8. n. 15. noli fenerari homini fortioris
 quod si feneraveris quasi perditum habes.

Gosen

23. *Steno* autem, quod dictum creditum admodum difficile
 esset exactionis, Sed etiam valde periculosum, neque ad eueni-
 ent ex facto, aut culpa aliqua *Fraescobaldi* Debitoris, Sed ex
 natura ipsius crediti, alijsque accidentalibus causis, nemini du-
 bium est, quod *Licuit* eidem *Fraescobaldo* anticipata solutione
 illud pro minori pretio redimere, ut tenet communis Sententia
 quam sequati sunt *Diuu. Antonin. Archiepisc. Florent.* in
 tractat. de usur. cap. 3. §. 12. n. 23. tom. 7. *Abb. in cap. De parte*
Sub n. 6. De alienat. mut. judic. caus. fact. Nauarr. Lib. 3.
De censur. cap. 2. par. 5. Dubio. 11. n. 105. et seq. Valen. tom. 2.
Disput. 5. quest. 20. punct. 2. conclus. 4. Malden. tract. 14.
Solon. quest. 78. artic. 2. controu. 26. Rodriguez in Summ. par.
2. cap. 83. n. 3. Sen. de iust. et iur. Lib. 2. cap. 23. Dubio.
4. n. 43. Solas De uendit. Dubio. 21. n. 5. Gabriel. à S. Vin-
cent. De iust. et iur. 2. disput. 9. quest. 7. à n. 73. usque
ad 76. Anton. à Spirita Sancto in direct. Confess. tract. 10.
Disput. 17. Sect. 10. Siballin. De uniuers. per. human. negotiat.
Lib. 4. cap. 4. art. 4. consuet. 1. n. 1. Zuttier. canonic. quest. Lib. 1.
cap. 39. n. 33. Marant. controu. jur. resp. 66. n. 18. par. 3.
filuester in Summ. in verb. usura cap. 12. §. 14. Boninseg.
De diminut. pret. ob anticip. Solut. cap. 4. n. 7. ad med.
Mancic. De facis. Lib. 4. tit. 13. Sub n. 16. Scacc. de
Camb. §. 1. quest. 1. n. 430. et seq. et quest. 7. ampliat. 3.
Sub n. 3. alit. Nam respondes.

Nec dictas difficultates, et pericula remoueri posse
 uisa sunt ex quo *Ser. mus* *Dux* in *Statu* *Ecclesie* quamplurima
 alia possideret bona, quae ob eorum ingentem ualorem pro *Eoe*,
 alijsque *Debitis* satisfaciendis sufficiebant. Quoniam nonnulla
 ex illis, eo signante *Palatium* *Urbis* fuerunt illi *cepsa* per
B. C. A. vigore *notissimi* tractatus *Pisarum* in *iti* de
 anno 1664. *Licet* *Longè* post contractum, de quo agitur,
 celebratum *De* anno 1649. *Qtera* uero non *docentur*

adeo eximij valoris, ut pro dictis anterioribus Debitis, Montij
 scilicet Escentis, ac dotium, dici possent sufficientia, et in
 omnem casum, cum negari saltem non valeat, quod creditum ex
 his omnibus emerit valde intricatum, ac difficile exactionis, pro-
 ut docuit ipsa Experiencia in Frescobaldo, qui post resolutam
 Venetiz, venditione vigore Constitutionis Innocentiane,
 antequam illius satisfactionem a Domino Duce obtineret, opus
 habuit acerrimam licentiam cum pluribus incommodis, magnoque
 dispendio substinere, locuti quoque Sufficit, ut eodem Frescobaldoy
 ratione periculi valuerit eijus debitum cum defalco extinguere,
 cum Doctores ad hunc effectum dictum periculum considerent
 etiam in incommodis, expensis, difficultatibus, retardationibus,
 Laboribus, ac molestijs, quas emptor pati potest in crediti
 exactione ex animaduertis per *Sup. in cap. Nauiganti De usur.*
commentar. 13. §. 55. n. 126. vers. si autem nomen illud sens.
Odiciuse, et jur. Lib. 2. cap. 21. Odubis. 8. in princip. Bonaccin.
oper. moral. tom. 2. tit. De Contract. Disput. 3. quest. 3. punct.
10. n. 4. Molin. d. disput. 361. n. 2. vers. Sententia Nauarri
in fin. Scaec. de Camb. d. §. 1. quest. 1. n. 431. Card. de Lug.
d. disput. 26. Sect. 7. n. 93. Marant. d. respons. 66. n. 28.
 Lib. 3.

Tertia demum Circumstantia cuiuscumque usurarij
 exceptionis pari formiter exclusiva elicitur ex damno emer-
 genti, et Lucro cernente, quae exinde Frescobaldus in Euiusmodi
 anticipata Solutione passus fuit. Quando enim in huius Con-
 tractibus alterum ex his duobus concurrat, communis quoque
 Sententia est anticipata, ac diminuta Solutione Debitum
 Lucro, validique extinguere potest ad tradita per Siluester. in *Summ.*
verb. usura cap. 2. n. 74. versic. Non obstat sens. de iustit.
et jur. Lib. 2. d. cap. 21. dubis. 8. n. 68; et sub n. 73. versic.
ad eam rationem Nauarri. in manual. cap. 17. n. 31. et 21.
Bartholom. a S. Fausto disput. 6. quest. 32. n. 4. Ugolin.
 De

De usur. cap. 4. §. 3. in fine Bonaccin. de Contract. disput.
 3. quest. 3. punct. 10. prop. 1. n. 3. Soc. de iust. et iur.
 Lib. 6. quest. 1. artic. 3. Stephan. à S. Gregorio eodem tract.
 cap. 31. n. 10. cum seq. Pancrat. quest. moral. tract. 2.
 Miscell. quest. 59. in fine Carol. De Baucis miscell.
 practie. cas. consc. quest. 58. tom. 1. Venn. quest. moral.
 tract. 3. quest. 11. Sect. 2. n. 15. Cotard. De usur. quest.
 39. n. 18. Hurtad. de iustis. tract. De contract. disput.
 3. difficult. 9. Villabaz. tom. 2. tract. 22. diffic. 7. Covar.
 riv. Lib. 3. var. cap. 4. n. 5. Traff. Decis. aur. par. 1. Lib. 2.
 cap. 112. n. 29. et seq.

Et sane damnum emergens minimè valuit in du-
 bium crederi, cum illud manifestè apparuerit ex iure quo
 Prescobaldus pro parandis pecunijs ad faciendam vicariam no-
 tabilem, et anticipatam solutionem ducatorum 76664. $\frac{1}{3}$.
 magna cum alijs Mercatoribus contraxit debita, de quibus
 in d. p. referito Summ. D. Decis. n. 5. et quidem sub usuris,
 ut probat etiam Sebastianus Cignaccius deponens se fuisse
 à d. Prescobaldo requisitum, ut ei subministraret scuta vi-
 ginti quinque, vel triginta millia ad interesse limitatum, ut
 debitum sub usuris pro eadem notabili solutione faciendam con-
 tractum extingueret d. Summaris Prescobaldi n. 4. §. Bonus

26. Debitis, sed cursus Mercatoris conditis in ijs, qui pecunias
 subministrarunt, que presumere non sicut ipsi voluerit
 adeo ingentes Summas sine interesse Mutuae ad tradita
 per Gratian. discept. for. cap. 622. n. 10. Sabell. in Summ.
 tom. 3. §. Mercator n. 15. Card. de Luc. De usur. disc. 12.
 n. 21. vers. Quarto ex magnitudine, sum etiam ex quo am-
 sit fructus eisdem pecunijs, quos ad rationem 24. pro censena-
 rio ex Inuestimento in Tecca. faciendo perciperet, quando
 de cetero ad hunc effectum satis sufficiens reputari debet.

27. quod Frescobaldus tunc temporis fuit publicus Mercator, ut inde ob privationem vni pecunie, quam nullatenus otiosam acinueret, dici posset in damno ex firmatij per Bot. coram Molecan. Decis. 3. n. 5. de usur. et coram Zarab. Decis. 36. n. 8. et seq. et in Romana Pecuniaria 12 Martij prox. §. Quoniam coram Me.

Atque ex Evidenti etiam resultat causa Lucercensis, nam cum Frescobaldus intenderet, et propter dictam Summam ducatorum 76664 $\frac{1}{2}$ ponere in Zecca Veneta ex illaque spatio quatuordecim annorum Summam totum debitum exquantem retrahere, quemadmodum exinde ad complacendum Donaguruis creditor offerenti se eandem Summam unica, et anticipata solutione loco Baner, seu Zeccæ, recipere, subtraxit sibi fructus eiusdem Summe usque ad memoratam quantitatem, dubio procul percipiendus, ubi pariterum, seu incomparum ratione Luceri, quod in inser-

28. lapsu 14. annorum eidem Frescobaldo cessavit, potest, ac debet omnino sustineri, ut procedenter firmavit Bot. in d. Decisione eius Cause. Lo. 110. n. 16. et seq. par. 16. recens.

29. Non assensu responsione, quod probatio Luceri cessantis verificari debeat in casu speciali, et ex individua occasione particularis, ac certi investimenti, de qua proxiè, ac concludentè constare debeat, non autem ex simpliciter, ac remota facultate investendi in Zecca Veneta, ut sequendo, notissima Castrentis requisita in L. 3. ff. De eo quod cert. loc. firmavit antiquitus Bot. coram Molecan. d. Decis. 3. per tot. De usur. et nouissime alijs cumulatè in dicta Romana Pecuniaria 12 Martij prox. §. Quoniam et si Domini coram Me. Inimicè sententia cuiusmodi procedere videbatur in casu, quodammodo, et incertè persuntur simpliciter propter moram Debitoris, et in penam.

(Vilase)

- Dilata solutionis, non tamen quando us in presenti questio
 est de Lucris per debitorem amittis ob neglectum ad in-
 stantiam creditoris investimentum, cui pecuniæ, unica vice,
 et anticipatæ, persolutæ, reperiendæ destinatæ; Hoc enim
 30. in casu cum Lucrum videatur deperditum ex facto Dona-
 quini creditoris, qui maluit d. summam in Banco Zeedæ
 investendam in pecunia numerata, et antè tempus habere, pro-
 batio pernece facienda laud est iuxta requisita Paul.
 Castrensis, ut distinguendo tradis Card. de Sue. de usur.
 Dic. 18. n. 20. verò aut agitur de altero intere, eo fir-
 mar Bota coram Dunoze. Jun. Decis. 627. n. 7. et seq. et
 pass. Torr. de pact. futur. Succes. Decis. 16. n. 9. et seq.
- Hæc destinatio prefati Investimenti ex parte Fresco-
 baldi Debitoris in controversiam deduci potest; Ea siquidem
 resultat, cum ea conelatione eiusdem partis, in qua cum Con-
 tradentes habuerint respectum, et relationem ad investimen-
 tum Zeedæ Venetæ, quod iuxta sensum Curatoris Licis, et
 valide fieri non poterit sine speciali destinatione ad Lucrum
 ex illo retrahendum, intrat sane præsumptio, quod destinatio
 31. cuiusmodi præceteris, quodque omnes circumstantiæ, dicto
 actu necessariæ, ad excludendam usuram interuenerint ad
 Sept. in l. merito ff. pro Soc. et l. dolum ff. de dol. Cot.
 in rec. Decis. 518. n. 3. par. 18. et Decis. 34. n. 15. par. 19. sum
 etiam ex inuersione similitudine, quod dicti Contradentes voluis-
 sent in memorata Conuentione longas, exactasque calcu-
 lationes comprehendentes etiam tertiam partem vnius Duca-
 ti conficere, valoremque, ac fructum d. Investimenti mar-
 gno Labore, ac studio vimare nisi Frescobaldus in dicto Banco
 Zeedæ, suas pecunias implicare proposuisset; Dicta autem
 inuersione similitudo non modicum confert ad probandam præce-
 dentem destinationem, quia cum hæc consistat in animo
 32. ad illam justificandam non acquiritur certæ, ac potissima proba-

tio, Sed etiam verisimilis admittitur, ut moner Nau. cons.
370. n. 6. ad med. cum demum ex duabus minutis exarar-
tis ad stipulandum instrumentum inter Frescobaldum, et
Jornaguineum, in quarum prima idem Frescobaldus expres-
se declaravit se investiturum infra sex menses dictam
summam ducatorum 7664 $\frac{1}{2}$. in Banco Zecca, illamque
sic investitam una cum folio Lucis assignare promissis
Jornaguineis in extinctione proprii; Debiti d. peritio
Summario D. Ducis n. 6. m. 2. In alia vero post narrata

dictam pecuniarum destinationem Contradentes ab illa
recesserunt, atque ex motu, quod Jornaguineis magis
expedit eandem pecuniam in proprios usus ante tempus
convertere, illam Frescobaldus loco investmenti in Zecca
faciendi eidem Jornaguineis anticipatè persolvit d. Summ.
n. 2. Ex his enim pecunie destinationis tanquam proveniens
à declaratione illius, qui destinare debebat, concludenter
verificata dici potest, quamvis etiam d. minuta reman-

33. sciant inefficaces, nam cum, ut dictum est agatur de re
in animo, et voluntate Contradentium consistente, rectè
etiam desumitur ex aequo nullo, et inefficace, ut tra-
dunt Mancic. de coniect. Lib. 3. tit. 2. n. 6. Torr.
de pact. futur. Succes. Lib. 6. cap. ii. n. 27. Card. de
suc. de fideic. disc. 204. n. 21. Romat. Decis. 50. n.
29. Bota. decis. 447. n. 6. coram Merlin. decis. 76.
n. 15. coram Ubay, et in recent. decis. 94. n. 18. pars. 9.
decis. 358. n. 33. pars. 10. et decis. 412. n. 5. pars. 28. tom. 2.

Haud subrisens, quod Frescobaldus ex duobus
sompas sibi p. Creditorum oblati, alterum ad usum
Zecca, prelegerit, postquam pecunias brevi manu Jor-
naguineis persolverat, quodque ideo imperceptibile sit, quod
ipse

ipso uoluerit, aut possent eundem temporis easdem pecunias in Banco Recca investire. Nam quidquid in adhaerentem asseruerit Bentius parum memor temporis, quo partitum conclusum fuit, ceteri Besses expresse deponunt se computum ad usum Recca, fine pro electum de Men. se Augusti anni 1649, quod tempore nulla facta fuerat solutio, ut in d. Summ. anni 1690. N. A. Unde bene potuit de tunc Francesco Baldus pecunias ad huc penes se existentes in uerimento Recca, destinare, ut patet ad sensum.

34. Minus refragante presupposita incertitudine Inuestimenti uel ex quo illud dependeret ab arbitrio Senatus, sine cuius licentia adimpleri non poterat, uel quia fuerit tantummodo permixtum partitipantibus Nauium, aut illis, qui Nobilitati Venetae aggregari cupiebant. Quoniam assensu Licentia Senatus requirebatur pro mera, et simpliciter formalitate, ne quod aliquis impediret liberam acquisitionem dictorum Inuestimentorum, dum omnibus, illam presentibus concedebatur. Restrictio autem facultatis inuestiendi ad solos Partitantes Nauium, et Aggregandos Nobilitati Venetae non subistit, cum dicta facultas in aperiensione Depositi fuerit per Senatum omnibus generaliter impartita, ut distincte de his omnibus testatur Officiarius eiusdem Recca, cui tanquam deponentis de ore ad eius officium spectante plena fides tribuenda est ad firmata per Rob. in recens. par. 9. Decis. 118. m. 7. et in Carpentorac. A. 16. Junij Superioris anni 8. Ultra quod enim coram Me.

Et in hanc Sententiam eo etiam procliuiores uerunt Domini, ex quo ultra circumstantias magis specificas, et essentielles Superius enumeratas, quarum quilibet se iunctim sufficit ad totalem praesentem usum, et exclusio-

- nem, alia insuper accedunt pariter validitatem mirifice comprobantes. Quarum prima elicitar ex communi usu, seu Consuetudine Similium Scomptorum inter Mercatores Venetos, et Florentinos, prout inseri primos referunt Jesses in puzbes viso Summaris D. Ducis N. 4. et inseri alios testatur Bo-
 35. cinsegn. in suo tract. de vendit. ante tempus cap. 23. n. 2.,
 36. Etac enim stante pro validitate contractus omnino concludend.
est la deducis per farrea: alleg. 23. n. 6. Prat. Discept. for.
cap. 28. n. 15. tom. 4. Tiballin. de usur. Lib. 1. art. 2. cap.
1. Conciol. alleg. 1. et 2. utrobique n. 55. Mengal. in prom-
ptuar. Theolog. verb. Debitum n. 17. Cagge. Latr. decis. 116.
n. 1. Rosa in decis. 30. n. 12. post primum vol. Consilior.
 37. Harinacc. non relevante, quod in materijs de fenore suspectij
laud solent Consuetudini deferri, quia quodquid sit ubi con-
stat de mala fide Contrahentium, et quod pravis usuraria
adeo sit manifesta, ut nullo velamine offuscari valeat, in
 38. presenti certum est, quod sine ex dictis circumstantijs omnem
fenoris suspicionem excludentibus, siue ex rei dubietate,
quam in abstracto involuunt Diverse Doctorum in ser. Serje
dividentium opiniones, standum est Consuetudini interpretata:
siue Regionis, ubi Contractus fuit gestus, ut distinguendo
tradunt Cyriae. controu. 68. n. 24. optime Scacc. de Camb.
S. 6. glon p. ma n. 48. et segg. Card. de Luca de usur. disc. 11.
n. 11. Tiballin. eodem tract. lib. 2. cap. 2. art. 1. n. 3. ver.
Suppone in primis Late Rota Florentina penes Balducc.
ad Camon. decis. 49. n. 6. et segg. et Rota nostra in Ro-
mana Cambiorum 16. Januarij 1699. S. Sed insuper coram
B. P. D. meo Muso.

Emergit altera ex publicitate actus, qui non nisi
 mediante Longo tractatu, atque opera plurium insignium
 Mercatorum ad finem perductus fuit; Sicut enim in

Con:

Contractibus clam, et in absconditis gestis facilius presumitur
 usura, ex quo feneratorum non solent publice illicitos Con-
 tractus inire, ita e converso in illis, qui palam geruntur,
 39. presumptio damnata feneratoris additur difficultas ex notatis per
 Gratian. discept. 679. n. 27. Clarin. controu. 29. n. 71. et
 seq. et controu. 40. n. 67. et seq. Couar. var. resol. lib.
 3. cap. 8. n. 3. Caren. resol. 21. n. 22. C. D. meus Anual.
 de communi et merita disc. 67. n. 22. Sperell. decis. 28.
 n. 60. Bot. in recent. decis. 94. n. 24. par. 15.

40. Descendit tertia ex nobilitate, et ingenuitate Fresco:
 baldi feneratori non soliti, quod non minus influit ad eli-
 cendam usurae suspicionem ex ponderatis per Clarin. d.
 controu. 29. n. 73. et seq. Mantie. de tactis. lib. 8. tit.
 25. n. 4. et 9. Caren. d. absolut. 21. n. 23. Aetolin. resol. 88.
 n. 44. Card. de Sue. de usur. discurs. 12. n. 36. B. D.
 meus Anual. d. disc. 67. n. 21. Mars. Medic. decis. Senon.
 exam. 20. n. 10. et seq. Sperell. d. decis. 28. n. 62.
 Bot. d. decis. 94. n. 25. par. 15. recent. Signantem

41. quia imperceptibile prouisio uideatur, quod idem Fresco:
 baldus, qui Licet, et valde poterat ex investimento proprio
 pecunie in Zecca faciendis cogualem summam ^{quod} 144. in
 annis quatuordecim percipere, uoluerit honorem suum, et Ani-
 mam detestabili hoc crimine genere pergrauare, ut eis fieri
 uerbis arguit Bot. decis. 126. n. 24. par. 14. recent.

42. Et eandem se se offerat uota insigniorum Uniuersi-
 tatum Orbis Catholici, ac p. mi. Ordinis Theologorum Urbis,
 et Patrum Penitentiariorum S. Petri, in quibus istius parti-
 ti circumstantijs peculiariter examinatis, acque funditus
 per principia enucleata conclusum fuit Contractum
 ab usuraria labe immunem esse, ac prorsus exemptum,
 quibus sane in hac materia potissimum, quod inter esse Ani-
 ma primario respicere uideatur, Bona solet per se pende-

43. fene, prout aliis consimili eorumdem Penitentiariorum
 Voto in usura exclusionem detulino constat ex Decis. 166.
 n. 26, et qd par. 4. tomo 2. recent, et in Romana, seu
 Romana Cambium^{ma} p. Julij 1699 §. Verum coram B. P. D.
 meo Ansaldo; Quia aliquid in contrarium delectare visa fuerit
 quaedam consultatio Theologica per Curatorem Agreditarum ex-
 hibita; Cum enim illa exarata fuerit cum facti Circumstan-
 tijs omnino diversis, alijsque necessarijs totaliter relictis,
 utique in nihil ad controversiam decisionem venire attendenda
 Et ita post tertiam causae propositionem omnibus Pro-
 minis Suffragantibus conclusum fuit.

Carpentoraten Fideicommissi
 Veneris 30. Aprilis 1700.

Argumentum

Dispositio procedens ex falsa causa non irrita-
 tur quando disponens illam non expressit, mo-
 dum Cause finalis, vel iusta credulitate moueri
 potuit ad disponendum ex illa.

Summarium

1. Restitutio in integrum non datur stante vali-
 ditate, et iustitia Sententiarum.
2. Validitas resultat ex Actorum resolutione.
3. Credulitas etiam erronea, quod quis esset de eius fa-
 milia, quando non se habet p. modum cause fi-
 nalis non irritat dispositionem.
4. Credulitas, quod quis sit filius su. fratris, ex quibus
 iusse deducatur.

5. Filiatio ex quibus concludi possit.
 6. Contraria assertio Patris ad alium effectum prolata non attenditur in concursu probationum concludentium Filiationem Nepotis.

Decisio CCI.

Spinantes Joseph, et Baltassar de Merles Testamentariam Ludovici Francisci dispositionem, in qua ad commodum Elisabeth, ac Josephi eius filij Legata, et Substitutiones relictae, et respectivè ordinatae apparent, processum esse falsam causam, ex quo nempe d. Legatorum erroneè creditur eundem Josephum de sui familia, et Agnatione, visiterunt illam irritam, atque inane declarari iuxta Text. in L. Pactaleius fin. ff. de legat. Inst. et L. si Pater C. eodem L. neque professio C. de Testam. Verum per tres Instantias, Causa acerrimè in nostro Tribunali discussa, constanter eadem presentis reiecta fuit. Cumque subinde iidem Accusati sine prejudicio etiam conformium, Causam eandem delegari obtinuerint Dubium eodè modo propositum = An constaret eode re iudicata, et affirmativè fuit resolutum.

2. Quoniam eandem tres sententiae in superioribus Instan-
 tijs Super Substituta DDum Legatorum, ac Substitutio-
 num prolatae validitate, atque Iustitia persulgeant. Dubi-
 um aliquod non emergit, quod exinde res iudicata rem-
 faverit, nec aduersus eam locus sit in integrum restitutio-
 ad Text. in clement. ut calumnijs de sensens, et re iudic.
 et in L. unica C. ne liceat tert. prouocari.

2. Et quidem validitas prolatae apparuit ex Acco-
 rum resolutione iuxta notissimas Decis Capusagu. 260.
 par. 2; et Gelsi Decis. 10. n. 2; et 3. Et Iustitia clausi-

3. *mè visa fuit resultare; Cum quia in Testamento à Ludovico Francisco condito, non liquet ipsum ex causa prædicta Coniunctionis sanguinis ad favorem Elisabethæ, ac Josephi disposuisse. Unde inferitur, quod licet in eo resideret credulitas prædicta, hæc tamen, quatenus deinde erronea fuerit probata, quia non se habuit per modum causæ finalis, quæ semper dispositioni colpire dicitur, minimè propeferrentur et eiusdem dispositionis imitationem Barcol in S. L. Paulicij sub n. 4. vers. Et sic habes Tract. cons. 124. n. 8. vol. 9. et cons. 158. n. 17. cum alijs relatis in Decisionibus Eiusd. Causæ S. Maij, 1698. Sub principio coram bon. meo. Ursino, in Januarij, 1699. Non obstante coram B. P. D. meo Capraro, et p. ma. Julij eiusdem anni S. Et contra coram B. P. D. meo de la Nemoille.*

4. *Cum etiam quia procedendo etiam cum eo sensu, quod dispositio prodierit ex eadem credulitate, adhuc probata non extiterit illius falsitas. Cum enim Henricus Josephi Pater, quem in Insula Melise vulgo questivum fuisse, Aetores præstendunt. Statim aè ab eadem Insula fuit traductus ad Domum Ludovici Francisci, tanquam à Commendatario Romæ Germano Fratre progenitus absque ulla contradictione fuerit exceptus, ac deinde medium intra Domum, sed per totum locum aè ubique concorditer proceperint tractatus illud de Domo et familia de Merles indicantes, successivè Josephi obitum continuatos in Josephum eius filium, ut optime demonstratur ex Aetibus latissime recentis in Decisione B. P. D. mei Capraro S. Secundo quia et B. P. D. mei de la Nemoille S. Deficit autem, Inde consequitur, quod Sebastianus episcopus Josephum sibi Proneptem minimè falsum crediderit, cum certè ex prædictis Circumstantijs Filiatio Henrici episcopi antè probata remanserit, ut prosequuntur Laudatæ Decisiones in Locis mox enunciatis.*

Non

Non resistens Parsi contraria assertione ipsius me
 Commendatarij Roma. Quoniam eadem admitti valuit ad alium
 6. effectum ex causa nempe regendi delictum, et vitandi penam
 à Constitutionibus Hierosolymitanæ, Religionis Indictam,
 atque providè attendi non meretur precipue in concursu aliarum
 probationum filiacionem Convincensium, Neuiran. Cons. 34.
 n. 44. Cota in 10^a Decisione B.P.D. Caprar. §. Absque
 eo quod.

Et ita approbantes in reliquis fundamenta decisionum
 in hac causa editarum, Dni responderunt, altera tantum
 Parte informantis, Ac coram iudice petentibus dilationem.

Carpentorateni. Fideicommissi
 Super Remissionia
 Ven. 30 Aprilis 1700.

Argumentum.

Articuli improbabilis, irrelevantes, et imaginarij
 non admittuntur, præsertim post tres Sententias con-
 formes à Signatura canonizatas cum clausula sine
 præiudicio, et non concurrente magno summo mate-
 riæ articulataz.

Summarium

1. Remissionia regulariter non conceditur, quando
 commissio signata est cum clausula sine præiudicio.
2. Articuli improbabilis non admittuntur.
3. Falsa credulitas non sufficit ad irritandam dispositio-

tionem, sed acquiritur insentis, quod errore detecto Testator non disposuisset.

- A. Ob irrelevantiam materiz, remissio denegatur
 S. Item quando articuli sunt intentionales, et imaginarij,
 6. Ut remissio concedatur post hęc sententias contrarias requiritur magnus sumus.
 7. Testes deponentes ex propria credulitate, nullamq; addentes scientie causam non sunt idonei ad restituendum.

Decisio CCII.

Ad convincendam nullitatem dispositionis Ludovici Francisci Patris de Merles Actoris jam intuentis irrelevantiam probationum usque ad hęc super suspensa Cause, falsitate deductarum, in suspensi Audiencia totum Consilium adhibere, pro obtinenda remissione ad effectum probandi, quod Testator ex insubstanti motivo conjunctionis sanguinis ad fauorem Elisabethę, atque Josephi disposuerit. Et illam de neganda venio Dni censuerunt; Primo quia Commisio michi directo, a signatura Subite processit cum clausula sine prejudicio trium confinium; Et proinde cum Cause reuisio delegata censeatur secundum ea, que in prioribus instantijs deducta fuerunt, profecto locus esse non potest concessioni remissionis, pro novis probationibus cumulandis Cota Decis. 21. n. 1. et segg. eorundem San. m. Gregorio XV. ibique Ad., et Decis. 184. n. 4.

2. Quod ulterius quia Articuli exhibitivi vitii fuerunt irrelevantes, et improbabiles. Quatenus enim Actor probare velit, Ludovicum Franciscum Sebastianum nepotem Josephi de sui Agnatione, et familia, sunt prorsus irrelevantes, cum ad induendam dispositionis irritationem sufficiens non sit

ho sola falsa credulitas, Sed insuper probare oportet, quod de
 rore detecto non disponeret, ut firmatum fuit in decisionibus
 eius cause Super negotio principali editis; Et proinde
 non veniunt admittendi Bona decisi. 38. n. 1. coram Celso
 et in Romana Pecuniaria Super articulis 31. Januarij 1698.
 S. S. coram B. P. D. meo Nuto.

Quatenus vero probare intendant, quod dictus Sebastianus
 respiciens perpetuitati sue Agnationis elegerit pro illius con-
 servatione Josephum, quem propterea fisci iures, extraneum non
 nominasset, pariter Articuli sunt rejiciendi, ut posse videtur:
 males, et continentes materiam in Intentione Sebastiani abcon-
 ditam, et imaginatam potius, quam veram Bona decisi. 151.
 n. 8. coram Durano decisi. 211. n. 2; et seqq. coram San-
 cto: Gregor. decisi. 246. n. 10. par. 8. et decisi. 76. n. 8. par. 7.
 recent. et in decisione eius Cause Super remissioni. 1. Julij
 1699. S. Tertius vero in fine coram B. P. D. meo de la Tremouille;
 Et absque variatione, quia de eadem materia articulata non
 exhibetur magnus fumus omnino requisitus stantibus dictis
 tribus sententijs, ut firmavit Bona decisi. 701. n. 5. coram Au-
 nozet. Jun.

Quod autem magnus fumus de hoc correctus non fue-
 rit, patet, quia testes super eo adducti deponunt ex proprio
 Iudicio, et credulitate, nullam reddentes Scientia Causam,
 proptereaque idonei non reputantur ad probationem inducen-
 dam, nec magis concludere potest folium Sebastiani Carac-
 tere conscriptum, ex quo apparet consuluine Jurisperiti, ad
 ei liceret institueri Transversalem ex illegitimo Patre genitum.
 Quia etiam istud quæritum referri velis ad Personam Jose-
 phi, quod ex eius Lectura non liquet, nihilominus, cum illud
 principaliter fuerit subordinatum ad exsoluendam dubitatio-
 nem, quam Ludovicus Franciscus habebat circa validitate
 Dispositionis, attentæ macula Illegitimitatis Henrici Patris

Josephi ex d. quorito, exinde non resultat, quod ad fraudem
illius disponere uoluerit, ex quo erit sibi consanguineus, in
quo resider difficultas, et circa quod d. quorito non uersatur
Quia utraque f.

Bononiensis Immunitatis Macelli
Ven. 7. Maij 1700. —

Argumentum

Exemptis per generalia uerba stipulata, aut Con-
cessa, ad omnia refertur onera, quae sub eadem generalitate
comprehenduntur.

Summarium

1. Statutum de duabus Locum habet, quando Sententiae
sunt conformes ualida, et iusta.
2. Tabella, quae in Ciuitate Bononiae, uocatur del Ceta-
glis, comprehenditur inter onera realia, seu mixta.
3. Tabella non potest exigi extra territorium, nec ad Posti-
dentes extra illud extenditur.
4. Verba exclusiva exemptionis bonorum acquirendorum
non excludunt exemptionem concessam pro bonis iam
possessis.
5. Privilegium juris facultati non tollitur per illius
non usum.
6. Bonae de Patrimonia Principis nulli oneri
subiecta sunt.

Decisio

Decisio CCIII.

2. Censuerunt Domini esse Locum Statuto de duabus
nam Decem geminas Bontales sententias in causa Late Sint
conformes, ex quo una alteram confirmat, validaque, ac iuste
et equè apparuerint, in hac sane Dispositio Patris Statuti,
vix trium duabus conformibus subuentis de quo. Cor in Bo-
nonien. Depositi S. Martij 1692. S. Siquidem coram B. P. D.
meo Muso, et in Bononien. Federicom. de Vislerijs p. Martij
1693. in principio coram bon. meo. Benincasa.

Validitas enim non fuit in dubium reuocata, Suscepta
vero resultare viset ex verbis Transactionis in quoque
anno 1579. in ser. clar. me. Alphonsum Ferraria. Ducem, et
Regimen Bononia, in qua cum respectu immunitatis, et exem-
ptionis bonorum Molinelli, et aliorum, quod idem Dux tunc sem-
per possidebat in Comitatu, et Territorio Bononien. stabili-
litum fuerit = che le Terre di S. A. che resteranno nel Ter-
ritorio di Bologna siano sempre in perpetuo libere, esenti,
et immuni da ogni gravita Reale, personale, o mista or-
dinaria, straordinaria, solita, et insolita, o altra, che si
ponedice, o pensare, nè si possono porre ad estimo alcuno, come
se non fosse nel Territorio di Bologna = inda sicuti
ex dictis verbis perpetua dici debet omnimoda immunitas ad
Terram Ferrarum ab omnibus Patris, et Tabellis, oneribusq;
Realibus, personalibus, ac mixtis, ita omni Jure in d. gemi-
nis sententijs pronunciatum fuit Immunitatem predictam
suffragari Subertinis modernis dd. bonorum possessoribus, etiam
pro exemptione Macelli ab ipsis ultims Loco constructi a solu-
2. tione Tabella nuncupata del Retaglio, cum ista compre-
endatur inter Onera realia, seu mixta specialiter in
eadem Transactione dinumerata, ut punctualiter tradis

Cyriae. controu. 141. n°. 63. et 64. et firmant omnes Decisio-
nes in causa editas, p^o nempè sub die 6° Junij 1693. S. Quibus
sanè coram Beu^{mo} Henualto Archiepiscopo Turonens. Secunda reg.
nou. 1694. S. Nam hæc expressit coram Beu^{mo} Dno mes. Molines
Decano, et 3°. 19. gbris 1696. S. Absque eo, quod coram B. P. D.
meo Muti.

Nequè ad declinandum effectum effrenate aded' uerborum
generalitatis, cum qua Transactio concepta fuit, iuras ite-
rum allegare defectum uoluntatis, et potestatis in Præsentibus.
Obiectum enim istud in omnibus propositionibus adductum,
semperquè etiam, ac constantissimè reiectum, non minori insub-
sistentiæ edicte laborare apparuit, Nam defectus uolunta-
tis malè ex ad^o. deduci contenditur, ex quo Dux Alphonus nil
aliud in mente habuerit, quam sibi præseruare immunitatem ab
illis tantummodo oneribus, quæ soluere debuisset ratione bonor^{um},
tum quia ex uerborum amplitudine jam superius probatum est,
Præsentibus uoluisse immunitatem etiam à controuersis grauami-
no Ceterali præseruari, tum etiam quia si in transactione ex-
pressè conuentum fuit, quod d^o. Tona quædam exemptione laber-
ri debeant, ac si non existerent in Territorio Bononis, necessa-
rio concludend' est, tam Ducem, quam Regimen^{em} d^o. Exemptio-
nem àd omnia, et quæcumque onera uoluisse prorogare, cum eidem
Regimini non liceat ullum onus, seu gabellam extra proprium
Territorium exigere, nec illa ad possidentes extra illud extendas.
ut bene ponderat decisio B. P. D. mei Muti S. Absque eo
quod circa medium; Non refragantibus uerbis illis = de l'
Territon; si intendans solamente conone per dette Terre,
= de il sig^o. Ducat possede al presente. = quia d^o. uerba stant
solum excludere àd alia Bona, quæ Dux tractu temporis po-
tuisset in eodem Territorio acquirere, non uerò ad reseruandam
exemptionem ab omnibus oneribus realibus, personalibus, et mixtis
paulò antè elargitam, ut punctualiter prosequitur Cyriae d^o.
Controu. 141. n°. 72. uers. Non obstat denique, et n°. 73.

et aduersis Decisiis Beati Dni mei Decani S. prout restricti,
et altera B. P. D. mei Muti S. Neque contrarium.

Minusque uoluntatis defectus agnitus die ualeat
Duce Cesare, ex quo in discordia Peritorum super ex-
emptione Controuersa Exemptionis mandauerit uenditionem Bo-
norum cum Tubertinis stipulari = con sauer riguardo all'esen-
zione del Semplice, e mudo Vereno = Quoniam postquam quod
restrictio cuiusmodi nullatenus contenta legitur in mandato per
D. Ducem dato ad stipulandam uenditionem, sed solum continet
in quadam relatione eidem Duci facta per eius Ministerum,
difficultas ulterius cepit, ex quo cum Dux, et Tubertini concor-
diter ex post stabiluerint ad Bonorum pretium in Libris
22750., Instrumentumque uenditionis desuper celebrauerint cum
omnibus, et singulis immunitatibus, Priuilegijs, prerogatiuis,
preeminentijs, et exemptionibus, quas nunc dari, et transferri pos-
sunt per ipsum Ser. mu. D. Ducem, inde sequitur, quod dum Lar-
ses ad Peritorum discordiam ita ad inuicem recoperant, et
Dux pretio concordato omnem, et quaecumque exemptionem in
Empores transferre uoluit, ut alias huic obiecto responsum
fuit in p. Decisione antiquitus edita coram Bon. me. Ubal-
do inter illius impressas La 448. Sub m. fin., tantum utique
abest, quod idem Dux agnouerit immunitatem ex defectu uol-
untatis plenarie eadem sibi concessam, ut potius ex
necessitate illius translatione in Empores dicendum sit optime
dignouisse eam omnimode quoad singula, et quaecumque onera fuisse
sibi tributam.

Nec demum uoluntatis defectus desumi potest, ex
quo nec Dux Alphonsus transgens, nec Dux Cesar illius Repres-
entari fuerint facultate aperiendi Macellum in bonis controuer-
tis; Cum etenim uersemur in Jure facultatis, quod non depen-
det ab usu, seu exercitio, sed a potentia illa exercenda
S. Sufficit sane, quod Duce S. Priuilegio usi fuerint, ut inde

per non usum nullum igitur dicatur fuisse illatum prejudi-
cium, ut praefer adductos in decisione B. P. D. mei M. S.
S. Minus exemptionem tradunt Rip. in L. quod mixtus 2. n.
97. ff. de flum. Cyriae. Controv. 310. n. 21, et seq. et Contr.
338. sub n. 6. vers. tertio quoties, et n. 7.

Potestas vero in Transigentibus male iterum impugnari
videbatur sub praef. fu, quod cum Tabella Betalei fuerit
per Paulum IV. et Urbanum VIII. Specialiter assignata, pro dote
Montis erecti ad subueniendum indigentis Sedis Apostolicae
cum expressa prohibitione cuiuscumque illius alienationis,
sive potuerit sine beneplacito Sedis Apostolicae, controversa
immunitas in prejudicium Montistarum concedi. Nam ead.
semper responsio occurret, quod cum de tempore Transactionis
nullum Datum, seu Tabellam super alijs Bonis Be-
gimen exigeret, minusque Jus aliquod exigendi eidem com-
petere poneret, et quod d. Bonae tanquam de Principis Pa-
trimonis nullis oneribus subiecta erant, ut post Cyriae. Con-
trou. 269. n. 30. et 31. firmant omnes Decisiones in Causa
edita, nulla praeinde alienatio ex parte Regiminis facta dici
possit, quae Apostolica Dispensatione indigeret.

Quae res, reservata particulari Disputatione: pro omnibus,
quae Lato calamo adducebantur super asserto a Busu d. Sum-
ptionis conclusum fuit utraque.

Dononien' Immunitatis Macelli

Super Attentatis

Ven' 7. Maij 1700.

Argumentum

Attentatum reputatur quidquid coram Iulio Iudice
fuerit

fuerit gestum in euersionem iudicij Botalis, et quando in tali casu dicatur Iudicem ad instantiam Partis Proceſſine.

Summarium

1. Pendente lite in Bota non licet citra uisum attentatorum ad alios Iudices recurrere.
2. Attentata remedijs purgationis auocanda sunt.
3. Bannimentum quando dicatur ad instantiam Partis in Iudicium Sacre Botae publicae, et n. 4; et 5.
6. Pars postquam attentata confessa fuit non potest ea amplius impugnare.
7. Attentata non dicuntur sufficienter purgata quoties omnia ad pristinum statum reducta non sunt.

Decisio CCIV

Cum ad effectum eludendi executionem Sententiae Reu^m. Dni mei Decani, ac resolutionis illius Confirmatoriae coram C. P. D. meo Muso jam pridem, in quibus declaratum fuerat immunitatem concessam Bonij, ac Terrenis Molinelle, Suffragari etiam quada exemptionem Macelli eidem nouiter erecti a solutione Datij, et Zabelt La, quae pro Carnium Lanciae pendebatur, curasset Bonos omnia Regimen p^rimum Duratium bene temporis Legatum publicari Bannimentum Sententiae, ac resolutionis praedictis totaliter aduersarium, inreterunt Tubertini moderni dictorum bonorum possessores pro purgatione attentatorum, qua praeiis duabus Decisionibus editis sa. Junij 1697, et 16. Januarij 1698. ab eodem C. P. D. Muso decreta

cum Regimen predictum obtinueris Causam appellationis ab illa intercepta cum clausula suspensiva mihi delegari, dedi Dubium = An constet de attentatis, quae veniant reuocanda, reddere per Dominos affirmatiue resolutum.

1. Quomodo enim pendente lite in Sac. Bota Regimini non licebat citra attentatorum uisum Curiam Legationes ob eandem causam adire, ut alijs omnino respondet Cotta in Romanae educationis Supp. attentatis B. X. mbris 1696. in princip. coram Me, ita absolutum remanet, quod in Regimen instando post Sententiam, ad resolutionem Sacrae Botae pene eandem Curiam pro editione Controversi bannimenti, illiusque publicationem successiue exprosequendo, in attentatum inexcusabiliter incidit, quod prouide remedio purgationis reuocand. uenit cancellote. de attentat. in prefat. n. 14. Bot Decis. 222. n. 18. par. 26. et Decis. 200. n. 9. par. 19. recent.
2. Tunc tamen Bannimentum publicatum ad instanciam Regiminis non potest ullo modo controuersi, siue quia illud legitur explicitè directum ad euertendas resolutiones Botes, ut patet ex illius principio ibi = Haec uero li Sigli. Subertini obtento diuina ratione siue etiam quia similia Bannimenta per decursum unius saeculi, antè nunquam fuerunt à Legatis publicata, siue demum quia illud Bannimè emanauit post editas resolutiones sacrae Botae, et postquam Regimen super praesentia exclusiones Immunitatis opus penè desperatum dignouerat, ut tam ex his, quae ex alijs Circumstantijs bene firmat C. Decisio B. P. mei Muri S. Haud urget, quin ad probandum solitum eiusmodi Bannimentorum uis aliqua fauenda sit in Banno aliaj publicato per Comum Nigronum, et in Epistolis DD. Cardinalium Duratij, et S. Caesarei, nam Bannum Emi Nigroni est de illis, quae regulariter à quolibet Legato publicantur,

ideoque

ideoque nil commune habet cum controverso bannimento, quod
 esse insolitum, extraordinarium, atque aduersus particulares per-
 sonas emanarum; Quis sola uero DD. Card. Duratij, et S. C.
 Cesarei cum expressis dederent ipsos edidit. In Bannum ad
 reparandum, prejudicium et 2^a. exemptione contringent, Ciuitati,
 et Dasiarijs Tabellae Carnis, tantam abest, quod probet In
 bannimentum fuisset de illis solitis publicari per alios Card.
 Legatos, ut potius confirmet presumptionem, quod illud fuerit
 instans Begimines publicatum.

Quae omnia adeo uera sunt, ut ipsum Begimen jam
 agnoscens attentata fore inexcusabilia ad tramites prioris
 Decisionis illa purgari demandatis sese acciperit ad actua-
 lem partitionem, instando pro reuocatione d. banni; subinde-
 que obtinendo disputari dabitur super sufficienti purgatione
 attentatorum; Sed quae tamen non constare, responsum fuit in
 6. 2^a. Decisione B. C. D. mei Marti: Ex his autem cum resulter
 Confessio Begiminis attentatorum comprobatiua, eidem amplius
 edictis non licet illam impugnando attentata praed. acficare,
 ex deductis p. Bor. coram Royan decis. 96. n. 22; et decij.
 121. n. 6, et in recent. Decis. 81. n. 9. p. 19.

7. Probatis uero attentatis inutile proorsus est denuo recur-
 rere ad pretensam illorum sufficientem purgationem, cum semper
 verum sit, quod donec Begimen totis uiribus eiusdem banni
 reuocationem non curet, et donec illud non fuerit de facto
 reuocatum, res nunquam dici poterit in pristinum statum re-
 ducta, et consequenter neque purgatio attentatorum suffi-
 cienter expleta, ex his que, optime aduersus d. 2^a. Decisio
 B. C. D. mei Marti S. Pmo

Et ita utraque

Tarraconj.

Tarraconens. Jurisdictionis
Lunæ, 10. Maij 1700.

Argumentum

Manutentio in quasi possessione procedendi sine Adjun-
ctis Coniudicibus contra Capitulares Delinquentes non
denegatur Ep̄o habenti pro se iudicium juris dispositionem;
Sed etiam Bullam Pontificiam, nec Capto suffragatur
privilegium, nisi de illis expressam mentionem faciat, prout
nec frequens deputatio Coniudicum p̄ d. Capitulares ex-
pleta, cum in iudicio manutentionis p̄qualere debeant
actus, qui sunt juris dispositioni uniformes.

Summarium

1. Ep̄us habet ius liberè procedendi contra quascumque Per-
sonas Ecclesiæ sibi Subditas.
2. Juris amissionis Sufficit ad obtinendam manutentionem
in materijs jurisdictionalibus.
3. Processus, et Sententia Lata contra Capitulares, probat qua-
si possessionem Ep̄i contra ipsos procedendi.
4. Pontificis a p̄senti plenissime deferendum est.
5. Bulla per Capitulum acceptata non potest amplius con-
trouerti.
6. Possessio aliquo titulo Suffulta facilius tribuit manutent.
^{me}
7. De dispositione Sacri Concilii Tridentini Ep̄us contra Capitu-
larem tenetur procedere cum Adiunctis.
8. In quibus casibus d. Concilium procedat, et m. g.
10. Benedictus XIII. fuit à Pontificatu tanquam selij-
maticus depositus, in Concilio Constantensi, et nullus

fuer.

fuerunt declaratae omnes Concessionnes per ipsam factae dur
rante Schismate.

- 21. Fuerunt tamen approbatae omnes illae, quae fuerunt ante
mam Principum requisitionem, ut se a Pontificatu abstinere t
- 22. Per Secularizationem Ecclesiae remanent expressa omnia
jura eidem competentia in Statu Regulari.
- 23. Per simplicem Secularizationem Ecclesiae subiectio non immutatur.
- 24. Quae in Constitutione Pontificia adempta non sunt & c.
seruata dici debent.
- 25. Privilegia ita debent interpretari, ut Ordinarij iurisdictionis
minus diminuantur.
- 26. Ecclesiae Metropolitanae Hispaniarum omnes fere habens
facultatem eligendi Adiunctos.
- 27. Natura purificationis est, ut exequato communicentur
omnia privilegia et jura competentia illi, cui exequatur.
- 28. Concessio facultatum, Honorum, et Insignium facta Caplo,
intelligitur de prerogatiuis tendentibus in honorem Ec.
clesiae, et Canonici de jure communi competentibus.
- 29. Sed non extenditur ad facultatem eligendi Adiunctos tam
quam Coniudices, nisi Pontifex de ea expressam mentio
nem fecerit.
- 20. Declaratur auctoritas Solorzan. de Indiar. gubern. Lib.
3. cap. 24. no. 72.
- 21. Facultas condendi Statuta salubria, et honesta non in
telligitur de Statutis in praedictum jurisdictionis Epi.
- 22. Apostolica Confirmatio facta in forma communi non
attenditur in ijs, quae sunt expressae iuri contrariae.
- 23. Clausula Dummodo sine inuou in confirmatione Statu
torum consenta imputat necessitatem probandi dictu
rum.
- 24. Statutum procedendi cum Adiunctis tanquam Coniudi
cibus est expressae aduersarium Sacri Concilij Prudenti.
- 25. Iuramentum conditionatum, non impleta conditione, non
obligat.
- 26. Atriduum priuationis Capituli nullam probat me.

- facit, contra Archiepiscopum
27. Actus per Capitulum gesti sine Scientia, et patientia Episcopi, nequeunt illi manutationem impedire.
  28. Interventus Vicarij Generalis in Capitulo, dum verat canonicus, nullum irrogat prejudicium Episcopi.
  29. Actus ad inducendam Consuetudinem probari debent effectuari
  30. Actus ineffectuari non veniunt attendendi.
  31. Sententia lata pendente iudicio in Bota sunt nullae, et attentatae.
  32. Possessio ex partij acquiescentia magis confirmata dicitur.
  33. Litis pendente in Bota non opposita in partibus non causat nullitatem.
  34. Qui continuat, non attentat.
  35. Actus Equivocus nil ponit in esse.
  36. Actus possessionij juris dispositione roborati preferuntur alijs nullo particulari titulo Suffultis.

Decisio CCV.

Requisito Capitulo Ecclesie Metropolitanæ Sarraconen per illius ^{Comu} Beati Archiepiscopum, ut duos preeligeret Canonicos, qui cum ipso assisteret examini: Rescriptum à Promotore Fiscalis presentandorum contra Gasparem Marti eiusdem Ecclesie Canonicum, eo quod Lacerasset edictum concursus ad vacantem Ecclesiam Villæ de Alexan de mandato eiusdem Archiepiscopi affixum ad valvas Croni dictæ Metropolitanæ Ecclesie, ubi de Stylo cuiusmodi edicta affigi solent, cum idem Capitulum presunderet memoratos duos Canonicos non tanquam meros assistentes, sed uti Coniudices interveniri debere, iactationis iactationum causam mihi ex special. committione delegari obtinuit, sed postmodum comperto plures alias

alias Communionem usque, et de annis 1590, 1616, et 1631, inter
Partes expeditas, Don. me. Mancie, Pirouano, et Nislerio tunc
Sacrae Rotae Auditoribus fuisse respectu directas, ad ius
Archiepiscopus Signaturam Iurisdictionis, quae cum perciperet,
ut Rota etiam quoad modum indubitanter procederet vigore anti-
quarum Communionum, hinc inde a sumpta. Eodem de consensu
Partium Disputatione super possessione, placuit Dominum manu-
sionem concedere Archiepiscopo in quasi possessione proce-
dendi cum Auditoribus tanquam Absentibus, et non Con-
dicibus.

Habet enim ius juris absentiam procedendi liberè
contra quascunque personas Ecclesiasticas sibi subditas, et ordi-
nariam Jurisdictionem exercendi in omnibus Ecclesiis suis, Discer-
tis ad. Decret. in cap. Omnes Basilic. 16. quod 6. 7. cap. Conque-
rente cap. Dilectus de offic. Ordin. cap. Episcopus eodem tit.
in 6. Gratian. discept. foren. cap. 270. n. 11. Sordani. quest.
Beneficial. cap. 62. n. 1. Solorzano de Jur. Indiar. lib. 3. cap.
14. n. 54, et seqq. Rota coram Seraphin. decis. 140. in princ.
coram Merlin. decis. 152. n. 9. coram Quil. d. 295. n. 30.
et decis. 338. n. 13, et in recent. decis. 128. n. 20. p. 11, et
decis. 375. n. 10. par. 17, et in Plomucen. Jurisdictionis
18. Februarij, 1688. in princ. vertic. Quoniam ipse coram Do-
mo. Emerit. et 10. Abris eiusdem anni coram B. D. meo
Caprara, et in Zerunden. Jurisdictionis 26. Nou. 1694.
S. 1. coram eodem, et in Valentina Jurisdictionis 6. Aprilij
1699. S. non enim coram Beu. D. meo Decano, quae quidem
Juris absentia ex se sola Sufficiens est pro obtinenda manat
in hinc Materijs Jurisdictionalibus p. Decret. in cap. Auditoris
15. cap. Cum olim 18. de prescription. cap. Cum Lessonz de Privil.
in 6. Post. de manuten. obseru. 45. n. 7. Marescott. var. resol.
lib. 1. cap. 11. n. 5. Rota coram Carillo decis. 126. n. 2, et coram

Carar. decis. 10. n. 9, et in rec. decis. 128. m. 4. par. 11. et in
 Secunden Jurisdictionis 3^a Martij, 1692. coram B. M. D.
 meo Decano, et in Secunden Jurisdictionis 11. Aprilis 1698.
 S. Ita ex eadem coram eodem confirmata die 18. Februarij 1699.
 coram B. M. D. meo Paulo.

3. Concurrente potissimam aequali, et antiquissima pos-
 sione Cuiusdem Archiepiscopi exercendi Jurisdictionem in
 Capitulares delinquentes absque Adjunctis tanquam Conjudici-
 bus, ut plene desumitur non solum ex processibus, et sententijs
 contra ipsos formatis, et respectu Latit tam ante, quam post
 secularizationem Ecclesie, Sanacoen, ab anno nempe 1358.
 usque ad annum 1674. Summario Archiepiscopi N. 7. qu-
 actus dubio procul Cuiusmodi quasi possessionem plene probant
 S. retinenda instis. De interd. Bot. post. Itacar. ad Summ.
 Bullar. decis. 26. m. 12, et in rec. decis. 128. m. 6. p. 11.
 et decis. 375. m. 5. par. 18. et decis. 254. par. 19, et in Bo-
 xien. Jurisdictionis 15. Junij 1688. S. Et omnimod. et S.
 Frustra coram B. M. D. meo Caprara, et in Relesina
 Administrationis Ecclesie, et Hospitalis 26. Martij 1696.
 S. possens coram bo. meo Ursino, et in d. Secunden. Jurisdictionis
 S. potissimum coram B. M. D. Decano, sed etiam ex Bulla
 Benedicti XIII. Super reformatione eiusdem Ecclesie edita
 usque et de anno 1411. in qua idem Pontifex testatur de consi-
 mili observantia tunc usque vigente ibi = Quia sic laese-
 nus comperimus observatum, cui sane Pontificis assertioni
 plenimè deferendum venit Cap. Si Papa de privil. in 6.
 clement. Litteris de probat. Bot. decis. 271. m. 5. par. 1. rec.
 et in Hispanen. Precedentia 11. Januarij 1692. S. mirebant.
 coram B. M. D. meo Caprara, premaxime quia cum Cap-
 sulum eandem Bullam acceptaverit, et observare promiserit
 inatiquam idcirco illius sententiam controuertere potest et deducit
 per Bot. coram Cels. decis. 323. m. 8, et in rec. d. rog. n. 28.
 par. 19.

- Indubitanter quia praeter auctoritatem juris, et actualem possessionem concurrunt etiam specialis titulus desumptus ex eadem Bulla Benedicti XIII, in qua tribuit plenariam jurisdictionem Archiepiscopo contra Canonicos cum expressa exclusione adiunctorum tanquam Coniudicum, eos solum admittere, permittens processuum confectionem, ut modus procedendi fiat eis manifestus ibi = In corrigendis autem Canonicorum excessibus inquisitionis processum faciendus, et Testes recipiendo duos dictae Ecclesiae teneatur vocare Canonicos, qui per Capitulum in contumacia eligantur, qui intersint cum dicto Archiepiscopo seu eius Vicario Testes examinabit, et relati recipiant confessionem non uti Coniudices, nec aliquam jurisdictionem habentes, sed ut modus procedendi fiat eis manifestus ad omnem suspicionem materiam expellendam, Quando autem presens aliquo titulo suffulto reperitur, eo etiam facilius manutenenda est cap. Licet causa ibique Felin. n. 9. de probat. Card. de Luc. de regal. dic. 148. n. 4. Cot. dec. 254. n. 2. pars. 19. recent. et in Cavallicen Bannalitat. Furni Super. manusent. s. 5.bris 1696. §. admittebant coram B. P. D. meo Quilo.
7. Neque obscurat, quod Episcopus ex dispositione Sac. Conc. Tridentin. Sess. 25. cap. 6. de reformat. cum quo concordat etiam jus commune in cap. Episcopus 15. quae 7. in causis criminalibus contra Capitulares teneatur procedere cum Adiunctis per Capitulum electis, ut testantur Sarauia. de iuridict. Adiunct. quae 1. Solozan. de iur. Indiar. lib. 3. cap. 14. n. 57. Pignatell. consult. 164. tom. 4. Bab. in addit. ad dec. 27. n. 1. et seq. par. 3. recent. Cotta coram. Mantua. dec. 202. et 207. et in recent. dec. 105. par. 7. et dec. 254. par. 19. Cum quia Sacrum Concilium Loquens solum de Capitali exemptis, non autem de omnino subiecti ordinaria Jurisdictioni, quale est Capitulum Sarraconense, Cum etiam quia illius decretum emanavit potius ad fauorem Episcoporum

quam Capitalorum, nam Capitalis non exemptis Sacramenti
 Adiutorum deputacionem minimè concessit, et vice
 versa Episcopi voluit aliquo modo restituere jurisdictionem, quod
 ob Exemptionis privilegia amiserant, relicta dumtaxat capi-
 tulis Exemptis Adiutorum electione, ut constat ex eodem Concil.
 Ibid. d. cap. 6. in fin. et observant Loyer. de re benefic. lib. 1.
 quest. 25. n. 6. Gratian. discept. foren. cap. 892. n. 26. Barbosa.
 in collect. ad Concil. d. cap. 6. n. 3, et de Canonie, et dignis.
 cap. 28. n. 2. Sordani. quest. benefic. cap. 62. sub n. 20. Fagn.
 in cap. irrefragabili d. Excessus n. 10. de offic. Ordinarij, et in
 cap. Quatiser. et quando n. 15. de accusat. Solorzan. de iur. In-
 diar. lib. 3. cap. 14. n. 60. et 66. Vener. in examin. Episcop. lib.
 4. cap. 27. n. 1, et 4. Nicol. elucubrat. Canon. lib. 3. tit. 39.
 n. 4. vers. Octavo amplius Card. de Luca in miscellan. Eccles.
 Ordine. 24. n. 3, et in annot. ad Concil. Tridentin. disc. 44. n. 3,
 et 4, et de Canonie, et dignis. discurs. 23. n. 8. Signatell.
 consult. 164. n. 2. tom. 4. Cotta coram. Acerrill de Trasp.
 Decis. 2. de offic. Ordinarij, et in decis. 743. n. 6. par. 1. et decis.
 321. par. 2. Divers. ubi refert declarationes Sac. Cong. Concilij
 et coram. Seraphin. Decis. 493. n. 1. et decis. 497. p. tot.

20. Minusquò indubium reudicari potest, validitas eiusdem Bullæ
 Benedicti XIII., ex quo ipse uti Schismaticus depositus fue-
 rit in Concilio Combarienti, nullæque, ac invalidæ, declarate
 extiterint omnes concessiones quæ ipsius factæ, durante schis-
 mate, ut habet ex sess. 38. 45, et ultim. eiusdem Concilij, et
 ex confirmatione Constitutionum Frederici II. Imperato-
 ris in d. Item dicta Sancta Synodus apud Binium tom. 7.
 Concilior. general. par. 2. pag. 1129. et 1131. et apud Labieum tom.
 10. Concilior. general. fol. 279, et ex Bulla Martini V. sub
 Das. Romæ apud S. Appolos 15. Septembris anno 8. Pontificat.
 et notans Sordani in continuat. annal. Card. Baron. tom. 5.
 anno 1409. d. 11. pag. 714. Junis. lib. 2. in sac. annal. cap. 66.

Jem.

Reminian. cons. 35. Rot. coram Buratt. decis. 452. n. 1; et
coram Gregor. decis. 509. n. 1. coram Seraphin. decis. 612. n. 4.
et coram Carr. decis. 587. n. 2.

11. Quoniam cum dicta Bulla, ut premissum est edita fuerit
de anno 1411, utique in eodem Constantiensi Concilio reuocata
laud dici potest, cum omnia per eundem Pontificem gesta ante
proximam requiritionem, ut de a Pontificatu abstineret per Lincii-
per factam postquam Concilium predictum de anno 1414. Congre-
gatum fuerat, remanserint ab illis specialiter approbata, ut constat
ex sess. 20 § 5. penes Binium d. tom. 7. Concil. general. par. 2.
fol. 1080. col. 2. et penes Abbeium tom. 12. Concil. general.
fol. 181; et referunt Card. de Luca de feud. disc. 104. n. 19 Rot.
coram Cocci. decis. 335. n. 4. coram Bredio decis. 267. n. 6.
et seq. coram Coxar. decis. 335. n. 4. et in recent. decis. 89.
n. 1. par. 10. et nouissime in Vertusen. Jurisdictionis 20.
Ianuarij 1697 §. prefatis coram R. P. meo Pio; mei refero,
quod approbatio cuiusmodi facta fuerit conditionaliter, quatenus
nempe concessiones predictas obtinentes existissent de tempore
approbationis in possessione, illoque non continerent iura, et
emolumenta separata, et segregata a Dignitatibus, et Bene-
ficijs, ut statutum legitur in eodem Concilio d. sess. 20 §.
5. Ideoque nequaquam valuerit Archiepiscopo Suffragani, ex
quo non constaret tunc tempore ipsum existere in quasi posses-
sione procedendi contra Canonicos sine Coniudicibus Capitularibus,
et Bulla Benedicti tenderet in alienatione juris Capituli, et
Canonicis Competentis nominandi Adiuuatores, qui simul procederent
cum Archiepiscopo pro corrigendis excessibus Capitularium. Quan-
doquidem possessio iudicandi Canonicos delinquentes sine Adiuuatis
longè ante approbationem predictam remanet ex parte Archiepi-
sopis iustificata sum ex antiquissimis sententijs per ipsum latij de
anno 1358. Summ. illius n. 7. sum etiam ex ipsa met Bulla Be-
nedicti ibi = Quia sic factenus comperimus obseruatum; Insup-
posita vero alienatio juris Capituli competentis non subsistit,

quod cum illi ius prefatum eligendi Coniudices non competere-
ret, consequenter nec illud per eandem Bullam a bispo aliena-
tum dici potest.

12. Multoquod minus recurri valet ad Bullam Seculari-
zationis Ecclesie Carraconen. Secuta de anno 1530., per quam
presens Capitulum derogatum fuit jurisdictioni Archiepisco-
pi, quam habebat in statu Regulari, eo quod ob d. Secularizatione
extincta remanserint omnia Jura, et privilegia in eodem statu re-
gulari existentia, et concessa ad glori. final. in cap. Abbate de
verbor. signific. Cirag. tract. cessante causa in prin. n. 212.
Cot. coram Bich. Decis. 431. n. 21., et seqq. et coram Carr.
Decis. 325. n. 24., et in rec. Decis. 99. n. 1. par. 7., et in Casarau.
gustana Jurisdictionis 23. Junij 1692. ff. Cot. coram Bon-
me. Imerix; Cum etenim Clemens VIII. per eandem Bullam con-
cesserit tantummodo immutationem status Ecclesie de Regula-
ri in Secularem, salva semper emissione voti obedientie in
manibus Archiepiscopi; inde consequitur nullo modo per illam
censeri potest ordinarij Jurisdictioni derogatum, tum ex quo per
simplicem Secularizationem subiectio Ecclesie Secularitate non
immutatur ad traditam Innocent. in cap. 2. verb. Monialium
de Capitulo Monach. Cotam Decis. 124. Sub n. 7. in fine vers. non
obstat par. 1. rec. Cum etiam ea que cum prefata Jurisdictione in d.
24. Bulla expresse adempta non fuerit, eidem Archiepiscopo reser-
vata omnino censeri debet ut monent Andaran in cap. postula-
sti n. 45. versic. quidquid de for. compet. Late Marant. par. 3.
respons. 81. n. 44. Franc. de Eccles. Cathedral. cap. 30. n.
299. Cotam Decis. 55. n. 7. post Samburris. de jur. Abbas. et
in rec. Decis. 324. n. 5. par. 1. et Decis. 70. n. 32. par. 13. et in
Brixien. Jurisdictionis d. Julij 1688. quibus coram B. D.
meo Caprara, et in Scodien. Jurisdictionis 11. Aprilis 1698.
S. Neutra in fine coram Romo D. meo Decans; Cum in Eudi
25. privilegij semper ea interpretatio sumenda sit, per quam
Ordinarij Jurdictio minus diminuat ad Lex. in Cap.
San.

Sancti g. ubi de priviil Frances. d. cap. 30. n. 130. et
segg. et a. n. 188. et n. 230. et sequen. Signatell. consult.
164. n. 7. tom. 4. Cota coram Coecio. decis. 2252. n. 77.
et coram Alex. 8. decis. 175. n. 12. et 21. et in dec. 600
n. 10. par. 4. tom. 3. et decis. 291. n. 9. par. 5. et decis. 287.
n. 23. par. 18.

16. Nec relevat quod idem Pontifex in d. Bulla Saculari:
Rationij concesserit Canonicis, et Dignitatibus d. Ecclesie, quod
frui possent omnibus, et singulis facultatibus, donibus, et infi-
gnijs, quibus Soletana, Valentina, et alia secularis Metropolita-
na Ecclesie Regnorum Hispanie potiuntur, ex quo arguebantur capi-
tuli Defensores, quod quemadmodum prerogativa cuiusmodi eligendi.
Adiunctos gaudet prefata Ecclesia Valentina vigore sententis, per
Sedem Apostolicam in forma Specifica confirmate Summo. Capitalis n.

17. 4. illaque generaliter etiam fruuntur omnes fere Metro-
politanae Ecclesie Regnorum Hispanie, ut restantur Pragm.
in cap. irrefragabil. d. Processus n. 21. ibique Donral. n. 3. de
offic. Ordin. Card. de Sue. in anno ad Sacr. Concil. Trident. die.
44. n. 5. Solorzan. de Indiar. gubernatione lib. 3. cap. 14. n. 58.
et segg. Cota. decis. 254. sub n. 19. par. 19. recent. ita eodem pri-
vilegio gaudere debeat Capitulum Ecclesie Sarraconen. Valentinae,

alijque Metropolitanarum Ecclesiarum sequate iuxta naturam pacificatio-
nis, de qua in terminis generalibus sunt de p. in cap. 2. de pri-
vel. in 6. l. omnia privilegia 33. ad fin. C. de Episcop. et cleric.
L. ad similitudine C. de aduocat. diacon. Indic. Ad in l. 1.
H. de Legat. 1. Mandos. in tractat. de priviil. ad instar quosq. 4.
Camburin. de iur. Abbat. disput. 17. quosq. 5. Frances. de Ecclie.
Cathedral. cap. 28. n. 323. et var. resol. cap. 4. n. 12. et segg.
Signatell. consult. 2. n. 25. tom. 10. et in paneto tradit Solorzan.
de Indiar. gubernatione lib. 3. cap. 14. n. 70. et segg.

18. Quae enim concessio cuiusmodi intelligenda est ad solum de pro-
rogativis illis, quae tendunt in honorem Ecclesie, et competant di-
gnitatibus, et Canonicis secularibus de iure communi, quae in
artibus prejudicant jurisdictioni Ordinarij, ut fuit in Cam-

19. bernin. de jur. Abbat. tom. p. disput. 21. quæst. 9. m. 4. Cota
 coram Mellin. decis. 48. n. 6. et in dicta Buccien. Jurisdictione
 nis s. Julij 1688. s. Nec in presenti coram B. P. D. mes Caprara, non
 auseri extendenda est ad privilegium, quod tollere apta sit ius per
 Ballam Benedicti Archiepiscopi quæ situm procedendi contra Capi-
 tulares absque Coniudicibus, cum per clausulas generales et commu-
 nicationis facultatum, et Honorum ceteris Metropolitanarum Ecclē-
 sijs competentium non censeatur Pontificem ad hunc eisdem Iuri
 absque alia ea præfatione derogare ad sept. in l. 2. s. merito ff. nō
 quid in Loc. public. Cota coram Cavaler. decis. 209. n. 6. et seq.
 coram Gregor. decis. 47. n. 3. et 4. coram Bichis decis. 614. n. 6.
 et seq. coram Dunozet. Jun. decis. 131. n. 3. et 4. coram Merlin.
 decis. 328. n. 7. et decis. 412. n. 3. et coram Buratt decis.
 510. n. 5. et in recent. decis. 351. n. 5. par. 17. et in Ferrariens.
 Feudi 17. Junij 1697. s. validitas coram B. P. D. mes Caprara, quin
 20. urgeat auctoritas Solorzan. de Indiar. gubernat. s. lib. 3.
 cap. 14. n. 72. in obiecto allegata, quia in Bullæ erectionum Ecclē-
 siarum Cathedralium Indiarum, de quibus loquitur, commu-
 nicatio facultatum non erat simpliciter restricta ad honores,
 et insignia, sed ulterius extendebatur ad omnia jura, consuetu-
 dines, gratias, indulta, et privilegia, quibus gaudent, et fruuntur
 Ecclēsiæ Metropolitanarum Hispaniarum, unde nil mirum
 si in huiusmodi verborum amplitudine, et prægræntia Auctor
 prædictus fuit in sensu, quod sub facultatum communicatione
 etiam ius deputandi Adiutores tanquam Coniudices intelliger-
 etur comprehensum.

Quemadmodum neque adversatur, quod in prædicta Bulla
 secularizationis subdita fuerit Capitulo facultas concedendi
 quæcumque Statuta, et ordinationes, Quoniam cum illa restric-
 ta appareat ad Statuta, iusta, et honesta, quæ concernunt gub-
 ernium, et regimen prædictæ Ecclēsiæ, ut constat ex eius
 Lectura ibi. Quodque Capitulum prædictum pro felici, et salu-
 bri directione dicte Ecclēsiæ Sarraconen. quæcumque Statuta,
 et ordinationes salubria et honesta facere, et edicere possit. ampliā:

21. si per consequens non potest ad Libertatem condendi Statutum in
 praeiudicium Jurisdictionis Archiepiscopi ad tradita per Bubr.
 Abbas, et Felin. in cap. Cum omnes de constitutione. Latè Oliu. de
 For. Eccles. par. 3. quæst. 6. n. 80; et Segg. Card. de sue. de Canonie.
 disc. 19. n. 17. Cota coram Coccin. decisi. 307. n. 1. et Decis.
 613. n. 5. coram Innoc. X. decisi. 679. n. 10. et in recent. de reg.
 32. et 76. par. 7. et in Zerunden. Cappard. ar. Januarij 1698. §.
 Quamobrem cum Seg. coram B. P. D. med. Pis.

Vnde propterea nullatenus attendendum esse dixerunt Pse
 mini quoddam Statutum per Capitulares conditum Anno 1540.
 in quo stabilisum dicebatur, ut quædam modum procedendi ab Archiepiscopo
 contra Canonicos observaretur in omnibus. Sententia lata inter
 Archiepiscopum, et Capitulum Ecclesie Valentis, per quam iudica-
 tum fuerat, quod in corrigendis excessibus Canoniconum Capitulares
 tanquam Coniudices cum Archiepiscopo concurrere deberent; Quia
 Statutum predictum evidenti nullitate vitio Laborat ex defectu pro-
 testatis cum Capitulo in eadem Bulla permittum non sit Ordinarij
 potestatem de ordinatibus restringere, minusque illi modum
 procedere in procedendo contra Canonicos; nec potest recipere valet
 vel ex confirmatione Pauli III. vel ex juramento per Archiepiscopum
 prestitito de illum perpetuo observando; non quidem ex confirmatione
 Pauli III. nam ea concernit decretum in Synodo Provinciali
 Carraconen. editum super exclusione Alienigenarum ab officio
 Vicarij Generalis, et quamvis descendat ad ex sua Statuta Ecclesie

22. Carraconen. in nihil tamen refragatur, nedum quia factum est in
 forma communi, proindeque non attenditur in his, que sunt expresse
 juri contraria, ut observant Card. de Luca de regal. disc. 2. n. 8.
 Cota coram Mantico. decisi. 222. n. 2. et coram Baratt. decisi.

23. 6. n. 4. Sed etiam quia continet clausulam Quammodo sint in usu
 qui lucusque non solum non fuit per Capitulum probatus, sed
 imò contrarius per Archiepiscopum demonstratus fuit, Gratian.
 disc. 6. foren. cap. 551. n. 5. Cota in Lucana Jurisdictione 23.
 Februarij 1601. coram Campulio impress. pene Marsilian. de com-
 miss. par. 1. fol. 556. n. 9. et in acc. decisi. 173. n. 22. par. 12.

et decisi 337. n. 11. par. 15. multoque minus subtrahentiam
 assumere valet ex juramento per Archiepiscopum preposito, quia
 ultra quod consimil. clausula summum tamen statuta sunt in uno
 dictum juramentum vallatum est, illud propterea conditione omni-
 sum legitur, quatenus nempe dicta Statuta decreta Sac. Concilij
 Tridentini non aduersentur, quo circa cum dictum Statutum a

24. Capitularibus conditum, ut Archiepiscopus, qui solus debet ple-
 nam Jurisdictionem in Canonicos delinquentes, procedere debeat
 cum Aduersarij Coniudicibus, sit eidem Concilio expresse aduersari-
 cum in sess. 25. de reform. cap. 6. in fine, juramentum exinde pro
 illius observantia per Archiepiscopum prepositum non obligat ad
 notata in puncto per Pignatell. consult. 199. n. 36. tom. 9. Botaco-
 ram Mantie decisi. 32. n. 1. et seq. tot. et coram Cocin. decisi. 1700.
 n. 8.

26. Nec est cur demum allegari valeat asserta antiquissima
 Consuetudo deputandi per Capitulum Aduersos, ut simul cum
 Archiepiscopo, et tanquam Coniudices assistent in corrigendis excessibus
 Capitularium. Omnis etenim quod iura omnia, quae ad dictam pna
 Consuetudinem justificandam adducuntur, utpote extracta ex
 privato Archiepiscopi Capituli nullam probationem contra Archiepiscopum
 constituere valeant ad firmata per Bot. coram Seraphino decisi.
 642. n. 1. coram Cocin. decisi. 1867. n. 71. et seqq. Ad ad Buratt.
 decisi. 290. n. 15. et in acc. decisi. 379. n. 9. et seqq. par. 13. decisi.
 339. n. 23. par. 15. et decisi. 383. n. 4. et decisi. 453. quae loquitur
 interminis iuris Archiepiscopi, et decisi. 628. n. 6. par. 18. et in Flo-
 muen. Jurisdictionis 13. Februarij 1688. S. proic coram Bon. me.
 Emerita, et 10. Aprilis eiusdem anni S. Nec Luimadi coram B.P.P. me.
 Caprara, et in Sordien. Jurisdictionis 11. Aprilis 1698. S. emanantibus
 coram Beu. D. meo Ricano, hoc quoad in illius eundem decur-
 sis, quod nominationes dictorum Aduersorum factae fuerunt a capi-
 tulo extra scientiam, et approbationem Archiepiscopi, contra quod provin-
 do perperam adducuntur ad impediendam manutentionem deducti
 per Bot. d. 108. n. 23. et seqq. usque ad finem par. 11. nec non
 alevante, quod in illis aliquando interuenerint vicarij Generales,
 quia

28. quia cum illorum interuentu eueniret ex quo tunc temporis
 essent praefata Ecclesiae Canonici, nullum praedictum ex illa iuri-
 dictione Episcopalis irrogari ualuit. Bona in Secunda. Cap. parum
 27. Januarij, 1698. S. Minime coram B. D. meo P. id in p. d. post
 Antonell. de iur. et mer. cleric. Decis. 41. Sub n. 17.

29. Praeterea memorata Coniudicium deputationes non solum
 non probantur effectuatæ, et quidem median sitas Sententijs
 Latis cum eorum interuentu, quemadmodum requireret ad inducen-
 dam Consuetudinem, et illius rigorem manutentionem repositandam,
 ut aduenit Bona coram Laicis. Decis. 38. n. 14. et in recent. Decis.
 421. n. 9. par. 18. et in Lucana Jurispatronatus super Beneficio
 S. Apollonij S. Apulie et 28. Junij 1688. coram bon. mem.
 Emeritæ et in Venetina Jurispatronatus 2. Maji 1692. S. Requie
 coram Beu. Heruault Archiepiscopo Turonens. ut potius contra-
 rium ex parte Archiepiscopi aemaneat iustificatum, ex tot tan-
 tisq. Sententijs sine praesentis Coniudicibus promulgatis, ex quibus
 sicuti in aperto ponitur Septuaginta nominationes per contrariam
 obseruantiam effectum omnino caruine, ita consequitur de illis
 nullam prorsus rationem habendam esse cum actus sine effectu
 in nihil ueniant attendendi ad Sept. in L. Silendum. 15. S. qui
 fundum ff. qui sibi dat. cogant. L. non est mirum. 26. in fine
 ff. de pignor. act. conral. ad aeg. 8. Cancell. glon. 45. S. 2. n. 37.
 2. art. Cod. benefic. par. 5. cap. 5. n. 67. Sotter. de ae. benefic. lib. 1.
 quæst. 34. Sub n. 4. Bon. Decis. 381. n. 17. par. 19. recent.

30. Absque eo, quod aduersus Sententias praefatas urgere ualeat
 oppositio, quod per Capitulum fuerit ab illis appellatum, quodque
 31. dictæ Sententiae tanquam Labaspendente Litis in sacra Bona
 sint nullae, et attentatae ex cumulatis p. Bona. Decis. 462. n. 5. et seq.
 et Decis. 578. n. 7. Corr. Decis. 626. n. 10. nam Quantum ad ap-
 pellationes, cum non constet eas fuisse interpositas ex capite nulli-
 tatis, quia Sententiae fuissent sine Coniudicibus pronunciatæ,
 utique non ualent illarum effectum suspendere, minusque aliquem
 actum exemptiuum fauore Capituli inducere, praesertim quia
 32. Canonici post illas interpositas fere semper in cauis acquiescunt,

- ex qua sanè acquiescentia possessio Archiepiscopi ex illis elicioa
 eo magis confirmata remanet ad sensum Bot. in Barchinonens.
 Parochialis del Prat 10. Junij 1695. S. Non releuat, et a. Xbris
 eiusdem anni S. Innegabilis, et S. Sicquò coram bon. mo. Viris, et in
 Bononiens. Juris conferenda 9. Junij 1698. S. Eand. assistentibus cor
 ram eodem, et in Serunden. Innotatus 15. Junij Superioris anni S.
 finali coram Me. Nullitas uerò aduersus illas conflictas ob litig
 pendentiam in Sacra Bota cessare uicò est, tam quia Capitulu
 dictam litis pendentiam in partibus non opposuit Bota Decis. 178.
 n. 20. par. 17. recens; Tum etiam quia Archiepiscopus pronuaciando
 sine Adiunctis contra Canonicos delinquentes antiqui prima eius
 quasi possessionem continuauit, unde nec nulliter nec attentatè
 processit, dicendum est ex regala satis orita, quod qui continuat
 non attentat ad gloss. in cap. Non solum de appellat. in 6.º cancellor.
 de uene. par. 2. cap. 4. Limit. 1. n. 2. Posse de manut. obser.
 vat. 1. a. n. 64; et segg Bota coram Bied. Decis. 253. n. 6. et in
 recens. Decis. 150. n. 9; et Decis. 170. n. 7. par. 19.
- Neque adduci merebatur, quod Nuntius Hispaniarum a euo:
 cauerit Censuras latus per Archiepiscopum contra Canonicos,
 quia cum nec pariter constet ex qua causa eodem Nuntius pro:
 cesserit, an scilicet ex capite nullitatis uel potius iniustitiz,
 ac cursus nec minima mentio in eodem actu facta fuerit de
 non interventu Condidici Summaris Archiepiscopi n. 11.
 vanum eandem remanet eandem reuocationem tanquam sequi:
 tam ex defectu interventus Adiunctorum allegare, cum illa
 uti qui uicò nil ponat in eus Bota coram Merlin. Decis. 870.
 n. 5. coram Scgor. Decis. 405. n. 2; et in rec. Decis. 181. n. 13.
 par. 19.
- Hoc etiam corollarie superaddito, quod ubi per malam dy:
 potlerim aliqui actus fauore Capituli assignari possent, cum
 attamen plures etiam concurrant ex parte Archiepiscopi, uti in hoc
 iudicio manutentionis semper forent preferendi tanquam iu:
 ris dispositione, aliisque titulis roborati, ut notans Innoc.
 in cap. auditis sub n. 4. vertic. Sed contrarium uidetur de
 presujs.

purgari. Solorzan. de jur. Indiar. lib. 3 cap. 14. n. 63. Cor.
 coram Cavaler. decis. 193. n. 6. coram Saegor. decis. 82 n. 2. ven.
 qui cum habeant pro se coram Christ. decis. 328. n. 18. coram Zaras.
 decis. 10. n. 27. et in eadem. decis. 153. n. 20. par. 10. decis. 221.
 n. 28. par. 13. et decis. 340. n. 21. par. 15.

Et ita utraque parte informantur.

Tarracoen[is] Jurisdictionis
 Super attentatis
 Lunae 10. Maji 1700.

Argumentum

An, et ex quibus actibus dicatur quis attentata commis-
 sisse, et quomodo illa dici valeant Sufficienter purgata

Summarium

1. Scientia litis pendentis est concludenter probanda, ut
 quis dicatur attentatum incurrisse.
2. Declinans Jurisdictionem Judicis, coram quo Litem
 debet, non potest ob illius pendentiam coram eodem Jdice
 de attentatis opponere.
3. Continuans in eius possessione non attentat.
4. Durum est, quod Ordinarius sub Litis precepto debeat eius
 possessione expoliari.
5. Purgationis attentatorum in spretum Indivisionis Locus non
 est quando indivisio fuit moderata.
6. Attentatorum disputatio superflua est, quando nec in substan-
 tia rei, nec in illius dependentiis remanet aliquid purgandum.
7. Impediens presentationem decreti B. P. D. Auditoris Smi
 dicitur attentare in spretum Sedis Apostolicae.
8. Attentata purganda sunt coram illo Jdice, in cuius spretu
 fuerunt commissa.

9. Limita quando per Signaturam Iustitiae illorum cognitio fuit tota remissa.
10. Pro plena attentatorum pargatione debent circumscribi oes actus, et effici omnes expensae, et damna papae.
11. Concernentia Immunitate Ecclesiastica potius spectant ad illius Cong^{me} quam ad Rotam.
12. Excommunicatio tanquam pena grauis plenam debiti probatione requirit.
13. Recursus ad Iudices Laicos non infligit penam Excommunicationis quando fit solum ad impetrandam illorum praesentiam.

Decisio CCVI

In hac eadem Audiencia, qua propositum fuit dubium super manutentione in quatuor possessione procedendi per Archiepiscopum Iarracouensem aduersus Canonicos eius Ecclesiae sine Audiencia tanquam Conuenticibus fauore eiusdem Archiepiscopi successiue resolutum, pretendens Capitulum pro facta Ecclesia eundem Archiepiscopum, eiusque Officiales ad Turres diuersosque actus in Spectum huiusmodi antiquae Litis pendens, in sacra Bota, sed etiam in Tribuna huiusmodi et decreti R. P. Auditoris Sancti attentate processione, aliud pariter proponi curauit dubium = Prisus licet constet de attentatis, et fieri danda declaratoria super quo Domini responderunt constare de attentatis iuxta modum inferioris exprimendum, et non esse danda declaratoria.

Assumpto enim primo illius partis examine, quatenus ad eliciendum pretendens attentata in Spectum antiquae Litis pendens in Bota, opponitur Archiepiscopum abique Audiencia processione contra Canonicam Gasparem Marti, illiusque carceratione ordinasse, ex quo edicunt super vacatione Ecclesiae Parochialis de Alexar de ignis mandato precedentis officium Lacerantes de illis Dominis non constare auctoritate, tum quia non docetur modernum Archiepiscopum de Litis pendencia Litis inter eius Praedecessorem et Capitulum antiquitatis eorum scientiam aliquam habuisse cum

cum tamen ad incurrendam purgationis athenasorum penam ea ple-
 ne, et concludenter probanda esset, ut per *Leg. in Clement. 2. uel. 1.*
pendens. tenens. Anc. Alde. de attent. par. 2. cap. 4. Limit. 27 in
princip. Bot. coram Buratt. decis. 59. n. 14. et coram Peusinger.
decis. 118. n. 3. cum etiam quia cum Capitulum in facto, de quo
agitur, non ad Sacram Botam vigore eiusdem Legis pendens, sed
ad Beu. Hispaniarum Nunciatum et Successorem ad Al. recur-
sus habuerit, non potest eodem postquam proprii Iudicii Jurisdictione
delinere tentare ob prefatam Legis pendentiam de attentatis op-
ponere, ut per Bartol. in L. ubi scriptum vers. Item aduersus
H. de iudic. firmat. Bota in recent. par. 6. decis. 102. n. 2.

- Tum demum quia cum de tempore introducte, Litis Archie-
 piscopus reperiretur in possessione procedendi contra Canonicos
 absque Coniudicibus, ut late ostensum fuit in contemporanea
 decisione Super alio Dubio coram me edita, nullam tamen de
 causa aduersus ipsum potest attentatum opponi, cum eodem Archie-
 piscopus tunc propriam, quam Antecessorum possessionem continua-
 verit, ut prater adductos in mox citata decisione Super alio Dubio tra-
 dia Bota in rec. decij. 11. n. 4. par. 2. decis. 83. n. 3. p. 4. som. 7.
 et coram Priolo decij. 340. n. 23, et in Mallias, seu Vicen.
 Benedictonis Fontium Super attentatis 6. Februarij 1694. coram
 B. L. D. meo Muro, et in Senariens. Restrictionis Aletti
 23 Martij 1696. S. 7. coram eodem, alij enim asperum nimis,
 ac durum videretur, quod Ordinarius sub Litis preceptum deberet
 antiqua eius possessione priuari, ut in precisis seminis observans
 Franc. in cap. cum de persona S. Si vero n. 3. de priuil. in 6.
 Coe Her. de Juridict. in Exemp. par. 5. quest. 52. n. 3. ubi
 ampliat, ut nec per inhibitionem Licet pendente valeat impediri.
 Quatenus vero attentatum deduci contenditur, ex quo Ar-
 chiepiscopus etiam post sibi presentatam Inhibitionem Al. et sacre
 Botae votis viribus eiusdem Canonici incarcerationem curauerit,
 nec pariter de illo constare resolutum fuit, quia cum po-
 stea supervenerit moderatio dictae Inhibitionis Al. et si-
 gnatura Iustitiae reportare fecerit novam Commissionem

cui altera Rotalis indubitio inais ebatur, non potest modo ad instantiam Capituli moderatione succumbentis ad purgationem attentatorum procedi ex his, quae notant Cancellor. de attentat. par. 2. cap. 20 de attentat. post indub. Limit. 2. n. 5. et seqq. Rotacor. ad Coccin. decis. 1936. n. 1. Addeo praesertim, quod carceratio iudicialis in qua votum attentatorum fundamentum consistit, non fuit ad effectum perducta, quo circa dabo etiam quod illam demandando Archiepiscopus attentatorum dicatur processione, frustranea nihilominus evadit dictorum attentatorum disputatio, cum aliquid nec in substantia rei, nec in illius dependentiis pro refectione damnorum purgandum remaneat ex firmat. Rot. in recens. decis. 445. Sub n. 4. vers. nec obstat par. 2. recens. et coram. Merlin. decis. 899. n. 6.

Quantum denique ad ceteros actus respicientes tam impedimentum per Archiepiscopum praesertim praesentationi decreti B. P. Auditoris sanctissimi, quod nihil in suarum provinciarum de demandatis, quam etiam detractionem officialium in carere decreto praedictum presentare volentium, Domini in hac parte constare de attentatis, illorumque purgationem rigore demandandam esse censuerunt, quoniam cum idem Archiepiscopus eorum conatibus eundem Decreti praesentationem impedire affectaverit, usque non minus in Maiestatis Iudicis et ipsius Sedis Apostolicae contempsum attentasse dicendum est, quam si post dictum decretum si praesentatum illius limites transcendere aufferet, ut firmat Rot. coram. Faesent. decis. 18. de d. et contum. et in rev. part. 16. decis. 166. n. 3.

Requae illorum purgatio declinari potest ut videtur ex duplici responsione; Non quidem prima, quod nempe haec omnia gesta sine in spectum B. P. Auditoris sanctissimi, proindeque ad ipsum pro illorum revocatione recurrendum sit ad tradita per Card. de Sac. de iudic. disc. 18. n. 65. Rot. coram. Gregor. decis. 486. n. 2. Nam cum ex speciali decreto Signaturae Iustitiae

Eiusmodi attentatorum cognitio fuerit ad Sacram Rotam remissa, dubium non est, quin illorum purgatio, quamvis etiam in ipsum alterius Iudicij attentata commissa sine, valeat in nostrum Tribunal demandari, ut alias dictum fuit in

Anglorum

10. Anglonens. Auentatorum s. Xbris 1696. S. Regue dubitari
 coram B. P. D. meo Sid; multoque minus ex altera, quod scilicet
 cum d. Officiales iam diu fuerint in carceribus dimitti, nil exinde
 ulterius purgandum superstit; quia cum pro plena illorum purgatione
 omnia in iustitiam reducenda sint, remanent idcirco circumferibendi
 omnes actus per Archiepiscopum, eiusque officiales gessi, omnesque
 expensas, damna, et interese per eodem Carceratos, aliasque personas
 pias ex integro resarcienda ad tradita per Cancellos. De attentas.
 par. 3. cap. 30. n. 187; et seq. Card. de Luc. de iudic. disc. 18.
 n. 6. Cota decis. 29. a n. 24. usque ad fin. par. 16. recens; et
 in Sampilonens. Decimarum, seu Auentatorum 22. Junij 1699.
 et 27. Nou. prox. utrobique s. finali coram Bea. M. D. meo
 Molines Decano, et in Nullius, seu Serra Pontiani Successionis
 Super attentatis 4. Maij 1699. S. obiter coram B. P. D. meo Ansaldo.

Deaerientem autem Domini ad secundam dabij
 partem responderunt non esse dandam declaratoriam, nec con-
 tra ipsum Archiepiscopum, neque aduersus Ministros, et officiales
 illius Curie. Conatus etenim perijuros exerciti ad effectum ca-
 piendi Canoniam Marti in ipso Ordo Metropolitano Eccle-
 siae dum diuina exsoluebat, super quibus pro obtinenda Decla-
 ratoria mordicus insistebatur, cum uel siat concernere uel la-
 tionem immunitatis Ecclesiasticae, crediderunt Patres illorum co-
 gnitionem debere potius spectare ad Sacram Congregationem
 Emorum Cardinalium Super Lices controversijs specialiter defi-
 gnatam; Non omitentes tamen animaduertere, quod cum pro-
 ppositus violationis immunitatis actus non aliam probetur
 quam ex fidebus aliquorum Testium Lices pendente deponentium,
 nullatenus posset in omnem casum ad penam excommunicatio-
 nis ob eundem actum procedi, quia cum ea sit pena grauis, et
 ordinaria, concludentem, ac perfectam delicti probationem ex-
 quiris, ut monent Card. de Luc. de iudic. disc. 18. Sub n. 7.
 Cota decis. 273. n. 4. par. 19. recens. et passim alibi.
 Recursus vero per Archiepiscopum ad regiam audientiam

13. habitus, ob quem declaratoria pariter expectabatur, nullo modo dici potest censurarum causatiuus, quia cum in eo petita fuerit nuda, ac extrajudicialis assistentia, ut Archiepiscopi officiales futius, ac sine scandalo Canonici incarcerationem ab eo decretam exequi valerent, indè tanquam factas non ad impediendam Jurisdictionem Ecclesiasticam, sed potius ad illam adiuvandam, nullam valet censurarum penam recurrenti infligere ex notatis per Card. de Luc. de Judic. disc. 19. sub n. 18. et in miscellan. Eccl. disc. 17. n. 9. et 10. Cos. post 2^m. volamen Consil. Craxinac. dec. 112. n. 11. coram Biedis decis. 282. n. 5. et seq. coram Dand. Jun. decis. 722. n. 2. et in Colonien. Beneficij Super. athen. tatis 27. Junij 1696. S. loque magis coram Ill. d. et ita utraque.

Taurinen. seu Vercellen. Molendin;
Ven. 14 Maij 1700.

Argumentum

Concessio facultatis utendi aquis in certis casibus non potest ad alios diuersos extendi, signantur si iuxta eius limites fuerit semper obseruata, nec Dominus fundi superiorij concurrentibus circumstantijs, de quibus in decisione, potest aquam diuertere in prejudicium fundi inferioris.

Summarium

1. Aqua usus non potest extra limites concessionis ad alium diuersum modum extendi.
2. Aqua postquam effecta est de pertinentijs alicuius, non potest sine ipsius consensu diuertere.

3. Bannimenta non utendi aqua ultra Limesy concessione
absque alterius declamatione publicata, important indi-
vidualem eius concessione observantiam.
4. Statutum unam tantum Communitatem ad expurgationem
condemnans bene dendet antiquam aqua concessio-
nem factam illi soli factam.
5. Qui recipit aquarum commodam debet etiam sentire onus
expurgationis.
6. Testes sponte examinati plene probant.
7. Observantia resultat etiam ex non facto.
8. Dominus fundi superioris potest aquam in prejudicium fundi
superioris inferioris divertere.
9. Limitatur 1mo quando Aqua defluit ad fundum inferiorem
ex opere manufacto.
10. Limitatur 2° quando in concessione habetur conditio,
quod aqua defluat ad fundum inferiorem.
11. In aqua concessione jus Tertij semper censetur perpetuatum.
12. Qui non censetur vendere ius quod non habet in re.
13. Testes numero plures sunt preferendi.
14. Deponentes ad perpetuam non probant.
15. Possestio absorbetur à petitorio.
16. Aqua diversis debet omnino impediri quando alijs bona
remanerent damnificata.
17. Prejudicium in Aquae derivatione satis probatur,
ex quo habens concessionem in vicus illam pati teneatur.

Decisio CCVII.

Ad preces Communitatis, et hominum Loci Blau-
cati Guglielmus Marchio Montis Ferrati usque et de
anno 1464. ius illis concessit utendi beneficiis Ruggie,
seu Aqueductus, qui per dictum Marchionem extraheretur
à Fumine Torra Baltea, cum eis tamen conditionibus,

quod eadem Communitas, et Homines possent aquis perfrui ad
 constructionem Molendinorum, et non alius tamen fabricandorum
 quam de Licentia ipsius Communis, et Super dicta ruggia, et
 ad irrigationem Dumtaxat Pratorum, et prædiorum ad ipsam Spe-
 ctantium, et postmodum dictæ Aquæ, redire deberent ad bona in-
 feriora eiusdem Marchionis seu Abbatis, Sucedij, de illius Jure
 Patronatus Summaris D. Cardinalis n.º p.º Lit. A, et B.

Aquæ prædictæ postquam irrigationi prædiorum dictæ Voi-
 versitatis inseruierant, semper ac continuo per solium canale
 ad eadem bona inferiora defluerunt. Cum autem nouissi-
 mè Carolus Josephus Prætor cupiens tanquam Dominus duorum
 Seminorum in Territorijs Blanzati, et Caspanesi epissen-
 sium Super illorum altero posito in Comuni dicti Loci Caspane-
 si Molendinum frumentarium construere, cepisset contendere
 dictas aquas ad nouum edificium mediante canali super impedito
 foueo intermedio ditorum Seminorum transmittere uelle,
 hinc inuentionis cuiusmodi se se auerter opponente Emo D.
 Cardinali Quirino Moderno Titulari S.º Abbatis, Suce-
 dij, controversia delata est ad Tribunal Nuntiature Tauri-
 ni, in quo cum ante cognitionem cause Super meritij decre-
 ta fuisse purgatio nonnullorum attentatorum, inde per
 appellationem ab euismodi incidenti in expeditam deuoluta
 causa ad Rotam, a sumptaque disputatione Super eisdem at-
 tentatis coram Sr. Meo. Emerix, cum sub die 16. Ianuarij
 1698. prescriptum fuerit, uideatur de bono iure etiam ad ef-
 fectum attentatorum, reproposita eodè causa coram Meo in
 defuncti Collegæ Locum Subrogato responsum fuit = Constare
de bono iure Abbatis.

Ratio motiua resolutionis in eo posita est, quod cum
 in antiqua Concessione usus Aquæ ductus ex prædicto conventu
 fuerit aquam ad seruire posse pro irrigatione dumtaxat Pra-
 torum, et Prædiorum Communis Blanzati, ad pro con-
 structione Molendinorum fabricandorum Dumtaxat de
 Li-

Licentia eiusdem Communitatis, ac Super dicta ruggia illamque
 postmodum redire debere ad Territorium, et bona Abbatis, opti-
 mo iure potest Eius Abbas impedire, ne Carolus Joseph ad novam
 Molendinum eandem aquam transmittat, non solum quia illud
 nec Super dicta ruggia, neque de Licentia eiusdem Communitatis,
 ac infra districtum illius Territorij, erectum fuit, iuxta terminos,
 1. et tenorem originalis Concessionis eiusdem aquae, quae ultra pro-
 prios Limites ad alium diversum modum, et usum extendi
 non debet Bartol. in l. per agrum n. 111. C. de Servit. Cap. 1.
 eod. tract. cap. 4. n. 48. Quin. cony. AS. sub n. 36. vers. Te-
 rij non obstantibus Lib. 2. m. Mend. de retinend. remed.
 6. n. 117. et seq. Cyriae. consrov. 310. n. 129. Eod. de aqu.
 quae st. 8. n. 8. et consult. 56. n. 7. verum etiam quia eadem
 aqua post irrigationem praedictorum dictae Communitatis Blan-
 zati etiam de pertinentijs dictae Abbatis, unde illa sine
 2. consensu, et Benefacito Commendatarij, non potest in illius
 iudicium diversi ex traditis, Eod. de aqu. quae st. 3. n. 31.
 Nota coram Decano deij 1885. n. 4. et in Latina Aqua-
 rum 16. January 1698. S. Verum quia coram bon. mo. Ufino.
 Crescitque a sumpti robur ex observantia eiusdem Conces-
 sionis qualibet sui parte iustificata; Respectu siquidem
 prima, et secunda conditionis restringentis aquarum usum ad
 Territorium Blanzati cum prohibitione illas divertendi ad Ter-
 ritoria vicina, et obligatione illas decurrere faciendi ad Ter-
 ritorium Abbatis Lucidij, eadem observantia emergit ex Ban-
 nimentis editis usque, et de anno 1606. per officiales Ducis Man-
 tuz Marcionis Montis Ferrati Successoris, in quorum quinto
 stabilitur et non potest Messer Gio. Casate ualeffi, et al. Be-
 qua della ruggia di Bianco per bagnare, o adacquare terre-
 ni di qualivoglia sotto sopra di fini di Luino, nemeno valer-
 ti della Sud. Aqua per servizio del Molino, Pista, o
 altri Edifitij sopra il detto Territorio, accio l'acqua possa

liberamente decorrere à beneficio dell' Abbadia di Lucedio à cui è destinata da Sua Altezza; Et in seguito ad effectum, ut dicitur, aquae nullo modo ad vicinia Territoria Carpanesi signanter, unquam deflecti possent decernitur = de' alli confini di Carpaneto sia fatto un fossog rendere i Scolatici, de' non esserino fuori del finaggio à Servitù di Sua Altezza destinati da Lei per beneficio dell' Abbadia d. Summaris Cardinalis n.º 1. qui quidem fouens in Confinijs Blanzati, et Carpanesi absque dilacione excauatus usque ad hodierna tempora Scolaticis sia semper recepit, eaque ad bona inferiora dictae Abbatis transmissit; Haec autem Bannimenta tanquam specialiter directa ad bona, et Aquas, de quibus agitur, ac super illis absque reclamacione executas, important precisam, ac indiuidualem obseruantiam, prout de jure requiritur Socin. Sen. cons. 52. n.º 10. lib. 3. Paris. cons. 11. n.º 39. lib. 2. Decian. resp. 87. n.º 22. lib. 2. Costa decis. 278. n.º 5. par. 12. et in Bononien' Aquas 8. Junij 1696. §. Minusque coram Meo.

Hoc etiam respectu earundem duarum conditionum confirmatur tam ex statuto edito per Ducem Sabaudia ejusdem Loci Blanzati modernum Dominum, in quo prout verij subcap. 25. demandatur = de' Bianzè debba far spazzare, e curare il corpo solito dell' acque di essa a danno e pregiudizio dell' Abbadia, e Frangio di Lucedio sotto le penè conforme à gl' ordini vecchi, quod sane Statutum solis aquarum cursus comprobativum medum praeferre dictas aquas in prejudicium bonorum Abbatialium fuisse nunquam deriuatas, Deo etiam non obscure confirmat illarum usum fuisse soli Communitati Blanzati concessum, cum alia si intelligendy esset impartita, etiam ad commodum Territorij Carpaneti, debuisset quoque illius Communitas ad expurgationis sumptus equaliter condemnari, ut arguit Altograd. cons. 21. sub no. 139. vers. quarto quia Lib. 2. cum de jure

5. *sic, quod qui recipit aquarum commodum debeat etiam senti-
re onus expurgationis, ut adactis Mendic. cony. 1120. n. 22.
cum alijs relatis per Zobb. De aqu. quod. 19. n. 20. tam etiam
ex depositionibus quamplurimum Tertium, uno ore affirmantium
dictas aquas propter praedictorum irrigationem defenditur in dictum fo-
veum, nec unquam fuisse transportatas ad praedium d. Carpaneto
6. D. Summ. n. 6. et seq., qui tanquam in formali examine
repetiti dubium non est quin plenam probationem consti-
tuant Coto Decis. 119. n. 12. par. 12. recent. et in Anglor.
men. Molendini S. Ambri 1696. S. Siquidem etiam B. P.
mes Dio.*

*Et pariformiter respectu alterius conditionis, quod aqua
adhiberi nequeat, nisi pro usu Molendinorum, quae fabrica-
ta fuerunt super ruggia principali, concessionis observantia
verificatur, ex quo in toto Territorio Blancati nullum aliud
Molendinum unquam erectum fuit praeter alterum super ipsa
ruggia signatum in Planta Litt. C. quod fuit etiam suc-
cessive destructum; ex qua negativa probatione optime elicit-
ur, quid fuerit respectu Concessionis observatum, cum
7. etiam ex non facto dicta observantia resultet ex deductis
per Coto Decis. 647. n. 3. par. 4. divers. et Decis. 613. n.
26. par. 18. recent. et alibi passim.*

8. *Regulae assumptae efficacia tolli videtur ex regula, quod
Domino fundi superioris permixtum sit aquam in eius fun-
dum ingressam etiam in praedictum fundi inferioris divertere,
vel retinere juxta sepe in L. si in meo ff. De aqu. plur.
arc. et in L. 1. S. Illud Labeo ff. De aqu. quod. et astiv.
Tum quia cum aqua praedicta non defluat ad bona infe-
riora Abbatis, ex suo naturali, et libero cursu, sed potius
9. per dictum foueam in Confinijs Blancati, et Carpaneti
manufactum, in eis sane terminis minime potest idem
Trona tanquam Dominus fundi superioris dictam aquam*

ad sui libitum diuertere, cum ex dicto opere manufacto dicatur
ad commodum Abbatis, acquisita seruitus negativa non impen-
diendi solitum aquarum defluxum ad eius bona, ut Limitando le-
ges predictas tradunt Bursart. cony. 87. n. 5, et seq. Suro. cony.
447. n. 2. Lepoll. de Seruis. publicis predior. cap. 4. n. 57. Cancr.
var. resol. par. 3. cap. 4. n. 246. Card. de Sue. Obseru. disc. 15.
et 19. utrobique n. 3. disc. 61. n. 2, et seq. et disc. 33. n. 5. Me-
saur. Decis. 248. n. 4. versic. quia illa iura Bona coram Royas
Decis. 460. n. 5. coram Pail. Decis. 275. n. 3. et in Aviminens. for-
vez Paternis 21 Martij Superioris anni coram Bell. D. meo
Decano; Cum etiam quia cum solitus aquarum decursus origine,
et causam habeat a d. Concessione facta fauore Communis

20. Blanzati cum conditione, quod ille egredi non deberent illius
Territorium, sed per foueam intersectantem d. Territorium a
Communi Carpanesi defluere ad bona Abbatis, eo minus potest
d. Irona sub iure contrarie dispositionis iuris de eas aquas
ultra eundem foueam traducere ex allegatis per Rob. de aqu.
question. 8. n. 8. (ubi n. seq.) aduertit, quod si quis aquas sibi
concessas extra ordinem abuteretur illius impetrationem amitteret.

Prois nec urget, quod Blanzati auctoribus eiusdem
Irona concessas fuerit per ipsam Blanzati Communis fa-
cultas perfruendi controuersi aquas ad omnes usus. Et enim ultra
quod facultas cuiusmodi intelligenda est iuxta terminos prioris con-

22. cessionis, ac sine prejudicio Abbatis, cum in qualibet simili
Licentia Jus Tertij semper censeatur reservatum ad Sept.
in L. p. 8. merito et d. si quis a Principe ff. ne quid in loc.
public. Alex. cons. 203. sub n. 14. lib. 6. Rob. de aqu. quest.
8. n. 25. Pecci. de aqua. lib. p. cap. 2. quest. 1. n. 8. et
cap. 4. quest. 6. n. 45. versic. et quatenus Domini rursus
animaduertent eandem facultatem percutere, ea tan-
tum bona, quae in eodem Territorio Blanzati, et sub voca-
bulo del Porrone censuris fuerunt, eandem Communis

sem

sem usque et de anno 1680. in dieso Blanches alienata sum.
 eiusdem Ironz n. 2. non autem referibilem esse ad alia
 bona posita in Territorio Carpaneti, quae Blanches pro diebi
 de anno 1686. a Marchione Carolo Renato ab Ecclesia vic
 tulo emptione acquisiverunt d. Summ n. 3.; nam quae cum
 in illorum venditione cessat etiam fuerint omnia jura quaedam
 aquarum, haec tamen intelligenda sunt de alijs aquis propter
 controversa excolatitia, quia cum istorum usus in aquarum
 primordiali concessione fuerit ad praedia Blanches tantum
 modo restrictus, utique comprehensus dici non potest in ven
 ditione facta a Marchione ab Ecclesia de Bonis existenti
 bus in Territorio Carpaneti, ac alias dicendum sit quod quis
 alienaverit, ac vendiderit jura, quae non dabit in res contra
 regulam sept. in l. qui tabernas ca. ff. de contrahend. emp.
 de quo Cacion de Locat. cap. 61. n. 88. Rot. coram Gregor.
 Decis. 225. n. 1. et seqq. et in Romana Communitarum,
 et Fontaniliy 23. Aprilis prox. s. Nullatenus refragante
 coram Me.

12.

23.

24.

25.

Multoque minus obstitit aspecta possessio utendi aquis
 etiam pro praedio posito in Territorio Carpaneti, nam Lessej
 ex parte Ironz, ad eam probandam inducti, nedum conques
 santur ab alijs Testibus ad instantiam Emi Abbatis Formi
 ser repetitis, qui tanquam numero plures veniunt in eorum
 iudicio proferendi Rot. coram Dundzeta Jun. Decis. 959. n.
 1. coram Caiol. Decis. 132. n. 5. et in recent. par. 18. Decis.
 798. n. 10. Sed neque illum probationis gradum constituere
 valent, cum deponat tantummodo de perpetua rei memo
 riam Rot. in rec. Decis. 146. n. 18. par. 9. et Decis. 316.
 n. 25. par. 29. Non etiam omisso, quod cum hodie causa
 videatur super bono jure, atque ex primordiali concessione
 de illis constet favore D. Cardinalis, nulla exinde
 allegari potest possessio ex parte Ironz, cum illa

abhorbeatur à petitionis Corti. de manus. o. beru. 7. n. 83.

Rot. coram Bichis deus 396. n. 29. et in recens. par. 18.
deci. 409. n. 4. et seq. et in d. Romana Communitaria,
et Fonsanili 23. F. ptis p. 8. finali coram Me.

Nei demum allegare juras, quod per Molendini confere-
tionem, et aquarum derivationem ad illud, nullum inferat
per præjudicium Tenimentis Abbatialis, ex quo nihilominus
ad illa dicta aqua p. foveum della Sabiella defluere vas
leant. Quippe quia cum d. foveus, ut deponunt testes in
Summano Cardinali 7. destinat in partem extremam præ-
diorum spectantium ad dictam Abbatiam, et propterea pars
istius aquarum diversionem mensura die inundationibus obno-
xia, quando è conuerso pars superior necessaria irrigatione car-
eret, inde evidenter constat de præjudicio, ac damno eidem

26. bonis superventuro, quod propterea quamcumque prætensoam
diversionem impedire debet, ut alijs cumulatis probent C. 20.
de senie. rustic. prædior. cap. 4. n. 23. C. 20. de aqua. d. 2.
questio. 8. n. 7. et firmat Rot. in acc. deci. 132. in fin.
par. 17. et de cetero cum Abbatia habeat legitimam titulum

27. acquisitionis Aquarum ex se prædictæ antiqua concessione
et subsequuta observantia, satis etiam ad hunc effectum dice-
retur constare de illius præjudicio, ubi inuita teneretur parti
illarum derivationem, ut in eis præcis terminis firmavit
Rot. in d. Beatina Aquarum 13. Januarij 1698. S. eis autem
coram bon. me. Urino.

Et ita utraque

Cavallien Bannalitatij Furni
Super assentatis
Kung 17 May 1700.

Argumentum

Assentata, quæ ubi Iudicis Maiestatis Sic. L. 1. a. re-

nuunt

niunt rigorisimè modo purganda, non excusantur sub pre-
textu continuata possessionis, quando Lis super illa potissima
vertitur.

Summarium

1. Attentata debent celestiter, et rigorose purgatione
reuocari, ut Maiestas, ut Maiestas Judicis Lora fan-
tocius reparatur.
2. Noui operis constructio non prius facta quam post illud
iudicata Botalia dicitur attentata.
3. Vbi non concurrat eadem ratio eadem nec intras iuris
dispositio.
4. Qui continuat in sua possessione non dicitur attentare.
5. Limitatur, quando Lis potissima est super possessione.
6. Attentans pro purgatione tenetur omnes expensas,
et damna usque ad obulum reficere.
7. Et omnia in pristinum statum reducere.

Decisio CCVIII.

Postquam Baro de Cauismontibus medijs oppor-
tunis Indhibitionibus impediuerat nec Communitas, et Homi-
nes eiusdem Loci tam intra, quam extra illud ad novam
Furnorum constructionem deuenirent, nec pro coquendis pani-
bus ad alios furnos accedere auderent propter illum ipsius
Baronis, ad quem dicta Communitas per antiquam Con-
ventionem perpetuo, et privatim se se accessuram spon-
derat, ac postquam cursus in progressu iudicij idem Baro
tam in possessionis quam in territorio duplex Botale judi-
catum reportauerat, uniformiter decernens constare de il-
lius jure prohibendi Subditis, et Habitatoribus predicti loci
nec ad alienos proterquam ad suum furnum accedere, illosque

ad id respectivè cogendi, deus Lucas ad me per ultiorom, appella-
 tionem huius causæ cognitione, atque in hoc statu summo per
 studentes Homines singulis inhibitiones pendentiæ liti, et
 Rotalia iudicata indirectè eludere, sicutum sibi fecerunt
 quemdam novum furnum prope Mania prædicti Castri
 construere, ad illumque publicè, ac consuetè pro eorum panibus
 decoquendis accedere. Quæ de res Baro antedictus curans de
 testabilem adeo dictorum Hominum audaciam judicialiter
 coercere, petijt à me subscribi dubiam = An conbes de
 attentatis, quo veniano purganda, quo eoditè Dominio pro-
 positæ affirmativa prædictæ resolutio.

Cum enim novi furni constructio, accessusque ad illu-
 m Homines dicti Castri nimis audaciter intentatus, directè
 adversentur tam inhibitionibus sub liti initio per Barone
 expressis utriusque actus prohibitiis, tam etiam pendenti-
 liti in Saera Rota signanter ac precise attentatis super præ-
 tensa facultate construendi furnos benevifos in præjudi-
 cium Furni Baronalis, tum demum resolutionibus, ac
 iudicatis Rotilibus expressè declarantibus constare de bono
 jure eiusdem Baronij sicuti expidè resultat Communitatem
 illiusque Homines ex dictis actibus in attentata inexcusa-
 biliter, ac multifariè incidisse, ita celeriter, et expeditè
 remedio purgationis de jure rigoris illorum temeritas coercenda
 est, ut ita nedum Populi, sed etiam Iudicis Majestatis se
 quanto citius reparentur ad sept. in cap. non solum de appellar.
 in 6. Rota coram Barone decis. 281. n. 1; et in recent. par.
 29 decis. 200. n. 8. et seq.; et in Romana Evacuationis sup-
 attentatis 6. Aprilis 1696. §. 1. coram Me.

Neque attentatum respectu constructionis Furni exe-
 cutari valet sub prætextu, quod non fuerit per Communitatem
 eiusque Consule erectus; Quoniam Dominij contrariè

patuit tunc ex Testium Depositionibus uniuersè referentibus
 Furnum fuisse de ipsorum Consulibus mandato constructum Sum.
 Barone N. 26. quàm etiam ex quo illius erectio sequuta est So-
 lum postquam per gemina iudicata Bonalia eadem Communitas
 super asserta Libertate panes ubique decedendi succubuerat, ex
 qua circumstantia fuisse nouum opus per ipsum succumbentem
 promotum ad eludendas resolutiones Sacrae Curiae firmatum factum in
 Bononien. Immunitatis Macelli. 5. Junij 1697. S. Ita adurgeri
 coram R. P. D. meo Matus confirmata sub die 7. currensij Mensis
 coram Meo.

Minusquè dictum attentatum euitari non potest ex eo quod
 eum prefatas resolutiones Sacrae Curiae permittant in Villis, et
 Praegijs conumquemque proprios Furnos habere, inde valueris
 optimis iure ad dicti Furni constructionem deueniri; quia
 cum illorum existentia in villis, et Praegijs easenè permittat
 fuerit, quatenus Commorantes in remotis partibus non poterant
 ad Furnum Loci de Cauismontibus accedere absque periculo, nè
 panes aeris inclementi, expositi ob itineris longitudinem marces-
 cerent, ut firmat utraque Decisio R. P. D. mei Prioli
 super manutatione edita, altera nempe sub die 5. Martij
 1696. S. Minusquè releuat, et altera sub die 26. Junij 1697.
 S. finali, absolutum proinde fit, quod cessante in Homini-
 bus dicti Loci eiusdem periculi ratione, et quia ob egiuentiam
 Furni Baronalis in eodem Castro, ad quem valent commodè acce-
 dere, non dicuntur esse in illa necessitate, qua potiri sunt
 ceteri Villarum Habitatores, cessare etiam debet quoad ipsos
 prouisio permittis, ac facultas retinendi Furnos, aliosquè
 nouiter respectiue construendi iuxta tradita per Roman. Cons.
 129. n. 12. Altograd. cons. 54. n. 35. in fin. Palm. consule.
 96. n. 50. Cos. coram Buratt. decis. 322. n. 8., et in acc. par.
 28. decis. 823. n. 4. et par. 19. decis. 165. n. 12. accedente potissi-
 mum, quod permittis cuiusmodi in diuersis Decisionibus astricta
 est ad Furnos Longè distantes à dicto Castro, unde quando
 etiam per malam Cyporexim eas referenda esset ad commodum

etiam illius *Habitatorum*, non tamen dicta novi Furni constructio ualeat sub illa comprehendendi, ut potest solum ab eodem *Castro* disoantis per unam ietum tormenti bellici uulgò d' *ardibugis*.

Quemadmodum nequè respectu accessu dictorum *Hominum* ad nouum *Furnum* pro coquendis panibus attentatum excludi potest, ex quo banalitas tanquam restricta ad ipsum met *Castrum*, et panes inibi fabricatum impedire nequeat, quominus *Panis* per eodem *Habitatores* fabricari, et coqui extra illum ualeat. Quandoquidem cum in *libitio* *BB. PP. Vicelegati* *Auenionens.*, et mandata de manutenendo à *BB. PP. DD. meis* *Piolo*, et *Lis* decreta expressè prohibeant quemcumque accessum ad *Furno* alieno tam inuis, quam extra *Locum* existentem d. *Summ. Baronis n. P. 3.º et 4.º* cereum exinde remanet, quod accessus ad dictum *Furnum* pro coquendis panibus etiam extra dictum *Locum* fabricati remanet attentatorum uitio obnoxius; non obstante, quod *Acto* in *decisione* *BB. PP. DD. mei* *Pioli* *Super* *manuentione* *sa* *Abri* *1696. S.* prout in *subsis* *firmet* *Baronem* nullatenus prohiberi posse introductionem *panis* exteri in dictum *Locum*, cum bene in *inimul* scire possit quod *Baro* nequeat impedire introductionem *panis* alibi fabricati, et cocti, et tamen *dicti* *Homines* quando uolunt illum fabricare, et decoquere nequeant ad alium *Furnum* preter *Baronalem* accedere.

4. Nec profuit allegare, quod *Communitas* illiusque *Homines* de tempore *motu* *Litis* reperirentur in quasi possessione accedendi ad *Furnos* beneuisos; ideoque illam potuerint etiam *Lite* pendente citrà attentatum *Litem* continuare. Tum quia tantum abest, quod *dicta* quasi possessio probetur ex parte *Communitatis*, ut potius illa stare uideatur ad commodum *Baronis*, qui iuxta *illius* *Limite* mandata de manutenendo ceperat; Tum etiam quia cum *Lis* pertinens inter *has* partes rigens sit *super* eadem possessione, non intrat regula illius continuationis, nè aliàs *judicium* reddatur elusorium ad *Dep. S.* in *cap. Causam* *qua* *de* *iudic. Gabriel* *De* *acquir. possess.*

concl.

concl. d. n°. 17. Sancellor. de attentat. part. 2. Limel. 1. cap. 4.
n°. 69. et segg). Rotæ coram Coccino Decis. 399. n°. 2. coram
Boyas Decis. 434. n°. 3. et in rec. par. 14. Decis. 432. n°. 9.

6. Considero autem de attentatis, Domini pro illorum purgatione
censuerunt, quod Communitas, et Homines dicti Cabri, propter
expensas omnes tam judiciales, quam extrajudiciales, omniaque
damna illorum occasione quomodolibet facta, de quibus Baronem
usque ad obitum reintegrare debent, ut aliis resolutum fuit in
Decis. 320. n°. 15. coram Boyas Decis. 55. n°. 10. coram Carillo,
Dec. 29. n°. 17. par. 26. recent., et in Terraconens. Jurisdictionis sup
attentatis 20. currentis mensis S. Neque illorum, coram Illo,
tendantur ulterius dictum Forum nouiter constructum solli-
citi demoliri facere, cum pro integra attentatorum purgatione
sine omnia in perpetuum reponenda, ut moneat Farinae in
eius prag. criminal. Lib. 1. quæst. 16. n°. 14. Scacc. de appellat.
quæst. 19. remed. 1. conclus. 13. n°. 13. S. Contrariam opinionem
Rotæ coram San. med. Alex. 8° Decis. 108. n°. 1. et in rec. par
16. d^o. Dec. 29. n°. 17. et par. 18. Decis. 634. n°. 4. et in Bononiens.
Immunitatis Macelli Super attentatis 15. Januarij 1698. S. 1.
coram R. P. D. meo Muro.

Et ita utraq. ad

Romana Donationum
Ven. 4. Junij, 1700.

Argumentum

Substitutio, quæ sub pluribus conditionibus alter-
natiuè concepta purificatur etiam per implemendum
vnius, dicitur fideicommissaria, quando nendum filij
Aspedis, sed etiam filij filiorum fuerunt in conditio-
ne positi, vel alio ex coniecturis argui potest Testatoris

uoluisse ad alios fideicommissum extendere. Non agram, et
quando possit nouam Legem donationi adijcere, vel illam ex
interuallo declarare.

Summarium

1. Immissio datur Fideicommissario & ante purificatione fid.
2. Purificatum dici non potest fideicommissum non impletis omnibus conditionibus.
Simitatur quando conditiones sunt per alternativam concepte, quia tunc sufficit alteram verificari n. 4.
Declarantur contraria Auctoritates n. 5.
3. Dicitur seu alternativam importat.
6. Substitutio concepta sub conditione si sine filiis dicitur vulgaris, que per obitum cum filiis expirat.
7. Si tamen Testator etiam filios filiorum in conditione posuit transit in fideicommissariam.
8. Conseruatio agnationis reputatur efficacissima coniectura ad effectum protrahendi fideicommissum.
9. Et similiter alienationis prohibitio largissimo modo sumpta demandata.
10. Ad uocationem in casu delicti bene inferitur ad casum obitus quando nulla inter utrumque casum est assignabilis dispar ratio.
11. Verisimile non est, quod Testator plus tribuat minij dilecti quam magij dilectis.
12. In fideicommissi extensione multum urget coniectura digna ad plures gradus substitutionum.
13. Fideicommissum dici debet progressiuum, ne debeat absurdum euerbendi congeriem tot substitutionum.
14. Ex substitutione causa pie uerisimilior elicitur interpretatio pro fideicommissi prorogatione.
15. Ad uocationem actiua non inferitur ad passiuam.
16. Simitatur quando constat Testatorem uoluisse constituere perpetuum fideicommissum.
17. Cognoscitur quando filij non fuerunt simpliciter in conditione

- tionem potest. Sed etiam expresse vocatio.
18. Donans post factam Donationem non potest in praedictum In-
natariorum novam Legem indicare.
  19. Limitatur quando Donans sibi reservavit facultatem adji-
ciendi, cum tunc nova Lex habeatur, ac si fuisset ab initio
indicta.
  20. Condicio non existentia filiorum dicitur purificata cum in
casu, quod nunquam adfuerint, quam in alio, quo superfue-
rint, et quandoque post obitum Patris defecerint.
  21. Ampliatur quando conditio non solum restrictio ad tempus
mortis, sed est indefinita, ac indeterminata.
  22. Donans ex intervallo potest verba Donationis dubia declar-
are.
  23. Signantur quando probabile est, quod adiecta in declaratio-
nem fuerint ab initio inter Partes constabiles ibidem.
  23. Donatio quae debet perfici ex conditionibus per alium casum
adijciendis, nullum absolute ius tribuit ante illarum super-
venientiam.
  24. Declaratio eadens super Donatione, aut alia re dubia
nil dicitur de novo dare, aut auferre.
  25. Quidquid incidens, ac propter resolutionem opportunitate
in Decisionibus firmatur, non venis attendendum.

Decisio CCIX.

Ius Succedendi ad fideicommissum à B. P. Paulo
Alalerna in eius geminis Donationibus ordinatum, quod prius
ob decessum Pauli junioris sine filijs per Fulvium, et
Joannem Baptistam de Servantijs, ac deinde ob istorum
obitum per Comitem Gustadium de Confidati ad lucem vi-
ventis Sor. Marcia Leonora Professa in Monasterio S.
Dominici, et Sixti minus prospero euentu in sacro Audi-
torio promotum fuerat, ut liquet ex dinis Decisionibus 28.
Januarij 1656. et 25 Maij 1657. coram Bon. me Verospi
adversus Servantijs editis, et ex altera coram Me. die 24.

Junij 1696 Adversus Comitem ex vobis in quibus firmatum fuerat. Monasterio ex persona eiusdem Monialij ius fuisse in pignus tantum durasse. Vita quoad feliciorem Eddie exitu post illius obitum reassumptum fuit per eundem Comitem Eusebium, et Equitem Gasparem Servanorium, ad Gabrielem Sermatizium germano fratrem de Confidatis, nam proposito ad illorum in pignus tiam dubio. An sit danda a sociatis, seu potius Commisio, Domini affirmativa quoad illius etiam partem responderunt.

Cum enim Fideicommissum in utraque Donatione post defectum Francisci Descendentiam ordinaverit, quod donatario ipsi iura ad ipsum reverterentur, et in eius defectum ad Affearium, et alios eius Fratres, istisque sine Prole defuncti sui filios legitimos, et naturales Palmij Servantij, eiusque Descendentes in perpetuum substituerit, inde est, quod defuncti Eddie per dicto Monialij obitum omnes filij dicti Francisci absque filijs, nullisque existens ex descendencia Affearij, aliorumque Donantis Fratrum, substitutis omnino purificata dici debet favore Actorum, qui per mediam Caterinam eorum Matris ab eodem Palmio descendunt, istisque per consequens ad omnia bona in praefatis Donationibus contenta immunitio concedenda venit ad Sept. in L. fin. C. de edict. Diu. Aor. soll. Bot. Decis. 93. n. 1. par. 29. recent. et in Romana Fideicommissi 22. Februarij prox. in principis coram Me.

Quae relevat, quod vocatio Actorum in priori Donatione ad quam defensores Monasterij Sesevanici restringebant, concepta fuerit sub pluribus conditionibus, quas enim nempe Franciscus Donatarius moreretur sine filijs seu decederet cum filijs, qui non superuiverent, seu alios filios non haberent, proindeque illis omnibus non adimpletis nullatenus dici valeat illorum favore purificata ad Sept. in L. generaliter ff. de insti. et substit. C. de cons. 678. n. 2. Cambr. cons. 28. n. 3. Altograd. jun. consula. 55. n. 53. et seq. Bota coram Cels. Decis. 268. n. 5.

- et seq. Quoniam cum omnes prædictas conditiones Legantur per alternativam conceptæ, prout videtur illa Decisio seu, quæ inseri unam, et alteram eorum illis Legitur hypotheca eorum adductis per Roman. cons. 179. n. 7. Gabriel. cons. 118. n. 3. et 4. Lib. 2. cum alijs per Bartol. tract. var. dict. 363. n. 1. et seqq. Sufficit sane, quod per obitum omnium filiorum Francisci sine filijs altera ex dictis conditionibus verificata remaneat, ut inde aliorum substitutionum vocatio purificetur ad firmata per Rot. coram Durozet. jun. Decis. 562. n. 2. et in recent. Decis. 49. n. 4. et seqq. par. 9. et in Roman. ad Fideicommiss. 9. Junij 1690. S. Moti coram cl. meo. Card. Caccio; Contrarijs solum precedentibus quando substitutio fuit sub pluribus conditionibus copulativè ordinata, non autem quando illæ disjunctivè, et alternativè fuerunt per Donantem substitutioni adiectæ, ut advertit Rot. in 5. Decis. 49. n. 4. vers. Doctrinae vers. par. 9. recens.

6. Minusquæ obstitit, quod substitutio Descendentium Palminij, ut potè concepta in casu, quo Franciscus sine filijs decederet, dicatur facta per simplicem vulgarem, quæ per illius obitum cum filijs expiraverit ad tradita per Cyriac. cons. trou. 522. n. 93. Rot. coram Quir. Decis. 110. n. 1. et seqq. et in Pisaren. Fideicom. 52. Februarij 1685. S. Verba si quidem coram bon. meo. Albergato. Nam cum Donans eodem Descendentes vocaverit non solum in casu obitu Franc. sine filijs, sed etiam in casu, quo filij alios filios non haberent, consequens fit, quod quemadmodum idem Donans, nedum filios Francisci sed etiam filios filiorum in conditione posuit, ita voluit Palminij Descendentiam non per simplicem vulgarem, sed per fideicommissariam substituere, ut observant Card. de Luc. de Fideicommiss. disc. 82. sub n. 11. vers. quinta Rot. coram Boyes Decis. 354. n. 5. et seqq. et Decis. 204. n. 23. par. 16. recens, et in Avenionen. seu Vasio.

men. Primogenitura 2. xbris 1693. S. obiectum coram B.P.D.
mes Caprara.

Quod si lucusque de plano procedit ex sola littera eiusdem
donationis, quansò fortius Locum sibi vindicare debet concur-
rentibus quampluribus Coniecturis uniformem Donantis volun-
tatem facite comprobantibus, quarum prima est conservatio agna-
tionis, quam Donans post omnium substitutionum gradus summo-
perè exoptante patefecit ibi = Cum sit firma, et enixa vo-
luntas ipsius D. Donantis, quod bona conserventur in fami-
lia de Domo Alaleona, et rursus ibi = Sed ut dicta bona perpe-
tuo remaneant, et permanere debeant in familia vocata =

8. Hæc enim coniectura ad effectum protrahendi fideicommissum
favore aliorum vocatorum efficacissima reputari solet ex his,
quæ notant Card. de Luc. de fideicom. disc. 82. n. 11. Rot.
coram Cels. Decis. 128. n. 7. coram Merlin. Decis. 83. n.
9. et 16. et in recent. Decis. 181. n. 5. par. 1. Decis. 95. n. 18.
et seq. par. 12 Decis. 481. n. 24. par. 18. et in Carpentoraten.
Hereditatis seu fideicom. 14. Martij 1685. S. Adrijulanz.
coram B. meo D. meo Molines Decans.

9. Licet secundum ex prohibitione cuiuscumque ali-
nationis ex eadem causa conservandi bona in familia vo-
cabulo Legitimo modo sumptis demandata, quam pariter ad
eundem in sententiam condicere sapienter firmavit Vos, et
signanter coram San. meo Alex. 8. Decis. 113. n. 16. Dec.
138. n. 3. et in recent. Decis. 163. n. 20. par. 10. et in Lem-
fina fideicom. 12. Junij 1695. S. Sic autem coram B.P.D.
meo Pio, et in Romana, seu Firmata fideicom. de
Barattis Super existentia fideicommissi 20. Januarij prox.
S. Altra preceptum coram B.P.D. meo Paolo.

Descendit tertia ex occasione Actorum, tam in casu
contraventionis, quam in altero, quo filij Francisci Delicov
aliquid commiserint, et quidem cum verbis pacificatis utriusque
substitutionis in casibus Delicov, et mortis ordinatis, ibi =

substi-

Substitutiones præd^{as} locum habere uoluit non solum in morte naturali, Sed etiam civili, ac p^{er}uacatione, seu confiscationes bonorum; Quæ quidem uocatio in casibus prædictis optimè arguit Calminij descendentiâ etiam post obitum filiorum Francisci sine filiis uoluit substitutionem, cum nulla sit assignabilis ratio, quare donans uoluerit illam eisdem filiis contravenientibus, et Delinquentibus substituere, et in casu illorum obitus sine filiis eam uoluerit ad successionem inuicere, et adducit Quin. cons. 164. n° 24. lib. 2. C. et. coram Bich. Decis. 605. n° 12. et in d^o Carpentoraten. Hereditatis, seu fideicommissi 14. Martij 1687. S. Cursus in casu coram Cmo. D. meo Decano, et in Romana Fideicom. de Varesijs 6. Aprilis 1696. S. Quod quæ profectò coram eodem.

11. Succedit quarta ex grauamine iniuncto eidem Francisco Donanti cognito, iprius dubio procul prædilecto, quod admodum sanè comprobatur eundem Donantem uoluisse ulteriores descendentes consimile grauamen imponere, cum alijs inuicissimiles sit, quod remissioribus minus dilectis, ac incognitis liberam facultatem disponendi de rebus suis tribuere uoluerit, ut per Sept. in L. Publii Meuius 36. S. Titio ff. de condit. et demonstr. ad uerbum Loc. dispat. jur. Select. cap. 190. n° 44. Castill. controuers. jur. Lib. 5. cap. 96. n° 20. Rot. coram Arguell. Decis. 18. n° 100. et Segg. et post Michaelor. de Ferror. Decis. 45. n° 12. et in d^o Auenionen. seu Vasio. nen. Primogenitura 4. Xbris. 1693. S. Septima coram Cmo. D. meo Caprara, et in Ostunen. Primogenitura, 12. Junij superioris anni S. tertio emergit coram Meo et in dicta Romana, seu Firmana Fideicom. de Barattis 20. Januarij prox. S. Data perpetuitate coram Cmo. D. meo Priolo.

Denique omnis alijs ad stipulatur quinque deprimetur ex digressus ad plures gradus substitutionum, in quarum

12. omnium defectum donans Sacramentam Basilicam Quincis Apobolorum succedere voluit, quam profecto coniecturam multum pro fideicommissi ex tentione argere tradunt Mened. cons. 135. n. 5. Honded. cons. 54. n. 33. Bursicucc in tract. de fl. in condic. post. Lib. 3. cap. 1. n. 1. Mantie. de coniectur. ultim. volunt. Lib. 2. tit. 3. n. 16. Card. de Luca de fideicom. disc. 82. n. 11. vers. quare. Bot. coram Dundgett jun. Decis. 485. n. 7. coram Arguell. Decis. 54. n. 19. et in recent. par. 9. Dec. 385. n. 32. et in Siculana fideicom. 29. Maij. 1693. 8. accedit Secunda coram B. P. med. Caprara, et in d. Avenionen. seu Vasionen. Primogenituræ 4. Abri eiusdem anni 8. Et Denique coram Eodem; alias namque si tota earum. Substitutionum moles pendere debuisset ab unico casu obitu Francisci sine filijs, inuilibis penè, ac fatua fuisse tota suum Series accurate adeo, tantoque studio per ipsum Dominantem præogitata, quod naturalia rationi, Sansque intellectu repugnare monent Card. de Luc. de fideicom. disc. 83. n. 11. Barz. Decis. Bonon. d. n. 42. Bota coram Arguell. d. Decis. 54. n. 40. et in proximè allegata Avenionen. seu Vasionen. Primogenituræ, d. Et hoc sane coram B. P. med. Caprara; potissimum quia post omnium vocatorum defectum Substitutio ad commodum sig. cause legitur ordinata, quo in casu verisimilior censenda est interpretatio voluntatis disponentis pro fideicommissi prorogatione, ut ponderant Firaguell. de priuileg. caus. sig. priuileg. Bot. Decis. 149. n. 6. vertic. primo par. 7. recent., et coram San. med. Alex. 8. Decis. 113. n. 23. et seq.
13. His autem ita se habentibus inanis remanet oppositio, quod filij Francisci tanquam positi in conditione valeant quidem dici ex Statuto Urbis vocari, non autem censeri debeant gravari restituere, ex quo à vocatione actiua non inferat, ad passiuam ex Deductis per Ritz. in L. Consubsidio n. 168. ff. de vulg. et pupill. Bot. coram Bidrio Dec.
- 14.

- 15.

- Decis. 112. n. 24, et in accens. par. 6. Decis. 249. n. 6. quia cum
 tam ex donatignij verbis, quam ex coniecturata voluntate Donan-
 sis jam constat ipsum a fine progressivum fideicommissum consti-
 tuere, sequitur exinde, quod omnes etiam vocatos utruvis indistin-
 ctè gravare, cum secus excluso astitutionis onere in primo adeatis,
 16. ulterio ribus substitutionibus Locus esse non poterit, ut observant
 Socin. Sen. cons. 250. n. 4. Lib. 2. Aetolin. resol. 106. n. 7. Bot.
 cora Cavaler. Decis. 459. n. 9. et coram Alex. S. d. Decis. 113.
 n. 7. et seq. et in accens. par. 7. Decis. 248. n. 9. et seqq., et in
 Romana fideicom. 24. Aprilis 1690. S. Existencia, et 10.
 Aprilis 1692. S. mortuorum Ven. D. meo Decano; signante
 quia filij eiusdem Francisci non fuerunt simpliciter in conditio-
 ne positi, sed immò expressè vocati, quos stante ab eorum
 17. actuali vocatione faulius ad patriam dari debet illatio ad
 Simataj Bot. in d. Huentionen. seu Vationen. Primogeni-
 turæ S. tamen Domini coram B. D. meo Capraro.

18. Nec refert, quod hæc omnia fuerint per Paulum in
 instrumento disposita post jam peractam donationem in Capitu-
 lalis Matrimonialibus favore filij Francisci eiusque Descen-
 dentium, in quorum præiudicium, ac fraudem licitum ei non
 erat novas Leges, ac substitutiones ordinare, ut innuunt peger
 19. videntes Decisiones in causa editæ; Cum etenim in eisdem Capitu-
 lalis Matrimonialibus Donans sibi reservaverit expressam
 facultatem adijcendi in instrumento desuper stipulando prohi-
 tionem alienationis, ac substitutionis ibi = e. d. d. vera Donat.
 sione, seu ne d. vera stipulari in instrumento collo prohibitioni,
 et substitutioni non essent filij d. d. d. sig. l. Francisco
 d. a. specificari; nell' idesse instrum. della Donazione & a
 stipulari avanti la celebrazione del Matrimonio, in d. d. f. d.
 quod cum vocatio actuum, et eorumque substitutiones legantur
 factæ in vim facultatis sibi in d. d. d. Capitulis reservatæ, debet
 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

n°. 17. et seqq. Mierex de Maiorat. par. 1. q. 1. 42 per
 tot. Alzograd. cons. 78. n°. 21. lib. 2. Gratian^o discept. foren.
 cap. 877. n°. 11. Fontanell^o Decis. 172. ep^o n°. 6. et per tot. Rot.
 in cecent. par. 18. Decis. 788. n°. 6.

20. Et quamvis reservatio cuiusmodi videatur restricta ad ca-
 sum, quod non existerent filij Francisci Donatorij, ubi non
 essent filij filiorum dicti Sig^o Francisci, Dominis tamen pla-
 cuis responsio, quod Donator eadem facultate uti potuerit etiam
 in casu, quod dicti filij existerint, et tamen postea defecerint,
 cum conditio non existentie filiorum satis dicatur purificata
 tamen in casu, quod illi nunquam fuerint in rerum natura, quam
 in altero, quo superfuissent, et quando cumque etiam post obitum
 Patris defecerint iuxta originalem Rescriptam Socini in L.
 Solemus n°. 6. ff. de condit. et demonstr. quam sequuntur
 Fusar. cons. 89. n°. 32. vers. Sed in nostro casu Mendos. cons. 525.
 n°. 13. Mantica de Coniectur. lib. 11. tit. 6. n°. 7. Peregrin.
 de fideicom. art. 29. n°. 9. Card. de Luc. eod. tract. disc. 84.
 n°. 4. et disc. 89. n°. 6. Bota coram Merlin^o Decis. 360. n°. 6.
 coram Boyad^o Decis. 354. n°. 5. coram Arguell^o Decis. 16. n^o.
 25. et seqq. et in cecent. Dec. 104. n°. 15. par. 16. et in Romana
 fideicom. 24. Aprilij 1690. S. placuit, et seqq. et 21. Junij 1693.
 S. Nec adduci, et seqq. coram Beu^o. D^o meo Decano, et in Rom^o.
 seu Firmata fideicommissi. Ode Burattis super existentia fideic.
 20. Januarij 1707. S. Nec ad statendum coram B. P. D. meo P. iud.
 21. et tanto magis quia conditio p^o non erat restrictiva ad tempus
 mortis Francisci, sed indefinite, ac determinate concepta fuit,
 quocirca eodem effectum suum operatur quando cumque filij
 non existentia verificetur, ut aduersus Peregrin. de fideic.
 art. 29. n°. 5. Card. de Luc. d^o disc. 89. n°. 7. alter de Luc.
 post tractat. Ode Lin. Legal. respons. 25. n°. 5. Conciol. alleg.
 13. n°. 25. et sequens. Bota coram Boyad^o Decis. 354.
 n°. 6. et in cecent. par. 8. Decis. 109. n°. 1. et seqq. ubi quod et
 contra mentem Testatoris verba non determinata, nec restri-
 ta determinare, et restringere.

Nel

22.

23.

23.

Vel in omnem casum negari saltem non valeat, quia dicta
 verba non essent in figliolo di francesco, quoad comprehen-
 sionem casus deficientia filiorum, etiam post obitum eiusdem Fran-
 scini valde dubia, bene potuit Donator per viam Declarationis
 in subsecuto Instrumento substitutionem favore Actorum etiam
 in casu, quo Filij, Francisci et alios filios non haberent adijcere,
 cum Donanti etiam ex intervallo permixtum sit verba Donatio-
 nis dubia, declarare iuxta tradita per Castrens. in L. Aspedit
galam ni s. Siquid sub n. 4. ff. de testam. Decian. cons. 7.
no. 99. lib. 5. Cyriae. contra. 295. no. 32. Card. de Luc. de
friderico. disc. 179. no. 11. Surd. Decis. 29. no. 1. Cotta coram Senat.
plur. Decis. 387. no. 26, et coram Bied. Decis. 25. no. 25,
 et Segg. et Decis 307. no. 20, et Segg. et in decisione eius cause
 edita coram no. 4. Junij 1696. s. Remum non obstat, additio pro-
 fertim, quod stipulationi eiusdem Instrumenti, sedum interven-
 tione, eiusque consensum prorsus dem Francisco Sponsus, sed cur-
 sus etiam interfuerunt Sponsus, Pater, ai U. P. D. Ascanius, et
Baldassar de Ciccatoy illius germani Fratres, qui omnia in
 illo contenta pariformiter approbarunt; quemadmodum autem ex
 interveniente eiusmodi probabile videtur, quod conditionum
 additio fuisset ab initio inter Partes constabulita, ex quo
 secus Donatarius, ai Sponsus Pater, et Fratres ealem con-
 sensum in prejudicium filiorum procreandorum verisimiliter non de-
 dissent. ut alias in hac causa scribens pro Monasterio ponderavit
Card. de Luc sub tit. de frideric. disc. 138. no. 15. ita consequit.
 Donantem tanto fortius potuisse actum, qui in Capitalis Mari-
 monialibus respectu Declarationum in dictis substitutionibus
 faciendarum remanebat imperfecus, et indeterminatus, ad perfe-
 ctionem in instrumento desuper stipulato adigere, et determinare
 Et hinc in allegabilis est exceptio, quod per cuiusmodi
 declarationem auferatur ius filijs francisci ex folio matris
 moniali acquisitam; tum quia cum ageretur de actu, qui
 illius perfectionem ex conditionibus in d. Instrum. exprimebat

24.
 expectabas, nullum jus poterat perfectè, ac absolutè antè Super-
 venientiam dictarum conditionum eidem filijs acquiri; Quia
 etiam quia cum Declaratio emissa fuerit super re non modicè
 dubietatem involvente, nil providè dicitur alicui de novo
 dari, vel auferri, quod quid sit h. dicta declaratio eaderet sup-
 ra clara, ut distinguendo tradunt Decian. d. cons. 7. n. 100. Ric-
 cinald. cons. 231. n. 9. Surd. decis. 29. n. 6. Bota coram Bich.
 decis. 242. n. 28. et decis. 307. n. 23. et sequ.

25.
 Nequè obstat, quod in Decisionibus huius cause firma-
 tum fuerit reservationem addendi substitutiones restrictam fuisse
 se ad solum casum quo filij Donatorij non existerent; Quonia-
 cum ex tunc quæstio esset tantummodo saper es, an Soror Ma-
 ria Eleonora, quæ tamè in Capitulis Matrimonialibus, quam in
 Instrumento Donationis uti filia Francisci expressè vocata re-
 periebatur, dici deberet à Successione exclusæ, ex quo tanquam
 Monialis indubili foret ad gerendum nomen et arma Domus
 ipsius Donatoris, nulla autem tunc temporis habitæ fuerit
 disputatis, an post obitum dictor. Monialis successio iuxta con-
 tenta in instrumento ad favorem Substitutorum parificaretur
 cum Sacra Bota illius cognitionem declinaverit, ut potè
 quia non esset illius inspectionis, ut videtur est in d. Decisio-
 ne coram Me. d. d. s. fin. inde propterea quidquid incidenter
 ac præter resolutionis opportunitatem circa intelligentiam præfate
 reservationis videtur in eisdem Decisionibus firmatum, nul-
 Latenus attendendum verit, ut sæpius eadem Bota declaravit,
 et signanter coram Seraphin. decis. 299. n. 12. et seq. coram Du-
 nozet. Jun. decis. 498. n. 28. et seqq. etia rec. par. 19. decis. 218.
 n. 25. et seqq.

Et ita utraque

Romana, Pecuniaria
 Merc. 9. Junij 1700.

Argumentum

Metus ex justa causa illatus, vel per ratificationem

purgatus Sufficiens non reputatur ad impediendam executionem obligationis, quam neque valet retardare exceptio erroris calculi, si fuerit turbida.

Summarium

1. Instrumentum Camerali obligatione munitum paratam habet executionem.
2. Obligatio facta ob metum cadentem in consequentem Virum nulla est, et infirma.
3. Metus ad hunc effectum habet esse per vim, et iniuste illatus.
4. Metus ex acquiescentia, et observantia obligationis remanet purgatus.
5. Dominus non tenetur bonificare Administratori expensas inatiles, et pernitiosas damnas.
6. Novatio inducitur ex actu incompatibilitate.
7. Expensa Currus volantis bonificanda esse Administratori omnium negotia illum exigebant.
8. Presumendum non est aliquem in ultimo vita exitu mentiri uelle.
9. Limitatur quando agitur de praesudicio Tertij.
10. Ad impediendam pecuniae consignationem debitam vigore obligationis Cameralis non attenduntur exceptiones turbidae.
11. Cautio de restitendis creditoribus prioribus, et posterioribus operatur, quod pecunia semper dicatur ad eorum commodum exire.

Decisio CCX

Mandatum favore D. Maridionis Alexandri La. Laureini ab H. relaxatum pro consignatione 1500. retractorum ex hereditariis bonis Francisci Martij Saueti exequenti. esse An censuerunt, quia creditum eiusdem D. Maridionis resultat ex obligatione dicti Saueti emissa in publico instrumento Camerali obligatione munito, quod promptam, et paratam executionem exponit ad Reg. in L. Si pecunia. 24. De Solut. Bot. in Perusina

af.

affictus 20 Martij 1699. S. p. coram Em^o P^o meo Decano, et in
Romana pecuniaria 8^a Februarij prox^o. S. de credito autem coram
B^o meo Capraro.

Quin dicta executio retar dari valeat sub obtentu, quod
Sauettus ad d. Instrumenti celebrationem deuenit citra eius
Consensum solum ad effectum effugiendi carcerationem, quae sibi
imminebat in vim mandⁱ Suspensionis fugae per Martionem
aduersus ipsum expediri, proindeque illius obligatio ut potè emissa ob me-
rum cadentem in constantem virum nullius adionis, et efficacis
reputanda sit. Cota decis. 100. n°. 27, et 28. p. 16, et in Ferrar:
rien. pecuniaria 16. Maij 1690, quae est illius confirmatoria S.
Ecc. autem coram bon. meo. Urino.

Item quia cum Martio dictum Sauettum hoc modo
adstringere curaueris ex causa iuxta, et legitime atsequendⁱ
nempe Summam, de qua suo reliquatu Administrationis eius bono:
rum Creditor^{um} Dubio procul resultabat, perperam eandem allegatur
Instr^{um} nullitas, ad quam inducendam metus debere esse per vim,
ac iniuriam illatus cap. Dilectus doctis, quae vi met. Caus. L. qui
in carcerem ff. de res, quod met. Caus. Gratian. dicept. S. 24. n°. 34.
Cota decis. 285. n°. 5° coram. Cerro; (Item etiam quia gemin^{ae})
Debitoris protestationes, ex quibus a sp. metus elici contenditur, fave-
rant clandestinè, et absque citatione Partis emissa nei unquam sal-
uetus impugnando dictum Instrumentum illas promulgauit, sed po-
tius religiose seruauit pacta in illo contenta, non obstante, quod
per integram biennij spatium, quos pendebat dilatio ad soluen-
dum concessa a sp. metus carcerationis cessaret, vnde propterea con-
quiescentia, et observantia purgatus remanet. Alex. cons. 16. Col.
fin. n°. 11, et 12. Lib. 3. Gratian. dicept. forens. cap. S. 24. n°. 34.
Mars. consult. 35. n°. 39, et 41. Franc. de ressell. Consider.
47. n°. 12.

Minus effectum Cameralij obligationis impedire valet
exceptis errorij bilancij confecti ante celebrationem, per facti
Instrumenti. Nullum enim ex tribus presuppositis Capisibus
obis:

obiectam errorem concludere uales. Non primum ex eo deducitur,
quod ad creditum Saucti minimè fuerint actus, expensæ per ipsum
factæ in emptione, et alimonia Animalium immundorum occasione
cuiusdam Societatis per ipsum Administratores nomine D. Marcio:
neis inita, quia cum Sauctus constitutus fuerit Pro^o ad exigendum,
et administrand^o. expensæque utiles, et necessarias tantummodo fa-
ciendum, inde sicuti illius facultas ad actus istos adhibita, ad alios
5. diuersos ampliari non poterat, ita Marcio non tenebatur pro^o exp-
pensas inuolentes, ac spiritus damnosas eidem bonificare. L. Pro^o C
De Procurat. Cyriae. cons. 278. n°. 6. Mans. cons. 187. n°. 9.
et x. Cota Decis. 79. n°. 6. et Decis. 299. n°. 17. recent.;
tenente de cetero difficultates ex facto posteriori eiusdem Saucti;
Cum namque iste in prelibato Instrumento Cessione, et diminutionem
6. Societatis Animalium ad sui fauorem a Marcio reportas
venit, ut in istius summ^o. n°. 5. Lit. A. illorum pretium vigore eius-
dem Cessionis pro maiori parte successiue exegit, et in commodum
proprium erogauit d. Summario n°. 6. ex qua sane actuum incompati-
bilitate inducta censetur nouatio, quæ operatur, ut nequeam illiusd^o,
et alij Creditores eiusdem Societatis bonificatione amplius opponeri,
Cota Decis. 28. n°. 11. coram Cels. Decis. 252. n°. 12. par. 11, et d.
212. n°. 9. par. 18. recent.

Provisi mei Bilancij errorem concludit 2°. Caput elicitor^o
ex quo eidem Saucto non fuerint bonificatae expensæ Equi, et Cur-
rus uolantis sibi necessarij, tam pro aduendo Carum Madama, et
Boniglionem, quam pro circumuendo urbem, occasione Litis Arisberg,
nam Licet Administratores iuxta negotiorum exigentiam, simili-
tes expensæ solui debeant ad creditum p. Valenzuel. cons. 179. n°. 1.
et seq.; Statamen^o quia D. Marcio, pro toto, eo quod Sauctus pro ten-
dere posuinet, propriam creditum, quod ex dicto Bilancio per ipsum
Debitorem subripito constabat in 1700. et solus 1500. reduxit, uti
quecum^o 200., quæ exinde subducta remanserunt, censi debent
compensatæ expensæ Equi, et Currus uolantis, quæ in totum decer-
tero d. Summam verisimiliter non excederent.

Neque denique errorem aliquem Causare valet β^{um} , et per
 stemum caput ex quo in Calculo præd. Sauetus constituitur de-
 bitor cuiusdam Summe ex Causa administrationis per quemdam
 Moriconum exercita: Nam quatenus idem Sauetus teneri non
 voluerit ad cuius Crediti exactionem, hoc jam fuit aspectus, ut
 patet ex eodem Calculo, in quo reliquæ ab a Moricono debitas à
 Mandione exigendus relinquitur: Quatenus autem ipse ex causa
 d. administrationis constituitur debitor in β 5208, et è conuer-
 si Creditor in solis β 3210, non obstante, quod redditus Castri mada-
 me non excederent β 4895, et expense ascenderent ad β 2217. ut
 sã folium Solidationis Computorum; Et in hoc neque aliqua ratio
 valet considerari. Quoniam debitum Sauetti ultra conuersos Castri
 redditus argumentum recipere valuit equalia partibus 344. per ipsam
 ab eodem Moricono exactorum, ut in Summaris Mandionis n.º.
 1.º. l. 1.º. et Creditum pro expensis diminutum remansit ex sub-
 ductione quantitatatis erogate in Societate superius enunciatæ, qua
 stance Creditum ad præd. Summam ascendere non poterat.

8. Nam uero de predicto Bilancio ab impio errore, undique
 vindicatio, nullius alevantis, visa est alia similis protestatio
 per d. Sauetum emissa in eius ultimo Testam. nam licet de
 clarationibus aliquando deferri soleat, ex quo presumendum non
 sit aliquem in ultimo uita egita mentiri velle ex firmatis per Bot.
 in Ferrariens. pecuniaria 12. Maij 1690. S. J.º. Vis coram bon. me.
 v.º.º.º. Ad tamen Limitationem patitur, quando prout sic, protesta-
 tio, seu declaratio tendit ad præiudicium Tertij, cum tunc inter-
 potius alia ponderatio, quod non omni moriens presumitur
 Sanctus Jo.º. Baptista, ut distinguendo tradunt Barrol. in L. f.
 quis ingravi S. si quis moriens ff. ad S. C. Syllanian. C. 2.º.
 Severoli in eius voto impress. inter rec. part. 14. Decis. 535. n.º. 24.
 et leg. cam alijs per Bot. in Romana pecuniaria 12. Mar-
 tij prox. S. J.º. demum S.º. coram Ille.

Ceterum eo facilius hæc omnia Domini rejicere exi-
 stimarunt, quia cum opposita fuerint ad impediendam

10. executione publici Instri obligatione Camerali vallati deberent
 esse clarè, et concludenter iustificata, vnde cum ex præd. videantur
 remanere saltem turbida, et non modicum intricata, eorum præter-
 ito decreto pecunia contignatis retardari non potest. Bota Decis. 531.
 n. 12. par. 18., et n. d. Perunina officus Lugnam in fine coram Bmo
 Ono meo Decano, et alibi passim. Tanto autem minus quia Hilla
 fieri mandavit præstita cautione de restituendo Prioribus, et prioribus
 11. bus, cuius vigore cum eadem pecunia semper dicatur extare ad com-
 mendum habentium priora iura, ad traditum per Salgad. in Labyr. Ottoit.
 par. 2. cap. 6. n. 1. p. mo, et Segg. Corol. de Sublat. cap. 40. n. 22. Cor.
 in acc. Decis. 230 n. 4. par. 16., et Decis. 255. n. 9. p. 18. poterunt
 sine dolo, sine alij, Creditores citra præiudicium aliquod eorum Iur-
 no in magis congruo Iudicio experiri.
 Et ita utraque

Judenf. Parochialis
 Merc. 9. Junij 1700.

Argumentum
 Status pertinentia Juris patronatus elicite ex præceden-
 tibus nominationibus non tollitur ex antiquo contrario
 statu, nisi de illis concludenter constet, Juris patronatus po-
 test sine labe Symoniae sublatari cum Uniuersitate omnium
 bonorum, et iurium, non tamen valet sine consensu Ordina-
 rij alicui Maioratus vni, prout nec distradi in præiudicium
 creditorum.

- Summarium
 1. Beneficium ad iudicandum est illi qui est presentia.
 susab existente in quasi possessione presentandi.
 2. Presentationes effectum Sortite, et canonizate per rem judi-
 catam, relevant Patronum ab onere ulterioris iustificationis.

3. Ad inducendam prescriptionem aduersus Compatronum Sufficiens etiam sola Quadragenaria.
4. Ultimus Status non attenditur, ubi clare constat de Statu anteriori contrariis.
5. Sententia posteriorq; in iudicatum transacta, attendenda sunt.
6. Res iudicata tollit medio precedentem statum.
7. Status anterior, ut debeatur attendi probandus est per rem iudicatam, vel confessionem Partis, aut instrumentum publicum.
8. Presentatio cum sit fructus Juris patronatus spectare debet ad bonae fidei Possessorem.
9. Sublatis Juris patronatus facta independenter, et de se non subinetur.
 Limitatur quando est facta cum Uniuersitate omnium bonorum, et Iurium n°. 16.
 Quamuis de eo facta fuerit expressa mentio, cum de eisdem dicatur stare demonstratiue, n°. 17.
10. Tres Sententiae faciunt de albo nigrum.
11. Saltem donec fuerint per alias tres conformes reuocata.
12. Et quidem obtenta prius in integram retributione.
13. Jus patronatus de fundatione non docto presumitur Expediarij.
14. Vnicuique Juris patronatus non potest fieri sine consensu Ordinarij.
15. Proit neque in prauidicium Creditorum, quibus Patronus laebeat obligatus omnia eius bona, et iura.
16. Reservatio deducendi iura in iudicio proprietatis operatur, quod quis potest ius suum deducere in petitione.
17. Sed interim impedire institutionem nominato ab episcopo in qualis possessione presentandi.

Decisio CCXI.

Vacante per obitum Josephi de Lemos Parochiali Ecclesiae S. Christophori de Begodeygon de iure patronatus Laicorum, Ludouicus Sarmiento de Villamarin ubi Possessor Maioratus de Begodeygon ad illam presentauit Michaellem de Ordonez, Alvarus uero de Losada, et Ribadenira ubi Deliberarij bonorum

gmo

g.^m Joannis Lopez de Vaamonde ad eam nominatis Georgium de
Deza Yebra, qui ab Ordinario Tudenti institutionem Sabindi
reportavit. Quare devoluta ad Meos per scripto signature appella-
tionis causam dedi. dubium = An, et cui sit adiudicanda Parochialis,
quod favore Georgij, resolutum fuit.

1. Cum siquidem iure receptus fuerit idoneus ad Curam Anis-
marum, ut constat ex approbatione Ordinarij, et sic presensatus
ab Alvaro de Loredano, qui existit in quatuor possessione presensandi,
eidem utique controuersis, Parochialis adiudicatio denegari non po-
tuit ad sept. in cap. Querelam 23. de elect. cap. cum Ecclesia subina
S. Nosignur de causis possen, et propriis. cap. Consultationibus de
Iurepatron. Palm. jun. consult. 59. n. 9. Gonzal. in d. cap. Consultat.
per tot. Viuiam. de Iurepatron. Lib. 1. cap. 4. n. 69. Cota decis. 73.
a n. 17. par. 11. et decis. 181. n. 17. et seqq. par. 19. et in Mediolan.
Prepositura 26. Nou. 1691. et 4. July 1692 coram Bea.^m D.
meo Molines Decano confirmata 18. Martij 1698. S. moti coram
B.P.D. meo Muto, et in Barchinonen. Parochialis del Prat.
1. Abris 1695. p. tot. coram bon. mes. Ursino, et in Ivelana Bene-
ficij, S. Ambris eiusdem anni S. 1. coram Me, et in Astoricen.
Parochialis 6. Februarij, 1699. per tot. coram B.P.D. meo Scotts.

2. Nec quasi possessio eiusdem Aluari modo aliquo in dubium
reuoari potest, ut potest quia clarissime resultat ex tribus potres-
missis presentationibus, nedum effectu fortitis, sed etiam canoniza-
tis per eorundem sententias in iudicatum transactas summ. Georgij
n. 2. 3. et 4. quae quidem cum latae fuerint ab Ordinario in
contradictorio iudicio inter Presentantes, et Presentatos, plene
firmant statum Iurepatronatus, et relevat Patronum ab one-
re ulterioris justificationis Card. De Lau. de Iurepatron.
dic. 4. n. 12. Cota decis. 58. n. 13. et seq. coram Chygaell.
et in recent. decis. 333. n. 8 par. 17. et decis. 173. n. 3. et 4.
par. 18. et decis. 236. n. 19. et decis. 395. n. 8. par. 19. et in d.
Barchinonen. Parochialis del Prat. 13. Junij 1695. S. nei
relevat, et 2. Abris eiusdem anni S. innegabilis in fin. coram bo.
mo. Ursino, et in Compostellana Parochialis 28. Nov. 1696. S.

quod autem coram R. D. meo Priolo, et in allegata Ostorien
S. falis coram B. D. meo Scoto.

B. Et tanto magis quia eadem quasi possessio ab anno 1641. quo
prior ex dictis sententijs lata fuit, lapsam fere sexaginta anno:
cum attingit, et tamen ad inducendam prescriptionem aduersus
Compatronum sufficit etiam sola Quadragenaria ad tradita per Lam-
bertin de Jurepatron. Lib. 2. par. 2. quest. 21. art. 5. n. 5. vers. verum
in specie Covarruv. in cap. Ponent. de regul. Jur. in 6. par. 2. §. 10.
Sub n. 8. Nota Decis. 251. n. 9. et Decis. 266. n. 24. coram Pous-
tinger. Decis. 58. n. 22. et 23. coram Arguell. Decis. 29. n. 8.
coram Vbag. et Decis. 315. n. 2. et seq. par. 18. recent. et in d.
Baudinon. Parochialis del Prat 2. Abis 1695. S. ai sub ea-
dem coram bon. meo. vnius, et in Graucien. Archediaconatus
19. Aprilis 1697. S. ponit etiam, et ab. Junij eiusdem anni. S.
fuit quia ut dictum est coram Beu. D. meo Molines Decano.

A. Sentiebant difficultatem fruiben pro Michaeli, ideo
que recurrerant ad quamdam antiquam Sententiam Latam usque
eodem anno 1566., in qua institutus fuit presentatus per Joannem
Lopez uti possentorem Maioratus de Begodeygon, et alios Compatro-
nos, Summario eiusdem Michaelis n. 2., indeque subiungebant,
quod cum ex post dicti Compatroni donauerint eorum arces prefato
Joanni Lopez, qui illas in Codicillis condito de anno 1597. incorpo-
rauit eidem Maioratus d. Summ. n. 3. et 4., et successiue
in duabus immediatis vacationibus Presentati per illius possen-
tores in tribus in Contradictorio iudicio reportauerint, ut
ex alijs geminis sententijs d. Summ. n. 5. et 6., hinc propterea
cum ex his clare constet de statu anteriori contrario fauore
dicti Maioratus, Parochialis adiudicanda sit Michaeli presen-
tato a Iudicio illius moderni Possessoris, non attendente posteriori
statu, ex regula, quod posteriorum absorbeatur a prioribus, quod
ad Limitatione text. in d. c. Consultationibus, tradunt Abb.
ibidem n. 9. Card. de Luc. de Jurepatron. disc. 9. et 11. utrobique n.
70. Nota coram Per. Decis. 1630. n. 4. et seqq. coram Bid.
Decis. 419. n. 5. et in acc. Dec. 409. n. 5. et seq. par. 18. et
Decis.

decis. 63. n°. 18. par. 19. et in Laudens. Canoniciatus 16. Martij
1696. S. Quinimo et 27. Junij, eiusdem anni; S. cum etiam coram
bon. me. Emerig.

Verum haec omnia ad insensum nullatenus alevare visa
sunt, quia cum post veteres antiquiores sententias fauore Exten-
satorum ab Auctoribus fiducie probatae, profecto et alij, sub-
sequentes fuerint canonici res quasi possessione Aluari de Cosada,
S. quae subindeque in iudicatum transierunt, istae, et non illae, atten-
denda sunt. Cetero decis. 136. n°. 20. et n°. 1. par. 19. recens. cum
6. ipsa res iudicata subtulit de medio procedentem, et adum, et
quasi possessionem anteriorem, eamque tribuit Auctoribus Al-
uari, ad quorum fauorem eadem res iudicata emanavit. Rot. de
88. n°. 2. et seq. post Vician. de iurepatr.

Et effectum enim ut nominatus ab eo, qui existit in quasi
possessione presentandi non proferatur, opus est in continenti do-
7. cere de proprietate per concludentes probationes, vel nempe per rem
iudicatum, aut confessionem Partis, vel instrumentum publicum,
quibus nil obijci valeat, ut posant Abbas in d. q. Consultatio:
nibus n°. 9. de iurepatr. Ad. ad Saegor. decis. 77. sub n°. 12. vers.
Et circa eam materiam Rot. coram Merlino decis. 841. n°. 9.
et 10. coram Ferr. dec. 498. n°. 23. et in rec. decis. 435. n°. 4. par.
2. et in d. Barchinonens. Parochialis del. Prat 13. Junij, 1695.
S. Dum igitur coram bon. me. Ursino, et in Isclana Beneficij S. Xbris
1696. S. Neque ultimo coram Me; Cum interim existens in d. quasi
8. possessione privari eand. debeat beneficio nominationis, quae cum
suis fructus iuris patronatus spectat ad bonos, fidei possessorem
cap. Cum Ecclesia Sutrina vers. promissionem Cap. Cum olim.
de caus. posses. et propriet. cap. Querelam de elect. cap. Con-
sultationibus de iurepatr. l. bonos, fidei Emp. ff. de acquir.
rer. domin. S. 2. al. ad acq. d. Cancell. glon. 49. a n°. 4. usque
ad 14. Sarr. de Benefic. par. 5. cap. 5. n°. 22. et seq. 7. Coter.
de ac. benefic. lib. 1. q. 22. 24. n°. 23. 26. et 32. Rot. in rec.
par. 11. decis. 73. n°. 19. et par. 13. decis. 514. n°. 18. et in me-
diolanens. Praepositorum, ab. Nou. 1691. S. In mililo asfragante,

et 4. Julij 1692. S. atque coram. Veu. D. meo Decano et 18. Junij 1696. S. cuiusmodi coram R. D. meo Muro.

Quin' ostes replicatio, quod dico et posteriores sententia erronee, ac vitiose appareant, tum ex quo supponatur Jurispatronatus spectare ad Joannem Lopez, auctorem Aluari liberum à vinculo Maioratus, quando illud pro parte libera, quae ad ipsum Joannem pertinebat, eidem Maioratus uniuersae tum etiam quia fundans pertinentiam patronalem fauore eiusdem Aluari in titulo substitutionis et deliberationis Jurispatronatus, et bonorum liberorum eiusdem Joannis factae fauore Auctorand' Aluari, quando idem titulus nullus est, ac infectus, ex quo substitutio Jurispatronatus quoties non fiat acceptio ad alia bona, sed prout sic independenter ac de se ipso, subtrahi non valeat, cum ea, quae spiritualitati annexa sunt, nequeant à traditione Simonis, non substituta ac vendi iuxta iurisdictionem distinctionem Calderia. quam refert Fern. in cap. 1. sub n. 5. de Jurispatron. in 6. Cod. ad Dec. 46. n. 5. de Jurispatr. in 6. Cod. ad Decis. 46. n. 25. et seq. par. 9. recent. optime Cota in Lunen. Sarzanen. Beneficiorum coram Ninos. Decis. 68. n. 1. et seq. et plenius in eadem Causa 13. Martij 1682. S. nihilominus et 4. Maij 1685. S. non obstante cum seqq. et 8. Martij 1686. S. non obstante coram bon. meo Condinino.

9.

10.

11.

12.

Siquidem cum pro. exceptiones concernant iurisdictionem sententiarum, quae iam rem iudicatum transierunt, ascendere nequeunt in iurisdictionem iudicis in quod dicitur, Sententia habetur pro veritate, et se faciunt de albo nigrum, l. ingenuum ff. de Stat. Homin. l. 1. ff. de re iudic. l. re iudicata ff. de reg. iur. Cota Decis. 31. n. 5. par. 16. recent. signanter donec transportari ex ad. integris actibus alias res conformes reuocantur, Cota in recent. Decis. 127. n. 1. par. 15. Decis. 182. n. 11. par. 17. Decis. 655. n. 4. par. 18. et Decis. 251. n. 40. et seq. par. 19. et in Lunen. Sarzanen. Beneficiorum 27. Januarij 1687. S. Quia cum coram. D. meo Benincasa et in Compostellana Beneficiorum 5. Junij 1699. S. ad remouendam coram R. D. meo Quiolo, et quidem obtenta prius aduersus D. meo

semper iudicatum commissione auctoritatis in integrum L. 2. C. Senten.
 reseruo - non poss. Cotta de dec. 84. a. n. 4, et dec. 85. a. n. 2.
 post Vician. de Jurpatron. et in dec. dec. 131. n. 8. par. 16.
 et in Praeuien. Propositor. 28. Januarij 1606. S. Sancti salis cor.
 ram bon. mo. Condmino. et in Tiennens. Junis mutandi super resti-
 tutione in integrum 26. Aprilis 1607. S. Maximè, et S. Malletenus
 coram R. D. meo Muto.

- Et tamen ubi etiam super illis in presenti anuenda esse
 disputatis, utique subsistere dictarum sententiarum presump-
 sionem, quod Jurpatronatus ad Joannem tamquam liberum testi-
 ficaret, siue quia non deo de illius fundatione presumitur esse
 13. aedificarium, ut firmat Cotta in Tridentina Cappellanis, 11. Martij
 1699. S. In nihilis, et 17. Junij eiusdem anni S. Clarius enim cor-
 24. ram R. D. meo Muto, siue etiam de quo unico dicti Juris pat-
 ronatus per eundem Joannem factus ad commodum Maioratus,
 expleri non poterat sine consensu Ordinarij cap. unico de iure-
 patr. in 6. cap. propterea eod. tit. Cotta de quest. benefic. cap.
 54. n. 2. Molin. de Hispan. Primogenit. Lib. 1. cap. 24. n. 30.
 Card. de Luca de Jurpatron. disc. 19. n. 6. Olear. de excep. iur.
 tit. 2. quest. 8. n. 3. Cotta in Lunens. Saranen. Beneficior.
 S. Ambros. 1687. S. Haec autem in fin. coram bon. mo. Urbino,
 15. et multo minus in praesudicium creditorum, quibus obligata la-
 bebat omnia sua bona, prout deinde in iudicio concursus fue-
 runt ad eorum instantiam deliberata L. debitorem Cod. de pignor.
 L. debitorem Cod. de paco. L. 1. et 2. ff. quod in fraud. credit.
 L. 1. C. de reuoc. Eiusque, infra Olear. de excep. iur. tit. 2. quest.
 3. per tot. ubi concordantes.

- Magis que uero subsistere deliberatio Juris patronatus
 facti fauore Auditorum impediri obluari, quia cum illud com-
 prendendum fuerit sub uniuersitate omnium bonorum, eo ius
 16. quum eisdem Joannis, quae fuerunt unico concessae deliberat-
 ionibus = Cum oibus introitibus, et exitibus, et sibus, et tribus, ius
 utibus, et seruandibus Summ. Georgij n. 6. Lit. B. et C. potuit
 citra aliquam Simonis Labem subdantari, et alienari, ut non

derant Barros. in cap. ex Litenis n. 2. uenit. inde conuincitur, et
 in cap. Cum Saeculum n. 3. de iurepatr. Salgad. in labyrin. credit.
 par. 3. cap. 5. n. 11. Jagnan. in 8. cap. de litenis à n. 27. ad 32.
 et sub n. 48. et seq. Rosad. decis. 1397. n. 18. coram Durozet Jun.
 et coram Nino & decis. 12. n. 7. et in Lunen. Sarzanen. Bene-
 ficiorum, quod est reuocatoria decis. 66. coram Nino. in obiecto
 allegatq. 13. Martij 1682. §. premittebat, et 4. Maij 1685. §.
 De alijs coram bon. me. Condinino, et in Meleuitana Juri-
 patronatus 4. Julij 1698. §. Nec autem coram B. P. D. meo Can-
 cetta. Non relevante, quod post enumerationem omnium bonorum Ju-
 rium, et actionum fuerit nominatim in deliberatione expressum, q.
 17. verba sunt de Jurepatronatu del Beneficio del Cristoforo, nam
 dicta mentio non fuit facta ad effectum illud in specie alienandi
 sed potius ad declarandum quod etiam in dicta deliberatione continebatur,
 et transibat in Emporem unicum Universitate bonorum, ut in
 puncto tenent Joann. Andreas, et Calderin. in cap. unic. de
 iurepatr. in 6. Viuian. de Jurepatr. par. 1. lib. 4. cap. 5. n. 14.
 Hoden. ad decis. 46. n. 25. et 30. p. 9. Card. de Luc. de Jurepatr.
 disc. 29. sub n. 24. vers. Quoniam nisi, et disc. 86. n. 13. vers. Advenit
 Rosadin. recens. decis. 399. n. 4. et 5. par. 2. decis. 173. a. n. 8.
 ad 36. par. 8. decis. 300. n. 6. coram Cels. §. 237. n. 8. et 9. coram
 Alex. §. 7. decis. 12. n. 9. et decis. 25. n. 12. coram Nino. in
 ead. Lunen. Sarzanen. Beneficiorum 13. Martij 1682. §. nec obstat
 et §. nihilominus, et 4. Maij 1685. §. non obstante cum
 duobus segg. coram bon. me. Condinino, et facit decisio in
 Augustana Jurepatronatus super negotio principali. et 17. Februarij
 1698. §. Minus subsistit in fine coram Meo impres. post Anto-
 nell. de jur. et oner. cleric. decis. 29. sub n. 1. et seq.

Nec refert, quod prima ex dictis posterioribus sententijs
 fuerit ab Hispaniarum Nuncijs reuocata, quoniam qui ob-
 iicit eandem reuocariam sententiam. liti per Concediam sub:
 inde ceteris Summario Michaelis n. 11. et institutus in d. p. ma
 sententia in Beneficij possessione remansit, cum de cetero
 obiectam posterior fuerit executioni demandata non tamen

desi.

deficeret quasi possessio Aluari, satis comprobata ex alijs duabus
 duabus posterioribus Sententijs in iudicatum transactis Sum. Geor-
 gei N° 3°. et 4°.

18. Minus celebrat, quod in his duabus posterioribus Sententijs
 preservatum fuerit possessori Maioratus, ut in iudicio propriis
 casis possit propria Jura deducere. Quia reservatio cuiusmodi nil
 aliud tribuit, quam quod Ludovicus Sarmiento possit Jus suum
 deducere in iudicio petitorio Poss. de manus obitu so n° 11.
 Adde ad Saegor. decis. 332. sub n° 6. vers. Verum Not.
 coram Biedis d. 427. n° 4. et seq., nec interim impedire valeat,
 quin sit manubandus Patronus, qui reperitur in quasi possess.
 presentandi, et Georgius ab isto nominatus Parochialis ad iudica-
 tionem obtineat Erastian. discept. forens. cap. 317. n° 31. et
 seq. Cos. coram Bied. d. decis. 427. n° 5.

Obita utraque

Romana Auentatorum
 Lunz 24 Junij 2700.

Argumentum

Facultas H. exequendi mandata, et Senten-
 tias aliorum quorumcumque iudicium, locum non habet
 in secretis, et exequatur a laxioris in gradu appellat^{is}
 a Sententijs, et iudicatis eiusdem H., nec potest exer-
 ceri, ubi executio ^{est} cepa coram alio Iudice, vel ubi
 constet Partem noluisse ad ipsum tanquam ^{esse} execu-
 torem recurrere.

Summariū

1. Clausula siquid exequendum operatur, quod executio

pertineat ad Iudicem ad quem, non autem ad Iudicem à quo.

2. *Al.* habet facultatem exequendi mandata, et Sententias aliorum quorumcumque Iudicum.
Simitatur, ut non procedat in decretis, et Exequatur, quæ relaxantur in gradu appellationis à mandatis, seu Sententijs eiusdem *Al.* n. 5.
3. Iudex debet Sententiam à se Latam exequi.
4. Privilegium esse strictè intelligendum, dum tendit in præiudicium Personæ.
6. Litigans non tenetur redire ad Iudicem illum, à quo ob gravamen appellavit.
7. Observantia inseruit pro interpretatione jurisdictionis dubie.
8. Curialibus de Collegio deferendum est in ijs, quæ, Stylum Curie concernunt.
9. Non autem in ijs, quæ versantur circa jus, et n. 14.
10. Executio ex quibus dicatur capta in Bota.
11. Postquam Executio est capta in Bota non potest Pars ad *Al.* tanquam Executorem recurrere.
12. Executio tribuitur Iudici confirmanti, non autem Iudici à quo.
13. Defectus citationis ad dicend. contrà Pars denotat Partem noluisse officium *Al.* tanquam Executoris implorare.
15. *Al.* non potest mandata, quæ exequibilia non sunt, exequibilia facere.
16. Citatio ante executionem omnino est necessaria, quando mutatur Persona Iudicis.
17. *Al.* uti Executori spectat tantummodo executio ad limites exequatur alterius Iudicis.
18. Duo mandata ratione connexitatis non debent diverso jure censi.

Decisio CCXII

Cum decretum Borale bon. me. Paulucci, non potè

atten:

attentatas reuocans Substitutionem, et deliberationem Domini, de quibus agitur, fuerit in gradu appellationis reformatum coram Bmo Ans meo Manuel, eo modo scilicet, ut firma remanens deliberatione p[re]d[ic]ta reportaretur ad Sacru[m] Montem Pietatis pecunia Marchioni Nerlio demandato H[ic] confignata, ut ex decisione ab eodem edita die 10. Martij 1690. Vini cum Todio coram Meo eius Locum Suffesso de istius potberioris resolutionis uiribus dubitari contigerit, Domini in ea parte, quae validitatem, et Suffiscentiam deliberationis concernit, recenserunt ad Decisis.

Motiuum, Super quo fundatur resolutio, ex eo desumptum fuit, quod cum H[ic] in prima instantia suum in hac causa decretum protulisset, atque ab illo appellatio commissa fuerit in Bota cum clausula Siquid exequendum, Marchioni; atque amplius non licebat sine labore uenturorum pro eiusdem decreti Executione recurrere ad H[ic] cum eadem clausula Siquid exequendum operetur, quod executio, quatenus illi sit Locus pertineat ad Iudicem ad quem, non autem ad Iudicem a quo, ut tradunt Donzal ad reg. 8. Cancell. post glon q. in annot. contra nullis. et attent. n[um]. 240 Marchesan. de commiss. par. 1. n[um]. 162. fol. 705. Bab. Singular. par. 4. claus. 775. n[um]. 13. Adolphin. in prax. par. 1. cap. 13. n[um]. 495. et in p[ar]te Bot. in Toletana Parochialis p[er] nei eandem Marchesan. par. 2. fol. 34. n[um]. 5. coram Pen. decis. 1005. per tot. coram Duno. Jun. decis. 642 n[um]. 2. et Seq; et apud Posol. De Subst. decis. 212. n[um]. 11; et Seq;.

Nec conclusio euitari potest ex fundamento in contraria decisione amplexo, quod scilicet Marchio postquam Bota mandauerat exequi mandatum H[ic], et signatura utrumque iudicatum canonicauerat, p[ro]duerit p[ro] executione Decreti Botalis adire ad H[ic] tanquam Excusorem mandatorum, et Sententiarum aliorum, quorumcumque Iudicum totius

- Statu, & ceteris iuxta suas ordinarias facultates, ut innuit eadem
 decisio §. modicum, & cetera, et seqq. Quoniam fundamentum pro-
 dictum corruere videtur ex utroque defectu, potestatis scilicet, et
 voluntatis in Marchione. Et quidem deficiit potestas, nam cum
 facultas eundi concessa fuerit per viam privilegii, importanti pro-
 3. dictum Iudicis proferentis, qui de iure sententiam à se latam
 exequi debet iuxta Barzol. in l. à Divo Pio n. 15. vers. Ego
 ff. de re iudic. Scacc. de appell. quæst. 21. n. 162. Bot. coram Bus-
 cat. decis. 22. n. 8. Adde. ad eundem decis. 556. n. 17. atq;
 4. idem strictè ad litteram intelligenda sit, nec ultra illius ter-
 minos excedi valeas Cap. per Exemptionem de privileg. in
 6. Card. de Luca de iurisdic. disc. 35. n. 10. Nota coram
 Biedio decis. 528. n. 9. inde consequitur, quod cum illa in Consti-
 tutionibus Apostolicis Legatur simpliciter tributa ad effectum
 exequendi sententiarum tam in Curia, quam extra eam ab alijs Ju-
 dicibus lata, quemadmodum nequit comprehendere executionem
 5. decretorum, et exequatur, quæ, et latantur à Iudicibus de Cy-
 ria in gradu appellationis à mandatis, seu sententijs eiusdem
 Curia, nec potuit Marchio sub precepto, quod idem A-
 tis Executor quorumcumque decretorum illum, & ino prope-
 cutione dicti Rotalis decreti, aliàs enim eveniret, quod occasio-
 6. ne talis executionis cogerentur litigantes iterum redire ad
 Iudicem illum, à quo propter gravamen passum appellarent con-
 tra omnia iuris principia, de quibus est ex sept. in l. Iudex
 postquam 55. ff. de re iudic. Bot. decis. 308. n. 2, et seqq.
 par. 15. recent.

Idque indubitans adde. ex ipsa uniformi observantia
 ab exemplis comprobata tam in Tribunali Sacre Rotæ, quam
 Iudicum Commissariorum, de quibus testantur medium maiorem
 pars Curialium, sed etiam omnes Rotarij eiusdem Sacre Rotæ,
 et Archidij, ut in Sum. illorum de Gerardis n. 9, et
 2. Quibus seqq., quam quidem observantia pro interpretatio-
 ne jurisdictionis dubis, et controversis attendendam esse

tradans Card. de Luca de iurisdic. disc. S. n. 8. et disc. 47.

n. 29. Nota coram Royas decij. 318. n. 7. et in recent. decis.

419. n. 6. p. 1ma. nei uis statuenda esse in attestatione aliorum

Curialium de Collegio, cui adhaeret Nota in d. contraria decisione

d. motuum autem in fine quia cum illos non propeferat testi-

monium observantibus, et Styl. super quo ipsi fuerunt requisiti;

et in quibus terminis eorum attestationi deferendam esse fir-

mant auctoritates in d. decisione allegasse, sed solum consistens

judicium proprium eorundem Curialium, nullatenus attenden-

da est ad effectum iudicandi, cum ipsi non deferatur in iis, quae

versantur circa iudicium firmatum per Nota post Salgad. in Labyr.

credis dec. 7. n. 6. coram Bied. decis. 519. n. 17. et in Com.

Pecuniaria, seu Cambij 30. Januarij, 1688. d. et denique

coram Bon. me. Ursino.

Quae perquam quod ubi etiam figurari posset, quod etiam

etiam post commissam causam Saenz, Nota tanquam Executor

ut uti valuerit eius facultate, ad huc tamen cum per tres

dies ante Executionem d. Saenz, Nota ostensum fuerit

intum cum Executoribus, et ipsa successiva Executione non

Baroncellum, et Executoribus A. qui illud ad huc effertur,

particulariter retinet sed per Executoribus Curiae Capisoly facta

fuerit, inde evidens fit, quod cum Executione iam fore in oca-

sa ad ipsam Nota eò minus poterat Marchio pro illius

complemento adire Tribunal A. ex regula, quod Executionis cor-

oram uno Iudice cepta debet coram eodem seminari, de qua

Notam decis. huj. Causae edidit coram Bon. me. Pau-

Lutio, p. 1ma nempe die 18. Martij 1680. d. Indeque et altera

die 9. Junij 1681. d. Continua.

Quae Iudicis per supposita contraria Decisionis in d. ni-

hil denique quod nempe Instrumentum Executionis per-

referat illam factam fuisse de mandato A. quoniam

illius tenore perlecto in Sum^{mo}. Alorum de Gerardis M^o. B^o. Con-
stat dictam Executionem factam fuisse vigore mandⁱ acla-
rati ab H^o. et exequatur Rotalis, inde propterea in hac man-
23. datorum duplicitate Executionis omnino tribuenda est Saerz, Ro-
tae Iudici confirmanti, non autem H^o. Iudici a quo, ut mo-
reat Franc. in cap. 3. Romana d. finali. sub n°. 3. uer. ali:
quando sententia definitiva de appell. in 6. Gratian. discipul.
forens. cap. 40. n°. 42. et seq. Scacc. de appellat. quest. 11. m^o. 1. 62.
ubi addis rationes, quod quando p^{ri}ma sententia fuit confirmata
agitur ex sententia confirmante, non autem ex confirmata.

De defectu uero voluntatis ad eundem H^o. sanguam Executionem
Sententiarum, et mandatorum aliorum Iudicum apertius ex eo
dignoscitur, quod Marcellus precedentem coram H^o. minime cita-
uit ad dicendum contra Iura, minusque loco iuriam coram eo
produxisse exequatur Rotale, licet illius productio in d. con-
traria decisione S. Nec uidetur insubtiliter a speratur p^{ri}mo
facta; His autem omissis palam fit dictum Marcellum
23. nequaquam uoluisse officium, et facultatem H^o. sanguam
Executionis implorare, cum aliis ea omnia nec fieri proce-
dere debuissent, ut firmat Rota in decisione S. Bon. me.
Caulucci in p^{ri}mo. nempe S. uel si uolueris, et in 2°. S. Tamen,
et in punto coram Cur. d. S. in fine Lib. 3.

Nec uero cuiusmodi defectum sanare potest distinctio
deducta in attestacione Curialium, et in decisione P^{ri}mi Ma-
nuel amplecti, quod nempe citatio coram H^o. aquiratur so-
lum quando mandata non sunt in statu exequibili, seu
autem quando ea sunt exequibilia, quoniam ultra quod di-
stinctio nullo actu particulari, qui praxim, et stylum p^{ri}mo
24. ferre ualeat uidetur innixa. Sed simpliciter deducta ex pro-
prio eorundem Curialium iudicio cui ex superioris animaduersione
nullo modo uenit deferendum, P^{ri}mo propterea animaduerte-

bant

bant, illam nullo juris fundamento falciri, quinimo potius ipsi
 actus qualiter omnino repugnare cum dari nequeat casus,
 quod coram R. ubi Executore. produci possint mandata Ro-
 talia non exequibilia; manifestum est, quod ipse ubi Executor
 25. nil ultra agere potest, quam exequi mandata exequibilia,
 cum illa, quae talia non sunt exequibilia facere non valeat,
 et per se in causis, quae per appellationem à mandatis per
 ipsum relaxatis, fuerunt ad alios Judices devolue, nam alias
 succedere absurdum superius memoratum, quod ipse agnoscere
 nonet an eius mandata exequenda sint, quando cognitio sup
 illorum Executione jam facta alijs Judicibus per quia admittit
 ne appellationis delegata; Nec obstant Auctoritates alie:

16. gavar in decisione, quae videtur d. Replicatio quia procedunt
 in casu, quo Executio fiat coram eodem Judio non autem
 quando istius Personae mutatur, cum eo tunc citatio ante
 executionem sit omnino necessaria, ut distinguunt Mangil;
 de subrastat. quae 162. n. 1. vers. Declara Post. ead.
 allegat. in eodem tract. inspect. 23. n. 101, et 103; et de manub.
 obrev. 22. n. 159. Boni coram Gregor. decis. 545. n. 6. ibiq;
 Add. n. 11, et in recent. p. 7. decis. 365. sub n. 8.

Et cessat quae cumque difficultas dicitur Martio non to-
 lum ab R. obtinuit mandatum pro subrastatione, et de-
 liberatione, ac de potestate perij cum vinculo, et obligatione
 consignandi pecunias cui eodem R. mandaret d. Sum. n. 7.
 lid. A. Sed etiam decretum consignationis illarum repor-
 tavit, et quidem per acta eiusdem Notarii, d. Sum. n. 8.
 quemadmodum autem reservatio cognoscendi causam con fi-
 gnationis, et ipsa effectiva consignatio fieri non poterant
 17. ab Executore, ad quem dumtaxat spectare poterat contur-
 matio Executionis ad simplicem effectum deponendi, ut
 ex Lectura exequatur Rotalis, ita ad oculum referunt,

quod B. non processit uti Executor, sed sicuti iudex particularis, et consequenter sicuti ex hoc capite in decisione, quod occideretur, declaratum fuit nullum, et ex B. remanet igitur usque ad finem. Eodem modo evocari debet mandatum de deliberando, cum ratione connexitatis inter unum, et aliud utrumque, quod debeat ad eandem Jurisdictionem Iudicis particularis referri, non autem diverso jure censi, ad tradita per Gratianum. Dilect. 641. n. 14. Bot. coram Poid. Decis. 111. n. 2.

Quia remissive in reliquis ad decisiones in causa editas, omnibus Dominis Suffragantibus absolutum fuit, altera tantum parte informantis.

Romana Fideicom. Mutij de Bubalo
Ven. 18. Junij 1700

Argumentum

In discussione plurium partitarum inter Exedemgravatum, et Fideicommissarium occasione restitutionis Fideicommissi, quaeritur an Testator valeat Inventarii confectorem prohibere, et an impugnans rem judicatam debeat id, quod in illius executione recepit, restituere.

§ Summarium

1. Litterae patentes Locorum Monsiu probant Alium dominium, et possessionem.
2. Restitutio in integrum sine Latione non datur, et n. 11.
3. Assertio, ut probet attendendum est tempus, de quo illa emissa fuit.
4. Liber Fideicommissarius plene probat etiam contra Exedemgravatum.
5. Exedemgravatus tenetur omnia bona hereditaria restituere.

taere, uel de illis rationem reddere.

6. Qualitas hereditaria fideicommissaria expressa in deposito pecunie, denotat ^{am} pecuniam spectare ad fideicom.^{su?}
7. Probatio existentie bonorum hereditariorum elicitur ex Inventario.
8. Testator in preiudicium uocatonem potest Inventarij confecti prohibere.
9. Dispositio respiciens certas Personas, non debet ad alias diuersas extendi.
10. Res socialis equaliter inter socios diuidenda est.
11. Res iudicata equiparanda est transactioni.
12. Transactio ex causa erroris remanet nulla, et infirma.
13. Transactio nulla potest impugnari, abique eo quod restituantur accepta.
14. Transigens non tenetur acceptum restituere, quando illud ad aliter iusta causa retinere.
15. Ex clausula sine preiudicio in productione adiecta iura dicuntur suspensata.

Decisio CCXIII

Post tres sententias conformes, quarum vigore Martius Bartholomeus de Montano, et Baynerius Franciscus seu Quelpus possessionem bonorum fideicommissariorum q^m Mutij, de Babalo fuerunt anequuti, contendentes et hoc re ex iuribus de nouo reperiis quamplura alia bona eidem fideicommissis obnoxia ipsi debita esse, impetrarunt a Signatura Iusticie commisionem restitutionis in integrum cum clausula non retardata executione sententiarum, ad cuius nouam propositionem facta subdiali causa coram R. P. D. meo Lancetta, cum sub die 28. Junij 1698. prodierit Decisio denegans dictam in integrum restitutionem; sub fundamentis, quod ipsi audiri non possent, nisi prius restituti bonis, quorum possessionem adepti fuerunt vigore dictarum sententiarum,

et successive expedita causa fuerint etiam in executionem re-
iudicatae expatae expense, nouum recursum per facti Actores
habuerunt ad eandem Signaturam, à qua reportata noua, ac con-
simili commisione, cum illam mihi dirigi curauerint, causam
Eodie' proptur: Sub Dubio = An constet de Causis restitutio-
nis in integram, ita ut sit danda Immisio, seu potius ad quod
et quantum seneatur Expeditas bon. meo. Hiacynti. de Bubalo,
cui Domini examinatis sedulo' partibus, quae, Eodie' clariori metho-
do, factoque melius dilucidato proponebantur, iuxta modum in-
ferius exprimendum responderunt.

Quod siquidem ad primam Locorum quatuor Montij Studij,
et Locorum duorum Montis Pacis dicebant Actorum defensores,
quod in Emptione Domus cuiusdam Joannes Pacini facta a
Hiacynto, et Quinto de Bubalo alienata fuerunt loca vi-
ginti Montis Quatreni, Loca duodecim Montis Studij, et loca
Sex Montis Pacis integre spectantia ad fideicommissum Mutij,
unde cum eidem fideicommissum subrogatum fuerit d. Domus pro
soluata feudum 3450, id est pro ualore dictorum Locorum
viginti Montis Quatreni, Locorum octo Montij Studij, et
cum quatuor Montis Pacis, senebatur omnino Expeditas
d. Hiacynti fideicommissum reintegrare propter Loca qua-
tuor Montij Studij, et Loca duobus Montis Pacis, quodq;
per consequens aduersus prefatas sententias Immisionem ad
dictam Domum decernentes pro soluata d. 3450. conce-
denda erat in integram restitutio. Verum Dni non contra
re de causis, minusque Expediatem ad aliquid teneri pro illo-
rum reintegratioe responderunt, quia cum d. Loca duodecim
Montij Studij, et Loca Sex Montis Pacis pro duabus specta-
rent ad dictum Mutium, quemadmodum clare patuit ex ipso
Instrumento Emptionis summaris Actorum n. 7.º, et ex
Literis patentibus dictorum Locorum Montium, ex quibus
illorum Dominium, et possessionem probari firmant Card.
de Luca de Regalis disc. 38. n.º 8. Rot. decisi. 65. m.º 8.

et

et decis. 96. n. 26. coram Guido decis. 229. n. 3. coram Corr. et in
 recent. decis. 373. n. 1. par. 15. et decis. 170. n. 11. par. 18. sicut
 si proinde Immissio ad dictam Domum non alia ducerenda
 erat, quam pro ^{sum} pat. n. 3480. Sub qua illorum ualor pro dictis
 duabus ex tribus partibus iam erat comprehensum, ita cessat
 re uisus est Lesio, sine qua in integrum restitutio non datur
 ad Sept. in L. omic. C. ne lic. vers. prouocari. Bot. in Carpb.
 toraten. Fideicommissi 30. Aprilis prox. §. Item coram Me.

¶ Nec quod dicta loca integre spectarent ad fideicommissum
 proferre ualuit diuisio inter memoratos Mutiam, et
 Quintium usque, et de anno 1601. Nam cum illi proceperit dictum
 Instrumentum emptionis per annos 27, et ultra assertio in ea con-
 senta non probat pertinentiam dictorum locorum ad Mutiam, seu
 illius Hereditatem de tempore emptionis, minusque apta est
 tollere contrariam probationem astantem ex dicto Instrumen-
 to, ac Literis patentibus, cum ad effectum desumendi probationes
 attendi debeat tempus, de quo assertio emissa fuit ad tradita
 §. Manic. de coniect. ult. volans. lib. 3. tit. 8. n. 6. vers.
 homo necesse. Ad. ad Zaegor. decis. 257. sub n. 14. Rot. in
 Romana Communanciarum, et Fontanilis 23. Aprilis prox.
 §. parum releuante coram Me.

¶ Quouero ad secundam partem locorum duorum Montis
 Cere dixerunt Patres constare de Causis quoad unum locum,
 quoniam cum illius pretium fuerit in Saero Monte Pietatis
 depositatum ad effectum illud inuestendi ad commodum fidei-
 commissi eiusdem Mutij, §. Summario n. 11., quamuis in suc-
 cessiva emptione expressum fuerit illam fieri ex pecunijs Dausilly
 Mandicij illius uxoris, attamen dum reuera d. pretium spe-
 ctaret ad dictum Mutium tenetur Hereditas Hiacynthi
 illius fideicommissum reintegrare, Patres et Patres prefatam
 Hereditatem teneri uoluerunt ad reintegrationem totius partis
 locorum quatuor Montis Ardiuij, ab eodem Hiacyntho
 alienatorum; Cum etenim in fideicommissis reperiret loca

Decem eiusdem Montis, ut patet ex illorum Descriptione facta
 in Invenario bonorum Expediendarum eiusdem Mutij. d. Sum.
 n. 10. §. Dieci Luoghi, et in Libro iuris fideicommissarij, qui
 A. plene probat etiam contra Hiacyndum illius Expedem L. pu-
 blica §. fin. ff. de notis. Nota in recent. par. 6. Decis. 195 n. 6., et
 seq. et par. 9. Decis. 126. n. 6. utique cum de illis non reddatur ra-
 tio nisi pro rata Locorum sex, quae erogata fuerunt in restitu-
 tione Dotis, et Quarta eiusdem Dausille, condemnanda est Hære-
 ditas ad reintegrationem aliorum Locorum quatuor deficientium,
 S. ex tunc Juris conclusione, quod Hæres gravatus tenetur omnes
 effectus fideicommissi subiectos restituere, vel legitimam de illis
 rationem reddere, ut movent Barbof. in L. cum tale §.
 Titius ibique Castr. n. 2. ff. de condit. et demonstr. Com.
 cons. 303. n. 23. usque ad fin. Lib. 1. Mantio. de coniectur.
 ult. volunt. Lib. 2. tit. 6. n. 3. Peregrin. de fideicom. artic. 10.
 n. 27. Bauden. Decis. Pio. 22. n. 60.

Constare similiter de Causis responsus fuit quoad
 partem quartam, et quintam; Quarta siquidem et 319.
 et partem ex Locis tribus Montis Quabreni, et aliorum
 300. debita est eidem fideicommissis, cum geminis dictis, Sum-
 ma fuerint pariter deposita, in Sacramento Pietatis
 ad creditum Hiacyndi, tanquam Hæredis Mutij fideicom-
 mittentis, ut firmat Nota coram Dandzett. Jun. Decis. 598.
 n. 20. quinta autem et 319. sum. ex causa alienationis censuum
 pariformiter per Hæreditatem refundi debet; Cum namque ex
 dicto Inventario appareat memoratos census ascendere ad flu-
 ta 20575. d. Summaris n. 10., detractisque illorum quatuor
 scatorum 4800., quos Sacra Nota decrevit habendos excep-
 tione, atque altero ^{sum} 500., qui fuit precedentem ab ipso
 fideicommissente alienatus, adhuc dicti Census remaneant
 in Summa ^{sum} 15275., unde proinde consequitur, quod cum pro
 solis 7 14750. addita fuerit ratio, adstringenda est dicta

7. Expedias ad reintegracionem residualium. Et sas. abique eo, quod per D. Mandionem Sanctacrucium mediatum, Expedem. d. Hiacynti valeat dictorum censuum existentia controuersi, cum ea res. Sultet ex dicto Inventario, quod facis probatione probatam per Text. in l. fin. C. de arbitr. Jur. Bota in rec. par. 2. Decis. 150. n. 4; et Decis. 407. n. 2, et par. 6. Decis. 301. n. 4; et Decis. 39. par. 17.

8. Nec subsistit, quod dictum Inventarium nullam probatione constituae valeat, ut potest per Executores testamentarios confectum contra expressam prohibitionem Testatoris, qui illud in prejudicium vocatorum prohibere poterat; quidquid dicendum esset in damnum creditorum, ut reprobatis contrariis tradunt Crauet. cons. 247. per tot. Luvier. De Tut. par. 2. cap. 1. n. 35, et 37. Peregr. De fideic. artic. 11. n. 76. Mart. De Success. Legal. par. 4. quae 1a. artic. 5. n. 16. Mangil. De euict. quae 55. n. 15, et seq. Bota coram Cavaler. Decis. 421. n. 1, et seq. Quandoquidem preceptum Testatoris non conficiendi dictum Inventarium respicit solum Personas Diandae, ac Depubatorum Sanctissimi Annunciaty, ad quas expressè legitur directum, unde illud afficere nequit Executores testamentarios, quibus illius confectio nullatenus prohibita fuit ex regula quod dispositio respiciens certas personas non debet ad alias diuersas extendi ad Text. in l. in Agris ff. De acquir. rer. Dom. l. cum celauerat ff. De ijs, quae in Testam. delent. Decian. cons. 63. Sub n. 6. vers. nec obstat Bim. cons. 34. n. 6. Ser. dec. 187. n. 11, et Dec. 625. n. 41.

9. Non tamen Domini Deo causis constare dixerunt quoad Sextam partem quorundam argentorum, quae in Inventario, non autem in Folio Hiacynti fuerunt adnotata. Cum etenim in dicto Inventario descripta fuerint etiam nonnulla argenta, quae erant propria memorate, Pausilly, Maudey, atque alia plura, quae ad Pambium spectabant, adeo Super controuersi pertinentis illorum inter Expedes gra-

uatos, et Fideicommissarios in istam fuerit Compromissum, Patres
 Ideo crediderunt ex eodem Inuentaris Sufficientem esse Laud
 pones probationem, quod dicta argentea ad fideicommissum per-
 tineant, ita ut ad illorum restitutionem sic, et nunc veniat ad
 Hereditas condemnanda.

10. Et sine ulterius procedentes quoad Septimam, quae con-
 cernit mobilia pretiosa, illam Patres particulariter discutiti deman-
 darunt una cum coadiuvatione probationum; quo uero ad octavam
 2800. pro redditus valoris effectum artis agrariae, per eundem
 Hiacintum in d. folio appretiatorum in sola Summa 2700.
 non constare de causis, nec expedire ad illam teneri aut lu-
 marunt; Quoniam et si in Inuentaris descripta fuerint aebra
 586. fumenti, et boues 43., quorum valor in totum, ut praefertur
 ascendere poterat ad 5500., nihil tamen minus cum negotio
 dictae artis integre non spectaret ad Mutium, Sed et sociale
 cum alijs, utique ad debitum Hereditatis sola dictorum effectum
 medietas ascendenda dicta 2700. adscribenda est, prout iam
 responsum fuit in decisione Cause edita sub die 26. Martij 1688.
 S. Septima demum coram Ven. D. meo Manuel.

Hereditatem pariformiter non teneri resolutum fuit
 quoad nonam, et decimam partitas. Nonam enim, quae est 106. 90.
 in Statu Fideicommissantis reperiatur in pecunia nu-
 merata, iam fuit calculata ad debitum praefat. Hereditatis,
 dum Sacra Rota in d. Decisione edita coram Ven. D.
 meo Manuel sub die 26. Martij, 1688. S. rursus, mandauit
 omnes pecunias de tempore obitus fideicommissantis reperiatur
 expensis funerum imputari; Decima uero 1796. exartorum
 per Hiacintum a Magistris Viarum pro portione Domus Fidei-
 commissaris, ipsius venditis, ad effectum dirigendi uiam Curas, et
 aliorum 1500., quae ab ipsis pariter recepit ex causa damn-
 illasi pro remotione Scalae Domus Magnae, in nulla fuit
 habita consideratione; cum enim Sacra Rota tam in me-
 morata Decisione Ven. D. mei Manuel S. isidem, quam

in

in alia coram eo pariseni edita 2. Maij 1689. S. finali reduce-
 rit creditum Hereditatis dicti Hyacinti ex causa meliorationu
 factarum in d. Domo ad Solar^{tu} 8000. quando illud ascendebat
 ad 10118. Et que ea ratione, quod S. Hyacintus pro jactu eiu
 Domus receperet a Magistris Viarum d. 1750. signum evidens
 est, quod pariter eiusmodi iam fuit ad commodum fideicommissi
 compensata; quod sane dicendum est etiam respectu aliorum 1500.
 exactorum pro pretio Domus magnæ, cum Ego quoque compensari de-
 beant cum melioramentis per Hyacintum factis in eadem Domo.

Dissimile nei iudicium tandem sortita est undecima par-
 tita 7. 869. 27. que eadem Sacra Corta in preteritis Decisionibus
 decreverit bonificanda esse hereditati pro solutione Legatorum
 quando eadem Legata non excedunt summam 370. Quoniam
 S. Summa non fuit bonificata simpliciter pro Legatis, sed etiam
 pro solutione debitorum, sumptuum funeralium, aliisque de
 causis recensitis in d. decisione edita 26. Martij 1688. S. sur-
 11. sui, unde etiam in hac parte cenat quilibet Lesio, propter quam
 concedenda sit adversus rem iudicam petita in integrum restitutio.

Ceterum ad illam asequendam respectu secundæ, et triæ
 sequentium partitarum quidquam Actoribus obesse nequit, quod
 ipsi quemadmodum precedentes sententias acceptarunt, illarumque
 vigore obtinuerunt immisionem ad bona fideicommissaria,
 ita adversus illam adiri nequeant, nisi prius facta eorumdem
 bonorum restitutione ad summas in decisione B. P. D. mei
 Lancetæ S. Posita enim cum Legg. Quia cum ipsi dictas senten-
 tias reportaverint relative ad folium a Hyacinto conscri-
 ptum, quod respectu dictarum partitarum omnium pro suo ex-
 12. presso dignoscitur, sine propterea ubi etiam ad sensum
 Felin. in cap. Significavit n. 19. de For. compet. et sacre
 Cortæ in d. decisione B. P. D. mei Lancetæ d. Posita enim res
 iudicata ex dictis sententijs resultans equiparanda sit transac-
 13. tioni, ad huc tamen Actores illam valent impugnare absque
 ulla restitutionis obligatione, cum quia ex causa prelati
 erroris, qui ex dicto folio irreptit remanet nullus, et infusa,

- ad Sept. in L. si ex falsis C. de transact. ibique gloss. in verbo
 precipimus, et Barthol. n. 2. Dec. cons. 63. n. 6. Gabriel cons.
 62. n. 12. Mantie de facis. Lib. 26. tit. 1. n. 29. Valeron. de
 14. Transact. tit. 6. quæst. 3. n. 1. Urcol. eodem tract. quæst. 96. n.
 3. et ubi transactio nulla est, illam impugnans potest adiri
 ori absque eo quod restitutas acceptas, quidquid sit ubi illa impu-
 gnaretur ex capite solius Lesionis, ut declarando Sept. in L.
 si diversa C. de transact. tradunt Bald. in L. cum res C. de
 pact. int. emp. et vendit. Borden. collect. Legal. 8. n. 3. Curd.
 de donab. tom. 2. disc. 1. Special. 23. n. 30. Mans. consult.
 698. n. 25. Torr. de pact. sub. Success. Lib. 2. cap. 34. n. 5. Rot.
 coram Gregor. Dec. 373. n. 21. et in rec. par. 5. Decis. 147. n.
 20. et seq. et par. 24. Decis. 321. n. 20. Tum etiam quia ex titulo
 Sepedicti fideicommissi condequaque claus, et liquido omnia dicta
 bona in Sententiarum executione obstant, ipsi Actonibus dubis
 procul debita sunt, unde etiam ex hoc capite absque obligatione
 ea restituendi possunt impugnativè agere adversus dictas Sen-
 15. tentias, cum Prantigeno non teneatur acceptum restituere quan-
 do illud ex aliqua justa causa retinere potest ad mortua per
 Cephal. cons. 415. n. 4. et seq. Mantie de facis. Lib. 26.
 tit. 9. n. 40. Cyriae contr. 3. n. 65. Valeron. de transact.
 tit. 6. quæst. 1. n. 13. Torr. de pact. sub. Success. Lib. 2. cap.
 34. n. 50. et seq. Urcol. de transact. quæst. 89. n. 20. Add.
 ad Gregor. Decis. 354. n. 19. circa finem Rotam coram Cels. Decis.
 203. n. 23. et in rec. par. 10. Decis. 192. n. 25. et Decis. 321.
 n. 11. par. 12.

- Multoquè minus obstare valet, quod dicti Actores me-
 moratum folium produxerint; Cum enim illius productis facta
 fuerit cum clausula Finè iudicis aliorum bonorum, ea sanè
 impedire nequis, quò minus ipsi eodè agere valeant ad alia
 bona in eodem folio non descripta, cum eodè clausula
 16. omnia illorum jura etiam in minimis dicantur preservata
 ex deductis per Mars. clausul. 157. n. 1. Barbo. clausul.

pariseri 157. n. 8. Cosa coram Cerr. Decis. S. B. n. 24; et in
 recens. par. 15. Decis. 35. n. 9.

Et ita in hunc modum Patres conueuerunt utruque.

Meleuitana Pensionis

Lunæ 21. Junij 1700.

Argumentum

Decificiente dolo, aut culpa Impetrantis non vitur
 gratia subreptio ex falsa expressione valoris Beneficij,
 maxime si dicta expressio non impulit Pontificem ad conce-
 dentiam gratiam.

Summarium

1. Falsa expressio valoris Beneficij, causat nullitatem gratiæ.
2. Limitatur quando citra dolum, et culpam Impetrantis
 expressus fuit, et quando expressio faciliorem Papam non
 reddidit ad concedendam gratiam.
3. Dolus, et culpa Impetrantis ex quibus excludatur.
4. Papa annuere solet precibus iuxta narrata in Summariolis
 Supplicationum.

Decisio CCXIV.

Proposito hodie per me Dubio Super confirmatione, seu
 infirmatione Sententiæ Cotalis Lata à B. P. D. med de la
 Tremouille, validam declarantis pensionem sexaginta ducatorum
 auri de Camera à Summo Pontifice a seruatam favore Petri
 Pauli Nara Super fructibus, et redditibus Archidiaconatus Ecclie
 Meleuitanæ, Dominus ob eundem Sententiæ validitatem, et
 iustitiam non Espitarunt pro illius confirmatione respondero.

Et quidem validitas resultabat ex actis; Iustitia uero

1. emergebat ex eadem Pontificia reservatione, quae frustra in
 antea actis propositionibus ex parte secularis de nullitate redan-
 quebatur sub fundamento, quod valor Archidiaconatus expres-
 sus fuerit in ducatis 200, ad quos revera non ascendit, iuxta ple-
 ac firmata in Gallicana Pensionis u. Januarij 1697, et 18.
 Junij 1698. coram B. P. D. meo Muss. De enim eum dudum expressis
 2. citra dolum, et culpam Petri Pauli impetrantis emissam fuerit,
 cumque cursu summum Pontificem ad Pensionem reservandam
 faciliorem minime reddiderit, profecto nullum Subreptionis, aut
 nullitatis visum gignere valuit. Cota deus. 410. n. 5. coram
 Bichio deus. 610. et deus. 419. n. 2. part. 14 recent. et in
 Decisione huius Cause edita 28. Junij 1697 §. Quamobrem coram
 B. P. D. meo de la Saemoille.

3. Quod autem quicumque fraudandi animus ab fuerit ab Im-
 petrate patet, quia in mandato Procuratoris per ipsum ad Urbem
 transmissis, et in Dataria exhibito, verum, ac iustum Archidia-
 conatus valorem narrauit, qui tamen fuit in Supplicatione
 alteratus ab Expeditoribus, alijsue Dataris, Ministoris ad
 alium effectum, aequalandi videlicet solutione faciendam pro
 Compensione, ut optime demonstratur in proxime allegata deus.
 B. P. D. meo de la Saemoille §. Quia Separatis, et Segg.

4. Quod vero praed. expressis ad concessionem gratiae Pontificem
 non impulerit, resultat ex eo, quod illa exarata fuit in corpo-
 re Supplicationis, ac sumpta vero non extitit in Summario,
 ubi expressus fuit iustus valor in d. Prois, mandato enuncia-
 tus. Cum autem Papa precibus annuere soleat iuxta narra-
 ta in Similibus Summarioris ad Latere deducta in 2^a. Decisione
 huius Cause edita 23. Junij superioris anni coram Eodem B. P. D.
 meo de la Saemoille §. Consequens vis est, inde fit, quod
 narratis ducatorum biscentum in Supplicatione positae, pro
 fundamento gratiae haberi non posuit ut patet ad sensum.
 Citatis approbando in reliquis fundamenta latocalams adducta
 in praecedentibus Decisionibus absolutum fuit altera tantum.

Asculana

Asculana Dotis.
Ven. as. Junij, 1700.

223.

Argumentum

Schedula privata à debito conscripta ex quibus remaneat justificata, ita ut probationem ad sui commodum constituere valeat, et ex quibus coniecturis solutio presumatur.

Summarium

1. Solutiones eius, quod debetur omnis sollicitur obligatio.
2. Scheda privata non probat ad commodum Scribentis.
3. Limitatur quando est ex publicis instrumentis justificata.
4. Identitas partitarum ex quibus probetur.
5. Notulae quae est justificata quaedam maiore partitas cendenda est, vera etiam quaedam minores.
6. Quod fieri conducere presumitur expletum.
7. Nobilitas, et ingenitas scribentis presumere non firmis uoluisse tenues partitas in alterius praedictum adnotare.
8. Dos in pecunia constituta in Viri Dominium pertransit.
9. Paupertas, et inopia ex quibus probetur.
10. Presumptiones cedere debent veritati.
11. Error ut plurimum auideri soles in his, quae cum nimia festinatione expleantur.
12. Clausula Salus meliori Calculo praeseruat Jus deducendi alias solutiones.
13. Ex soluto remouetur Inuerisimilitudo.
14. Vir Studijs addictus rei familiaris curam, ut plurimum negligit.
15. Interrogationes libere pendente mendicant, nec fumus veritatis praebere valent.
16. Expectata mors omnium Informatorum ad agendum praebet inditium mali iuris.
17. Solutio presumitur ex opulencia Debitoris.

18. Testis unicus quamvis probatione non faciat deservit eam
menū pro administrato.
19. Contractum conuentioni standum est non obstante Iuris com-
munis dispositione, aut Statuto in contrarium.
20. Actus ratifragus habetur, ac si à ratificante fuisset ini-
tus.

Decisio CCXV.

Occasione nuptiarum, quas usque, et de anno 1649. Catla-
rina de Petrellis contraxit cum Vincentio de Tutis, Hyacin-
thus Petrellus Sponsae frater illi in dotem promisit florens
5000. pro parte florenorum 800. in dote Matrimonij, et succes-
siue ad rationem florenorum 300. in quolibet anno persoluentor.
Ex causa eisdem Dotis Hyacinthus per factus post solutionem
primae parte florenorum 800. ac aliorum florenorum 900. pro
alijs tribus successiuis terminis depositauit in Mense Mar-
tj 1675. florens 1800. in manibus Camerarij Civitatis Osculi
eodem anno d. Tutis successiue solutos, aliamque pecuniam
quantitatem dotale creditum fere eoque quantem breui manu
eodem varijs temporibus persoluit, Verum quia de seipso
meis solutionibus Hyacinthus nullam unquam quietantiam
repositauerat, Eius Vincentius praedictus de anno 1684. l. gra-
li morbo correptus volens bonam fidem recognoscere, publicam
quietantiam exposuit, in qua relatus d. Superioribus partibus,
alijsque minutis solutionibus, quae in ea temporis angustia ex-
trahi ualuerunt ex Liberulo, et Cartulis eiusdem Petrelli,
factus fuit se accepisse in causam dicitur dotis, et fructuum
florens 5363. et quia Petrellus alias quoque solutiones fecerat
tunc non inuentas, deuentum fuit ad praesentiam quietantiam
cum preservatiua melioris caliali, ut patet ex Sam. Pe-
trelli n. Qmo

Defuncto patre ab Eius diebus per factis Vincentio, ac vien-
cio post eiuus quoque erepto Hyacintho, quamvis Hannibal
istius

istius filius, et Epus dictas alias solutiones in Summa florent. 1210. usque, et de annis 1675. et 1676. per dictum Thiacynedum in eandem causam expletas in quadam Carula ipsius manu exarata adinuencis, is autem factis calculis dictum dotale creditum quoad sortem non excederet scuto 56. gr. et quada fructus alia scuto 5. et obulos 34. nihilominus memorato Cardinalis presentem se esse creditricem in scuto 1278. iudicium contra eundem Annibalem instituit coram R. qui cum ad solutionem tantum prefati residui scuto 56. gr. et aliorum scuto 5. et 34. pro quibus reum conuenientem condemnauerit, eundem in reliquis absoluit, inde ad dicta Cathering, mouocationem causa miri in Secunda instantia deuoluta proposui edicere dubium = An conser de credito dotio, et fructuum, et in qua summa, cui Domini responderunt Non constare de credito nisi pro scuto 56. et pro dicta rata deberi fructus ad rationem scuto quatuor.

Operis sic decidendi ratio, quoad sortem in calculo arithmetico per Annibalem reum conuenientem exhibito, in quodis punctis omnibus partitis solutionum iuxta distinctionem temporum, quibus ille fuerant expletas, cum constiterit creditum residuali non excedere prefatam summam scuto 56. gr. utique in hac quantitate, et non ultra de illis constare dicendum est, 1. cum pro reliquis innot uulgata regula, quod solutione eius, quod debetur omnis tollitur obligatio s. i. innot. quib. mod. tollit. oblig. cum alijs in Romana Depotioi 8. februarij prox. d. fundamentum coram Me.

Neque ob stare uicium est unicum obiectum, quod uidelicet solutiones facte, de annis 1675. et 1676. in prefata summa florentorum 1210. nullatenus ad creditum Annibalis describenda sint, ex quo non secus appareant quam ex scedula privata iugis Thiacynedi debitoris, que nullam ad com. modum illius probationem facere potest ad Sext. in L. Instrumenta rationes C. de probas. Cotta decis. 135. no. 33. par ob. recent. Quia cum pariter, in eadem scedula

3. contentas emanantes ex publicis Instrumentis justificatas earum fides creditur absoluta, et indubia, ut in Specie tractantur Fontanell. de pact. nupt. somo 2° claus. 24 gloss. unic. S. 2. n° 77. Boss. de dot. cap. 10. § ultimo sub n° 231, et generaliter de scriptura aliunde verificata Codici Romano fideicomitti Matij de Bubalo 26. Martij 1688 §. In nihil refragante confirmata 2. Maij 1689. §. In aelis quis coram Beu^m D. med Manuel.

Quare autem dictas partitas ex publicis Documentis justificatas abunde patet ex eo, quod Hiacyndus in illarum Secunda Summario n° 2° Litt. B. inquit Se sub die 24. Octobris eiusdem anni ex bursa Vincentis florenos 440. ad effectum erogandi ratam florenos 400. in emptione census imponendi a quodam Capriano de Amicis, et alios florenos 40. in emptione alterius census cum quadam Personae Turano, et reuera de impositione, et successiva emptione dictorum censuum respectu alterius florenos 400. constat ex publico Instrumento, in quo Vincenzius declaravit illum emere ex pecunijs per ipsum in causam dotis eadem die a Petriello habitio §. Summario n° 3°, et quod ad alios florenos 40. patet ex depositione duorum Testium, qui testantur ordine publicum Instrumentum per manibus Archidiaconi de Tutis §. Summario n° 4°; Cursum in alia partita eiusque notula §. Summario n° 2° Litt. F. Eodem Hiacyndus re solio de vine Vincentis sub die 24. Xbris dicti anni florenos 200. erogatos in emptione census imponendi a quodam Cosimo de Venarupta, et de eiusdem census emptione constat ex alio Instrumento, in quo pariter Vincenzius asseruit pecunias in eadem dotis causam sibi a Petriello fuisse traditas §. Summario n° 5°, ac demum in alia partita eiusdem sedula §. Summario n° 2° Litt. G. prefatus Hiacyndus asseruit soluisse sub die 12. July 1676 alios florenos 400. illosque Vincenzium erogasse in emptione census similis Sum-

ms, impositi ab illis de Petrucciis, eo pariter de emissione per
 dicta patet ex publico Instrumento sequenti die rogato, in
 quo consimilis habetur declaratio, quod pecuniz fuerunt sibi
 in dotis causam perolutz, d. Summario n. 6. ex quibus sane
 4. instrumentis ab eisdem personis iisdem diebus, et pro eisdem
 Summis stipulatis identitatem partiarum emergere monent
 Gratian. discip. for. cap. 897. n. 13. vertic. et satis et n. seq.
 Menoch. de presumpt. lib. 3. presump. 94. n. 4. Cota coram
 Seraphin. Decis. 1093. per tot., et in accens. Decis. 1253. n. 9. et
 seq. par. 18.

Abque eo, quod refragari valeat, quod dicti Censas ascen-
 dant ad solam summam florenorum 1040. quoniam et si ad inte-
 grandam summam florenorum 1210 in d. notula contenta
 deficient florenis 170. De quibus nulla alia habetur justi-
 ficatio, nihilominus tamen minus quia eadem notula remaneat
 5. quod maiores partitas ad evidentiam ex praeductis justifica-
 to, vera similiter censenda est etiam quod alias longe mi-
 nores ex deductis per Marescott. var. resol. lib. 1. ca. 8. n.
 15. Suro Decis. 199. n. 3. et n. 12. cum seqq. Cota coram
 Duran. Decis. 352. n. 10. coram Merlin Decis. 718. n. 2. et
 seqq. coram Arguelli Decis. 44. n. 24. et in Romana Pecuniaria
 4. Julij 1698. d. Quatenus coram Bem. D. meo Deca-
 no; prapertim quia Petrellus solibus erat pecunias vincendis
 solvere ad que quietantia, illas que in Liberulis, ac notulis
 informibus describere, ut probat dictum Instrumentum anni
 1604. d. Summ. n. 1. quod sane eiusdem modicis solutio-
 6. nis veritatem confirmat, cum quod fieri consuevit presu-
 matur expletum ad firmata in his terminis per Cos. in
 Romana Pecuniaria d. geminis coram Bem. D. meo
 meo Decano; Juncta etiam signanter illius nobilitate, ac
 7. ingenuitate, que suspicari non sinunt ipsum voluere di-
 ctis venues partitas in fraudem veritatis, ac in detrimentum

proprie conscientie, in eodem folio adnotato, ut aduertit Bossa in
 d. Romana fideicom. Musij deo Bubalo 26. Martij 1688. S.
 In nihilo refragante coram Beu^{mo}. D. meo Manuel, et in mox
 citata Romana Pecuniaria S. finali.

Ne in aliquo attendi promeruit ponderatio, quod dictorum
 censuum acquisitiones fieri valuerunt per Vincentiam ex pecu-
 nijs depositi florenorum 1800 per Petrellum factis de Mense
 Martij eiusdem anni 1678. eidemque Vincentio successiue soluti.
 Nam dictę pecunię fuerunt p̄ eundem Vincentiam ab eodem
 Mense Martij usque ad mensem Junij erogate in causam ex-
 tinctionis censuum passiuorum, quibus ipse premebatur, unius scilicet
 cet florenorum 50. impositi fauore Andree Luparelli, alterius flo-
 renorum 200. creati ad commodum Antonie Tutis, et alterius flo-
 renorum 300. impositi fauore Martii Carmignati, ac cursus
 in emptionem aliorum trium censuum actiuorum, unius nempe
 florenorum 60. venditi a Josepho et Marco de Cosatijs,
 alterius florenorum 400. impositi ab Emigdio Ferro, et Tertij
 florenorum 600. pariter venditi a Francisco Ferro, quę censuum
 extinctiones, ac emptiones respectiue ascendunt in totum ad flo-
 renos 1676. De quibus in Summ. n. 9. unde impossibile pro-
 nus uideatur, quod ea dictis florenis 1800. ualuerit alio etiam
 census ad. notula descriptos acquirere, ut patet ad sensu.
 Haud suffragante applicatione, quod extinctio dictorum
 censuum passiuorum, aliorumque actiuorum adquisitio factę
 fuerint de pecunijs proprijs eiusdem Vincentij, si deoque mini-
 me valeant referri ad inuestimentum p̄sd. summs depositę.
 Quandoquidem ultra quod nonnulli ex illis expressę cantant
 de pecunijs dotalibus eiusdem Catherine, ut uidere est in
 Tapedito summario Petrelli n. 9. concurrebat preterea, quod
 8. dos promissa fuerat in pecunia numerata, atque ideo cum
 illa in Viri Dominium pertransiret ad sept. in L. plerumque
 ff. de iur. dot. l. ubi adu. 19. C. eodem tit. Mantie de

facit.

facis - Lib. 1^a - tit. 28. n°. 5, et seqq. Campes. de dos. par. 2.
 guss. 79. n°. 1. Cotas coram Bich. Decis. 115. n°. 14. Decis.
 252. n°. 5, et Decis. 292. n°. 1, et in accens. par. 19. Decis.
 217. n°. 11. Sequebatur exinde quod quemadmodum Vincensium
 de dictis pecunijs, quz, sibi ex dicto deposito de consensu, vel
 ordine Petrelli solata fuerunt, poterat tanquam de re pro:
 pria disponere, ita declaratio in instrumentis emissa, quod
 dictz acquisitiones, et extinctiones fierent de pecunijs pro:
 prijs non excludit, quod ille, factz fuerint de pecunijs depofi:
 tatis.

9. *g.* Quod ad evidentiam ulterius confirmatur ex ipsa condi:
 tione Vincensij; Viri. Is enim tunc temporis adeo modicum
 possidet Patrimonium, ut ex illo minime valens numerosam
 familiam filiorum septem cum uxore, Ancilla, et famulo
 sustentare coactus fuerit a Petrellis exiguas solutiones pro
 quotidianis, et Domesticis indigentis exquirere, et eoque
 etiam tenuissimam summam florenorum octo recipere pro
 redimenda argentea cratera, quam prius oppignoraverat, ut
 deponunt Testes sumite examinati S. Summ. n°. 10. et
 Superlativè probat folium insertum in Instrumento quietantis,
 in quo dictz minutz solutiones leguntur describere, S. Summar:
 tio n°. 1°. ex his enim cum indubiè probetur precisa inopia,
 et paupertas Vincensij per ea, quz, in his circumstantijs fir:
 mat Cots. in Romana additionis Cationiar. Nov. 1684.
 §. 2°. nullitas, et 31. Januarij 1689. S. ad confusam descri:
 ptionem coram el. meo Card. Caccia, et in Augustina Catez.
 11. Martij 1699. S. assumendo igitur coram B. P. meo Quolo,
 per consequens etiam resultat impossibilitas, quod ipse in hisce
 angustijs positis valeret acquisitiones in non modica quanti:
 tate florenorum 1670. ex proprijs facultatibus facere.

10. Et Vincè perperam Actorum defensores ad excludendas
 solutiones in d. Scedula consentas recurrerant ad presum:
 ptiones, et coniecturas. Quoniam ille, vel cedere debent

veritati lucusque ad oculum comprobato Ros. in aecens. decis.
21. n. 21, et seq. par. 19; et in Ferraricis Pecuniaria 26.
Aprilis prox. d. s. presumptis siquidem coram Me, uel nulla:
tenus ad insensum uidentur releuare. In uerisimilitudo siquidem
quod Hiacyndus si reuera prefatas solutiones expleuisset, us:
Lucris in instrum. anni 1684. illarum descriptionem per remittit
tere, illico euanesce animaduertendo, quod extractio partiarum
ex libereulo, et notulij Petrelli facta fuit in magna tempo:
ris angustia ob timorem ingrauescentis, morbi eiusdem Iulij,
d. Sammaris n. 17.

22. Etus dictas alias partitas describere oblitus fuit, quia in eis
quæ cum nimia festinatione expleantur, error, us plurimum
accidere solet ad monitum Bartol. in l. de Tabulis sub n.
6. ff. de tab. exhibend. quod refert Cotta in Urbiana, seu
Montis Falisci Immisionij 14. Aprilis prox. d. Non denique
coram Me; hoc quæ adeo est uerum, ut ipse certo sciens alias
fuisse solutiones poster. descriptas in Instrum. in illa apponi
22. uoluerit clausulam Saluo meliori Calculo, quæ idem præseruet
ius deducendi alias solutiones in d. Calculo non descriptas (no:
uett. cons. 33. n. 17. Barros. claus. 139. n. 3. Cotta in pec.
part. 2. decis. 25. n. 8.

Pariterque euanesce alia in ueri similitudo, quod dictus Hiacyndus
Vir Sagax, et primarij sanc. temporis in eius Patria
Advocatus noluisse per biennium, et ultra quo superuixit
publicam quietantiam reportare; Cum quia ipse paulo post
obitum Vicentij adeo diuturno, et fatidioso afflictus fuit
morbo, ut nec suis, nec alienis negotijs amplius incumbere ua:
Lucris; - Cum etiam quæcumque ualide fuit stylus inter Contra:
23. denses, qui et si plurimas, et ingentes fecissent solutiones, nun:
quam tamen publicas quietantias practicarant, ex solito
Eiusmodi quælibet remouetur In uerisimilitudo ex deductis
Magon. decis. fact. 43. n. 29. Cotta decis. 286.
n.

14.

n°. 21. pars. 19. acc. potissimum in Viri Studijs addicto, qui rei familiarij curam, ut plurimum negligis ex his, quae mox a Maynard. in addis. ad decis. 138. Cappell. Holog. et neapolicis Botav. in c^o. decis. 59. n°. 8. pars. 18.

15.

Et demum cessat ponderatio, quod idem Petrellus aduic. viuens in quodam eius discursu prae supponeret ad iduic. odietis dotis debitorem se aduic. remanere. Nam id aliunde non probatur, quam ab extrajudicialibus attestationibus litependentis mendicatis, quae nisi sumum veritatis praeferuaalent ad sept. in cap. 2. de test. Bot. decis. 69. n°. 19. et seqq. pars. 18. et in Asculana Dotis, et Legitimz 13. Junij 1698. S. neque contrarium coram B. P. D. meo Lancetta, et quatenus probaretur. Id tamen referendum esset ad summam ⁱⁿ 80., illiusque fructuum, de qua debitor reuera in calculo repositus fuit.

16.

Ceterum ab iure foret ex Coniecturis, et presumptionibus iudicanda, argentiores non desunt ex parte Petrelli, quarum prima exortat, ex quo Vincentius de solutionibus Florentinum 1210. plenissime informatus quousque arceat, nil unquam petijt in causam dotis, quamuis Maximoniae ac d^o. numerosq. familiaris onera supportaret, solumque Catlarina, eiusque filij post obitum etiam praefati Hiacyndi. cuiusmodi pretensionem in iudicio deduxerunt. Quando enim ad agendum expectatur mors informatum, et conueniunt. Repedes inscij, uedemens insurgit presumptio calumniae, et mali juris, per ea, quae tradunt Andreol. controu. 57. n°. 18. Allen. Lin. Pignatell. controu. 87. n°. 12. Boccardi par. jur. Select. cap. 155. n°. 4. Bota. coram Danozzi. Jun. decis. 962. n°. 6. et in recent. par. 17. decis. 1379. n°. 18. et in Romana Pecuniaria Superjuramento in litem 11. Maij 1699. S. Descendit confirmata die 4. currentis mensij coram B. P. D. meo Aludo.

Descendit Secunda. ecc. eo, quod dictus Vincendius ab anno 1649. quo Catlarinam in uxorem duxit ob substantijs

defectum nullam unquam acquisitionem fecit, sed solum in anno 1675. quod Petrellus sexdecim Summam florenorum 1200. peroluit, aliamque florenorum 1800. depositavit, nonnullos patrios census exhibuit, aliosque actus comparavit pro pretio florenorum 2226., quod sane veritatem predictae solutionis omnino conuincit, cum de eodem anno 1675. Vrincenij Latini monium nullatenus doceatur accretum, ut perisicis ad dictas pecunias valuerit dictam non stabilem quantitatem extra solitum de proprio implicare.

17. Romana tertia, ex quo Petrellus reperiebatur in statu soluendi, dum eodem tempore vendiderat canapem pro pretio florenorum 1200., et exegerat ab illis de Malaspinis aliam summam florenorum 1800.; Concurrente autem voluntate debitoris solutio facilius presumitur effectuada, ut monent consil. alleg. 11. n. 18. Cobb. consult. 68. n. 12. Surd. decis. 105. n. 1. et Legg. Bocce dicitur jur. Select. d. cap. 155. n. 5. et seq. Not. coram Merlin. decis. 124. n. 11. et in Romana additionis Cationis 11. Junij 1692. d. qualitas coram don. meo. Vroino, et in d. Romana Pecuniaria Super juramento in Litem 11. May 1699. d. Secunda coram R. P. D. meo Muto.

18. Et tandem consulta quarta ex confessione emissa ab ipso Vincentio Creditore Super Satisfactione controversae, dicitur de qua deponit Carolus Carbonus formiter examinatus d. sum. n. 20., qui testis et si tamquam unus plenam probationem constituere nequeat, deseruit tamen pro adminiculo ad firmata per Bot. coram Caputaquens. decis. 206. n. 6. par. 2. et in dec. par. 1. decis. 315. n. 5. et decis. 369. n. 2. et coram Bich. decis. 31. n. 8.

Atque ex his transeuntis Domini ad fructus, censuerunt illos taxandos esse ad solam tax rationem scutorum quatuor pro centenario, quia cum ad dictam rationem fuerint per Carres conuenti, ut probant, nedum testes, qui dictos fructus in hac summa de illarum mandato calcularunt

19. 20. 1. Summario N. 21. ; Sed etiam Calculus manu Joannis Bapt^{ae} alterius ex filiis Vincentij confectus 2. Summario N. 22. et solitum Petrelli, qui alteri Sorori, eiusque Viri fuerit utraque ad dictam rationem quatuor persolvit 3. Summario N. 23. eidem proinde conventioni omnino standum est, non attendo, quod Jus commune, vel statutum valeat in contrarium disponere ad tradita per Catd. de Luc. de dot. disc. 162. sub N. 44. Bota in rec. decis. 113. n. 4. et seqq; et decis. 495. n. 9. par. 9. et decis. 127. n. 4. par. 17. nec refragatur, quod dictus Calculus utpotè confectus à Joanne Baptista minimè obesse valeat Vincentio, nam cum successivè fuerit per ipsum ratificatus, perinde habetur ac si ab eodem fuisset in usus ad sept. in cap. ratificatione de reg. Jur. surd. decis. 70. n. 20. Bon. den. collect. legal. 29. n. 22. tom. 1. Bota post Bon. de pact. futur. success. decis. 189. n. 16. et in rec. decis. 82. n. 6. par. 6.

Et ita utraque

Romanae Juris transeundi
Lunae 28. Junij, 1700.

Argumentum

Actus clandestini, et causam liti presbentes non retardant manubentione, quae etiam non docto de titulo debita est antiquo possessori, licet agatur de materijs, in quibus jus resistit, cum ipsa Longeva possessio tribuat titulum presumpsum, et coloratum, qui ad illam obtinendam reputatur Sufficiens.

Summarium

1. Manubentio debita esse debet prosequente litem per eius Auctorem super possessoris inceptam.
2. Actus clandestini, et turbativi non prejudicant

alterius possessioni.

3. Accus, qui dederunt causa Livi non veniunt attendendi.
 4. In iudicio possessionis Summarijssimo quidquid respicit virum
 lum, et bonum ius accipi debet ad petitionem.
 5. Titulus colonatus resultans ex Longa possessione Suffi:
 cians est ad obtinendum manutentionem etiam in iudicio ma:
 serijs, in quibus jus resisteret.

Decisio CCXVI.

Reintegratio cuius Cause examine Super resolutio
 coram Meo 29. Ianuarij 1707. Domini de plano foete:
 runt in decisio; Cum namque Comitissa Isabella, et
 Henricus de Ursinis Avia, et Proavus respectu Comitis
 Franciotti per totum tempus, quo Palatium Super Monte
 Jordano possederunt, extiterint in possessione transeundi
 per Cortile maris eiusdem Montis in accessu ad d. Pala:
 tium, et recessu ab illo cum Curibus, et plaustis tam diebus,
 quam de nocte, atque in eadem possessione Liberi ingressas,
 et egressas per d. Cortile permanserit Marchionissa Laura
 de Carpineo Maser eiusdem Comitis, indubitarum exinde
 remanet, quod manutentio, que in quasi possessione d. Comiti:
 sus debita erat p. Marchionissae, per quam p. iudicium
 2. iudicium ex actinendo, interdicto jamdiu promotus fuerat, Eodem
 concedenda est eidem Comiti illius Expedi, qui licet ab eius
 Austriaco vice p. tam p. sequitur ad traditum p. d. in Cap. Quia
 licet de iudic. Cancellor. de attent. pars. 2. cap. 4. Limit.
 p. n. 19. Menoch. de actinendo. c. 3. n. 62. C. post
 Pacific. de Salvia. interd. decis. 141. n. 3. cum alijs in dec.
 quo evidetur S. Ipse enim in fine.

Ad d. quasi possessio interrupta dicitur p. ex facto
 Caroli Virginij de Ursinis, qui, ut referunt testes indu:
 cti

et ex parte Fratrum de Gabiellis per plures annos priuatiuè
 retinuit clauis Portarum eiusdem Cortilis, illorū uersus Sora
 quartam cuiuslibet noctis claudi mandauit, Tum quia ex
 omnia exenerunt de tempore, quo Marchionisa jam longè
 antea in possessione existens, morabatur Bononiæ, unde tanquam
 clandestinè, et turbatiuè gesta nequeunt anteriori illius pos-
 sessioni aliquod præiudicium inferre, ad firmatamq; Rot. in Co-
 muni Communitiarum, et Fontanilis 26. Junij Superioris
 anni 5. Verū procedendo coram C. C. D. meo Priolo, Tum etiam
 quia cum eadem Marchionisa habitac. eorundem actuum mo-
 titiam. Habuit Licent. Sori promoueri, remanet adui fir-
 mum, quod d. actus tanquam illi, qui eidem licent. causam præ-
 buerunt, non veniant attendendi. Nota post Post. de manus.
 Decis. pag. n. 14. coram Saegor. Decis. 4. n. 2. et in decisio-
 ne, que confirmatur S. Minusquè obstat.

Et hinc Dn. Superflua in presentia eis est indago
 utrum d. promissio referenda sit ad titulum precarij, et bene-
 uole permissionis, quemadmodum denuò opponebant fratres
 de Gabiellis, seu potius dici debeat exercitajure Condomi-
 nij obanentiam Communionem Cortilis inter Possessores
 adiacentes, de qua in d. meo decisione S. Absque es, quod
 et tribus seqq; Quoniam cum uersemur in Iudicio possessionij
 Summarijssimi, in quo nudum, et simplex possessionis factus
 attenditur, quicquid respicit titulum, et bonum Jus postri-
 dentis rejici debet ad petitorium, cum in serui manu uentis
 eidem retardari non valeat, Add. ad decis. 131. pars 8. rec.
 n. 304. Card. de Luca de Seruis disc. 32. n. 2. Cobarin rec.
 pars 8. Decis. 247. n. 8. et seqq; præsertim quando, prout
 hic, quo casu eum ex illa resultet titulus presumpuus, seu color
 ratur, Hinc sane etiam in materijs, in quibus ius actioret,
 absque alterius tituli justificatione, sufficiens reputatur

ad manutentionem obtinendam, ut praeter adductos in perperita
 Decisione S. Ipe enim, est Sept. in L. si quis diuturno ff. de
 Servitus uindicebat, et gradunt Card. de Luo. de Seruic. Id. de. 32.
 n. 4. et seq. Adde. ad Gregor. Decis. 370. n. 10., Ad. ad Baratt.
 Decis. 131. n. 9.

Et ita utraque

Tarraconen. Jurisdictionis
 Super Edictis.
 Luny 28. Junij, 1700.

Argumentum

Edicta concursuum ad Curas Animarum, vel generalis
 invitationis possunt publicari, et affigi Epum etiam in
 Ecclesia Cathedrali absque Licentia, et consensu Capituli, cui
 jus administrandi, et regendi eandem Ecclesiam ad illud de
 jure spectans non impedit exercitium ordinario jurisdictionis
 nisi ad omnes effectus probetur. Manutentio in possessio-
 ne affigendi eadem Edicta debita est Ep'o etiam ex sola
 juris astantia, nec valet retardari ex Contraria Consuetu-
 dine Legitime, ac concludenter non iustificata.

Summarium

1. Epus habet ius exercendi suam ordinariam Jurisdictionem
 in omnibus Ecclesijs suae Diocesis.
2. Et signanter affigendi Edicta Concursuum ad Curas Anima-
 rum in Ecclesia Cathedrali.
3. Juris astantia sine possessione sufficit ad obtinenda manus^{ne}
4. Actualis affixio Edictorum probat quasi possessionem.
5. Testes deponentes de facto proprio plene probant.
6. In iudicio manutentionis admittuntur etiam testes ad perso-
 tuam examinandi.
7. Actualis possessio, cui jus astantis, facilius tribuit manus^{ne}

- 8. In dispositione Concilij Tridentini Edictorum a fficiis alicui est soli arbitrio Ordinarij, vel Syndici Provincialis.
- 9. Epus sine consensu Capituli potest publicare etiam Edicta pro generali uerificatione indicenda.
- 10. Epus ad probandam quasi possessionem affigendi Edicta sine consensu Capituli opus non habet probare negativam dicti consensus, et ex qua racione.
- 11. Immemorabilis dat facultatem allegandi quemcumque meliorem titulum.
- 12. Solus rumor in contrarium sufficit ad destruendam Immemorabilem.
- 13. Scriptura extracta a privato Archidia Capli non probant con Epum.
- 14. Simplex enunciatio Capituli non prejudicat Epis.
- 15. Signanter si ipso absente, et in scio fuerit emissa.
- 16. Factum Epis Antecessoris non afficit Successorem.
- 17. Manuscriptio semper conceditur ad statum in quo quis reperitur de tempore morte, & sitis.
- 18. Depositiones Canonice emissa ad propriam commendam non sunt a b: fondendz.
- 19. Testes de aditu maiore probatione facere non possunt quam ille, a quo audierunt.
- 20. Testes mendaces sunt rejiciendi.
- 21. Testes deponentes de facto proprio, et iuxta Juris dispositionem sunt preferendi alijs, quamvis ori e pceptione maioribus.
- 22. Administratio omnium rerum, qui in suis Ecclesia implent spectat ad Capitulum.
Hoc tamen non operatur quod Epus non valeat in ea Jurisd^{me} ordinariam sine illius consensu exercere m. 24.
- 23. Decisiones non afficiunt aliquem in causa non citatu.
- 25. Contributiones Synodales de recognoscendis Edictis per Decanum et Caplum sunt revocatz.
- 26. Jurisdictio Competens Decano quoad cultum Divinum non est privativa quoad Ordinariu.
- 27. Jus Capli in Ecclesia, ut impediatur Exercitium ordinarij Jurisdictio: meo probari debet ad omnes effectus.
- 28. Edicta Concursu ad Carochias plerumque affigi solent ad valves Ecclesie Cathedralis.
- 29. Sed in hoc servatur Consuetudo cuiuslibet Ecclesie.

Decisio C. C. XVII.

Cum Beatus Archiepiscopus Tanaconensis ob indicendam
 concursum ad vacantem Ecclesiam Parochialem Villi de Alexan
 affigi mandauerit edictum in loco retro eorum Ecclesie Metropro,
 Titano ubi cuiusmodi Edicta affigi solent, Capitulum eisdem Ecclesie,
 quod usque de anno 1621 impetrauerat Commissionem directam Bon. mei
 Buratto, ne molesteretur ab Archiepiscopo in illius Administratione
 et gubernio, vigore Supradictae Commissionis instetur coram Meo in
 eiusdem Buratti loco Suffecto pro Subscriptione dubij = An, et
 quomodo sit danda manutentio D. Archiepiscopo in quasi possessione
 affigendi Edicta in Ecclesia Cathedrali, quo Dominio meo Eddie
 proposito conclusum fuit = Dandam esse manutentionem Ar-
 chiepiscopo affigendi Edicta in Extra Foro Ecclesie Cathedralis
 atque Licentia Capituli.

1. Et si enim eadem Archiepiscopo sufficeret habere fundatam
 in sententiam in iure exercendi libere suam ordinariam iurisdictionem
 in omnibus Ecclesijs existentibus in sua Diocesi. De qua in
 terminis generalibus sunt de p. in cap. Omnes Basilic, et cap.
 nullus 16. quod 7. cap. Congruentia cap. cum Episcopo de offic.
 Ordinari. cap. Venerabilis de peligris. Dom. Barbo. de offic.
 et potest. Episc. alleg. 80. m. 2. fagnan. in cap. cum contingat de
 for. compet. n. 25; et seq. Cota coram Merlin. Decis. 157.
 n. 2; et in recent. Decis. 228. n. 2. par. u. et Decis. 383 n.
 3. par. 18. et in Serunden. Jurisdictionis sup. bono iure s. Maij
 2692. s. absque eo coram Bmo D. meo Moliney Decano, et in
 Serunden. Jurisdictionis de Campo Rotundo 4. Julij 1698. s. 7.
 coram B. D. meo Lid, et in paneo affixionis edictorum in Eccle-
 sijs totius Diocesis firmat Cota Decis. 69 n. 17, et seqq. par.
 19. recent. et coram Quilo Decis. 340. n. 5. uers. Secunda questio,
 ut inde absque alia possessionis probatione, eidem emet conue-
 renda manutentio ad de p. in cap. auditoris 15 cap. cum olim 18.
 de prescript. cap. cum Personis s. finali ff. de iur. iud. in 6. o Post.
 de manus. obseru. 45. n. 3; et seqq. Marecort. var. resot.
 lib.

lib. 1. cap. 11. n. 5. Coeta coram Carillo Decis. 116. n. 2, et in recent.
Decis. 383. n. 9. par. 18, et Decis. 69. n. 9. par. 19, et in Ceddien' Juris-
dictionis 11. Aprilis 1698. S. Ita ex eadem coram Com. D. mes Decano.

- Cursus et amen vocatis de eius antiquissima, et actuali quasi posses-
sione liberè affigendi Eudi Edicta, ⁱⁿ retro Cloro Eccl'ie, Metropolitanans)
nullo requisito Capitulo consensu, tum ex eisdem Edictis, que ab anno
1602 usque ad annum proxime preteritum fuerunt de mandato Archie-
piscopi, seu eius Vicarij Generalis ibidem affixa Summario Obiecti-

4. piscopi n. 2., que dictam actualem quasi possessionem ex se solis
ad evidentiam conuincunt Bartol. in l. Omnes Populi ff. de iure
et iur. Menoch. de retinend. remed. 3. n. 586. Posth. de manus.
obseru. 31. n. 31 tum etiam ex uniformi depositione plarum Caro-
lorum, et Beneficiariorum eiusdem Eccl'ie. S. Summ. n. 3.

5. qui medum averta eorum qualitate, sed etiam ex quo deponunt de
facto proprio, dum ipsi Edicta Eudi affixerunt, plenam fidem merentur
Cap. licet causam vertic. ex premissis de probat. Coeta coram Com.
Decis. 104. n. 7, et coram Bichio Decis. 386. n. 2. coram Celsod.
379. n. 2, et in rec. Decis. 374. n. 3. par. 3, et Decis. 348. n. 4. par.

6. 16, quamuis etiam extraiudicialiter, et ad perpetuam examinati sint,
cum adhuc in hoc summarissimo mantentionij iudicio sufficienter
probent Posth. de manus. obseru. 38. per tot. Coeta in Romana
Mantentionis 18. Junij 1694. S. Gelini preleuans circa med. coram
BPD. meo Nato; Concurrente autem alora Junio a stri sen-

7. tiam etiam actuali quasi possessione petita mantentio familia's
concedenda venit Coeta post Nouar. ad summ. Bullar. Decis.
26. n. 12, et in rec. Decis. 375. n. 5. par. 18, et in Brixien.
Jurisdictionis. Julij 1688. S. Ita omnes, et S. frustra coram BPD.
meo Caprara, et in Pelenina Administrationis Eccl'ie, et Hospi-
talis 26. Martij 1696. S. possessio coram Com. meo. Urino.

8. Et tanto magis in Hypothesi, cum etiam ex dispositione sacri
Concilij Tridentini cuiusmodi Edictorum affixio soli arbitrio Or-
dinarij, vel Syndici Provincialis relicta sit, ut in sen. 24. de refor.
cap. 18. ibi = S. si Episcopo, aut Syndico Provinciali pro regionij
more audebitur magis expedire per edictum etiam publicum

nocentur, qui uolens examinari, quod etiam confirmata legitur in
 Constitutione B. Pij. V. Bullar. nou. rom. 2. in ordine la 33, et tra:
 Odant Salgad. de reg. proteet. par. 3. cap. 9. n. 49, et seq. Ventrigl.
 in prag. tom. 2. an. 1606. s. 8. r. n. 12, et seq. Pignatelli. consult. 3.
 tom. 6. Card. de Luca de Paroch. disc. 37. n. 6. ad eum etiam pro
 9. generali uisitatione indicenda solus Epus absque consensu, et
 consilio Capituli ualeat edicta publicare ex deducis per Pignatelli.
 consult. 58. tom. 1. Cotta in Interden. uisitationis 21. Aprilis 1606.
 et 28. eisdem mensis 1608. coram bon. me. Justo, et decis. 98. n.
 3. et 4. et decis. 235 per eos coram Ubald. repetis in recens. par.
 2. decis. 440. et 483.

10. Nec subtrahit, quod cum memorata Edicta non contineant
 negatiuam non petitae licentiae, nequean & proinde Archiepiscopus
 consuetudine in qua si possessione affigendi Edicta in retrocloro absque
 consensu, et licentia Capituli ex notatis per Card. de Luca de
 regal. disc. 81. n. 20. et de Camb. disc. 28. n. 12. nam eo ipso, quod
 consuetas Edicta sine affixis de mandato Archiepiscopi habentis pro
 se asserunt iuris liberè ea affigendi sine consensu Capituli,
 si idem Capitulum protestatis sine iuris pro asp. licentia
 requisitum, ad quod spectat cuiusmodi affirmatiuam condudere,
 non autem Archiepiscopo incumbit probare negatiuam non peti:
 ti consensu, quae de cetero ex Iustitiae depositionibus satis
 justificata apparet, ut fuit superioris animaduersum.

12. Quod meo releuato ass. Immemorabilis consuetudo
 Ecclesiae Paracoenon non affigendi eadem Edicta in Portico Cho:
 ori, nisi petita licentia, et consensu Capituli, quod seante consen:
 ditur allegari posse per Canonicos priuilegia apostolicum inuis,
 uel aliam quencumque titulum magis utilem, et proficuum ad
 Sept. in cap. super quibusdam 26. s. Posterea de uerb. signific.
 Cotta decis. 770. n. 18. par. 18. et decis. 522. n. 2. par. 19.
 et in Paracoenon. Paroedialis a Maij 1698. s. Parum obstant
 cum seq. coram Me, et in Terunden. Ferialis 21. Octis 1699.
 s. Quod omnia coram B. P. meo Lancetta.

Quoniam ultragrad ex superioris relatis affixionibus de mand.

14. Archiepiscopi absque ullo Capituli consensu ex pleris, quae libet averta
 Immemorabilis consuetudo excluditur, cum ad illam. Deservendam etiam
 unicus affixionis actus sufficiat, quinimo, et solus rumor in contrarium
 ad firmata per Bot. coram Bichio Decis. 290. n. 3, et Decis. 528.
 n. 20, et coram Zaras Decis. 21 n. 12, et seqq., et in Calaguriana
 Decimarum S. Petri Manrique 14. Aprilij 1698. S. rursus illis co-
 ram Meo, hoc in super in facto accedit, quod dicta praeiudicialis Con-
 suetudo nullatenus probata apparet.

15. Non quidem ex actibus Capitularibus (qui ad effectum proban-
 di in Edictorum affixione interveniunt licentiam, et consensum
 Capituli referuntur in illius Summario n. 1. Sum. quia cum
 illi exorati fuerint ex privato Archiepiscopi ipsius Capituli nulla
 adversus Archiepiscopum probatione facere valent Bot. Decis.
 379. n. 9, et seq. par. 10. accent, et in Mediolanen. Optionis 3. Mar-
 tij 1690. S. Circa defectu coram Beu. D. meo Manuel Ep. Zam-
 oen. et in Mediolanen. Propositur, 4. July, 1692. S. nec maiore
 coram Bmo D. meo Decan. et in terminis istius Archiepiscopi ead.
 Bot. in rec. par. 18. Decis. 453. n. 3, et in Paracoen. Jurisdic-
 tionis 10. Maij prox. S. nec est coram Meo; Sum. etiam quia
 cum praeferant nudam, ac simplicem enunciativam, quod Ar-
 diepus Eius licentiam, ad consensum petierit, et quidem non
 aliunde iustificatam, quam ex mentione ipsius Capituli, nullum in
 illis fieri valeat fundamentum in prejudicium ei ad eum Archiepiscopi
 ad Leg. ob q. C. de prad. Minor. Bot. Decis. 98. n. 5. par. 6.
 16. accent, et Decis. 467. n. 19. coram Pribinger. cum signanter ipse
 absente, penitusque incio fuerint emissa Cap. si vigilanti
 27. circa fin. de rescripto. Bot. Decis. 228. n. 11. 14, et 18.
 par. 11, et Decis. 391. n. 31, et seq. par. 13, et in Derolusen.
 Jurisdictionis 4. Martij 1697. S. Zug. Jan. coram B. D.
 meo Pio, Sum. demum quia admissa etiam quod Archiepiscopi Con-
 secessores quibusque affixerint edicta cum participatione
 Capituli, illorum tamen factum non afficeret modernum
 Archiepiscopum, qui affixiones absque illius consensu semper
 fieri mandavit Cardo de Luca de Inceptor. disc. 31. n. 16,

et tanti minus in parti iudicis mansuetionis, quae semper conce:

17. Videtur ad statum, in quo quis reperitur de tempore mortis, litem
 §. retinendae insit. De interdico. l. i. in prin. ff. de possid. et
 poss. de manut. obseruat. 71. n. 49, et seqq. Card. de Luca de
 Iurepatr. disc. 63. n. 25. Cota coram Duran. decis. 308. n. 5.
 coram Caualer. decis. 71. n. 4, et coram Bich. decis. 427. n. 7.

- Multoquē minus dicta praesentia consuetudo dici uales,
 ex Testibus ab eodem Capitulo inductis; Nam septem ex illis
 18. sunt Canonici eiusdem Metropolitanæ Ecclesiae, quorum praesentia
 positiones tanquam ad proprium commodum emissa non veniunt
 attendenda Cap. tuas cap. nuper, cap. Romana de Testib. fer
 Liv. in cap. Insuper eodem tit. Cota coram Cocino decis.
 2035. n. 3. coram Err. decis. 26. n. 11, et 17, et in Vertluend.
 Capparum 27. Ianuarij 1696. §. Non quidem coram B. P. D. meo
 Pio, et in Litwana Donationis 10. Maij eiusdem anni §. Ideoq.
 coram Bon. meo. Ursino, et in Scodien vicaria 11. Maij 1699. §.
 minusquē coram Meo; ceteri uero, vel deponunt de auditu
 19. ab ijs Capitularibus, unde maiorem probationem, quam ijs
 constituere non valent iuxta Sept. in cap. Testium, et cap.
 Licet ea quadam de Testib. Cota. decis. 186. n. 5. coram Cels. et
 in Romana associationis 13. Ianuarij 1698. §. Tertius coram
 B. P. D. meo Ansaldo, uel iudiciali affirmans super afflictione Edi
 20. ctorum, et omnes demum de mendacio conuincuntur, dum di
 ponunt Parochum Aiacynodum Cases Duoi Licentiam petisse,
 cum tamen iure in sua depositione contrarium asseruerit summo.
 Archiepi 8. n. 3. Lit. A. Adeoū maiori iure veniant re
 pellendi ex notatis per Haruace de Testib. quest. 65. n. 2
 Cota decis. 73. n. 20. par. 19. recent. et in Romana Deuo
 niaria 1. Abris 1690. §. Nam quatenus coram Bo. meo. Be
 ninca; non etiam praetermissis, quod ubi aduē dicit Testes
 21. esse maiores omni exceptione nec tamen attendendi fo
 rent in Conuersione aliorum, qui fuerant ad instantiam Archiepi

ex am

examinati, cum illi deponant de facto proprio afflictionis, et Sa-
beant pro de astra sensiam Juris ad Sept in cap. Licet causam §.
De promissis, ubi Abb. m. s. de probat. Felix. in cap. Auditis n.
s. de prescrip. Cota coram Burat Decis. 572. m. 14, et in
Constantien. Decimarum 4. July 1696. §. Ex predictis coram B. P.
meo Pardo, et in Sabinen, seu Civitatis Castellanz, Aundationij
27. Januarij 1698. §. Sed propterea coram B. P. meo de la Pre-
moille, et in Rodien. Jurisdictionis 15. Martij currentij anni
§. Hinc evanescunt coram B. P. meo Scott.

24. Nec presentis Consensus positio facienda per Archiepū
coronesari valet, ex quo deens, ac congruum videatur, ut Cano-
nici certiores fiant de omnibus, quae in Ecclesia geruntur, cum
illius Domini dicantur, et ad Capitulum spectet administratio
omnium rerum, et negotiorum, quae intra illam explentur. cap. re-
latum c. 2. de Testam. Pontif. quae. benef. tomo 2. cap. 1.
n. 9. Cota Decis. 4. n. 12. coram Cesar. de Trasp., et in
Tarraconen. Juris congregandi 4. July 1674. §. 1. coram Bon. me.
Albergato, et plene in Seguntina Praeeminentiarum 17. Martij
1681. §. e. contra coram Bon. me. Condinno, et in Serunden.
Anniversariorum 29. Novembris 1683. §. quo positio coram Bo-
meo. Ursino, et in terminis Capituli Tarraconen., quod habeat
Dominium, et universalem administrationem Ecclesiae Metro-
politanae firmavit eadem Cota in Tarraconen. Cappellarum
28. Februarij 1636. §. Quoad coram Bon. me. Pirouano con-
firmata coram Merlino inter alias impresas dec. 728.

25. Quandoquidem omnino, quod Lix, in qua emanarunt praed.
Decisiones, vertebatur inter Sum. Capitulum, et Confraterni-
tatem B. Mariae, seu Presbyterorum super administratione
Cappellarum de fundatione Archiep. Aeres, ideoque nullo
modo afficere valet Archiepū in illa non citatus ad L. 1, et
tot. tit. C. res inter alios acta Cota Decis. 201. m. 17. par. 29.
cec. et alibi passim, ad cuius respondetur, quod Licet Administra-
tio, et gubernium Ecclesiae Cathedralis spectet ad Capitulum,

- non inde sament sequitur, quod Archiepiscopus nequeat edicta in eadem
 24. eius ambitum absque illius consensu affigere, cum certum sit, quod
 in iis, quae pertinent ad exercitium Iurisdictionis ordinariae, qualis est
 officio edictorum, ius assistit Archiepiscopo absque consensu, et Licentia
 Capitali. Barros. de potest. Episcop. alleg. 80. n. 2. et in puncto
 publicationis Edictorum in Cathedra vulgo Pulpitio Legendorum in
 Metropolitana Ecclesia tenet Saravia de Adiunct. quos. 34.
 25. n. 29. et 47. ubi quod Constitutiones Synodales de recognoscendis
 edictis per Decanum, seu Capitulum sunt reuocatae. Purissimi quod
 26. nec iurisdictionis, quae competit Decano favore Cultus diuini eidem
 concessa priuatiue quada Ordinarium tenent Cretin.
 cons. 202. n. 1. Bursatt. cons. 391. n. 20. et sub n. 27. vers. nec
 quartum Lib. 4. Saravia de Adiunct. d. quos. 34. n. 34. Col.
 Decis. 533. n. 2. par. 2. recens. et in Vertusen. Iurisdictionis
 27. 28. Januarij 1697. S. Ex quibus coram C. C. D. meo Pio; cum ad effectum
 faciendum impediendi Iurisdictione Archiepiscopi Capitalum probare
 debeat Dominium, et ius in Ecclesia ad omnes effectus sibi compe-
 tere Rosa Decis. 304. n. 5. par. 11. recens. et coram Quil. Decis.
 340. n. 5.

28. Demum nec suffragatur, quod Edicta pro indicendis
 concursibus ad Parochiales vacantes plerumque affigi soleant
 ad valuas Ecclesiae Cathedralis, ut referunt Zerol. in prag. Episco-
 pal. par. 1. verb. Parochia S. ad secundum fol. 346. Barros.
 in collectan. ad Concil. Trident. Sess. 24. de reform. cap. 18. n.
 55. et de offic. et potest. Paroch. par. 2. cap. 2. n. 40. quonia
 cum super affixione Eudi edictorum tam Bulla B. Lij. V. qua
 Concilium Tridentinum deferant Consuetudini Regionis ibi
 pro regionis more, et Archiepiscopo de cetero assistat observantia,
 et usus eadem edicta affigendi sine Licentia Capitali in sua
 Ecclesia in loco dicto Trascoro, cuiusmodi usus, et Consuetudo
 seruari debet, ut mouens Zarz. de benefic. tom. 2. par. 9.
 cap. 2. de form. seruand. in provisione Parochial. n. 37. Cap.
 Jordan. Lucubr. tom. 2. de re benefic. lib. 10. tit. 8. n.
 38.

295.

35. Salgad. de reg. process. par. 3. cap. 9. n. 50. et seq. C. de
suc. in ardsas. ad Concil. Pudent. disc. 62. n. 3. et de Laroch.
disc. 37. n. 6. et de Benefic. in Summa n. 307. Castropal. par.
2. oper. moral. tract. 18. de benefic. disp. 3. junct. 2. d. 1. n. 6.
Et ita utraq[ue].

Tarraconen[si] Jurisdictioni
Super Remissoria
Jan. 28. Junij 1700.

Argumentum

Remissoria etiam in materia prophanas denegatur, quando
illa est improbabili[rum] irrelevans, et de calumnia suspecta.
Quando autem talis ad hunc effectum reputari debeat la-
betur in Decisione.

Summarium

1. In materia prophanas remissoria solet etiam sine fumo concedi.
2. Limitatur quando eadem materia est inveni[m]ilis, impro-
babilis irrelevans, ac de calumnia suspecta, et n. 3. et 4.
3. Per quibus suspicio calumnie eliciatur.
4. Ad proband[um] consuetudinem adducend[um] est tempus, quo L[ite]ris
motus fuit.
5. Immemorabilis excluditur ex actibus in contrarium.
6. Ad illius probationem requirit[ur], quod aliquid nec vicium, nec
additum fuerit in contrarium.
7. Si quis in affi[rm]atione Edictorum petijisset licentiam Capituli
deberet constare ex actibus Capitularibus.
8. Ep[iscopu]s iuxta suam ordinariam Jurisdictionem valet edicta affi-
gere in tota omnes Eccl[esi]as sue Diocesis.
9. Possessio respectu unius actus Jurisdictionis operatur etiam
quod alios ratione universalitatis cause.
10. Remissoria petita ad impediendam mantentionem de jure
debitam non est concedenda.

Decisio CCXVIII.

Capitulum Metropolitan[um] Eccl[esi]e Tarraconen[si]s

sanis de uiribus suarum probationum, contemporanee cum dubio Super
manuentione in quasi possessione affigendi. Edicta q̄ Archiepiscopum
in d̄a Metropolitana Ecclesia, alterum disputari curauit Super
remissoria ad effectum probandi Consuetudinem immemorabilem
eadem Edicta affigendi, et respectiue publicandi eum licentia, et con-
sensu eiusdem Capituli; uerum agnita per Dominos irrelevancia ma-
teriae articulae, censuerunt ad dubium propositum negativè respondere.

- Quamuis enim ueroemur in materia profana, in qua regulari-
tè etiam sine fumo solet remissoria concedi ex firmatis per Cos.
coram Gregor. Decis. 403. n̄. 3. coram Alex. 8. Decis. 136. n̄. 1. et
in recent. Decis. 376. n̄. 1. par. 19. et in Asculana Aqueductus
Super remissoria 27. Ianuarij, 1696. S. Quandoque coram C. P. D.
meo Muso, attamen cum articuli, pro quorù admissione instat Capi-
2. tulum, contineant materiam inuicisimilem, improbabilem, ac
penitus irrelevantem, et facti circumstantiè, suadeant Suspi-
cionem calumniae, non abesse, agaturque de causa celeri expedi-
tione indigente, in his terminis Sacra Corta etiam in materia
profana remissoriam passim denegare solet, ut de materia
inuicisimili, et improbabili testatur in Decis. 99. n̄. 1. par. 4.
diuers. Decis. 96. n̄. 9. coram Boyas Decis. 36. n̄. 6. Decis.
51. n̄. 1. et Decis. 114. n̄. 6. coram San. me. Alex. and. 8.
et in recent. Decis. 146. n̄. 13. par. 5. et Decis. 266. n̄. 15. p̄. 6.
et in Bononiens. Literarum Cambij Super remissoria 26. Junij
3. 1693. S. finali coram Beu^{mo}. Zamoren. de irrelevanti in
Decis. 66. par. 3. coram Verallo Decis. 38. n̄. 1. coram Celso.
45. n̄. 1. coram Alex. 8. et in Perusina Requisitionis Indebi-
ti Super remissoria 4. februarij 1692. in princ. coram C. P. D.
meo Chiolo, et in Carpentoraten. Fideicom. Super remissoria 30.
4. Aprilis prox. S. S. ulterius coram Me, ac de materia superius
de calumnia in Decis. 335. n̄. 6. par. 5. Decis. 142. n̄. 9. par.
6. Decis. 41. n̄. 3. par. 1. et in Calaguritan. fractu Super re-
missoria 10. Martij, 1694. S. Quoniam coram C. P. D. meo Pis.
Porro materia primi, et secundi ex dictis articulis, in
quibus

- quibus probari consendit. ab Immemorabili tempore consue-
 uisse Archiep̄os petere licentiam à Capitulo pro affixionibus, et
 publicationibus Edictorum in ea parte Ecclesie, que, dicitur lecto
 clorus uisa est quodammodo suspecta, ac omnino improbabilis. suspen-
 sta quidem, quia cum usque ab anno 1621. pro parte Capituli fue-
 rit impetrata Commissio, ut in dicta Ecclesia nihil sciret potest
 Archiep̄us nisi de consensu Capituli, et post lapsum tanti tempo-
 ris usque ad presens neglecta fuerit prosecutio causæ, solumque ea
 fuerit reassumpta occasione, qua Archiep̄us cepit procedere
 contra Canonicum Marti, ex quo lacerasset edictum de illius
 mandato affixum in Petro doro predicto, non deest utique
 suspicio, quod remissoria eadem Edicta petatur ad impediend. pro-
 cessum contra eundem Canonicum, ut aduersus Bota coram
 Seraphini Decis. 2364. n. 4. et coram Durano Decis. 453.
 n. 2, et in recens. Decis. 195. n. 11. par. 15. et Decis. 261. n. 13. p. 17.
- Improbabilis uero, quia nedium difficile est, quinimò inueni-
 simile reperiri posse testes adeo annosos, qui de Immemorabili
 deponere ualeant cum requisitis gloss. in cap. 7. uerbo memoria
 de prescript. cum ad illam probandam subducendum sit tempus
 elapsum ab anno 1621. quo presens litis mota fuit ad tradita
 ff. de ratian. discere. for. cap. 29. n. 8. Menoch. cons. 307. n.
 57. Larrea allegat. fiscali 26. n. 27. in fine Bota coram Buratto
 Decis. 598. n. 14. et coram Terr. Decis. 103. n. 12. et seqq. coram Peu-
 finger Decis. 149. n. 8. et in recens. Decis. 266. n. 16. et seqq.
 par. 6. Sed etiam probatis de Immemorabili peritus improbi-
 litatem p̄nti citatis animaduertendo ad plures, ac diuersas edictorum
 affixiones factas per Archiep̄um absque requisitione, et consen-
 su Capituli, que illam de facto excludant ad firmata per Bot.
 coram Gregor. Decis. 51. n. 6. et coram Bich. Decis. 290. n.
 30. et Decis. 528. n. 20. et coram Zaras. Decis. 21. n. 12. et
 seqq. et in Bariensi. Jurisdictionis 5. Julij 1688. S. fin. coram
 B. D. meo Caprara, et in Seddient. Jurisdictionis 11. Aprilis
 1698. S. Multoque coram Beu. D. meo Decano, cui ad illius
 probationem inseri cetera requiratur, quod aliquid nunquam

uisum, nec auditum fuerit in contrarium ad Depo. in L. memo ubi
glor. verb. temporalia in fine ff. de reg. iur. Ad. ad Laeger. decis.
298. n. 23, et in acc. decis. 115. n. 9. par. 14; et in Calagurritana
Decimarum S. Petri Manrique 14. Aprilis 1698. S. rursus coram Me.

Tertius aëro articulus quatenus directus est ad probandum,
quod modernus Archiepiscopus, eiusque Vicarius Generalis eandem
consuetudinem seruauerint requirendo Licentiam, seu consensum
Capitali in affixione Edictorum, uideatur permissus in uerisimilis.
Cum enim Canonici nullum exhibeant actum capitularem li-
centiam ducendum conuenientem post annum 1694, quod mo-
dernus Archiepiscopus ad regimen S. Decleis, assumptus fuit, nam
actus per ipsos producti incipiunt ab anno 1653, et desinunt in
anno 1692. Verisimile proinde mouero, quod aucta contraria
consuetudo fuerit per Archiepiscopum seruata, cum si ipse Capitali
Licentiam, et consensum petisset, utique appareret ex actibus ca-
pularibus, in quibus quemadmodum Supponuntur registrata af-
fixiones per Archiepiscopos Antecessores cum d. Licentia ex parte,
ita non fuissent omnes alie desuper per modernum Archiepiscopum
cum d. Consensu peractæ ex d. uetus per Menoch. de pres. lib.
3. pres. 135. n. 15. Suro. decis. 105. n. 2, et in terminis Bob.
in Serunden. Capparu 27. Januarij 1698. S. eodem uers. uerum
etiam quia coram C. L. D. meo Lio.

Quartus denique articulus Super eo, quod memorata edicta
nanquam fuerint affixa, et publicata in parte interiori diocesis
Decleis, retrochorus, nuncupata, ultra quod es de directo con-
trarius d. pluribus, ac diuersis affixionibus in eodem loco fa-
ctis, manifesta ulterius irrelevantia laborat. Licet namque
dicta ibidem nullatenus fuerint affixa, non tamen impedi-
ri posset Archiepiscopus id agere ad presens eum vigore sua, ordina-
rie Jurisdictionis, per quam omnes Ecclesias suæ Diocesis loc.
ualet edicta cuiusmodi affigere in his omnes Ecclesias suæ Dioc.
his Boba decis. 69. n. 17. p. 19. accent., cum etiam vigore fac-
cultatis, quæ, sibi preservata remansisset ab alijs actibus

Juni

iurisdictionalibus in eadem Ecclesia exercitis ratione uniuersalitatís causę, Post. de manus obseru. 73. n. 3. Bot. coram Gels. Decis. 7. n. 7. et seq. et in Verslusen. Jurisdictionis 26. Aprilis 1694. S. Idenim coram B. P. D. med. Caprara.

22. Deo facilius Domini pro denegatione remissionis, responderunt quia cum Archiepiscopus habeat ad sui fauorem tam Jurisdictionem, quam etiam actualem quasi possessionem in exercitiis Jurisdictionis Libere affigendi eadem edicta in Betto cloro sua Metropolitanę, Ecclesię, ut plene firmatum fuit in contemporanea decisione Super Dubio manutentionis coram Medicea, remissionis tanquam petita ad effectum impediendi manutentione omni jure illi debitam, nulla tenus concedenda uenit Boccac. de lit. remiss. par. 3. n. 42. Post. de manus obseru. 94. n. 1. et seq. Nota coram Rojas decis. 96. n. 2. et coram Bich. decis. 523. n. 9. coram San. me. Alex. 8. decis. 2. n. 27. et in recent. decis. 272. n. fin. par. 7. et in Plomuen. Jurisdictionis 25. Junij 1688. S. respectu vero coram Bon. me. Imeriz.

Et ita utraq[ue]

Supra Juris presidendi
in Capitulo.

Ven. 2. Julij 1700.

Argumentum

Probatum jus presidendi in Capitulo non obstante contraria immemorabili consuetudine spectare ad Episcopum, quando in illo interuenit tanquam Prelatus, et quod latissime ab omnibus obiectis dissoluitur.

Summarium

1. Jus presidendi in Capitulo spectat ad Decanum tanquam primam Dignitatem.
2. Limitatur quando Episcopus interuenit in illo tanquam Prelatus

- cum tunc ad ipsum spectet omnia ordinareque in illo actu agenda sunt et n°. 4.
3. Episcopus de Jure semper praesumitur in Capitulo intervenire tanquam Praeatus.
5. Episcopi in Capitulo habent omnium rerum agendarum auctoritatem et facultatem illud convocandi, exigendi vota, et iuxta ea concludendi non obstantibus privilegijs, Concordijs, et Consuetudinibus etiam Immemorabilibus, et n°. 6. 7. 10. et 13.
8. Abusus, et Corruptela reputatur, quod Decanus ante Episcopum tanquam Praeato debeat praesidere, et jubere et n°. 12.
9. Vota solum resolutiones sacrarum Congregationum reuerentem sequi.
11. Contrarietas, et repugnantia evitanda, sunt.
12. Exceptio firmat regulam in non exceptis.
14. Decanus gerit primam figuram in Capitulo.
15. Et dicitur illius honorabilior pars.
16. Hoc tamen procedit solum in negotijs inferioribus, quae possunt per Capitulum definiiri, non autem in maioribus, et arduis, quae indigent praesentia Episcopi, nam tunc iste dicitur illius caput, non autem Decanus, et n°. 17. et 18.
19. Episcopus licet non habeat vocem in Capitulo, potest tamen in illo praesidere, et n°. 20.
21. Decani, Archidiaconi, et Priores in Sacris non constituti, non habeat vocem in Capitulo, et tamen possunt illud convocare, in eoque proponere, et resolutiones accipere.
22. Canonici non tenentur dimolunt Episcopum in Capitulo admittere.
23. Declarat, procedere quando ipse proponit aliquid negotium ad se, vel suos pertinens, non autem in alijs casibus et n°. 24.
25. Consuetudo, quod Episcopus assistens in Capitulo tanquam Canonici sedeat in loco inferiori, et tunc praesideat Decanus, admittitur in jure.
Et additur ratio n°. 27.
26. In hoc tunc casu adhuc retinet Superioritatem, et Jurisdictionem super Capitulares.
28. Respectu diversae qualitatis eadem Persona sustinere valet aices duarum etiam in incompatilibus.

29. Cum in hoc casu unius Personae, ius cum iure alterius non confundatur
 30. Obferuntur Exempla Epi Meleuitani Sedentis in Concilio, et Auditoris Botae facti Epi, et n°. 31.
 32. Consuetudo etiam Immemorabilis, quod Epus uti Prelatus assistens in Capitulo non debeat praesidere, reprobatum tanquam irrationabilis et scandalosa.
 33. Episcopi iuxta frequentiore usum Hispaniarum potius tanquam canonici, quam uti Epi assistant in Capitulo.
 34. Epus dicitur Capitulo assistere tanquam Prelatus quando in illo occupat primam sedem in loco digniori.
 35. Et in dubio semper praesumitur tanquam Prelatus interesse.

Decisio CCXIX.

Remittis tandem ad Sacram Botam omnibus controversiis jamdiu in Curia pendens in reu^{mu} Archiepam, et Capitulum Metropolitanum, Decretis Hispalensis, praevia illarum avocatione à quibuscumque Tribunalibus, et Congregationibus, et cum ordine, quod quae per antea pendebant in Sacra Bota, coram eisdem Auditoribus, quibus directe erant, proponerentur, cum Miri inter alias ab initio commissa fuisset p^{ro}pens^o Causa, dubium in eadem Obsequia proposui. Ad Archiepam pertinet p^{ro}g^{re}ssu, et jubere cum adesset in Capitulo, uel potius ad Decanum, et Dignitatem vel Canonicum Locum eius, quod pro eodem Reu^{mo} Archiepiscopo informante resolutum fuit.

Licet namque ad Decanum tanquam primam Dignitatem, et Caput Capituli spectet in illo praesidere, ut tenent Lotter. de re benef. lib. 2. qu^ost. 16. n°. 76. Barbosa. de Canon. et Dign. cap. 7. n°. 3. et seqq., et cap. 35. n°. 1. et c., Saravia de Adiunct. qu^ost. 34. n°. 6. 27, et 28. et per tot. Valenzuel. cons. 249 n°. 1. et seqq. Vener. in Exam. Episcop. lib. 4. cap. 29. n°. 2. et seqq. Frances. de Eccles. Cathedr. cap. 82. n°. 102. Pus. Decis. 209. lib. 3. Bot. Decis. 533. n°. 5. et per tot. par. 2. recens. p^{ro} ad hunc effectum habeat Iuris assistentiam, ut sequitur Lotter.

2. *D.º* quæst. 16. n.º 78. *Cos. D.º* decis. 533. n.º 5. par. 2. accent. id
 tamen procedit quando Epus non est presens in Capitulo, ut tradit
 Vener. d.º cap. 29. n.º 32. cum inter Canonistas communiter acce-
 ptum sit, quod quando ipse in illo interuenit tanquam Prelatus, et
 3. non uti Canonicus, prout tanquam Prelatum interuenire de iure
 semper presumitur ad gloss. in cap. a collatione 11 de appell. in 6.
 ibique Lemnian. n.º 5. Jo. Andreas n.º 7. Ancheran. nos. 2. Do-
 minic. n.º 5. Franc. n.º 3. et Passeri pariter n.º 3. Sanonit.
 in cap. Potulatis n.º 12. uers. dic ergo de concess. presbend. Milit.
 in reperor in uerb. Episcopus in dubio Barbo. de Canon. et di-
 gnit. cap. 36. sub n.º 2. uers. Subdit Franc. Mare. *D.º* decis. 139.
 4. n.º 27. som. 2. ad eum extant uti Caput principale Ecclesie, et
 Capituli spectet proponere et resolvere iuxta maiorem partem suf-
 fragiorum, omniaque ordinare, que in eo actu gerenda sunt, ad sept. in
 d.º cap. a collatione de appell. in 6. Innoc. in cap. irrefragabili n.º
 2.º in fin. de offic. Ordin. Abb. in d.º cap. potulatis n.º 2. ibique
 Fagnan. in.º 25. Vener. d.º cap. 29. n.º 34. Soter. d.º quæst. 16. n.º
 32. et seqq. Barbo. de potest. Episc. alleg. 73. n.º 17. Casan. in
 Cardat. glor. Mund. par. 4. consider. 45. Franc. Mare. dec.
 139. n.º 2. som. 2.º.

5. *Fortius* uero quia communiori Canonistarum opinioni adscri-
 pulatur etiam fauore Beu^{mi}. Archiepiscopi sacri Concilij Tri-
 dentini dispositis in Sess. 25. de reform. cap. 6. ubi significatur de-
 cernitur, quod Epi in Capitulo habere debeant medium principa-
 lerum omnium gerendarum auctoritatem ad relata per vener.
 in exam. Episc. d.º cap. 29. n.º 28. Barbo. de potest. Episcop.
 alleg. 73. n.º 17. Saluator. de Jur. Archiepisc. separa. quos.
 princip. 5. n.º 109. Cota decis. 12. n.º 14. in fin. coram Sels. et
 in recens. decis. 62. n.º 5. in fine par. 2. et nouissime in Ver-
 dusen. Jurisdictionis 28. Januarij 1697. S. ex quibus, et S. fin.
 6. coram B. P. meo Sio. Sed etiam facultatem d.º Capitulum
 conuocandi exquirendi uota, et iuxta ea concludendi, quodque
 id absentibus solum Episcopis ab ijs de Capitulo, ad quos de
 Jure spectat, perficiatur, non obstantibus priuilegijs,
 Senz

Sententijs, juramentis, concordijs, et Consuetudinibus etiam Immemora-
 bilibus, ut ex Litera eiusdem Sac. Concilij tradunt Barbo. Eodem
 n. 40, et seq; et de Canonic. Cap. 35. n. 7. et de potest. Episc. alleg.
 76. n. 10. Vener. in Exam. Episcop. lib. 4. cap. 29. n. 137. Paul. Jus.
 de Viris. lib. 1. cap. 15. Ceteroq. Lacubrat. Canonic. lib. 4. n. 9,
 et seqq; ubi referitur fuisse declaratum a sacra Congreg^{ne}. Episcop.
 et Regul.

Hinc propterea Capitulum nullatenus cavari potest averta
 7. inmemorabili Consuetudine presidendi per Decanum privative quoad
 Archiepiscopum, tam quia ab eodem Conciliari decreto eo fuit expresse
 abrogata, ut post superius allegatos firmavit in puncto Cosca-
 ram sels. d. decis. 12. n. 24; et decis. 715. n. 4. par. 4. divers. et
 in d. Dertusen. Jurisdictionis S. Inquisitus coram B. P. med. Dio,
 tum etiam quia de jure reputatur potius merus abusus, et corruptio-
 8. nis, cum intolerabile, ac permixtus inconueniens sit, quod Decanus,
 qui est inferior in loco, ubi adesset Prelatus uel sit presens, et
 jubere, ita reddendo Episcopum in suo Capitulo non Episcopum,
 quando ibi interuenit, et astitit tamquam Caput representans
 una cum Canonicis eius membris mysticum Corpus Eccl. Cathedralis,
 ut per sepe in cap. nouis, et cap. Quando de his, qui fiunt a
 Prelat. glori. in cap. a collatione in ultim. notabil. in fine
 et in uerbo Prelatus vers. si est in p. de appellat. in d. Berou.
 cons. 22. n. 20. et seqq. Lib. 1. Menoch. cons. 52. n. 139. et
 241. Sotter. de re benefic. lib. 1. quest. 15. n. 32. et 34. Cos-
 coram Veralls decis. 84. n. 3. par. 1. et coram Cesar. de Eras.
 Decis. 37. n. 7.

Atque id indubie perscrutans accedens uniformi iudicio
 Sac. Rituum Congregationis; nam proposito ad instantiam
 Archiepiscopi dubio = An ad Archiepiscopum pertineat non uero ad
Decanum presens, et jubere cum adesset in Capitulo, et tenere sam-
panellam, et Torologiam, quibus regulantur conuersus ad Preben-
das, et instante Capitulo pro concessione remissionis ad effectum
probandi ab Immemorabili tempore presidendam in Capitulo,

et reservationem Campanellæ, et Horologij ad illius Decanum Specta-
 ac privative quoad Archiepiscopum, eadem Sacra Congregatio sub die
 21. Julij, 1696. censuit d. remissionem denegandam esse, et quoad
 reservationem Campanellæ, et Horologij servandum esse solitum ju-
 bente Archiepiscopo; cumque eidem Capitulo fuerit etiam Succes-
 sivè adversus d. resolutionem nova auctoritate denegata,
 petierunt illius Defensores, quod saltem reformaretur decretum
 quoad verba illa jubente Archiepiscopo, quo obtento sub die 24.
 Novembris ejusdem anni mediante scripto, reformandum esse
 decretum quoad secundam partem, et loco hujus iubente Archiepiscopo
 dicendum ad nuntium Archiepiscopi, et amplius, cum novæ, exi-
 satz fuerint questiones tunc super eadem presidentia in Ca-
 pitulo, tum etiam super intelligentia verborum dicti ultimi
 decreti, sine causa, in eadem Sacra Congreg. sub die 31. Au-
 gusti 1697. denuò reproposita resolutum fuit In ultimo loco
 decisio, et hujusmodi intelligi debere iuxta voluntatem
 ab Archiepiscopo quocumque modo exprimendam, et Capitulum acquie-
 scat, ut de his omnibus constat ex Summaris ejusdem Ar-
 chiepiscopi n. unico Litt. A. B. (et seqq). Si igitur Sacra Congre-
 g. declarationes sacrarum Congregationum solet reverentè
 suscipere, et sequi, ut testatur Fagnan. in cap. Quoniam n.
 17, et 72. De Consuet. et votis ipsa in decis. 579. n. 3.
 coram Buratto decis. 60. n. 4. coram Cels. decis. 823. n. 8.
 coram Merlin. et in d. Derhusen. Jurisdictionis 28. Januar.
 vij. 1697. S. fin. coram B. P. D. meo Pio, quanto magis
 observare, ac sequi debet recentissimas declarationes, et decre-
 ta, non semel, sed iterum, atque iterum in hac causa, met
 emanata?

Nei dicatur, quod Sacra Congregatio nil resolverit
 super dubio principali presidentis, in Capitulo, sed solum
 Canonici denegaverit remissionem ad probandum illam priva-
 tive ad Decanum pertinere. Quoniam, et h. dictum principale
 dubium

Dubium non sit expresse decisum, et ad tollendam omnem dubie-
 tatem fuerit Eodius de novo in hoc sacro Tribunali repropositum,
 nihil tamen minus cum eisdem Canonicis fuerit denegata
 remissio, que unice exercebatur ad probandam Immemorabilem
 iuxta quam contendebant nullo modo ad Archiepiscopum spectare
 precesse, et iuberi in Capitulo, sed ad Decanum, per consequens
 sequitur ipso, seu dicto Decano etiam d. Jur. presidendi fuis-
 se denegatum, nam supposito, quod idem Decanus nequid
 precesse, et iuberi in Capitulo vigore Immemorabilis, certum
 10. eandem fir. presidentiam remanere p. Archiepiscopum habentem
 pro se Juris assistentiam ex deductis per Gratian. discept. for.
 cap. 987. n. 22, et 23. Piraguelb. ad Leg. Annub. gloss. 7. n.
 177, et seq. Tailb. lib. 2. obseru. 2. a. 2. et 4. Magon. decij.
 Lucen. 35. n. 10. Sess. Dec. Aragon. 201. n. 31; cesante de
 cetero quacumque difficultate ex memoratis resolutionibus
 eiusdem Sacre Congregationis, quoniam consentente Caplo
 post denegationem remissio, vel circa precesse, et iuberi
 in Capitulo fuisse fauore Archiepisci per Sacrum illud Tri-
 bunal decisum, et verba illa ad nutum Archiepiscopi in
 Secundo Decreto consenta importare, quod ipse ualoret simpliciter
 nutus facere, non autem verba proferre, cum eadem Sac.
 Congregatio sub die 31. Augusti 1696. a tramque instantia
 reuocatis describendo in ultimo loco decisio, et Ly ad nutum
 intelligi debere iuxta uoluntatem ab Archiepisco quocumque
 modo exprimendam, et Capitulum acquiescat, ex his clarissime
 inferatur Eius. R. existimasse questionem presidentis, fuisse
 sub Decreto denegationis remissio, sufficienter resolutam.
 Haud refragante, quod Sacra Congregatio quemad-
 modum decreuit seruandum esse solitum iabente Archiepisco
 ita uoluerit presidentiam spectare debere ad Decanum,
 qui in illius immemorabil. possessione reperitur. Quia
 cum dubium ex tunc disputatum duas habeat diuisiones

partes, alteram nempe in his verbis an' ad Archiepiscopum perti-
neat non uero ad Decanum preside, et iudicare, cum adesset in Caplo,
alteram uero, et tenere Campanellam, et Horologium, quibus regu-
lantur Concursus ad Præbendas, et utriusque cum eadem distinct.

21. Sacra Congregatio responderis, prima, scilicet pro recessu a decanis,
hoc est pro denegatione remissionis, Secunda, uero per eadem ver-
ba, seruandum esse solitum iubente Archiepisco, signum euidentis
fit, quod dicta Verba non cadunt super prima parte dubij,
circa preside, et iudicare in Capitulo, sed semper super seruanda
Secunda respiciente retentione Campanellæ, et Horologii, quibus
regulantur concursus ad Præbendas, aliam enim ipsa resolutio
sibi contradixisset, dum eodæ tempore reprobaret Consuetudi-
nem inmemorabilem, et simul approbaret solitum, quæ contra-
rietas, et repugnantia omnino euitanda est ad D. in Cap.
Cum expediat de Elect. in b. l. cum sic status §. 1. in fine
ff. de donat. inter Vir, et Uxor. l. ubi repugnantia ff. de
reg. Jur. Barto. axiom. 130. n. 4. Menoch. de prep. lib.
1. pres. 37. n. 24. Surd. decis. 276. n. 3. Dixerunt quod, ut
bene dicebat vnus ex Dominis, ubi etiam uerbis illa ser-
uandum esse solitum referri possent ad Controversam presi-
dentiam in Capitulo, id tamen parum, aut nihil iuualet Deca-
no, quia cum istud solitum non secus fuerit per Sacra Congre-
gationem admissum, quam iuxta uoluntatem ab Archiepisco
quoque modo exprimentam, semper utique etiam iuxta Euncen-
sum ponet idem Archiepiscopus si uellet preside, et iudicare cum
adesset in Capitulo.

Neque obstat dicere, quod cum ex prescripto fundamen-
talis Statuti Metropolitanæ Ecclesiæ pertineat Decano
conuocare Capitulum, quoties sibi uidebitur expedire, quod
quæ ad solum ad Archiepiscopum spectet, quando Decanus illud
conuocare uollet, inde facultas eiusdæ Archiepiscopi illud con-
uocandi

vocandi nollet, inde facultas eiusdem Archiepiscopi illud conuocandi
 et in eipresidendi restricta uideatur ad solum casum omis-
 sionis, aut negligentia Decani ex tria conclusionem, quod exceptio
 17. firmat regulam in non exceptis ad sept. in cap. irrefragabili
 13 d. Excep. de offic. Ordinarij Bertrando cons. 2. n. 1. et
 seq. vol. 2. Zoual. in d. cap. Irrefragabili n. 3. ibique
 23. d. Layman. n. 4. Ultra quod eam Sacrum Concilium Trident.
 in d. sess. 25. cap. 6. de reform. et superius prenotatum est,
 facultatem conuocandi Capitulum expresse tribuit Archiepiscopo, non
 obstantibus sententijs, priuilegijs, Concordijs, ac etiam Consuetudinibus
 Inmemorabilibus, quolibet insuper cessat amariudo ex
 verbis ipsius Statuti, ea namque cum dicam facultatem Ar-
 chiepiscopo quancumque uoluerit concedant, illamque solum restricte
 gant in ordine ad illius Officiales, ut si in absentia eiusdem Ar-
 chiepiscopi uellet Capitulum conuocare, id potest solum in casu,
 quo Decanus illud conuocare nollet ibi = ita tamen, quod Ar-
chiepiscopus possit quando uoluerit conuocare, uel eius Officialium
absentia Archiepiscopi si Decanus conuocare nollet, ubi
 exinde usendi facultas praed. in solo casu omissionis, aut
 negligentia Decani in conuocando, nullatenus referri potest
 ad Archiepiscopum, cui eadem facultas quancumque ad laicis
 in praecedentibus statuti uerbis legitur impartita.

24. Minusque urges, quod Decanus gerat primam
 figuram in Capitulo, ex quo fit illius Caput ad tradita per Sarau.
 de Adiunct. quest. 34. n. 6. et 44. Castrojal. oper. moral. tom. 1.
 tract. 3. disp. 1. n. 25. uers. ad confirmationem, ubi quod Capitu-
 lum secluso Episcopo est corpus integrum, quia habet corpus immedia-
 tum, scilicet Decanum hoc. coram. Lus. decis. 209. n. 1. et per
 25. hoc. lib. 3. et decis. 533. n. 5. pars. 2. recens. et dicitur uno:
 rabilior pars ipsius Capituli ad sept. in cap. post electionem de
 concess. Praeb. cap. cum inter uniuersos 18. ibique gloss. verb.
 ad Dec. de Elec. Barbo. de Canon. et Dignit. cap. 7. n. 1.
 Louer. de eo benefic. d. quest. 16. n. 77. Item in locis sibi

- vindicat solum circa inferiora, et minora negotia, quae tantum interesse particulare Canonicoꝝ, quaeque sine Ep̄o possunt per Decanum, et Capitulum definiri, non autem quaedam negotia ardua, et maiora, quae uniuersalem Eccl̄ie statum concernunt, et de quibus Capitulum sine Ep̄o minime valet disponere, ut ex Cap. nouis de his quae fiunt a Prelatis sine consensu. Capis. bene distinguunt Suarez de relig. leg. lib. 4. cap. 6. n. 11. Barbosa. de Canon. et dignit. singul. cap. 42. n. 15. et seq. Cœcopter. d. lib. 4. n. 133. et seq. Seraphin de priu. juram. priuic. sp. n. ultim. Sarauia de Adiuu. quæst. 34. n. 44. cui præcessit a d. cano, in quæ agatur de negotijs particularibus Canonicoꝝ, Ep̄us semper dicatur principale Caput Capituli, et Decanus, ut notant Cœcopter. d. lib. 4. n. 133. vers. nei urges Sarau. de Adiuu. quæst. 1. n. 7. Frances. de Eccl̄e. Cardor. cap. 12. n. 46. et cap. 22. n. 99. et seq. Sperell. de Ep̄o. par. 1. cap. 1. lit. C. fol. 5. et Decanus sit Caput subalternum et inferioris eidem Ep̄o, ut notant Sarau. d. quæst. 34. n. 44. Cœcopter. in loco superius citato Socer. de re benefic. lib. 1. quæst. 26. n. 69. ubi quod ius præsidendi competit in Capitulo subalternatè ad Prelationem Ep̄o.
29. Prout nei officis, quos Ep̄us non habet vocem in Capitulo ex deductis per Barbosa. in collect. ad Concil. Sid. d. Sess. 25. cap. 6. De reform. n. 47. ibique Sallemars. n. 22. Vener. in Exam. Ep̄o. lib. 4. cap. 29. n. 42. Cœcopter. Lucubr. canon. d. lib. 4. sub n. 50. vers. et Quoniam. Quia hoc non impedit quominus ipse debeat in Capitulo præsidere, quando in eo assistit, cum Concilium Tridentinum quamuis Ep̄o non concedat habere vocem in Capitulo, ipsis tamen largiatur præcipua veram omnium agendarum auctoritatem, et præsentis ius d. Capis. sulum conuocandi, exigendi vota Capitularia, et iuxta illorum maiorem partem resoluedi, eo modo, quod seruatur in ipsis
21. Decanis, seu etiam Archidiaconis, et Prioribus in sacris non constitutis, qui etsi non habeant vocem in Capitulo, possunt tamen Capitulum conuocare, atque in illo absente Ep̄o proponere, et resolutiones accipere, ut observant Socer. de Benef. par. 3. cap. 4. in addit. sub n. 26. Barbosa. ad Concil. Sess.

ser. ca. de reform. cap. 4. n. 10. et de Canon. et dignis. cap. 37. n. 12

22. Similiter nec celebrat, quod Canonici non veniantur, si
 nolunt Epum in Capitulo admittere, quamvis ipse possit corrigere
 abusus si in conuocatione, et celebratione Capituli irreuerent, ut
 firmant Coccoer. d. Lib. 4. sub n. 15. Cota coram Coccin. decis.
 2174. n. 9. et seqq. repetit. in dec. p. 7. decis. 112. Hoc si quidem
 23. procedere potest, quoties in Capitulo per Archiepiscopum aliquod proponitur
 negotium, ad se, uel suos pertinens, cum hoc casu expostis ab eo, quod
 sibi libuerint exire veniantur à Capitulo, et relinquere Canonicos solos,
 ut liberius deliberare possint circa resolutionem ad traditam p. Salles.
 in Summa verb. Episcop. Vener. d. cap. 29. n. 38. Coccoer. d. Lib.
 4. sub n. 50, ac quando Archiepiscopus habet aliquod proponere, quod ad
 24. se, uel suos non spectet, tunc medum potest Capitulum conuocare, sed
 etiam in illo astitere, ut expresse legitur in Concl. Trident. d. sess.
 25. cap. 6. ibi = qui si aliquod Canonici ad deliberandum proponant
ne de re ad seum, uel suorum commodum spectante agatur, Episcopi
ipsum Capitulum conuocent, vota exquirant, et iuxta ea concludant,
 et referant ibidem Sallemar. n. 19, et seqq. et Barbos. n. 42.
 et seqq. Paul. Jus de visis. lib. 1. cap. 15. n. 26. Vener. in Exam.
 Episc. d. Lib. 4. cap. 29. n. 37. Coccoer. d. pariter Lib. 4. n. 50.
 et seqq.

25. Demum nec stringit argumentum, quod sicuti
 defertur Consuetudini in eo, quod Episcopus, qui simul sit Canonicus
 in sua Ecclesia, quoties astitit in Capitulo uti Canonicus sedeat
 in loco inferiori, et tunc pratideat Decanus, uel aliter de Capitulo
 ad Rom. in cap. a collatione verb. Prelatus de appell.
 in 6. Menoch. de arbitr. cas. 68. n. 23, et 24. Erastian. discept.
 For. cap. 211. n. 14. Barbos. in d. cap. a collatione n. 3. et 5.
 Vener. in Exam. Episc. Lib. 4. cap. 29. n. 32. Coer. de re benef.
 26. Lib. 1. quæst. 15. n. 32, et seqq. quamvis doctores ipse Episcopus sit
 superior, et habeat Jurisdictionem inter personas Capitulares ad
 firmata per Cota coram Put. decis. 104. n. 8. Lib. 3. ita admis-
 si omnino debeat Immemorabilis Consuetudo ad conservandam
 præsentiam Decano priuatiue competentem.

27. In casu etenim, quod Episcopus, quando astitit in Capitulo uti
 Canonicus non habeat in illo actu representationem, et auctoritatem?

- Ep̄i, sed agat meram figuram Canonici, eatenus deferatur Consuetudi-
ni, quatenus id nullatenus est contra Iuris dispositionem, sed potius
eodem conforme, ut in d. Cap. Posularis de concess. Presbend. et in
d. Cap. à collatione de appell. in 6. cum respectu diuerse qualitatis
28. eadem persona sustinere ualeat uicem duarum personarum etiam
in incompatilibus, ut notant Dominic. in d. cap. à collatione n. 13.
ibidemque Franc. n. 2. et Lasserin. n. 6, et attendatur repræ-
29. sentatio, quam in quolibet actu habet, absque eo quod unius per-
sonæ ius cum iure alterius confundatur ad spec. in l. si mēdi, et
sibi ubi D. ff. de legat. 1. Barbo. de Canon. cap. 37. n. 18.
30. prout exemplum habemus in Episcopo Meliteni, qui sedet in
Concilio per Sacerdotem, uel Magnum Magistrum, eo quod ibi
non interuenit uti Ep̄us, sed ut deferens magnam auctoritatem, ut
refert Barbo. ad Concl. Ind. d. cap. 6. n. 46. ad finem, et fir-
mat vota coram Caputagen. decis. 307. par. 2; et coram Pas.
31. decis. 104. lib. 4. et curius in Sacra Corte Auditore facto Ep̄o cu
retentione Auditoratus, qui in Tribunali tenet suum locum iuxta eius
antiquitatem, quamuis extra Cortem, et signanter in Cappella
Pontificia, præcedat omnes Auditores, ut monent D. ratiō. discip.
foren. cap. 198. n. 38. Medos. de Pub. singul. Cortes tom. 2. par. 1.
et sic de presbend. Protonotar. n. 1. pagin. 488. Barbo. de
Canon. et Dignis. cap. 36. n. 2. et Regg. ubi refert alia exempla,
et in collectan. ad Concl. d. cap. 6. n. 46.
32. Et uero, quod Ep̄us quando astitit in Capitulo uti Prelatus,
et Caput principale Ecclesie, et eiusdem Capituli, non habeat presi-
dentiam, et maiorem auctoritatem, sed illa exerceatur per Deca-
num, esse omnino repugnans nō dūm dispositioni Iuris, sed etiam
rationi naturali, adeoq̄ rectissime ad hunc propositum non solum
non deferatur Consuetudini, sed ipsa etiam Immemorabilis tanquam
corruptela, et abusus reprobetur per sacrum Ind. Concilium d. sess. 25.
de reform. cap. 6. Requæ ibi dicitur, quod, ut refert Card. de Luc. in
33. miscellan. Eccles. disc. 39. n. 8. iuxta frequentiore usum Hi-
spanie Ep̄us potius tanquam unus ex Canonici, quam uti Ep̄us
attinet in Capitulo, et concessa sibi tantum in Dignitatis
signum aliqua maiori prerogativa in ornamento sedis, in reli-
quod tanquam unus ex Capitularibus reputari soleat, quia
quidquid fit in alijs Ecclesijs illarum partium, in Metropolitana
na Ecclesia Hispanen. non controuertitur, quod Archiep̄us
astri-

34. amissas in Capitulo tanquam Praelatus, id quod manifestè etiam
 dignoscitur, ex quo inibi ipse occupat primam Sedem in loco di-
 gniori ad deductas per gloss. in d. Cap. a collatione de appellat.
 in 6. verb. Praelatus, ibique Caspina. n. 3. Menoch. cono. 51.
 n. 43. Forer. de re benefic. lib. 1. quest. 18. n. 33. quando de ce-
 35. tero sufficeret etiam rem in dubio versari, ut inde presumendum
 esset ipsum tanquam Epum non uti Canonicum in eisdem et
 auctoritatibus superius allegatis in 8. licet namque.

De ita Archieps tantum informantis et Capitulo insante
 pro remissione conclusum fuit omnibus DD. Suffraganeis.

Hispalens. Juris Presidenti

In Cloro

Ven. 2. Julij 1700.

Argumentum

Jus presidendi in Cloro siue ex dispositione juris, et
 Sacri Concilij, Tridentini, siue ex Statutis Ecclesie,
 Hispalensis spectat ad Decanum cumlatiue cum
 Archieps, et cum istius prelatione, non obstante con-
 traria etiam Immemorabil: Consuetudine, tanquam
 expressè per idem Sac. Concil. abrogata.

Summarium

1. Ad Decanum regulariter spectat possidere in Cloro
 et Ecclesia, ac corrigere defectus caeremonias, aliosque
 abusos.
2. Quando tamen Epus assistit in Cloro dicta Jurisdictionis
 non est priuatiua Decani, sed cumlatiua cum illo, et
 n. 3. et 4.
3. Et quidem cum prelatione eiusdem Epi, quod probatur
 sumè ex Juris dispositione, et n. 6. et seqq. et n.
 18. et 19. ubi declarantur aut res in contrarium.

- Sum ex Concilio Tridentino n°. 12.
 Sum etiam ex auctoritate n°. 13.
6. Explicatur Dec. in Can. preletis distinct. 25, et n°. 27; et seqq.
  7. Per concessionem factam in inferiori remissa nunquam censetur Jurisdictio Superioris concedentis.
  9. Decanus, ubi non adest Archipresbyter, habet eandem prerogativas, quas ille haberet tanquam Caput Capituli.
  10. Sicuti Jurisdictio Archipresbyteri subordinata est Ep^o ita subordinata dici debet illa Decani in eius Locu subrogati, et n°. 11.
  14. Ep^{us} habens ex Statuto primam vocem, et jus corrigendi censetur habere prelationem in corrigendo.
  15. Dictio post denotat ordinem Successionum.
  16. Oratio individua semper intelligitur retento eodem sermone precedente.
  17. Dictiones et, etiam repetunt qualitates ^{ma} dispositionis in sequenti, et n°. 18.
  19. In actu contemporaneitate ubi etiam agatur de jura prelatione preferri debet Jurisdictio Epⁱ, uti maioris Iudicis.
  20. Assignatur ratio, et num. seqq.
  21. Ep^{us} est Caput Ecclⁱ, Capitulum autem, et Canonici eius membra.
  23. Membra semper regulari debent a proprio Capite.
  24. Inter Iudices habentes in solidum Jurisdictione cumulativam datur preventio.
  25. Amplius, ut nec ratione maioris dignitatis admittat. inter illos prelatos.
  26. Similia quando unus ex dictis Iudicibus quodammodo ab altero non recognoscit Jurisdictionem.
  30. Capitulum potest ex Consuetudine, vel Statuto corrigere excessus Capitularium leviter committos in Choro, et Eccl^{ia}, cum id non sit prohibitum a Sac. Cong. (Ind.).
  31. Caplum habet in se quandam Jurisdictionem correctionalem.

32. Sed hæc Jurisdictio non est privata Capituli, sed competit etiam Episcopo.
33. Episcopus habet a presentiam Juris procedendi contra Canonicos, et ceteros Clericos Cathedralis Relinquentes.
34. Etiam quoad Delicta Leuia.
35. Verba generalissima omnes causas comprehendunt.
36. Statutum concedens facultatem Decano corrigendi excessus in clero censetur illam trahere Episcopo.
37. Limita quando Statutum conditum est ab ipso Episcopo, cum tunc Jurisdictio non censetur tributa in casu, quo ipse velit illam per se exercere, et n. 39.
38. Verbum possit imponit Jurisdictionem cumulatiuam.
40. In casu negligentis Decani in corrigendis excessibus post Episcopus procedere siue Jurisdictio alterius sit Simpliciter cumulatiua, siue sit privata, et n. 42.
41. Dicitio presentim exprimit casum minus dubitabilem.
42. Ordinarius potest Concilium videns habere in quolibet casu cumulatiuam Jurisdictionem etiam in Capitulo, quæ prius erant exempta.
44. Immemorabilis Consuetudo presidendi in clero privata siue quoad Archiepiscopum presentem esse expresse reprobata a Sac. Concilio Tridentino.
45. Corruptela, et abusus reputatur, quod Inferior excludat ab Executione Jurisdictionis Episcopi in propria Ecclesia.
46. Sententia prolata in causa diuersa non afficit.

Decisio C. C. XX.

Contemporaneè cum Dubio Superi presidencia in Capitulo Patres consului Super aliis que, et sub die 26. Junij 1697. proposito, Sed non deciso Ad quem scilicet et quomodo pertineat presere, et iudicare in clero, et in Ecclesia presentem Archiepiscopum, quod similiter pro Beu^m. Archiepiscopum informante resolutum fuit, ut videlicet presere, et iudicare in clero, et Ecclesia ipso presente pertineat ad Decanum, vel aliam de Capitulo, non privatim ad Archiepiscopum, Sed cumulatiue, et cum ipsius translatione.

Quo enim ad primam resolutionis partem circa cumulas
 suam Jurisdictione Archiepiscopi, et Capitali de facili processit
 Decisio, quia quamvis regulariter ad Decanum Capituli spe-
 ctet praevidere in Choro, et Ecclesia, et ea omnia ordinare quae con-
 cernunt cultum Divinum, Silentium, et similia in dicere, com-
 pellere Officiales pro consuetis Seruitijs prestandis, corrigere
 errantes, multasque contra delinquentes imponere nomi-
 ne ipsius Capituli iuxta Concil. Basiliens. Sess. 21. tit. quomodo.
 Divini officii in Ecclesia sit. celebrand. §. si quis Principem &
 ibi Super his debite observandis, aliisque ad Divini officij
 prosecutionem, ac Chori disciplinam spectantibus Decanus,
 vel eius onus incumbit inuigilet vincendo, nequid inordinate
 fiat circumspiciens Dec. Eccles. Mediolanens. condit. a Du.
 Carol. par. 1. tit. de officio eius, qui in Chor. praesidet fol. 125.
 ac jus Hispanum in L. B. tit. 6. par. 2. Menoch. cons. 157.
 n. 62. et 76. Valenz. cons. 249. n. 9. et seqq., et a n. 69.
 Saravia de Arduis. quae. 34. n. 14. et per eos Barbos.
 de Canon. et Dignis. cap. 7. n. 8. Anastas. Sermou. in
 suo Archiepiscopali. lib. 4. tit. 13. cap. 14. §. 1. Lotter. de re benef.
 lib. 1. quae. 10. n. 7. Vener. in Examin. Episc. lib. 4. cap.
 29. n. 2. et seq. Romasini in veter. et nou. Eccles. discipl.
 par. 3. lib. 3. cap. 41. n. 3. Nota coram Seraphin. Decis.
 639. n. 7. et seq. coram Merlin. Decis. 461. n. 1. et in
 recent. Decis. 532. n. 5. par. 2. Eiusmodi tamen Juris-
 dictio non censetur concessa Decano privative quoad Archiepiscopus,
 sed cumulative cum illo, quando ipse assistit in Choro, vel
 in Ecclesia simul cum Dignitatibus Canonicis, Beneficia-
 tis, aliisque Ministris, ad celebrandum divina officia
 ut tenentur in puncto Aret. cons. 102. n. 1. Bursari. cons.
 391. n. 27. versic. nec Quartum, et versic. Quartam Sarau.
 de Arduis. quae. 34. n. 34. Pondus. de suspens.
 par. 2. cap. 45. n. 24. Nota coram Peating. Decis. 46.
 n. 2. et per eos coram Merlin. d. Decis. 461. n. 1.
 et

et in decem. Decis. 533. n. 2. pars. 2. et decem. 259. n. 6. 16.
 21. et seq. par. 29. et in Carraconen Jurisdictionis super
 Dicitur in procedenti Audiencia diei 28. Junij prox. S. Quando-
 quidem coram Mo.

- B. Atque id indubie confirmatur medum ex resolutionibus
 sacrae Congreg^{is} Concilij (videlicet: Editis in una Calaridana
 de annis 1648. et 1653. in quibus resolutum fuit ad Archie-
 piscopum pertinere mulctare Canonicos in clero, quasque amplex-
 sa fuit Bota in Vertusen Jurisdictionis 28. Januarij 1697.
 S. fin. vers. Vaneque coram R. P. D. meo Lio, sed etiam ex de-
 cretis factis in hac mer causa Hispalensi per Sacram Congreg^{is}.
 lituum. In ea siquidem proposito ad instantiam Archiepiscopi
 sub die 3. Septembris 1695. Dubio = Archiepiscopus
in sua Cathedrali corrigere defectus, et Ceremonias, aliasque
abusus, non obstante, quod hanc facultatem arrogaverit Capi-
tulum Decano, vel alteri Capitulari ex Circumstantibus,
et Supplicante Caplo pro Concessione remissionis ad probanda
Immemorabilem circa priuatiuam Jurisdictionem Decani,
aliarumque Dignitatum, resolutum fuit = Denegandas
enim remissiones, et proinde Archiepiscopi cumulatius, et in eodem
sensu Sacra Congregatio persistit sub diebus 21. Julij, et 7ma.
Septembris 1696. (nam prima vice respondit ad p^{ma} In decisio, et
ad h^u cumulatius addatur persistit in negligentia Decano, vel
altero Capitulari et amplius, et secundario rescriptis Ni-
hil, et amplius; Exonatis autem inter Partes nonnullis alijs
Controversijs eadem Sacra Congregatio Super 7mo Dubio respi-
ciencie eandem materiam Correctionis defectuum, aliorumq^{ue}.
abusuum, iterum favore Archiepiscopi respondit sub die 31. Aug^o.
1697. affirmatiue scilicet, et precipue in clero, ut constat ex
Summario manuscripto Archiepiscopi n. unico. Hisce enim
 H. Decretis, ac resolutionibus attentis Jurisdictio cumulatiua
 Archiepiscopi non debet amplius in Controversiam reuocari, ut
 tradunt Accolin. resol. 18. n. 68. et seq. Cosa coram Coccino
 decis. 1680. n. 28. et coram Sacro decis. 169. n. 7. et in

Romanae Seditionis 21. Junij 1688. S. Quoniam in fin. et
 S. fin. coram clar. me. Card. Gecia, ead. dem. his jone Archiep.
 piscopum corrigere cum alatiue in choro defectus, ceremonias,
 aliosque abusus, ac presens et jubere cum alatiue in choro, nisi si
 Decanus, uel alius Capitularis haberet Jus priuatiuum inibi
 praesidendi, et iubendi, non potest amplius Archiepiscopus corrigere
 defectus cum alatiue cum Decano ad formam praedictarum resolu-
 tionum Sacrae Congregationis, ac ultimae praesentium, in qua si-
 gnanter decernitur posse Archiepiscopum praecipue in choro dictos de-
 fectus, aliosque abusus cum alatiue corrigere.

Ita uigetur causa difficultas residere uidebatur in 2. a
 parte resolutionis, super eo uidelicet, quod non deest praesentis
 inter Archiepiscopum, et Decanum in praedicta cum alatiua Jurisdictione
 ne, sed Archiepiscopus debeat habere praesentem. In hac autem parte
 resolutionis ratio desumpta fuit tum ex juris assensu, tum
 etiam ex dispositione Sacri Conclij Tridentini, et Statuti Ecclie
 Hispalensis, que omnia uniuersimodum concludunt praesentem in praes-
 S. tendo, et iubendo debitam esse Archiepiscopo. Et quidem ex juris assi-
 6. ssentia, nam D. Iudorus olim dictae Ecclie Archiepiscopus in
 can. praedictis distinct. 25. postquam designauit quid pertineat
 ad Archidiaconum, quid ad Archipresbyterum, et quae offi-
 cia spectet ad Primicerium, et Refectorium, ac ad alios in-
 feriores, et signanter circa ordinem, et modum praesentendi in
 choro, et singulas respectantes ad cultum Diuinum, quod di-
 gnitatem, et potestatem Episcopi subiungit, quod ipse praedicta
 officia, et ordines Ecclie distribuit, et licet unusquisque
 in singulis ordinibus praecedat, ipse tamen est praedicator in
 cunctis. Cum itaque non obstantibus concessione jurisdictionis, et
 distributione officiorum facta dignitatibus Ecclie, Card. S.
 ad huc quod in cunctis remaneat Praedicator, ipse utique quando
 est praesens in choro, et Ecclia semper praesens debet in exerci-
 7. tis jurisdictionis inferioribus discentibus, ad stipulante ad id
 certissima Juris conclusione, quod per illius concessione
 factam inferiori remissa nunquam censetur Jurisdictionis
 super

Superioris concedentis sed penes ipsum remanet semper illa,
 ac maior quam sit illa inferiori concessa argum. sēpt. in cap.
 Audam. §. Nosignat de presbend. in 6. cap. Cum Epus cap. Licet
 vers. Tu tamen de offic. Ordin. cap. per hoc de Expre. in 6. Don.
 8. cal. ad reg. 8. Cancell. §. c. prolem. à n. 2. et seqq. Barbat. cons.
 391. n. 15. et seqq. Bota decis. 457. n. 14. et seqq. par. 3. recent.
 et in puncto quod Decanus presente Epō in Choro non habeat
 nisi meram cumulativam cum illis, et cum illius jurisdictione fin
 mant. Propos. in d. Canon perlectio n. 32. ibique Seminian.
 vers. Sed concordando opiniones, et Archidiaconus n. 23.
 Innocens. in cap. Cum non ignores n. 2. de presb. Lanormis.
 in cap. fin. n. 7. in fine de offic. Archidiacon. optimè Bero.
 cons. 22. n. 23. et seqq. ac per tot. lib. 1. ubi quod Archie
 piscopo competit Jurisdictio cumulativa, non preventiva,
 sed ordinativa Barbat. cons. 391. ff. tot. Sover. de re benef.
 lib. 1. quest. 16. n. 69. ubi quod ius presidendi residet in Capitulo
 subalternatè ad jurisdictionem Episcopi Bota decis. 613. et
 647. utrobique n. 7. coram Decano.

Et sensus iste eò magis confirmatur ex eo quod in
 Ecclesia Hispalensi, prout et in alijs Cathedralibus ubi non
 est Archidiaconus, subrogatur in eius locum Decanus, qui
 9. habet eadem prerogativas, quas habere debebat Archidiaconus
 byter sanguam Caput Capituli, ut observant Menoch.
 cons. 257. n. 32. Saravia de Adiunct. quest. 34. n. 4.
 Barbosa de Canonic. et dignit. cap. 4. n. 3. Valenzuel cons.
 249. n. 8. Azor. instit. moral. par. 2. cap. 15. in prime.
 lib. 3. Fermosin. in cap. 1. quest. 1. n. 6. et seqq. de re ab. et
 qualis. et in rubric. de offic. Archidiacon. n. 23. Don.
 2al. in cap. 1. n. 2. vers. quia plerumque eodem tit. Franc.
 Marc. decis. Delphinat. 2365. n. 3. Bota coram Merlin.
 decis. 295. n. 3. et seqq. et decis. 461. in prime. et in sec. d.
 10. 533. n. 5. par. 2. Licet autem Jurisdictio Archidiacon.
 byten subordinata est Epō, dum illam nonnisi Epō ab
 sente, et deficiente valet exercere ad clarum de re. in d.

Can. perleccis distinct. 25. ibi = et quando Epi sui absentia
 contigerit et in cap. ministerium de offic. Archiepiscopi & c.
 ibi = Si Episcopus defuerit Archiepiscopus provideat cuncta que
 in sacerdotum ministerio perfici debent, et cap. 3. eod. tit. ibi =
 officium Archiepiscopi in eadem ecclesia consistat quando ibi Episcopus
 defuerit vice eius officium inchoare, et in cap. Aurelius ab.
 quibus. 6. Berou. d. cons. 22. m. 25. uol. 1. ubi Jurisdictionis Dec.
 11 canicenses debet subordinata Episcopo, nec impedire potest,
 quod ipse si sic presens non habeat prelationem in presidendo, et
 iudicando, ut in puncto arguit Bota coram Merlin. decis. 26. n. 1.

Et ipsum vero pariformiter desumitur ex dispositione sacri
 Concilii Tridentini in sess. 25. de reformat. cap. 6. cum namq.
 22. ibi Sacrosancta Synodus decernat, quod Episcopus in choro, et
 in capitulo sit prima Sedes, et locus, et precipua omnium re-
 rum agendarum auctoritas, non obstantibus privilegiis,
 sen ^{concordijs} consuetudinibus etiam Immemorabilibus, ut
 tradunt Paul. Jusch. de visit. lib. 1. cap. 2. m. 12. et
 cap. 10. m. 23. et cap. 15. m. 24. Canon. in Carol. glor. Mand.
 par. 4. Considerat. 45. Vener. in Exam. Episcop. lib. 4.
 cap. 28. m. 4. et cap. 29. m. 28. et 32. Valenzuel. cons. 184.
 n. 21. vers. alia uerba Barbosa in collectan. ad Concil.
 Trid. sess. 25. d. cap. 6. m. 46. vers. Et precipua, et de offic.
 et potest. Epi alleg. 37. m. 17. vers. Sed solum fagnan. in
 cap. postulantis m. 25. et seqq. de concess. Preb. Franc. Marc.
 Decis. 139. m. 2. v. 2. necessario utique habendum est, quod
 ipsi habere debent prelationem in presidendo, et iudicando in vrbis,
 que concernunt gubernium, et regimen chori, cum precipua
 auctoritas esse non possit, nisi intelligatur cum prelatione
 alia Jurisdictionis Decani, et Capitali esse omnino equalis,
 atque eadem cum Jurisdictione Epi, et que competit Epi
 13. non esse precipua, et principalis; accedens quae
 sua potissimum quod ita in his terminis alias fuit
 iudicatum per Sacram, ut in decis. 12. m. 13. et seqq.
 coram

coram Card. Celso, ubi ex motivo predicti Conciliaris decreti
 Denegata fuit Capituli remissio ad probandam Imme-
 morabilem consuetudinem in contrarium, et in decis. 60. m. d.
 par. 1. m. acc. ubi quod aliud esset absurdum, et contra dispositio-
 nem Juris communis, et Sacri Concilij Tridentini, et nuperi-
 mi in Thelusen Jurisdictionis 28. Januarij 1697. S. Ex quibus
 itaque et seq. coram B. P. meo Pio, ubi licet in prioribus dua-
 bus decisionibus editis 6. february, et 18. Junij 1696. coram
 eodem Decisum fuisset competere Ep'o in Foro cumulativa
 Jurisdictione cum Capitulo cum suspensione inter ipsos,
 in serbia tamen propositione accessum fuit a decisij in hac
 parte, et resolutum quod vigore prescripti Conciliaris decreti
 Ep'us quando est suspensus in Foro, et Ecclesia debeat habere cu-
 mulativam Jurisdictione cum regulatione.

Et denique hoc idem concluditur ex iuris Statuti Eccl'ie
 Hispalensis, in quibus disponitur, quod Decanus post Archiep'um
 habeat primam vocem, et quod possit etiam quae corrigenda
 viderit corrigere circa divina officia; sic igitur Decanus
 post Archiep'um debet habere primam vocem, et jus corrigendi,
 non obscure colligitur, quod eidem Decano presertim debeat
 ipse Archiep'us in corrigendo excessus in Foro, et Ecclesia ad
 Decret. in cap. 1. et cap. ad loc. 7. de offic. Archiep'us. cum dicitur
 illa post deinde ordine successivum, praecipue quando respi-
 cit personam, et in l. liberorum ff. de verb. signif. in l.
 Parisconsultus ff. de grad. et in l. post consanguineos
 ff. de grad. et in l. post consanguineos ff. de sac. et
 Legitim. Exped. Barbo. decis. ato. m. 7. Nota decis. 167.
 n. 6. par. 2. acc. mei dubium est, quin d. p. p. latio refe-
 renda sit etiam ad correctionem excessuum, quia cum dicitur
 continuative ad illa verba post Archiepiscopum habeat primam
 vocem eidem Decano concedat etiam facultatem corrigendi
 circa Divina officia, quae corrigenda viderit, esse sane
 facultas intelligitur data post Archiepiscopum, et cum eadem

- qualitate prelationis, quae fuit expressa in antecedenti. Con-
26. cessione primae vocis, sum ex individuitate orationis, quae semper intelligitur reserata eodem edemate precedenti ad Sept. in l. jam hoc iure ff. de vulg. et pupill. Subtit. Bartol. in l. in reserendi vers. Sed adhibetur ff. de Legat. 3. Nota coram Bied. Decij. 262. n. 9, et in recens. Decis. 33. n. 8, et seq. Sum etiam ex dictionibus et etiam, quarum utraque qualitates primae dispo-
17. sitionis repetit in sequenti, ut de prima est Sept. in l. Sciz. 8. Cas. ubi Bartol. ff. de fund. instr. Nota coram Biedis d.
18. Decis. 262. n. 11, et in recens. par. 18. Decis. 119. n. 5, et de Secunda Bartol. tract. var. dicit. 112. n. 26. Nota Decis. 342. n. 2. coram Mantie, et in recens. Decis. 161. n. 7. par. 16, et Decis. 361. n. 3. par. 18.
29. Non etiam praetermissum, quod Patres eo adhuc facilius crediderunt admittere eandem prelationem fauore Archiepiscopi, eo quia non sine maxima, ut plurimum confusione, ac perturbatione cultus Divini praevocabili se praesentio inter ipsum, et Decanum, cum agatur de praesentia, et iurisdictionibus extrajudicialibus, ore tenus non nunquam manu, signis, aut verbis dandis, in eodem loco, actu, et instanti, in quo si tunc Archiepiscopus vult procedere non potest dari prius, et posterius, unde in hac contemporaneitate et actuam adhuc in seminibus praesentionis praesentio debet iurisdictioni Archiepiscopi uti maioris Judicis, ut tenent Decian. tractat. Crimin. Lib. 4. cap. 21. n. 10. Quae in ad defens. reor. defens. 1. cap. 8. n. 26. Farinae. in prag. quest. 1. n. 63. vers. Et in proposito Carluat. de Judic. dispas. 2. n. 896. Pondus. de praesent. par. 2. cap. 45. n. 18. alius enim daretur perpetua occasio litium, et dissensionum in ipsa matre Ecclesia inter Archiepiscopum, et Capitulum Super momento praesentionis cum scandalo fidelium Saeculi officijs interpresentium, ut bene in his seminibus considerat Nota coram Dunozeo. Sen. Decis. 17. n. 9, alicui
- periculo

- penalis, quod Archiepiscopus Superior, et Iudex Ordinarius potest
 preveniri, et excludi in presidendo in propria Ecclesia Castel-
 lali ab inferiori, et subdito contra dispositionem Juris in cap.
 1. et cap. solite de maioris. et obed. et cap. auditis de pres-
 script. Sotomal. in d. cap. solite n. 14. et 17. in fine, et in d.
 cap. Auditis n. 6. Cotta de eis. 413. n. 1. par. 18. et de eis. par.
 2. par. 19. recent. quodque ipse, qui est Caput Ecclesie, Capitu-
 lum autem, et Canonici membra iuxta Pet. in cap. Mo-
 vis de eis que sunt a Prelat. sine consensu Capituli. Cassan.
 in Cathol. glor. Mund. par. 4. considerat. et vers. et primo
 pro capis. Menoch. cons. 257. n. 23. Frances. de Eccl. Castell.
 cap. 10. n. 46. et cap. 34. n. 44. Vener. in Exam. Episcop. cap.
 28. n. 4. non regat, et gubernet ipsa membra, que semper
 regulari debent a proprio capite cap. cum non liceat de prescri-
 ption. L. cum in diversum ff. de religio. et sumpt. funer.
 Petr. Gregor. in repetit. Petr. in cap. Conquerente de offic.
 Ordinari. cap. 11. n. 6. Menoch. d. cons. 257. n. 50. Saravia
 de Adiones. q. 23. n. 12. et q. 26. 34. n. 7. et seq.
- Et quamvis regulariter inter Iudices habentes in solidum
 Jurisdictionem cumulativam sic locus preventionis ad se per-
 in cap. propositi de for. compet. cap. Cum omnes 8. de
 offic. Delegat. in 6. L. si quis postea 7. de Judic. ibique Petr.
 Barbos. ep. n. 3. Saravia de Adiones. q. 26. 4. n. 3. Couar-
 cub. pract. cap. ultim. Carleval. de Judic. tit. 1. disp. 2. n.
 872. Condus. de prevenit. par. 1. cap. 1. n. 2. Oliv. de for.
 Eccl. par. 3. q. 26. 13. a. n. 13. Ad eundem rationem maio-
 ris dignitatis, seu Jurisdictionis alicui ex illis competens
 dari debeat inter eodem Prelato, seu per ordinatio in cognos-
 cendo, ut monent Decian. tract. crimin. d. lib. 4. cap. 20.
 n. 3. et 7. Berou. d. cons. 22. n. 41. usque ad fin. lib. 1.
 Condus. de prevenit. par. 2. cap. 48. n. 18. Carleval. de
 disp. 2. n. 873. Cotta in Decian. Jurisdictionis
 6. februarii 1696. d. minus ad fin. et 18. Junij eiusdem
 anni d. minus que refert coram B. P. mes Pio, com. E. q. p.
 eius terminis Burat. cons. 392. n. 20. Cotta in recent.

par. 19 de eis. 154. n. 28. et 61. In casu tamen presenti ponderandum insuper fuit, quod cum Jurisdictione competat Decano vigore statuti Ecclesie conditi per ipsum Archiepiscopum cum consensu Capituli Summario illius n. 2. qm. Sicque Jurisdictionem suam quodammodo recognoscit ab eodem Archiepiscopo, adhuc secundum regulas naturae praeventionis minime repugnans videtur, quod ille in dicta Jurisdictione exercitis praeferi debeat Decano, ut bene ex cap. Episcopi cap. fin. distinct. 17. canon. perlectis distinct. 25. et cap. Quoniam de offic. Ordinar. observant Berou. d. cons. 22. n. 21, 23. et seq. et n. 39. ver. tertio statutum Barbois in d. l. si quis postea d. ff. de judic. e. n. 9. Carleual. de Judic. d. distat. 2. n. 8. et 3. Quartin. d. defens. 1. cap. 10. n. 6. Botwin d. Densuon. Jurisdictionis 18. Junij 1696. S. minusque refert circa medium coram B. P. D. meo Dis.

27. Neque his omnibus obstare valent ea, quae aliaj opposita fuerunt ex parte Capituli. Non inquam illud, quod de p. in d. canon. perlectis, quatenus decernit, quod Episcopus sit Praeordinator in Canoniis, intelligi debeat respectu Jurisdictionis, et similium, non autem respectu Cultus Divini, cum quo ad istum multa spectent in Ecclesiis Cathedralibus ad ordinationem Archidiaconi, et plura in Ecclesiis inferioribus ad Beneficiatos, et resolutum fuit in alia Hispanica Superiore praesentandi in cloro, ac Super gubernis Ecclesiarum Parochialium coram Seraphino, quae est decisio 639. n. 7. et seqq. Ut enim apparet ex lectura ipsius canon. perlectis Episcopus dicitur praordinator in singulis officiis, spectantibus etiam circa cultum divinum ad Archidiaconum, et aliaj Dignitates, et signanter circa regimen clori, ut aduersus Couer. de re Benefic. lib. 1. quae 16. n. 82. quod ibi ad id verum, ut ipse Archidiaconus s. de offic. Archidiacon. monet Saravia. de Adm. ec. quae 6. 34. n. 45. unde per consequens id semper intelligendum est Praeordinatione eidem Episcopo quando ea velis per scriptum exercere, ut

sub

29. Subdunt Berol. d. cons. 22. n. 25. uol. 1. Bartol. de Sand. cap. 5. n. 34, et 35. Zouzal. in cap. 1. n. 4, et in d. cap. 1. satis n. 1, et seqq. de offic. Arclid. Sarau. de Adunet. d. qusq. 34. n. 44, et seq. Neque aduersatur d. decisio 639. coram Seraphino in obiecto allegata quia inibi controversia non erat cum Archiepo, quamuis ipse esset in causa, sed inter Beatores, et Beneficiatos, ut uidere est ex decijs 613. 604. 645, et 923. coram eodem Seraphino in d. causa emanatis, quodque magis est in d. decijs 613. Declaratur quod ius predictum profidendi, et ordinandi circa Diuina officia non intelligitur priuatiue ad Archiep. um, eiusque Provisorem respectu superioritatis ei competentis de iure communi, et ulterius in d. decijs 923. idem admitterent Beo- beneficiati ubi in vicarijs foraneis, qui erant in possessione profidendi in Ecclesijs, in quibus erant deputati vicarij, et exercebant Jurisdictionem in eorum districtu.

30. Quemadmodum nec releuat, quod Sacrum Concil. Trident. in premissa sess. 23. de reformat. cap. 6. non impedit Capitulis, quominus ex consuetudine, vel statu valeant corrigere excessus Capitularium Leuiter commissos in Foro, et Delesi iugis ad decisa in d. Peror. Sen Jurisdictionij 28. Januarij 1697. S. Et denique cum seq. et S. Hec autem coram B. P. D. meo Pio. Quia et si verum sit, quod ex statuto, vel consuetudine Capitulis Ecclesiarum Cathedralium, etiam non exemptis, competere valeat Jus corrigendi Capitulares, et aliasque personas eiusdem Ecclesie intra eius ambitum delinquentes, pen subtracionem fructuum, uel distributionum, uel uol. 31. uis in Capitulo ad tempus, cum Capitulum habeat in se quamdam Jurisdictionem correctionalem, et Domestica ad Sept. in cap. Irrefragabili in fine de offic. Ordini. Abb. in cap. Cum contingat n. 28. de for. Compet. Sarauia de Adunet. qusq. 33. per tot. Frances. de Eccl. Cathedral. cap. 30. n. 253, et seq. (Fondus qusq. 16. Benef. cap. 61.

- cap. 10, et cap. 62. n. 17. Romanin. in ueter. et nou. Deces.
 Discipl. par. 1. Lib. 3. cap. 45. n. 3, et per tot. Bot. eor. m.
 Seraphin Decis. 639. n. 9, et Decis. 432. par. 3. Diuers. et
 in recent. Decis. 254. n. 12. par. 19. Hoc tamen Jurisdictionis
 32. Correctionalis non est priuatiua Capituli, sed competit etiam
 Episcopo cap. Episcopus nullus ibique glon. 15. quest. 7. cap. Scitote
 6. quest. 16. 3. cap. non est de Consuetud. in 6. cancellor. de ab:
 sent. 2. par. 6. in prefat. cap. 2. Limit. 1. n. 67, et 99. Sarau.
 de Triunes. quest. 33. n. 11. Nota coram Mantie. d.
 207. n. 2. et in recent. part. 19. Decis. 254. per tot. cu. ipse
 33. habeat fundatam intentionem in iure etiam contra Canonicos
 et externos. Henicos Zuleria Cardinalis delinquent. cap. cu.
 Episcopus de offic. ordin. in 6. Pontif. quest. 6. benef. cap.
 61. n. 1. Nota coram Mantie. d. Decis. 202. n. 8, et
 Diuers. par. 4. Decis. 715. n. 1, et in recent. d. 254. n. 15. par.
 19. eor. in Sarraconen. Jurisdictionis 10. Maij. prog. 5.
 34. habet enim coram Me, et etiam in corrigendis delictis leui-
 bus per eor. Commis. d. cap. 1. cap. licet, cap. irrefragabili.
 de offic. ordin. Sarau. de Triunes. quest. 2. n. 4, et segg.
 et n. 10, et quest. 28. Nota coram Mantie. d. 40. n. 4.
 et coram Seraphino d. 710, et in d. Petrusen. Jurisdictionis
 28. Januarij 1697. d. fin. coram B. P. D. meo Pio, Acque
 aliam resoluit fura Congregatio Concilij in una Placitana
 sub die 20. Aprilis 1697, et ita etiam defumitur ex ipso
 Concilio Tridentino in S. p. u. s. cap. per illa uerba
 35. ibi = In omnibus autem casibus, que, tamquam generalissi-
 ma omnes prorsus causas comprehendunt per dect. in L.
 Julianus 66. ff. de Legat. 3. Bartol. ap. om. 242. n. 1,
 et segg. Cyriac. controu. 212. n. 27. Nota d. 312. n. 34.
 par. 18. recent.

36. Multoque minus refragatur, quod cum per memo-
 ratum Eccl. Statutum concedatur Decano facultas corri-
 gendi in doro excessus Capitularium, ea consequenter sublata
 censetur Archiep. ex L. cum D. rector de iudic. L. Mari-
 cas

- tas C. de Procurat. Burrat. d. cons. 391. n. 16, et seqq
 Barbo de Canonie. cap. 40. n. 6. Quoniam d. facultas Deca-
 no concessa est non privative, sed simpliciter cumlativè, ac cu-
 prolatione ipsius Archiepiscopi, ut superius probatum est, et sua:
 37. Detur ex natura eiusdem concessionis, quæ nunquam conse-
 tur tributa, quando dictus Archiepiscopus vult per se eandem
 Jurisdictionem exercere, ut ponderat Beron. d. cons. 22. n. 39.
 vers. Statutum non procedit, et melius egijsse meo Statuto quod
 38. illam tribuit per verbum possit Jurisdictionem merei cumula-
 tivam denotans, ut in puncto firmas Bota coram Pcutin-
 ger. decis. 46. n. 5. Postquam quod etiam in dubio Jurisdictionis
 censetur concessa cumlativè non privative ad Iudicem ordinariu
 iuxta Doctrinam Barbo. in T. i. ff. de offic. Praefici. Urb. Be-
 ron. d. cons. 22. n. 33. ad fin. Latè Burrat. cons. 391. n.
 15. et seq. Eratian. discept. forens. cap. 154. n. 35. Olu de for.
 Eccles. par. 3. q. 12. sion. 13. n. 2. et seqq. Bota decis. 922. n.
 4. coram Burrat. et in rec. decis. 618. n. 26. et seq. p. 2.
 tom. 2. et in Juvenacen. Jurisdictionis 22. Januarij 1606.
 S. acci ab Iurisdic. cum seqq. et 26. Junij 1690. S. fin. coram
 Bon. me. Ursino, et in Baren. Jurisdictionis 10. Maij 1688.
 39. in fin. coram Bon. me. Condinino, pro maxime quando ut
 in pnti Jurisdictionis concessa fuit per dictum Statutum condi-
 tum ab Archiepiscopo cum consensu Capituli ex firmatiss. Ros.
 coram Burrato decis. 912. n. 4. et coram Putinger. d. decis.
 46. n. 3.

40. Requiritur aliquo visa est attendenda obiectio, quod cum
 Sacra Rituum Congregatio in Secunda Iuris Cause, pro posi-
 sione ex verbis priori decreto adieceris, et ad huc cumlati-
 ve addatur, praesertim negligente Decano, vel altero Capitulari
 inde quasi volueris Archiepiscopum procedere debere in solo casu
 negligentis ipsius Decani iuxta notata Sept. in cap. Inre-
 fragabili 13. de offic. ordni. Bertrand. cons. 2. vol. 5.
 Burrat. d. cons. 391. n. 27. vers. Quintum Romanin.
 d. cap. 41. sub n. 3. solo pnti, et n. 6. Nam dicta verba
 non excludunt absolutam cumlativam Jurisdictionem

41. Archiepiscopi, etiam non negligente Decano, Sed solum expressum casum minus dubitabilem, ut de dictione illa presertim notant glori. in L. fin. verbo presertim ff. de Liber. et postum. Cened. singular. 83. n. 1. et seq. Barros. diction. 277. n. 4. Card. de Luo. de Legat. disc. 27. n. 6. Bota coram Coccius decis. 1048. n. 15. et in Romana Pecuniaria seu Arbitratorum 20 Januarij 1697. S. minus releuat coram Illo, qualis est casus negligentie Decani, vel alterius Capitularis in procedendo, cum ea concurrens, vel illius Jurisdictionis sit simpliciter cumulativa, vel sit absolute privativa, postit Ordinarius in utroque casu procedere iuxta dispositionem Sept. indic. irrefragabil. S. Exceptis de offic. Ordinarij. Gratian. discept. forens. cap. 154. n. 38. Card. de Luo. in miscellan. Ecclesiasticis disc. 13. n. 6. quamvis Eodem
43. De cetero post Concil. Tridentin. Eodem Ordinarius in quolibet casu habeat cumulativam, et simultaneam jurisdictionem, et in Capitula, que prius erant exempta ad firmata per Bot. in rec. decis. 254. n. 21. et seq. S. 19. recent.
44. Minus demum obistere valent aserta Immemorabilis quasi possessio Decani, presidendi, et habendi in Coro privative quoad Archiepiscopum etiam in presentia, ac quaedam Sententia Rotalis favore Capituli. Lata super iure moderandi mulctas Decanum, seu Presidentem in Coro impositas. Nam dicta Immemorabilis quasi possessio, ubi etiam fuerit conclusens probata, nullatenus releuaret, ut potest expressè decidit per Sacrum Concil. Trident. in d. sess. 25. cap. 6. de reformat. ubi observat Bota decis. 22. n. 13. et seq. coram Fel. et decis. 62. n. 5. par. 1. recent. et in Per. d. usen. Jurisdictionis 28. Januarij 1697. S. De quibus itaque coram B. P. meo Pio, cum potius compellat, et abusus, quam legitima possessio reputari debeat, quod inferior excludat ab exercitio Jurisdictionis Archiepiscopum in propria Ecclesia, qui est superior, et caput, ut monet Berol. d. cony. 22. n. 21. lib. 1. Sententia vero Rotalis non concernit ius moderandi mulctas privative quoad Archiepiscopum, unde sanquam violata in causa diuorsa nil valet statuere super
- 46.

controverso iure presidendi in Cloro ex deducis per Rot. in
 recent. par. 19. decis. rot. n. 17. fortius quia neque in illa
 citatus fuit P. Archiep. proindeque contra illum eo minus
 valet opponi ad Sept. in L. 1. et tot. tit. 6. res inter alios act.
 Bald. in L. 1. C. de honor. p. p. p. conor. tab. Barros. de Canonie.
 cap. 42. n. 4. Nota coram Innoc. d. 2913. n. 8. et seqq. et in
 recent. decis. 37. n. 3. par. 19.

Et ita Archiep. solum in formante Capitulo uero remissoria
 etiam in hoc dubio petente absolutum fuit omnibus P. Suffragantibus.

Hispalen. Iuris presidendi in Cloro, et Caplo
 Super Remissoria.

Ven. 2. Julij 1700.

Argumentum

Denegatur Remissoria petita ad probandam Consuetudi-
 nem etiam Immemorabilem presidendi in Cloro, et Caplo
 per Decanum priuatiue quoad Epum, quia per Sac. Cone.
 Audent. cuiuscumque Consuetudini etiam Immemorabi-
 li expresse derogatur.

Summarium

1. Ob irreleuantiam materiz articulatę, Remissoria de-
 negatur.
2. Consuetudo etiam Immemorabilis presidendi per Deca-
 num in Capitulo priuatiue quoad Epum esse expresse damnata
3. Nota ad illam probandam non semel denegauit remissoria.
4. Remissoria non datur ad probandę contrarium eius, quod Nota
 determinauit.
5. Nota non solet replicare rescripta Sacranę Congreg^{nu}.
6. Consuetudo etiam Immemorabilis quod Decanus in Cloro
 p. n. e. Ep. p. s. i. d. e. a. t. p. r. i. u. a. t. i. u. e. quoad illum, dicitur mera
 corruptela, que non admittitur.

7. Nec datur remissio ad illam proband.
8. Notus est pars Decretis.
9. Immemorabilis speciale est ut de initio non sit memora
10. Improbabilis est consuetudo immemorabilis ad plures effectus, quando constat de initio limitata.
11. Praesumptum illius requisitum est, quod aliquid nec auditu nec factu fuerit in contrarium.
12. Decanus absente Ep'o potest liberè in clero presidere.
13. Ob irrelevantiam materiae etiam in prophanis, et concumen-
se fumo denegatur remissio.
14. Immemorabilis sibiis quemcumque meliore vitulum de
Mundo.
15. Etiam per ordinariam Consuetudinem de Jure potest De-
canus praescribere Jurisdictionem in Capitulares privative
quoad Epum.
16. Referuntur auctores, qui testantur de huiusmodi Consuetu-
dine in Hispania.
17. Hoc tamen non procedit post Concilium Trid.^{nu} quod abro-
gat omnes Consuetudines etiam Immemorabiles, et n. 18.
19. Ministri Capituli nequeunt ad illius commodum exponere
20. Ad prescribendum ius praesidendi contra Epum requiritur.
Iudicium intentaverit praesidere, et impeditus acquiescit.
21. Jurisdictione concessionalis exercita per Decanum non ex-
cludit cumulativam competentem Ep'o.
22. Concilium Trid. quoad ius praesidendi in clero, et Caplo des-
gat etiam privilegium ex fundatione competentibus.
23. Explicatur contrarie, auctoritate.
24. Confirmatio robustum addit Statuto manenti
quoad reliqua in eisdem terminis, et statu.
25. Juramentum addit simpliciter vinculum Jurisdictionis.
26. Et factum adversative ad dispositionem Concil. Trid.
non sufficit.
27. Judicium emanatum contra diversas personas, et ad
alios effectus non afficit.
28. Ob dubietatem articuli remissio conceditur.

29. Articulus Juris non potest dici dubius quando per plures resolutiones sacrarum Congregationum, et Rotes, reperitur decisus.
30. Concil. Trident. concedit Episcopis in Capitulis exempta solam cumulativam Jurisdictionem, non autem privativam procedendi contra Capitulares.
31. Et in reliquis privativa Capitalis Jurisdictionis, et potestatis Judo tamen intelligitur ut in n. 32. 33. et 34.
35. Jus privativum presidendi in Choro, et Capitulo potest esse compatibilis cum preeminentia, et auctoritate Archiepiscopi ex Concilij dispositione debita.
Declarata ut in num. 36. 37. 38. et 39.

Decisio CCXXI.

In suspensa Audientia, in qua ad instanciam Rev. Archiepiscopi Hispalensis gemina proposita fuerunt & dubia ad ipsius fauorem succinctorie resoluta, alterum nempe super presidentia in Choro, et Ecclesia, et alterum super presidentia in Capitulo, Decanus, et Canonici eiusdem Ecclesie, super dubijs predictis informare detrectantes accurimè insistebant pro concessione remissionis, sed Domini responderunt illam denegandam esse, quia quando, ut in casu, materia articulata est irrelevans, et ad causam viciniam nullatenus profuturam de stylo remissionis nunquam solet concedi, ut patet in l. ad probandum la. §. C. de probat. et in cap. cum contingat de offic. Delegat. monent Card. de Luca de Judic. disc. 31. n. 20. Rota coram Verale. decis. 66. et 68. par. 3. coram Ludovico. decis. 184. n. 3. et seq. coram Duroz. Jun. dec. 791. n. 1. coram Bich. decis. 265. n. 26. et in recent. decis. 26. n. 8. et seq. par. 17. decis. 683. n. 7. par. 18. et in Jarramen. Jurisdictionis super remissionis 28. Junij prox. §. I. Quamvis enim coram Illo.

Irrelevancia vero respectu articulorum primis, et Secundi

manifesta apparuit, nam illi unice tendunt ad probandum quod ab Immemorabili tempore Decanus priuatiue presidet in Capitulo quodque si Archiepiscopus ibi interuenit non de ingerit in presidendo et iubendo, nec etiam cumulatiue cum Decano, sed totum ius Regis priuatiue, adeo ut si Archiepiscopus pro tempore tentauerit presidere aut aliquid iubere se opposuerit Decanus, et Archiepiscopus acquiescerit; cum tamen eius Consuetudo, ut pote potius aedolens corruptelam, et abusum expressè damnata fuerit per Sacrum Concilium Tridentinum. in sess. 25. cap. 6. de reformat. ubi Episcopis tribuitur. principua auctoritas omnium rerum regenda: cum in Capitulo, non obstantibus in contrarium consuetudinibus etiam immemorabilibus, ut obseruant Sallemart. ad d. Concil. d. cap. 6. n. 29. Bonas. quest. benef. par. 1. cap. 62. n. 15. Sarauia de Adianes. quest. 25. n. 19. et late dictam fuit in mea Eodierna Decisione Super iure presidendi in Capitulo d. fortius uero et seq.

3. Quod adeo uerum est, ut ex hoc capite nedum Sarauia non semel Capitulis Cathedralium denegauerit remissionem ad probandum eius immemorabilem Consuetudinem, ut uidere est in decis. 715. n. 4. par. 4. diuers. et in rec. decis. 62. n. 5. par. 2; ubi uisum fuit a Durandum uelle facere Episcopum in sua Ecclesia non Episcopum, et coram Cels. d. 22. n. 22. et seqq. Sed etiam Sacra Rituum Congregatio in hac materia predicta remissionis instantiam iteratè per Capitulum promissa reiecit sub diebus 21. Iulij, 1696. et 31. Augusti 1697. ut refert d. mea Decisio Super presidentia in Capitulo d. Atque ad indubium et seqq. unde illa tanto minus uisa est in presenti admittere, tum quia remissionis nunquam datur ad probandum contrarium eius, quod fuit per Sacram Rotam determinatum, ut habetur ex decis. 319. n. 8. par. 6. et dec. 131. n. 4. par. 2. recens. tum etiam quia eadem Sacra Rotam non solet assequi a scriptis Sacrarum Congregationum, sed ea reuerentè suscipit, et obseruat, ut testatur
- 4.
- 5.

in decis. 479. n. 3. coram Burau. decis. 279. n. 2. par. 18.
 recens. et in Decretis. Jurisdictionis Super Leuibus 28.
 Januarij 1697. §. fin. coram B. P. P. meo Pio.

6. Quae eisdem uero rationibus non minus emergit in
 relevancia articulorum tertij, et quarti, quatenus in
 illis probari censenditur in Choro, et Ecclesia Decanum, vel
 aliam sequentem dignitatem ab Immemorabili, prae-
 gere, et mulctare Dignitates, Canonicos, Clericos, et Mi-
 nistros Ecclesiarum si in aliquo obdelinquunt, et si aliquando Ar-
 diepiscopus sensauerit in eis se ingerere, Decanum se op-
 posuere cum acquiescentia eiusdem Archiepiscopi; Quoniam per
 dictum Conciliaire decretum in praefata Sen. 25. cap. 6. de
 reform. Episcopus etiam in Choro tribuitur praecipua omnium rerum
 agendarum auctoritas non obstante quacumque etiam
 Immemorabili Consuetudine in contrarium, ut firmat alia
 mea contemporanea Decisio Super praefata in Choro
 §. Id ipsum; Qua de re aequissime Sacra Cota etiam in
 hoc puncto ad probandam possessionem Capitali denegavit remissio-
 nam in d. decis. 20. n. 24. coram Celso, et ipsa Sacra Pli-
 tuum Congregatio eandem instantiam reiecit sub diebus 3.
 bris 1695. et 21. Julij 1696. ut animaduersum fuit in
 mox citata Decisione Super praefata in Choro §. Atque
 id indubie, cum mera quoque corruptela, et abusus sit,
 quod Episcopus quamuis caput Ecclesiae manere debeat tam-
 quam extraneus in propria Sede, quae quidem corruptela
 nulla etiam immemorabili possessione introduci potest, ut
 tradit Bero. cons. 22. n. 21. et seq. Lib. 2°, nec ad eam
 7. probandam remissio concedenda est, ut in specie monit
 Pignatelli. consult. 55. n. 8. somo 6°.

Et ad relevanter, quod disputatio habita in Sacra
 Rituum Congreg^o. respicere tantummodo facultatem
 corrigendi defectus, Gaemorias, aliosque abusus in Eccle-
 sia Cathedrali, idemque remissio minime denegata

dici debeat quoad punctum presidentis, in Cloro. Quiaque
 rursus eadem Sacra Congregatio dicitur remissionem Capituli
 denegavit ad effectum probandi assertam privatam Jurisd.
 Decani corrigendi defectus, et ceremonias, ea utique denegata
 censi debet quoad assertam presidentiam, et facultatem corri-
 gendi per Decanum defectus, et abusus private in Cloro, cum
 ista sit pars eiusdem Ecclesie ad traditam per Greg. de re benef.
 Lib. 1. quæst. 13. m. 35.

8. *Exterum materia in dictis tertio, et quarto articulis
 contenta aisa etiam fuit improbabilis, vel quia Capitu-
 lum desamio initium propria possessionis à Statuto Ecclesie,*

9. *quod penitus repugnat immemorabili, cuius speciale est, ut de
 initio non sit memoria, ut docet Cotta coram Bich.
 Decis. 520. n. 17. coram Danozzo Jun. decis. 791. n. 3, et
 in recens. par. 7. decis. 35. n. 8, et in Bononien. Jurispr.
 tronatus de Risterijs 31. Januarij, 1695. §. Aut. Enim coram
 C. P. D. meo Lio, et in Romana Reintegrationis Primogeni-
 turg. 13. Junij, 1696. §. Quinimò coram C. P. D. meo Sancti-
 ta, vel quia Im. initium contrarium est probationis, quæ de-
 sumi conceditur ex ipsa Immemorabili, nam si dicta
 Statuta Ecclesie concedunt solum Decano Jurisdictionem
 cumulativam cum Archiep. ut per amplè fundatum est in
 10. *1ª Decisione super presidentia in Cloro §. Multoque minus,
 inde cum ad limites dictorum Statutorum, et non alia inno-
 ducta, et continuata presumatur possessio, omnino improba-
 bilis remaneat presensa consuetudo privata, ut in specie
 Cotta in recens. Decis. 542. n. 3, et seq. par. 4. som. et deci.
 29. n. 58. vertic. quando possessio par. 7. vel de eum quia
 ex deductis in Summario Capitali n. 70. circa fin. Liqueat
 Archiep. Tripalensem usque, et de anno 1606. Licet in
 Sacra Congreg. Concilij super presidentia Ludi intro-
 xisse, quod sane pariter repugnat asserte Immemorabili,
 cum inter cetera Substantialia illius requisita præcipuum
 sit,**

his, quod nunquam aliquid dictum, auditum, aut factum fuerit in contrarium, iuxta gloss. in cap. 1. verbo memoria de prescrip. in 6. cum alijs per Bos. in d. Parraconen Junid. Super remissionia 28. Junij pro. 8. Improbabilis in fine coram Meo.

De irrelevantes potremò sunt etiam quintus, et sextus articuli; Quintus quidem eo quod et si in eo contineatur, quod absente, uel impedito Decano Quor. delas Amisas, quoties est qualificatus cum Canonatu uel portione presideat et iubeat in Coro, et Decretia omnibus Ministris in eis, que respiciant ceremonias Coro, Decretia psalmodiam, aliasque functiones spirituales, hoc tamen minimè articulat in casu, quo in Coro inseruientia Archiepiscopus. Sextus uero, quo mediante Canonici probant in eadem, quod ^{ma} die Venens cuiuslibet mensis congregatur Capitulum ad tractandum circa ea, que concernunt cultum, diuinum, et providendum circa excessus in Coro, uel Decretia commisos, quodque mulctas impostas per Decanum, uel in eius absentia per Dignitatem sequentem remittitur, condonatur, aut minuitur, uel confirmatur a Capto, absque eo, quod Archiepiscopus in eis se intromittat, non tangit puresum controuersis, cadentis quando idem Archiepiscopus est presens in Capto, sed solum probas auctoritatem Decani ipso absente, quo in casu non controuersis, quod ipse Decanus tanquam prima Dignitas post Pontificalem, et capat numerale Capitali presideat in illis, ordinet, et executioni demandet ex traditione per Crecoper. Lucubra. Canon. lib. 4. n. 2. Anguan. de leg. lib. 2. controuers. 4. n. 4. et seqq. Vener. in Exam. Episcop. lib. 4. cap. 19. n. 2. et seqq. et articulo expresso examinato Cota in Denslusen Jurisdictionis 28. Januarij 1697 § penult. et ultimo coram Meo. meo Lio.

Quibus sic firmatio non obstat, quod uersemur in causa prophanam, in qua quemadmodum regulariter etiam sine fumo sole remissionia in qualibet inuassia concedi, ita

13. in præsenti nullatenus deneganda sit, dum conuenit fumus
 materiae articulatae ex deductis datis in Summ^o. Capituli (n° 2
 et seqq), quia conclusio locum non habet quando articuli presen-
 ti irrelevancia laborant, et probati ad exitum causae non
 conferunt, tunc enim, ut Partes minus defatigentur remissio
 etiam fumus conueniente semper solui denegari, ut alijs omittis ad-
 vertis Botwin d. Paraconen. Jurisdictionis super remissio d.
 Quamuis enim coram Al.

14. Minusque virget, quod Capitulum Cathedralis Medum per
 inmemorabilem, quae tribuit quemcumque meliorem titulum de
 Mundo ad notata. Card. de Luca de Benefic. disc. 32.
 n° 4. Botwin recens. d. 132. n° 2, par. 19, et in Seranden. fe-
 rialis 11. Abris 1699. d. Quae omnia coram B. P. D. meo Lancetta,
 et in his praeiis terminis per Bertrand. cons. 2. n° 7, et per tot.
 vol. 5. Pondus. De praeiens par. 2. cap. 45. n° 10, et quae. Benef.
 par. 1. cap. 62. n° 4. Bota. decis. 254. n° 17. par. 19. recens, sed
 etiam per ordinariam Consuetudinem valeat legitime praeiis.
 15. et Jurisdictione in Canonicos, aliosque Clericos etiam priuatis
 quoad Epum, ut est de praeiens in cap. Irrefragabili 13. d.
 Excepit de offic. Ord. ibique 666. n° 1. Soural. n° 3,
 et 6. Fagnan. n° 1, et seqq, et n° 7. P. Cayman. n° 2.
 et habetur ex iure Hispano leg. 3. tit. 6. par. 1. ibidemque he-
 gor. Lopez glori. d. et ex Sarau. de Admone. quae. 1. n° 60.
 et quae. 313. n° 27. Bertrand. d. cons. 2. sub n° 1. (Romas.
 in ves. et nou. Decis. discipl. par. 1. lib. 3. cap. 41. n° 6. Bota
 coram Mantie. decis. 296. n° 1, et in recens. Decis. 254.
 n° 18, et seq. par. 19. recens, et in Verolaren. Jurisdictione 6.
 february 1696. d. Ex dispositione confirmata 18. Junij eiusd. anni
 coram B. P. D. meo Lis. Prouis. de eor. Jurisdictione Capitulum
 Cathedralium Hispaniae obtinentur Fagnan. in d. cap. In-
 fragabilis n° 2. Romanis. d. cap. 42. n° 8. Bota. d. decis. 254.
 n° 19, et in alijs Regis Dopin. de Saer. polio. lib. 2. tit. 4.
 et Monotic. lib. 1. cap. ultim. Pondus. quae. Benef. d. cap.
 62. n° 2, et de praeiens par. 2. cap. 45. n° 10. Bota. decis. 715.
 par. 4. diuers.

Quandoquidem Sacrosancta Andentina Synodus in d.
 cap.

17. capitulis. et de reform. expressis derogat Consuetudine Con-
suetudin: tam ordinaria, quam Immemorebili, et facultatem
emendandi, et corrigendi Capitulum, illiusque personas Episcopo largitur
non obstante privilegio, Concordia, seu alio titulo, ut superius pre-
notatum est, et tradunt Feagnan. in d. cap. Irrefragabili. n. 9. et
20. ibique Sonral. n. 3. Romani d. cap. 41. n. 3. in fin., et m.
18. 7. ita ut Jurisdiction, quae ante d. Concilium ex Consuetudine, vel alio
ex jure erat privativa Capitalium Cathedralium, Eodem
illius vigore sit Simultanea, et cumulativa cum Episcopo ex de-
ductis per Sallemans. ad d. Concil. d. cap. 6. n. 23. ibidemque
Barbos. n. 15. Zarz. de benef. par. 3. cap. 2. n. 194. Evastian.
discept. for. cap. 154. n. 40. Sonral. ad reg. 8. Cancell. 8. 2. proem.
n. 21. Pondus. de presens. par. 2. cap. 45. n. 14. Rota coram
Put. Decis. 238. n. 2. lib. 2. coram Mansic. Decis. 180. n. 1.
et segg. et in recent. Decis. 254. n. 22. par. 19. et in d. Decisio
Super presidentia in Cloro. neque in aliquo ad fin.
- Haec autem ita se habentia, et si pro denegatione res
minoris exuberarent, certiora nihilominus addebant, ex
quo diligenter introspectis omnibus re, ex quibus a fructum
solum materiam articulatae emergere consende batur, neque
illum concurrere ad effectum probandi presupositionem Immemore-
vabilem presidendi privativae ff. Decanum comprehensum fuit. Prae-
statio siquidem Secretarij Capital. deponens de antiqua Eubi
Jurisdictione signanter in Capitulo annali Mercurij Sancti,
in quo intervenire solet Archiepiscopus, utraque tamquam facta
ab uno ex Ministris eiudem Capitali nullam probationem
facere potest Rota coram Ludovico. Decis. 340. ibique Bodden.
n. 14. et in recent. par. 20. Decis. 211. n. 26. et par. 16. Decis.
224. n. 4. et par. 18. et m. 2. Decis. 671. n. 15. non concludit, quod
quando idem Archiepiscopus insensu suo presidere impeditus fuerit à
Decano, et ipse acquieverit, proat fore necessarium ad glor.
in l. qui Laminibus ff. de Servit. urb. praed. Rota Decis. 53.
n. 26. coram Zarz. Decis. 265. n. 36. et 37. par. 5. Decis. 242.
n. 8. par. 11. et Decis. 97. n. 11. p. 13. acc. Mulez, verò im-
posita per Decanum, siue Presidentem Cloro in praesentia
- 19.
- 20.

21. Archiepi probant solum Jurisdictionem correctionalem Capituli, quae non impugnatur ab Archiepiscopo, sed non excludunt cumulativam praecipuam, quae vigore Concilij Tridentini eidem competeat, ut obiecto respondet Pontif. quaeq. benef. cap. 62. n. 10. et 11. et de extero praedicti actus referri possunt ad tempus, et casus, in quibus Archiepi pro tempore moluerunt exercere propriam Jurisdictionem cum ex eisdem actibus pariter non constet, quod ipsi impediri fuerint illam exercere, et impedimento suo acquieverint.

22. Ne maior fumus deduci valeat ex dictis statutis fundamentalibus Ecclesiae Hispanicae, quia illa ut alibi dictum fuit non tribuunt Decano privativam Jurisdictionem ex clausa Archiepi, et quando etiam illam tribuerent, sublata tamen censeretur ab eodem Concilio Tridentino, quod non solum derogat Inmemorabili Consuetudini, sed etiam privilegij etiam ex fundatione competentibus, ut alias respondit sacra Congregatio Concilij in decretis relatis per Sar. de benef. par. 3. cap. 2. n. 223. et 229. Sallemare ad d. Concil. d. cap. 6. n. 29. et seqq. ibique Barbosa. n. 3. Saravia de Advan. c. 2. quaeq. 25. n. 19. Signarelli. consult. 20. et 21. Bobad. 215. n. 4. par. 4. Divers. et in d. Derlusen. Junio. 28.

23. Januarij 1697. S. In quibus coram B. P. D. meo Pis. Ne contrarium firmat Romasini. in vet. et nov. discipl. par. 1. lib. 3. cap. 41. n. 3. vers. iniquo vulis animo ex ad. allegatus, quia non traiecit articulum, an per Concilium sublatum sit statusum fundamentale, sed tantum addit rationes, quare Dnus Bernardus non impugnavit Capitularia exemptio- nes, quae quidem rationibus licet exemptiones praed. iustificare valeant in sua origine, eas tamen non praeservant post Decretum d. sacri Concilij quod d. privativam Jurisdictionem excluso Episcopo; sicuti meo obstat decisio in Valentina Jurisdictionis 24. febraarij 1698. S. absque eo, quod coram B. P. D. meo Pado, quatenus firmat, quod statusa in limi- me fundationis edita semper censeantur praeservata, quonia ibi agebatur de conditione exemptionis apposita per Archie-

piscopus

episcopum Valentinum in fundatione cuiusdam collegij vigore
 amplissimi facultatis sibi concessis per san. mo. Clemen. octava-
 rum condendi. Leges etiam non conformes dispositioni Sacri Con-
 cilij Andensis, ut innuit eadem decisio in d. S. adique eo, quod.

24. Nilque proinde refert Confirmatio dictorum Statutorum facta
 per Juliam II. et juramentum ipsius Archiepiscopi, quod se obtine-
 rit Statuta, et Consuetudines dictae Ecclesiae observare; Nam dicta
 confirmatio non tribuit Jus novum dictis Statutis, sed solum illis
 robur addit, manentibus in reliquis in eorundem terminis, et statu
 ex Dep. in cap. 2, et 2. de confirm. unil. vel unil. l. 1. et quia ff.
 de iuradict. omni. iudicium l. Aurelius d. Notamento ff. de liber.
 leg. Mendic. cons. 75. n. 32. ast. 1. Bota coram Mantie.
 Decis. 4. n. 11, et in recent. Decis. 106. n. 23. par. 6, et Decis. pag.
 n. 15. p. 19. Juramentum vero de illis observandis intelligendum
 esse iuxta terminos principalis obligationis, quatenus nempe im-
 portent cumulativam Jurisdictionem cum Archiepiscopo, et cum istius
 25. jurisdictione, cum dictum Juramentum eandem obligationem non
 augeat, sed simpliciter addat vinculum religionis ad Dep. in cap.
 Quomodo de iurejur. l. ult. ff. de consens. pecun. Piraguelb.
 in l. si unquam n. 160. C. de reuoc. donat. Couarr. in cap. Quam-
 vis factum par. 1. d. S. n. 10. de pact. lib. 6. Bota coram
 Mantie. Decis. 339. n. 5. et in recent. Decis. 11. n. 11, et Decis.
 27. n. 16. par. 7. nec a releuas, quod Archiepiscopus iuraverit insimul
 26. observare Consuetudines Ecclesiae, quia cum illis, expresse aduersent.
 dispositioni Sacri Concilij Andensis In d. Sess. 15. cap. 6. de refor.
 juramentum super illarum observantia emissum non substat.
 ad firmata in iunctis per Bota coram Mantie. Decis. 40. n. 6, et
 Reg. et Decis. 52. n. 7, et per tot, et in Sarraconen. Jurisdictionis
 15. May. prog. d. Unde propterea in fin. coram Me.

Pariformiter nec sumus deduci valet ex antiquo mandato de
 manutenendo cum excothorialibus per Sacram Botam relaxatis,
 quia in illa causa agebatur de iure mitterandi per Capitulum, mul-
 ctas inflictas a Decano, seu Presidense Ceteri contra Dignitates, Ca-
 nonicos, Portionarios, aliosque Beneficiatos, et personas dictae
 Ecclesiae, et controuertit non erat cum Archiepiscopo, sed in eor.
 Capitulum, et Decanum nec in d. mandato continetur, quod ius

moderandi, seu reformandi praedictas penas spectaret privative
 27. ad Capitulum exelato ipso Archiepiscopo, unde illud nullatenus suffra-
 gari valet ad causam praesentem, tanquam diversum, et emanatum
 ad alios effectus, et inter diversas personas, ut procedenti observat
 Nota in decisione Super praesidentia in Coro S. final.

Neque est cur allegari valeat dubietas arcticali, an praecipua
 verum agendarum auctoritas Episcopi praeservata in Concilio Siden-
 tino ob stare valeat praesidentia privativa, in Coro, et Capitulo,
 quam sibi Decanus, et Canonici competere asserunt ex consuetudi-
 ne, et Statutis, ut inde d. Solo articulo dubietas sufficere de-
 beat ad effectum obtinendi remissionem ex deductis ff. Ros. d.
 28. sp. n. A. coram vobis, et in ceteris par. 16. decis. 330. n. 4., et
 seqq.

29. Nam cum dictus articulus sum per reiterata decreta sa-
 craram Congregationum Concilij, et Rituum, sum etiam per
 plures sacras, et alias decisiones jam reperiatur decisus, nullomodo
 hodie dici valet dubius ex firmatis per Ros. in Romana, seu
 Primana successione 16. Januarij 1696. S. Ita pariter in fine
 coram B. P. D. meo Priolo, et g. Ambrosio 1697. S. Romae in arce cor-
 ram B. P. D. meo Maso.

Neque dubietas elici valet ex eo, quod in disputatione Sabi-
 ta usque de anno 1606. in Sacra Congreg^{ne} Concilij ad in-
 stantiam Cardinalis Alvaro de Suenara tunc temporis Archie-
 piscopi Hispaniensis super iure praesidentis in Capitulo per Cordey
 et eiusdem Conciliaris decreti a deo pnto, nulla fuerit capta
 absolutio ad rescipsum, quod stricte scriberent Advocati. Quo-
 niam tunc Archiepiscopus contendebat ipse solus exercere dum
 esset praesens in Coro, et Capitulo Jurisdictionem privativam quoad
 Decanum, ut constat ex dubio disputato in ead. Sacra Congreg^{ne}
 Sum^{mo} Capitulo n. 8. Unde in eodem mirum si sacra Congregatio
 30. Ordinaudavit, quod stricte scriberetur super d. articulo, dum
 in casu illo dubitari valde poterat de praesentione Archiepiscopi,
 Stantem, quod Concilium Sidentinum concedit Episcopis in capi-
 tulo exempta solam cumulativam Jurisdictionem cum ipsis capi-
 tulis, non privativam, ut firmat Nota decis. 254. n. 21. et
 seq. par. 19. ceteris quod tamen dubium, cadere ne ubi quam

potest in presenti, cum Archiepiscopus Rodici possidet solam Jurisdictionem cumulatam cum Decano, vel alio Capitulari illius figure gerente.

31. Multoque minus dubitas aliquando potest, ex quo Sac. Concilium exferis in rebus jurisdictione, et potestatem Capitulis Ecclesiarum Cathedralium, prout ad nos data, Valenzuel. cons. 184. n. 48. Saravia de Adianet. quæst. 33. n. 35, et seq. Vener. in exam. Episcop. cap. 29. n. 26. Bona coram Mantie. decis. 100. n. 5. Quandoquidem Jurisdictione per Concilium Capitulis prout servata intelligitur, in alijs rebus, quam in Supra ibidem factis. Episcoporum dispositis, ut mones Vener. in d. cap. 29. n. 26, et eadem verba illa Concilij ibi = exferis autem in rebus que firmans regulam in contrarium in rebus jam exceptuatis sp. d. cons. 55. n. 18, et seq. lib. 7. Bona decis. 9. n. 16. par. 19. nec unde cum jam prædenter Episcopis concessa fuerit Jurisdictione, et potestas corrigendi Capitulares, et præcipua omnium rerum agendarum in Choro, et Capitulo auctoritas, non potest Capitulum ab his excludere Archiepiscum, ex quo illi in ceteris rebus præservata sit Jurisdictione, et potestas, sique, competis, ut tradit Barbo. ad d. Concil. d. cap. 6. n. 50, ubi quod prædicta verba exferis autem in rebus non debent intelligi de Jurisdictione criminali jam concessa Episcopis, sed de civili si competis Capitulo, nisi aliquando Concilium se ipsum videatur in continendi voluisse corrigere, ac firmat Bona coram Mantie. decis. 180. n. 5.

32. Demum nec dubius dici potest articulus ex quo Capitulum non controuertat Archiepiscopo primam Sedem, et locum dignitatem, maioremque præminentiam in omnibus que pertinet ad suam dignitatem, et Jurisdictione quoad maiora, sed solum ostendat privatam præsentiam Chori, et domesticam Jurisdictione correctionalem in suis Capitulares, aliasque personas Ecclesie, que potest esse compatibilis cum præminentia, et præcipua auctoritate seu debita Archiepiscopo ex traditis per Romanin. in uet. et nou. Eccl. discipl. par. 1. lib. 3. cap. 11. n. 3. vers. non possunt locor. De re beneficiar. lib. 2. quæst. 16. a. n. 35, 47, et 57, cum seqq. et præcipue n. 70, et 88. Bona coram Pamplil. decis. 227.

- coram Bald. Decis. 121. et coram Dunozett. Sen. Decis. 17, et
 28. Nam verba Concilij non restringunt ad primam Sedem, et
 Locum digniorem, quem Episcopi elegerint, cuiusque ad eam tan-
 tum, quae respiciunt dignitatem Archiepiscopalem, et Jurisdic-
 tionem contentiosam, sed comprehendunt etiam Jurisdictionem correptio-
 nalem in Capitulares, et Beneficiarios delinquentes in Choro, et
 Ecclesia, cum loquuntur absolute in omnibus casibus, et deli-
 ctis, et concedant Episcopo praeiuram auctoritatem in omnibus rebus
 agendis in Choro, et Capitulo, ut respondit Botta in Vertusen.
 Jurisdictionis 28. Januarij 1697 S. firm. et firmat Decisio sup-
 praedicta in Choro S. quemadmodum. Nec refragantibus aucto-
 ritates in obiecto allegatae, nam Romanis non loquitur
 quando Episcopus est praesens in Choro; contra vero, et Decisiones Sacrae
 Botta dicunt solum non esse incompatible, quod antiquior Cano-
 nicus in absentia Decani, et Cantoris preferatur dignitatibus in
 praesentia, et si illis debita sit praesentia, unde non applicantur
 praesentibus, nam firillaram casu consuetudo preferens
 antiquiorem Canonicum solum est compatible cum pre-
 sentia debita dignitatibus, quatenus non repugnat Jurisdic-
 tionem, ut habetur in d. Decis. 28. per tot. coram Dunozett. Sen.
 quod ita non est in praesentia casu, in quo cum consuetudo praesiden-
 tiaria sit per Decanum etiam quaedam exercitium Jurisdictionis
 correctionalis sit per Sacrum Concilium expresse derogata, utique
 eadem praesentia remanet semper incompatible cum praesentia,
 ac praeiuram auctoritatem in omnibus rebus agendis Archiepiscopo debita.
 Tertia Pars in acerrimo Choro adiecto auditu, omnibus
 quae DD. Suffraganeis stabilita sunt.

Romanae Locorum Montium
 Ven. 2. Julij 1700 —

Argumentum

Fundi dotalis permittitur, ut sustineatur requiritur copulati-
 ve utilitas et consensus uxoris, qui non dicitur legitime
 praesentibus, quando illa in minori aetate degente non fuerant
 adhibiti proxiore idonei, vel illorum defectus non
 fuit deputatus jurator.

Sum.

Summarium

1. Relationi Periti standum est donec de errore adarguatur.
2. Inuectimenta fundi dotalis indicata nequeunt in praeiudicium uxoris subtrahi.
3. Fundi dotalis permutatio de una specie in aliam permittitur solum quando Mulieris utilitas concurrat.
4. Nec Sufficit illius consensus nisi d^a utilitas copulatiue concurrat.
5. Consensus praestitus permutati fundi dotalis per uxorem degentem in minori aetate est nullus si datus est non servatis Solemnitatibus.
6. Habentes inter se non possunt tanquam propiniores minoris Contractum authorizare.
7. In defectu aliorum Propinorum deputandus est per Iudicem Curator.
8. Non dicitur in bona fide, qui egit quod non debebat, eo quod facere debebat, et poterat, praetermisit.
9. Mandatum Procuratoris factum ab uxore pro alienatione fundi non probat, quod pretium rei alienatae ad eius manum deuenit, dum illud tradi potuit ad maiorem cautelam Emptori.

Decisio CCXXII.

Subiectis Eodiem nouo examini fundamentis decisionis editae coram Meo sub die 5. Februarij prox^{ima}, non essit a quo Patres persistendum esse in resolutis; Praesupposito enim, quod Marcio teneatur de pretio centum sexaginta septem loco cum Montium, quae in fundo dotali uxoris deficient, exacta rationem reddere in Summa^{rum} 1800. rs. ad eius manus perventura iuxta relationem Periti, cui donec in contrarium de errore doceatur omnino standum est glori. in L. item si unus §. principaliter verb. Autoritati in fin. ff. de recept. arbit. Bot. recent. decis. 268. n. 5. et seqq. par. 18. cum alijs in Eugubina Notis 21. Februarij 1698. §. Cum enim coram Meo, nec Eodiem pariter pro effectu additionis rationis eidem Suffragari

visa est exceptio Inuestimentorum, quae, sub anno 1772.
 fecine asseruit in tot centibus per Cambijs emptis ab Expediente,
 seu Primogenitura qm. Angeli de Maximis, nam cum eadem
 Inuestimenta sum ratione archissimi primogenialis fideicom.
 cui dicti census, ac Cambia obnoxia sunt, sum etiam ob inexi-
 gibilitatem nominum debitorum sine minus idonea, ac peni-
 tus intricata, nullatenus in praesudicium eiusdem Marchionis
 Substineri valent ad firmata in mea praeterita decisione S. cum nam-
 que, et seq.

Requereret, quod illorum pretium erogatum fuerit in ex-
 tinctionem debitorum praefatae Primogeniturae, quae, proinde in casu
 inexigibilitatis tenebatur alios effectus magis suos, ac idoneos
 pro Marchionis Indemnitate subrogare. Ultra quod enim nulli-
 bi lucusque apparet eandem Primogenituram ad eum esse soluendam,
 ut super alijs illius effectibus eadem Marchioni sua valeat prom-
 ptis indemnitate releuationem obtinere, hoc unum cursum sese
 offert, quod cum ipso ex hoc capite cogereb. nihilominus plures, ac
 diuersas vias suscipere, primitus scilicet excutiendo debitorum
 nomina, ac postmodum aduersus Primogenituram, posteriores se re-
 vertendo pro aliorum effectuum subrogatione, quemadmodum ex in-
 de negari neutiquam valet, quin dicta Inuestimenta sine valde
 eidem Mulieri praesudicialia, ita eum magis competum remaneat
 B. illa nequaquam Substineri posse, cum fundi dotalis per-
 mutatio de una specie in aliam tunc solum a Iure permis-
 sa sit quoties in uxoris utilitatem expleatur iuxta Dep.
 apertis in L. ita constante 27. Si = ita constante ~~et ibi~~
 Matrimonio permutari potest dotem dicimus si hoc Mulieri uti-
 lo sit, et in L. Matus Dardus 76. ibi = ut fundum idoneum
 ematur Gratian. Discept. for. cap. 435. n. 5. et 31. Capyc. latr.
 Decis. 19. n. 5. et seqq. Nota coram Bichis Decis. 151. n. 12.
 et seqq. et in recent. par. 26 Decis. 214. n. 22. et seqq.

Deficiente autem in specie dote Inuestimentis Marchionis
 re utilitate, perperam opponeretur, quod ipsa illorum confectione
 consensus praestiterit; Sum quia illorum ualiditate solus con-
 sensus non sufficit, nisi etiam uxoris utilitas copulatiue con-
 currat ad Dep. in L. si Mulier 21. in fine, et L. cum ma-
 ritus 29. ff. de pact. dotal. Barbosa. in L. 1. par. 5. n. 9.

H.

ff. Solut. Matrimon. Siurb. Ed. Consuetud. Menan. cap. 4. glon.
 p. ^{ma} n. 5. Rota coram Cocino Decis. 363. n. 8. et seq. coram
 Paol. Decis. 348. n. 13. et Decis. 363. n. 2. et seq. ubi n. 3.
 ampliat etiam si emptio facta fuisset nomine uxoris, et in recent.
 f. 9. Decis. 231. n. 11. et seq. et par. 18 Decis. 694. n. 3. cum
 etiam quia dictus consensus, ut potest praeiudicatus a Marchionis auctoritate
 in minori parte degente sine interventu duorum Proximiorum
 ex dispositione Statuti verbis ad actus validitatem omnino requi-
 sitis, habetur ac si nunquam datus fuisset ad mobilia. Fenon.
 ad d. Statutum cap. 151. lib. 9. n. 13. Rota coram Duran.
 Dec. 410. sub n. 6. et in rec. par. 14. Decis. 163. n. 9. ^{mo}

Quia dictam Solemnitatem supplere valeat interven-
 tus bon. mor. Canonici et Mutij Fratrum eiusdem Marchionis,
 nam cum isti principale interdicere haberent in contractu, ex quo
 agebatur de extinguendis debitis, pro quibus in solidum cum fidei-
 committente ceperiebantur obligati, non poterant tanquam pro-
 ximiores eandem contractum autorizare, ut ex Litera eiusd.
 Statuti in cap. 113. lib. 1. ibi = quorum non interdicere solum sed
 ad d. Statutum glon. 15. n. 11. et seq. Ad ad Gregor. Decis. 473.
 n. 23. Rota Decis. 230. n. 3. par. 14. recens. non etiam obstantes,
 quod alij proximiores non adessent, qui uellent, aut praesent in illo
 consensum interponere, quoniam in illorum defectu deputandus
 erat Marchionis Curator, qui eorum vices supplere, iuriumq.
 illius defensionem assumeret Gratian. Dilect. for. cap. 647.
 n. 6. Romat. Dec. 23. n. 47. Rota post Pacific. de Salu. in:
 ter Decis. 222. n. 3. et in recens. par. 14. d. Decis. 163. par. n. 3.

Res Marchio iuvare nullo modo potest vel ex quo Septem-
 tra Inuestimenta confecta fuerint ex pretio octuaginta
 locorum Montium, quae fuerunt ex Principis mandato ex tracta,
 vel ex bona fide, cum qua omnino cum uxore se gestis consentire
 debet; cum etenim dictum pretium incontrahebilitate ad eius
 manus pervenerit, exceptio exinde, quod illud proveniat ex locis
 Montium ex tractis operari nequit, quod Marchio valuerit illud
 in praedictum uxoris adeo inutiliter investire, quodque de eo non
 tenet hodie rationem reddere; Bona fides vero ex parte eius-
 dem Marchionis indigne excluditur, nam si ipse tanquam legalis

Administratio rei uxoris debebat illius securitatem totis
 viribus indagari, et de facto in licet investmentis poterat illi
 omnimodis consulere, implicando scilicet ^m. pretium in tot locis Mon-
 stium non vacabilem, et nihilominus voluit illud in effectibus inveni-
 cati, minusque idoneis studio investire, sequitur profecto, quod
 dum peregit, quod facere non debebat, et quod facere debebat, et
 poterat consulto omisit, nulla per ipsum bona, fidei procuratio va-
 leat allegari ad Reg. in l. Tutor qui reperitur ff. de Administr.
 Tutor. l. dolo ff. ad leg. falid. l. f. Procuratorem s. dolo ff.
 mandata. Nota decis. 71. n. 3. post Post. de Substanc.

Sublata ex his Investmentorum exceptione, quantum
 spectat ad relaxationem mandati. licet Domini in decisione,
 quae reciditur, censuerint illud decernendum esse pro $\text{fl} 12000$.
 et suspensa resolutione quoad reliqua $\text{fl} 6000$. quousque pro
 $\text{fl} 2000$ ducerit Marcius de asserto Investim. in tot bonis
 stabilibus, et respectu aliorum $\text{fl} 4000$. indicaverit, in quibus
 bonis eadem Summa fuerit erogata, Eodem tamen conuenerunt
 in sensu, quod dictum mandatum, praeferat relata $\text{fl} 12000$. et
 relaxandi pariter sit pro alijs $\text{fl} 4000$. quoniam cum mobilia ero-
 gationis eiusdem Summae, in obsequium praeterita resolutionis per
 Marcionem exhibita, nullatenus praeferat emptione localium
 mobilium pretiosorum, aut stabilium, ad quorum acquisitionem re-
 stricta est facultas distrahendi eadem $\text{fl} 4000$. in capitulis matu-
 rimonialibus Marcioni impartita, utique non docto de Legiti-
 ma ditionum pecuniarum erogatione, de hac Summa pariter, quae
 pro fundo dotali perpetuo destinata tenet Marcius ratione
 reddere, Mirantes de iure Dni, quod ipse ad praesens ludo
 erogationem diuacit, indicando nempe expensas mobilium,
 aliarumque exiguarum rerum, quae ex illarum qualitate debui-
 sent ex pecunijs Viri, non autem uxoris comparari, quando
 alias coram Decis. ingenui factus est praefata $\text{fl} 4000$. in tot
 localibus, et argentiis erogatis Summa. Eodierne responsis Marci.
 n. 2. Nec dictam Mandatum diminui potest ex eo, quod
 sex ex dictis locis Montium deficientibus alienata fue-
 rint

9. aint cum speciali Procury mandato eiusdem Marelionis; Quia
 expresse non probatur, quod illorum pretium ad ipsius manus de-
 venerit, ut quoniam cum id omne explicitum fuerit cum presen-
 tia, et consensu Marelionis videtur potius presumptio, quod illud
 pervenerit ad ipsum solum, eisdem. Propter mandatum potuerit per
 vicorem tradi ad maiorem cautelam, et securitatem Imperatoris
 Bald. in auct. R. qua Mulier n. 6. C. ad Vellejan. Dicit. De Brand.
 Dec. 274. n. 2. Nota coram Biddio d. 200. n. 23, et seqq.
 ubi Concordantes.

Et ita utraque.

Jaurinens. seu Verellen. Molendin.

Luno 2. Augusti 1700.

Argumento non indiget

Summarium

1. Attentata sunt quanto citius revocanda.
2. Novum opus nuntiari potest Mulieri, Puero, famu-
 lis, aliisque Domesticis, absente, et ignorante Domino.

Decisio CCXXIII.

Devoluta hac Causa ad votam ob appellationem
 per Carolum Josephum Ironam interpositam a decreto merè
 interlocutoris Reu^m. Nuntij Jaurinens. demandanti obtura-
 tionem Canalio tanquam attentate, et in spectum nuntiati-
 onis novi operis supra foueam intermediam Penimentorum Blan-
 zati, et Carpaneti per ipsum Ironam noviter constructi; Quamvis
 sub die 16. Januarij 1695. assumpta fuerit in sacro Tribunali
 particularis disputatio sup eisdem attentatis, et coram
 Bon. me. Emerip. prodiens rescriptum = videatur de bono ja-
re etiam ad effectum attentatorum, ac integrato nihilomi-
nis Causa, examine coram Me in Defuncti Collegi, Locum

Subrogato sub die 24. Maij prox^{ti} emanavit a resolutione boni
Juris Emi Abbatis simpliciter determinativa, absque eo,
quod aliquid dictum fuerit super eisdem attentatis, eorumq.
consequuntiva purgatione. Quapropter Domini me indecisa re-
maneat questio super qua unice per Ironam interposita fuit
appellatio, demandarunt omni in Eodierna relatione causarum,
ut ex sententia hac brevis decisione, una simul cum causis, ex-
peditio super bono jure, eorundem attentatorum purgatione de-
cernerent.

Quae siquidem visa fuerunt innegabilia, nam cum sub
diebus 3. octobris, ac 5. et 30. Novembris 1695. fuerit idem
Irona expressè indubitus, ne auderet in exp^{to} opere constructio:
ais Molendini ulterius progredi p^{nti} Summ^o D. Cardinalis N. 2°.
et process^o de partibus fol. 5. ante fol. 7ma, atque nequirit ex-
pos^{to} prefatum canale supra memoratum foueam construere, ni-
uisque aliquid in spectu dictarum Indubitionum innovare, sed
omnia per e^{um} gesta sunt attentata, et consequenter
1. purgationis remedio in pristinum quantumcunq. reducenda, ut
alijs relatis firmatum fuit in Cavallicen^o. Bannalitate
Furni sup^{er} attentatis 17. Maij prox^{ti}. Cum enim coram Me.

Nei refero, quod prefatae Indubitiones minimè fuerint
eidem Ironae personaliter intimatae, sed solum per Executo-
res presentatae extiterint curiam eius Arcilly. Quoniam
ultra quod id solum procedit respectu primae, et secundae ex pre-
fatis Indubitionibus, cum posterior fuerit eidem Ironae perso-
naliter executae D. process^o. fol. 5. quolibet ulterius difficultas
cessat ex eo, quod, cum simus in novi operis nunciatione, indi-
bitio tenet, effectumque suum operatur, tametsi fuerit Mu-
lieri, puero, famulis, alijsque Domesticis personis absente, et igno-
rante Domini executae iuxta Literalem Recept. in L. 5. §. nuncia-
tione ff. de oper. non nunciacion. Carpan^o ad Statut. Mediol. lib.
2. cap. 340. n°. 2. et seqq. Conciol. ad Statut. Lugub. lib. 2.
rubric. 70. n°. 2. Panimoll. decis. 11. ad not. 1. n°. 7. Nota in rec.

par. II. de cecis. Sc. m. f. m. et seq.
Et ita utraque.

Romana Censura
Lunz 10 Januarij 1701.

Argumentum

Dimittens Creditor em Censuram potest ex Juribus
cessis exigere fructus usque ad extinctionem, quos non in-
ducitur, nisi Creditor repositus sit in Libera facultate
reperendi sortem.

Summarium

1. Instans in statum, et locum Creditorio dimissi aequi-
ris omnia illius jura.
2. Cessionarius ex Juribus cadentibus potest fructus Censuræ
usque ad illius extinctionem exigere.
3. Iudex censetur procedisse iuxta tenorem Insti obligatoris
4. Ut census exortetio inducatur requiritur quod media inter-
segregatione, ac deposito sortis, Creditor reponatur in liber-
tate illum reperendi.
5. Solutio tanquam quid faciess concludentur probanda.
6. Ratificatio operatur, quod omnia gesta per Censuram sine
mandato, haberi debeant, ac si ab ipso Principali fuerent facta.

Decisio CCXXIV.

De eisdem fundamentis, cum quibus sub die 7ma Julij
1699. resolutum fuit exequendum esse mandatum a B. H. pelap:
tum favore Comitis Ferdinandi Montemartè de Cortaria pro
L. Bido. in causam sortis Censuræ, aliis favore Comitis Francise
Marescotti impotiri, ac pro elijs ^{et} B. B. pro fructibus eisdem

Census per ipsum Solvitur, ac respectu ad eius fauorem decur-
 sis, persistitum, Eodem fuit in decisis. Respectu Sigardem ad sortem,
 et fructus decursos, usque ad mensem Octobris 1698, cum Comes
 tanquam fideiussor coactus fuerit Soluere Comiti Alexandro Capiz-
 ucceris eiusdem Comitis Francisci Expedi^{ta} 3545, ut patet ex
 confessione eiusdem Creditoris dimitti, firmum exinde remanet, quod
 sicuti pro d. Summa eidem Capizucceris si ageret mandati executio
 1. minime foret retardanda, ita impediri nec valet Comiti Ferdin-
 ando, qui omnia eius jura acquisiuit, ut firmas Robas in deci-
 siones, quae reuidentur d. Appellantibus, et in Lisuren^{is} Associa-
 tionis s. Martij 1700. d. fin. coram Me.

Quo vero ad alios fructus post factam dimissionem Successi-
 ue decursos eidem mandati executio, nec valet eidem dene-
 2. gari, quia illos ex iurium cessionibus facta a creditore dimisso
 ipse Comes fideiussor usque ad effectiuam census exinctionem
 valet Licite, ac Legitime exigere ad Lex. in l. fideiussor ff. de
 Contrah. pignor. Felician^{is} de cens. tom. 2. lib. 3. cap. 2. n. 10,
 et 18. Olea de cess. iur. tit. 5. qu. 2. n. 3, et seq. Cum alijs
 in d. preferita Decisione d. Quin^{is} obstat in fine.

Neque obstat visa sunt ea, quae per D. de Iustis
 nianis adducta fuerunt in memoriali pro noua audientia;
 Non quidem, quod H. minime potuerit mandatum relaxare pro
 sorte eiusdem census qui est de sui natura irrepitibilis. Quo-
 niam dicti mandati relaxatio respicit tantummodo effectum de-
 ponendi sortem, donec sit prestita fideiussio promissa a Carolo Dale-
 cio principali Census Impostione, non obstante, quod in illo id non
 Legatur expressum, quia cum instrumentum in actis productum eius
 obligationem reuera in se continens, id sufficit, ut censeatur
 3. Iudicem iuxta illorum tenorem processisse, et ut mandatum
 secundum Iuris dispositionem subsineatur ad firmam per Rob.
 coram Cerro d. 46. n. 5, et in Romana Dotis super restitutione, quod
 reuocata 9. Junij 1694. d. quod enim attinet coram B. L. D. meo Ma-
 60-

Minusque relevat obiectum, quod ob distractionem fundi
 censui scienter, et citato Comite Ferdinando seu am in Cong.
 Baro:

Baronum de anno 1692. Censu ex fundi deficiencia remanserit
 in fructiferus. Cum namque ad hunc effectum requireretur, quod
 Adiudicarij deponerent sortem principalem cum fructibus, et credi-
 torem interpellarent ad accipiendum, iuxta praxim in Curia consisti-
 mam, utique cum D. de Justinianis in utroque defecimus, quia
 nec depositarunt pecuniam, nec Comitem Capizucelium tunc
 temporis creditorem interpellarunt, sola vendita fundi per di-
 ctam Congregationem expleta nequit exinctionem census ope-
 rari, cum ad illam inducendam creditor ex diebus duabus actibus
 necessariis promittendis, poni debeat in Libera, et facultate repo-
 nendi sortem, ut de stylo Romano Curie, ac eiusdem Congreg.
 tradit Card. de Luca de fruct. ad Bull. Baron. disc. 81. n. 6.
 utque ad 9, et generaliter firmat Bona in Romana census 3.
 May 1692. S. attamen coram B. P. meo Pis.

Neque urget denique quod ab anno 1669. usque ad annum
 1606. superuixerit Petrus Alphonus fundi centum pro se pro,
 qui potius fructus census persoluit; Nam solutio, quae tamquam
 quid facti deberet plene, ac concludentissime probari ad sept.
 in L. quingenta ff. de prob. Palm. nep alleg. 69. n. 1. S. Conciol.
 alleg. 8. n. 5. et seqq. Bona coram Cerro decis. 412. n. 8. exclusas pe-
 manet ex Instram. exhibito in preterito Summ. n. 3. ; Cum
 enim ab eo resultet, quod de anno 1678. Capizucelius exequi
 fecit mandata contra Carolam Duleiam, et M. Petrum Al-
 phonsum relata super censu animalibus in Castro Corberis,
 quodque ad evitandas ulterius exactiones Comes Ferdinandus
 dux promissis uti principalis, et insolidum fructus d. An fus decur-
 sos, et decurrendos persolvere, prout ex post ad eundem Capizucelium
 diu instantiam fuerunt contra ipsum relata mandata d.
 Summario n. 4. et disactivis patet dictorum fructuum solutio-
 nem non a preterito Petro Alphonso. Sed a Comite Ferdinando
 fuine expletam. Hoc rursus ad euidensiam comprobante fu-
 penus relata confessione Comitis Capizucelii, quae, etsi emissa fuerit
 a Procuratore speciale mandatum non habente, cum tamen om-
 nia per ipsum gesta fuerint ab eodem Comite expressis ratificata,
 censei debet acti ad ipsos fuinet emina iuxta sept. in cap. na-
 tidivisionem de req. jur. Borden. colluct. Legel. 19. n. 22.

tom. 1. cum alijs in Hiscalana Dotis 25. Junij 1700. S. finali
coram Me.

Decisa Comite Ferdinando tantum informante resoluta fuit.

Romanae Secretariatus Apostolici

Ven. 14. Januarij 1701.

Argumentum

Venditor non solum tenetur Emptori evictionem prestare,
sed illum etiam liberare a molestijs siue iustis, siue
iniustis, nec valet se excipere eo, quod Emptor non ignoraverit
aut qualitate rei venditae, nisi ostendat illius scientiam
certam, et in specie, quodque ipse eandem aut qualitatem
expresserit.

Summarium

1. Res iudicata vincitur ex omni appellatione intra decennium.
2. Restitutio in integrum non datur non consistit de lesione.
3. Cessionarius alicuius Hereditatis acquirit illius jura tam
activa, quam passiva.
4. Inanes circuitus semper evitandi sunt.
5. Venditor non solum tenetur de evictione adversus Emptorem
spoliatum.
6. Sed etiam illum a quacumque molestia liberare.
7. Emptor sciens rem iudicatam venditam alicui periculo ob-
noxiam non potest agere de evictione nisi si per speciale
pactum precaverit.
8. Declaratur scientia debet esse certa, et in specie, cum
non sufficiat in genere, nec quod Emptor valuerit de quali-
tate rei dubitare, et n. 11.
9. Secretariatus Apostolici erant officia libera, et tran-
sitoria ad quoscumque.
10. Venditor nisi exprimat qualitatem rei venditae, tenetur
semper de evictione.
11. Ut effectum liberationis a molestijs sufficiat Emptori illas
ostendere adque eo, quod tenentur de illarum iustitia docere.

Decisio

Respondent DD. constare de eo iudicata, non autem
 de causis reiterationis in integram; Cum etenim a Sententia. Cmi
 D. mei Decani nulla fuerit per Dnam Principem Barberinam
 2. intra Decennium interposita appellatio, nulli dubium est, quin
 causa in iudicatum transierit et deductis per Cos. coram
 Bich. Decis. 547. m. 3. coram Cels. Decis. 262. m. 7. et coram Corr.
 Decis. 547. m. 3. mo, nec locus est in integram restitutioni, cum ob
 dictam Sententiam ualidas em, et iustitiam retinet quolibet lapsis
 2. sine qua petita restitutio non datur ad Sept. in l. unica ff.
 nec Lic. pers. proude. Cota Decis. 293. m. 2. par. 18. accens. et in
 Romana fideicommissi Mutij de Bubalo 18. Junij 1697. S. quan.
 ad idem coram Me.

Quia ualidas ex resolutione actorum emergens impugnar:
 valeat et defectu qualitat. Expediaria clar. me. Card. Fran.
 Barberini in persona memorati D. Principis, ex quo in illius testa:
 mento Legatus instituitur Episcopus Moniales s. Mariae Providentis,
 Terrae Phaz. Quia cum dictos Moniales successiuo per vicam
 eandem transactionis ceperint, et relaxauerint eidem Principi:
 iud. administrationis totiusque fideicommissi, ipsi dumtaxat reuer:
 uata annua prestatione cum 1800. pro manutentione Monasterij
 Summaris m. 8. inde consequitur acti fuisse aduersus illum tam:
 3. quam Expedem pronunciatum, tam quia per dictam ceptionem omnia
 iura Expediatis tam activa, quam passiva in ipsum Principem di:
 cuntur translata ad tradita per Surd. cont. 22. m. 16. et seqq.
 B.P.D. Andalo. de commerc. es mere. dic. 40. m. 27. Cota Decis. 187.
 m. 10. 12. et seqq. post Reced. de oblig. Camer. tam etiam quia si
 iudicium fuit aduersus Moniales antedictas promissum, ipse
 statim vigore precibus, concordie, habuissent regressum contra D.
 Principem, uti possessorem omnium bonorum Expediariarum pro
 Liberatione a molestijs, inde bene potuit Julius Cesar ad ea
 4. viagere aduersus dictum Principem ad euicandos inanes cir:
 cuitus, quos semper remouendos esse firmat Cos. in Puscilana
 fideicom. l. 1. m. 1. 1687. S. fin. coram clar. me. Card. Caecia,
 et 23. Junij, 1698. S. eundem coram B.P.D. meo Lancera.

- Iustitia uero nec ualuit in dubium reuocari, ut potè luculenter
 emicans ex eo, quod secus suppressione Secretariatus. De quo agitur
 cum nullum fuerit à Bev. Camera Ap^{ca}. restitutum pretium
 S. *Fr. Pamphilio*, ac Capitalis S. *Justitij* illius ultimi possessoribus, ex
 quo clar. meo Card. *Francisco Barberino* fuerat originaliter titulo
Lueratius acquisitus, utique eodem modo, quo memorati *Princeps Pam-*
philius, et *Capitalum* pro eisdem pretij. refusione actione direxerunt
 contra *Impeditatem Francisci Votalare*, qui in illo Secretariatus di-
 straxerat, ualeo *Julius Cesar* illius *Espre* pro liberatione à molestijs
 agere aduersus *Impeditatem* prefati *Cardinalis*, qui illum titulo oneroso
 eidem *Francisco* assignauerat, ex regula, quod venditor non solum
 tenetur de eiectione aduersus *Impeditatem* spoliatum ad *Leg. in L.*
 non dubitatur C. *de eicco*. quem in casu prefato expendunt *B. D. D.*
 meus *Ansaldo*. *de commert.* et *mercator*. disc. 60. n. 24. Nota in
 alia *Romana Secretariatus Apostolici* 6. *Aprilis* 1693. S. Cum enim
 coram *bo. meo Benincasa*, et *co. Junij* 1696. S. *De* enim coram *B. D. D.*
 6. meo *Caprara*, sed rursus illum à quacumque molestia liberare, ac de-
 fendere ex adductis *Bo. in decis*. 572. n. 3. et seq. par. 18. *de*.
 cum alijs in *decisione* huius Cause edita coram *Bo. D. meo* *Deano*
 3. *Februarij* Superioris anni S. *Quamobrem*.
 Nec refragatur, quod *Francisco* innotesceret possibili-
 tas suppressionis istius Collegij Secretariatum tamquam pendentiã
 voluntate Pontificis, ideoque cum minime sibi per speciale pactum
 preauerit, nequeat illius *Espre* contra *Impeditatem* *Cardinalis* agere
 pro liberatione à molestijs, cum eius *Hudon* id totum impetrandu
 sit ad *Leg. in L. unica* C. *de impo. luerat*. *descrip. lib. 10.*
 8. cum quia in hac materia mei *Scientia* in genere, nec quod *Impo. va-*
luerit de qualitate rei dubitare suffragari ualeo assignanti
 quominus teneatur de eiectione respectu restitutionis simplicis
 pretij, ut respondendo obiecto tradit *B. D. D. meus Ansaldo* in d.
disc. 60. n. 38. Nam etiam quia *Franciscus* probabiliter crede-
 re potuit contra sine super eo omnino libera, dum ex dispositione
 Summi Pontificis *Innocentij VIII.* in eius *Constitutione* impetrata in
 9. *Bullar. nou. romo* 1. *consort.* 20. *Quo* officia sunt libera, ac
 transitoria ad quocumque, et induunt naturam aliorum *Contra-*
ctuum ut ex verbis eiusdem *Bulle* precedentè animaduertis *Art.*
in d. Romana Secretariatus Apostolici 6. *Aprilis* 1693. S. *P.*
 quia

- quia coram bon. me. Benincasa; Cum demum quia cum in
 10. actu resignationis non fuerit satisfacta qualitas possessionis istius
 Secretariatus, quod videlicet ille à Cardinali detineretur ex causa
 Donationis, proinde quod ob id Benignarius nequiverit melius de
 implicatione propria pecunie, consulere, neque sane resignans sed
 illius Episcopi sub precepto prohibitis suppressionis effectum ejectionis
 evadere, ut prosequitur idem B. P. meus Ansaldo. dies. disc. 60. n.
 36. et 38. vers. et ob id, et firmat Bossavin Romana Pecuniaria
 7a. Junij 1696. S. minus elevat coram cl. me. Card. Maurizio, ad
 12. namque acquiritur, quod Franciscus expressè seivenerit se nulliter con-
 orare, ut eius Episcopi opponi valeat, quod illius Auditor sciens
 cuiusmodi periculum, illique se exponere ad lens ejectionis benefi-
 cium amiserit, ut eidem fieri verbis respondit Bossavin d. Rom.
 Secretarius Apostolici Julij 1693. S. finali coram bon. me.
 Benincasa.

- Postulante etiam pro Coronide, quod dum molestiae Julii
 Cesari de facto illatae sunt cum geminis sententijs condemnato-
 rijs, de quibus in d. Summ. n. 5. utique h. D. Princeps conven-
 dit incompetenciam ejectionis sustinere, senesq. in se licentia stu-
 mere cum D. Principe Pamplili, et Capitulo S. Cistercijs; Sed in te-
 12. rim nequis à liberatione dictarum molestiarum se eximere, cu-
 Empiori ad hunc effectum sufficiat illarum existentiam osten-
 dere, atque eo, quod senatur docere, an ille sint iustae, vel iniustae,
 ut firmat Bossa coram San. me. Alex. 8. Decis. 74. n. 2. et
 in decisione cuius causa coram Beu. me. D. meo Decano 8. ad cuius.

Quia

Quibina Pecuniaria

Veneris 21. Januarij 1701.

Argumentum

satis deducitur ex Summaris

Summarium

1. Calculus in actis productus non potest amplius q. Partem
 producentem impugnari.
2. Referens sine relato non attenditur.

3. Solutio excluditur ubi illam allegans se debitorem declarauit.
 Vel continuauit Soluere fructus n° 5.
 4. Calculi erronei non possunt per formam Solidationis imponere.
 6. Cedens censum, et postea illum reuocando tenetur Soluere
 fructus Censuaris loco damnorum, et interesse.
 7. Accollans censum tenetur illius fructus Soluere, illosque non so-
 lutos Debitori principali restituere.

Decisio C. C. XXVI.

Frater de Ugolinis, occasione Matrimonij, Anno 1637.
 contracti inter Horatium de Fonte, et Magdalenam eius soror-
 em in Caasam Dotis Soluere promiserunt eidem Horatio Scuta
 bismille, iuxta alia quingenta eodem tempore exbersata; Pro satis-
 factione tamen dicta quantitatibus, eiusque fructuum usque ad
 Annum 1638. decursorum, Anno 1641. amicitia bene conuene-
 runt insolutum tradere cum Pacto Redimendi in frai Decennium
 quoddam Pradium in vocabulo S. Laurentij, de Borano proscutij
 1500., necnon geminos Census Cedere, alterum nempe Scutorum
 biscentum contra Angelum Casettum, et alterum Scutorum Decen-
 tum debitum à Federico, alijsque de Zelonijs, et reliquatam in
 Pecunia numerata persoluere; Cum autem Curiamdi Conuentio
 effectum sortita non fuerit, nisi quoad dictum Pradium S. Laurentij
 de Borano, et Centum ^{ru} 200. Idcirco promiserunt Cedere alium
 Censum Similij Summe, alterumque in Ter accollare, in sorte ^{ru}
 500. quo Horatius grauatus reperiebatur fauore Antiochis Bis-
 cacciansis. Quia uero ista Promissio, neque fuit adimpleta, cum
 prior Censu ab eisdem de Ugolinis ad eorum commodum fuerit
 reuocandus, et pro secundis ab Anno 1662. fructus amplius so-
 luti non fuerint; Propterea Scipio, et Rolytus à Fonte dictorum
 Horatij, et Magdalens, filij, iudicialiter insteterunt pro con-
 catione eorum Crediti Quocirca R. P. D. meus Lancetta alias
 Ab. Locum tenens mandatum relaxauit proscatis 800. debitorij pro
 sorte, et fructibus dictis, Dotis una cum fructibus Censuum Censuarum
 Anno 1641. decursis, et non solutis, remanentibus tamen istis
 Censibus ad commodum dictorum de Ugolinis cum fructibus tam de-
 cursis

curtis, quam occurrentis; Adversus quod obtenta per Sebastianum, aliosque de Ugolinis causas Commissionem Iudex Secundus instantis, illud exequi mandavit. Cumque ulterius in suspensius midi fuerit causa delegata Dubitavi in Rodiana Audiencia. An esset procedendum ad Legitimam & equitatem dicti mandati = et affirmatiue Dni responderunt.

1. Illius etenim Iustitia, contra quam Informantes pro Ugolinis unice insistebant, a respectu Scutorum & 00. actualium sortis, et fructuum in Instrumento dotali promissum ex eo apparuit, quia doctum non fuit de eorum solutione, quinimò ea remanere exclusas inspecto calculo decerto ex quadam minuta ab Horatio confecta, quae cam fuerit ab ipso, meo Ugolinis alias producta coram H. Contra eos plene probat, nec uales amplius impugnari, Bota dec. 285. n. 124. coram Duran decis. 110. n. 23. coram Arguell decis. 402. n. 5. decis. 556. n. 4. et decis. 585. n. 2. coram Pinedo dec. 565. n. 7. coram Cerro, et decis. 143. coram San. me. Alex. VIII.

Atque eo, quod predicta satisfactis probata dici valeat ex quodam folio per Horatium subscripto, ubi se Debitorem potius, quam Creditorem asseruit = ibi = Li. Conti. del sig. Abb., nequali apparere il mihi debito non li. controuerso.

2. Cum quia, ut patet ex recensitis verbis, folium predictum relationem habet ad Computa, de quibus in presentia non constat, et prouidei tamquam referens sine relato, nullatenus uenit attendendum. Eratian. Discept. forens. cap. 729. n. 2. Bota coram Duran. Jun. decis. 405. n. 5. et seqq., et in Romana Censura 27. Januarij 1698. S. Cum quia coram Me. Equamuis per Ugolinos fuerint exhibita quaedam Computa; Ita tamen non sunt illam, quae in folio enunciatas fuerunt; quippe quia continentur Partitas annorum 1655., 1657. et 1658. ad quas laud poveras folium referri tanquam exaratum Anno 1652; prout stante defectu Dato, conuincitur ex eo, quod ibi enunciatum Lapsus Duodecim Annorum a die assignationis diei S. Laurentij de Boran factus, ut promissum est anno 1641.

Cum etiam quia post dictum folium nempe Anno 1654, et pluribus sequentibus Fratres de Ugolinis eorum Debitum erga Hora:

tium pluries confesti fuerunt, petendo ab illis dilationem, eique in super tradendo facultatem suscipiendi ad Cambium summam debitam et demum in se accollando censum, fauore Antiochis Biscaccianis et per Horatium debitam. Quibus stantibus ex solido præd. satisfactio in ferri non potest, cum alias Ugolini se Debitores non declarassent ad tradita Concilio alleg. 8. n. 26., et per Rot. in Flauentina Dotis 3a. Aprilis 1693. S. prædictoque coram Bmo Zamoren.

Haec submissente replicatione, quod omnia prædicta referantur ad eam summam debiti, pro qua fuit assignatum Prædium S. Laurentij, quod Ugolini redimere cupiebant. Quoniam cum facultas reddendi restricta fuerit infra decennium, quod præd. tempore jam effluerat, perperam igitur Actus prædicti, et Confessiones referuntur ad modicum relationis Prædij, irrevocabiliter per Horatium posite.

Minusque Satisfactio prædicta resultare valet ex Computis exhibitis per Ugolinos, in quibus constat de persequatione prædicti, et debiti. siquidem ea confecta fuerunt cum expressa reservatione Jurium Partibus competentium, necnon plury contentis erroribus, atque defectibus Horatis præiudiciales; Proptereaque perfectam solidationem præferre non valent Rota decij. 19. n. 2. ibique adden. n. 6. coram Ludovico, et in Romana Censu 28. Aprilis 1693. coram clar. me. Card. Caccia.

Erroribus autem sunt manifesti, ut præcesserit liquet primò quia soluta enunciatur in Actu stipulationis Instriotalis Scuta 616. quando eodem tempore Scuta tantum 500 exbursata fuerunt. Secundo quia ibidem dubitativè aperitur, factam fuisse solutionem Scutorum 274. de qua exteròquin non constat. Et tertio quia nullas dabitur fuit ratio de fructibus Censuum ipsorum per Horatium non exactis.

Omnesque cenat difficultas ponderando, quod Ugolini solvere Continuarunt fructus Censu accollati etiam post reparata Computa usque ad annum 1662. Quod certè non explevisset, si ex dictis Computis vera resultaret solidatio iuxta superioris tradita in S. Sum etiam quia.

Firmata ex prædictis Instriotali mandati quod scute 800, ea pariter respectu fructuum loco damnorum, et Interestis resultat. Convisis fuit ex eo, quod fructus de Ugolinis pro integra debiti solutione, Horatis debitam in se accollarunt. Cum autem postmodum

Dum eadem obligatione non attenditur primum ex eodem censibus ad proprium commodum existerent, et ab anno 1662. fructus alterius amplius non soluerint, inde succedit, quod præ de fonte fructus usinæ. Censui debeantur loco damnorum, et inserisse potest in terminis census collati, et postea retrocedat. Paris cons. 88. n. 14; et seqq. Rota d. 338. n. 2. et 3. post Cene. de lens., et in Trimana Associationis 14. Martij 1694. §. Iustitia coram B. P. D. meo Quilo. Et in terminis census ac collati, et non soluti Cyriac. cons. 368. n. 8. Rota d. 137. n. 7. Decis 138. n. 1. et 2. post Cene. de lens. cum alijs plene relatis in Dec. 110. n. 2. par. 14. et Decis. 80. n. 2. et 3. p. 17. recent.

Et si utraque

Pisana Devolutionis
Lunæ 24. Ianuarij
1701.

Argumentum

Domino directo terminata investitura debetur mansuetudo, nisi Heredi ultimi Implyteus, Supereservatus sit probabilis spes obtinendi renovationem in petitionis iudicis. An autem, et quando eadem spes elici possit, vel ex declaratione, quod Dominus directus nobis bona Implyteus pro se retinere, vel ex immemoriali consuetudine non amittendi, aut demum ex melioramentis factis in bonis Implyteus, quæ sit per amplè dissolvitur.

§ Summarium

1. Terminata Investitura competit Dno directo mansuetudo super bonis Implyteus
2. Limita quando Heredibus ultimi Implyteus, Supereservatus

- aliquis Spes obtinendi renovationem in petitorio iudicio.
3. Renovatio debita est proximioribus ultimi Emphyteute.
  4. Declaratio, ut non procedat, quando Ecclesia uult bona pro se retinere.
  5. Declaratio Domini directi deueniendi ad renovationem, ut tribuat Ius Successoribus ultimi Emphyteute illam petendi debere esse irrevocabilis, et n. 11.
  6. Circa huius declarationem magis attenduntur facta, quam verba.
  7. Contractus qui solum fuit in tractatu potest ab utraque Parte retractari.
  8. Quamplura sunt in tractatu, que postea non concluduntur.
  9. Fides Testium Libere pendente extorta nullam faciunt fidem.
  10. Testes de auditu non probant.
  12. Facultas alienandi bona Emphyteutica in prejudicium compræhensorum operatur, quod Emphyteusis sit tran-
sitoria etiam ad hæreticos.
- Intellige aut dicta facultas non procedat finita Anue-
stitura in damnum Dni directi n. 15.
13. Immemorabilis Consuetudo non ammissandi bona Em-
phyteutica debet concludenter probari.
  14. Et cum facultate qualitate quod Dnus directus cogi
debeat ad faciend. renovationem.
  16. Renovatio debita est ex melioramentis notabiliter
factis in bonis Emphyteuticis.
- Limita quando ad se pactum, quod finita Emphyteusi
bona devoluantur. una cum melioramentis n. 28.
17. Melioramenta probari debent cum demonstratione
status antiqui et moderni.
  19. Pactum, quod melioramenta finita Emphyteusi devol-
vantur ad Dnum directum intelligi debet de illis que
non sunt notabilis valoris.
  20. Limita quando dictum conceptum est cum verborum
universalitate, que comprehendat omnia melioramenta.
  21. Manuensis Dni directi non denegatur quando fuit
ipsius facta oblatio de illis a faciendis postquam fuerint liquidata.

Devolutis ad Mensam Archiepiscopalem Pisanam per obitum Catharinae de Vannis nonnullis bonis de illius directo Dominio per Bev.^{mu} Archiepiscopum de annis 1649. 1653. et 1659. Hieronymo, et Francisco Maria de Vannis respectu in Emphyteusim concessis propriis, eorumque Filij, et Descendentibus masculis in perpetuum Procurator dictae Mensae ob Lineam finitiam iudicium introduxit coram Vicario Generali Pisano super Manutenzione in possessione omnium praedictorum bonorum contra Raynerium, et alios Fratres de Saetanis illorum occupatores, obtensoque mandato de manutenendo, una cum processu ad ulteriora in illius executione a Bev.^{mo} A. Lorentio Nuntio in 2.^a instantia demandato, cum causa in ulterioris appellacionis gradu fuerit mihi commissa, proposui dubium = Non, et cui sit danda manutentio, quod favore Mensae Archiepiscopalis resolutum fuit.

Cum namque citra controversiam constet de illius directo Dominio super dictis bonis, ac de terminatione Investiturae per obitum omnium in ea comprehensorum, nullaque competat exceptio, quae impediat devolutionem, et consolidationem Dominij utilis cum directo, eidem Mensae absque dubio competit manutentio ratione civilij possessionis ad recuperandam naturalem ab impedibus ultimi Emphyteusae indebitae retentionis, ut tradunt Baroet. in l. 1. §. quod ait Praetor n. 17. ff. uti possidetis Aetiv. in §. retinenda n. 8. in v. de Interdict. Menoch. de rebus remed. §. n. 22. Card. de Luca de Emphyt. disc. 7. n. 2. Post. de manus. obseru. 16. n. 44. Ad. ad Camplil. decis. 461. n. 9. Cora coram Bich. dec. 402. coram Amat. Dunoget. decis. 741. a n. 15. usque ad fin., et decis. 939. n. 1. et in recent. decis. 79. n. 3. et decis. 359. n. 1. et per tot. par. 8. et decis. 395. n. 18. et decis. 396. n. 2. et seq. par. 18. et in Nullius, seu Sengallien. Bonor.

13. Junij 1695. S. Igitur, et 13. Januarij 1697. S. absque eo, quod coram R. P. D. meo Muro, et in Urbinate. seu Senogallien. Emphyteusis 22. Junij 1699. S. Minusquē ex pacto coram Me. Quoniam in hoc casu Dominis visum est nullam spem Hereditibus super-ene posse pro obtinenda proposita renovatione. Non quidem ex equitate Bartol. in L. 1. ff. de aqu. quod tid. et 1. ff. de rei. vind. per quam renovatio debetur pro proximis ultimis Emphyteutis, nam dicitur equitas procedit solum in ijs casibus, in quibus Ecclesia Domina directo vult hereticos investire, non autem quando, ut in remota intendit bona Emphyteutica pro se retinere, ut distinguunt Marescou. var. notul. lib. 1. cap. 3. n. 11. Gratian. discept. foren. cap. 88. n. 5. ad 14, et cap. 813. n. 35. Bocc disput. jur. select. cap. 63. n. 1. Fulg. de jur. Emphit. tit. de renovat. quod 1. n. 89. Lacion. de Locat. et conduct. cap. 62. n. 35, et seqq. Bona coram Merlin. decis. 532. n. 12. coram Bich. decis. 402. n. 10, et in recent. decis. 151. n. 3. par. 9. decis. 143. n. 1. par. 10. decis. 306. n. 4. par. 13. decis. 260. n. 1. par. 18, et in Farfens. renovationis Investiturae p. Martij 1700. accedente coram R. P. D. meo Lis.

Quia declaratio, quod Mensa Archiepiscopalis nolit pro se retinere controversa bona, sed alijs velis in Emphyteusim concedere elici potest vel ex quadam Episcopa ab Archiep. scripta S. M. D. Cardinali Spada, in qua exponebat Lauer già Li. Mi-
nistri della Mensa stabilita il negotio con altri, vel ex testium depositione anterensiam secutam fuisse concessio-
nem Emphyteusis ad favorem Dominici, et Fratrum de Magagnanis, et ad computum Laudemij persoluta fuisse Mi-
nistrii Mensae 400. Quia licet de tempore quo eadem Episto-
la conscripserunt fuit, prefati Ministri deliberassent alijs dicta bona concedere, cuiusmodi tamen deliberatio, et tractatus non habuerunt effectum, nec dicti Ministri devenerunt ad actu-
noue Investiturae, sed mutato consilio existimantes utilius esse Ecclesie, eadem bona retinere, induerunt iudicium

pro

5. pro obtinenda Super illis manutione; Ut autem declaratio Domini directi propter successores ultimi Emphyteute ius cogendi ipsum Dominum ad faciendam renovationem, necesse est, quod sit irretractabilis, et fuerit deducta ad actum, cum alioquin resolubatur in simplicem uelocitatem, seu propositum, quod ad renouandum non obligat, ut in puncto dixit Rota coram Richis decis. 402. n. 13., et decis. 11. n. 4, et seqq. et coram Dandzett.
6. Jun. decis. 762. n. 6. cum circa eius declarationem magis attendantur facta, quam uerba Lacion. de Locat. et conduct. cap. 62. n. 44.
7. Cumque contractus fuerit solum in oraculo, non autem perfectus, licet utrique Parti ab eo recedere L. Jurisgentium §. ad id in princip. ff. de pact. l. Contractus 16. circa fin. C. de fide Instrument. Cor. de reintegr. distinet. 1. ante num. 3. uers. alioquin ante illius perfectionem Cyriac. contr. 452. n. 15, et 31. La fin enim contingere solet quamplura esse in tractatu, que potest non concluduntur L. si voluntate C. de rescind. uendis. Accolin. resol. 5. sub n. 27. Rota dec. 677. sub n. 3. par. 2. recent. et coram Rich. d. dec. 411. n. 8.

9. Testes uero mei probant tractatus effectuationem, cum illorum depositio resultet ex fidibus simplicibus Lipsiensi, ac Parte non citata executoris, que nullum faciunt probationis gradum Cyriac. controu. 287. n. 2. Rota decis. 273. n. 6. par. 19. recent. ; Et tanto minus quia deponunt de audita Potest. de Substat. inspect. 60. n. 87. Rota coram Buratt. Dec. 538. n. 11. ad med. et in rec. par. 19. decis. 297. n. 21. ad med. et in rec. Ut uero nullatenus ad casum applicabilis sit decisio 498. coram Dunozeu. Jun. eaduerso allegata, quoniam in illa Dominus directus deuenerat ad actualem concessionem Emphyteutis fauore Extraneorum recepto Canone, ut patet ex eadem decisione n. 2, et 3. Ideoque non poterat amplius variare retinendo pro se bona Emphyteutica, quia dum alios de eisdem bonis cum effectu inuestiuit, tenet consta.

bat noluisse pro se retinere ad firmabaz per Bot. coram Bichio
 decis. 411. n. 21, et in recens. d. 251. n. 6. par. 9., et decis.
 260. n. 2. par. 18.

12. Minus aliqua probabilis renovationis spes Hereditas resulta
 ex potest. ex natura dictorum bonor., vel quia ab Immemorabili
 tempore in casu cuiuscumque devolutionis ammensari^{non} soleant vel
 quia ad instar allodialium alienari valeant etiam in prejudicium
 comprehensorum, quae alienandi facultas operatur, quod Emphyteusis
 transeat etiam ad Heredes Extraneos, Dec. cons. 171. n. 2. Ful
 gin. de jur. Emphyt. tit. de Contract. Emphyt. quest. 2. n. 13.
 Bota coram Buratto decis. 87. n. 22., et decis. 642. n. 11.
 par. 2. recens.

13. Tenim aspersa Immemorabilis Consuetudo non am
 mensandi aliunde probata non est, quam ex simplici fide Testiu
 Lito pendente pariter mendicata, quae ex praedictis nullam fi
 dem meretur, cum tamen plene, et concludenter probari debueret
 Merlin. de Legib. lib. 2. tit. 1. quest. 8. n. 24. Bota dec. 218.
 n. 11. par. 16. rec., et quidem cum qualitate coactiva, quod scilicet
 14. Mens non valeat pro se retinere, sed cogi debeat ad fa
 ciendam renovationem in fauorem proximorum Com. cons. 280.
 per tot. Lib. 3. Honded. cons. 31. n. 46., et seq. Lib. 2. Dration.
 viceps. for. cap. 813. n. 36. Marescotti. var. resol. Lib. 1. cap.
 13. n. 12. Fulgin. de jur. Emphyt. tit. de renovat. quest.
 1. n. 28. Bota coram Manbio decis. 10. n. 11. de coram
 Bich. decij. 402. n. 12. coram Duno. Jun. decis. 498. n. 5.,
 et in rec. decis. 218. n. 12. p. 16., et in Romana Renovatio.
 nis Inuestiturae 20. Aprilis 1693. S. Multoque minus
 coram bon. meo Benincasa, et in d. Nullius, seu Senogallien.
 Bonorum Super. mantentione 13. Junij 1695. S. Quod autem
 coram B.P.D. meo Muto.

Quoerit ad facultatem alienandi bona ad instar allodia
 lium, ultra quod etiam quoad illam deficiat probatio, cum de
 istum depositiones ad hunc propositum adductae sint ex graui
 dicialis

15. diciales, et licet pendente recepto, urget praesentia, quod in inue-
 stitura de qua agitur, illa legitur dumtaxat concessa Hiero-
 nymo, quodque cuiusmodi facultas intelligitur. Semper Limitata
 ad tempus durantis Emphyteutis in praedictum vocatorum, non
 autem ea finita in damnum Domini directi ad Dep. in L. fin.
 C. de jur. Emphyt. Ad. ad Buratt. decis. 87. n. 19. Bot. decis.
 415. n. 16. par. 4. tom. 2. decis. 467. n. 43. par. 5. decis. 218.
 n. 22, et seqq. et decis. 398. n. 7. par. 12, et decis. 348. n.
 11, et seq. par. 19.

16. Demum nec probabilis spes renovationis eliciuales
 ex melioramentis, quae notabiliter facta dicuntur in bonis
 Emphyteuticis, ex quorum causa debentur renovationem Expedi-
 Pet. in L. quicumque 7. C. de omn. agr. vetero. Lib. 12. col.
 Cognouimus §. 1. C. de mancip. et Colon. pater. eodem lib. (tra-
 dunt Andred. controu. 148. n. 48. Pereira tit. de renouat.
 quae §. 8. per bot. Fragos. de regim. Reipubl. par. 3. lib. 7.
 Disp. 14. §. 11. n. 2, et seq. Pacion. de locat. cap. 62. a. n. 2.
 Bota coram Mantua. decis. 17. n. 3, et seq. et in recent. §.
 54. n. 32. p. 16, et in §. Nullius, seu Senogallien. bonor.
 13. Maij 1697. §. tenet. Secundo in fine coram P. P.
 meo Muso.

17. Tum quia melioramenta praedicta, quidquid praesentia
 rant nonnullae extrajudiciales attestaciones, quibus nullo mo-
 do deferendum venis, probata laud sunt neque in genere,
 neque in specie cum demonstratione status antiqui et moderni
 prout requiritur ad effectum sciendi quid impensum, quidue melio-
 ratum fuerit ad Dep. in L. in fundo ff. de rei vindic. Peregrin.
 de fideic. art. 50. n. 20. Fulgin. de Emphyt. tit. de melio-
 ram. quae §. 3. n. 36. Bota coram P. P. decis. 376.
 n. 5. coram Bidio dec. 161. n. 31, et in recent. decis. 209.
 n. 19. par. 13, et decis. 406. n. 12. par. 19. Tum etiam
 quia exceptioni cuiusmodi resistis Queralo parata conven-
 tum in duabus primis Investituris de annis 1649, et 1653.

- quod scilicet finibus empty seu bona devoluerent ad Ecclesiam
 18. una cum melioramentis in illis factis Summaris Archiepiscopi N. 1.
 quo pacto attento etiam si melioramenta justificarentur in specie,
 nulla tamen pro illis competeret renovatio ad Dept. in L. si fundi
 partem ff. de contrahend. Emp. Barcel. in L. jubemus §. sane n. 2.
 C. de Sacrosanct. Eccles. Fulgii. de iur. Emptyt. sic. de melio-
 ram. n. 26, et Br. Bonden. colluct. Legat. 35. n. 30. lib. 2.
 Card. de Luc. de Emptyt. disc. 7. sub n. 7. vers. licet, et disc. 71.
 n. 3, et de fideic. disc. 135. n. 21. Sam. decis. Suritan. 75. n. 2.
 et decis. Suritan. 75. n. 2, et decis. 333. n. 3. Bota coram
 Seraph. decis. 1496. sub n. 1, et in recens. par. 26. decis. 305. n. 3.
 Haec relevante, quod pactum eiusmodi intelligendum sit de
 29. melioramentis, quae sunt parvi momenti, non autem de illis,
 quae sunt in casu notabilis sunt valoris ex traditis per Marescot.
 var. resol. lib. 2. cap. 110. n. 12. Sam. decis. 75. n. 2. Quoniam
 utraque ob defectum probationis nullatenus constat de illo-
 rum existentia, adeo ut discerni valeat an magni vel modici sint
 momenti, adhuc cessat obiectum ex universalitate verborum,
 cum quibus dictum pactum conceptum est ubi = res reuertatur
 20. una cum omnibus melioramentis; Hoc enim scilicet quamvis
 melioramenta fuerint notabilia, devoluerentur nihilominus
 cum res empty seu bona ad Dominum directum, quia visus talis
 pacti dicuntur pars pretij §. L. fundi partem ff. de contrah.
 Emp. Card. de Luca de Emptyt. disc. 71. n. 3. Carol. Anton.
 de Luca ad Gratian. disc. 810. sub n. 7. vertic. elucidat
 Sam. decis. 72. n. 22. et p. 605. Bota decis. 449. n. 9. cor-
 ram Campitulis, et in recens. decis. 60. n. 9. et seq. par. 5.
 Pariter nec suffragante, quod dictum pactum compe-
 tendere nequeat melioramenta facta in donis positis in
 Communi Filiorum, ne potest quia in illorum investitura stipulata
 de anno 1659. idem pactum minimè legatur conveni. Quia
 21. cum per Ministros Mensae Archiepiscopalis facta fuerit oblatio
 de illis reficiendis, quatenus debeantur, et fuerint

per

specificè liquidata, quod lucusquè non constitit, hoc sane suffi-
 ciat, nè hoc interim sub illorum preceptu manusensio Domino
 Directo valeat retardari adnotata per Menoch. de recuper. possen.
 remed. 15. n°. 309. Fragos. de regim. Republ. par. 6. lib. 6. Ordinat.
 g. S. 12. n°. 14. Bot. Decis. 659. n°. 1. par. 1. Diversor. coram Cam.
 Jul. Decis. 53. n°. 23. coram Sciol. Decis. 387. n°. 22. coram
 Biedis Decis. 161. n°. 31. et in recens. Decis. 109. n°. 20. par. 25.
 et Decis. 366. n°. 30. et Decis. 406. n°. 12. et 13. par. 19.

Et ita utraque

Romana Censu
 Ven. 28. Januarij 1701.

Argumentum

Extinctio Censu facta in manibus Agedis gravati
 non sustinetur in prejudicium Fideicommissarij quando
 non fuit servata forma reinvestiendi illius pretium ad
 commodum fideicommissi, in dicti Censu impetitione
 expressa. Agedus beneficiatus quomodo dicatur ratio-
 nem reddidit, et an, et quando exerceas officium Ma-
 gistratus valeat in iudicium vocari.

Summarium

1. Fructus Censu acquisiti ex bonis Fideicom. Spectant
 ad Successorem in illo.
2. Solvens non Liberatur extinguendo censum in mani-
 bus Agedis gravati, quando non fuit reinvestitum
 illius pretium ad commodum fideicom. iuxta formam so-
 lutioni adiectam.
3. Amplia quando agitur etiam de interesse aliorum, cui
 ex contractu fuit Inquisitum.
4. Inventarium operatur, quod Epus habeat acti Agedis.

sed non adiaceret.

5. Artes beneficiatus non tenetur nomina Debitum exigere.
6. Confessio eo modo qua afficit Confitentem, afficit etiam illum, qui illius iuribus utitur.
7. Verba de qual' Crediti conseruans L' Crediti in ieramento, e senza alcuna diminutione imponens prohibitionem Spebellianicam.
8. Omnes Grauari seclusis filiis, primi gradus tenentis factus in Spebellianicam imputare.
9. Durante officio Magistratus non debet illud exercens in iudicium vocari.
10. Declarari ut procedat in Magistratibus maioribus, qui annexum habent imperium, non autem in inferioribus et municipalibus.

Decisio CCXXVIII.

Pro executione mandati in Summa ^{Sum} 1254. 72. per C. P. Origum tunc H. Locum tenentem contra Fran. Boncompagnum relaxati, Eodie per DD. conclusum fuit. Quamdoquidem cum idem Franciscus ad censum suscepit à Georgio Angeletto ^{ta} 1700. cum declaratione, quod pecunia proveniret ex redditibus Locorum Montium, que subiecta erant fideicom. per Angelum ordinato, ac cum expressa promissione solvendi illius fructus eidem Georgio, ceterisque Successoribus, nemini Odubium remanere possit, quod mandatum in precitata Summa pro fructibus à die obitus dicti Georgij, favore Caroli relaxatum veris executioni demandandum, cum illi tanquam in fideicomisso Successori fructus predicti debiti sint. S. d. disponat aut. De iur. L. final. C. de Testam. Cor. in rec. par. 17. Decis. pp. m. p.

Atque relevat, quod census predictus ex effectiva pecunie constitutione facta Georgio remanserit extinctus. Quoniam

cum in illius impositione expresse declaratum fuerit, quod census subrogabatur eidem Locis Monachum fideicommissarijs, cum omnibus vinculis in Testamento Angeli consentis, quemadmodum exinde eruisur, quod Census retro vendi non poterat nisi ad effectum accipiendi pretii ad commodum fideicommissi in eodem Testamento ordinati, ita forma cuiusmodi non servata Franciscus debitor liberationem non fuit asequutus, ut ex gloss. verbo omnis obligatio §. p^{mo} inoit. quib. mod. toll. oblig. tradunt Card. de Luc. de regal. disc. 28. n°. 17. de credit. disc. 48. n°. 24. et disc. 59. n°. 2. de censib. disc. 28. n°. 3. et disc. 25. n°. 2. Cota coram Cero decis. 215. n°. 2 confirmata in decis. 420. coram eodem, et in recent. decis. 175. n°. 7. et 9. par. 11. ob inceptu signanter Successorum in fideicommissis, quibus cum ex subrogatione cuiusmodi in eis fuerit constitutum, non poterat ea facto tranari, a quo praedictum inferri ad Sept. in l. 3. C. de pact. Gratian. discip. foren. cap. 45. n°. 26. et seq. Cota coram Cero. d^o. decis. 215. n°. 5. et seq.

Minusque obstat, quod Carolus Actor de Epres Georgij, ideoque minime valeat illius factum super census exigitione impugnare. Quia cum ipse sit Epres cum Beneficio Legis, et Inuentarij, ac de bonis hereditarijs legitimam rationem reddat, non impeditur quominus nomine fideicommissarij agere valeat pro fructibus dicti census, cum ex dicto Inventario appareatur ac si hereditatem nunquam adiuisset ad Sept. in l. fin. §. et si profatam C. de jur. deliber. Bald. in l. si actor C. de bon. Cota decis. 114. et 126. utrobique sub n°. 22. par. 7. et decis. 10. n°. 20. et decis. 16. n°. 3. par. 19. recent.

Fuisse autem de bonis hereditarijs rationem redditam satis constat ex peritia judicialiter instructa; In ea etenim Status hereditarij Georgij detractis nominibus debitorum, quos Epres beneficiatus exigere non tenetur ad tradita per Parlador. ver. quotid. Lib. 2. cap. fin. de inuest. Cancer. var. resol. cap. 2. de inuent. utrobique n°. 139. Cota in recent. decis. 82. n°. 11. et dec. 313. n°. 9. par. 14. et decis. 158. n°. 13. par. 25.

firmatur in ^{tri} 8442. Summario n°. 6°, unde e' conuaso idem Georgius teneretur restituere ^{tri} 15819. pro medietate fideicom. missi per eundem possessi, ut aliis ad illius instantiam pronuncia- vis Bon. me: Menattus tunc temporis vicarius ^{tri} Summ. n°. 2°, palam fit medum nil prouiso superesse, de quo Carolus teneretur rationem reddere, sed potius hereditatem Georgij liquidam debitricem remanere in ^{tri} 1388, ut calculanti patet.

6. Luni obites, quod Penus nouiter electus predicta fidei: committi medietatem redigere ad summam ^{tri} 10714. So. sum quia quantitas ^{cum} 15819. resultat ex Confessione ipsius heredi gravati, que dicitur omnium superlatia probatis, quaque non minus afficit Franciscum, qui illius iuribus utitur, qua ipsam Confitentem ex notatis per Angel. de consens. Lib. 1. q. 16. d. effect. 20. n°. 14. Rotam recent. decis. 89. n°. 9. par. 5, et decis. 330. n°. 20. par. 12. Dum sursum quia attenda etiam eiusdem Peni relatione, ad huc Georgij de- bitum constat in ^{tri} 1473. So.

7. Haud refragante, quod ab hac Summa preter quantita- tem ^{cu} 1000. pro quodam censu imposito ab Alfonso Aca- so, detrahenda etiam sit rebellianica ex bonis fidei: commissarijs Georgio debita. Quoniam illa per Sebastianum prohibita censetur ex verbis illis credetti miei & ad di deb- bano conseruare li miei beni et heredita integralmente, e senza alcuna diminuzione, ut tradunt Carlini. conseruor. 152. n°. 11. Gratian. diceps. forens. cap. 869. n°. 19, et seqq. Rota decis. 221. n°. 13. ibique Alden. lram Gregorio dec. 19. n°. 5, et seq. coram Dunogeto Iun. et decis. 259. n°. 5mo. par. 2. recent. quando desessero, ubi etiam rebellianica non fuisse prohibita, cum tamen illa commensuratiue ad dictam quantitatem ^{cu} 10714. So. non deberetur nisi in Summa ^{cum} 1378. 62. et deducis ^{tri} 994. pro eodidem fructibus per Georgium perceptis, quos seclusis filijs primigrados omnes Grauari tenentur in rebellianicam impabere iuxta Gloss. in l.

in L. quod bonis is. S. quod Auus verb. compensabuntur ff. ad leg. falcid. cum alijs in Bononien' fideicommiss. 11. Octobris 1699. S. Demum coram Meo, in sola quantitate ^{aut} 2184. 62., utique ista iuncta etiam cum alijs ^{si} 2000. pro dicto censu impotito ab Ath. Plonso Acceto, operari nequiret, quin' Georgij Expeditas in ^{si} 1088. 88. debitoria ad huc remaneret.

9. Hec Domini annuendum censuerunt dilatione per Joann. ciscam repetita eo quod actu exerceat officium Magistratus in Civitate Montis Falisci, quo durantes in ius advocari non potest inacta Sext. in L. pars Literarum ff. De iudic. Mastrell. de Magistrat. Lib. 6. cap. 5. n. 2; et Leg. Rota coram Mer. Lin. decis. 700. n. 5. Quia privilegium Curiamdi procedit in
10. Magistratibus maioribus, qui annexum habent imperium, non autem in inferioribus, et municipalibus simplicem habentibus Jurisdictionem cum ipsi indistincte valeant conveniri, ut ex Sept. in L. nec Magistratibus 32. in fine de iniur. et famos. libell. distinguunt Conciol. ad Stat. Lugub. Lib. 1. rubr. 9. n. 5. Scac. de iudic. Lib. 2. cap. 9. n. 1004. et Leg. Cble. Sinar. de nullis. rubric. 11. quosq. 31. n. 114. Mastrell. decis. 270. n. 37. et n. 48. et Leg.

Expedit.

Carpentorasen'. Sepultus,
Ven. 18. Februarij 1701.

Argumentum

Electio Sepultura, quae sine causa, et non obstante pacto, aut quacumque contraria declaratione potest etiam in instrumentis nullis usque ad ultimum verbum ipsum variari, an, quando, et ex quibus suggestionibus dici valeat irrita, et nulla.

Sum.

Summariu[m]

1. Sepultura Electio potest usque ad ultimum uetq[ue] existu[m] mutari.
Etiam sine causa n°. 8.
Et non obstanto quolibet pacto, aut aliquaquamque declarat.
in contrarium n°. 21.
2. Facta ad Suggestionem est irrita, et nulla.
3. Declarat, ut procedat in illis Suggestionibus solum, que
Dolo, aut malis artibus, seu precedente pacto vel juramento
interponuntur.
Reiciuntur contraria aut libertates n°. 5.
4. Electio Sepulture facta in Ecclesia Monialium, ut va-
leat annullari ex capite Suggestionum, requirit, quod
nemum illa emissa fuerint de Monialium ordine, sed
etiam quod d. ordo ab uniuerso cetera fuerit datus.
5. Tertius ex seipso licet potest suadere, ut fiat electio
Sepulture in aliqua Ecclesia.
6. Simplex exortatio ad eligend[um] Sepulturam in propria
Ecclesia non est prohibita.
7. Imbecillitas resultans ex Senilitate non impedit
confectionem Testamenti.
8. Neque electionem Sepulture.
9. Electio Sepulture, ut plurimum fit ab illis, qui sunt
letali morbo gravati.
10. Mentecaptus dici non potest, qui capax est Suggestionu[m]
11. Ad annullandam electionem Sepulture, ex defectu sa-
nitatis mentis conuincitur ex notarij a peritione sup-
reco disponens iudicio.
12. Ex frequentia Sacramentorum.
13. Ex continuis allocutionibus de Regn. Dei.
14. Neque ex Testibus super sano intellectu deponentibus.
15. Testis unus non probat.
16. Affinitas Testium non urget quando sunt optime con-
ditionis, et famg.
17. Non impedit quod minus in ultima voluntate ualiant
testimonium perhibere.

20. De quibus Suggestiones excludantur, et n°. 23, et 24.
 23. Fundatores in Ecclesijs abijis fundatis regulariter Sepul-
 turam eligunt, et quopatione n°. 24.
 25. Statusum praescribens formam in Contractibus non re-
 tenditur ad ultimas voluntates.
 26. Electio Sepulturae constituta de libera disponendis voluntate
 se sustinet etiam si facta fuerit in testamento, aut
 Codicillis minus rite condito.
 27. Ordinarij consensus requisitus non pro substantia actus,
 sed pro executione sufficit, quod accedat etiam post

Decisio CCXXIX

Paulus de Andree Canonicy Ecclesie Cathedralis Car-
 pentoracen^s, postquam eximia pietate domum cum Ecclesia
 in eadem Civitate propriis aedificamentis erectam donaverat
 Monialibus S. Francisci Salesij, ut ibidem sub Invocatione
 B. Mariae visitationis cum Domino famularentur, in Directo-
 ris, ac Confessarij munere quada uicis apud ipsas permanens, san-
 toque Spirituali amore erga illas accensus euasit, ut nec in
 obitu ab eisdem separari uolens, sepulturae electionem, quam in
 Sepulchro Canonico-um Ecclesie Cathedralis semel, aequo
 iterum in eius tabulis expresserat, in Codicillis conditis sub die
 23. Julij, 1697. immutans, ac reuocans in earumdem Monia-
 lium Ecclesia eius cinerum recordi uelle declarauerit. Progre-
 dens autem Capitulum Ecclesie Cathedralis post illius obitum
 quinque ab illius diebus sequentem electionem predictam non
 sustineri, ac propterea illius cadaver in dicta Cathedrali Eccle-
 sia humandum esse, recursum habuit ad Ordinarium Carpen-
 toracen^s, qui cum illud per modum provisionis deponi mandauerit
 in ipsa Ecclesia Cathedrali in Sepulchro disparato suorum
 Maiorum, a sumpto ex post iudiciali discussione super Sub-
 stantia dictarum electionum definitiue pronunciauit sua-
 lidam esse alteram factam in Ecclesia Cathedrali, postero-
 rem uero ordinatam in Ecclesia Monialium nequaquam

fore sequendam. Appellanti bus vero eisdem Monialibus ad Curiam, cum h. precedentem Ordinarij sententiam reuocauerit, causa mihi in alteriori instantia delegata proponi dubium. Hic, et quae electio Sepulturae Substineatur, responsumque accipi electionem in Ecclesia Monialium factam Substineri.

Cum enim illa per Testatorem expleta fuerit in Codicillo manu publici Notarij, et cum interventu quinque testium exarato, nullo valeat defectu adnotari, fueritque ultima, sub qua id Testator decepsit, nulli dubium est, quin debeat Substineri, et alteri cui libet etiam praeferi, cum liberum sit cuicumque Fideli Sepulturae electione mutare, ac reuocare usque ad ultimum vitae exitum iuxta Saneitatem Bonifacium VIII. in cap. Cum quis r. s. Si quis de Sepultura in 6., et tradita per Nauarr. cons. 2. in fine de Sepultura. Ancaran. cons. 214. n. s. et seq. Bordon. controu. moral. s. n. 53. Marant. respons. 14. n. 1. tom. 2. Medic. de Sepultura. par. 1. quest. 8. n. 2. Ventrigliol. in praec. rer. notabil. adnot. 52. de elec. Sepultura. n. 37. Murg. de Sepultura. tract. 7. par. 1. diuis. 2. §. 104. Casper. de Stat. Romani. tom. 2. quest. 187. art. 4. n. 310. Casqualig. Decis. moral. 387. n. 2. Panimoll. Dec. s. adnot. 3. n. 3. Rosa coram. Cesar. de Graf. Decis. 2. n. s. de Sepultura.

Hic Cardinali Ecclesiae Suffragari valet oppositio, quod eadem electio facta fuerit ad manifestas, importunasque Monialium Suggestiones, proindeque irrita, ac nullius robore ipsa remanserit, ut per sept. in cap. 1. de Sepultura in 6., et in Clem. capientes s. fin. de pen. notant Gratian. Discept. for. cap. 210. n. 20. Bartol. de Parol. par. 3. cap. 26. n. 38. Ventrigl. in praec. par. 1. adnot. s. d. v. n. 1. n. 29. ibique Carol. Anton. de Luca n. 2. Antonell. de regim. Eccles. Lib. 1. cap. 10. n. 43. Alce. in praec. Eccles. tom. 2. par. 4. resol. 294. n. 30. Amosaz. de caus.

ijis

pijs cap. 9. à n°. 15. usque ad 26. Nicol. Lucastr. canon. ec. civil.
 tom. 1. Lib. 4. tit. 15. n°. 23. d. Septogues. Laur. uar. elucubr.
 tit. 2. cap. 11. n°. 3. Marclett. de Sepultur. in tractat. de pra-
 xi Vicarij Capital. par. 6. tit. 38. §. 5. n°. 235. Quoniam Do-
 mini animaduertentes non omnes suasionē ac suggestiones se-
 pulturae electionem irritare, sed eas solum, quae dolo, vel malis
 artibus, seu procedente pacto, vel iuramento interponuntur, ut
 liquet ex Litera eorundem septuag. in d. Cap. 1. de Sepult. in
 6. et gloss. ibique in princip. et in d. clemens. cupientes de
 panis, et communiter tradunt DD., et signanter Andraran.
 in cap. Animerum sub n°. 1mo. ibique Panney Andreas n°. 2
 de Sepultur. in 6. par. c. d. clemens. cupientes §. sine
 n°. 2. quib. 3. ibique etiam Vitalin. n°. 54. Codrig. quib.
 regular. tom. 3. quib. 38. art. 7. in fin. Porcell. in dub.
 Regular. uerbo Sepultura n°. 6. et Angelus pariser uerbo
 Sepultura n°. 5. Suarez de censur. disput. 22. sect. 24.
 n°. 15. Samuel. de Sepultur. tract. 2. controu. 5. per tot.
 Murg. eodem tit. tract. 7. Sect. 1. diquis. 6. dub. 6. per
 tot. Amosaz de caus. pijs. Lib. 6. cap. 9. n°. 20. et 22. Cas-
 serin. de Stat. Comin. d. quib. 187. art. 4. n°. 421. et
 424. Lasqualy. dec. Moral. 373. n°. 4. et seqq. et dec.
 377. per tot. ex actibus adductis ponderabant nullam elici
 posse suggestionē, quae electionem praedictam ualeat irritare.
 Nam testes formiter examinati illud professi non
 referunt nisi maximum desiderium Monialium Labendi fun-
 dationis cineres in earum Sedes reconditas, ac successiuas hor-
 sationes quorundam ex eorum, qui sanguam Monialibus
 affecti canonicam monebant, ut inibi eius corporis sepul-
 cram eligeret. Ex tali autem depositione geminae respon-
 siones ad inuentum promanant. Altera nempe, quod praesup-
 positae suggestiones minimè apparent in scriptis a dijsis Mo-
 nialibus, minusque ab externis de illarum mandato, unde
 A. nequeant electionis actum annullare cum acquirat ad hunc effectum,

- quod nēdum Suggestiones emittē, fuerint de illarum ordine, ad
insuper quod illa ab uniuerso Monialium, & uiciniū fuerit ex
deductis per Cōm. d. guss. 58. art. 7. Dub. 3. Porsell. in dab. leg.
gul. uerb. Sepultura n. 4. Lezan. in Summ. guss. regul. tom. 2.
guss. 4. uerb. Sepultura n. 8. cum aliis Tertius ex serijfo Lucis
S. cuiusmodi Suationes facere ualeat ad congesta per Casperin. de
Stat. Rom. d. guss. 187. Artic. 4. n. 420 post inis Murg.
de Sepult. tract. 7. Sect. 1. disquis. 6. dub. vni. n. 17. Amstaz.
de caus. p. 15 d. cap. 9. n. 20. Pasqualig. d. dec. 373. n. 5.
- Alteram uero, quod cum dicitur suggestiones non sint de illis,
quod dolum, malas artes, uel iuramentum inuoluant, sed confi:
sant in simplici adoratione, utique ubi etiam proba:
rentur ab aliis Monialibus interposita, ad huc minimè electio:
nem irritarent, cum simplex exortatio iuncta etiam ex preci:
bus ad eligendam sepulturam in propria Ecclesia nullatenus
reperiatur à sacris Canonibus prohibita, ut patet fir:
mans Murg. d. tract. 4. disquis. 6. dub. 1. in conclus. n. 12.
Casperin. de Stat. Rom. d. guss. 187. n. 421. et 424.
Pasqualig. dec. moral. 373. n. 4. et dec. 377. per eos.
7. Neque aduersantur auctoritates in obiectum alle:
gatae; Nam plures loquuntur in terminis, quibus Testator
cum fraude inducitur ad uouendam, iurandum, uel fide
interposita, aut aliud promittendum, ut sunt Gratian. d.
cap. 210. n. 20. Barbo. de Parod. par. 3. cap. 26. n. 38.
Amstaz. de caus. p. 15 lib. 6. cap. 9. à n. 15. Marett. de se:
pultur. d. 5. 5. n. 135. Cetera uero non de gustato articulo
vnicè inniuntur dictis sept. in cap. 1. de Sepultur. in 6.
et in Clemens. Cyprienses de p. m. qui cum expressis literaliter
quoque loquantur de Suggestione ad uouendum, iurandum, uel
promittendum Sepulture electione in Ecclesia propria, sine provin:
di vel ad illorum Litteras intelligendos sunt, uel nullatenus
attendende, ueniunt, prout nihil faciendas ene aduertunt
Casperin. de Stat. Rom. d. guss. 187. n. 421. et seqq.

Pasqua:

Pasqualig. Dicca decis. 377. n. 1, et seqq.

8. Minusque suggestiones conuinci possunt ex argumentis
et coniecturis per Defensores Capitali conglomeratis; Quos-
miam illarum altera, quod Testator ex abrupto, et sine causa
accesserit ad electionem Sepulturae facta in Ecclesia Cathedrali, nil
perniciosius concludit, cum nouum non sit, quod cessante dolo, ac
fraude ob liberam hominis uoluntatem eadem electio possit,
quandocumque etiam sine causa auocari, ut praesertim Superioris alle-
gatos monens Lemnian. in cap. licet §. Quamuis de Sepultur.
in 6. Marc. Antonin. var. uol. cap. 112. n. 59. Barbo. de
Paroch. par. 3. cap. 26. n. 24. Card. de Luca de Donat. disc.
16. n. 13.

9. Magisque laud stringit 2^a. elicitae ex Decrepitate,
gravi morbo, ac non sana mente eiuudem Canonici, ex quo
anidus deliris correptus esset. Senim imbecillitas, quae oriri
solet ex Senili aetate quemadmodum non impedit confectio-
nem testamenti ad Test. in l. Senium ff. qui testam. facer. pos.
Babeus de testament. cap. 13. n. 9. Nota coram Dunozeo Jun.
10. decis. 701. n. 24. et seqq. ita nec tollit libertatem variandi
electionem Sepulturae; Grauitas autem morbi nec obstat, cum
11. ut plurimum cuiusmodi electiones fieri soleant ab eis qui le-
tali morbo gravati sunt. Defectus uero sanitatis mentis, rectoris
quei Iudicij, ultra quod aduersus ut presuppositis suggestionibus, nam
12. qui istarum capax est, nequit inter mentis captos dinumerari, ut
in proximis terminis aduersus Nota in Romana seu Veneta
Immisionis 24 Maij 1696. §. Longe uero coram B.L.P. med de
La Tremoille, sanctum praesertim abest, quod probatus diei
13. possit ex depositione Testium, ac Medicorum per Capitulum in-
ductorum, cum isti non percutiant tempus conditi Codicilli,
quemadmodum fuit necessarium ad eradica per Cou-
cons. 261. sub n. 21. lib. 4. Carol. Anton. de Luca ad
Drahan. discept. 843. sub n. 10. vers. potissime quando

Mans. consulto. 29. n°. 31. Rotam in aec. decis. 165. n°. 5. par. 9.
Decis. 137. n°. 3. par. 14, et post Albis. de inconst. in iudic. dec.
52. n°. 52., et in Senogallien. Legatorum 13. Junij, 1697. S. Sa-
liten^o coram. Bmo D. meo Decano.

- Ut potius Sanitas mentis undique conuicta remaneat sicut
ex Notarij mentione in ipsis Codicillis coram Testibus facta
super aucto Codicillantis iudicio, cum ex Susceptione Sacramen-
torum Penitentiae, ac Eucharistiae, continuisque allocutionibus
cum Religiosis de Regno Dei per ipsum factis, cum etiam ex
aliorum Testium depositionibus concorditer referentibus Cano-
nicum fuisse san: intellectus, ex quibus omnibus praesensa
14. mentis Ebetudo palam excluditur, ut de consimili assertione No-
tarij Card. De Luca de Testament. disc. 39. n°. 7. Nota coram Cer-
ro decis. 681. n°. 4., et seq. in aec. decis. 167. n°. 4. par. 18., et in
Romana Testamenti 15. Februarij 1694. S. Constitis coram Bmo
meo Muro, et in d. Senogallien. Legatorum S. Ceterum coram
13. Bmo Decano, de Sacramentorum frequentia Caren. resol.
171. n°. 9. Mans. Cons. 20. n°. 44., et seq. Nota in Tuderina
Donationis 10. Martij 1692. S. S. Sane in fine coram cl. meo.
Card. Caccia, et in d. Romana Testamenti 21. Junij 1694. S.
16. Quod Princeps in fine coram bon. meo. Ursino, de allocutioni-
bus de Regno Dei Nota in d. Senogallien. Legatorum S. Saliten^o
17. circa med. et de Testibus super mentis Sanitate deponentibus
Gasian. diceps. For. cap. 843. n°. 12. Nota coram Burat. dec.
156. n°. 19., et in d. Tuderina Donationis S. Haec autem coram
cl. meo. Card. Caccia ubi quod Testes de sano intellectu depo-
nentes semper preferendi sunt alijs deponentibus de insania
etiam si isti essent numero plures.

Rei pro asserta Suggestione adstruenda adduci merebatur
tertiam coniecturam desumptam ex qualitate Notarij, ac Testium
codicillarum; Quia respectu Notarij nullibi constat, quod vi-
veret ex Salario Monasterij, quemadmodum opponebatur;
Quod autem flexis genibus exorauerit Consanguineos defuncti,
ut se interponerent pro electione Sepulturae in Ecclesia

Mo:

Monialium, deducitur solum ex depositione Magdaleng de An-
 dreæ, quæ ultra alias exceptiones, quas patitur, tanquam unica
 in eius dicto nullam probationem constituit Socini. Jun. cons.
 60. n. 5. vers. Sed ad hoc lib. 1. Nota in recent. par. 14. Decis.
 405. n. 1. Affinitas vero Monialium Codicillaribus testantibus
 19. obiecta non urget, vel ob eorum optimam conditionem, et famam,
 quæ Supplet coniunctionis inhabilitatem, et congestis per Ross. in
 cap. in Summa B. q. 2. s. 5. Marcand. de prob. lib. 1. concl. 26. n.
 5. vers. tertio, et illud despicias, et conclus. 408. n. 3. et 16. Farinacc.
 De Testib. quest. 54. n. 48. vel quia ob affinitatem Eudi quis non
 20. impeditur quominus in Codicillo, vel alia ultima dispositione valeat
 Testimonium perhibere iuxta Bartol. in L. qui Testamento 8.
 quæcumque n. 8. ff. de Testament. Alex. cons. 156. n. 7. et seq.
 lib. 5. Farinacc. d. quest. 54. n. 48. Gomez. var. resol. tom. 3.
 cap. 2. p. 2. de probat. delicti n. 14. in fine.

Idem nec stringit quarta deducta, ex quo Notarius, ac
 testes accessit fuerint ad mansiones Canonici Summo mare,
 fuerintque in abscondito cæcæ, quousque omnes Consanguinei e
 Domo accederent. Quoniam hæc omnia, ultra quod de mandato Mo-
 nialium gesta non apparent, nullam rursus in hoc casu inclinatio-
 nem, nec dolum, minusque suspicionem aliquam adolent, qui-
 nimò potius proinde stabilita cadentur, quia cum Domicella
 de Benedictis codicillans nepos, ac cum ipso infirmo sæpe com-
 morans, ob Livorem conceptum erga Superiorissimam Monialium
 fuisset a fratribus protestatus, quod Patris Corpus Sepulturam in
 illarum Ecclesia minimè fuisset habituram, pudent utique
 consilium fuit pauperis Penes in lecto jacentis, a quædam Me-
 pro obsessi, Euseo cautelis libertatem vindicare.

Demum nec Suggestio concludi potest ex quo Canoni-
 cis in eius elogio protestatus fuerit de nullitate cuiuscumque
 dispositionis ab ipso impoterum faciendæ circa mutationem
 electionis Sepulturæ jam factam in Ecclesia Cathedrali. Quo-
 21. niam variabilis de jure licita est non obstante quolibet pacto
 seu alia quacumque contraria declaratione, ut monent Sauro.

de p[ro]p[ri]e, et acc. Funer. mod. tit. 2. cap. 11. n. 13. Card. de Luca de doct.
nat. dic. 16. n. 13. et fimas Cotta coram Cesar. de Trasi. d.
Viciis. 1. de Sepulch. n. 3. et seqq.

22. Concurrentes praesertim in eversione p[ro]p[ri]e, Suggestionis, quod n[on]
dum electio facta fuit in Codicillis semper, et quandoeunque ma-
sabilibus, quodque per sex dies, quibus Canonico superuicaco, fuit
Semper in plena Libertate illam reuocandi cont[ra]bitus, et tamen
in eadem uoluntate perseueravit, ut in p[ro]p[ri]e ad effectum exelus-
dendi Suggestionem considerat Cotta in d. Senogallien. Legator.
cum 13. Junij 1697. S. Subtato coram B[ea]to D. meo Decano, sed
quod insuper Monasterium cum Ecclesia p[ro]p[ri]a are ad fundamen-
tis erectis, Moniales sibi in filias dilectissimas adsciuit. Con-
fessarij, ac Directoris munus quoad uixit apud ipsas expleuit, ip-
samque Ecclesiam continuo frequentauit; In his autem cir-
23. cumstantijs uerisimile omnino est, quod non ex Suggestionibus
inductus, sed insequendo Fundatorum uoluntatem Libere Sepulturam
p[ro]selegeris, ut bene notant Lauor. d. titulo 2. cap. 11. Subno.
20. Marcetti de Sepultur. in tract. prag. Vic. Capis. tit. 13. d. 1.
10. n. 199. in fine Marg. eodem tit. tract. 7. Sect. 5. Disquis.
13. conclus. 7. n. 16. Signanter quia ex eius uenerum p[re]-
sentia sperare poterat Moniales ob tot beneficentia actus
continuo ad Deum p[ro] eius Anima effusurasette, quod
24. spero ad magis arguendam liberam Sepulturae electionem p[ro]de-
rant Portell. respons. moral. 66. n. 3. Lauor. de p[ro]p[ri]e, et acc.
Funer. mod. d. Cap. 11. n. 21.

Vindicata igitur p[ro]p[ri]e electione ab impicta nullitate
ex capite Suggestionis inaniter ex parte Capituli cleurabatur
ad aliam nullitatem elicitam, ac ex quo codicillus non fuerit
a Testatore, ac Testibus subscrip[ti]s contra disposita per Regu-
larem Comitat[um] Venetini, uel quia non facti ob obentia
Sepellendi Licentia ab Ordinario Carpentoraten[si], quae ex Monia-
lium Constitutionibus, ut Caduera saecularium ualeant in
earum Ecclesia saeculari, est omnino necessaria.

25. Quoniam Regularem praedictum eandem formam
praescribit eandem in Contractibus, ideoque ex p[ar]te non
potest

26. pot ad ultimas voluntates ad Sext. in L. illud ff. de Leg. Aquil. Alex.
 cons. 29. n. 4. Lib. 6. Crauec. conj. 17. n. 2. Rotam recent. dec.
 463. n. 26. par. 29. et decis. 438. n. 5. par. 14. et tanto minus ad ele:
 ctionem Sepulturas, quae ubi constet de libera disponentis voluntate
 sustinetur etiam si facta fuerit per Codicillum, vel testamentum
 ex defectu Solemnitatum nullum, ac inuaidum, ut probant Nicol.
 Lucubrat. canon. Lib. 4. tit. 15. De Sepultur. sub n. 21. Passerini. de
 Stat. Rom. tom. 2. d. quest. 167. artic. 4. n. 1310. Maretti. de Sep:
 pultur. d. tit. 138. d. to. n. 202. et Leg. Pasqualij. decis. moral.
 405. n. 1. et 5.

27. Licentia uero Ordinarij, Suppletur remansit ex placito Saera
 Congregationis Episcoporum, et Regularium negotijs preposita, quae
 semel, atque iterum contradicente ipsomet Capitulo cuiusmodi Facult:
 tatem impartita fuit; Nullatenus refragante, quod beneplacitum duc:
 usmodi Superuenient longe post obitum defuncti, ac postquam in eadem
 Capitulo jus fuerat quatuor, quia cum Ordinarij consensus non
 requiratur pro substantia actus electionis, sed solum pro executio:
 ne, ut nempe Moniales valeant illam in eorum Ecclesia adim:
 plere, sufficit in hoc casu, quod ille accedat etiam ex post iuxta ma:
 gistrates distinctiones Sacram Rotam adductas in decis. 7. an.
 7. par. 15. recent. ubi Concordantes.

Et ita utraque

Legionen Beneficij
 Ven. 18. Februarij 1701.

Argumentum

Beneficia vacantia in Mense Aprilio per alternati:
 uam remanent ad collationem Episcopi, quando tamen
 sint de eius libera collatione; Et quamuis Sedes Ep:
 vacans habeat jus conferendi etiam illa, quae vacant
 in mensibus reservatis, attamen vacans aliqua digni:
 tate, quae habeat jus collationis, non acquirit facultate:
 tem conferendi Beneficia, quorum collatio ad d.

Dignitatem pertinet, quod in casu vacationis cuiusvis ~~vacationis~~
Ordinarii collatoris omnia Beneficia, quae vacant ante
promotionem Successoris, et captam possessionem, a reservantur
Sedi Apostolicae.

Summarium

1. Beneficia, quae vacant in Mense Aprilis, sunt Apostoli-
ca collationis.
Limita quando Epus habet alternatiuam n. 3.
2. Litterae Apostolicae, iustificatae exequi debent.
4. Alternatiua procedit solum in beneficiis, quae sunt
Liberae collationis Epi.
5. Concordia confirmata per Sedem apostolicam ligat
nedum Epum Irregularem, Sed etiam omnes Successores.
6. Quando diaconatus effectus.
7. Beneficia, quae vacant in Mensibus a reservatis Sede
Apostolica vacante possunt Libere per Epum conferri.
8. Quia Epus succedit in mensibus Apostolicis tanquam Or-
dinarius Collator.
9. Beneficia spectantia ad quemcumque ordinariam
collationem, si vacant ante promotionem Successoris
et pacificam illius possessionem adeptam, a reservantur
Sedi Apostolicae.
10. Regulae de annali. Loquitur de Impetrante Bene-
ficiam iam per annum ab alio possessam.
11. Gratia si neutri dicitur iustificata, quoties concur-
runt vacatio Beneficii, Lis ac non ius utriusque
colligantur.

Decisio CCXXX.

Vacans de Mense Aprilis anni 1693. Beneficiu
simplex Seruitorium Ecclesiasticum in Ecclesia Caro-
liana Sancti Petri Loci del Pino del Bio, cum quo tunc
temporis reperiretur vacans Archidiaconatus de Salina
Di.

Dignitas Ecclesie Cathedralis, ad quem spectat collatio memorati Beneficii, illud sicut vacatum in Mense Reservato à Sede Apostolica, impetrauit Franciscus Crespo, et è contrà ab Episcopo Legionensi sicut sua. Libera collationis collatum fuit Petro Martinez, ac per eius obitum successivè sequatur Josepho Martinez. Atinè propterea exortari inter eos Provisos contentione coram Officiali seu Provisore Legionensi, iste per Sententiam Beneficiam adiu-
 vicavit Provisio Apostolica, quæ successivè confirmata ex-
 titit à Emo Hispaniarum Nuncio. Deoluta autem ab
 eisdem iudicij causa ad hoc Sacrum Tribunal, datum fuit
 dubium, An, et cui sit adiudicandum Beneficium, quod fa-
 vore Francisci informans resolutum fuit.

Litteræ siquidem per Franciscum à Dataria, obtentæ,
 apparent in omnibus justificatæ, nam vacatio Beneficii,
 ac Francisci idoneitas non impugnantur; illius Clericatus
 patet ex Literis Testimonialibus sui Ordinarij, Sum^o N° 14.
 qualitas Beneficii simplicis servitorij sine residentia proba-
 taremanet ex testibus formiter examinatis D^o Summario
 N° 10. Valor per non excessum in ducatis 20. justificatur
 nedum ex eisdem Testibus, sed etiam ex Locationibus fructua-
 rii Beneficii, et ex taxis Ecclesie D^o Summario N° 15. et 16. et
 Reservatio demum elicetur ex vacatione Beneficii sequuta
 in Mense Aprilis, qui ex Regula d. Eod. 9. Cancell.
 Larii est Apostolicus, ut notant Donzal. ad d. regul.
 8. gloss. 11. n° 1. Antonell. de comp. legal. lib. 3. cap. 1. n° 1.
 Card. de Luca de Benefic. disc. 17. n° 11. Ventrigl. in prax. an.
 not. 2. D. 2. n° 65. tom. 2°. Cota coram Coccius decis. 51.
 n° 2. et in recent. decis. 189. n° 2. par. 18. adeout et
 omnia quæ admodum dictæ litteræ, sicut plenè iustificatæ
 debent executioni demandari ad Dext. in cap. Super Literis
 de descript. et in cap. si Capitulum ibique gloss. verb. Læc.
 quatur de conced. Argem. in 6. Cota coram Merlin. dec.

192. n. 2; et in aec. par. 16. decis. 343. et par. 19. decis. 63.
utrobique n. 2. m. ita pro effectu illarum executionis in loci iudicio
controuersum Beneficium venit Francisco adiudicandum.

- B. Requirit attendenda est collatio facta ab Epō in crim. alterna:
tina, quae gaudet, cuius vigores beneficia in Mense Aprilis va:
cantia spectant ad illius provisionem ad notata per Barbo.
de potest. Episc. alleg. 57. n. 140, et Segg. Ventigl. in prax. anno.
D. 2. n. 65. tom. 2. quia mensium alternativa procedit solum
A. in beneficijs, quae liberi spectant ad collationem Epī, non autem
in illis, quorum, prout hic, collatio spectat ad aliam, nempe ad
Acedidiaconum de Saldana ut liberaliter disponitur in D.
reg. 8. Cancellaria, et tradunt Doue ad d. aeg. 8. gloss. 4. n. 2. S.
et gloss. 45. n. 1, et Segg. Cocher ad aeg. 8. gloss. 16. a. n. 1, et
gloss. 17. Murg. de benefic. quae. 3. n. 318. uers. immo neq.
comprehendit Card. de Luc. eodem tit. dic. 17. n. 4. u. et Segg.
Nicc. in prax. par. 3. resol. 4. n. 2. Bos. coram Burato. dec.
805. n. 1, et Segg. coram Pamphil. decis. 632. n. 1, et
Segg. coram Paol. decis. 195. n. 4, et Segg., et in aec. decis.
67. n. 7. par. 10. decis. 635. n. 3, et 5. par. 15, et decis. 174.
n. 8. par. 19.

- Quod autem provisio controuersi Beneficij spectet ad d.
Acedidiaconum clare liquet ex Concordia usque de anno
1561. inter ipsum, et Episcopum Legionensem inita, ac pluries
ab hoc Saero Auditorio canonizata, ut uidere est in decis.
740. par. 1. decis. 752. par. 4. diuers. Decis. 460. et 475. coram
S. Seraphin., et decis. 64. post f. m. volum. consil. Farinae.
quae cum ad utriusque Partis Supplicationem confirmata
extiterit a Sede Apostolica, indubitanter Legat etiam mo:
dernum Episcopum cap. veniens ubi gloss. uerb. confirmatum
de Transact. Nota decis. 267. n. 5, et decis. 295. n. 12. coram
Bied. decis. 88. n. 2, et Segg. coram Cels. decis. 632. n. 8.
coram Pamphilio, etia. recent. decis. 191. n. 2. par. 12. For:
tius uero quia confirmatio Legituae praesentis stabilita etiam
contra Successores d. Summario n. 2. et dicta Concordia
effectua est apparet tam ex sententia de anno 1622. super
illius

illius observantia per Vicarium Generalem Legionem prolatam,
 in qua inter alia beneficia libera collationis Archidiaconi
 confertur beneficium controversam Ecclesie del Pino del Bis, tum
 ex eiusdem concordie acceptatione facta in publica forma per
 et Archidiaconos Successores de anno 1627, in qua dicitur Beneficium
 itidem enunciatum de Libera collatione Archidiaconatus, tum ex
 testibus examinatis de anno 1637, tum demum ex provisionibus Ar-
 chidiaconorum executioni semper demandatis, quae omnia ad rem
 ponderat Bot. in dec. reg. n. 5. vers. in proposito autem, et n. 6.
 part. 14. recent.

7. Nec substat, quod Beneficium praedictum vacante
 Archidiaconatu de Taldana potuerit per Episcopum conferri, ad
 instar beneficiorum, quae vacante Sede Apostolica vacare contin-
 gunt in illis reservatis, quaeque per Ordinarium conferri
 valent ad tradita per Zarz. de benefic. par. 5. cap. 2. n. 645. Card.
 de Sac. eodem tit. disc. 31. n. 4. et seq. Bot. in Palentina Canonici-
 casus 6. Februarij 1696. S. Nam licet coram Me. ubi Concordantes.
 8. Quia magna versatur differentia inter casum Sedis Apostolice
 vacantis, et casum vacationis Sedis alterius inferioris collationis,
 quoniam illa vacante cessant omnes reservationes inducere per
 dictam regul. 8. reservationem mentium, et Episcopus succe-
 dit in mentibus apostolicis tanquam Ordinarius collator ex de-
 ductis per Zerol. in prax. 2. part. 2. cap. 5. n. 12. Zarz. de Be-
 nef. par. 5. cap. 1. n. 645. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. S. S. proem.
 n. 46. Barros. de offic. et potest. Episc. alleg. 57. n. 62. Veni-
 tiol. in prax. anno 2. S. 2. n. 72, et seqq. et n. 102; ibique
 Carol. Anton. de Luc. n. 14. vers. et absolutum Bot. coram
 Duroze. Jun. dec. 171. n. 4; in dec. dec. 101. n. 8. et seq. par.
 19. et in d. Palentina Canonici S. nec obstat coram Me.
 9. At in casu vacationis Sedis Archidiaconalis, seu alterius casus
 aris Ordinarij collationis, omnia Beneficia, quae ad eorum colla-
 tionem spectabant, si vacant ante promotionem, vel pro-
 visionem Successoris, et pacificam illius possessionem adeptam,
 reservantur Sedi Apostolice, per expressam reg. 2. Cancell.

Larico, et Constitutionem B. Pij. V. inter illius impressas La-
ss. Bullar. nou. tom. 2. fol. 250. ut testantur Venturigliol.
in prag. d. annos. p. d. 2. n. 20. et seqq. Coedict. in comment.
ad d. am. neg. 2. n. 17. Coer. de benef. lib. 2. quest. 34. Coto
in Cordubon. Beneficiorum ag. Nou. his 1691. §. nec ista, et seqq.
et §. colini non releuant. coram do. me. Emerice, et B. abbas
1696. §. 1. et seqq. et §. quapropter coram don. me. Ursino.

20. Minusque Josepho prodetur valet regula 35. de
annali. Posseone; Nam gratia Francisci est anterior, ut
potè quia Beneficij vacatio, ut dictum est contigit de
mense Aprilis 1693. et ipse proavis fuit in mense Au-
gusti eiusdem anni, collatio vero facta ab Episcopo in perso-
nam Josephi expleta fuit tantummodo de mense Februa-
rii sequentis anni 1694. unde in hoc casu cessat dispositio
dictae regulae 35. quae loquitur de impetrante beneficium
jam per annum ab alio precedentè possessum, ut referunt
Mandos. ad d. reg. quest. 19. n. 3. Coer. de re benef. lib. 2.
quest. 52. n. 25. et seqq. Coto coram Gregor. decis. 180. n. 7.
vers. ad aliud caput, et coram Poccino decis. 192. n. 1. et seqq.
et decis. 332. n. 1. et 3. et in rec. decis. 148. n. 24. et seqq. et
decis. 506. n. 1. par. 18.

21. Hoc pro adiudicatione Beneficij favore Francisci
satis clara Domini via sunt, et tamen ubi aliquam pœri
possent difficultas em, eidem in omnem casum Suffragaretur
gratia si neutri, quam post moram Litem ad cautelam obti-
nuit, cum salu casu concurrerent tria necessaria requisita
pro eadem gratia iustificazione, vacatio scilicet Beneficij,
Lis, ac nondum utriusque Colligantij Coer. de re benef. lib.
2. quest. 54. n. 79. Coto decis. 1394. coram Pen. decis. 283.
coram Vbal. Sen. et in rec. decis. 198. n. 1. par. 17.

Et ita resolutum fuit Franciscus tantum
informandus.

Romana

Romana Depositi
Luna 21. Februarij 1701.

Argumentum

Confirmatur decisio edita die 8. Februarij 1700. quae
est La 188. in qua firmatum fuit investimentum
Cambiorum comprehendendi sub genere bonorum non vaca-
bilitum, ut Banerus S. Spiritus Urbij, qui non tenet.
nisi de dolo, et lata culpa, restituendo pecuniam depo-
sitam in causam dicti Investimenti censeatur adim-
plere Legem depositi, et consequenter fuisse ab iterata
solutione liberatum

Summarium

1. Per solutionem debiti omnis actio extinguitur.
2. Depositarius solvens non servata lege depositi tenet
ad reiteratam solutionem.
3. An, et quando dicatur soluisse in causam indeposito expressam
4. Cambium non venis sub genere investimenti pro caute
La Tertij demandari.
De quibus autem Circumstantijs venire possit vid. n. 6.
et seqq.
- Declaratur aut Louisy Card De Sue de dote in
disc. 196. - n. 12.
5. Auctoritas unius Doctoris non habentis Contradictionem
tandem Lex attendenda est
7. Cambij mortem Creditoris non extinguunt sicut suc-
cedit in vacabilibus.
10. Communis est praxis, quod diligentes Patris fami-
liae investiant suas pecunias non minus in Cambijs,
quam in censibus.
13. Dispositio Testatoris dubia circa demandatum in:

uestimentum declaratur ex facto Arripedi grauat
inuenientis.

14. Sola dubietas sufficit ad liberandam ab iterata so-
lutione publicum Bancum, qui bona fide restituit.
15. Testatori imputandum est si valens melius suam mentem
explicare clare omnia non expressit.
16. Ignorantia Iuris non excusat quando de facili po-
tuerunt consuli Aduocati, et Provis.
17. Limita quando Ius est dubium, et obscurum
18. Limita 2°. quando agitur de evitando damno reiterationis
solutionis.
19. Depositarius tenet omnem culpam etiam leuissimam
insistere in Deposito irregulari.
20. Limita in Banco S. Spiritus, qui usi ad publicam
commoditatem erectus eo ipso, quod soluit ultra non re-
metur, nisi uergetur in dolo, aut lata culpa, et n°. 21.
Declarans contrarios aut uirtutes n°. 22. et seqq.
23. Depositarius solvens rigore apoc. falsa non liberat.
25. Facultas emendi ex pecuniis Depositi Loca Moneta
tributa est Banco S. Spiritus pro maiori securitate
Deponentium.
26. Item Bancus nequit cambium contrahere.
27. Deponentes valent inuestimenta ipsi magis bene-
uise conficere.
28. Nominatio ad cambium contractu pro Persona no-
minanda, et quibus censetur facta.
29. Cambium contractum pro persona nominanda censetur
iri debet initium usque ad initium pro persona nominata.
30. Scriptura priuata ponit quem die valeat remanere.
31. Depositarius non tenetur de non expressione facta
in inuestimento pecunie depositae, quod ea prouenit et ad
aliquo fideicom. quando in deposito nulla tenetur adiecta
fuit talis obligatio, et n°. 32. et 33.
34. Depositarius nequit obligari ultra Legem Depositi

34. Cambia non ueniunt sub appellatione Locorum Monstium non vacabilium.
35. Relatum magis attendi debet, quam Referens.
36. Relatio intelligitur facta solum ad ea, de quibus in referente non fuerit facta specialis provisio.
37. Expressio alicuius speciei quando censeatur facta demonstratiue.

Decisio CCXXXI.

1. Reuocata ad nouum Examen decisione coram Ale. edita sub die 8. februarii anni proxime elapsi, in qua resolutum fuit non constare de credito Ludouici Cesariani aduersus Bandam S. Spiritus, Pni non obstantibus ijs, que Latini calamo deducebantur ab Informantibus pro Ludouico preterunt in decisio; Quia cum idem Bandus medijs Ordinibus factis a Francisco Cesariano, qui pecunias in illo deposuerat, tres controversas partitas legitime persoluerit, utique a quacumque obligatione Liberatus remansit ex regula, quod per debiti solutionem omnis penitus actio extinguitur ad Sept. in l. Item Liberatur ff. quod mod. pign. vel hypoth. Soluatur cum. et in l. in Arculana Dotis 23. Junij, prox. 8. Stetit coram Ale.
2. Nec releuat, quod pecunie fuerint per Franciscum in Banco deposita, sub expressa lege eam inuertiendi ad formam Testamenti Ludouici Fideicommissensis, proinde quod ea non seruata ueneratur Bandus illas denuo excurrere, nisi solutio facta non fuerit l. 1. §. Eleganter et S. et si duo ff. Depositi Fratran. Ducept. for. cap. 45. no. 23. et seq. Nota coram Danz. Jun. decis. bot. no. 1. et p. tot. cum alijs in contemporanea Decisio edita super reseruatis §. Et quamuis in fine. Quoniam cum ex precepto eiusdem Fideicommissensis non uoluit ueneratur, nam quam ad inuertiendum pretia bonorum vacabilium in effectibus non vacabilibus, solutisque per Bandum pecunijs ex vacabilibus retractij eas inuertiendo in censo per Cambijs, satis superque ex his adimpleta extitit Lex Fideicommissensis, et

Bancula omnimodam liberationem fuit asequutus, cum in
causam experientiam, et iuxta Legem in deposito adiectam persol-
verit. *Solutum n. d. Solutum ubi Bartol. n. 6. ff. de pignorat.*
act. Surd. cons. 8. p. n. 2. Valenzuel. cons. 2. n. 8. lib. 1. Bot.
dec. 9. n. 1. par. 13. recens. et in decisione quae regitur d. Siquidem

- Non obstante replicatione, quod cum Inuestimenta
demandata fuerint per Testatorem, ut bona conservarentur
in eius familia ad commodum vocatorum ad fideicommissum,
unde sub illis nullatenus comprahendi valeant Cambia, cum
A. Ex ob periculum totalis amissionis, cui exposta sunt sub
genere Inuestimenti pro cautela Tertij demandati non ve-
niant ad punctualem auctoritatem Card. de Luc. de dot. disc.
S. 196. n. 21. quam uti non habentem Contradictorem tanquam
Legem attendendam esse concedebatur ad tradita per Gratian.
Dilecti foris. cap. 531. n. 29. Surd. cons. 313. n. 43. uol. 3.
B. Nota coram Decino dec. 2121. n. 18. Quandoquidem, ut re-
pondeo Decino, quae veniuntur d. S. Siquidem, cum plures ad-
sent Inuestimentorum species, in quibus pecunia ex vacabi-
libus attrahenda converti poterat, et ex illis omnibus Testator
nihil aliud prohibuit, quam bona vacabilia, evidens signum
est, quod non obstante vocatorum commodo, ad quod prohibi-
tum respexit, cambiorum inuestimentum minime prohibere
voluit, tum ex quo illa per mortem creditoris non extinguuntur
7. proinde succedis in officiis vacabilibus Card. de Luc. de regal.
disc. 2. n. 7. et 10. et disc. 5. n. 2. tum etiam ex quo ex-
ceptio unius speciei inuestimenti firmat permissionem quoad
8. omnia alia, quae sub specie prohibita non comprehenduntur.
Ad l. cum pignos ff. de iudic. Nota dec. 262. n. 11. par.
18. et dec. 9. n. 16. et doc. 380. n. 8. par. 19.

- Et revera quemadmodum si Testator cuiusmodi Cam-
bia in eius expedite dabitur, eadem comprehendendi ne-
9. quiverent sub precepto alienandi bona vacabilia, et
eandem Testatorem expediri iuncto, ita imperceptibile
verum est, quae ratione comprehendendi debeant sub eius
per

- precepto negativo non inuestiendi in bonis uocabilibus iisdem
 quorund' uerbis conceptis, nec periculum cui subsunt cambia,
 ex quo illorum Inuestimentum sit minus tutum, contrariam in-
10. telligentiam proferre potest, nam ultra quod communis est
 hominum praxis, et etiam in Cambijs non minus quam in censibus
 suas pecunias inuestiant etiam si sint Diligentes Patresfamilias,
 adhuc a seruo illorum minor Securitas non excludit, quod sine
11. uerax et propria Inuestimenta non uocabilia, sicuti a ratione
 talis inuestimenti non excluduntur alia plura, in quibus maius
 etiam periculum dari potest, ut in similibus terminis firmas
 Cota dec. 106. n. 39. par. 14. et dec. 416 a n. 14. ad 17.
 par. 18. tom. 2. p. 2.

12. Sedine laud refragatur auctoritas Card. de Luc. de
 Dos. disc. 196. n. 41. qui loquitur de inuestimento faciendo
 pro maiori Securitate Dotis, nec controuersiam agit super rei-
 terata solutione ob preceptum inuestimentum per Deposita-
 rium faciendum sed questione tractat tantummodo pro euadenda
 obligatione soluendi maiores uuras, et tamen ad hunc effectum
 Sacra Cota in eocaso admisit facultatem inuestiendi dotem
 in cambijs Cransalpini, ut constat ex ipsa, inter Decisione, que
 est La 378. n. 16. uer. quo casu par. 18. accens. Quamobrem
 predicta auctoritas ad casum non applicatur, quia obligatio,
 ob qua agit, iuxta preceptum Testatoris erat solum
 inuestiendi pecuniam in bonis uocabilibus de quoru' gene-
 re ex praedictis omnino predicari debet Cambium, quod quod
 in reliquis sit, an magis uel minus tutum, quam census,
 Loca Monasterium, et Stabilia, reputari ualeat.

13. Ex his igitur constat preceptum Testatoris inuestiendi
 pretium bonorum uocabilium in effectibus non uocabilibus,
 nullatenus excludere cambia, et census, in quibus inuestimenta
 fuerunt expleta. At ubi etiam res uersaretur in dubio, adhuc
 uelid declaratum remaneret ex facto Heredi grauari, qui
 dicta inuestimenta peregit Decian. cons. 10. n. 94. uol. 3. lib.

- noel. cons. 895. n. 3. Nota decis. 465. n. 25. et decis. 496. n. 18.
14. par. 18. recens. uel sola haec dubietas sufficiens ad effectum liberandi ab iterata solutione publicum Banerum, qui pecuniam bona fide acrisit; quando etiam de exero exuberaret, quod ab illo ab eadem datus et lata culpa, cum simul in Deposito punitis
15. paliter facto in gratiam Depositionis, et potius Testatori imputandum sit, cum si intellexerat restringere in actum am ad certam speciem, nempe ad stabilia, et Loca Montium, id clare non expresserit, ut fundat Decisio quae confirmatur S. 8 in omnem casum, et S. 9 in referat in fin.
16. Non atque, quod cum Banerum de facili potuerit consulere suos Adiutores, et Procuratores excusari nequeat ab iterata solutione propter ignorantiam Juris, cum laqueis pro sciente ad Leg. in L. Juris ignorantia C. qui admittit ad bon. pos. Alograd. cons. 71. n. 23. et seqq., et n. 41. Lib. 2. Paul. Justin. decis. Belg. 63. n. 2. uol. 2. Via. decis. 256. n. 3. Nota coram Cur. decis. 118. n. 17. Lib. 2. et in recens. Decis. 654. n. 9. par. 4. Tomo 1. et decis. 73. n. 60. par. 12. Quoniam quando ius est dubium, et obicere semper admittitur excusatio etiam si Consuli potuerint Positiones Odd. cons. 58. n. 37. et seq. Menoch. cons. 115. n. 31. et seq. Surd. cons. 260. n. 16. Alograd. cons. 94. cum n. 42. Lib. 2. et cons. 15. n. 39. Lib. 2. Nota de fact. scient. et ignor. cent. 1. distinct. 21. n. 2. Calvin. de equit. Lib. 3. cap. 201. n. 20. Nota decis. 654. n. 10. par. 4. Tomo 1. recens. Et san- to facilius in casu Euimodi, quia Banerus non agit de solu- cro captando, sed de euicando damno reiteratae solutionis, in quibus terminis quaecumque Juris ignorantia excusat L. Sed et si me puerum in pinc. ff. de edict. indebit. L. si sibi libent. ff. de actionib. Impet. L. si post C. de iur. et fact. ignor. Souin. iur. cons. 25. n. 1. Lib. 4. Criminal. cum cons. 614. n. 25. Erastian. Discept. for. Sor. n. 6. Alograd. d. cons. 15. n. 39. Corr. de iur. et fact. ignor. inspect. 81. n. 9. Calvin. de equit. d. Lib. 3. cap. 201. n. 26. et seq. Nota coram Poccino d. 517 per
17. 60. par. 12. Quoniam quando ius est dubium, et obicere semper admittitur excusatio etiam si Consuli potuerint Positiones Odd. cons. 58. n. 37. et seq. Menoch. cons. 115. n. 31. et seq. Surd. cons. 260. n. 16. Alograd. cons. 94. cum n. 42. Lib. 2. et cons. 15. n. 39. Lib. 2. Nota de fact. scient. et ignor. cent. 1. distinct. 21. n. 2. Calvin. de equit. Lib. 3. cap. 201. n. 20. Nota decis. 654. n. 10. par. 4. Tomo 1. recens. Et san- to facilius in casu Euimodi, quia Banerus non agit de solu- cro captando, sed de euicando damno reiteratae solutionis, in quibus terminis quaecumque Juris ignorantia excusat L. Sed et si me puerum in pinc. ff. de edict. indebit. L. si sibi libent. ff. de actionib. Impet. L. si post C. de iur. et fact. ignor. Souin. iur. cons. 25. n. 1. Lib. 4. Criminal. cum cons. 614. n. 25. Erastian. Discept. for. Sor. n. 6. Alograd. d. cons. 15. n. 39. Corr. de iur. et fact. ignor. inspect. 81. n. 9. Calvin. de equit. d. Lib. 3. cap. 201. n. 26. et seq. Nota coram Poccino d. 517 per
18. quibus terminis quaecumque Juris ignorantia excusat L. Sed et si me puerum in pinc. ff. de edict. indebit. L. si sibi libent. ff. de actionib. Impet. L. si post C. de iur. et fact. ignor. Souin. iur. cons. 25. n. 1. Lib. 4. Criminal. cum cons. 614. n. 25. Erastian. Discept. for. Sor. n. 6. Alograd. d. cons. 15. n. 39. Corr. de iur. et fact. ignor. inspect. 81. n. 9. Calvin. de equit. d. Lib. 3. cap. 201. n. 26. et seq. Nota coram Poccino d. 517 per

per tot. et decis. 2018. n. 5. et seq. et in nec. decis. 354. n. 12.
et seq. par. 4. tom. 1.º

19. Minusquē suffragante, quod uersemur in deposito irre-
gulari, per quod sicuti pecuniarum dominium trans fertur, ita
Bandus omnem culpam etiam leuissimam probare teneatur, per
Decret. in L. Suius 24. ff. Depositi L. si quis nec causam ff.
si cer. per. in terminis Bandi publici tradunt Molin.
De just. et iur. dispas. sp. n. 6. vers. si aco. Depositi est tale
tomo 2. Cor. de puiel. creditor. regul. 1. ampliat. 12. n. 6.
Olea de cet. iur. vis. §. quos. g. n. 18. prope fin. Almar. ad Ro.
uis. decis. 23. Nota coram Dunoget. Jun. decis. 604. n. 5. et
coram Leutinger Dec. 91. et coram Bogad decis. 165. per tot.
Quoniam dupliciter obiectum eliminabatur, primo quia Bandus
L. Spiritus fact. per San. mi. Paulum v. principaliter erectus non
20. in gratiam ipsius Bandi, sed pro utilitate publica, et commoditate
deponentium, unde post factam solutionem depositi ad nil ultra
teneatur, nisi constet, quod in solutione lata culpa seu dolo
concurrat, ut precise tenet Card. de Luc. de cred. die. 68. n.
6. et seq. ubi quod in his terminis non intrat distinctio de pos. et
21. regularis ab irregulari, et firmat procedens Decisio §. nequò ullano,
et seq. cum regulariter Depositarij non teneant nisi de dolo
et lata culpa, quando Depositum fit gratia solius deponen-
tis L. si ut certo §. nunc uidentum ff. commodati L. 2. C. de §.
tis. L. contractus ff. de reg. iur. Presaur. quos. for. 27. n.
4. Lib. 1. Cyriac. controuers. 358. n. 22. et 27. Nota coram Amar.
Dunoget. decis. 604. n. 16.

- Secundo uero quia ex solutione pecuniarum facta
Franciscus ad illas inuestiendas in Cambijs nec culpa aliqua
eiusdem Bandi Ministoris adferri potest, quia, ut probatum
est, sub precepto Testatoris inuestiendi in non vacabilibus,
uel comprehensas erant cambias, uel negari saltem non potest,
22. quin illorum exclusio esset admodum dubia, nec refragantur
auctoritates epas. allegatas, quia per se permittis illis, quos, cuiusce
quosque terminos non attingunt, et ferat ad nostram et lesim

- non applicatur, nam Almar. ad dec. 13. Couit. loquitur
in terminis Casperij Banerij publici, qui apud dram falsam ad-
 23. miserat, eiusque vigore pecuniam persoluerat, quo casu mel mi-
 ram si Depositarium ita solvendo non liberatur ex hisque
 aduertunt. Olear. de cess. iur. d. tit. s. quip. g. n. 19. Card. de
 24. Luca. de credit. dicto disc. 68. n. 12. Rotaueris coram Duzett.
 iun. Royas, et Peutingen. idem condemnat. Monsem. Dietasida
 reciteratam solutionem, quia non fuit seruata expressa, ac cla-
 ra lex Depositi subrogandi alia bona stabilia, seu feodalicia in
 Regno Neapolis, quod longe discrepat à casu nostro, in quo
 onus inuestiendi in non vacabilibus vel fuit indubitanter adim-
 plesum, vel quoad comprehensionem cambiorum erat admodum du-
 bium.

- Neque ex eo, quod Banerius ex Bulla erectionis habeat fa-
 cultatem utendi pecunijs depositis emendo Loca Montium, et fru-
 ctus in sui utilitatem applicando, dici potest, quod Deposita fiant
 ad utilitatem ipsius Banerij. Si quidem ultra quod pecunias, desqui-
 bus agitur per modicum tempus in Banco remaneant, ideoque
 nulla utilitas eisdem ex illis resultare potuit, conuenit, rursus
 25. quod facultas huiusmodi permessa est ob maiorem deponentium se-
 curitatem, nam si ex pecunijs depositis emenda Loca Mon-
 tium, negari non potest, quin ydem deponentes magis cauti re-
 maneant, et quamuis illorum fructus ex lege eiusdem erectionis
 conuerti debeant in educandis expositis, et curandis infirmis
 in Chedi ospitali S. Spiritus, ex hoc tamen alterari neque prin-
 cipalis natura depositi, que est, ut ad commoditatem publicam ac-
 piatur, ut late probat decisio, qua confirmatur non suffragante.
 Extranea uero ab hypothese uisus est pertinere eiusdem facult-
 26. tatis facta in memorata erectionis Bulla, quod nempe Ban-
 erius valeat ex dictis pecunijs depositis emere Loca Montium, non
 autem Cambia contrahere. Quoniam ea procedit dumtaxat respec-
 tu ipsius Banerij, cui per dictam Constitutionem propter Loca
 Montium prohibendum est alios cuiuscumque generis contractus
 inire, unde nullatenus extendi debet ad ipsos de-

27. ponentes, qui tanquam rerum suarum moderatores, et arbitri possunt ex pecunijs depositis quaecumque investimenta ipsi magis bene uisas explere ad Dep. in l. l. mandato C. mandati cum alijs in iure uulgatis.

Ex predictis itaque excludo, quod Bandus teneat ad se-
seratam solutionem ob non seruata a se serata legem fidei-
fideicommissi entis, minus idem Bandus teneat propter ex obiectio-
nibus, quae contra singulas ex tribus partibus, de quibus agitur, de-
ducuntur. Quod etenim cambium 8000., in quo comprehensa est
prima pars 1000., contractus fuerit ab Octauio Lupo, non ex-
cludit acquisitionem in uelamento factam ad commodum fideicommis-
si, quia idem Octavius acquisiuit cambium non pro se, sed pro
persona nominanda, unde cum successore Francisco Espes graua-
tas illud ex pecunijs fideicommissarijs persoluerit, illudque etiam
28. plurimum annorum spatium possideret, quemadmodum in his circumstan-
29. tijs nominatio ad ipsius commodum facta censenda est, ita
illud dici debet pro se ab initio fuisse contractum, ut firmat
30. praeterita decisio S. Constito; nec a se, quod non doceat de effecti-
ua nominatione, quia cum isti actus confici solent etiam me-
diante scriptura priuata, illa exinde presumi potest referri
per nos Actorem, qui semper habitauit cum dicto Fran. Patre, postq.
illius obitu in eadem Domo permanfit, ut arguit Gratian. discept.
for cap. 735. no. 16.

Similiter non obstat quodam tam partitam 2000.
31. quod in illius investimento facto cum Patribus S. Saluatoris in
causa omissa fuerit expressis, quod pecunia capitalis proueni-
ret ex fideicommissis Ludouici, quod causam dedine asserit, ut
dicti Patres inscijs de eodem fideicommissis pecuniam libere resti-
tuerint ex predicto grauato, quod sane non contrahitur si in Intro-
dictum vinculum fuerit expressum, ut per Nos. coram. Cor.
deciis p. 15 no. 20, et seq. et deciis 420. in fin. Quia cum in de-
32. posito adiecta causa fuerit obligatio apponendi vinculum pro-
dictum, Bandus non debebat esse sollicitus de tali expres-
sione, unde de illius defectu redargui nequit, nam aliaj

33. esse illum obligare ultra Legem depositi ad firmam in d. mea de
 cisione §. 2. uero. Cauda uero decisiones coram Ceruo procedunt
 contra Debitorem Censu, qui illum ex tunc supra forma pre-
 scripta in instrumento impositionis, ut scilicet in casu ex d. cessione
 premium debere deponi ac iterum inuestiri, et propterea ad casum
 non applicantur.

34. Denique uel obstat, quod scilicet pariter cum
 scito fuerit in Cambijs, quando depositum istius summa factum
 fuit cum expressa lege illam inuestiendi in bonis stabilibus, aut
 locis Montium cameralium non vacabilibus, sub quorum ap-
 pellatione non veniunt cambia ex deductis Beruzot.
 cons. 119. n. 31. Lib. 5. Mantie. de coniect. ultim. volunt. lib.
 9. tit. 3. n. 2. Item dicitur species inuestimentorum non fue-
 runt enunciata simpliciter, et exacte, sed labitur relatione
 ad Testamentum Ludouici Fideicommissarii, unde sufficit, quod
 impleta fuerit forma in eo demandata faciendi inuestimenta
 in bonis non vacabilibus, militante ad propositum regula, quod
 magis attendi debet relatum, quam referens L. ante toto ff. de
 leged. instit. Palm. neg. alleg. 334. n. 28. Nota in Ceruina
 Liberationis a molestijs, Ma. Junij 1696. §. finali coram Mer.

35. Non attenditur replicatione, quod d. relatio ad testamentum
 intelligenda sit quaedam obligatio inuestiendi, non autem
 quaedam species inuestimentorum, quae fuerunt specificatae, eo, quod
 relatio non intelligatur facta ad omnia contenta in relato,
 sed solum ad ea, de quibus non fuit facta specialis provisio
 in referente Barot. in L. 1. §. 2. perum n. 5. ff. quod ui aut da
 fonsanell. de pae. nupt. clausul. §. glon. 10. par. 2. n. 16.
 Rocedispus. jur. cap. 128. n. 37. Nota coram Biedu de
 110. n. 19. et in recent. par. 17. Decis. 133. n. 11. Eadem namque
 semper obstat responsio, quod cum praedicta Inuestimentorum
 36. species non fuerint taxatiue appositae ad limitandam fac-
 cultatem heredis grauari quaedam alia Inuestimenta, illarum defi-
 gnatio conueni debet facta dumtaxat ad demonstrandas ali-
 quas inuestimentorum species iuxta tradita §. Nota coram

Merlin.

Merlin. Decis. 454. n. 28. et in accent. Decis. 303. n. 6. et
 seq. par. 16. et Decis. 293. n. 24. p. 17. et coram Dunoj. Jun.
 Decis. 853. n. 5. id quod facilius etiam adderi debet ex eo
 quia pradicarum Specierum expressio non fuit facta a Franci.
 no Exped. grauat. Sed proestit occasione reiterationis vacabiliu
 a Ministro Datariz Summario responsis Baneri n. Pms. qui
 nec uoluit dictas Species taxabile exprimere, dum in alio ordine
 simpliciter dixit, quod pretium investiret in bonis non vacabili-
 bus d. Summaris n. 2. nec poteras facultatem d. Expedi a Testa-
 toris concessam investiendi in Cambijs sub nomine bonorum non vac-
 abiliu comprehendens restringere.

Et ita utraque

Romana Depositi Super Reservatis
 Lunz 21. Februarij 1701.

Argumentum

Quomodo in precedenti Decisione firmatum fuit
 Banerum S. Spiritus non teneri ad reiteratam solutio-
 nem, quando pecuniam restituit seruata lege depositi
 per Testatorem demandata, ita in presenti concludi-
 tur ad illam cogendum esse ob restitutionem factam
 eadem lege non adimpleta, neque exasandum esse
 sub pretextu venionis pecuniz in extinctionem debi-
 torum eiusdem Testatoris, minusque ex allegata
 Prescriptionis titulo.

Summarium

1. Banerus S. Spiritus restitucndo pecuniam non
 seruata lege depositi tenetur ad reiteratam solu-
 tionem.

2. Depositarium regulariter potest deponenti pecuniam liberè restituere.
3. Limita quando debitum fuit factum cum lege express. in investendi pecunias.
4. Amplius limitationem in casu quo etiam concurrere & primum dicitur Terrij.
5. Assignatur ratio.
6. Bona fideicommissi alienari valens pro extinguendis debitis testatoris.
7. Solutio in dubio potius censeatur facta pro dimittendis debitis proprijs quam alienis.
8. Solutio deferri non potest ad causam debiti jam extincti.
9. Pecunia de mandato testatoris investenda non potest distrahi pro extinguendis illius debitis nisi urgeant praedictores.
10. Distractio bonorum fideicommissi pro soluendis debitis testatoris permittitur quando non adsunt bona libera.
11. In summa maior inest minor.
12. Per lapsum 30. annorum, et multo magis per 60. prescripta remanet omnis actio, et n. 13.
14. Limita 1° in Depositorio, qui prescribere nunquam potest.
15. Limita 2° in casu expedit, aduersus quem ob ignorantiam praesumptionem currere nequit prescriptio.
16. Praescriptione allegans contra heredem tenetur concludenter facti scientiam in illo iustificare.
17. Contra fideicommissarium in allegabilis est prescriptio nisi à die purificationis elapsum sit tempus sufficiens ad prescribendum.
18. Limita quando agitur solum de impugnando iure hereditationis non de prescribendo ipso debito.
19. Fideicommissarius nequit proiudicari ex factis heredibus grauati.
20. Expense funerum debent detrahi ab hereditate defuncti.

Decidio

Decisio CCXXXII.

Assumpto hodie ex amin^o partit^o 250. quæ ad par-
 ticulare^m disputationem reservata fuerat sub die 8. februa-
 rij anni proxime elapsi; Domini pro eadem Summa dixerunt
 constare de credito, quia cum illa fuerit in Banco S. Spiritus
 sus deposita ad effectum investendi iuxta Testamentum
 Ludovici, qui in instrumentis in bonis non vacabilibus fieri
 mandaverat, utique cum ex illa investiturum aliquid se-
 quutum non fuerit, sed Bankus supra Legem Depositi liberè
 eam solverit cum Ordinibus per Franciscum Hstedem gravat-
 um sibi directis, ex tali solutione liberari nequit, ita ut
 ad iteram amillius restitutionem cogi non debeat. L. 1. §.
 Elegans, et S. Sed si duo ff. Depositi Alzograd. cons. 43.
 n°. 1. lib. 1. Spad. cons. 238. n°. 1. adl. 2. Card. de Luca de
 regal. disc. 23. n°. 16. et n°. 22, et seq. Botapolo Cenc.
 de Cens. decis. 475. n°. 9, et seqq. et coram Cens. decis.
 215. n°. 7, et coram Dunozet. Jun. decis. 634. pariter n°. 1.
 et in recent. decis. 35. n°. 5. par. 3. decis. 119. n°. 12. par. 9.
 decis. 110. n°. 7. et seq. par. 12, et decis. 401. n°. 13. par. 18.

Et quamvis regulariter Depositarius solvens alear
 deponenti pecunias penes se depositas, et per solutionem huius
 liberetur etiam si pecunia esset aliena, L. quod Servus 11.
 ff. Depositi L. quod Servus 35. ff. de solus. Turd. decis. 219.
 n°. 8. et seqq. Botap. decis. 475. n°. 20. post Cenc. de Cens., et
 coram Cavaler. decis. 345. n°. 1, et 2, et in recent. decis. 186.
 n°. 6. par. 16. nec teneatur versionem inquirere ad Depo.
 in L. 1. §. si rem a Servo ff. Depositi Cyriac. controu. 158. n°. 16.
 cum alijs Late deductis in decisione edita sub precitata die
 8. Februarij 1700. §. nec refert, id tamen non procedit quando
 pecuniz fuerunt depositæ cum clara, et explicita lege
 illas investendi, quia tunc si Depositarius in aliam cau-

nam, quam expressam resolvat, liberationem non obtinet ut per
 Decret. in L. 1. §. non autem verfic. inde quærit ff. de Exactor.
 act. tradunt Allograd. cons. 43. sub n. 1. Lib. 1. Gratian. dis-
 cept. for. cap. 45. n. 26. Botta apud Cene. d. Decis. 475. n. 11,
 et seqq. et coram Ferr. Decis. 215. n. 2. et seqq. et in recens.
 par. 20. Decis. 41. n. 16. et seqq. et par. 12. Decis. 21. n. 2.
 par. 13. Decis. 9. n. 7. et par. 16. Decis. 186. n. 9. et seqq.
 par. 16. et in Romana Censu 28. Januarij 1709. §. nec
 relevat coram Me.

- A. Prasertim ubi, ut in præsentis non agit. de solo interesse
 deponentis, sed etiam de præjudicio Tertij, vocatorum scilicet
 ad fideicommissum, quo casu solvens non nisi adimpleta lege
 depositi circa investimenta liberatur juxta Doctrinam Bartol.
 in L. Doli mali n. 7. vers. nam in præjudicium ff. de no-
 uat. Molin. de primog. lib. 2. cap. 10. n. 6. Allograd. d.
 cons. 43. n. 1. et seqq. Gratian. discept. for. cap. 45. n. 2
 et seqq. ibique late Carol. Anton. de Luc. n. 5. Card. de
 Luc. de regal. disc. 23. n. 16. et de cens. disc. 23. n. 4.
 Viced. de transact. quest. 100. n. 43. Surd. Decis. 156.
 n. 5. Turb. Decis. 29. n. 7. Bot. coram Burat. Decis.
 106. n. 16. coram Ferr. Decis. 215. n. 5. et seqq. et in
 recens. Decis. 135. n. 9. et 10. par. 13. Decis. 186. a n.
 8. usque ad fin. par. 16. Dec. 187. n. 12. par. 17. et in Ro-
 mana Depositi §. Aprilis 1680. §. similiter coram clar.
 me. Card. Vicecomite; ne alijs aperuatur via fraudandi
 vocatos ad fideicommissum, et alios inde esse habentes, ut
 observant Manent. Dec. 31. n. 24. Bot. Dec. 265. n. 23.
 par. 9. Decis. 325. n. 5. par. 10. et Dec. 135. n. 10. par. 15. acc.
- S. Nec ad evitandam reiteratam solutione suffragari
 valet quod dicta summa erogata fuerit in solutionem
 debitorum fideicommissentis, idemque accepti nequeat
 per fideicommissarios, ex quo etiam bona fideicommissi
 alienari.

alienari valens pro extinguendis debitis Testatoris ad Iex in
 l. si filius fam. 118. §. Divi d. 2. ad fin. ff. de Legat. 1.
 Peregrin. de fideicom. art. 40. n. 18. Mangil. de Subst.
 gust. 118. ff. de. Jusar. de Subst. gust. 541. n. 1. Cotta coram
 Buratt. decij. 920. n. 3. coram Garobon. decis. 225. n. 10. coram
 Biel. decis. 105. n. 20. et in rec. decis. 370. n. 8. par. 17. et decis.
 303. n. 27. et decis. 380. n. 13. par. 19. Quia tantum abest,
 quod probetur debita in quorum causam erogata fuit Summa pp.
 dicta, contracta fuisse a Testatore, ut potius contrarium conser-
 vedum ex Lectura ordinum factorum a Francisco heredegra-
 uato, ex quorum contextu apparet solutionem versam fuisse in
 extinctionem debiti ipsius Francisci Summ. Ludovic. n. 3.

7. verum etiam ex juris dispositione, iuxta quam in dabis cen-
 sendum est solutionem factam fuisse potius pro dimittendis
 debiti proprii, quam alienis ad creditas per Marian. Socum.
 cons. 79. n. 33. lib. 3. Arctin. cons. 35. n. 3. Marc. Mene.
 exam. n. 23. Drammat. decis. 103. n. 77. Cotta decij.
 353. n. 4. par. 16. et decis. 28. pariter n. 4. par. 19. p. 11.

Quia contrarium elicitur pro uel ex contemporaneas so-
 lutione facta paulo post obitum Testatoris, uel ex quo ex die
 etis pecuniis inter alia appareant soluta fuisse ^{fa.} 247.
 pro pretio fanis, quod inveniuntur aperiunt pro Equij ipsius
 fideicommissentis, et alia ^{fa.} no. pro medietate eisdem traditis.
 Quoniam contemporaneas solutio non regit in facto, eo quia
 Ludovicus Testator obiit de Mente Martij, 1633, et solus-
 tiones sequens fuerunt de Mennibus Octobris, et Nouem-
 bris 1634, et sic postquam annis annis, et quinq. Mennibus.
 Presuppositum uero, quod dicta bina solutiones facte, fuerint
 pro cibo Equorum, ac Medullis respectiue fideicommissentis,
 nullam pariter laborem datur subtrahentiam, nam quod ^{fa.}
 241. §. 5. pro pretio fanis, et ipso ordine, cuius uigore Bandus
 percoluit, constat dictum fanum emptum fuisse ab ipso
 Herede ibi = per pretio de sancto fidei commissis de Lu =

quodque magis est, nec aereulas ipsum Testatorem curram, et
 equos unquam retinuisse; Quo uero ad ^{ca} 20. appareat, quod magis
 credem ea peno fuisse Aromataris cum expressione ibi = ~~Et~~ conto
 di quillo gli deus, absque eo, quod enunciaueris ea cedere in ex-
 functionem arij alieni Testatoris, quod sane deestero nec ci-
 tra ueritatis labem exprimi poterat, nam si sub die 20. Junij
 1633. idem Aromataris mediante ordin^e eiusdem ~~At~~ p^{re}dicti ac-
 ceperat ab eodem Banco ex alijs pecunijs hereditarijs ^{ca} 13. et quie-
 tantiam exposuerat inquit ea esse pro residuo, et finali solutione
 debiti Testatoris, quemadmodum patet ex Summaris Banco
 exhibitis in proportionibus diei 12. Junij 1699. n°. 3°. consequens fit quod
 8. solutio dictorum ^{ca} 20. tanquam successiue facta de Mense d^{omi}n^o
 anni 1634. referri non poterat ad causam debiti Testatoris iam
 extincti L. si ex pluribus in p^{ri}nc. ubi gloss. in uerb. reliquum ff.
 de solut. Amar. aerol. 97. n°. 30. Nota in rec. par. 9. dec. 261.
 n°. 2. et par. 14. dec. 263. n°. 1. et par. 16. dec. 271. n°. 9. et par.
 19. decis 221. n°. 3.

9. Sed dato etiam quod debita fuissent propria ipsius Tes-
 tatoris, aduè ponderabant Dni, quod pro illis extinguendis
 minime potuissent distrahi pecunias, destinate ad inuestiendum pro
 fideicommissis, nisi probaretur, quod creditores uisissent pro solutione
 iuxta Cept. expressum in Leg. magis puto S. non possum ibi =
 Si modo urgeat creditor, et S. si as alienum ibi = Sedita demum
 si urgeat as alienum ff. de reb. eorum Peregrin. de fideic. art.
 40. n°. 25. Mangil. de Subst. 949. 118. n°. 11. Sperell. decis.
 154. n°. 9. Nota coram Bied. decis. 105. n°. 20. et in rec. decis.
 258. n°. 13. par. 17. decis. 329. n°. 2. par. 18. et penes Card. de
 Luc. sub tit. de fideicom. dec. 97. n°. 17. et decis. 98. n°. 7. som.
 2°. Notissime cum in hereditate eiusdem fideicommissentis reperi-
 fuerint alia pecuniaria Summ^a, ut resultabat ex Inventarijs
 Sum^a Ludouici n°. 2°. Lit. A., hoc enim stante eo minus dictæ
 pecunias ex iudicio Testatoris ad inuestiendum destinatas, ex-
 10. gari poterant in dissolutionem dictarum alieni, cum tunc solum
 pro

pro solvendi debitorum Testatoris permittatur alienatio bonorum
 fideicommissariorum, quando non adunt in expedite bona li-
 bera ad text. in l. Pater filium ff. de Legat. 3. ubi Bart. Alberic.
 et alij. D. Gratian. discept. for. cap. 570. n. 12. Peigr. de fideicom.
 art. 40. n. 12. Rotam nec. par. 11. decis. 216. n. 12. et par. 17. dec.
 370. n. 6.

11. Nec releuat a sumptum, quod cum Inan^{cus} loco dictorum ^{cu}
 450, et aliorum 1000, quod una simul fuerunt deposita, subro-
 gauerit Cambium in sorte 3000. contractum cum Migliorino, dici
 debeat etiam quoad controuersam partem onus inuestimenti, adimplo-
 vite, ex quo in Summa maiori indio minor l. diem profere. S. N.
 plures ibique gloss. verb. consenserunt ff. de recept. arbit. Gratian.
 discept. for. cap. 287. n. 5, et seq. Rotam coram Bichis decij. 291.
 n. 8, et in nec. decis. 306. n. 12 par. 19. Nam dictum assumptum
 procedere posset si Franciscus predictum cambium in residuali
 Summa 2000. ex proprijs pecunijs adquisiuit ad commodum fi-
 deicommissi; At cum illud creatum fuerit fauore ipsius met Francise:
 nulla eiusdem fideicommissi mentione facta, tunc dato etiam quod
 pecunia essent ipsius proprijs, quemadmodum adquisitio non potest
 dici facta ad commodum Vocatorum, quorum ~~aut~~ ^{habita} ~~habita~~ ^{fuit}
 mentio, ita ex his cessat quilibet ipse eiusdem Cambij subrogatio
 Et ex eadem ratione neque illius compensatio pro rata
 admittenda est cum alijs ^{ti} 100. libere ad creditum eiusdem Her-
 redis depositis, et postea erogatis ad commodum fideicommissi
 in emptionem Cambij contracti cum Nicolao Botto. Nam licet
 200. fuissent deposita ab Herede grauato absque ullo vincu-
 culo; attamen non probatur fuisse propria ipsius Heredis; Quinimo
 totum oppositum conuincitur ex declaratione ab ipso facta in
 actu emptionis d. Cambij dum dixit pecuniam provenire ab
 Herede fideicommissariensis, ideoque ad fideicommissum spe-
 ctare d. p. m. Summaris Ludouici n. 4.

12. Minusquid obstat, quod ex lapsu 60. annorum decursorum
 a die quo solutiones factae fuerunt, prescripta remaneret omnis
 actio contra Banedum ad text. in l. sicut, et in l. omnis C. de
 13. prescripto. 30. uel 40. annorum Gratian. discept. for. cap. 57. n. 32.

- quando propterim ad hunc effectum sufficeret etiam solus lapsus 30. annorum a d. tradita per Bot. in dec. 306. n. 2. et per tot. et dec. 320. n. 15. par. 12. nec. - Quoniam ultra quod Depositarium nullatenus prescribere potest ad sensum Balb. de prescrip. §. par. 6. et ultim. par. principal. cap. 26. n. 51. vers. in Depositaris pag. 146. Covarruv. in cap. possessor. §. 11. vers. Et verum n. 5. de reg. jur. in d. Nota dec. 682. n. 21. par. 4. tom. 3. nec placuit etiam responsis, quod contra heredem, in quo presumitur ignorantia prescriptio currere ne: quiuit Nota dec. 426. n. 9. et seq. ut prospere illam alle: gans beneatur concludentem facti scientiam in ipso iustificare
14. Gratian. discept. forens. cap. 681. n. 3. Nota coram Orlabon. dec. 142. n. 15. et in recent. dec. 407. n. 8. par. 5. et dec. 231. n. 20. par. 18. Fortis quia quoad est contra heredem Fideicommissarium, ad: versus quem in allegabilis est temporis lapsus, etiam si esset mille an: norum, quia ante purificationem fideicommissi nulla ei dem actio ac: quirebatur, et a tempore apertae Successionis usque ad mortem li: tem lapsus non fuit tempus aptum ad prescribendum iuxta Sept. in l. Cum acutissimi 7. d. illud autem C. de prescrip. 30. annor. l. ultimo. §. Si autem sub conditione C. commun. de legat. Peregr. de fideicom. art. 41. n. 14. Jusar. de subdit. g. 28. n. 5. Bot. coram Cerro d. 215. n. 12. et dec. 366. n. 2. et sequen. par. 19. nec.
15. Non obstantibus replicatione, quod in presenti non agatur de prescribendo ipso credito, sed solum de impugnando iure solutionis iam factae heredi gravato, quo casu actione prescribituram contra Heredes fideicommissarios firmas Nota in dec. 363. n. 4. et seq. Cene. de cens. Quia cum Ludovicus dictam solutionem impugnet iure proprio, nocere ei non debet, quod illa fuerit a longo tem: pore facta heredi gravato, cum iste fideicommissarij's heredibus nullum unquam praedictum in fens valeat l. fin. §. Sed quia nostra C. Commun. de legat. Nota dec. 310. n. 10. par. 18. recent. et in Romana Censu 28. Januarij prox. §. nec a lea ad in fine coram Ille
16. Decisio 363. post Cene. de cens. Loquitur in terminis solutionis legitime factae heredi gravato, quod non procedit in casu nostro, nam Franciscus Liberis fieri non poterat solutio, sed ad effectum inveniendi in bonis non vacabilibus iuxta Testamentum Ludovici Fideicommissentij.
17. Nota
- 18.
- 19.

20. Demum neque intrat compensatio Lucus Summae cum expensis
 Funerarijs Testatoris factis ab eodem Francisco, quas detrahendas
 ab effectibus hereditarijs disponit De Reg. in L. 1. et leg. si quis sepulchrum
 20. ff. de religio, et sumpt. funer. et firmat Bona Decis. 259.
 n. 1. par. 2. et Decis. Bor. n. 4. par. 19. nec; Quoniam dictae expensae
 non fuerunt persolutae ex pecunijs proprijs Expedis grauari sed ex alijs
 s. 1068. hereditarijs dicti Testatoris, quae proed dictum Bancum fue-
 rant depositata, ut admodum fuit in praeteritis propositionibus, et ultio
 admittatur in Romana audientia ab Informantibus pro eodem Banco,
 unde in allegabili est exceptio compensationis controversae Summae, s. 1068.
 cum dictis expensis Funerarijs, dum ea factae fuerunt ex alijs
 pecunijs Testatoris.
 Et sic utraque.

Ascalana Depositorum

Ven. 25. Februarij 1701.

Argumentum

Fideiussor principaliter, et insolidum obligatus, tenetur ad
 omnia, quae sunt connexa, et dependantia ab eius obligatione, a
 qua se excimere nequit ex regula, quod fideiussio ex certa
 causa praestita non trahatur ad aliam, minimeque ex quo serua-
 ta laud fuerint Statuta, quorum intuitu, et contemplatione
 se obligauit, et demum neque ex Superuena Decretione iuris
 Debitoris, quia ipse excipere nequit de his, quae eidem iuris Debitor
 opponere non possit.

Summarium

1. Fideiussor ex Solidali obligatione tenetur ad omnia ea, ad quae
 adstrictus est iuris Debitor.
2. Cum tunc quasi proprium negotium suscipere intelligatur.
3. Insolidum obligatus a respectu Creditorum dicitur tenetur debendi.
4. Fideiussio praestita ex certa causa ad aliam non extenditur.
5. Quamvis habeat mixturam cum negotiis, pro quibus fideiussor se
 obligauit.
6. Limita in fideiussore principaliter obligato.
7. Fideiussio comprehendit omnia, quae ratione Statuti, vel

consuetudines unius sunt officio, pro quo illa praestatur.

Et omnia sunt connexa, et dependentia ab obligatione fideiussoris n° 15, ubi explicantur contrariae auctoritates.

8. Fideiussio declaratur, solito regulamento officij, pro quo fuit praestita.
  9. Item ex actu alterius Fideiussoris.
  10. Dictio etiam est ampliativa.
  11. Observantia pro interpretatione Statutorum potius operatur.
  12. Fideiussio non traditur ad incognita, et ignorata.
  13. Ignorantia allegari nequit in his, quae sunt notissima.
  14. Ignorantia eius, quod per relationem ad Statutum scripserat, non excusat.
  16. Fideiussor contradicens contemplatione Statutorum, si eadem, etiam facta non fuerunt servata, remanet liberatus.
- Limita 1°. si Statuta condita sunt ad commodum illorum, pro quibus indemnitate praestita fuit fideiussori n° 17.
- Limita 2°. in fideiussore principaliter obligato n° 20.
18. Statutum per non usum censetur abrogatum.
  19. Et non habetur pro Statuto.
  21. Fideiussoris obligatio cessat ob superventam decessione Debitoris cum Caeditum culpa, et negligentia.
  22. Limita 1° quando fideiussor est obligatus in solidum.
  23. Limita 2° quando creditores non fuerunt per ipsum interpellati, ut in locum debitorem convenirent.
  24. Res inter alios actus, non nocent.
  25. Fideiussor potest repellere Accusationem exceptione eadem dandi.

Decisio CCXXXIII.

Sub fideiussione Giacynthi Longij, et Maecelli de Cappellis, Theodori, et Baltrasparis de Huntijs, necnon Spini Spinelli, eiusque uxoris principaliter, et in solidum obligatorum admittus fuit anno 1680. qm Sforzia Ferrus ad officium Camerarius Civitatis Asculi ad triennium, quo elapso cum fideiussione, et obligatione pariter solidali eorundem de Cappellis, et Huntijs ad aliud triennium approbatus fuit. Cum vero ad duos officium spectaret onus recipiendi, et atsecurandi pecunias à quolibet penes ipsum depositas, illasque finito officio intra sex menses transmittendi ad manus successoris in Camerariatu, hinc comperit, quod pecunias, quas penes predictum

Sforz

Sfortiam durante illius administratione, deposuerat Joseph Prile-
sio, et Liris Consortes non fuerunt per ipsam transmissi, et configna-
tae Cameraris Successori, egerunt Deponentes prae- contra Fideiussor-
res in Tribunali A.C., et mandata executiva obtinuerunt ad trans-
portandum, et consignandum dictas pecunias in eodem Camerario, a
quibus mandatis interposita appellacione, milique commissa causa
cum la liquidatione sequenda, dedit Dubium. An mandata A.C.
sint sequenda, quod affirmatiue resolutum fuit.

De illorum namque validitate non dubitatur, et iustitia
resultat ex publicis instrumentis Camerali obligatione, et juramen-
to vallatis, in quibus praedicti fideiussores pro eodem Sfortia Seno prin-
cipaliter, et in solidum se obligauerunt; Quemadmodum autem eodem
Sfortia tenebatur ex officio pecunias penes ipsum depositas Successori
restituere, ita ad eandem restitutionem adstringendi sunt Fideiussor-
es in solidum obligati, cum natura solidalis obligationi imponitur,
quod fideiussor teneatur ad omnia ea, ad quae adstrictus est princi-
palis Debitor, cum in omnibus et per omnia habeatur pro principali
adtradita per Erastium. discept. for. cap. 100. n. 21. Mantie de
facit. Lib. 16. tit. 9. n. 10. Ibering de fideiuss. cap. 4. n. 21. et
cap. 27. a n. 70. et seqq. Maur. eod. tract. par. 2. sec. 1. cap. 3.
n. 30. et cap. 4. n. 18. Mans. consult. 32. n. 32. et consult.
393. n. 1. Card. de Luc. de feud. dic. 20. n. 6. Bota coram Moler-
dan. decis. 2. de fideiuss. coram Coccius decis. 512. n. 6. et
seqq. coram Bichio decis. 303. n. 11. et seq. et in recens. decis. 428.
n. 3. par. 1. dec. 241. n. 2. par. 3. decis. 80. n. 4. et seqq. par. 12.
decis. 430. n. 7. par. 14. et decis. 294. n. 13. par. 17. quasi quod dicitur
non incedat pro negotio alieno, sed proprium suscipere intelligatur.
Bald. in l. in persona §. qui pecuniam ad med. uers. opponit de
pact. Erastium d. cap. 102. n. 21. Bota decis. 303. n. 24. coram
Bichio, et ita in solidum, ac uti principalis obligatus dicatur
specul. Creditorum Correas debendi Salices. in l. 1. quae 13. C. de
duob. reis Caluin. de quibus. lib. 2. cap. 188. n. 24. de Marin.
par. resol. cap. 133. n. finali. Bota coram Merlen. decis. 512.
n. 6. seq. coram Bichio decis. 303. n. 35. et in recens. decis. 80.
n. 5. et 7. par. 12.

Nei obstat, quodcumque praedicti Fideiussores solum obligati fuer-

- aino pro administratione officij Camerariatus, illorum obligatio esse
 tendi non debet ad officium Depositarum, et recepta Juris conclusio:
 A. ne, quod obligatio fideiussoria ex certa causa stipulata non exen-
 datur ad aliam, sed semper intra illius cancellos restringi. Debeat ad
 sepe. in l. 1. §. non autem, et l. quicumque §. non tamen omnif.
 Cod. in sol. acc. Hering. de fideiuss. cap. 20 §. 10. m. 30. Maur. eod.
 tractat. par. 2. sect. 5. cap. 2. n. 34. de seqq. Card. de Luca de out.
 et cur. disc. 15. n. 5. et seq. B. P. D. meus Anald. de comm. et
 mercat. disc. 21. n. 2. et seq. Botus coram Durand. decis. 11. n. 3.
 coram Biedio Dec. 646. n. 12. et seq. et in acc. dec. 161. n. 5. par.
 13., etiam si habeat mixturam cum negotio, pro quo fideiussor se
 obligavit Bald. cond. 142. n. 1. et S. Mant. de facit. Lib. 16. tit.
 24. n. 5. Maur. d. cap. 2. n. 35. 40. et 42. Salgad. in Labyr. credit.
 par. 1. cap. 9. n. 74. et seqq. Palm. nep. alleg. 331. n. 4. Allograd.
 in controu. 83. n. 25. Tobb. consult. decis. 81. n. 8. Mut. decis. Regn.
 Sicil. 200. n. 16. Vicesl. dec. Florent. 21. n. 47.

- Quoniam ultra quod ob solidalem obligationem, ad quam fideiuss-
 sores tamquam principales accesserunt, inapplicabilis remanet con-
 clusio excludens extensionem fideiussionis de uno officio ad aliud
 et obiecto respondet Bot. coram Coccin. dec. 1815. n. 11. Difficul-
 tas preterea cessat ex eo, quod cum ex Capitulis, et Lege Cameraria-
 sus teneatur Camerarius recipere, et assureurare quascumque pecunias
 penes ipsum depositatas, et pro illis prestare idoneos fideiussores ap-
 probandos a publico Consilio, qui favore Deponentium principaliter,
 et insolitum obligentur, ac terminato officio teneantur ea pec-
 unias consignare Successori omnes d. pecunias depositas, ut constat
 ex cap. 25. Bo. et seq. Summaris Fideiussorum n. 2., cumque rursus
 ex Consuetudine, Camerarij pro Depositis nunquam dederint
 diuersos, ac distinctos fideiussores, sed illi, quos prestiterunt pro
 administratione Camerariatus, fuerint etiam pro depositis obligati,
 ac restant plures Viriobiles Summaris creditorum n. 4. ac sub
 eodem nomine Camerarij veniant indistincte depositarius, pe-
 nes quem fiant omnia deposita judicialia, ut deponunt Curiales,
 ac Notarij eiusdem Civitatis d. Sum. n. 5. inde Sequitur quod sicut
 onus Depositarie tam ex Capitulis, et Lege Camerariatus, quam
 ex Consuetudine annexum est, et unitum officio Camerarij, et
 consideratur tamquam pars, et accessus illius, ita fideiussorum
 obligatio pro eisdem Camerariatus officio emissa, licet alia

stricti

7
 Iuribus etiam ad officium Depositarii extendi debet, cum fi-
 deiusis comprehendat omnia ea, quae ratione Iuribus, vel Consuetu-
 dinis unius sunt, et annexa officio, pro quo facta sunt quamvis in obliga-
 tione laud fuerint expressa. Latè. Henr. de fideiuss. cap. 14. n. 277.
 Maur. eod. tract. par. 2. par. 5. cap. 2. n. 75. et seq. et n. 90.
 Rogurol. alleg. 16. n. 10. Salgad. in Labyr. credit. par. 1. cap. 1. n. 82.
 vers. Sed ad dependentiam Mans. consult. 103. n. 15; et seq. Andreol.
 controu. 45. n. 1; et seq. ubi quod fideiussor censetur se obligasse
 iuxta Leges et Capitula facta à Civitate Super officio concessis Card
 de Sue. de tutor. et Curas. disc. 18. n. 9. Clauden. decis. Pisan. 4.
 n. 154. Bossa. decis. 646. n. 18. et seq. coram Biedis d. 66. n. 4. cor-
 ram Merlino, es in rec. decis. 73. n. 34. par. 12.

8
 Quod certius euadit animaduertendo ad duplicem circumstan-
 tiam, alteram nempe quia oblati per Sfortiam predictis fideiussor-
 ibus, illisque per Consilium acceptatis cum clausula iuxta Solitum
 successiuè una cum illis se obligauit fideliter officium exercere, et inuisi-
 biliter obseruare Capitula, et pacta iuncta cum Camerarijs antecessori-
 bus, de quibus oibus tam ipse, quam fideiussores plenam noticiam habere
 dixerunt d. Sum. n. 1; et 2. Dum igitur Solitum, et obseruantiam pro
 referunt, quod fideiussores praestiti per antiquos Camerarios tenerentur
 etiam pro depositis, ad hoc Solitum declaranda venit praesens obligatio fi-
 deiussorum, ut etiam onus dictorum depositorum valeat comprehen-
 dere Crauet. cons. 435. n. 14. et seq. Lib. 3. Card. de Luc. de credit.
 disc. 91. n. 3; et seq. Clauden. d. decis. 4. n. 154. et 161. et seq. Boss.
 dec. 1785. n. 10; et seq. coram Cocino. Alteram uero quia in mandato
 Procure per Mariam Franciscam, et Lucretiam Spinelli, ac Sfortiam
 respectiuè uxores ad se ipsas pro aetate officij, Administratione obli-
 gandum in ito, praeter Declarationem, quod d. officium extiterit
 Sfortia concessum iuxta Solitum, adest rursus specialis facultas
 eadem obligandi etiam pro depositis ibi = pro exercitio dicti Camera-
 riatu, illiusque fidelis administratione, ac pro depositis per d. Sfor-
 tiam, quo supra nomine recipiendis fidelem rationem reddendi, ac
 restituendis respectiuè d. Summario n. 8.º, quod quidem dedit et alios
 etiam coobligatos uoluisse pariter pro depositis fideiubere, cum egestu
 ab altero eorum contradentibus gesto declaratum remaneat qualis fuerit
 aliorum fideiussorum intentio L. quaedam ff. de reb. dub. Bossa. dec.
 114. n. 4. par. 26. et decis. 251. n. 26. par. 19. uicent.

9
 Nec Subsidiis replicatio, quod licet Camerariatus habeat onus
 annexum, et inficum recipiendi, et restituendi deposita, ad huc cum
 iudicij cap. 15. et 30. sancitum fuerit ibi = Però il Consiglio

20. Si uoluerit Camerarius debeat ante dare idoneam, si quis, teneat
 Camerarius pro dictis depositis prestare distinctam, et specialem fi-
 deiurionem, ad sensu dictione illa ante Latine etiam, que de sui natu-
 ra est ampliatiua, et alios casus includit. L. etiam. de uerb. oblig. Men-
 cono. 336. n. 17. Nota coram Bichis deuo 460. n. 16. in quocumque pu-
 sentim uniformi obseruantia elicita ex quibusdam instrumentis datis in
 21. D. Summaris n. 3. que pro interpretatione Statutorum, seu cuiuscum-
 que alterius Legis uotum operatur. L. si de interpretatione ff. de Legib.
 Card. de Luca de Benef. disc. 1. n. 16. et disc. 67. n. 6. Nota coram
 Gualer. dec. 80. n. 5. et coram Ceras deuo 276. n. 12.

Quoniam nec dicta Capitula probant onus prestandi diuersam cau-
 tionem pro depositis, neque instrumenta ex ad. Data contrariam obser-
 uantiam preferre ualent. In Capitulis enim ordinatur solum quod Ca-
 merarius teneat. prestare idoneam cautionem etiam pro depositis, que
 obligatio satis superque adimpletur prestando fidei iutores idoneos, qui se
 obligent non solum pro administratione Camerariatus, sed etiam pro of-
 ficio Depositarie. Instrumenta uero tantum abest, quod ubi spe-
 cialem, ac separatam fideiurionem contineant, ut potius ex illis con-
 trarium constet, dum iidem fidei iutores expresse obligati apparent
 pro Camerariatu, et pro depositis; Et quamuis illi ab anno 1656. eui-
 dem obligationem expresse non miserint, autamen cum relative se dabunt
 ante ad singula Capitula, et parca ab alijs Offensionibus Camera-
 riatu obseruata, sub tali promissione etiam pro officio Depositarie
 remanserunt obligati.

De hinc nullatenus releuare uisum est Decretum editum per
 Generale Consilium Ciuitatis Oraculi. Deo anno 1645. in quo ordi-
 natur, quod ad Camerariatum possint concurrere, nedum uolentes
 dare cautionem pro depositis, sed etiam offerentes fideiurionem pro
 Camerariatu, quasi quod distincta sit fideiurio, que prestatur pro
 depositis ab altero, que pro Camerariatu editur. Anima uersebant
 quippe Domini ex prefato Decreto potius inferri posse, quod fidei iutores
 dati pro eodem officio Camerariatus teneant etiam pro depositis, nam
 cum officium Depositarie sit cum altero unicum, et tam fideiurio, que
 prestatur pro depositis, quam altera, que datur pro Camerariatu, ha-
 beat pro idonea cautione pro officio Depositarie, necessario sequitur
 quod iuxta Statutum predictum etiam admitti ad Camerariatum cum so-
 la cautione de illorum fideliter administrando teneant etiam pro
 depositis. Cum de cetero lat etiam fuerit respondere, quod Decretum

Quij.

huiusmodi nunquam fuit in usu, nam ex Instrumentis datis in d. Sum-
maris n. 3. constat, quod ab anno 1646 usque ad 1656 una, et eadem
causio praestita fuit pro Camerariatu, ac pro depositis, et ab eo tunc
usque ad praesens fideiussio oblatas pro vna pro alijs etiam indistincte des-
serviunt.

Nililque pariter iurat, quod in Civitate Asculi fieri soleant depofi-
ta penes Mercatores, aliasque personas privatas; Sum quia ad praesens
non agitur de depositis penes alios factis; Sum etiam quia, cum ea vel
sint extrajudicialia, vel fiant accedente consensu Partium, ex his
non censet obligatio Camerarij accipiendi eadem deposita, eaque fini-
so officio restituendi iuxta Legem praescriptam in d. Cap. 35.

12. Et haud suffragante, quod cum nec Capitulum Eusei, nec cetera
praecipiens oblationem fideiussionis pro omnibus depositis, fue-
rint inserta in nostro Camerariatus, quemadmodum ideo non presumitur.
fideiussores de illis notitiam habuisse, ita censendum sit noluisse
se pro depositis se se obligare, cum fideiussoris obligatio non trac-
tatur ad ea, quae tanquam ignorata, et incognita verisimiliter cogi-
tari non potuit L. 1. §. 1. ff. de pact. L. de reditatem 32. ff. mandati
Nota coram Merlini decisi 338. n. 6. et 25. et in Bononien-
Census 16. Martij 1682. §. ulterius coram clar. me. Card. Maffeyo.
13. Quoniam ignorantia huiusmodi allegari nequit in hypothefi, vel quia
iste res notissima in Civitate Asculi, quod fideiussores dabi pro
Camerariatu tenentur etiam pro depositis Menoch. de praes. lib.
2. pres. 8. n. 2. et 3. Nota in acc. decisi. 332. n. 30. par. 24. et
decisi 316. n. 6. par. 15. vel quia ut praenotatum est memorati fidei-
sore approbati fuerunt iuxta solitum, et ipsi expressis se obligas-
sunt observare singula Capitula, et pacta ab alijs Camerarijs
observari solita, unde cum ex illis potuissent statim eisdem fidei-
soris innotescere eorum obligatio etiam quoad deposita, alia pariter
14. subintrat conclusio, quod ignorantia eius, quod per relationem ad capi-
tula sciri poterat non excusat Bald. in L. si duo n. 1. ff. de acquir.
Eredit. Nota coram Gudovis. decisi. 90. n. 13. et coram Durozoz Jun.
decisi 335. n. 5. et in acc. decisi. 265. n. 8. par. 16. et decisi. 86.
n. 7. par. 18. praeterquam quod cum officium Depositarij, et annuum,
et unum Camerariatu, parum utique prodesset an fideiussores sci-
re, vel ignorarent onus depositorum, cum teneantur ad ea, quae
15. sunt connexa, et dependentia ab ipsorum obligatione Maur. de

fideiuss. par. 2. sec. 8. cap. 2. n. 75. cum alijs supra allegatis, quibus
non obstantibus dec. 1338. coram Merlino acceptis. in dec. dec. 156. par.
5. in obiecto allegata, quia in illius casu officium Casserij non erat an-
nexum Seruitijs Banedi, pro quibus fideiussorum obligatio in seruitijs
erat, sed omnino diuersum ut declarat Card. de Luca de tutor. securat.
dic. 15. n. 9., minusque officium Casserij, de tempore fideiussionis congrue-
bat qualitati, et stabilitati personarum, pro qua ea fuerat prestita, ut habet
ex eadem Decisione sub n. 3.

16. Minus obstat, quod in Depositis seruata laud exiterit for-
ma cap. 30. Disponendis Camerarium in cuiuslibet depositi receptione
debet se obligare cum consensu deponentium de consignando deposito
Successori, minusque adimpleta facit altera pars eiusdem Capitali
precipiens, ut quilibet Camerarius teneatur consignare Successori omnes
pecunias apud ipsum depositatas cum debitis cautelis mediante stipulatio-
ne instrumentorum d. Summaris n. 2., proindeque fideiussores, qui consem-
platione, et intuitu dictorum ordinamentorum censentur in hereditate
ne sub illorum elyces amaneant decepti, dici debeant à quacumque obli-
gatione liberari, ut tradunt Socin. Sen. cons. 62. n. 23. lib. 4. Menoch.
cons. 246. n. 9., et seqq. Decian. respons. 70. n. 23. vers. Septimo confi-
dero, et seq. lib. Ser. Spin. cons. 39. n. 16. Pliminald. Sen. cons. 448.
n. 17., et seqq. Surd. cons. 460. sub n. 46. vers. Sciens itaque Carol.
Anton. de Luc. in meliorat. ad de Marin. var. resol. 133. n. 12., et
seqq. viced. dec. Florent. 21. n. 55., et seqq.

17. Porro namque ad obiectum multipliciter respondebans, et
quidem q. quod cum prædicta Capitula, seu Decreta ordinata
appareant favore Deponentium, eorumque indemnitatem respiciant
ibi volens procedere d' opportuno remedio alb' indemnita dell. De-
ponenti, consequenter non debent in eorum odium retorqueri, ut per
Text. in l. quod favore C. de leg. in puncto aduertunt Menoch. cons.
219. quer. 607. lib. 8. Andreol. controu. 213. n. 4., et contrarijs
auctoritatibus respondendo Botta in Romana Offensivatus 19. Nou.
1698. §. 53. coram Beu. D. meo Moline's Decano, secundo q. d.

18. cum cap. prædictum non fuerit usu acceptum in ea parte, qua determi-
nat, quod pro quolibet Deposito teneatur Camerarius specialem cautio-
nem præstare, ex quo pecunie fuerant semper pro tempore acceptæ, cum
sola obligatione illas restituendi Deponentibus, utique censetur in ea
parte abrogatum Nam. cons. 19. n. 8. Surd. cons. 58. n. 9., et seqq.
Dutierrez de jaram. confirm. par. 1. cap. 38. n. 14. Botta dec. 19.

316. n° 9. par. 19. acc. et per consequens nullum quod est contrarium effectum prosequere, cum Statutum per non usum abrogatum non habeat. *parvo Statuto Socin jun cons. 312. n° 44. et cons. 126. n° 15. Lib. 3. Mascard. de general Statut. interpret. conclus. 6. n° 27. ad 88. Conuol. ad Stat. Zugub. in prulud. n° 59. Et tertio demum quod cum pred. fideiussores sint obligati tanquam principales, et in solidum cum Sfortia fero, si cui defuerit adimplem^o foris, in depositis, si qui. causatus fuerit nequiret ab ipso sponi, ita necesse tanquam principaliter obligati valens de illo exigere, ut tenent in terminis Decian. cons. 72. n° 5. et seq. tom. 1. Quin. cons. 45. n° 4. Lib. 5. Menoch. 7° cons. 219. n° 23. 24. et 22. Lib. 8. Hering. de fideiuss. cap. 20. § 15. n° 7. Nota decis. 146. per tot. post Zaeh. de obligat. Cameral.*

21. Similiter neque urges, quod Deponentes neglexerint accipere, ac recuperare depositum a Camerariis antequam ille decogeret, aequi dicitur ob Superuentam mutationem status principalis debitoris cum Creditorum culpa et negligentia cessauerit eorundem fideiussorum obligatio ad sept. in l. fideiussores 42. ff. de fideiuss. Pacif. de Saluan. inspect. 5 cap. 7° n° 246. Cyriac. controu. 103. n° 27. et seq. Surd. de aliment. sit. 1. quere. 45. n° 23. Card. de Sue. de credit. disc. 94. n° 6. B.P. meij. Ansaldo. de Commere. et merc. disc. 26. n° 21. Bouis decis. 43. n° 11. Cor. coram Boyas decis. 168. n° 15.

22. Ultra quod enim ex eademmet circumstantia, quod ipsi fideiussores ac sint etiam principaliter obligati, nequeunt liberationem cuiusmodi allegare ex adductis per Mascard. var. resol. Lib. 2. cap. 130. n° 6. et duobus Regg. Casbald. consult. forens. 282. n° 14. Mans. consulte. 130. n° 6. Merlin. de pignor. Lib. 5. quere. 57. n° 13. Hering. de fideiuss. cap. 20. § 15. n° 18. Maur. eod. tract. par. 2. principal. tit. 1. Sect. 10. cap. 23. n° 23. et 26. de Mareis. resol. quotid. Lib. 1. cap. 234. n° 13. Magon. decis. flor. 38. n° 7. Nota decis. 243. per tot. post Zaeh. de oblig. Cameral. ubi n° 2. respondeo dictam l. fideiussores non procedere, quando fideiussor est principaliter obligatus, et in Puniviana Censura 12. Januarij 1693. S. prouid. non obstat vers. nulla creditoris coram bon. meo. S. meix. obiectum

23. curtus ex eo diluebatur, quod ubi etiam uersaremur in nuda, ac Simplicii fideiussione, ad huc sola Deponentium negligentiam exigenda a principali Debitore fideiussores non eximeret ab eorum obligatione, nisi doceretur ipsos interpellare deponentes, ut Sfortiam debitorem principalem conuenirent iuxta Sept. in l. fideiussor 16. §. ultim. et l. si

Fideiussor 63 ff. de Fideiussor. Gomez var. resolut. cap. 13. n. 9. Mer-
lin. de pignor. Lib. 5. tit. 1. d. quæst. 57. n. 12. Heering de fideiuss. cap.
20. §. 15. n. 8. et seqq. de Marin. quotid. resol. d. lib. 1. cap. 133. n.
13. Maur. de fideiuss. par. 2. princ. Sect. 10. cap. 23. n. 13. et seqq. et
n. 9. et seqq. et n. 25. et 26. Castad. consult. 282. n. 13. Straiban. resp.
for. 176. n. 88. et seq. Card. de Luc. de credit. disc. 94. n. 9.

Et tandem nec refragantur sententia lata a Iudicibus Sacre
Congregationis boni Regimini, in quibus absoluti fuerant fideiussores
ad alios depositis relictis penes sfortiam pro creditis Monis de Buboni
v. Timaræ quæ Civitas Aruli repetere contendebat ab eisdem fideiuss.
Scribis; Quia cum sententia prædicta lata sint in diversa causa, et in-
ter diversas personas, non valent Creditores officere, cum sint res inter
alios res L. 1. et for. bis. C. quando res inter alios act. Bota deus.
666. n. 18. par. 18. accens. et tando minus quia eatenus in illis fideiuss.
tores fuerunt absoluti, quatenus Civitas pro via computorum reuifis
se liberauerat prius principalem Debitorem, ut apparet ex Summ. respon.
sionis creditorum n. unico. Huiusmodi namque liberatione attentata

24.
25. Obstat Civitati Arulici exceptio cedendarum, quæ fuit per eandem
fideiussores opposita, ac respectu in sententijs admissa ad Sept. in L.
Scribam d. si creditor ff. de solut. L. fideiussoribus 17. ff. de fideiuss.
L. si pupillus ff. de administr. tutor. Ter. Prin. cons. 39. n. 13. et 17.
Olea de cess. iur. tit. 5. quæst. 2. n. 26. Heering de fideiuss. cap. 27. par.
3. per tot. Merlin. de pignor. Lib. 4. quæst. 72. n. 1. et seqq. et n. 8.
et seq. Card. de Luc. de credit. d. disc. 94. n. 2. B. P. (meus) An-
sald. de Commenc. et merc. disc. 16. n. 6. Romat. dec. 100. n. 18. et seqq.

Et id à utraque.

Bononien Fructuum Legitima
Ven. as. Februararij, 1701.

Argumentum

Legitima, cuius fructus debentur sunt à die obitus Patris, seu al-
terius Ascendentis etiam si fuerint bona fide consumpti, an
et quando censeatur prohibita, et illius debitor quando valeat
se evadere exceptione presumpse solutionis dictorum fructuum.

Summarium

1. Statutum Bononiæ, disponit Legitimam debitam esse
negot.

- negoti in bonis Aui materni, abique eo quod teneatur dotem, ma-
ternam imputare.
2. Legitima una cum fructibus debita est a die obitus Patris, seu
Alberius descendenti.
  3. Fructus sequuntur Legitimam vigore dominij, quod statim mortuo
Patre transferatur in filium.
  4. Ideo debentur a die illius obitus quamuis fuerint bona fide consumpti.
  5. Prohibitis Legitima dum facta non est iusta cautelam Socini re-
manet sine effectu.
  6. Quid eadem cautela importet.
  7. Eadem prohibitis quoties a Legitimario acceptata non est non nocet.
  8. Ut Legitima dicatur prohibita acquiritur, quod de illa habitus fuerit
specialis mentio.
  9. Presumptio remissionis debiti elicitur ex modico tempore nullius re-
putatur momenti.
  10. Non opposita per Creditorem Compensatio cum eius debito non impedit
crediti remissionem, et qua ratione.
  11. Postquam aliquis negavit debitum non potest amplius ad titulum
presumptio, solutionis recurrere.

Decisio CCXXIV.

De funco Joanne Baptista sentis scriptis sibi & pedi-
bus usufructuarijs Margharita Uxor, ac Josepho Cardoni ab ipso
ex primis nuptijs procreato Proprietario autem Antonio Maria
Melono ipsius Sebastiani ex filia nepote Alexander Melonus
alter ex eadem filia nepos iudicium in partibus instituit contra Jo-
sephum prefatos pro traditione Legitima, in bonis Aui materni sibi de-
bita, illisque fructuum; cumque geminas ab Auditore Generali Bo-
nonie Sententias reportauerit, alteram nempe super traditione Le-
gitima contra Antonium Mariam, alteram uero super fructuum so-
lutione aduersus Josephum predictum, in 2° instantia confirmata
ab Hof., et successiuè a Signatura Justitie canonizatas cum et a fi-
ni preiudicio, in hoc statu ad prouocationem solius Josephi Cardoni alte-
rius ex hereditibus usufructuarijs delegata, inter aliorum appella-
tionis causa, cumque ad formam commissionis dubium eodie pro sua
aim Anconese de re iudicata, seu potius de causis restitutionis in
integrum, quoad restitutionem fructuum, Domini comperita duarumque
cedentium Sententiarum iustitia, quæ in vim Statuti Bononie, rem iudica-

tam constituunt, censuerunt affirmatiue quoad ^{nam} negatiue uero quoad illius ^{nam} partem respondere.

I
Iustitia enim dictarum sententiarum ex eo descendere uisae est, quod cum Statutum Bononiz, Lib. 4. Sub rubric de dot. et ite. S. Item dicimus, quod Mulier, et S. Insuper statuimus, disponat legitimam debitam esse Negotibus in bonis Aut materni et quidem absque eo, quod in eam reneantur dotem maternam imputare. ad firmata in puncto S. Bot. coram Card. Ferr. decis. 352. n. 4. vers. nec in prefata, et in accens. Decis. 352. n. 4. vertic. nec in prefata, et in accens. par. 11. Decis. 311. n. 11. inde consequitur iustissime eundem Josephum eodem usu fructuarium Jois Baptista a die istius obitus fuisse condemnatum ad solutionem fructuum Legitima Alexandro neposi in bonis eiusdem Joannis Baptistae, debita, quia Legitima conacum fructibus debita est a die obitus Patris, seu alterius Descendentis ad Seps. in L. Papinianus S. unde si quis ff. de inoffic. Testament. gloss. 1. in L. in fideicommissariam in fine ff. ad rebellion. Peregrin. de fideicom. art. 36. n. 69. Gratian. discept. for. cap. 688. n. 1. et seq. Merlin. de Legitim. Lib. 2. tit. 1. quest. 1. n. 3. Bot. coram Ubald. decis. 242. n. 3. et decis. 538. n. 1. et in acc. Decis. 20. n. 2. et seq. par. 12. Decis. 301. n. 1. par. 13. Decis. 188. n. 7. par. 16. Decis. 192. n. 5. par. 17. et Decis. 290. n. 2. p. 19.

B.
A.
Nec ad ea, quod Joseph eodem fructus bona fide consumpsit uideoque illi non a die obitus Testatoris, sed a die facte petitionis Legitimae debeantur. Quia cum illi semper sequantur Legitimam vigore dominij, quod statim mortuo Testatore ministerio Legis transferatur in filium, seu aliam Descendentem inde est, quod nulla mora expectata, nec sequata interpellatione tenetur Exes illos prestare, samet si fuerint per ipsum bona fide consumpsi iuxta Pleuicam Bald. in L. non est ambiguum ff. famul. et ite. C. de l. cons. 209. n. 29. de d. cons. 125. sub n. 9. vertic. tertio quia Legitima Valenzuel. cons. 129. n. 37. et seq. Amat. cons. 39. n. 20. et seq. ubi a signat ratio: nem, quod non petuntur, ut fructus exstantes uerè, uel fieri. Sed tam: quam pars rei Cancor. var. resol. par. 1. cap. 3. n. 53. Gall. de fruct. disput. 15. n. 1. et seq. Peregrin. de fideicom. art. 36. n. 69. Merlin. de Legitim. Lib. 1. tit. 1. quest. 1. n. 11. et n. 30. et seq. Barb. de resolut. 674. n. 13. et seq. ubi contrarios reijcit Boer. decis. 3. in fin. Fontanell. decis. 92. n. 26. Dur. decis. 65. n. 2. et seq. Add. ad Burato. decis. 165. n. 12. Bot. post Pacific. de Salu. inserd. dec.

186. n. 2. et seqq. coram Leutinger. decis. 76. n. 1. et seqq. et coram
Wald. decis. 538. n. 3.

5. Quod absque difficultate in casu cuiusmodi, in quo nullus iustus legi-
timusque titulus astringari valet, ex quo Joseph potuerit in attenta bona
fide consistere. Et enim quod ipse opinari ualuerit legitimam non debet
6. ri, ex quo Ioannes Baptistas Testator prohibuerit omnes, et quascumque de-
tractiones sub pena priuationis in casu inobseruantiis, nil proficit ad in-
sentum, quia quidquid sit an ex prohibitione cuiusmodi censeri valeat
prohibita de tractis Legitima iuxta vulgatam cautelam Soccini tra-
ditam in cons. 122. n. 8. lib. 1. cuius formula non seruata prohibitis
remaret sine ui, et effectu, nec gravamen aliquod legitimam imponit ex
deductis per Gratian. diceps. Forens. cap. 983. n. 3. et seqq. Cyriae cons.
438. n. 68. et seq. Ad. ad Gregor. dec. 489. n. 7. Mans. consult. 152.
n. 31. Nota in acc. par. 11. Dec. 269. n. 22. Hoc tamen adhuc pro-
supposito duplex ad obiectum occurubat responsio. Altera nempe quia
Alexander non fuit heres a Testatore institutus, minusque aliquid
emolumentum ex illius dispositione percepit; unde propterea Legitima
7. eius prohibitis cum cautela predicta nullatenus ipsum afficeret valet,
nam eadem cautela cum imponer Testatoris preceptum restituenti
vniuersam hereditatem una cum legitima, et solam facultatem asse-
quendi eandem legitimam tantum in casu quo filius, vel nepos nolit
vitz, restitutionis onus assumere ad notat per Mand. d. consultat.
152. n. 30. et alibi passim, qualitatem utriusque hereditariam in eod. filio
vel nepote necessario presupponit.

Altera uero quia idem Alexander nil ultra quam legitimam
ex hereditate Joannis Baptistae percipere in se dicit, eamque auitam
dispositionem nunquam facto ac uerbis acceptauerit, sine dato etiam
quod Legitima prohibitis ad ipsam pariter ualuisse in dis. sine re-
ferri, nullum tamen quodam illius liberam de tractione eidem potuit
7. prauidicium inferre, cum ad hunc effectum acquiratur acceptatio pa-
ternz, seu auitae dispositionis, ut aduertunt Borden. colluct. legal.
9. n. 247. vers. nihilominus lib. 1. Mand. d. consult. 152. n. 32.

Minusque eiusdem Legitimae prohibitionem arguere ualuit
Joseph ex Testamento Astorgij, eo quod cum ipse unicum eius heredem ser-
uauerit Alexandrum alicui sola Legitima Antonis Maris alteri filio,
ex quo iam esset in vniuersa hereditate Joannis Baptistae institutus, inde
ex causa equalitatis inter ipsos per Testatorem uolito, quo minime ser-
uari poterat data de tractione controuersa Legitima inferri valeat

eundem Astorgium voluisse illius detractione à bonis Sui Materni Antonii Maris, obtingentibus prohibere. Quandoquidem argumen-
 tum praedictum corruere videtur esse factum, tum quia unica Testatorij
 ratio excludendi Antoniam Mariam ab eius universalis Successione fuit
 perche, deo sig. Antonii Mariae, et de eius quod dicitur una bona hereditaria
 Lasciatagli dal sig. Gio. Battista Centij di lui suo materno; Quae
 quidem Expositas potest in iungui statu verificari etiam, detracta Legiti-
 ma; tum etiam quia Alexandram eius Excedem liberis instituit eametsi
 ipsius Expositas Superaret quantitatem, quam consequuturus erat Antonij
 Mariae ab suo materno ibi = deo anoreche l. Exposita de offi. sig. Testa-
 torum como sopra lasciata a d. sig. Alessandro eccedente nel suo valore la
 quantita deo ben. di d. sig. Antonii Mariae altro suo figliolo; unde
 quemadmodum ex Testamento cepit praesupposita equalitas inter filios,
 ita etiam corruere argumentum astricta prohibitionis Legitimae, ad quam
 8. tamen inducendam requiretur, quod de illa latita fuisse specialis
 mentio ad text. in l. si quando 35. d. generaliter l. de inoffic. Testam.
 Merlin. de Legit. lib. 2. tit. 2. quest. 7. n. 2, et quest. 8. n. 11. Rot.
 Decis. 1548. n. 4, et seq. par. 13. et Decis. 202. n. 4. par. 14. recent.

9. Necualidius bonae fidei motuum concludere astricta dictorum
 fructuum remissio elicitur, vel ex quo Astorgius, cui dicti fructus perbi-
 nebant, illos nunquam perierit, vel quia in quadam Transactione inter
 ipsum, et Centij Executors citata nonnullos soluentis officij, abique eo
 quod eorundem fructuum compensationem opposuerit. Quoniam
 praesumptio remissionis deducta ex modico tempore, quo d. Astorgius
 omnia solutione fructuum exsoluere sevisima, ac nullius momenti
 solent Doctoribus reputari, ea ratione, quod creditor tacens, ac suam
 differens petitione sit actionem suam durare, ut monent Posth. resol.
 50. n. 11. et seq. Andreol. contr. 135. n. 1, et seqq. Boccardi disp.
 jur. select. cap. 93. n. 40. Rotam in Romana Salicani 27. Junij
 1698. d. quarta coram Me.

10. De defectu vero compensationis non opposita in actu solutionis
 dictorum officij, nec quoque potest tacitam remissione fructuum
 inducere, cum non acquiescit, quod aliquis sit debitor ex una causa,
 et creditor ex alia, et tamen solvendo debitum non fuerit compensare ad
 Reg. in l. si cum dos ff. de act. rer. amot. et communiter tradunt Bar.
 tol. Jas. et castor in l. siquidem n. 2. c. de Transact. Honded. con. d.
 39. n. 64, et seq. Lib. 2. Pacific. de salur. interd. inspect. 5. cap. onie.
 n. 95. Maur. de solut. cap. 40. per rot. Cancer. var. resol. lib.

2° cap. 6. m. 41. - Borsari de compens. cap. 5. qu. 16. l. m. 5. et seqq. A
 to dec. 1. 260. m. 24. par. 8. et dec. 401. m. 18. et seqq. par. 18. nec. poster.
 quamquid cum Josepho et superius deductis substitueret controversos fructus
 minime debitorum esse, non potest amplius, postquam exceptis Eubi in ep. a. de
 11. futilis detecta fuit accedere ad titulum presumpsum, illorum remissionis
 et bene advertio bene dispar. select. case. 93. m. 139. et firmat ad.
 in dec. par. 18. dec. 217. m. 13. et in Romana Saluiana 7 Junij 1698.
 §. Qui vero agitur, et 10. Abi. eisdem ann. §. multoque minus coram Me.
 Et fita utraque.

Sampiloen. Præminentiarum
 Lunę 7. Martij 1701.

Argumentum

Jus retinendi scamnum in Presbyteris etiam laicis
 acquisitum dici debet ex immemorabili possessione, cum
 isto nec dici valeat irrationalis, nec censeatur compre-
 hensum in Constitutione Clem. VIII. abrogante quascum-
 que Consuetudines, que directe repugnant ceremoniali
 Romano. Et similiter ex tempore longissimo acqui-
 situr præminentia faciendi oblationes prelativæ, et in
 certo loco Ecclesie, ac procedendi quocumque in processio-
 bus, que præminentia etiam de jure Nobilitibus in qua-
 cumque Ecclesiastica functione debita est.

Summarium

1. Existens ab immemorabili tempore in possessione retinendi
 scamnum super plano tertij gradus Altario dicitur habere
 jussum titulum possidendi.
2. In materia Præminentiarum Consuetudo jus tribuit,
 et sumque operatur.
3. In iudicio manutentionis admittuntur probatio etiam laicorum

4. Consuetudo quod Laicus accineat Sedem in Presbyterio, ubi in-
rationabilis est recyenda.
Simita in consuetudine immemorabili n°. 8.
Et quae ratione n°. 12.
5. Divus Ambrosius Theodosio Imperatori negavit Sedem in Pres-
byterio.
6. Consuetudo repugnans Ceremoniali Romani est abrogata per
Constitutionem Clementis VIII.
Hoc non procedit in immemorabili, quae exind^a. Constitutione
preservata n°. 10.
Nec in Consuetudine, quae expressè, ac directè non adversat^r.
eidem Ceremoniali n°. 12.
7. Immemorabilis in qualibet materia praesumit privilegium
seu alium quemcumque meliorem titulum.
8. Quod in una parte illicitum, et scandalosum videt^r, in altera
licitum, et congruum solet reputari.
13. Longeva possessio faciendi oblationes prelativè, et in certo loco
tam per se, quam per uxorem, filios, et inuitatos, dat iustum
titulum fauoris omnium supradictor^{um} gaudendi eisdem praesentibus.
14. Sacerdos exigere debet oblationes in ipso Altari.
15. Simita ubi adsit diversa Consuetudo.
16. Indecentia, quod Parochus accedat ad Altari pro colligendis
oblationibus, ex quibus excludatur.
17. Precedentia in oblationibus faciendis debita esse Nobiliores.
18. Aetas facultati excluduntur ex illorum pluralitate per
Longissimū tempus continuata.
19. Testis in Causa interfectus non probat.
20. Testes numero plures sunt preferendi.
21. Deponentes de precedentia praevalet alijs illam negantibus.
22. Contra Inducentem plene probat.
23. Antiqua possessio tribuit jus precedentis in processibus.
24. Nobiliores, et digniores de jure preferri debent in omni-
bus functionibus Ecclesiasticis.

Decisio CCXXXV.

In disputatione huius Causae habita die 13. Februarij
super

Superioris anni resolutum fuit constare de bono jure Petri etiam ad effectum manutentionis tam super retentione scamni in astra Presbyterio, seu Plano tertij gradus Altaris Cappellæ, Maioris Ecclesie, Parochialis Loci de Saldiano, ac super preeminentiâ prius offerendi per ipsum, filios, Consanguineos, et inuitatos in Plano dicti tertij gradus, ac per eius Uxorem, filias, Consanguineas, inuitatas, ac Familiare prope Sepulturam Domini Palatii, quam etiam super jure procedendi in processionibus, alijsque publicis functionibus tam intus, quam extra Ecclesiam non solum per se filios, Consanguineos, et inuitatos ceteros alios Incolas eisdem loci, sed etiam per Uxorem, filias, Consanguineas, inuitatas, ceterasque personas de eius familia respectu aliarum Faminarum. Negatiue uero responsu fuit quoad asseram preeminentiâ dicendi Responsorium particulare super Sepultura Familie Palatii, prelatiue quoad omnes alias Sepulturas. Cum autem ob nouam audiendam utriusque ex Partibus largitam disputatio super his omnibus fuerit Eodem ac integrata, Domini ob uisitorum Scisuram dilata resolutione circa dictum Responsorium prelatiue accirandum super Sepultura Palatii, quoad ad aliqua steterunt in decisio.

- Iterum namque quoad predicta uisum est constare de bono jure Petri; Respectu siquidem ad retentionem scamni in Plano dicti tertij gradus Altaris, cum ipsi astricta Longissima Consuetudo memoriam hominum excedens, iuxta quam nendum ipse, sed etiam maiores sui tamquam Domini Palatii, ac perspicua mobilitate decorati inibi dictum scamnum fidentibus, ac patientibus Episcopis, et Rectoribus, pacifice semper aetiuuerunt, ex hac sane adeo Longi temporis intercapedine iustus illi resultat titulus possidendi, ex his, quæ in terminis præcis tradunt Valenzuel. cons. 176. n. 1. et seqq. Frances de Eccles. Cathedral: cap. 5. n. 48. Cota decis. 681. n. 6. par. 18. recent. cum alijs adductis in mea præfata
- Decisione 8. Et quod magis est; Cum in qualibet preeminentiâ materia Consuetudo jus tribuat, totumque operetur, tamen si juris communij dispositioni repugnaret gloss. in cap. 2. uerbo Auscultetur in fine de offic. Archiepiscopi. Felin. in cap. Statuimus de maiori. et obed. Cyriac. controu. 201. n. 173. Cota coram Gregor. decis. 227.

n. p. et 4. coram Merlin. dec. 593. n. 2., et in rec. par. 5. decis. 86.
n. 6., et seqq., et in Colonien. Præcedentib; Superi bono jure 4. Junij
1696. S. Quamvis enim, et 22. Martij 1697. S. Siquidem coram R. P. D.
meo Muto, quæ impressa reperuntur post Antonell. de jur., et oner.
Clenicor. in ordine To 19., et To 21.

Fuisse autem Petram, cuiusque Autores in possessione immemo-
rabil. retinendi Banerum, seu Sedile in loco controverso, non potest
in dubium revocari, ut potè quia id perspicue apparet tum ex enunciati-
va contenta in Supplici libello posito Episcopo Pampilonen. de
anno 1614. ubi = Et de anno venuto se tengono il Loro posto dentro li
gradi della Cappella maggiore, e quito da tempo immemorabile à
questa parte; Tum etiam ex Testibus examinatis usque de anno
1642. de eisdem Scamni retentione in eodem loco deponentibus; tum
denique ex alijs Testibus octuagenarijs nuperime inductis, qui tan-
quam deponentes cum omnib; circumstantijs requisitis à glossa in cap.
6. verbo memoria de prescrip. in 6. Dubium non est, quin Sedi
immemorabilem possessionem concludant; Haud relevante, quod non
fuerint formidè repetiti, quia cum robur acquirant à Supradicta
enunciativa emissa de anno 1614, et adminiculantur ab alijs Testibus
formidè examinatis de anno 1642. utique et; ad perpetuam depo-
nans, concludentem tamen probationem constituunt, signanter ad ef-
fectum asequendi mansuetudinem, in cuius iudicio probationes etiam
minores, et leviores admittantur iuxta notata per Post. de ma-
nue. obseru. 28. n. 31. Nota post eundem decis. 547. n. 2., et in
accens. par. 18. decij. 95. n. 7., et seqq.

4. Nec prædicta Immemorabilis consuetudo tolli videbatur
ex denud. in calcaata responsione, quod illa videlicet vel sit
5. Scamnum in Cassiterio, exemplo Divi Ambrosij, qui Redditi
Imperatori Sedem in loco suo denegavit, ut refert Card. de Luc.
6. de præm. dicit 44. n. 3., vel tamquam repugnans sanctioni Cæm-
nialis Romani censeatur abrogata per Constitutionem Sap. me. Cle-
mentis VIII. irritantem quancumque Consuetudinem in contrariu.
Quoniam ultra quod ex Latè animadvertis in mea præscripta decisi-
one S. Præmitto etiam cum duob; seqq.; Satis Superque apparebat
Loco

illi, in quo sedile positum est, nullatenus dicitur ad Presbyterij nomen
 convenire, nec, minus quæ eiusdem Sedilis attentionem impedire, quod
 omnino celebrari libere, ac honorifice valeat divinis officijs incumbere;
 validissima rursus occurrebat replicatio, quod obiecta irrationabilibus
 quæquid operari valeat respectu aliarum consuetudinum, de quibus
 loquuntur quotquot auctoritates in contrarium adductæ, certè allegari
 nequit respectu alterius, quæ, per sempiternam memoriam hominum exco-
 7. dens inducta fuit; Hæc enim cum in qualibet materia privilegium,
 seu alium quemcumque meliorem titulum tribuere apta sit cap. Super
 quibusdam 26. §. Præterea de verb. signific. Card. de Luca de
 Canon. disc. 11. m. 6. Nota in rec. par. 18. decis. 671. n. 26, et in Ec-
 cunden. Feudalis 11. Xbris 1699. §. Quæ omnia coram B. P. D.
 8. meo Lancetta, sine a Doctoribus admittitur, ut etiam laici ea
 mediante valeant scampum in Presbyteris retinere, quamvis
 de cetero id æquum sit juris communis dispositioni, ut videre est
 per cons. Valenzuel. cons. 176. Daniel de nobilit. dispat. 60.
 n. 44. Coter. de re benefic. lib. 7. m. 13. n. 27. Frances. de
 eccles. Cathedral. cap. 5. n. 48. Pignatell. consult. 13. n. 20.
 tomo 3, et consult. 4. n. 2. tom. 4, illamque in his terminis ad-
 misit Nota in Valentina Cappella s. Martij, 1599. coram Justo,
 quæ legis registrata penes eundem Pignatell. post consult. 16.
 tomo 4. unde potiori iure admittenda venit in presenti Hypothefi,
 cum in memorabili possessione eundem Petri adstruatur etiam
 mos generaliter vigens in Regno Navarra, iuxta quem Domi-
 ni Palatiorum Sedilia in simili loco retinere solent, Concurrente
 autem Regionij Consuetudine, huic potissime deferendum est, cum
 9. quod in alijs partibus illicitum, et scandalosum videtur, in altera
 licitum, et congruum soleat reputari, ut his fieri verbis, monet
 Card. de Luca de præm. disc. 44. m. 10. ubi quod potius scanda-
 lam crediderit id negare.

Consuetudo vero San. me. Clementis VIII. derogat quidem
 10. omnibus alijs consuetudinibus, Sed Immemorabilem præsumit, ut
 ex mente Sacre Rituum Congregationis tradit Pignatell. con-
 sult. 4. m. 6. tomo 4, et firmas Nota coram Durazgo. Sen. dei.
 198. n. 7, coram Merlin. decis. 109. sub n. 7. m. 1, et in recens. p. 4.

- tom. 3. decis. 647. n. 10. et seqq. ea ratione quia Consuetudo retinenda sedes Saecularum in Presbyterio non est directe contra Ceremonialis dispositionem, dum illud exprimit id non prohibet sed solum statuit decere Principibus habere Sedes plus, et minus ornatas pro cuiusquam dignitate, et gradu extra Presbyterium, et Foram; Ea hoc autem inferri nequeat prohibitis, per actum negativum, sed ea solum elicias per modum affirmativum implicita negatione sansummodo habentem, inde sequitur sanam non esse eiuudem Ceremonialis actus sententiam, ut per Immemorabilem Consuetudinem, non possit Saecularis acquirere ius retinendi Scamnum in Presbyterio, ut notans Panimoll. dec. 7. ad n. 11. n. 40. Lignatell. consult. 7. n. 26. eodemque Consuetudinem per consequens non censeri per dictam Constitutionem abrogatam, cum Ex eas tantum Consuetudines damnet, quae expresse, ad directum aduersantur dispositis in d. Ceremoniali. Ita firmata per Bos. decis. 102. n. 24. par. 10. rec.
11. Ex his vero transeunt Domini ad Jus faciendi oblationes per Deorum, eiusque filios, Consanguineos, et inuicatos in principio tertij gradus Altaris, praesertim quoad alios Incolas, qui illas offerunt in infimo gradu, ac per eius uxorem, filias, Consanguineas, inuitatas, ac familiares prope Sepulturam Domini Palatii. Separatim a ceteris alijs mulieribus, quae prope locum Aquae benedictae expositae offerre solent, illius bonum jus constituitur ex Longeva possessione, nec in iisdem locis prius offerendi comprobata ex Testibus de annis 1574., 1642., atque ad praesens respectiue examinatis Summario distributo die 30. Martij 1699. n. 2. g., et u. atque altero exhibito in praesentis propositione n. 2. 03. et 5. quae ad hunc effectum sufficientem iustumque titulum tribuit tam fauore virorum, quam abcoris, aliarumque feminarum, ut ex Margar. Eravian. Hermosell. ad Lopez Salgad. aliisque pluribus firmat decisio, quae reuocetur. Haecenus quoad prima.
12. Nec quasi propositio cuiusmodi inficiari potest ex praesupposito indecentia, quod Larocerus sacris vestibus indutus teneatur Ecclesiam circumire pro dictis oblationibus accipiendis, quando illos in ipso Altari exigere debet ad Sext. in cap. ut omnis Christianus de consue. di. c. 1. l. 2. Magnan. in cap. Pastoralis n. 41. de his, quae fiunt a Praelat. Lignatell. consult. 142. n. 3. tom. 8. Cum enim, ut be-
13. 14.

- non aduersis decisiis, quo nec videtur. Quandoquidem, ob diuersitatem
 morum in Regione ab altera circa Locum recipiendi dictas oblatio-
 nes, euenias, quod Parochus iuxta Consuetudinem illius Regionis, in
 15. quo degit, eas licite ac decens valeat exigere ex motu per Cri-
 stian. Sup. ad Concil. Com. S. in modis ad Concil. Roman. S. canon.
 13. fol. 219. Pagnan. in d. cap. Laboralis n. 11. de his quæ fiunt à
 16. Prelatis, nullum sane irrationabilitatis, ac indecentis, abradum alle-
 gari potest si Parochus Locum de Saldiano iuxta solitum descendat ad infi-
 mam gradum Altaris pro dictis oblationibus colligendis ab Hominebus,
 et Successiue pro illis habendis à Mulieribus ad ulteriorem Ecclesie
 Locum progrediatur; Et tanto minus in casu præsentis quo questio est
 solam, ut idem Parochus occasione qua iuxta memoratam Consuetu-
 dinem descendit ad dictum infimum gradum oblationes prius recipiat in
 plano tertij gradus à Petro sanguini Domino Palatii, eiusque filij,
 Consanguineis, et inuitatis, et cum ulterius Successiue progreditur pro
 illis colligendis à Mulieribus eas prius debeat recipere pro Sepultu-
 ram Domini Palatii ab eius uxore, filiabus, Consanguineis, inuitatis,
 ac familiaribus. Hoc namque cum Subsentialiter imponet præce-
 dentiam dumtaxat, quæ de iure in oblationibus faciendis Nobilibus
 17. debita est ad traditam per Casan. in casu log. Elor. Mund. par. 1. confi-
 der. 18. et ad Consuetud. Burgund. rubr. 6. enou gens nobles. verb.
 qui dicantur nobiles n. 1. Carol. Bot. de priuel. Mul. cap. 1.
 n. 129. nullam per consequens eidem Parochis indecentiam irrogare
 potest.

Minusque manentis denegari poterat, vel ex quo possessio
 Petri eliciatur ex actibus, qui processerant ex mera uoluntate ac
 facultate Parochorum, uel quia ex depositionibus aliorum Testium
 casualiter ceteros Parochianos fecerunt oblationes in eodem loco, in quo
 Parochus eas recepit à Domino Palatii, hac sola intercedente differen-
 tia, quod ipse erat omnium prius in offerendo. Quoniam præsumptio
 18. facultatis in eadem excluditur ex pluralitate actuum per longis-
 simum tempus à Parochis continuatorum, qui proinde consti-
 tuunt Petrum in statu omnino manentis ad traditam per Dorel.
 de manent. obseru. 83. n. 20. Bot. post eundem decis. 32. n. 9.
 et in Urgellen. Seruitutum 15. Martij 1697. S. Et quidem 7mo coram
 bon. meo. Visino.

- Testes uero predicti nullam prorsus promerentur fidem, namque ultra alias, quae patiuntur exceptiones, sunt Habitatores, et manuales eiusdem loci de Saldiano, et consequenter in causa inseruati, ut tradunt Bouardill. Lib. 3. politic. cap. 8. n. 97, et seqq. Nota coram Buratt. dec. 604. n. 4, et in praefata Decisione S. mei Petri. et de cetero nec etiam contraponendi essent alijs Vestibus eodem Petro examinatis, quia isti semper praefereendi sunt uel tanquam numero plures. e. cum in nostra de Desb. Gabriel. eod. cit. concl. 4. n. 50. Nota coram Durozet. Jun. dec. 245. n. 4. uel tanquam de praecedentia deponentes, qui in concursu aliorum illam negantibus praualere debent. Not. in acc. dec. 242. n. 4. par. 16. et in d. mea Decisione S. uel contraponendi in fine. Hoc etiam cursus accedente, quod duo ex Vestibus eiusdem Parochiae expressè deponunt eandem fecisse oblationes in loco diuerso, nempe in plano dicti Peroy, gradus Albaris, ceteros uero Incolas sub eodem. Hi autem Vestes, ut potè ab ipso Parocho in ducti plenam contra ipsam probationem faciunt Gratian. discept. for. cap. 505. n. 6, et seq. Nota coram Gels. dec. 150. n. 6, et seq. et in Romana Donationis 30. Ianuarij 1697. S. idè coram Me.
22. Prout nec minus obstat potest asserta consuetudo uigens in Regno Nauarreg, quod scilicet Domini Palatiorum quamuis sint Ecclesiarum Patroni in oblationibus faciendis gaudeant solo iure et seros praecedendi, non autem faciendi oblationes in loco diuerso, à separato. Quoniam de huius consuetudine nulla prorsus offertur iustificatio, neque ea deum potest ex decisione edita in alia Campilonen. Praeeminensiarum coram Comstulo inter illius impressas la 153. confirmata coram Card. Mantie, ut in alia decisione pariter inter illius impressas la 244. Quia in dictis Decisionibus actum fuit simpliciter de praeminentia prius offerendi, quam ratione Nobilitatis, ac Patronatus Ecclesiae Domini Palatii debet declaratum fuit, sed de loco, in quo oblationes fieri debeant nec uerbum habet. unde nec sumus quidem dictae assertae consuetudinis praesens ualens.

23. Similiter demum quoad praecedentiam in processibus, alijs quae publicis functionibus tam intra, quam extra Ecclesiam, bonum ius Petri iterum constat, ut sum est, tam ex antiqua eius quasi possessione, quam illi, eiusque uxori, filijs, inuitatis, ac familiaribus huius praecedentiam acquisiuit Gratian. discept. for. cap. 210. sub n. 34. Salgad. de reg. protect. par. 2. cap. 9. n. 24.

Car.

24. Carolus. contra. lib. 2. cap. 19. sub m. 1.º, et seq. Remud. deccis.
 Portugall. si. sub m. 20.º. tum etiam ex juri dispositione, quæ no-
 biliores, ac digniores in omnibus Functionibus Ecclesiasticis exteris alijs
 prefere demandat ex auctoritatibus allegatis in d. meo p. 2.º. circa
 reuisione d. e. eadem. Ad quod de cetero agnoscentes ipsius Parochus,
 et alij huius Consortes in Eoderna Audientia amplius non audebant im-
 pugnare.

Ex ita utraque.

Romana Secretariatus apostolici
 Lang, 2.º. Martij 1707.

Argumento non indiget

Summarium

1. Imponi spoliato semper datur actio de euictione con-
 tra venditorem.
2. Creditor utiualiter iuribus Debitoris contra istius debitoris, et
 cumque Heredes.

Decisio CCXXXVI.

Cum in suppressione Collegij Secretariorum Apostolico:
 cum D. Princeps Jo. Bapta Pamphilij nullum da fuerit pretium
 Secretariatus per ipsum tunc temporis possessi à Camera Aplica
 reportare, ex quo originarie fuisset visus Lucretius donationij
 acquisitas à clar. meo Card. Francisco Barberino, iudicium pro eiusd
 pretij restitutione instituit aduersus bona hereditaria B. P. D. So.
 Somersetti eius immediati Ausonis, sed cum post mandati expediti-
 onem nulla unquam reperta fuerint bona, super quibus fieri
 posset executio, actionem direxit medum contra Capitulum S. Cu-
 stadij, Episcopem Flaminij Moroli, qui Secretariatum vendidit ei-
 dem Somersetto, sed etiam aduersus hereditatem Francisci Votalarey,
 qui illam memorato Flaminio assignauerat, et geminas fauorabi-
 les sententias, alteram nempe ab A. C., alteram uero in e.º. instancia
 a B.º. D. meo Molines Decano reportauit, coniunctè condemnasse

Capitulum predictum ad restitutionem 8000. pro eodem reperis
in hereditate Moroli, et hereditatem Vocalarum ad restitutionem alio-
rum 8000. insimul constituebantur summam 14500. pro quibus
Princeps Secretariatum a Morolo tibi assignatum acquisiveras.
Cum autem de istius posterioris sententia viribus in hodierna audientia
dubitari contingerit, eadem tanquam iuxta Domini confirmationem pro-
bit adire non existarunt.

2. Iuris enim in Jure est conclusio, quod sequuta aductione rei
ex titulo oneroso conquisita, Imptori Spoliato semper datur actio
de evictione ad sept. expretum in L. non dubitatur C. de evict. cu-
alijs in precedenti decisione edita coram Bmo D. meo Decano 9°
Junij prox^o. Quatenus enim; Cum itaque D. Princeps in suggestio-
nis Secretariatum predicti, quem mediante solutione 14500. a
Somersetto acquisiveras, nullum pretium a Camera reportaveris
ob illius gratuitam donationem originarii factam clar. meo. Card.
Francisco Barberino, indubitate Juris est, quod ad fauorem dicti
Principis militas ratio pro eiusdem pretij restitutione medum cond.
hereditatem d. B. D. Somersetti eius immediati Tutoris, sed etiam
contra hereditatem Francisci Vocalarum, et Capitulum S. S. Gustavij
Debitorum prefati Somersetti, cum creditorum valeat iuribus sui de-
bitoris contra istius Debitorum, eorumque heredes ad sept. in L.
nomen 4° ubi gloss. C. que res pign. oblig. poss. Merlin. de pignor.
lib. 2. tit. 7. §. que res. 30. n. 4. et seq. Nota coram Celo. decis. nos.
n. 4. et in d. Decisione Bmi D. mei Decani S. Eis possis.

Et sine difficultate in casu Evictionis, quia Defensorum Capituli
predicti hereditatis Vocalarum, agnoscentes nullum quod ipsi
superesse ad repellendam Principis actionem in hoc iudicio, non
informant, sed alteram pro liberatione a molestijs jamdiu ab ipsis
aduersus proprios auctores instructum sedulo prosequuntur; Defenso-
res nempe Capituli aduersus d. hereditatem Vocalarum, que est
immediata Tutoria Moroli, cuius Capitulum est d. p. Scribentes
vero pro hereditate pred. aduersus D. Principem Barberinum
heredem clar. meo. Cardinalis Francisci originarii, Tutoris, contra
quem in ista instantia provia decisione coram me edita 14 Janua-
rij prox^o jam fuit pronunciatum constare de re iudicata.

Lotharj.

Bono.

Bononiens. Cappellani,
Ven. 11. Martij 1701.

427.

Argumentum

Pro iustificatione gratis, derogationis mediocratis uocum, probata
existentia Juris patronatus Sufficit docere Presentantem per
periri in quasi possessione nominandi, cum Papa precedentem
Statum unice attendat.

Summarium

1. Arbitrium regulatur a iure.
2. Littere apostolicas quando sunt iustificatae, ueniunt exequendae.
3. Arbitrium non intrat ad retardandam executionem litterarum, quae sunt iustificatae.
4. Presentationes excedentes metam trium saeculorum probant existentiam Juris patronatus.
5. Pontifex in concedendis gratis pro presentato unice attendit presentacionem factas ab existentibus in quasi possessione presentandi.
6. Gratia derogationis mediocratis uocum operatur, ac si illam obtinens fuisset ab omnibus Patronis presentatus.

Decisio CCXXXVII.

Sequuta vacatione Cappellaniae S. Martini creatae
in Metropolitana Ecclesia Ciuitatis Bononiae, Josephus uero
Lotus ad illam presentauit Camillum de Zipsis, Nicolaus uero, et
Sebastianus de Cortinis nominarunt Dominicum Mariam de
Vincentijs, qui gratiam pro presentato cum derogatione mediocratis
uocum desuper a Dataria obtinuit. Directa autem ad Ordinarium
Bononiae, Litterarum executione, cum illius Vicarij
Generalis eas exequi mandauerit, commissa mihi successorie
fuit causa cum clausula pariter Litteris arbitris Corae, ad cuius
normam subscripsi Dubium An in hoc arbitrium pro retardatione
executionis Litterarum apostolicarum, quod negatiue

Eodius resolutum fuit

1. Arbitrium enim regulatur à jure, unde cum jus prescribat,
 2. quod quando Literæ prout sic apparent justificatæ omnino veniant
 executioni demandandæ ad Text. in cap. si Capitulum de concess. Prae-
 bend. in 6. Cos. in Mediolanen. Prioratus u. abris 1699. §. ste-
 tis, et 15. Februarij 1700. §. Perstringentes coram Bmo D. meo Deca-
 no, nullum propterea intrare potest arbitrium pro eadem executio-
 ne actar danda ex firmatis per Cos. in recens. Decis. 154. n. 7.
 par. 12. Decis. 83. n. 1, et seq. par. 17. et in Aurien. Cantuig. 20.
 Ambris 1696. §. 1. coram Me.

- Justificatis autem Literarum patet, quia vacatio Cappel-
 laniæ, admittitur à Camillo, cum et ipse veniat ex eadem vacatio-
 ne Felicatus, et idoneitas Dominici Mariæ probantur ex at-
 testatione Ordinarij Summaris n. 1. et 2. Valor in Literis
 expressus demittitur ex attestations Notarij, Spoliorum d. Summaris
 n. 3. quod Cappellania sit de Jurepatronatus Saicorum clarè
 resultat ex presentationibus ab anno 1387 in antea semper conti-
 nuatis, ac suum effectum sortitis d. Summaris n. 6. et seqq.,
 4. quæ tanquam excedentes metam trium saeculorum, et ultra con-
 arincunt existentiæ juris patronatus, ac si fundationis instrumen-
 tum exhiberetur iuxta consil. Oldrad. 229. quod sequitur Cos.
 Dec. 154. n. 3. Lib. 3. divers. Decis. 106. n. 4. et seqq. lib. 1.
 coram Pub., Decis. 172. n. 1, et 2. vers. absque eo quod co-
 ram Buratt., et in recens. Decis. 19. n. 4. et seq. et Decis.
 245. n. 9. et seqq. et n. 61. par. 9. quodque demum presentatio
 pertineat ad Corsinos optime liquet ex ultima vacatione sequen-
 te de anno 1680. In illa enim cum ipsi nominaverint Jaco-
 bum de Julianis, qui postea virtute similis gratiæ pro presentato
 Cappellaniam pacifice retinuit usque ad obitum ex quo processit va-
 catio contingit, Decis. anè immediata presentatis suum effectum sorti-
 tas sufficit pro justificatione gratis, per Dominicum Mariam ob-
 sente, etiamsi non constaret predictos Corsinos esse veros, et
 5. indubitatos Patronos, cum Papa in dispensationibus concedendis unice
 attendat presentaciones factas ab illis, qui reperiuntur in qualif.

posset

possessione presentandi iuxta normali famigerati. Sept. in cap. Consultationibus de jure patron. Bos. de Execution. Lit. apostolic. cap. 4. n. 1. 31. et in addit. ad cap. 5. n. 47. Botw coram Terr. Decis. 604. n. 4. et seqq. in Isclana Beneficij s. Libris 1696. S. 1. coram Me, et in dicta Mediolanen. Patronatus 11. Libris 1699. S. Jusuere de 15. Februarij 1700. S. Ad gratificandam cum seq. coram B. m. D. meo Decano.

Quod quidem tametsi exuberare videatur, ut minime intrare valeat arbitrium pro retardatione executionis litterarum Apostolicarum, nihil tamen minus Dominicus Maria docuit ulterius in j. patronatus ad Gwinos etiam in proprietate spectare. Constitit enim ex longa presentacionu serie relata in dictis summ. n. 6. et 7. dictum J. patronatus originarie pertinuisse ad illos de Cardonis, et successivè ex titulo venditionis de universis eorum bonis, et juribus transiisse in D. no de Perinis, ut liquet ex antiquissima sententia lata a Vicario Generali Pisano usque de anno 1495. S. Summario n. 9. etque ex contemporanea confessione facta ab illis de Cardonis S. Summario n. 10. Lit. 2. unde cum de anno 1512. Canonicus Antonius Perinus unicus tunc temporis Patronus in eius ultimo testamento declaraverit J. patronatus in defectum ipsius Expedition, eorumque Descendentium spectare debere ad Sebastianum nicola. Corsini de Cascina, eiusque filios, et Descendentes Masculos, certum est, quod defectis eisdem omnibus Expeditionibus Canonici, eorumque Descendentibus factus fuit locus substitutioni fauore Moderorum de Corsinis, qui Dominicum Mariam presentarunt, cum ipsi descendant a memorato Sebastianus de Cascina in testamento substituto, ut alia recognita, ac firmata fuit ab hoc sacro Tribunali in Pisana Parochialis 17. Junij 1609. S. de vacatione coram Bon. meo Benincasa, 27. Februarij, 1690. S. nulla enim cum seq. coram B. m. D. Manuel Episcopo Zamoren, et 9. Libris 1695. S. Semper enim coram B. P. D. et in Pisana Cappellania, 27. Febr. 1690. S. presupposito coram B. m. D. Manuel.

Quod non obstat presentatis facta a Joseph de Ugolotto in personam Camilli de Lipto; Quoniam idem non est in qual. possessione presentandi; Et quamvis de anno 1533. quidam Bernardinus Ugolotto nominaverit in Cappellanum Joannem Fran.

de Trabis, utamen ultra quod illius presentatio acriser' conuouens
 fuit ab alij Patroni d. Summ. n. 6. accurre etiam responsio, quod
 cum dicta presentatio expleta appareat pro rata Juris patronatus
 dumtaxat, si in omnem casum dictus Joseph non iustificat eandem
 ratam dicit Juris patronatus medietatem excedere, presentatio ab eo fa-
 cta in nulla unquam haberi poterit consideratione, si quod iure prede-
 present cum ob gratiam derogationis medietatis vocum. si quod ius ex
 eadem presentatione spectare potest ad Ugolaum, conseatur sublatum et
 habeatur, acti Dominicus Maria finet ab omnibus Patronis presenta-
 tus ex notatis per Zarz. de benefic. par. 5. cap. 1. n. 585. Cetera coram
 Cerr. deuis. 196. n. 15. et seq.

Et si altera tantum.

Romana Pecuniaria, seu Arentatorum
 Vener. 15. Aprilis 1701.

Argumentum

Confirmatur Decisio edita sub die 20. Ianuarij 1700. in
 ordine La. 181, in qua conclusum fuit Procuratorem, seu
 Executorem Testamentarium habentem mandatum cum li-
 bera, necesse obligare suam Principalem, si pro explendis ne-
 gotijs sibi commissis pecuniam etiam sub usuris sumpsit.

Summarium

1. Hypotheca resultat ex obligatione Camerali.
2. Creditor prior in tempore est prior in iure.
3. Per acceptationem Literarum Cambij, quis efficitur p'lis debitor.
4. Medium sine quo Procurator non potest mandatum expleo,
 debet semper censeri a Domino permissum.
5. Facultas accipiendi pecunias sub usuris contenta est sub
 clausula cum libera in mandato apposita.
6. Procurator non dicitur excedere fines mandati dum ea
 gerit, quae pro eisdem negotijs Principalis solitus erat
 expleo.
7. Mandatum ex quibus resultat.

Decisio

Acenimam, ac satis inuolutam controuersiam inter Ioannem Franciscum Gerardum, et Marchionem Nerlium super nonnullis attentatis Vincinde presentis exortam, Longèquè in nostro Tribunali discussam, dirimere tandem Dni statuerunt median se cognitione boni Iuris, quo alterutra ex Partibus proiretur, Disputato igitur congruo dubio an, et decuis bono iure constaret etiam ad effectum Auctionatorum, sub die 20. Januarij, 1700. prodijt resolutio fauorabilij fauorabilij Bernardo, alijsque de Gerardis dicti Joannis Francisci Successoribus; Qua Eodìe ad examen reuocata, cum comperitum fuerit subtrahere fundamenta decisionis, persistitum fuit in decisio.

Non enim potest impugnari quod creditum illorum de Gerardis sit tempore antèius, quodque habeat pro se Hypothecam resultantem ex obligatione Camerali in Literis Cambrialibus exarata, unde licet pro uero admittatur creditum Marchionis Nerlij, adhuc tamen ipse in Concursu nullatenus poterit sui Crediti Satisfactione expectare resistente sibi regula text. in l. qui prior ff. qui potior in pignor. habeans. ut in decisione Cause d. Quamuis enim.

Minusque de eius realitate, modo Superius dubitandum nam presentis defectus facultatum respectu Petri Mandain, et Sebastiani Luena, qui nomine Antonij Ongay, et Blasij eius Heredis debita cum eodem Jo. Francisco separate contraxerant, undique sublata remanet ex facti Circumstantijs in presentia mea Decisione expressis. Et quidem quoad Sebastianum difficultas remouet expressa acceptatio Literarum Cambij emissa per dictum Blasium, qua mediante ipse effectus fuit debitor principalis iuxta text. in l. qui enim d. r. ff. rem rat. Ead. cum Concordantibus relatis in decisione d. meè subsistit.

Quo uero ad Petrum eius facultas rectè desumpta fuit ex Testamento Antonij Ongay; Cum enim iste Petrum pro suo uero expeditioni negotiorum, quibus ipse dum uiueret, addicebatur et insuper ad hunc effectum eidem facultatem tribuerit omnia, et singula peragendi, quæ fuerint necessaria, et opportuna cum amplo libero, et generali mandato dupliciter hinc resultat facultas suamendi Pecunias ad Cambium, cum scilicet quia hoc dicitur medijs

quo negotia expleri debebant, quod semper dicitur permiffum, ubi
 5. finis fuerit exoptatus. Cum etiam quia hoc ipsum contineri dicitur
 sub generalitate verborum quibus Testator usus fuit pro-
 ponendo Petrum negotiorum expeditioni, ut Latè probatum fuit in d.
 mea Decisione S. huiusmodi Contractus cum Gerardo eplae causa inire
 6. Testatoris, qui cuiusmodi Contractus cum Gerardo eplae causa inire
 consueverat, quo stante id facilius permiffum censei debet Procuratoris
 ei, qui nunquam dicitur fines mandati excedere, cum generis ea,
 quae suis Principalis pro effectuandis eisdem negotijs explere solebat
 ut dicitur Nota in decisi eius Cause lat. 73. m. 10., et Legg. par. 15. recentis.

Et quilibet cessat amaritudine ex uertione Pecuniarum per Petrum
 7. receptarum à Gerardo in utilitatem Blasij Expedis, dum illa implicatae
 fuerunt in expeditionibus negotiorum, et cursus eorum subsequuta eiusd.
 Blasij acceptatione, prout satis Dni comprobatum existimantur ex do-
 cumenis in praesentia propositione sedulo ponderatis. His enim concur-
 rentibus Mandatum facilius intercepisse praesumitur, cum aliam rei
 Petrus cum Blasio utilem cum proprio incommodo procurasset, omni-
 usque Blasius eorum habuisset contractam à Petro celebratam, ut demon-
 stratum fuit in decisione S. His insuper, et S. Et denique.

Nec obstat, quod Petrus eadem non potuisset pro uero Inhibitoris,
 ex eo, quod ad hunc effectum deficerent opportuna requisita. Nam in spe-
 cialitate Negotij, pro cuius prosecutione necessarium erat ad alie-
 num contrahere, et considerata voluntate Testatoris, qui illius conti-
 nuationem Petro liberè commiserat, exinde succedit, quod praesentis
 etiam à qualitate Inhibitoris, idem Petrus tanquam Procurator In-
 herens, et Executor illius Testamentariae dispositionis, optimè ualuerit
 pro effectu ab ipso exoptato ad Cambium Pecunias suscipere, et Bla-
 sium heredem ex suo Contractu obligare.

Titulò altera tantum Parte informante, Mandatione uero
 dilationem petente, conclusum fuit omnibus DD. Suffragantibus.

In sen. Simonis, seu Confidentis,
 Ven. 18. Aprilis 1701.

Argumentum
 Simonis ad effectum priuationis Beneficij iam obsecanti
 quando

quando, et ea quibus dici valeat iustificata.

Summarium

1. Simonia ad effectum privationis Beneficij iam obtenti debet etiam in iudicio civili plene, et concludenter iustificari.
2. Nec admittuntur Coniecturae quoties non sint perfecte probatae, et ad aliud non referibiles.
3. Testes sine citatione Parsis examinati non probant.
4. Examina Testium factum prius super articulis, quam super interrogatorijs dicitur nullum.
5. Ad probandam Simoniam necessario constare debet de praecedentibus pactis, et conventionibus.
6. Testes singulares non admittuntur in causa privationis Beneficij.
7. Offertio Resignantis post perfectam resignationem circa pacta Simoniata Resignatario non videtur.
8. Continuata possessio per Resignantem etiam post factam resignationem etiam post factam resignationem arguente in Parses super de illa praecedenter conventum.
9. Simoniae si ultra possessionem expressam consistet Obedictio praecedenti pacto.
10. Casante conventionem possessio referenda est ad titulum gratitudinis, et liberalitatis.
11. Vel ad illum familiaritatis si inter Resignantem, et Resignatarium Sanguinis Coniunctio intercedit.
12. Simonia non probatur ex simplici fama.
13. Praesertim si non constat a quo illa origine duxerit, et quo tempore, cum potuerit habere initium ab ipsa lite.
14. Testis informatis licet pro negativa deponentibus credendum est.
15. Optima fama Resignantis, et Resignatarij praesumere facit omnia fuisse citra Simoniae labem gesta.

Decisio CCXXXIX.

Quo interim, quod in nostro Auditorio agendum erat, an Joseph de Xarvo pro reportanda a Salvatore Lopez Resignatione Parochialis de Vinue, seu Confidentialiam commiserit, vel ne proit

Fiscus Episcopalis Curiae Sacens. in partibus insteterat Joannes de la
 Sierra, de fisci Juribus confouendo, sub expressione eiusdem patris
 Criminiis, dicitam Paroecialem à Dataria impetrauit. Unde efformato
 Dubio gemino, disputationis completius = An scilicet constaret de si-
 monia, seu Confidentia adeo ut Gratia Apostolica esset exequenda, illud sub
 die 27. Nov. 1699. Patribus decidendam obtuli; nullam tamen capta re-
 solutione iniunctum fuit, probationes coadiuvari, et testes esse firmi re-
 examinandos. Nos igitur ex ploto examine, iterumque eodem a sumpto di-
 scussione dicti Dubij, cum ad huc irrelevantes apparuerint probationes
 contra Josephum deductas, resolutum fuit = Non constare de simonia
 seu Confidentia, et Gratiam non esse exequendam.

- Præmissis etenim, quod ubi simonia in Iudicium fuerit delata
 2. ad effectum privandi aliquem Beneficio jam obtento, prout contingit in
 presentibus, ea debet etiam in Iudicio civili plenè, ac conclusenter iustifica-
 ri iuxta prævicam Elone in capis. veniensæ. de Pestib. quam Com-
 munitè sequuntur Abb. Etidem n. 4. Paris de confid. quest. 64. n. 13.
 et segg. Jondut. quest. benef. par. 2. cap. 5. §. 1. n. 13. Card. de
 Luca de Benefic. discurs. 70. n. 5. Marquet. lib. 2. variar. cap. 35.
 n. 29. Henr. ad Baratt. decis. 445. n. 15. Cotta decis. 1099 n. 1.
 coram Seraphin. decis. 238. itaque Ad. coram Gregor. decis. 352.
 n. 1. et segg. coram Cavaler. decis. 78. n. 13. Decis. 250. n. 30.
 Decis. 267. n. 6. par. 1. 2. decis. 116. n. 14. et 15. et decis. 207. n. 8. et
 9. par. 17. recent.

- Quodque admitti non aaleat Coniectura, et Presumptio-
 nes nisi fuerint perfectè probate, et ad aliud non referibiles. Ita
 2. cons. 299. n. 13. Far. in d. Simonia n. 18. Paris de resignat. lib.
 24. quest. 8. n. 14. Lovet. de re benef. lib. 3. quest. 39. n. 55. et
 segg. Cotta decis. 236. et decis. 517. utrobique n. 2. coram Gregor.
 dicta decis. 1099. n. 2. coram Seraphin. d. decis. 352. n. 3. coram
 Cocin. et d. decis. 116. n. 6. par. 17. recent.

- Hinc Descendentes Dni ad examen. Probationum contra
 Josephum deductarum, eas perfectò irrelevantes esse censuerunt.
 Siquidem testes ad instantiam fisci examinati, ultra exceptiones,
 quas in Personis, et in dictis patiuntur, satis propulsari videbantur
 3. et eo quod fuerunt examinati non citato eodem Josepho, cui proinde
 obesse non possunt ad Pest. in cap. 2. de Pestib. Farnacc. de Pestib.

quest. 72. n°. 1. et seqq. Praecipue in materia ad eum relevanti, et sole-
nes probationes exprocent, ut supra probatum fuit.

4 Minusque requiritur probatione pro se ferunt alij testes sumis
examinati. Cum quia prius fuerunt requisiti Super Articulis, et de in-
de Super interrogatorijs, quod quidem nullitatem importat, cum de
Iure examen e Conuerso expleri debueret, prout etiam in remissionalibus
Literis prescribitur, nisi alios testes ex Seruo Articulorum instructi
ad Interrogatoria descendant Vbi de arationib. tom 3. cap. 13. no.
223. cum ibi allegatio.

S. In id etiam quia in dicto nihil concludunt; Nemo enim deponit
inter Resignatorem, et Resignatariam in ista ex ordine procedentes
Simoniacas, seu confidentiales Conuentiones, de quibus tamen, ut potest
essentialiter requisitis ad Constituendam Simoniam, testes praesens
deponere deberent ad Sept. in cap. Artaldus 8. quest. 13. Vermigliol.
cons. 353. n°. 1. Paris. de Confid. quest. 70. n°. 13. Card. de Luca de
Benefic. disc. 70. n°. 4. et disc. 127. n°. 2. Bota decis. 1029. n°. 8. coram
Seraphin. decis. 238. n°. 8. et 9. decis. 317. n°. 30. coram Gregor.
decis. 93. n°. 6. et 7. par. 4. tom 2. decis. 538. n°. 10. par. 4. tom 3.
decis. 78. n°. 8. decis. 267. n°. 7. et decis. 345. sub n°. 14. par. 12.
decis. 141. n°. 16. et 17. par. 16. et decis. 116. n°. 17. et 31. par. 17. rec.

6. Abique eo, quod cuiusmodi Pactiones probatae dicantur ex
pluribus Conuentionibus emissis a Resignante circa id, quod Joseph
Pacta seruare debebat; In hoc enim testes non probant, cum sint
singulares, qui in eis terminis, ubi scilicet agitur ad effectum pri-
uationis non admittantur Alex. cons. 130. n°. 6. lib. 5. Farinae.
cons. 78. n°. 27. vers. Etiam quia, et Bota post d^m. Cons. 73. et seqq.
et decis. 1029. n°. 11. coram Seraphino decis. 93. n°. 8. par. 4. tom 2.
decis. 141. n°. 5. par. 16. et decis. 116. n°. 20. par. 17. recens.

7. De quatenus etiam probarent, nullius essent relevantis, nisi
quidquid dixerit resignans de Simoniaco Pactis post perfectam resig-
nationem, praedictum inferre non valet Resignatorio ad aelatum
Sept. in cap. veniens 2. ubi Gloss. de Resig. condus. quest. benef.
par. 2. cap. 5. §. 1. n°. 10. Paris. de Confid. quest. 66. n°. 22. Louen de
Benefic. quest. 29. n°. 73. Bota d^m. decis. 1029. n°. 3. coram Se-
raphino decis. 141. n°. 24. par. 17. recens.

Minusque consultare possunt ex eo, quod Joseph antequam

resignationem reportaret, dixerat ei sufficere Salarium alteri Vicecurato dari solitum. Quoniam propter Exceptionem Singularitatis, quae pariter afficiuntur Debes de Eo deponentes, non probatur, Josephum ita dixisse Rabito respectu ad tempus sequentis resignationis, Idcirco cum eadem a peritis referri possint ad Stipendium, quod Josephus consequi debebat pro expleto munere Vicecurati, ex ea propterea nihil certi deduci valet.

Et demum praecedentes tractatus, et Conventiones, perperam deducuntur ex eo, quod Saluator Resignans etiam post sequentem resignationem in possessione Curatoriali permanserit, percipiendo illius redditus, et functiones Curariales peragendo prout deponentes debent, et ipsemet Josephus coram Ordinario Constitutus admisit, Super quo maximum constructum fundamentum, dum ex iurimodo subrogatis articulis inferri dicebatur, ita fuit inter Partes praecedenter convenit iuxta prescriptum Bullae Beati Lij V. in ordine La 85. S. 40, et in Lij terminis probant Paris. de Confid. quest. 32. n. 2, et seqq. et Maior. de irregular. lib. 5. cap. 26. sub n. 5. vers. Sed et si nulla

Siquidem licet, attentis Piana Constitutione, subsequente Josephus non leuem pro se ferat presumptionem Simoniacae Confidentiae, nihilominus tamen Simonia sed etiam requiritur, quod processerit ex Pacto praecedenter firmato, ut in terminis dictae Constitutionis firmantur citat. Paris. quest. 26. n. 4. Vermigliol. cons. 353. Nota decis. 350. n. 2. coram Pen. Decis. 238. n. 1, et 8. et decis. 317. n. 30. coram Gregorio.

Cum itaque ex praemissis nullatenus constiterit de Conventionibus praecedentibus, venit proinde affirmandum Josephum non ex causa Simoniacae, seu Confidentiae, sed potius ex proprio Animi liberalitate, et gratitudine, Saluatori Resignanti fructuum perceptionem permittere, ut notant Top. in cap. Etiam si uers. Postmodum p. ma. quest. 2, et 22. in d. cap. Veniens 70. de Relic. Sanchez, cons. moral. lib. 2. cap. 3. dubio. 34. n. 6. Couter. de re benefic. quest. 29. lib. 7. n. 47, et 53. Nota decis. 93. n. 6. x. et 13. par. 4. tom. 2. et decis. 207. n. 33, et 34. par. 17. rec.

Præsertim quia Resignans, et Resignarius erat & cognoscitur

12. tionis vinculo adiuncti, et insimul habitare solebant. Quibus san-
 ctibus vinculis suspensio panis frigerere uisa fuit cum Por-
 semio referri debeat ad titulum familiaritatis, et Amicitiae, ut
 alias in sermone dicitur Piana Constitutionis, San. me. Gregorius XIII.
 approbante decisum referit Paris. d. tract. de Confid. quest. 56.
 n. 6. et seqq., et obseruans Vermigliol. d. cons. 353. n. 16., et 17.
 et Nota decis. 109. n. 2.°, et 3. par. Cons. Farinacc. tom. 2.°.

13. Exclusa usque adhuc Probatione Simoniaci ex particularibus
 Circumstantiis, frustra ulterius allegari uidebatur, quod Testes
 deposuerint, de hoc crimine famam fuisse exortam. Quoniam
 in hac materia, ubi, ut praemissum fuit, requiruntur Probatio-
 nes certa, et indubitatae, ex fama nulla resultat, probatio Dec.
 cons. 210. ad fin. Gabriel de Probac. conclus. 1.ª n. 17.
 Paris. de Confid. quest. 64. n. 23., et quest. 66. n. 27. Not.
 decis. 109. n. 6. coram Seraphin. decis. 517. n. 23. coram Dur-
 gor., et decis. 207. n. 30. par. 17. recent.

14. Propriis sententiis, quod Testes non deponunt, quod tem-
 pore fama uigere cepisset, quod tamen erat praeiudicium iustificandum,
 cum siquidem initium sumere potuisset ab ipsa Lite, ut ponderatum
 fuit coram Verallo decis. 9. par. 2., et in recent. par. 12. decis.
 420. n. 15., et par. 17. d. decis. 207. n. 28., et 29.

15. Caterum ad magis magisque excludendam Simoniam, seu
 confidentiam Labem, non leuiter urgere debent ponderantes, Re-
 sses mediatores deponentes, nullum illicitum Pactum interces-
 sine pro hac resignatione obtinenda, quibus, ut potest informari-
 tis Licet pro negativa deponentibus credendum esse firmat
 Farinacc. de Testib. quest. 65. n. 241.

16. Et insuper eleuare uisa fuit Bona fama rati-
 onabilis, quam Resignatarij comprobata omnibus Testi-
 bus, qua concurrente, omnia iure, et citra Simoniam gesta praes-
 sumi debent, ut probant Vermigliol. cons. 36. n. 13., et seqq.
 Farinacc. in prax. Cuius quest. 47. n. 18., et Nota decis. 207.
 n. 39. par. 17. recent.

Et ita utraque

Romanae Quartae dotalis
Ven. no. Aprilis 1701.

Argumentum

Quid veniat in Dote calculandum, et ob illa a respectu detrudendum ad effectum dimetiendi Quantitatem Lucrum dotalis debiti uxoris ex bonis Secundi Viri post defuncti.

Summarium

1. Ex quibus excludatur nullitas sententiae Rotalis ob illius discrepantiam à Decisionibus.
2. Lucrum dotale per Statutum Urbis defertur utrique Coniugi equaliter, et n. 9.
3. Assertio facta in precibus Principi ponctis non nocet, dum non apparet emina in actu proportionato.
4. Nec probatione quantitatem dotis quando ea facta fuit ad cautelam, et cum a relatione ad Capitula matrimonialia.
5. Credita, seu iura inexigibilia non debent in Dotem computari ad effectum augendi Lucrum dotale.
6. Ususfructus regulari debet iuxta Sept. in L. Hereditatibus ff. ad Leg. falcid.
7. Et quidem Rabica consideratione ad usum usufructuarij.
8. Limita quando Calculus cadit super usufructu in Dotem dato ad effectum augendi Quartum, quia tunc non videtur Uxoris usufructuarij, sed probabilis Superuiventia Mariti consideranda est.
10. Dispositio L. Sac. Edic. C. de Secund. nupt. Locum non habet in casu probitus d. Viri
11. Mutua respectiva debet inter Coniuges intercedere. Quando ea non dicatur concurrere n. 12.
13. Dispositio d. Leg. Sac. Edic. quae est inducta fauore filiorum ^{om.} Matrimonij, non debet in illorum d. diam. detr. queri.
14. Lucrum debitum uxori ex v. Matrimonio tam g. eda

usum fructuum, quam quoad proprietatem ipsi debitorum est.
 15. Renunciatio L. Hac edictali expressam mentionem requirit.

Decisio CCXL.

Duplici velamine nullitatis scilicet, et Iniustitiae Infor-
 mantis pro Olympia Massa offuscare satagebant geminas Sen-
 tentias Rotales in hac causa prolatas, et ita effugere conabantur
 applicationem Statuti Urbis cum tunc duabus Sententijs tribuen-
 tis, ut potè Locum sibi vindicantis in ea tantum Expressi, qua
 Sententia valide, et jure, emicarent. Verum Dni nullatenus
 exceptionibus indigentes, prefato Statutarie dispositioni Locum
 esse autumarunt.

Non enim visa fuit releuare nullitas deducta ex eo
 1. Quod in prima Sententia lata per R. P. D. meum Caprarum con-
 demnata fuerit Olympia ad restituendum quidquid percipis ultra
 1757 ei reservata pro Lucro dotali, nulla praemissa reservatio-
 ne fructuum pro eodem Lucro debitorum a die sequente interpella-
 tionis, et in precedentibus Decisionis Admissorum. Quoniam cum fruc-
 tus debeantur in Sequelam Judicij, Super Sorte intentati, ear-
 dem Sorte proseruata, consequenter fructus etiam intelliguntur
 ab onere restitutionis exclusi, licet in Sententia expressi non
 fuerint, ut firmatum fuit in breui Decisione Super eadem
 difficultate sub die expeditionis 10 Maij 1707. per R. P. D. meum
 de La Caemille expressa.

Minusque patuit Iniustitia. Licet enim plures,
 ingentesque effectus fuerint in Capitalis Matrimonialibus,
 et in Instrum. dotali descripti, cum tamen eorum quolibet
 discussis apparuerit, Dotem uerè non excessiue scata 6000. me-
 aris proinde declaratum fuit, ex eis tantum, quartam partem
 pro Lucro debitam esse; Admissa insuper diminutione, quam
 propter existentiam filiorum Olimpia, ex primo Matrimonio
 Susceptorum, vigore L. Hac edictali C. de Secund. nuptijs, pa-
 sus fuisse Prissoplarus vbalidus vir, si ei Lucrum defeni-
 contigisset, nec alias uxor plus viro consequi posse admittatur.

2. contra literam statuti, utriusque Coniugi Lucrum æqualiter tribuentis ad firmata per Fenron. ibidem lib. 1. cap. 37. n. 31. et 32. cum alijs relatis in decisione 16. Junij 1698. S. Ex Lacausen coram B. P. D. meo Caprara.

3. Absque eo, quod obstat Confessio emissa in precibus summo porrectis occasione obtinendi Derogationem Constitutioni Sixtinae ad Dos narrata fuit ^{Sum. M.} 18. Quoniam eiusmodi assertio tunc probaret Dotis quantitatem, nec esset impugnabilis, si emissa fuisset in Actu proportionato, et inter Partes expleto: Cum uero in suspensi-
 4. sa ^{sa} 18. fuisset Summo Pontifici enunciata ad alium effectum, et ad maiorem cautelam relatione ad Capitula Matrimonialia prece-
 4. denter firmata, nullatenus exinde erui aulet certa probatio quantitatis Dotis, ut late firmatum fuit in dd. Decisionibus 16. Junij 1698. S. nec suffragatur cum sequenti, 17. Junij 1699. S. His positis coram B. P. D. meo Caprara, et 14. Apris 1699. S. Ac proinde coram B. P. D. meo de la. Croixille.

Prout nec subsistit, quod integras Dos iniuste fuerit valuata pro solis ^{is} bobo. Dum est roquin censeari debere longe maioris quantitatis assertio sum Juribus fideicommissi (a Douice) Constituti in dotem traditis, cum etiam Quarto dotali quod annuum fructum Olympia debito in Bonis eius primi viri etiam in dotem assignato siquidem Iura dicti fideicommissi laud prope-
 5. ferre valuerunt opusum incrementum; Quidquid enim dicendum sit, an idem fideicommissum ad huc duret, vel fuerit exotinesum, ut late probatum fuit in 2. Decisione B. P. D. Caprarae a S. Quatenus atinet = Omnis certe difficultas remouetur ex eo, quod cum agatur de fideicommissis admodum dubio et antiquis: Simo, quod nec ipsa, nec Olympia, neque eius Pater, aut pri-
 5. mus Vir accusarunt, et de quo ulterius scriptura non fuerant.

5. Aristoflano Documenta requisita, ex his profecto Iura pro-
 5. fata reputari debent inexcusable, et in proposito pro effectibus dotalibus haberi non possunt Bon. de Dote cap. 2. n. 49. Fenron. ad Stat. Urb. cap. 131. n. 27. et seqq. cum alijs rela-
 5. tis in prima decisione eius Cause S. Hec eadem coram B. P. D. meo

meo Capraras, et in alia coram R. P. D. meo de la Caemille S. m. -
 noris ponderis.

6. *U*sus fructus autem dicti Lucri dotalis fuit congruus admodum,
 dum pro eo aucta fuerunt ^{ca} 300. quanti estimari debebat. Duceo Cal-
 culo ex Sept. in L. *Aspeditatum*, ff. ad L. *falcid.* iuxta quem usum
 fructum esse regulandum firmavit Bona deus. 406. n. 9. par. 9.

7. *H*aud subtrahente, quod dicta usus fructus valutatio fieri de-
 beret ad terminos dictae L. *Aspeditatum*, considerata tamen vita
 Olympiae usufructuaris, quem admodum usus fructus ab initio esti-
 mationem recipere solet. *Surd.* cons. 451. n. 37. *Ad.* ad *Gregor.*
deus. 186. n. 6. *Merlin.* de *legit.* lib. 5. tit. 3. q. 1. p. 8. à n. 7.
 non uero uita *Crisophrani* proit in hac valuatione processum
 fuit.

8. *T*enim quidquid aetate *Autoritates* simpliciter firmaver-
 unt, circa id, quod usus fructus recipiat ab initio valuatione
 considerata vita usufructuarij, cum eis tamen nullatenus est
 procedendum ad hunc effectum regulandi Lucrum. Quia cum usus-
 fructus, seu commoditas percipiendi fructus in dote tradita,
 cessaverit respectu Viri, sequuto eius obitu, inde succedit, quod *Criso-*
stropharus ex *D.* *usufructu*. Aliud in Dote non recipit, quam quod
 ipso vivente consequi potuisset. Proptereaque calculus fieri de-
 bet ad natam sempiternam, quo Viro uitz *Spes* superetlet nisi alius contra
 equitatis dicatamen citra ullam commoditatem dotis augmentum *Sub-*
ca teneatur, ut ratiocinantur *Decisiones*, *p.* namque in *D.* *Acc-*
cedit *ca.* *Secunda* *D.* *ca.* uero; *et* *ca.* *D.* *Pratermissa*.

9. *F*irmato ex his, quod Lucrum non debeat, nisi ad mensu-
 ram ^{ca} *Bobo*. in quibus fuit vera Dote consecuta, eandem vigere
 visa fuerunt, ea, quae pro adituenda sententiarum Injustitia
 subnecebantur contra Superius recensitam Lucri diminutionem in proce-
 dentibus *Insantijs* admissam propter exiscentiam filiorum *Olympis*
 ex primo Matrimonio. Ita etenim diminutis fundatae ex-
 istit in eo, quod Lucrum, & qualiter utriusque Coniugi est deferen-
 dum, ut supra firmatum fuit in *D.* *Minusque*. Cum itaque

Olimpia quinquē habuit filios, ex quibus Christopharus con-
sequi non valuit integrum quartum, sed tantum 787.
Ultra ^{am} quantitatem hanc non potest illius expedire.

10. Nec obstat, quod in presenti stante preobitu Christophari
Secundi viri factus non fuerit locus dispositioni L. Hæc edita-
tali ad tradita per Hodiern. Ibidem quest. 47. m. 2. quod quod
proinde iuxta hunc euentum Lucrum regulari debeas, nullatenus
muis attentis alijs prohibitis contingentijs, ex quibus præfata lex
integri Lucri consequutionem impediret. Responsio enim satis clare
11. aresultat, ex mutua respectuitate, quæ inter coniuges debet
intercedere, et quæ non seruata, maximum alicui inferret præju-
diciam; Non igitur curandum, quod præcedenter Christopharus
12. obierit, cum uis stet in eo, quod si superuixeret, ei uelita esset
fortius quartæ acquisitionis, quod e contra perminum dicit non ualeat
uolenti contra conspectuorum naturam, ut in feminis hinc firm-
mant Decisiones Causæ altera nempe R. D. Caprar. 16. Junij 1698.
S. Ex hac, et altera eorundem R. D. de la Tremoille 14. Junij 1699.
S. Planis.

13. Minus quæ releuat, quod dispositio L. Hæc edita-
tali fuerit
inducta fauore filiorum primi Matrimonij, contra quos in præ-
senti ætorqueretur. Sum quia Lucrum, de quo nunc agitur
14. ad filios non pertinet, cum illud tam quodam usufructum, quam
quodam proprietatem Olimpia debeatur iuxta Statutum Urbis lib. 1.
cap. 31. Sum etiam quatenus in hoc casu, filij præiudicati censeri
deberent, hoc compensatum remanet, ex eo, quod si Quartum Chris-
tropharus superlucrasus fuisset, illud integrum non deberet.

15. Cæterum frustra itidem æpeti uidebatur præiudicia
tio dictæ L. Hæc edita-
tali a filijs emissa. Quoniam ea, ut potest
expressam æquirens mentionem satis non aresultat ex sola subseri-
ptione Capitulum Matrimonialium, ut probat Hodierna Ibidem
quest. 47. et segg. et firmas Romanæ ^{max} decisione cuius
Causæ S. nullatenus coram R. D. med Capraras.

Et ita utraq;

Ponar

Argumentum

Ius exigendi decimas in aliena Parochia acquiri potest
vel ex illarum unione Beneplacito Apostolico confirma-
to, vel ex centenaria possessione illas percipiendi, quod absque
necessitate alterius positivum titulum quemcumque de Mundo
meliolem praeferat.

Summarium

1. Ecclesia acquiris ius percipiendi Decimas ex illarum unione
a Sede Apostolica confirmata.
2. Ius exigendi Decimas resultat absque necessitate alterius
tituli ex centenaria possessione.
3. Centenaria tollit de medio quemcumque Subreptionem, quae
adversus Litteras apostolicas opponi potest.
4. Apud est presumere superuenientiam gratiae, et validato-
riae.
5. Et concurrere facit omnia ad actum necessaria, etiam si Sa-
cris dispositioni repugnarent.
6. Dicitur post importas ordinem, ac diversitatem loci ab
alio per antea expresso.
7. Et dicitur alterius loci exclusionem inducit.
8. Decretum proximum unioni Decimarum denotat quoniam
Decimas fuerint in illa comprehensae.
9. Observantia est melior Interpretatio declarandam Con-
cessionem Decimarum.
10. Iuris astitentia, quam habet Parochus exigendi Deci-
mas intra limites suae Parochiae, cessat concurrente privile-
gio Apostolico ad commodum alterius Ecclesiae, impetrato.

Decisio CCXLI.

Contentio Super Iure percipiendi Decimas ex Villa

Czeuona. Nuova exorta inter Præbendarios Corantissaras Cappelle Beate Mariæ Arcis Cracouien^s, et Mansionarios Ecclesie Vuyskitki, ac prævia Decisione edita coram bon. mo. Verospio sub die 27. Junij 1664. in summarissimo possessionis iudicio fauore eorundem Corantissarum definita, cum nuper fuisset in possessione a ea sumpta, Suffectus ego in Locum Rev^m. Zamoren^s, cui per antea commissa regeuēbatur, proponi in audientia diei 7. Junij prox^o. Dubium = An, et cui debeantur Decime, Sed cum tunc utraque Parte informante nulla prodierit resolutio, Eodiev auditis tantum præfatis Corantissis Decimas eidem deberi conclusum fuit.

1. Ipsis siquidem a fructibus titulus illarum dismembrationis ab Ecclesia Parochiali Vuyskitki, et unionis respectiue cum auctoritate Epⁱ Cracouien^s, ac consensu Becoris dicte Ecclesie Parochialis facta eidem Cappelle B. Mariæ à Sigismundo I. Polonio Regi, quæ quidem dismembratio, ac successiva unio, cum desuper confirmata, extiterint à Sancta Sede Apostolica, ius inde exuberans tribuunt præcipiente eadem Decimas ad sept. in cap. omnes de Transact. Cotta in recens par. 2. decis. 245. n°. 02, et seq. et coram Dunoget. Jan. decis. 805. n°. 3. ad stipulante præsertim plusquam centenaria possessione eorundem Corantissarum in illarum exactione, quæ ubi etiam præfate unionis titulus deficeret, ex se ipsa quemcumque alium meliorem titulum de Mundo presumere faceret, ad iudicia per Palm. alleg. 203. n°. 69, et seq. Card. de Luca de alien. et contract. prohib. disc. 2. n°. 8. et 9. Sperell. Decis. 137. n°. 13, et seq. Vrcedol. dec. de Lorent. 49. n°. 2. vers. psillius vigore, et n°. 4. Cotta coram Buratt. dec. 673. n°. 5, et coram Puzlo dec. 318. n°. 28, et in Romana, seu Portuensi Senatarum Super multitate Investitura 2. Abris 1693. §. nec centenaria coram bon. mo. Emerit.
- 2.

Quin obesse a valuerit exceptio obreptionis, et subreptionis aduersus præfata apostolicam confirmationem præposita, Quoniam omittis etiam responsionibus, quæ singillatim

per

per Scribentes coram quodlibet diciturum. Subiectionis, et ob-
 jectionis casu & allegabantur, ea viriliter elidebantur ab eadem
 6. sententia observantia, quod non sine, quod dicitur exceptio
 valeat amplius in obiectum deduci, ut in fortioribus terminis
 simplicis quadragenarie Maref. var. resol. lib. 2. cap. 99. n. 2.
 Antonell. de temp. Legal. cap. 100. n. 4. Pax Jordan. Lucubr.
 divers. Lib. 4. tit. 24. de prescrip. n. 433. Acc. in collectan
 dec. 2067. per 806. Cor. in Vercellen. Pensionis super executione
 4. litterarum Apostolicarum 28. Junij 1697. §. Cum d'contra in
 fin. coram B.P.D. meo Caprara, Tanti enim temporis Lapsus
 nedum aptus est presumere superuenientiam gratia reuocatoria
 ad sensum Cor. in Ledien. Vicariatus 10 Februarij 1696. §. fir-
 matam coram B.P.D. meo Pio, et in d. Vercellen. Pensionis sup
 executione litterarum apostolicarum 6. Junij 1698. §. Quo uero
 8. in fine coram B.P.D. meo Caprara, sed rursus concurrere fa-
 cit alia omnia, quae ad accus ualiditatem necessaria sunt
 etiam si forent dispositioni juris contraria, ut monent Vas-
 quez controu. Jur. lib. 6. cap. 26. sub n. 47. vers. Item
 quia Cor. in recent. par. 16. decis. 171. n. 4, et in Romana
 Augument. Dotis, et Legatorum 4. Martij 1695. §. Quan-
 do in fine coram B.P.D. meo Paolo.

Item subnotis, quod in erectione dicte Parochialis
 Ecclesie Vuykirki in Collegiatam facta tunc post
 dictam dismembrationem, ac Longè antequam apostolica con-
 firmatio superueniret, dictum jus decimandi in Villa Czeraona
 Kiua per Episcopum Posnanien. fuerit cum assensu dicitur
 gismadi Regis in Mansionarios translatum; Quippe quia
 in pro. dictum non referatur ad Decimas praecedenter unitas
 Cappelle Beato Mario, sed ad alias omnes diuersas,
 distinctas, ac separatas, nam illae, quae fuerunt dicte Capel-
 lae unitae, colliguntur ex agris Villarum Kaszki, Kozlo-
 uice, et Czeraona Kiua, eaque tunc temporis solve-
 bantur dicte Parochiali Ecclesie Vuykirki à Capitaneis Sta-
 ncilas Borek pro. ferito Summaris Boransis varum n. 9. et 30.

Illi vero, quarum ius triennio post transactum fuit in Mansionariis, sunt alij, quae exiguntur ex agris positis post Cmethonales Villa Sulzouice, et Czeruona. Hiuua post nobiles Venatores Czarnij, quaeque tanquam pertinentes non eidem Ecclesiae Parochiali, sed Fratralitatis, et Vicarij praestabantur a Nicolao Vuolski D. praesente Summ. N. B. ex his enim dietarum Decimarum diuersitas fit absolute innegabilis, nam praeter diuersam illarum personentiam, ac ultra diuersitatem Personarum, quae illas perfoluant, concurrunt quibus dietis illas post consensu in a signatione facta

6. Mansionarij, quae imponit ordinem, ac diuersitatem Loci, in quo Mansionarij praedicti earum Decimas exigere debent, ut notant Tiragueli in L. si inquam gloss. et postea n. 7. C. de reue. donat. Barboi. dict. n. 6. n. 3. et decimarum Corantissis praecedentem unitarum exelutionem inducit Orcaed. ad Leg. recopit. tom. 4. lib. 7. tit. 3. leg. 5. n. 52. fol. 126.

Huiusmodique distinctio minime ulterius eruitur, nedum ex decreto eiusdem Regis Sigismundi I. edito de anno 1553, ut nemo ex Subditis Villarum Kaszki, Kolouice, et Czeruona Hiuua sub agio indignationis pena impediret Corantissis dictae Cappellae B. Mariae collectionem, et

8. frustionem Decimarum praeter illarum Summario n. 2. quod tanquam proximum dictae praesuppositae a signationi bene densusat in illa nullatenus fuisse comprehensas Decimas eidem Cappellae praecedenter unitas ad firmatas per eos coram Cels. decy. 201. n. 4. et in Saouen. Aggregationis 15. Junij 1699. S. Idque clarius coram B. P. D. meo Pio, et 18. Januarij 1700. S. licet autem in fine coram Me, verum etiam ex non interrupta perceptione dietarum Decimarum per lapsam censum, et ultra annorum, abiquo eo, quod Mansionarij alias decimas exegerint quam illas positas post dictas Villas Sulzouice, et Czeruona Hiuua, et post mobile

9. Venatores Czarnij; Quae, quidem ad id Long sua observantia est optima, ac melior interpretas ad declarandum quanam Decimae fuerint in posteriori concessione Mansionarij a signatae, et

deductis per Barbos. in cap. 8. n. 5. de constit. Botwin recen. 8.
 decis. 251. n. 1. et seqq. par. 27. etia Seran den Prioratus ma
 Julij 1697. §. quibus omittis coram bon. meo. Ursino, et ag. Martij
 1700. §. Indubitanus coram Meo, et iudicatus Saonen. Aggregatis
 nij 15. Januarij eiusdem anni 1700. §. tum etiam pariter coram Meo.

10. Postquam ex his monuget, quod Mantionarij pred. Labeani
 a possessione Juris, eo quo Villa Czeruona Kiua intra limi-
 tes Parochialis Ecclesie Vuyskili, cuius iura omnia fuerunt
 ab ipso acquinta, quia cum Boranista Labeani pro se parti-
 cularem dictarum decimarum concessionem apostolicis beneplacito
 roboratam, cessat a possessione Juris, nec valet amplius effectum suum
 operari ad text. in L. Jus singulare ff. de leg. Botwin rec. dec.
 253. n. 3. et seqq. par. 13. decis. 254. n. 17 par. 19. et in Bur-
 gen. Jurisdictionis Super Reservatis 23. Junij 1687. §. Responsum
 fuit coram Ceu. M. Heruault Archiepo Turonen. et in terminis
 decimarum coram Bich. decis. 442. n. 5.

Et ita.

Asculana Quictionis Lang. 25. Aprilis 1707.

Argumentum

Quictio, quae medum pro sorte, et fructibus, sed etiam pro
 expensis, et damnis passis, praestari debet pendentesquam.
 vis etiam de ea in divisione nulla dabitur fuerit mentio
 competis Assignataris aei, licet molestia denunciata fuerint
 in 3^a instantia, dummodo Auctores Laudati post illas suffi-
 ciens habuerint tempus ad deducendum eorum Jura, et
 nomen debitoris, necum verum, sed etiam corrigibile manute-
 meri debet, quando diuidentes amplissimam illius euctio-
 nem promiserunt.

Summarium

2. In divisione datur actio de euctione quamvis ea nulla.

tenus promissa fuerit, et n°. 16.

2. Et quidem nedum pro sorte, sed etiam pro fructibus, quibus ejectionem nequiverunt percipi, et n°. 11.
3. Et insuper pro expensis, et dampni passis.
4. Denunciatio molestiarum facta emptori in sortia Suban-
zia, non dicitur facta in tempore labili.
5. Declaratio dummodo Auctori Laudato non super sit suffi-
ciens tempus ad eligendum.
6. Auctor Laudatus nihil agens per tres menses post sibi denun-
tatas molestias praedictas non habuit quid opponere.
7. Emptor postquam causam ejectionis defendidit in dui-
plici insensio, ad argui nequit, nisi Auctor Laudatus
ostendat habuisse iura cum quibus potuisset ejectionem
excludere.

Et quando dici nequeat eadem iura habuisse n°. 8.

9. Testis unus non probat.
10. Pactum rei, ex quibus augeatur, et diminuat.
11. Valor de tempore praeterito ejectionis probari debet.
12. Nomen Debitoris in divisione assignatum, quoties di-
ctum non fuit illud esse solvendo, et manus erari debet
verum, non autem exigibile.
13. Limita in casu, quo dividentes amplissima illius eui-
ctionem promiserint.
14. Quiescens census dicitur. Sequuta quando fundus census fuit
a Creditibus anterioribus occupatus.

Decisio CCXLII.

In divisione sequuta de anno 1650. inter Mariam Fran-
cisicam, et Joannam Constantiam de Lucidi mecum Josephum
Ciannaueum Egredem Testamentarium alterius Mariae Franciscae,
pariter de Lucidis, inter alia bona assignata fuerunt primordi-
ctae Mariae Franciscae nonnulla stabilia posita in Civitate
Limigliani, a census in sorte florenorum 1000. impositus a Bar-
tholomaeo Longo, alijque de Castellis, promissa ad invicem per dividen-
tes ampla ejectionis defensione sumptibus, et expensis communi-
bus

449.

bus faciendae, unica tantum procedente citatione, uel intimatio-
ne Summario Aeternis Summario Primo.

Egit Successiue eadem Maria Francisca pro fructibus
eiusdem census aduersus Portellos debitores, obtentoque mandato,
ad factam executionem super quibusdam bonis existentibus in Territo-
rio Maltineani; fuerunt ista pro summa florenorum 750 deli-
berata cuidam Gaspari de Nobilibus, qui ea subinde pro credito
eorundem fructuum eidem Mariae Franciscae, in solutum assi-
gnauit. Sed cum post a creditoribus anterioribus eucta fuerint
medum bona praedicta Maltineani; sed etiam alia portiva in Territo-
rio Limigliani, ad fundus, super quo memoratus census fuerat
impositus, saliter quod eadem Maria Francisca eodem censu
expoliata remanserit, ac pro liberandis dictis bonis ab Antecessi-
bus Hypothecis notabiles pecuniarum summas persolvere coacta
fuerit, hinc propterea iudicium pro liberatione a molestis instru-
xit aduersus Balolaparem, ac Theodorum de Huntis, Esedes
dictorum Joannae Constantiae de Scudis, ac Josephi Ciannaui,
mandatumque a B. P. D. Origo tunc B. P. Locum tenens epe-
portauit pro duabus extrinsecus partibus tam fortis principalis di-
cti Census, quam pretij bonorum Limigliani, ad florenorum 750.
quanti fuerunt deliberata bona Maltineani, necnon et
fructuum eiusdem census spatio 19. annorum decursum, atque
expensarum, et damnorum passorum ex causa dictarum euctio-
num. Interiecta autem ab illis de Huntis appellatione, ad
commissa mihi causula cum clausula sine praedictis, quodam sortem
census, et in aliquis eum clausula siquid exequendum, dedit dubium
An mandatum B. P. sit exequendum, et an constet de credito quodam
sortem Census, quod in utraque sui parte affirmatiue resolutum
fuit.

Desumebatur resolutionis ratio quoad primam partem
ex validitate, et iustitia eiusdem mandati, quarum prima
eum minimè in controuersiam deducenda esset, Secunda resultabat

- ex facto euictionis predictarum bonorum, cuius vigore rectissime produabus ex tribus partibus aduersus Equedes Conducendum etiam mandatum relaxatum fuit, cum obligatio releuandi pro eisdem raris exoriretur nedum ex instrumento diuisionis, in quo promittitur euictionis amplissime hinc inde stabilita fuit, Sed etiam ex natura ipsius Contractus diuisionis, qui cum sit Species Emptionis, et diuisionis, in eo datur euictio, quamuis nullatenus promissa fuerit iuxta *Lex. in L. non dubitatur C. de euic. L. fratres C. commun. utriusque Indie. Cyriae: controu. 296. n. 9. et Seq. et Controu. 314. per tot. Burgund. de euic. cap. 14. n. 1. mo. Trombet. de Societ. cap. 9. n. 30. et Seq. Arisii. decis. Belgie. 179. n. 12. et Seq. vol. 2. Boon in Tenacinen? Molendini. 21. Januarij 1628. S. neque dubitatur et 27. Martij, eiusdem anni in princip. coram bon. me. Li-
 2. rouans; et quidem nedum pro aestimatione pretij, bonorum, Sed etiam pro fructibus d. Censuum, qui ob euictionem fundi centum neguierunt per Censuariam percipi Cene. de Cens. quæst. 19. n. 44. et Seq. Palm. decis. Lucen. 108. n. 15. et Seq. Botta coram Socino decis. 2284. n. 10. et decis. 2309. n. 2. et in re. par. 8. decis. 100. n. 9. et par. 9. decis. 29. n. 6. et dec. 72. n. 6. et Seq. ad rursus pro omnibus expensis, aliisque damnis passis ad Text. in L. de euic. et L. vendita ff. de euic. Marescotti var. resol. Lib. 2. cap. 29. n. 5. et Seq. Poth. resol. 213. n. 92. et Seq. Botta coram San. me. Alex. 8. decis. 211. n. 10. et in re. par. 20. decis. 313. n. 7. et Sequenti.*
3. Neque euictionis factum potest in dubium reuocari, nam quoad bona Simigliani probatur illorum auocatio ex iudicio mota ab Ardelia de Ferris, quæ tanquam Ceditrix antecursor ex causa Censuum immisionem in vim duplicis Sententiæ reportauit d. Summaris n. 4. et duobus Seqq.; Eandem releuare, quod
 4. cuiusmodi molestiarum denuntiatio facta fuerit tantummodo in tertia instantia, ideoque tanquam non expleta tempore labili, ut Puntij, ualuerit defensionem in causa parari, nequeat Maria Francisca suffragari ad agendum de euictio.

ne

=no ex his, quae notant Scacc. de iudic. Lib. 2. cap. 30. n. 24. San-
 felio. in prax. iudic. Sect. 62. n. 10. quia cum a iure nullum de-
 terminatum sit tempus ad faciendam talem denunciationem,
 sed ea quaecumque fieri possit, dummodo Auctori Laudato
 sufficiens superstiti terminus ad iura sua deducendum, ut innuunt
 Cyriae d. contrariae auctoritates, et tradunt Cyriae. controu. 270.
 n. 6, et seq. Castald. consult. for. 7. n. 11. Mangil. de euiet. quæst.
 5. n. 2, et 8. et quæst. 87. n. 35. Mat. decis. 29. n. 6. Cotta dec.
 387. n. 8, et decis. 88. n. 2. par. 18. recent. utique in hoc casu dñs
 Hunty post factam denunciationem fuerunt expectati per lapsum
 trium Mensium, et ultra, intra quem nil unquam in contrarium de-
 duxerunt, opponi. Sanè non potest denunciationem minimè fuisse
 factam in tempore labili, quia cum intra dictum terminum potuis-
 sent licem in se suscipere, si quas defensiones habebant proponere,
 et rursus causam victoriam reportare, certum est, quod dum Ecce
 omnia pratermiserunt, vel dici debent in culpa, vel presumuntur
 non habuisse quid opponere, ut bene arguit Cotta coram Bied.
 decis. 315. n. 9, et in rec. par. 17. dec. 387. n. 8.

Addito praesertim quod Maria Francisca, quae habebat
 eandem defensionis causam, quam habens Adry, in duabus
 in seaneis, quidquid potuit deduxit, semperque licem defendi-
 dit usque ad secundam appellationem, unde nil ei imputandum
 est, nisi ubi conuenti ostendant habuisse iura cum quibus
 proterant euietionem excludere, ex notatis per Sund. decis.
 20. n. 9. Cotta coram Biedis d. decis. 315. n. 16, et in
 Urbinaten. seu Prina Pecuniaria^{ma} Julij 1680. coram
 bo. me. Ursino, quod tamen impossibile ferme uidetur, quo-
 niam uerisimile non est, quod si Actrix agnouisset iura suffi-
 cientia sibi competere ad tuendam propriam possessionem, non
 fuisset potius causam ulterius prosequi, quam amittendo ter-
 tiam partem aduersus condicentes pro euietione se se re-
 uertere.

Nec mandati executio in hac parte retardari valet, ex
 quo Maria Francisca retineat pretium honorum stabilium

potiorum in Territorio Olibre, duasque ex tribus partibus
 640. reperitorum in pariete domus ad ipsos Mancios Spectantes.
 Quoniam bona Olibra fuerunt subastata ad instantiam Spin
 Spinelli, qui erat Creditor anterior duorum censuum impostorum
 Giovanni 1635. et 1638. d. Summ. n. 61.; Pecunia, uero in pariete
 Domus reperit, prestans uiam quod aliud ad non iustificatur, quam
 ex Testimonio Vannutia De Amatis, quae ex se sola probatione
 non facit, cum rursus constet illas Spectare ad Marinum de
 Lucidis, cuius Maria Francisca est unica Spes, utique cum
 non probetur inser dictum Marinum, et Auctores illorum de
 Huntis communionem omnium bonorum iustitiae esse, nec in
 parte quidem minima ualent ad ipsos pertinere.

9. Quicquid itidem probatur respectu bonorum Maltineanorum,
 ut potest quia ad illa Creditoribus anterioribus concessa fuerit
 immisio d. Summario Actiuis n. 11, et tribus Seqq.; quin
 obstat, quod bona praed. Longè plura fuerint per Mariam
 Francisca alienata, quam importet euictio passiva. Quia
 cum in rei ueritate ad ipsam peruenerint pro summa Floren.
 rum 250. Summario illorum de Huntis n. 5. eadem Sufficit
 euictionem passivam fuisse pro eodem pretio, pro quo eadem bona
 acquisiuit, cum illorum augmentum procedere ualuerit ex
 melioramentis super illis inserta factis, vel ex quo Maria
 Francisca in illorum alienatione se uia cum Viris obligauit
 20. De euictione se uia quando illa à Venditoribus pene obtrahit,
 ut de eorum absque ulla penitus cautione acquisiuerat, quam
 circumstantiam pro pretij augmento, ac diminutione respe
 ctiue considerans Mantie. De sacis, et ambig. Lib. 4. tit.
 20. n. 43. Gratian. discept. foren. cap. 467. n. 20. et Seqq.
 Cyriac. controu. 421. n. 9. Scailan. De interds. in Spec. Lib. 2.
 tit. 9. quest. 2. n. 63.

Tantum nec aefers, quod cum dicta bona Maltineanorum de
 uenerint ad Mariam Francisca pro fructibus Censuum imposti
 ab illis de Lorellis, ualeat quidem euictio inserta: Aduersus
 Possessorem fundi censiti, non aurem contra Condudentes

qui in divisione circa factum eiusmodi nullam promissionem
emiserunt; Cum etenim d. fundus fuerit in parte euictus
pro credito anteriori a Francisco Cerro Summo. Maria Francisca,
N. A. et 21, ac in residuali parte retineatur a Camillo Vitali pro
creditis anterioribus in quantitate florenorum 1800, ipsum pro:
pria pecunia dimissis, et in alia Summa florenorum 950. in se
accollatis d. Summo. N. 20., quae longe superant valorem
d. Fundi ascendensem ad solos florenos 669. d. Summo. N.
25. et 27. Sine est, quod eodem censu ob fundi euictionem
II. inexigibili effecto, quemadmodum Maria Francisca pro fructi-
bus super illo decursis loco damnorum, et interesse valeat ad
creatus ipsos Conducentes procedere, ut per auctoritates Super-
ius allegatas tradunt Vicecol. consult. 2. n. 33., et Segg. Bot.
coram Merlin. decis. 639. n. 5., et Segg. ita etiam ipsi vene-
ri debent ad euictionem praedij, Maltinean. pro rata eorundem
fructuum Maria Francisca adiudicari, cum ob d. euictio-
nem ydem fructus habeantur, ac si soluti non fuissent.

Frustraque obijciatur, quod fundus census fuerit alius
appretiatu in florenis 5750, ideoque Camillus nequeat pro
rata florenorum 6000. attentionem ex creditis anterioribus
opponere; Quandoquidem ultra quod fuerunt tunc temporis com-
prehensa mobilia Domus, Animalia, et fructus pendentes,
qui admodum valuerunt fundi pretium argere, Difficultas
cesat ex quo estimatio praedicta facta fuit de anno 1651.
proindeque ab ea nequit fundi valor concludi, cum ob pretij,
II. variationem, quae in rebus quotidie succedit, idem valor de
tempore praeciso euictionis probari debeat iuxta Sept. in L.
euicta de 2. ff. de euict. Card. de Luc. de empt. et vend.
disc. 16. n. 9. Mangil. de euict. quest. 120. n. 23. Botarco-
ram Bichis Dec. 191. n. 23., et Segg. et in Romano Saluani
23. Ianuarij, 1699. d. Alia uero coram Me.

Pariterque in vanum allegabatur, quod cum Prudentes
III. nullam mentionem fecerint, quod nomen assignatum esset
soluendo, illud teneantur manebere, verum non autem exigi-

hilo ad tradita per Roderic. de ana. reddit. Lib. 2. quæst. 21. n^o.
 24. et seqq. et n°. 20; et 21. Urcol. consult. for. cap. 2. n°. 1. et
 seqq. Nota in rec. par. 11. decis. 287. n°. 26. Quoniam id præce-
 deret quoties quaestio ueretur super cessione, aut datione in
 solutum, in qua simpliciter assignatur a faceret debitoris nomen
 14. absque alia cedentis obligatione, at quando prout in casu amplis-
 sima euictionis promissio per diuidentes facta fuit, tunc debi-
 tor prestari debet non solum uerus, sed etiam facile exatio-
 nis, ut distinguunt Pondus. quæst. et resol. civil. cap. 29. n°. 26.
 lib. 9mo. Merenda controu. jur. Lib. 24. cap. 50. n°. 70. vers. ubi
 uero promittitur Urcol. ex ad^o. allegatus d. cap. 2. n°. 33. et
 seqq. Palm. nep. decis. succen. 108. n°. 18. Nota coram Coccius
 decis. 1368. n°. 2; et seqq. et coram Merlia. decis. 639. n°. 5,
 et seqq.

Ex his uero procedentes Domini ad resolutionem secundæ
 partis proprii Dubij censuerunt constare de credito quod
 sortem Censu; Cum namque, ut promissum est fundus census
 15. fuerit ab anterioribus creditoribus occupatus, inde cum e^o loc. seq-
 quata dicebatur euictio eiusdem Censu ad tradita per Merend.
 controuers. Jur. d. cap. 50. n°. 76. Urcol. d. cap. 2. n°. 37. Fard. de
 luc. de cred. disc. 64. n°. 8. Bocch. dispas. jur. Select. cap. 128.
 n°. 29. et seqq. Dubio procul Conducentium Expedes tenent,
 pro duabus ex tribus partibus dicti Censu Mariam Fran-
 scam indemnem releuare, nedum ex pacto in instrumento, diuisio-
 nis apposito, sed etiam ex natura ipsius diuisionis, ut præsen-
 16. Autoritates in principio allegatas de p. est in L. Si familia 14.
 C. famil. Exercisc. ubi Salicet. et Castr. n°. 1. et tradit Jur.
 man. de euic. quæst. 33. n°. 1. et seqq. et signanter n°. 67
 Quæ ita utraque.

Romana Auentarum
 Ven. 29 Aprilis 1701.

Argumentum.

Dubitatur de uiribus Decisionis editæ die 14 Junij

1700. quae est in ordine l. 112. in ea parte, in qua dicitur
 fuit facultatem *H.* exequendi sententias aliorum Iudi-
 cum non extendi ad prolatas in gradu appellationis ab eipius
 iudicatis, et respectiue confirmatur in alia parte, in qua
 nulla declarata extitit Deliberatio facta ab eodem
H. ex quo executio iam incepta in *Cota*, et *Par*
Adippum non tanquam merum *Executorem* recurreret.
 Actio *Spolij*, quae non praescribitur minori *Spatis* *Bo.*
 annorum exercibilis est etiam contra *Deliberata-*
riam bona *Fide* offerentem quando nullitas provenit ex
 defectu *Jurisdictionis*.

Summarium

1. *H.* est *Executor* omnium *Sententiarum*, et manda-
 torum, quae in *Curia*, et extra fuerunt à quibuscumque
 alijs *Judicibus* relaxata.
2. Verba generalia nullam patiuntur restrictionem.
3. *Observantia* interpretativa non elicitur ex actibus
 equivoctis, cum illa etiam debeat esse constans, et *Onis*
 formis.
4. Si facultas exequendi aliorum *Sententias*, quam habet
H. non esset intelligenda etiam de illis, quae fuerunt
 latae in gradu appellationis ab eius iudicatis, esset ferme
 destruere eandem facultatem, et quare.
5. *Interpretatio* evitanda est, per quam *Constitutionum* verba
 inutilia remanent.
6. *H.* nec tanquam *Exequutor* potest sine *Labe* attentato
 cum procedere, postquam executio est cepta in *Cota*.
7. *Relaxatio* exequatur importat initium executionis.
8. *Osteudatur* per tres dies ante appositum impedimentum
 per *Notarium* *Cota* denda *Executionem* fuisse ceptam
 in eadem *Cota*.
9. *Actus* tribui debet *Cause*, de qua apparet, non autem illi, de
 qua non constat.
10. *Executio* tribuitur *Judici* confirmanti, non autem *Judici*
 à quo.

11. In executione mandati Realis facienda ab A. tanquam
Executores requiratur citatio.
12. Citatio semper requiritur in mutatione Iudicis.
13. Ad A. tanquam Executorem non possunt deobli. man-
data, que non sint in statu exequibili, et q. rere.
14. Jurisdictio delegata nunquam adhibita censetur nisi expres-
se declaratum fuerit.
15. Quando dicatur A. tanquam Iudicem, a quo non aut
ut Executorem procedere.
16. Clausula que bona ablata deponantur ad effectum, & in
mandatis executivis contenta, quomodo intelligenda sit, et
n. 17.
18. Diffinitio mandati a decreto operatur nedum illius nulli-
tatem, sed etiam aliorum omnium, que successively fue-
runt gesta, et n. 19.
20. Nullitas deliberationis operatur, quod detur actus ad pro-
tium contra Creditorem, non autem aduersus Empore
pro constitutione rei.
21. Limita quando nullitas provenit ex defectu Jurisdictio-
nis.
Amplius Limitatione, ut procedat etiam contra Tertium
bono fide offerentem n. 24; et 25.
22. Iudex sine Jurisdictione dicitur uti priuatum procedere
23. Actio Spolij, pro reintegratione exercitabilis est contra quem.
Libet tertium possessorem.
26. Et minori Spatio 30. annorum non suspicatur

Decisio C. CXLIII.

Quamuis Domini in hodierna audientia minime
approbauerint fundamenta Decisionis coram Me. edita
Sub die 24. Junij prox. in ea parte, in qua contra sensum
alterius decisionis prodita coram Rev. Mo. Zamoren. Sub die
10. Martij, 1690. firmatum fuit Auditorum Cameracensium
ac suarum facultatum exequi non posse decreta, et senten-

rias Latis ab alijs Iudicibus in gradu appellationis à iudicibus
 eisdem *H.* Idque tam ex eo, quod Constitutiones cuiusmodi
 Facultatem tribuentes loquuntur de omnibus Sententijs, quo-
 modolibet in Curia, et extra eam Latis à quibusvis alijs tam
 secularibus, quam Ecclesiasticis Iudicibus, eamque delegatis,
 quam Subdelegatis, ac etiam causarum Sacri Palatii, Auc-
 ditoribus, ut progeris habetur ex Constitutione 28. Sa-
 me. Pauli V. §. 15., quæ quidem uerba tanquam universalia
 nullam patiuntur restrictionem, sed intelligi debent in-
 distincte de omnibus Sententijs in Curia Latis ad nosata per
 Barrol. in l. is, qui ducenta §. utrum ff. de reb. dub.
 Bolognæ. cons. 29. n. 6. Nota coram Merlino decis.
 319. n. 3., et seq. coram Cerr. decis. 28. n. 12., et decis. 68.
 n. 27., et in rec. decis. 232. n. 5. par. 17. et in Romana Pe-
 cuniaria, seu Auentatorum 20. Januarij, 1700 §. minus
 releuat coram Me.

Cum etiam ex quo contraria observantia, Super
 qua potissime fundatur decisio, quæ reuidetur, admodum
 æquiuoca comperat fuisse; Cum etenim facultas *H.* exe-
 quendi Sententias aliorum Iudicum non priuatiue, sed cu-
 mulatiue concessa fuerit cum ipsis Iudicibus, qui manda-
 sa, et exequatur relaxarunt, utique Executiones, et deli-
 berationes, quæ docentur explete à Sacra Nota, alijs-
 que Iudicibus Commissarijs, non excludunt, quin *H.*
 cumulatiue procedendo potuerit tanquam Executor in alijs
 casibus exequi Sententias aliorum Iudicum, etiam si in prima
 instantia ab ipso pronunciatum fuerit, prout Eodæ de facto
 similia exempla fuerunt per Informantes indicata Sum.
 præmissa responsionis illorum de Sylva n. 1. qm. et Sum.
 Eodæ responsionis eorundem pariter n. 2. Quando autem
 observantia elicitur ex actibus æquiuocis nec etiam pro interpre-
 tatione dispositiui dubie auerenda est, cum illa etiam
 ad hunc effectum debeat esse constans, et uniformis ad tradita

per Aetia. conj. 115. Sub n. 3. Nota coram Duran. decis.
173. n. 5. coram Biedis dec. 181. n. 40 coram Ceras decis.
28. n. 28, et decis. 188. n. 29, et decis. 189. n. 10 par. 17. qu.

4. Sum demum quia si iuxta sensum dictae meae praesentis
decisionis facultas A. extendi laud deberet ad executionem
nem illorum mandatorum, quae in gradu appellationis ab eodem
Tribunali fuerunt ab alijs Iudicibus relaxata, esset jam
S. fere destructura praefatam eius facultatem in ordine ad executionem
mandatorum Sacrae Rotae, et aliorum Iudicum
commissariorum, cum ut plurimum mandata, et sententiae
ab istis pronunciantur in causis, quae per appellationem ad
A. ad ipsos devolvuntur; Quapropter ne Constitutionum
verba inutilia penes remaneant, eo modo interpretanda sunt,
ut valeant etiam dicta iudicata comprehendere ad A. et
in cap. Pastoralis, et cap. in eis de privit. Fagnan. in cap. Olim
tibi n. 24 de verb. signific. Nota in Colonien. Canonica:
sus^{me} gratis 15. Junij 1699. S. et vero coram R. P. meo
Scoto, et in Savonen. Aggregationis 18. Januarij 1700. S.
Nec replicari coram A.

Quamvis inquam haec omnia Patribus in hac parte
recessum ab eadem decisione suaderent, adhuc tamen
ex alijs geminis fundamentis controuersae deliberationis nulli-
tatem comprobantibus, altero nimirum quod executio jam fuit
capta a Sacra Rotae, altero vero quod A. in praedicta deli-
beratione non processerit tanquam Executor, in v. loco decis.
persistere decreuerunt.

6. Quod etenim executio jam esset capta ab hoc sacro
Tribunali, et per consequens A. neque etiam ubi Prae-
senti liceret in carceribus vitium auentarum manus apponere
cap. cum plures de offic. et potest. Iudic. Delegat. Card. de
Luc. in relas. Rom. Cur. cap. 34. sub n. 6. Nota coram
7. Gregor. decis. 46. n. 8. perspicue patet nedum ex rela-
xatione Exequatur, quae de siglo executionis initium

impr.

importat Lancellor. de attens. restis in integr. pendens. par. 2.
 cap. 18. n. 231. Adde. ad sudovis. decis. 458. n. 10. Adde. ad
 Burau. decis. 268. n. 6. Marescot. var. resolut. lib. 2.
 cap. 121. n. 26. Coenpost. Zach. de oblig. Cameral. Dec. 186.
 n. 1. dec. 826. n. 7. vers. In casu vero par. 4. divers. et decis.
 181. n. 5. par. 15. nec. Verum etiam ex ipso ostendatur per tres dies ante
 8. appositio in sede eiusdem exequatur per Kobartum Sacrae Rotae,
 quia celestis quod cum H. vigore dictarum facultatum procedere
 valuerit tanquam Executor, tunc proinde ad salvand. actus validi-
 tatem Successiva oreensis, alique actus eidem uti Iudici exequen-
 ti tribuendi sunt; Quia cum in illis nullum preceperit illius minister
 atum, utique non ad ipsum, sed ad Sacram Rotam, quae mandati
 ostensionem indixit, referendi sunt, cum actus tribui semper de-
 beant cause, quae apparet, non autem illi. De qua non con-
 stat Gob. consult. 88. n. 20. Bot. decis. 330. n. 26. par. 9.
 et dec. 399. n. 5. par. 17. nec. Adde. preterea, quod executio
 facta fuit iudam in vim mandati H. Panciatici, sed etiam
 exequatur bo. me. Bourlemont. Sacrae Rotae Auditorij Sum.
 10. illorum de Therardis diei 14. Junij 1700. n. 3. Hoc enim
 scante executio tribuenda est Iudici confirmanti, sique Sa-
 crae Rotae, non autem H., ut preter allegatos in decisione
 quae non datur S. Rei subscriptis tradunt Lemm. in cap. Ro-
 mana post mela. de appell. in 6. Ventr. in prag. lib. 8. cap.
 ult. sub n. 9.

Quod vero H. non processerit tanquam Executor
 illumque uti talem Mandatis noluerit adire, emergit ex de-
 fectu citationis ad dicens. contra iura, et Successive, prout
 11. exequatur Rotalis, quae in hoc casu coram eo necessario
 procedere debuissent, ut in puncto agendo de executione
 mandati Rotalis facta ad H. tanquam Executores fir-
 mantur Rotae coram Put. dec. 5. in fine lib. 3. in ex-
 12. cutione enim faciendam coram alio Iudice seu Executore, nec
 sine mutationis persona semper acquiritur citatio, ut mo-
 nent Marant. in prag. par. 6. tit. de execut. Sentens.
 n. 18. Post. de Substant. inspect. 23. n. 101. et 203.

et de manus obseru. 2 p. n. 159. Add. ad Ludouic. Dec. 545.
 n. 11. Ludouic. Decis. Paris. Sub n. 2. et 3. par. 1. Nota post
 Mangil. de Subst. Decis. 82. Sub n. 6. Abque eo quod ad pro-
 positum releuare uida fuerit adestatio Curialium Super eo, quod
 citatio Curialium Super eo, quod citatio requiratur solum quando
 ad H. deuoluntur pro executione mandata, quae non sunt
 in statu exequibili, secus autem quando eadem mandata sunt
 23. omnino exequibilia. Quoniam nullus est assignabilis casus,
 quod ad H. deuolui possint pro executione mandata, quae non sint
 in statu perfecte exequibili, nam cum ad sensum Parisillius
 facultas non ultra extendatur, quam ad simpliciter exequendum
 sententias aliorum Iudicum, ipseque figuram nudi Executoris, ac
 Ministri Iudicis confirmatio respiciet, utique si ad ipsum
 deuoluerentur mandata, quae exequibilia non forent, ea nul-
 laterus ualere cum hac restricta facultate ad statum
 exequibilem traducere, ut precedentem animaduerti mea decisio
 S. Neque cuiusmodi.

24. Es omnis remouetur difficultas medium ex quo in executio-
 ne nulla unquam facta fuit mentio, quod officium H.
 tanquam Executoris imploraretur, et tamen certum est, quod ubi
 agitur de Jurisdictione delegata, et extraordinaria, ea nun-
 quam adhibita censet, nisi id expressè declaratum fuerit
 Nota in Sedien. Jurisdictionis 11 Aprilis 1698. S. Quoniam
 coram Obeu. D. meo Decano, et 4. Februarij 1699. S. probata
 itaque coram B. P. D. meo Lurolo; Sed etiam quia in mandato de
 25. deliberando idem H. sibi reseruauit facultatem contignationij
 pretij domorum, quae fuerunt Substatae; quod sane cum fieri
 non posset ab ipso tanquam Executori, cum ipse uis talis
 iudam tantum haberet facultatem demandandi deliberatio-
 nem ad effectum deponendi, et contignandi cui S. uelbo:
 ta mandasset, clarissime exinde emergit ipsum tanquam Iu-
 dicem a quo, non autem uti Executoriem processisse.

26. Nec circumstantia cuiusmodi euitari potest sub p. p. p.
 xou, quod in mandato H. Bulgarini continetur clausula
 exheredat ad effectum, quae cum excedenda ueniat
 ad

17. ad effectum consignandi cui Dominus mandabit operatur, quod sicuti reservatio consignationis expressa in mandato de deliberando facere inerat primo mandato, ita nullatenus dicendum est eam fuisse superadditam in Consumatione deliberationis factae in sequela exequatur Notalis. Quoniam dicta clausula non refertur ad pecunias deponendas, sed ad bona auferenda e manibus debitoris, ut suspenderit clara verba eiusdem mandati. Itaque auferantur de bonis, de Domo uel aliunde D. Joannis Inan. Rerardi bona avaloris ducatorum 5855. debitorum ex causa purgationis attentatorum ad effectum reportandi, seu deponendi in Sacro Monte Pietatis Urbis dictas pecunias attentate exactas iuxta formam Jurium de quibus in actis. Quae ablata deponantur ad effectum Unde tantum abest, quod dicta clausula extendenda sit ad consignationem pecuniarum a tradendum ex bonis ablati, ut potius illa de stylo Curiae ampliari debeat ad effectum eadem bona ablata subtrahendi, et deliberandi.

18. Minusque eadem Circumstantia evitari valet sub obtentu, quod reservatio consignationis non contineatur in decreto, idoque minimè refragari debeat, si illam Notarius ex incuria adiunxit in mandato. Quia Domini ponderant, quod vel additio Eiusmodi imputanda est ipsi A.C., et tunc redditur innegabile ipsum voluisse Executores, fines excedere, vel tribuenda esse Notario, et cum Meritis usus fuerit mandatio cum hac qualificata reservatione aperienda dignoscitur in executione, et alijs Successivis actibus voluisse jurisdictionem eiusdem A.C. tanquam Iudicis ordinarij, non autem Executoris implorare. Non etiam pigrescendo, quod ex hac pigrescentia difformitate mandati, cum etiam omnium aliorum actuum, qui successivè fuerunt gestè ad bene firmata per Not. in recentis decis. suo. n. 2. par. 13.

Et tunc inanis remanet oppositio, quod nullitas ex his restringi debeat ad consignationem pecuniarum, ubi A.C. decessit, non autem extendi valeat ad actum subtrahendi.

19. nis, et deliberationis, quem H. etiam sanguam Simplex
 Excoation poterat ex plere Nam cum p. g. f. a. consignatio decer-
 ni. minime potuerat nisi dependenter a Deposito p. t. j. subcon-
 ditione Faciendi illius consignationem, cui H. mandasset, inde
 est, quod cum dictum depositum demandatum fuerit in eodem man-
 dato, in quo ordinata fuit Substratio, et deliberatio, utique
 si nulla est dicta conditio, nullus etiam pernecepe dici de-
 bet actus Substratationis, et deliberationis procedens ex unico,
 et indivisibili mandato ad tradita per Gratian. discept.
 for. cap. 641. n. 14. Bos. in rec. Decis. 206. n. 13, et seq.
 par. 18. cum alijs in d. mea p. g. f. a. decisione s. final.
20. Stabilis ex his nullitate declarationis, minus
 obstat exceptis per Fratres de Sylva Domorum Posse-
 siones particulariter Eodie promissa, quod scilicet in omni casu
 dari valeat actio ad pretium contra Creditorem, non autem
 aduersus Deliberatarium emptorem ad ipsam rem restituentam
 ea Bald. in aud. et qui iurat col. fin. vers. De quid l. fuit pro-
 cessum s. de bonis aud. Jud. poss. Franc. Dec. 1. p. n. 8.
 Card. de Luc. de iudic. disc. 40. n. 27. Bos. coram Boyas
 Decis. 236. n. 2, et seq. et coram Peutingen. Dec. 386. n. 11.
 Puta quidquid dicendum esset si Gerardus peterent reuocari
 deliberationem uti iniunctam ex defectu iudici, in quibus ser-
 minis Loquuntur auctoritatej mox allegator, in. Ex postref.
21. est certum, quod dum illi opponunt nullitatem dictae delibera-
 tionis ex defectu Jurisdictionis iudicis, recte agunt pro reu-
 catione rei deliberatae etiam aduersus emptorem, ut late
 probat Mangil. de Substr. qu. 183. n. 9, et seq. Bos.
 coram Boyas d. Decis. 236. n. 10. cum manque eod. casu
22. dicatur Iudicem tanquam priuatum p. d. s. fine, ut sequit.
 Mangil. d. quest. 183. n. 17. Bos. Decis. 476. n. 5. par. 2.
 acc. Itini sequit. quod quemadmodum rei Dominus pri-
 uatus minime censetur possessione, ita eidem competit actio
23. sp. j. pro reintegratione, quae exercibilis est con. quemlibet
 alienum possessorem Menoer. de recuper. posses. remed. 1.
 n.

n. 470. Mangil. De Substant. d. 9426. 153. n. 18, et seq. Ad.
ad Greg. Dec. 540. n. 11, et seq. Cota in Augustana Jurisdictione
suo Super reintegracione 31. Januarij 1695. S. eademque ratio, et
6. Februarij 1696. S. Et exordiendo coram bon. mo. Ursino.

Atque ex hac ratione inapplicabilis euadit diuinitas, quod ex
24. procedant in ius creditum, qui rem Substanta. positam obtineat
sibi deliberari, non autem contra tertium oblatorem. Sed sensum Card.
de Luc. de Iudic. disc. 40. n. 72, aliorumque in contrarium allegato-
rum. Quoniam quando versamur in deliberatione insanabiliter
25. nulla, reintegratio indistincte conceditur etiam aduersus tertium
oblatorem, qui bona fide ad iudicationem accersatur, ut fir-
mat Cota coram Sacro penes Marcell. de commiss. par. 2.
fol. 235. et coram Rembold. decis. 388. sub n. 7. mo. vers. nec
obitas et seq. q. et coram Boyas d. decis. 236. n. 10.

Nec refragatur, quod Gerardus per quatuor annos, et ultra
26. post deliberationem passam distulerit reintegracionem expeteri.
Item actis Spolij minori spatio 30. annorum non preperibit,
ut respondit Cot. in decisione eius Cause edita coram bon.
mo. Bourlemont 28. Februarij 1678. S. Non obstat, vers. nec
taciturnitas Gerardus.

Et ita post secundam cause propositionem videntibus
omnibus Dominis resolutum fuit utraque.

Coloniens. Canonicatus prime Gratia.
Luna a Maij 1701.

Argumentum

Ex pluribus Capitibus Subreptionum, quae in hac decisio-
ne excluduntur, alterum Solide confutatur, tum ex quo
Beneficij, qualitas censeatur ad Pontificis iurisdictionem
ducta per organum Datarij, cui ante expeditionem Litterarum
innotuerat, tum etiam ex bona fide promanante
ante ab antiquis Pontificibus iudicatis, quae non tollit.

ex diversitate opinionis subsequenter amplexa, minusque
ex decreto irritante in Indulto appposito, cum illud non pro-
cedat quando dispositio cui adiectum est, appareat aliquatenus
dubia.

Summarium

1. Restitutio in integrum sine laesione non datur
2. Litterae Apostolicae justificatae exequi debent.
3. In Litteris Apostolicis nec minima Syllaba remanere debet
otiosa.
4. Inclaris non citat discursus
5. Scientia qualitate Beneficiorum censetur esse in Pontifi-
co eo ipso, quod est in Datario.
6. Ad evitandam Subiectionem Sufficit Pontificem aliunde
quam à Parte potuisse esse informatum.
7. Litterae quando Scientia Datarii Superuenit post Signatam
à Papa Supplicatione.
8. Papavitæ presumitur à Datario informatus de omnibus quibus
nunt ante expeditionem litterarum, ut contraria probatio
non admittat.
9. Ad salvandam expressionem bonae fidei factam ab obiectione
Sufficit enarratio qualitates, quae iuxta Bona opinionem
tunc temporis requirebantur.
10. Bona fidei promanans ex antiquis iudiciis, non tollitur
ex quo tunc causa non fuerit plenè Defensa.
11. Minusque ex quo Bona possit implerata gratiam ab antiqua
opinionis recesserit.
12. Declarandi contraria auctoritates.
13. Decretum irritans tollit bonam fidem fundatam in
antiquis iudiciis.
14. Declarandi, ut non procedat, quando Dispositio, cui adiectum
est, appareat aliquatenus dubia.
15. Officialis deponens de re ad proprium officium Spectante
plenè probat.
16. Collatio fieri nequit de Beneficio pleno.
17. Pendente lite Super Beneficio non potest Ordinarius Colla-
tor ad illius provisionem procedere.

18. In collatione minus valida nullum jus acquiritur quod specialiter
465.
lem mentionem requirat in impetratione Beneficij

Decisio CCXLIV.

Litteras judicata, quorum vigore executę fuerunt Litterę, apostolice
confirmations, ac Sequelam Concordie inter Paulum
Theodorum Robertę, Henricum Vvillhelmum Vonden, Hovend, et Za-
sparem Michaelē Cris, alias Super Canonicatu Ecclesię, S. Denis:
nis primis Gratie nuncupato per eundem Paulum Theodorum impet-
trata, cum iustitię consona uisa fuerint causam dederunt quod
Eodie Bota Suffragantibus omnibus Dominis, iuxta ordinem da-
tum in audientia diei 29. Januarij, 1700. consulta Super dubio:
An constet De Causis restitutionis in integrum post tertiam

1. propositionem negativę respondit, aucta enim eorundem Iudicatio:
cum iustitię nullatenus illis extitit Lesio, sine qua in integrum
restitutione Locus non datur iuxta Sept. in cap. 1. de restitu-
tione in integr. Gonzal. in cap. Cum inter 13. de Sentent. et re iudic.
Bota coram Selo. Dec. 181. n. 3. et in Monasterien. Juris-
dictionis 29. Aprilis 1697. S. 7. coram Me.

2. Iustitię uero dictorum iudicatorum perspicua apparuit
ex decisione B. P. D. mei Muti diei 17. Februarij, 1696.
quę illorum posterius precepit; Cum namque in ea constite-
rit memoratas Litteras apostolicas fuisse in omnibus justificatas,
iustissime proinde ad illarum executionem processum fuit ad
Sept. in cap. Si quando et cap. Super Litteris de prescript. Bota
coram Martin. Decis. 192. n. 2. et in Palentina Canonica:
sus 6. Februarij 1696. S. Constitit coram Me, et in Legionen. Bes-
neficij 18. Februarij, prox. S. Litterę, pariter coram Me.

Quin iterum obijcere profuerit eadem Litteras Multiplici
Subreptionis, ac obreptionis uitio obnoxias remanere; Siote-
nim Subreptis elicitur, ex quo Pontifici nullatenus innotuerit
ius conferendi Canonicatus Eiusmodi etiam in casu designationis
nis ex speciali Indulto Alexandri VI. ad Bectorem, et Praes-
sore's Uniuersitatis Studiorum pertinere, obiectum corruit

ex facto, quoniam dum idem Pontifex nominatim, ac expressè
se quoad memoratum Jus conferendi eidem Indulto derogavit pre-
senti Summaris Henrici n. 9. ibi. necnon eidem Indulto

deffectum presentis gratie hac vice dumtaxat derogantes per
in necessarium antecedens fatendum esse, quod cum res uersaretur Super
resignatione dicti Canonatus facta ab Hocuel in fauorem Pauli
Theodori, bene sciuerit dictum Jus etiam in casu resignationis

spectare ad Uniuersitatem, alia enim si Papa cuiusmodi Speciali-
tatem ignorans ad sensum Partis credidisset Canonatum tanquam
sibi a seuerasum conferre, utique adeò expressa, ac specifica deroga-
tio remaneret elusoria, ac nil penitus operaretur, quando de ce-
teris in Literis apostolicis, nec minima quidem Syllaba stare

B. debet otiosa ex adductis per Felin. in cap. Sedes Sab. n. 5. vers. Septi-
ma declaratio de a script. Sarnen. Super neg. de trienn. 9496.

2. vol. 3. vers. tandem istis non obstantibus, Cotta in alia Colo-
nien. Canonatus prime Gratia 15. Junij 1699. S. et uere coram
R. P. D. meo Scotto; nec contrarium sensum proferre ualent
clausula dummodò collatio ad Nos hac uice pertineat, aliaque omnia

que longa serie ad excludendam in Sanctissimis notitiam cuiusmodi
di inutiliter deducebantur, nam stante prefata expressa deroga-
tione quemadmodum clara remanebat Scientia Pontificis, ita pro
responsione intrabat dispositio de p. in Lille, aut ille H. de les

A. gat. 3. quod scilicet in clavis non admittitur discursus ad notata
per Nos in d. Colonien. Canonatus p. Gratia 4. februarij
1699. S. Hinc uisum coram R. P. D. meo Scotto.

Si uero obreptio desumi pretenditur, ex quo resicita fue-
rit qualitas aequalis Lectorio, que eo memorato indulto Alex-
andri VI. requiritur in Personis concurrentibus ad cuiusmodi
Canonatus quolibet cessare uisa est difficultas ex duplici re-
sponsione. Altera uidelicet, quia prefatam indultum no-
dum fuit pro parte Uniuersitatis allegatum, sed rursus etiam
eandem in manibus Emi. Prodatarij, ac coram ipso formiter
ac judicialiter discussum, illaque non obstante concessa fuit

confirmatio concordia, ac subsequens provisio controuersi. Quoniam
 nonicatus reiectis omnibus contrariis oppositionibus, et signante
 illa, quod idem Robertus qualitate actualij Gregorij nullatenus
 reperiret in dignitate Summaris eiusdem N. S. ex his autem cum Scien-
 tia talis requisiti remaneat incontrouersibilis in Prodatario, et con-
 sequenter etiam in ipso Pontifice, in quem refunditur per organum Illi-
 stri ad id deputati Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 63. n. 20 Bot.
 coram Burat. dec. 883. n. 10. coram Merlin. decis. 287. n. 8.
 et segg, et in Segantina Parochiali 8. Februarij 1694 S. finali
 coram Bon. meo Benincasa, cum alijs in decisione B. P.
 mei Muti 8. Similiter, sine proinde ex notitia cuiusmodi
 quaeumque excluditur subreptio, ad quam euitandam sufficit
 etiam Pontificem aliunde esse informatum, quamuis aliquid non
 fuerit expressum ad bene firmatum per Bot. coram Cocchio decis.
 899. n. 3, et 4, et in rec. dec. 227. n. 9, et segg. par. 18.

Haec celevantes, quod exhibitio eiusdem indulti, ac successi-
 ua illius discussio coram Eodem Prodatario facta fuerint longe
 post signatam supplicatione, atque ea propter ex his valeat qui-
 dem elici notitia eiusdem Prodatarij, non autem inferri ad Scien-
 tiam Papae ex deductis per Bot. in d. Colonien. Canonicaus 5.
 Gratia 4. Februarij 1699. S. minime, et 15. Junij eiusdem anni S.
 Neque talis coram B. P. meo Scoto; Quia cum ea omnia
 superuenerint ante expeditionem litterarum apostolicarum, sicuti
 exinde ante perfectam gratiam idem Prodatarius certioratus fuit
 de cunctis qualitatibus in eodem indulto requisitis, ita dici debet
 illas de eo tempore neque ipsum Pontificem ignorasse, cum ille
 adeo presumatur a Datario informatus de omnibus, quae eue-
 niunt usque ad expeditionem litterarum, ut probatis in contrarium
 nullatenus admittatur Corrad. in prag. benef. lib. 3. cap. 6. n. 12.
 et cap. 8. n. 28, et segg. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 63.
 n. 57, et segg. Corad. decis. 883. n. 10. coram Burat. et
 dec. 755. n. 2. coram Seraphin. et decis. 282. n. 8, et pentot.
 coram Merlin.

Altero uero responso est, quod cum hunc temporis

rigeret in Curia opinio per Sacrum hoc Tribunal canonizato,
 quod in promovendis ad Eiusmodi Canonatus qualitas Sessoris
 non acquirereur a parte ante per viam conditionis, sed solum a
 parte post per viam modi, ut firmatum fuit in Decis. 766. (no).
 et seqq. par. 28. recent. et in Decis. 89. p. 8. et seqq. coram Vbag.
 Sacerdotibus eiusdem qualitatis ratione bonae fidei non potest cau-
 sare nullitatem impetrationis, cum ad salvandam expressionem bona
 fidei factam ab oblatione Sufficere Pontifici enarrate qualitate,
 quae iuxta communem opinionem, quam facit Nota, de eo tempore
 requirebantur et deducis in Praevident. Arel. diaconus et al.
 Junij 1697. S. Quia quia coram Beu. D. meo Molines Decano, et
 12. Maij 1698. S. parum propterea, et 12. Februarij 1700. S. Paris
 formiter coram Me.

9. Nec bonam fidem ex dictorū decisionibus elicitam tollere va-
 let ponderatio, quod in disputationibus in Nota tunc Rabitis non:
 omni pars proemialis praesertim Indultis fuerit exhibitum, quodque
 deinde Nota contraria in opinionem amplecti fuerit in Sape alle-
 gatis decisionibus in alia Colonien. Canonatus. p. 4. Eratis, 4.
 Februarij 1699. S. neque ad evitandum, et seqq. et r. S. Junij eiusdem
 anni S. Et verum cum seqq. coram B.P.D. meo Scott; Adp. namq.
 20. obiecta partem optimam occurrebat replicatio, quod Paulus Dec.
 dotum nullatenus tenebatur Summaria tunc distributa persua-
 sari, ut certior fieret, an totum Indultum, seu potius illius
 pars proemialis tantum, fuisset Dominis offensum, quando de sem-
 pore impetrationis exsabant resolutiones sacre, Nota precise
 firmans et dictum Indultum in ea parte, in qua requiritur qualitas
 sem Sessoris per viam modi, non autem conditionis intelligen-
 dum esse; Quod autem Tribunal nostrum ab hac opinione deinde
 21. recesserit, a sumpti efficaciam minimè enervat, quoniam haec no-
 va resolutio potest quidem deservire pro futuris variationibus,
 non autem ad infringendam provisionem per antea factam ple-
 namque executionem sortitam, cum quo Stabilien. d. i. r. v. ali-
 ditates, ac Subsistentia spectandum videtur. Sit tempus concessio-
 non autem quid potest sequutum fuerit, ut tradunt et al.

469.

in cap. Capitulum 30. a. m. 2. ad s. de prescrip. Vagnaree. lib.
primo Decretal. Lib. 6. de prescrip. vers. Datam litterarum
Card. de Sueda. de Benefic. dic. 84. n. u. opinio Boba. Dec. 608.
Sub n. 10. par. 2. nec. et in durioribus terminis usurarum, quod
opinio Boba propter bonam fidem, ita ut excuset ab illarum re-
stitutione, quamvis successiva dicta opinio fuerit. approbata, fir-
mavit eadem Boba in Fesina Censura. Junij 1695. ff. coram
B. P. D. meo Laislo.

12. Neque obstant ea, quae in exclusionem bonae fidei cum lata
fuerunt in n. 2. ex dictis decisionibus B. P. D. mei Scotti. final.
Et enim ibi Martinus prouisus a Sede Apostolica indulgeti de-
rogationem etiam quoad ius pastorem conferendi lectionibus actu
Regentibus reportare curauerat, quod sane concurrente potestas
fortassis procedere, quod eidem Martinus nequaquam suffragari
bonae fidei, et quae praeter derogationis supponeret in ipso, nobis
etiam eorum omnium, quae antiquae opinioni Tribunalis aduer-
sabantur; At in causa praesenti Paulus Theodorus summe
audumans dictam qualitatem lectionis restringi ad simplicem
idoneitatem ad actum reduendam post asequutum Canonatum,
eandem indulgeti derogationem in hac parte nullatenus exposula-
uit; unde firmata in dicta decisione B. P. D. mei Scotti ex ca-
pisse inapplicabilitatis ullum nequeunt praesenti resolutioni ob-
staculum praebere.

13. Quemadmodum mei rescripto decretum irritum in sepe
dicto indulto contentum, ex quo bonae fidei fundamentum in suc-
cessu iudicatis excludi tradit Boba. in decis. 479. n. 3. et 4.
coram Buratt. Illud siquidem tunc locum sibi vindicare
24. posset, quando dispositio, cui adiectus est, esset adeo certa, et cla-
ra, ut nullam penitus admitteret interperstationem, non autem
procedere valet quando prout hic pars dispositiva eiusdem indul-
tationis saltem contrarij usus apparebat tunc temporali-
qualiter dubia, ut visingendo tradit Barbos. tract. par. clay.
40. n. 17, et individualiter firmat Boba in decis. 608. n. 13.
et seq. par. 2. nec. idemque admittit in d. decis. 479. sub n. 14.
coram Buratto.

Replicatio autem deumpso ex ineptitudine eiusd. Pauli
 Reddori ad legendum in publica Uniuersitate etiam post obsequium
 Canonatum, inde inferendo, quod si Eac Pontifici inuideret gra-
 tiam nullatenus fuisset impartitus, collabescit ex amplissimis at-
 tentionibus officialis Colonien', ac Rectoris Gymnasij eiusdemli-
 citatis, ex quibus nendum constat ipsum jamdiu ad Magistrerium Chri-
 stium liberalium, ac Philosophiae fuisse promotum, sed rursus ad
 legendum, et docendum in publica Uniuersitate habilem esse, ac
 idoneum d. Summario n. 8. et 9. quin dubium esse valeat an di-

15. cis attestationibus sic plena fides tribuenda, nam cum depositio
 versetur Superijs, que spectant ad officium prefectorum officia-
 lis, ac Rectoris, illi venit omnino deferendum ad nosata per
 Bor in acc. par. g. decis. us. n. 7. et in Carpentoraten. Asperditatij
 26. Junij 1699. S. ultra quod enim coram Me, et in Ferrariens.
 Pecuniaria 16. Aprilis 1700. S. minusque pariter coram Me.

Idemum si Subreptio defumi velit, ex quo Pontifici
 narratum laud fuerit jus in eadem questum Henrico Huisch
 ex nominatione per Uniuersitatem ad controuersum Canonica-
 tum in sui Personam expleta, obiectum alij debilius conuincitur,
 Cum quia de tempore signate Supplicationis Super confirma-
 tione dicte Concordie una cum derogatione iuris conferen-
 di Uniuersitati, nulla adhuc poterat haberi in Vrbe moti-
 tia dicte collationis facta in Partibus dumtaxat facta fuit
 sub die 26. Septembris 1693 Summo. Henrici n. 70. ^{et di-}
 cta Supplicatio signata exiit 6. nonas Octobris eiusdem
 anni Summario Pauli Reddori n. 4. sub lit. A. Dum et
 quia cum dicte Canonatus non possedici vacans (ex quo sam-
 et si. Guillelmus Vanden Hoemel, qui tunc illum possidebat fugi-
 set nominatus a Capitulo S. Zenonij ad Serolatriam alia
 possessione a Joanne Henrico de Anesdan, predicta tamen
 Serolatria per Paulum Reddorum ob precedentem resignatio-
 nem factam ab eodem Anesdan iustendebat sibi deoluta)
 16. consequenter non poterat per Uniuersitatem provideri
 cum

17. cum collatio fieri nequeat de beneficio pleno ex traditis per
 Bot. in pec. par. 16. dec. 116. n. 1. et in Mediolanen. Canonica:
 cas. 22. Aprilis prox. 8. Cum enim in fine coram Beatus Dns
 meo Decano; Et tanto minus quia cum de eo tempore penderet con:
 troverfia super eo, an Concordia confirmanda esset non obstante iur:
 ce conferendi Universitati competente, nequibat utique illius
 Rectoris citra nullatenus excipere attentatorum aliquid innova:
 re, Bot. coram Orlodov. dec. 209. n. 1. et segg. et in dec. Dec.
 296. n. 3. et 4. par. 14. nec. Si autem Universitas non poterat
 18. ad sustensam collationem auctore procedere, nullum exinde Juona:
 lici Henrico ex dicta collatione acquiri, quod Specialem mentio:
 nem promeretur ad vulgatissima jura.
 Quia omnibus Dns Suffragantibus resolutum fuit utraque

Pisaren Associationis
 Lun. 2. Maj 1701.

Argumentum
 satis desumptum ex Summaris

Summarium

1. Commissione effecta communi ubi posset Appellatus etiam
 invito Appellans.
2. Creditum redditum illiquidum ex perceptione fructuum
 Bonorum debitoris facta a creditore.
3. Limita quando agitur de epigua illarum quantitate in
 aliam causam percepta.
4. Mulier non potest amplius uti iuribus donalibus post:
 quam fuerit unquam favore aliorum hypothecata.
5. Promissio facta a tertio de evictione Domus venditae
 cum pacto redimendi, sequens redemptione dicta. resoluta.
6. Declaratio ut procedat in casu quo redemptio sequatur
 ad commodum Venditoris, non autem quando fuit facta a
 Tertio, cui ius redimendi fuit cessum.

Decis

Decisio CCXLV.

Con attenda simplici exceptione per Balleonos in Eddier
na audientia promissa, Domini steterunt in decisio coram Al
dies. Martij Superiorij anni, firmè iterum existimantey dañdamves:
se Joannis Baptiste Bandulo associationem ad pradium Vally Ber
ging, per ipsos possenum pro assequenda satisfactione fructuum censu,
de quo agitur.

Non enim obstaculum aliquod prebere valuit p^{ma}, quod cum
dula acceptauerit sententias latis in precedentibus instantijs, in
quibusda sociatis ad quatuor tantummodò ex nouem partibus d. pra:
dij concedebatur, quòdque proinde nequeat ad presens nouam a sociatio:
nem ad alias quinque partes expetere; quia cum dictus Bandula
in principio iudicij illam petierit ad totum, et integrum pradium, non
inde quia acceptauit intermedia iudicia a eadem a sociationem
limitatè concedentia, pradiuicium sibi insulit, quò minus vigore
commissionis aduersus eadem sententias per Balleonos impetrat,
communiquè inter Partes ex successiuis iudicialibus actibus effecte,
2. illam valeat ad alias partes ex postulare, cum ea sit virtus com:
missionis effecte, illam valeat ad alias partes ex postulare commu:
nes, quòd appellatur ea etiam inuisit appellante ubi possit ad
tradita per Card. de Luc. de iudic. disc. 8. n. 27. Rot. cor:
ram Bich. dec. 384. n. 8. et coram Carr. dec. 75. n. 8. et
dec. 451. n. 21. praesertim quia hoc interim Bandula ad evitan:
dos quoscumque inuoltes circuitus nouam Commissionem. No:
ta directam à Signatura Iusticiae impetrauit.

Multoque minus secunda detumpta ex asserita ue:
diti illiquiditate, eo quòd Actor per nouennium, et octo fru:
ctus quatuor partium dicti pradij, perceperit ex notatis p. Band.
in L. acceptam n. 19. vers. oppono de usur. Rot. dec. 483.
n. 4; et 5 par. 2. et dec. 175. n. 6. par. 26. recent. ; Quoniam
associatio in precedentibus instantijs, cum ea conditione concessa
fuit, ut primo loco satisfieri deberet Collegium S. M. Domini
Dei, cuius iura titulo cessionis idem Bandula acquisiuit iudicè
cum paulo post assequutam associationem ad dictas quatuor
ep.

6. ex nouem partibus remanserit pro credito anteriori expoliatus à Mo:
 nialibus Amz, Purificationis Pisaari, euidens eandem fit, quod exi:
 qua factuum quantitas per ipsum percipitur, ut potè quia ei obuenit
 ex titulo memorata cessionis, allam nequit proprii crediti illi:
 quiditas em induere Bot. deus. 435. n. 14. et seq. par. 18. nec, et
 alibi passim.

4. Demum nequè obstat sententia exceptio consistens in protesta
 cessione ex Juribus anterioribus Julij de Leonardis, quæ pro
 euictione controuersi prædij medietatem eius Dotis obligauit. Etenim
 cum D^o. Julia sua Iura dotalia prædicens cessione ad commodum
 Columelli Arduini se se obligando pro euictione Domus eidem
 vendite à Joanne Andrea eius Viro, non potuit successiue in
 istius iudicium eisdem Juribus uti ad commodum illorum de Balles:
 nibus ad firmata per Bot. in rec. dec. 352. n. 1. et seq. ac n. 8.
 et seq. par. 19. nec cum alijs in decisione, quæ reuideretur S. Quocir:
 co ad alteram.

5. Non relevante, quod dicta Domus vendita fuerit cum
 pacto redimendi in termino duodecim annorum, unde cum intra
 illum sequuto fuerit redemptio, resoluta remanserit obligatio
 præfata Julij ex deductis per Franc. dec. 64. n. 4. Bot.
 Dec. 86. n. 5. par. 5. et Decis. 306. n. 13. par. 16. nec. Quam
 6. doquidem ita procederet quoties retrouenditio facta fuisset
 ad commodum Joannis Andreae, Vendoris, tunc enim per
 reasumptionem dominij, et antiquæ possessionis contraeas re:
 solueretur, et habendus esset, acti nunquam gestus fuisset, ut
 sunt termini auctoritatum proximè allegatarum, ac bene
 explicat Card. de Luca de Implyt. disc. 62. n. 16. Et cum
 in hoc casu redemptio facta fuerit per Julium Vallum, cui di:
 citur Joannes Andreas Jus redimendi memoratam Domum
 ceteras, ac vendiderat cum explicita conuensione acquirendi
 omnia Iura eidem Columello Arduino compesentia trans:
 latiuè, et non extinctiuè, in ipsum utique ad differentiam
 ipsius Vendoris translata fuerunt Iura dotalia Julij
 jam prædicens Hypothecata, atque eo quod istius obligatio

dicivaleas resoluta, ut in puncto distinguendo inter redemptionem
factam ab ipso et a venditore, et redemptionem expletam à tertio
cessionario decisum fuit per Sacrum Consilium Neapolitanum apud
Cagny. Latr. lib. 6. Dec. 16. à n. 11. usque ad fin. ubi n. 40. et Legg.
Legitur registrata etiam decisio Beneventij in eadem causa edita.

De his utraque

Romana Primogenituræ de Cesarinis
Super exhibitione
Lun. 3. Maij 1701.

Argumentum

Sibi etiam privati exhiberi debent constare de Acto:
Iris interesse, et eorumdem Librorum existentia, que
Eandem debet necesse probari de tempore motæ litis quando
Beus tenetur illos custodire.

Summarium

1. Exhibitis Librorum conceditur probata illorum existentia
et interesse Actoris.
Etiam si agatur de Libris privatis etiam membris causa
confectis n. 6.
2. Librorum depositis non presumitur probata semel illorum
existentia.
3. Ad proband. interesse sufficit verisimiliter scripturam
quoquomodo ad causam conferre.
4. Existentia probanda est de tempore motæ litis.
5. Litis quando actiens scripturam tenetur ex necessitate
Hominis vel Legis ad illam custodiendam.

Decisio CCXLVI.

Inser alias preteniones per D. Ducissam Guicam Spa:
vinam coram Beu^{mo} D. meo Decano in audientia diei 11.
Febrii 1699. excisatas adversus D. Principissam Somneri eius
fratrem

sororem, altera sub eodem Dubio proposita fuit concernens
 restitutionem Librorum Primogenituræ, quos penes eandem D. Prin-
 cipissam existere contendebatur. Ad eum Domini eadem die
 resolutis contra D. Quædamque ceteris controuersijs dictam præteritam
 Librorum exhibitionem particulari combinationi reseruauerunt, Eini
 a Sententia Rotali hoc interim Lata Super eisdem alijs conuo-
 ueris deuoluta ad Me appellatiõnis Causa gemina in hac Bo-
 ræ proposu. Dubia Alterum, An Sententia Rotalis sit confir-
 manda, vel infirmanda, alterum uerò An sint exhibendi Libri,
 Cumque ad instantiam D. Ducis dilata fuerit quoniam Dubij reso-
 lutio Super Secundo quoniam fuit libro esse penes Me exhiben-
 dos.

Fundabatur resolutio Super duobus solitis requisitis
 in hoc Iudicio exhibitionis, existentiæ scilicet Librorum penes
 D. Principissam, et interesse Acticis, quibus concurrentibus eadem
 exhibitio saltem de æquitate Canonica denegari non potuit ex
 ijs, quæ creduntur Pont. de manus. obseru. 99. n. 1. Ricc. in
 collect. decis. coll. 1501. Partell. in annotat. ad Exped. 62. n.
 2. Ad. ad Laegor. decis. 129. n. 5. Rotæ in Romana Pecunia.
 cia Super exhibitione 21. Junij 1694. S. p. m. et 22. Junij
 1698. S. Concurrere coram R. D. meo Muso, in Bononiens
 Transactione 19. Aprilis 1697. S. Nota, et 27. Nou. 1699. S. Et ob
 id coram R. D. meo Husaldo, et in Romana collecta 8.
 Martij 1700. S. prima coram Meo.

Librorum autem existentiæ penes D. Principissam resulta-
 bat ex eo, quod Secuto obitu Ducis Philippi potissimi Primogenitu-
 re Papeporis, cum San. meo. Innocentius XI. ad euitanda scan-
 dala illius possessione ad se auocauerit, R. D. Arrigujillij
 Auditor plures, ac diuersos libros descripsit, quos postquam
 per bimestre circiter in manibus Ministrorum Principissæ cum
 promissione de illis conseruandis, ac custodiendis in forma depositi
 celauerat Sum. D. Ducis n. unico, eidem D. Principissæ
 successiue dimisit ea Lege directæ, quod si impoterum dese-
 gerit aliquem ex illis ad Primogenituram spectare uenerit.

cui de Jure dimittere summo responsionij D. Paucipisq; pariter
 2. W. Vnico, Et hoc autem sequitur, quod dato semel dicto
 librorum existentia, illi adhuc existentes censeri debent, dum eorum
 deperditio non presumitur. Cota post. a. volum. Farinae. decij. p. 17.
n. 2. et in dec. dec. 225. n. 3. par. 6. et dec. 235. n. 5. par. 8. et
dec. 38. n. A. par. 17.

Interesse vero eisdem D. Ducis, Actricis ex eo emerge-
 bat, quod aut dicti libri sunt primogeniales, et tunc cum ipsi Ducina
 tanquam eisdem Primogenitura deperditici in vim mandati
 de manutenendo, ac rei iudicatae indispensabiliter restituendi
 sint, memo non videt quantum ipsa habere valeat interesse in illis.
 cum exhibitione. Aut vero simpliciter concernunt Administratio-
 nem gestam a Duce Philippo, et in hoc casu cum ex illis plura
 possint explauriri ad evitanda fundamenta decisionij editae co-
 ram Beato. Dno meo Decano, in qua ob probationum defe-
 ctum responsum fuit nullum mandatum esse relaxandum,
 sufficiens patitur Actricis interesse videtur in illorum editio-
 ne concurrere, cum Actor in hoc iudicio non grauetur illud con-
 3. cludenter probare, sed exuberet scripturam edendam verifimili-
 ter, ac per possibile ad causam confere iuris Sept. in L. Ar-
 gentarius §. cum autem ff. de edend. Adol. prin. in rap.
 par. 2. cap. 3. n. 41. Ad. ad Buratt. dec. 266. n. 8. Cota.
 in dec. dec. 235. n. 6. par. 8. et in d. Comana Pleuniaria super
 exhibitione 21. Junij 1694. §. nec ad evertendum, et 2. Junij
 1698. §. Sanè Comitis coram B. P. D. meo Muto, et in d. Bono-
 mien. transactionij §. tota itaque coram B. P. D. meo Ansaldo
 et in d. Romana Collectz §. Introitu vero coram Me.

4. Neque exhibitio retardari poterat, ex quo librorum existen-
 tia justificata eand remaneat de tempore motz litij, sicuti ad hunc
 effectum acquiri prescribit Sept. in L. 3. in princip. ff. de exhibiti-
 et tradunt gloss. ibidem verb. sciendum Palm. meq. allegat.
 11. n. 14. et seq. Ad. ad Gregor. dec. 129. n. 6. Quia cum illi
 dimissi fuerint in manibus D. Paucipis cum ea lege,
 quod teneretur illos restituere, cui de iure h. ingostreum
 complet

compertum fuerit eos ad Primogenituram spectare, ex hoc sane
 quemadmodum negari nequit eandem D. Principissam fuisse adstrictam
 illos omnes conseruare, ob probationem talij pertinenciae, quae probabi-
 liter in die poterat superuenire, ita consequitur dictorum librorum
 existentiam nullatenus de tempore motae litis necessarios probandam
 S. esse, cum Beu. ex necessitate, uel Romine ad rei custodia adstri-
 ctus possit quandoque ad illius editionem compelli ex notatis per
 Rodolphum in prag. par. 2. cap. 3. n. 36. et seqq. Bona coram
 Ferr. decis. 243. n. 21. et in Romana Pecuniaria 7. Maij 1683.
 S. Premissa et S. nec ad euitandam coram S. me. Albergo, et in
 Romana Pecuniaria super exhibitione 21. Junij 1694. S. aut sal-
 tem, et c. Junij 1698. S. alterius plura coram B. P. D. meo Muro.

6. Quod neque exhibitio euitari valet sub praetextu, quod
 cum agatur de libris priuatis Domus Caesarinae, nec arcana
 eiusdem Domus pandantur, editionis actio nequeat in hypothesi
 intrare. Nam uerior, ac communior sententia est, quod siue
 dicti Libri sint publici, siue priuati, ac etiam memoriae causa
 confecti De iure canonico docto de existentia, et interesse
 semper datur actio pro illorum exhibitione, ut testatur Poth.
 de manus: d. obseru. 99. n. 2. Card. de Luc. de iudic. discurs.
 38. n. 29. Ad. d. Daegor. decis. 109. n. 5. Bona in Rom. pietij
 merciam p. Julij, 1606. per tot. coram el. meo Card. Mattheis,
 in qua demandata fuit exhibitio librorum Computatorij Domus
 Alterij, et in Romana, seu Januen. Trebellianice, super liqui-
 datione fuerum S. Julij, 1694. in principio coram B. P. D. meo
 Pio, ubi editio librorum Domus Cospijliensis, decreta fuit.

Et ita utraque parte audita, omnibusque Dominis
 Suffragantibus resolutum fuit.

Beatina Fideicom. de Flavellonibus.

Ven. 3. Junij 1701.

Argumentum

Consensus quandoque alienationi rei libere per

dotis creditorem prestitus, cum importet remissionem Hypothecae, operatur, quod si idem creditor agere velit contra fideicommissum, repellendus sit exceptione cedendarum, ex quo impeditur, quominus cedere valeat iura contra bona libera. Id autem in quibus casibus procedat late habetur in decisione, prout est, quando ratio bonorum fideicommissariorum per Hypothecam sufficiens reddita.

Summarium

1. Imminis concedenda est Fideicommissio, quando constat de fideicommissi illius purificatione, et bonorum densitate.
2. Bona Fideicommissi alienata pro satisfaciendo credito dotali, permanentia Fideicommissi vinculo exempta.
3. Creditor dotis consentiens alienationi rei liberae, non potest amplius severtere contra bona fideicommissaria, etiam si ignoraverit fideicommissum n° 11.
4. Agendo adversus fideicommissum tenetur illi iura dotalia cedere contra bona libera.
5. Offensionem facere non potest repellitur exceptione cedendarum.
6. Exceptio, quod bona libera fuissent intricata, non eximit creditorem dotis ab obligatione cedendi iura fideicommissi.
7. Cedendarum exceptio non admittitur, quando cessis non fuerit suffragatura.
8. Solutione dotis resoluta Hypotheca.
9. Creditor potest ex iuribus anterioribus sui Creditoris alterum creditorem excludere.
10. Scientia fideicommissi ex quibus conuincatur.
11. Consensus quocumque tempore alienationi rei liberae, fuerit prestitus remittit Hypothecam dotali.
12. Iudicium per renunciationem sibi remanet absolutum.
13. Ultima decisio venit de stylo Rotae supponenda.
14. Creditor dotis consentiens alienationi rei liberae, potest remittere Hypothecam contra unum ex obligatis, et tamen non impediti cedere iura fideicommissi contra alterum coobligatum.
15. Contrarium firmatur in casu quo unicum in substantia sit creditum, nam aliud daretur illius duplicata solutio.
17. Quem de evictione tenet actio eundem ab agendo repellit Exceptio.

18. Nemo plus ius cedere potest, quam ipse habeat.
19. Mulier ex consensu per Maritum praestito alienationi rei libera non praediacatur, quo minus ex se ualeat iura dotalia cedere fideicom.
20. Fructus dotis constante Matrimonio Libere spectant ad Virum.
21. Solutiones dum Liberae principales dotis Praemissae certius ab eo. Liberae remanet fideicommissum gerens figuram fideiussoris.
22. Creditor petens quod in ius habet audiendum non est.
23. Agres non potest impugnare solutionem debiti factam eius Auctori q. uosque Liberae bonorum hereditarioy. non addat
24. Dos in quantitate constituta transit in Dominium Viri, ita ut potest de illa tanquam de re propria disponere.
25. Liberatio Debitoris siue sequatur per effectiuam numerationem, siue per confessionem de accepto, siue per aliam acceptilationis speciem, in praedictum liberantis, qui potest vera numeratione.
26. Factum Auctoris ab herede seruand. est.
27. Immissio respicit omnes exceptiones altiore indaginem requirentes.
28. Haeres post redditam rationem bonorum hereditarioy non tenetur amplius Auctoris factum seruare.
29. Ad liberatam additionem rationis nemo compelli potest.
30. Causa facit statum quoad omnes & quales interesse habentes.
31. Decisiones attendi debet in ea parte, in qua non fuerunt reuocatae.
32. Non licet alteri ex Partibus ad conuentionem accedere.
33. Augumentum pretij bonorum in Substantia cedit ad commodum fideicom.
34. In iudicio Immissionis sufficit fideicommissario probare solita extrema a quo ad quod suspendum dicitur quod et quantum ex fideicommissario retineat

Decisio C. CXLVII.

Immissionem, quae per geminas sententias Rotales, ad decisionem illarum confirmatiam editam coram No. sub die 26. Martij Superioris anni, denegata extiterit Francisco Antonij, Claudio: no. de Crispobis ad bona fideicommissaria Musij Senioris do. Claudio:

nibus fidei post tertiam propositionem adscitis quinto, et sexagesimo
 Dñis in Turis consedentibus praevis recessu a decisio dandam esse
 conclusum fuit, nam cum consideretur de existentia fideicommissi,
 a de illius purificatione fauore Actus, nec super bonorum iden-
 titate aliqua occurreret disputatio, eis sane omnibus concurrenti-
 bus Immissis amplius denegari non poterat ad Sext. in L. final.
 C. de edict. diu. Adr. toll. cum alio per Ros in Romana, seu
 Firmiana Fideicom. 24. Burattis 15. Junij 1699. in principio coram
 R. D. meo Paolo, et in Romana Fideicom. 22. Februarij 1700. S. 2.
 coram Me.

Quin obstare ualuerit deliberatio eorumdem bonorum facta
 usque de anno 1686. ad instantiam Joannis Baptista, et aliorum
 de Cappellotis tanquam heredum Fausti creditoris sui, fauella-
 na eius uxoris, cuius uigore eadem bona ex remedio auct. resque
 C. Commun. de Legat. ab eisdem fideicommissi onere dicebantur
 exempta, ut innuit S. mea praecedens decisio S. illarum enim; Quo-
 niam cum idem Faustus longe antea nempe de anno 1670. consense-
 rit alienationi cuiusdam Molendini potiorum flumine Velino,
 quod erat corpus liberum Matij, ac Flamini de Fauillonibus prin-
 cipalium dotis Debitorum, a versus fauore Emptoris tanquam prin-
 cipalis, et in solidum eidem Venditioni accepserit cedendo iura sub
 obligatione Camerali, atque euictionem tam generalis, quam parti-
 cularis promittendo Sum. Franciscus Antonij, ex libito in propositio-
 ne diei 24. Junij 1700. n. 1. Lit. A. B. et C. in eis utique cir-
 cumstantijs nequiverunt profati Joannes Baptista, et alij de
 Cappellotis exposcere contra bona fideicommissaria ex-
 traditi per DD. communiter iudicatos: resque Card. de Luc. de dot. disc.
 46. n. 3. vertic. et in terminis consentientis et disc. 52. n. 2. Bor-
 goni Merlin. de pignori. Decis. 31. n. 4. coram Cerr. Decis. 34. n. 53.
 et in Romana Fideicom. 24. Aprilis 1690. S. nec iuras, et si. Ju-
 nij 1693. S. nec replicari coram Reu. D. meo Decano, et in Roma-
 nien. Fideicom. de Burzarij 21. Februarij 1698. S. atque ob id coram Me.
 Cum namque in hoc caso ob transfusionem junium dotalium in

En

Impostem impedirentur dicti Heredes, quo minus possent fideicom.
 Legalis fideiussoris naturam assumens eadem iura dotalia cedere
 4 contra dona Libera principaliter obligata, quemadmodum de iure tene-
 bantur ad mortua per Mars de success. Legal. par. 4. quæst. 21. art.
 20. n. 43. et seqq. Jusar. de Substit. quæst. 532. n. 52. Rab. de
 valid. Legal. cap. 63. n. 153. et seq. Card. de Luc. de dot. discurs.
 145. n. 86. Boss. de dot. cap. 16. sub n. 178. vers. et teneatur Mul-
 5 lier fol. 667. Nota in acc. par. 6. decis. 312. n. 39. ipsi proinde
 obstat exceptio cedendarum, propter quam ab intentato auct. remedio
 arcendi erant, ut in hinc individualibus terminis prosequitur idem Mars
 de success. Legal. d. art. 10. sub n. 45. Nota d. decis. 312. n. 38.
 et seq. par. 6. recent. et generaliter est lex. in l. strictum §. penult.
 ff. de solut. l. si Papillus 46. ff. de Administr. et penic. Tutor.
 Gratian: discept. forens. cap. 701. n. 7. et seq. ubi amplius id proce-
 dere, siue tacite siue expressè consensus per creditorem alienationi
 fuerit oppositus Olea de cens. iur. et s. quæst. 2. n. 25. et seqq. Rot.
 coram Priol. dec. 463. n. 1. et in Romana Pecuniaria 10.
 Junij 1695. §. Consequens est, et 12. Aprilis eiusdem anni §. 1. coram
 B. L. D. meo Lis.

Neque a sumptu efficaciam tollit ponderatio, quod dictum mol-
 6 lendinum fuisse pluribus vinculis inuolutum, ut in dicta procedens
 si decisione §. præmittit in princ. Quoniam exceptio cuiusmodi non exi-
 mit creditorem ab onere cedendi iura dotalia fideicommissis, eam ipse
 eo semper talia qualia habet teneatur cedere, ut illorum vigore
 fideicommissarius valeat persequi bona in tertio distracta, vel hy-
 pothecis inuoluta, illaque extricare ad effectum obtinendi modo sibi
 magis opportuno releuationem dotis solute, ut probant Mars. de
 success. Legal. d. art. 10. n. 44. Palm. nep. alleg. 170. n. 25. Card.
 de Luc. de dot. in summ. n. 131. et quamvis hodie replicaretur, quod
 dictum molendinum redum esset alijs hypothecis obnoxium, sed quod
 etiam de anno 1588. fuerit in Joannem Baptistam de Nobilibus pro
 12225. cum pacto redimendi distractum, ac successiuè redemptum cum
 simili summa dotali Magdalena uxoris Mutij Junonis, quod quò
 prospere cum eadem Magdalena consenserit venditioni eiusdem
 Molendini factæ Favoso de anno 1610. inde eveniat, quod

ficato si idem Faustus potuisset repelli ab Impetore ex dictis iuribus
 dotalibus in istam translationem, quatenus ipse pro satis factio ne dotis
 suae adonem actione contra Molendinum direxisset, ita impediretur Fran-
 cisca Antonia vocata ad fideicommissum, tamen si iura dotalia
 suis ipsi cederentur, et consequenter eum cetero nullatenus fuisset
 suffragatura, minime ad presentem admittenda sit eedendarum exceptio
 L. si nomen ff. de hered. vol. acc. vend. surd. cons. 151. n. 95. Nota coram
 Gregor. decis. 579. n. 1. et post Oleam de cess. iur. decis. 38. n. 7.
 Domini tamen animadvertunt obiectum in supposito collabescere,
 nam Magdalena nullatenus accepit d. venditioni, nec eius iura
 transulit in Impetores, sed illi simpliciter consentit pro remissione
 propria dotalis hypothecae, citra cessionem, et obligationem de evictio-
 ne p. n. i. Summario Franciscæ Antonie n. 2. Lit. A. unde cum
 Impetores Molendini non adquisierint iura dotalia Magdalene,
 utique si Faustus non accepisset illius venditioni, minime po-
 tuissent dicti Impetores illa opponere eidem Fausto, quatenus ex iuribus
 dotalibus suis voluissent contra d. Molendinum agere, et per
 consequens neque ullum obstaculum prebere possent Franciscæ Anto-
 nia si Faustus eadem iura fideicommissis fuissent cessa, ut patet
 ad sensum.

Itaque suffragante, quod distractio Molendini facta de ano-
 no 1587. et successiva redemptionis cum procuris dotalibus Magdale-
 nae operentur, ut eius dos sumat anterioritatem ab eodem anno
 1587. sicque super dicto Molendino pre ferenda sit d. d. t. suis
 solute solam de anno 1590. Quia dos Magdalene, siue eius
 hypotheca necdum usque ab anno 1610. fuit ab eodem Molendino
 sublata dum ipsa, ut dictum est in illius venditione dotali
 hypothecam remisit d. presentis Summario n. 2., sed etiam penitus
 8. quavit mediante illius integra solutione facta de anno 1620.
 d. Summ. diei 14. Junij 1700. n. 7. Quamobrem de anno 1636.
 quo evenit casus solutionis dotis suis aserta dotalis hypotheca
 Magdalene, nullatenus impedire poterat illius satisfactionem
 super d. Molendino. Rursus memoratae doti suis principaliter
 et insolidam obligata reperiebatur Melania Mater Faustus
 que

9. quae pro eius dote antea erant sumebat ab anno 1572. d. present.
 si Sum. n. 3. ; Unde Magdalena potuisset ex iuribus anterioribus
 Melanis à qualibet actione repelli. I. Incertum ff. qui pignori in pignori
 Lab. Merlin de pignori lib. 4. tit. 1. quest. 2. n. 2. et ff. de pign. Cot.
 in oec. par. 19. Dec. 18. penult. n. 7. et in Romana Concursus, seu Do-
 tium 16. Junij 1698. d. Quandoquidem coram Me; Et in omnem casum
 (cum Molendini valor faretur ^{aut} 3000.) bene poterat super illis satis-
 fieri tam Magdalena pro eius credito ^{aut} 1200. cum quo illud redem-
 ptum fuit, quam Lucia pro eius residuo dotali ^{aut} 1500. pro sorte, et
 fructibus, ut patet ex Calculo.

20. Quod non obstat, quod Faustus non habuerit scientiam fidei-
 commissi, minusque quod consensus non fuerit ab eo ppositus de tem-
 pore venditionis Molendini, sed longe post, ut prosequitur d. mea
 praeterita Decisio d. praetermissa enim; Nam scientia fideicommissi,
 ultra quod in Fausto non obicitur, conuincitur ex quo ipse usque de
 anno 1597. uti Tutor Mutij, ac Flamini, eius debitum exegerat quas-
 dam hereditarias pecunias fideicommissi, illasque pro fideicommissi:
 lo reinvestire se adstrinxit d. Summ. 14. Junij 1700. n. 11; ad cui
 quidquid sit an illas requiratur, vel non, in casu quo Mulier quando
 non exegit dotem à Marito virgine ad inopiam velit agere contra
 fideicommissum, in quibus terminis loqui videntur auctoritates in d.
 praeterita decisione allegata, in Hypothec. est certum, quod illius defec-
 tus operari nequebat, ut Faustus pro credito dotali agere ualuisse

11. Aduersus bona fideicommissaria, cum stante dicto expresse consensu
 pposito distractioni rei Libere, nequeat amplius creditor dotij sub pri-
 te pignoris fideicommissi iuari privilegio dictae auct. Resque
 ut post Husar. de Substit. quest. 532. n. 13. firmat in puncto
 Cotta Dec. 100. n. 7. par. 14. rec. ubi etiam alij concordantes.
 Consensus uero ex quo fuerit ppositus ex intervallo non dicit, quod
 creditor valeat dotalium iurium cessionem facere fideicommissi;

12. Cum ille quocumque tempore ppositus sit remittat Hypothecam dotali
 Lem, et transferat iura in Imperorem pro distractione bonorum
 ad Sept. in l. sicut d. si. de voluntate ff. quib. mod. pign. uel
 Hypothec. Soluano. Saleranus de renunc. cens. 1. renunc. 157.

n° 8. Cota dec. 79. n°. 23. par. 19. recent.

Minusque refert, quod ad huc in incerto sit, an dictum Molendinum sit liberum, seu potius fideicommissarium secundi: quod in gemine propositionibus diversimode sacra Cota iudicatis, respondendo nempe p^{ma}. vice sub die 14. Junij 1698. coram B. P. meo Cuius pro existentia fideicommissi, ac 2°. sub die 15. Junij 1699. coram eodem pro illius omnimoda libertate. Et enim quamvis Fran^{ca}. Antonia aduersus hanc ultimam Decisionem addiri obtinuerit, agnita tamen ex post illius subistentia medum libem predictam deseruit, sed cursus illi positivè renunciauit. V. p^{ma}. sum^o. n°. 2°. unde eiusdem molendini Libertas non potest amplius in dubium reuocari, cum dictum iudicium per renunciationem libri remaneat absolute, et ultima Decisio veniat de stylo eius Tribunalis supponenda Rot. coram Cels. dec. 320. n°. 1. et in Romana Beneficij 20. Martij 1699. S. nec subtrahit coram Me.

23. Pariformiter meè releuat, quod Faustus pro dote Luicæ haberet obligatam etiam dotem Melaniæ, et ideoque et si ex consensu praestito alienationi valuerit sibi praesudicium inferre quoad iura dotalia Luicæ, non tamen exstingeret propria iura aduersus Melaniam coobligatam, proindeque istius iura semper eadeo obtuerit fideicommissis aduersus bona libera, ut firmat d. meo p^{re}. seu in Decisio S. Domini tamen; Quoniam ponderabant Patres vnicum esse creditum dotale, quod licet plures habeat coobligatos, ex illorum tamen multiplicatione non augetur in substantia, sed solum in illius maiori securitate, ac cautione; Hoc autem stante, cum Faustus accedendo alienationi rei liberae tanquam principalis principaliter, et in solidum promittendo perpetuam euictionem, et suaque bona, et iura obligando, effectus fuerit coram debendi, et transtulerit iura dotalia Luicæ, in Emporem, illaque penitus consumperit, fit inde, quod dictum creditum semel exinctum ac consumptum non potest amplius ex iuribus Melaniæ coobligatæ aduersus fideicommissum promoueri, minusque per consequens eidem fideicommissis iterata illius censu ex dictis iuribus fieri, nam alij euenerit, quod vnus, eandemque crediti duplicata daretur solutio.

trā omnia juris principia, de quibus in Decis. terminis Bot. in Decis. 352. n. 8. et seq. par. 19. recent. in Camerinen Bonoum u. Martij 1682. coram bon. me. Albergato, et in Pisaren Associationis S. Martij 1700. S. Quo uero coram Me.

17. Rogus ad euentiam rursus conuincitur ex quo sicuti Faustus ad quinquagesimam ex Iuribus Melanis, contra Molendinum, cuius euictio: non ipse promiserat ex regula satis nota, quem des euictione tenet actus, eundem ab agendo repellit exceptis L. vindicantem ff. de euic. Bot. Decis. 247. n. 7; et Decis. 313. n. 3. par. 24; et Decis. 393. n. 8. par. 19. recent. ita meo fideicommitto cedere poterat illius iura, quae
18. ipse fauore exercere nequebat, cum nemo plus juris alteri cedere possit quam ipse habeat L. nemo dat ff. de reg. jur. L. inter Artifices 31. ff. de solut. Bot. post Tur. in Camb. Decis. 33. n. 6. per quia non est, et in rec. par. 24. Dec. 173. n. 4. et seq.

19. Postremo nec urget, quod consensus Fausti prestatus sine licentia, ac interuentu uxoris eidem praepudicare non ualuerit quo minus eius possit ex parte Securis a Marito propria iura cedere fideicommissis ad ex deductis in Ep. praesentibus Decisiones. Totum omnem casum. Cum enim deliberatio pro rata 1042. sequata fuerit pro fructibus dotalibus, utique in hac parte non intrat modicum praepudicij uxoris, quia dicti fructus constanti Matrimonio liberè spectabant ad Virum in compensationem onerum Matrimonialium ad Sept. in cap. salubriter de iur. L. dotij fructus ff. de iur. dot. L. pro oneribus C. eod. tit. Bot. coram Durat Decis. 159. n. 1. et seq. et in acc. par. 19. Dec. 108. n. 7; et seq. Quin obstat, quod moderni Cappellari tanquam Ep. credes Fausti in 1275. antecedenter per ipsum exactis in causam sortis principalis dotis, et ideoque uelint eadem 1042. retinere tanquam bona eorum debitoris, quia summa praedicta 1075. soluta fuit Adriano Cappellari Patri, ac legitimo Administratori eiusdem Fausti cui in instrumento totali tanquam unico, et principali creditori promissa fuerat, quo solutione stante sicuti liberatus fuit principalis dotij promissor ad Sept. et DD. relato, per Bon. Dec. cap. 1. §. 2. n. 4. et certius dicitur absolutum fideicommissum gerens figuram fideiussionis ad principia notissima; Adito ex abundantanti, quod d. summa per Adria-
- 20.
- 21.

nam accepta, fuit Successive eidem Fausto aestimata in bonis mobilibus positis in Contrada Communalis, seu via merzana, ut patet ex summario responsionis Francisci, Antonij diei 18 Aprilis proximi. N. P. m., unde cum dicti moderni Cappelletti eadem stabilitas eodem possideant tanquam Expedi quibus Fausto, in necessariam venit consequentiam, quod ipsi super a serbo credito nullatenus audiendi sunt, vel quia petunt quod in eis habent iuxta text. in l. Dolo facti ff. de dot. Bald. cons. 100. n. unico lib. 4. Botta in rec. par. 29. Dec. 150. n. 2. et 3. vel quia Lucas quidam bonis hereditariis eiusdem Fausti ratione non addiderunt vulgar. l. Cum à Matr. ff. de rei vindic. Botta in rec. par. 29. Decis. 239. n. 28. et decis. 382. n. 5. cum alijs in iure notissimis.

24. Pro alijs vero 500. fortis principalis dicta dotis, pro quibus eadem Deliberatio similiter peracta fuit, neque ibidem potestatem Fausti valet in dubium revocari, quia cum dos fuit per in quantitas se constituta, et propterea in illius Dominium pertransiit, potestatem illa absolute, et tanquam de re propria disponere ad text. in l. quoties ff. de iur. dotal. l. plerumque ff. eodem tit. l. obli. mate ff. solut. Matrimon. Bartos. in l. si estimatio n. 10. et seq. ff. eodem Mans. consult. 320. n. 8. et seq. Campey. de dot. par. 2. quæst. 29. n. 2. Bot. in Arculana dotis 25. Junij 1700. S. Haud suffragante coram Me., Nec profuit motum, quod id non præcedat in dote à viro non exacta, ex quo tunc ad huc suppetat actio Mulieri illam consequendi; Quandoquidem in hoc casu, vel ob dissolutionem, et translationem iurium dotalium in Imprium factam à Fausto eadem dos haberi debet pro exacta quamvis non præferat actualis numeratio, conferente ad id regulam, quod liberatio quoquomodo sequatur, aut per effectivam numerationem, siue per confessionem de accepto, aut per aliam acceptationis speciem in iudicium liberatij æquipollet vera numerationi ad text. in l. generaliter ff. de non numerat. pecun. Canebr. var. resol. lib. 3. cap. 8. n. 20. et seq. Botta coram abald. decis. 486. n. 2. et in recent. par. 29. Decis. 309. n. 1. et seq.

vel

Val ubi etiam pro non ex acta censenda sit, adhuc tamen
 Cappelleis semper obtabat cedendarum exceptio, nam cum ex pread-
 ductis tenerentur fidei commissum cedere jura dotalia suis, super mo-
 lendinis, talis exceptio impediatur ob promissionem evictionis fa-
 ctam a fausto, cuius factum ipsi tanquam heredes tenebantur omni-
 no servare. Nota decis. 188. n. 10. par. 14. rec. et alibi passim; Non
 attento, quod hereditatem adiungit cum beneficio legis, et Inventarij,
 promissosque sibi offerant de omnibus illius bonis rationem reddere,
 quia cum redditio rationis dependeat a firmatione status, pluresque
 inspectiones tam juris, quam facti involvat, neque proinde sub illius
 inspectu committitur aeternari; cum hoc respicit omnes exceptio-
 nes altiorum indaginem requirentes. Decis. 167. rot. Nota
 coram S. me. Alex. 8. Decis. 66. n. 7; et in rec. par. 5. Decis. 117.
 n. 23. et par. 24. Decis. 213. n. 14. et Dec. 216. n. 9.

Agnoscebant tandem Rei conveniri cedendarum exceptio-
 nem eorum Autoribus obtare potuisse, ne amplius pro credito do-
 tali suis adversus fidei commissum agere alicerent; Quapropter
 ad sustinendam deliberationem bonorum de quibus agitur opponen-
 bant Franciscus, Antonius, qualidatem hereditariam Flamini, qui
 M. Molendinum vendiderat arguentes, quod cum ipsa illius
 facta obstructa reperiretur, nequeat propterea non reddita ratio-
 ne bonorum hereditarium Emptoribus molestias inferre. Sed Do-
 mini obiectum istud minoris pariter sese habere aut summarum,
 quia cum Franciscus Antonia mediante relatione Peitri a sacra
 Nota electi plenissimam de bonis omnibus rationem reddiderit, ut
 ex decisione coram R. S. P. meo Pio in hac causa edita 16 Junij,
 1698. a S. quibusvis usque ad fin., amplius usque non tenetur
 Autoris factum servare, minusque debet ad iteratam redditio-
 nem rationis compelli. Nota coram Birhis Decis. 226. n. 4. et in rec.
 par. 8. Decis. 188. n. 6; et in mox citata Decis. R. S. P. mei Pij 5.
 vindicata.

Non refragante, quod S. Decisio emanavit contra Co-
 sentianos non citatis, nec auditis illis de Cappelleis; Nam ea

30. tanquam edita cum legitimis Contradictores easdem exceptiones opponente, quae alias ab ipsius Cappelletis deducebantur, etiam quod ad istos equalis interitus habentes facit statum et attendi debet vulgar. L. ingenuum ff. de stat. homin. Card. De Luc. de Testam. disc. p. 2. sub m. 2. et 3. Nota in rec. par. 19. Decis. 41. n. 8. Quod vero decisio praedicta fuerit in hac parte reuocata coram eodem B. P. D. meo Pio sub die 18. Maij 1699. nullam habet in facto subtractionem, quia Nota recepta tantum à priori decisione Super puneto Immisionij, ex quo repertum fuit Molendinum, quod tanquam fideicommissarium vindicari consendebatur, à quolibet onere exemptum esse, sed quaedam additionem rationis nullo modo firmatum fuit, cum immo illius inspectio tanquam omnino superuacanea fuerit praetermissa, unde quaedam parte eadem prior resolutio remanet in suo robore ex regula quod decisiones, quamuis ab illis fuerint receptae attendi debet in ea parte, in qua non fuerunt reuocatae, ut solatur Borwin dec. 80. n. 5. par. 19. recent. et alibi passim.
31. Est autem responsio huiusmodi pro obiecti eliminatione sufficiens sit, ad huc tamen introspicentes Domini erroris de quibus scribentes pro Cappelletis redarguere satagebant Peritiam Super rationis additionem confectam, animaduersebant inanimiter denuo ipsos opponi, quod Peritus nulla praevia mentione ratione modice nimis praesumens bona in inventario eiusdem Flaminijs descripta, quando euadendi maioris prior calculanda erant, cum etenim praefati Cappelleti, in quorum Contradictorio Peritia emanauit, ad obtruncand. yltres consensuunt, quod alijs repositij probationibus bona obuenta Butilio appretiar. deberent prout vendita fuerunt Peritia fol. 26. S. Esperede la portione, et si uero calculanda essent ad corpus, non ad mensuram, uisum ualorem expressum in Diuisionibus factis inter filios fideicommissarios d. fol. 26. S. per togliere, patens exinde fide Peritiam ualutasse eadem bona non erroneè, sed iuxta conventionem Par-

32. tium, à qua non debet hodie Cappelletis licitum esse reser-

Lue

lire Bota decis. 49. n°. 10. et seq. par. 2. diuers. et in recens par.
6. decij. 30. n°. 14. et par. 19. decis. 208. n°. 2. et seq.

33. Hec aduersatur, quod dicta appretiatio fuerit per eundem
Cappelleros Admira pro firmando Statu Exeditario Mabij fidei-
committentij, non autem pro habenda estimatione bonorum Exe-
ditariorum dicti Flaminij; Procederet namque obiectio si eadem
bona prouenirent ab istius Exeditate, seu docerentur ab ipso auctore,
vel meliorata, ita ut ipse in illis aliquod habere potuisset Interest
se; At in allegabilis remanet in presentibus casu, quo omnia bona
predicta spectant ad fideicommittentem, ut recognouit Peritus in
eius relatione fol. 10. usque ad fol. 19. et si quod augmentum in
aliquibus corporibus esse assignabile, illud tanquam proueniens non
ex melioramentis per eundem Flaminium factis, sed ex longo
temporis decursu, a quo stabilium pretium intrinsecus auctum fuit,
ad commodum fideicommissi cedere debet ex deductis per Bot. in
rec. par. 15. decij. 232. n°. 17. et par. 18. decis. 548. n°. 8. et post Bot.
de pact. futur. Success. decis. 178. n°. 18. et coram Vbag. decij. 66.
n°. 27. Non subtrahente, quod dictum augmentum causam habuerit
ab incorporatione aliorum bonorum facta a Magdaleno Penuto,
seu predio posito in Contrada Capito; Nam bona incorporata per-
mutata fuerunt cum alijs bonis fideicommissarijs, ut in Peritia
fol. 20. et nihilominus ad maiorem cautelam dicta bona fuerunt
concorditer appretiatu in fol. 41. quae Peritus in d. eius relatione bo-
nificauit, et animaduertit decisio B.P. mei Pij. d. minij subti-
stis in fine.

In easum pariter opponebatur nullam in Peritia habitam
fuisse rationem quampluriam aliorum corporum, quorum existen-
tia incontroversibilis dicebatur ex documentis datis in Summario
illorum de Cappellero n°. 3°. et 4°. a n°. 7. et seqq. atque Acri-
cem possidere bona fideicommissaria valoris ^{aut} 12370. si que longe
ultra Summam seu totum 7714. 26. quae est medietas fideicommissi ad
valoris ^{quam} quam ipsa Acrico aspirare potest. Ceterum alia corpo-
ra, quorum Calculatio fuit omisa, praefer apostolicam, et pincinam,

quae per Deitum jam fuerunt beneficentibus ^{his} nas., minime debent
 ad Debitum Francicae Antoniae deferri, cum vel ab ipsa non possi-
 deantur, vel tanquam fideicommissaria sine inter alia computanda,
 ut videtur et in Circa fol. 22. Quod vero eadem Abbatissa possideat
 bona ^{cum} 20370. nullatenus subtrahit in facto, quia Deitum in dicta
 eius relatione fol. 25. appretiauit omnia bona stabilia, et mobilia
 in Inuentario Flaminij descripta in ^{his} 2193. 85. Ab istis autem de-
 tractis scitis 605. pro Domo sua in Porto Cindia, quae fuit distra-
 cta ab Alcegidio d. Deitum fol. 3. ac alijs ^{his} 870. pro pretio mo-
 bilium in eadem Muliere consumptorum d. Deitum fol. 23. 24. et
 25. Calculantur patet dictam Francicam Antoniam nihil ultra possi-
 dere, quam bona ualoris ^{cu} 8748 85. ut optime ostendit Decisio
 B.P. mei Sij. S. ^{ma} namque circa med., Neque ea propter neutri-
 quam attendendum esse Domini dixerunt calculum in hac proposito
 nec per Beati Conuentus exhibitum, in quo conabantur ostendere eadem
 bona ad ^{jam} quantitatem 20370. ascendere, quia erroneè in illo
 non solum deservitur valor nonnullorum bonorum in scitis monetis,
 quando is constat in Ducatus Regni, qui sunt longè inferioris pretij, sed
 etiam adduntur alia bona, quae nec possidentur ab Abbatissa, nec re-
 periuntur in aerum natura, ac cursus alia non modica calculantur,
 quae ut dictum est jam fuerunt inter bona fideicommissaria per Dei-
 tum appretata.

His autem stantibus ponderabatur ulterius Domini, quod ad-
 mittere etiam ad sensum Partij, quod status fideicommissentij non ex-
 dat quantitatem ^{cu} 15428. 52. nec pariter subtraheret altera
 obiecta pars, quod Abbatissa jam possideat medietatem fideicommissi,
 nam Summa ^{cu} 8748. 85. quam importat valor horum ab ipsa
 possessorum, non ascendit ad dictam medietatem, quae est 7714.
 64. ab. quando de extero in responsi iudicio Immissionis, in quo Francica
 Antonia intendit vindicare bona fideicommissaria à varijs pos-
 sessoribus, querendum necesse est quid, et quantum possidet
 fideicommissis retineat, cum possessoris prouenire valeat ex aliis
 titulis, et signaretur ex causa legitimis filiorum fideicommissentij
 quam

quam excepta a^{quo} ^{sum} 2925. debita Francisco, in totum ad Anton:
 com pertinere firmat d. ^{do} decisiō R. S. D. mei Pij. S. Daglii pariter;
 sed unice sufficit, quod probentur soluta ex parte, ut inde in vim
 l. fin. C. de edict. Div. Adr. vollen. immittit exredi fideicommissario
 dubio procul concedenda sit, ut postea auctoritate in principis allegata
 tradunt Gabriel cony. 44. n. 8. lib. 2. Nota coram Durano decisi.
 24. et 432. utrobique n. 1. et in rec. par. g. decisi 320. pariter n.
 1. et par. 19. dec. 79. n. 3. et dec. 307. n. 6mo.

Et ita approbando in reliquis d. ^{am} decisiōnem R. S. D. mei Pij
 post Tertiam causam positionem resolutum fuit utraque

Fiimana Dotis, et Fructuum
 Ven. 3. Junij, 1701.

Argumentum.

Conventio, quod solutio Dotis cedant potius in causam sortis,
 quam fructuum, cessare facit presumptionem Juris illas refer-
 rentem ad fructus, et non ad sortem, et fieri potest etiam sine
 Statutariis Solemnitatibus, cum declaratio cuiusmodi potissime
 pendeat à voluntate Debitoris. Solutio ex quibus coniectur
 rij presumatur effectuatæ

Summarium

1. Mandatum exequendum est pro ea Summa tantum, quæ
 non apparet soluta.
2. Solutio presumitur facta in causam fructuum non autem
 sortis.
3. Conventio quando inter Partes fuit aliã conuentum n. 4.
4. Conventio cuiusmodi ex quibus resultat.
5. Approbans Calculum debet acti in illius confectioe per-
 sonaliter intervenire.
6. Declaratio, quod solutio Dotis cessat potius in causam sortis,
 quam fructuum, cum potissime pendeat à voluntate Debitoris

- non exigis Statuarias Solemnitates.
7. Promittens ratum, et firmum habere contractum initum à Muliere non potest illum impugnare ob defectum Solemnitatis
  8. Fructus in Calculo plurium Solutionum sunt prius excompu-
tandi.
  9. Verba defalcatorij defalcandis cum Latè pateant valent plures
summas comprehendere.
  10. Laceratio scripturarum debiti Solutionem presumit, sicut
illa excluditur quando Debitor eandem Lacerationem non curat.
  11. Solutio presumitur ex acquiescentia Creditoris per annos 37.
Et receptione alimentorum per creditorem in Domo debitoris
nulla facta illorum donificationes n. 12.
Et quoad petendum expectata fuerit morum omnium Infor-
matorum n. 13.
Et diuitijs Debitoris n. 14.
Et demum ex angustia domus creditorum n. 15.
  16. Residuum promissum à debitorum intelligendum est de quanti-
tate procedente calculata.

Decisio CCXLVIII.

Ob appellationem per Petram Angelum, ac fratres de
Calistij interpositam à Sententia B. P. D. mei de la Tremoille,
in qua pronunciatum fuit mandatum B. P. D. relaxatum pro 7.
925. exequendum esse pro summa dumtaxat ^{rum} 385., illiusque
fructuum compensatis tamen prius nonnullis partibus, altera nempe
cum 117., alia ^{rum} 228., altera que ^{rum} 25. directam mihi Commissionis
causa dedi Dubium = An Sententia Botaly sit confirmanda,
vel infirmanda, quo Dominis eodie propositis pro confirmatione respon-
sum fuit, reseruatam tamen memorata partem 117., super qua
idem Dni non fuerunt concordēs.

Et videbatur resolutio non minus ualiditate, quam iustitia me-
morata Sententia, quarum prior cum minime reuocaretur in dubium,
altera depromebatur ex quo cum Sorores de Angelinis in publico
Intere

Instrumento stipulato de anno 1674. docuerint ad computum dotij,
 alias Hieronymi, pariter de Angelinis in Summa ^{cum} 2500. contributa,
 2. persoluit in pluribus partibus ^{scilicet} 1115, quemadmodum ex inde resulta-
 bat residualem crediti quantitatem non excedere ^{scilicet} 385. ita mandatum
 H. pro hac Summa dumtaxat executioni mittendum erat ex deductis
 per Bot. in Asculano Dotis as. Junij 1700. S. Stetit coram Me,
 et in Romana depositi as. Februarij prox^{ti}. in quinq. pariter coram
 Me.

2. Nec subistis, quod cum de dicto anno 1674. eadem Hieronyma
 esset Creditorix pro fructibus dotalibus, solutiones ideo tunc usque
 factas presumi debeant expleta in causam ditorum fructuum, non
 autem fortis ad Dep. in L. y. S. Imperator ff. de solut., et in L.
 si usura §. eodem Postl. resol. 106. n. 21. Andreæ contr. 235. n.
 32. et seq. Bota coram Sen. me. Alexand. 8. decis. 148. n. 28.
 et in recens. par. 11. decis. 341. n. 1, et par. 18. decis. 446. n. 5. et
 seq. Quoniam Partes expressè consenserunt dictas solutiones edere
 3. dedere in causam Capitalis, ut clarè constat tum ex quadam Equiro.
 La Petri Angeli, alterius ex Testibus, in qua iurabat penes
 Nicolaum Debitorem, ut conficerentur nova computa super
 Summis sansummodo solutis, per sorte, atque ex succedens calculo
 dictorum ^{cum} 1115. per Peritos reuis, et in eodem Instrumento in-
 serito, in cuius fronte specificatum fuit contineri in eo notulam
 solutionum factarum ad computum 2500. promittorum pro doti,
 tum etiam ex tribus actibus judicialibus per Hieronymam factis,
 expeditione scilicet mandati coram H. pro eiusdem fortis refero in
 4. 385. Descriptione mobilium Creditariorum ^{scilicet} Josephi Angelini
 alterius ex coobligatis cum enunciativa, quod eius creditum pro resi-
 duo constabat in eadem Summa, ac istius actus reproductione facta
 contra Amarillam, et alias de Angelinis; tum demum ex
 alijs Circumstantijs late recensitis in decisione B. D. D. mei de
 La Coemille edita sub die 30. Aprilis 1700. S. Causam uero cum
 pluribus Segg.; Undè nulli dubium est, quin dicta Summa sine
 A. ad computum fortis referenda, cum juris presumpcio, quod solutiones

cedere prius debeant in causam fructuum Locum sibi non vindicet
 quando aliter fuit inter Partes conuentum ex firmatis per Bot. co.
 ram Buratt. Dec. 219. n. 6. in Fulginaten. Dotis 23. Januarij 1692.
 S. Item hanc consentiam, et S. in m. d. coram B. P. meo Priolo, et in
 Romana Dotis super restitutione quoad reseruatam 9. Junij 1694. S.
 et 24. Martij 1695. S. Quo enim coram B. P. meo
 Muro, cum alijs in d. d. decisionem B. P. mei de La Palmoille
 S. Nec attendenda est Seq.

5. *S.* Haud relevans, quod Hieronymus non intervenit in
 confectione calculi, ac Tripulatione dicti Instrumenti anni
 1674, proindeque dici non possit de utriusque Contrahentij consen-
 su solutiones cepisse in causam capitalij, quodque etiam si actualiter
 intervenisset, cuiusmodi prejudicium sibi nequaquam inferre
 absque solemnitatibus a statuto, et Constitutionibus Regiis
 nis requisitis. Quandoquidem cum ipsa acta fuerit dictis instrumen-
 to, et calculo in mox recensitis vobis actibus judicialibus, illi propter
 6. *B.* ream ita videntur ab ipsa approbati, ut haberi debeat ac si in illo
 cum confectione personaliter intervenisset, ut in terminis consimilium
 calculorum firmavit Bota in d. Asculana Dotis 25. Junij
 1700. S. finali coram Meo; Quin ob stare valeat oppositum de fe-
 ctus solemnitatum, quia in declaratione, quod solutio cedat po-
 sitiv in causam fructuum, quae potissimum pendet à vo-
 luntate Debitoris, cuiusmodi solemnitates per necessitatem non requi-
 rantur, ut in puncto Bota in d. Fulginaten. Dotis 27. Junij
 1692. S. Non obstantes coram B. P. meo Priolo; Quod de cetero
 cum idem Fratres Actores, qui sunt Expressae praefatus Hieronymus, qui
 7. *S.* quae in dicto Instrumento solidationis intervenerunt, ingenuè fasti-
 fuerint omnia, et singula in illo contenta fuisse, et esse vera, pro-
 mittentes sub obligatione Camerali ea semper, et perpetuo habere
 ratum, ac firma, et contra illa nil unquam sub quovis precepto
 opponere praeteritis Summo. illorum de Angelinis n. 6. Pat. Ger. H.
 sequitur ipsos non posse hodie praefatam declarationem impugnare, et
 non intervenendum Hieronymus, minusque ob defectum solemnitatum
 cum

cum illis obsecr proquum factam, quod omnino seruare tenent ad legem
 in L. Jurigentium §. Prætorie ff. de pact. Bonden. colluc. Legal.
 l. a. l. 27. et seqq. tom. p. Cota in dec. dec. par. n. 11 par. 11. et nus
 perimè in eis terminis dictum fuit in Cusculana Dotis 28. Ju
 nij. 1700. §. Fundamentum coram R. P. D. meo Lio confirmata sub
 die 29. Aprilis prox. coram eodem.

- Pariter nec refragabatur alia subsequens animaduersionis, quod
 nimirum si dicendum esset solutiones omnes in dictis Instrumento
 et Calculo dinumeratas esse in extinctionem sortis, idem Cal
 culus fuisset erroneus, ex quo in eo partita fuerunt dosalium
 nullatenus descripta fuit. Siquidem cum Periti per factas solutio
 nes in causam Capitalis calculauerint de falcatis prius defalcant.
8. Quis, necessarius utique deductio cuiusmodi referenda erat ad dictos
 fructus, qui ad effectum stabilendi summam solutam pro sor
 te debebant prius excomputari, ut animaduersione præcedens decisio
 R. P. D. mei de La Tremoille §. Eis omnibus, non attendit quod uer
 ba illa de falcatis de falcandis unice referri debeant ad parti
 tas, quæ solutæ, dicebantur in fraudem fidei, quia cum dicta
 uerba late pateant tanquam sine ulla restrictione molata,
 bene valent utramque quantitatem comprehendere ad tradita
 per DD. in L. si decerta §. 1. C. de Transact. Hond. cons.
 49. n. 8. et 34. Lib. p. m. Cota coram Duratt. Decis. 168. n. 5.
 et in nec. par. 13. Decis. 119. n. 10.

- Porro summum quia nec desunt circumstantiæ, comprobantes
 solutionem dictorum fructuum decursorum ante dictum annum
 1674.; Quod est consensus per Partes præstitus abolitioni, ac
 10. Lacerationi quarumcumque Scripturarum, qui debiti solutio
 nem præsumit eo modo, quo illa excluditur quando Debitor
 apocrypharum Lacerationem non curat L. cum de indetito 28. ff.
 de probat. Mart. Medic. exam. 53. n. 33. Andreol. cons.
 trou. 135. n. 6. et seqq. Cota coram Bichio decij. 272. n.
 2. et seqq. et in Cavallicen Pecuniaria 15. Junij 1696. §. fin.
 et 19. gmb. ris eundem anni §. quod enim in fine coram Me.
 11. acquiescentia creditorum in non petendo dictos fructus per

- annos 37. ante factam solidationem, quam pariter ad solutionem plurimum conferre tradunt Maur. de Solut. cap. 4. n. 10, et seqq. Palm. in voc. decisiu. post tom. 3. allegat. n. 81. Eob. consult. 68. n. 7, et seq. Botta in Romana Faluciani 23. Janua. aij 1699. S. Jus aeri coram Me; Receptis alimentorum per plures annos in domo illorum de Angelinis facta à Margarita fratre Actorum, quae alimenta, cum non appareant bonificata, arguunt inter Contradentes compensationem cum dietis fructibus sine habitam; expectata morte omnium informatum, quae remens quodque solutionis admittendum praeferat ex deductis per Ho. Viern. contr. 13. n. 39. Eob. consult. 68. n. 16. Botta coram Merlino decis. 224. n. 23, et in Romana pecuniaria Super juramento in Litem u. Maj. 1699. S. Descendit coram P. P. meo Muto, et in d. Asculana dotis 25. Junij 1700. S. Cste: cum coram Me; Et demum qualitas debitorum, qui erant solvendo, atque è conuerto angustia Domus illorum de Calidris credito: cum satis comprobato ead. Summario Sororum n. 14, et seq. quae geninae circumstantiae credunt omnino inveniuntur Satis: factionem d. fructuum tandiu sine dilata, ut de prima vicoi. consult. 23. n. 12. Monach. decis. Flor. 2. n. 12. Botta coram Merlino d. dec. 104. ea n. 19, et in Romana Pecuniaria Super juramento in Litem u. Maj. 1699. S. crux, et 4. Junij 1700. S. Et accessit, et in d. Asculana dotis S. ju. manat coram Me, et de 2. vicoi. dis. jur. select. cap. 155. n. 5, et seq. Surd. decis. 108. n. 3. Botta coram Dunoget. Jun. decis. 362. n. 6, et in d. Romano Pecuniaria Super juramento in Litem 4. Junij 1700. S. quin contrarium coram P. P. meo Muto.

- Neque animadversione merebantur ea, quae fuerunt adducta in exclusionem solutionis d. fructuum; Nam instrum. dictionij factae inter Angelinos de anno 1675., in quo ipsi mutuo promiserunt redituum dotis, ac fructuum persolvere dictae Hieronymae, cum aliquam quantitatem certam non specificet, intelligi debet de Summa ^{ram} 2389., illiusque fructuum in precedenti Instrumento anni 1674. calculato,

ut aduersus Gota in dicio Arculana Dotij ad Junij 1700 -
 S. Et demum coram Me; Declaratio autem Nicolai consenta
 in fine dicio Calculi, quod uidelicet ipse quantitatem L^{um} iiii san-
 tummodi peroluerit, referatur ad capitulum dotij, in cuius extinc-
 tionem cedebant partita in eodem calculo consenta, non autem ad
 exclusionem solutionis fructuum, de quibus nulla mentio facta fuit,
 et denique mandatum procura confectum de anno 1691. ab Amari-
 la Dutria Sororum de Angelinis ad effectum consignandi Cali-
 stis mobilia Escreditaria Josephi in diminutione fructuum dotalium,
 referendum pariter ad fructus ab anno 1674. in antea decursos sup-
 ra Summa L^{um} 385., qui ad quantitatem L^{um} 128. quanti eadem mo-
 bilia imponebant, circum circa tunc temporis ascendebant.

Notitia omnium geminis partitis dictorum nempe L^{um} 128.
 ac L^{um} 25., quas in causam fructuum impendendas ex iuxta fir-
 mata in decisione R.P.D. mei de la Cremoille S. finali ultro
 admittentibus scribentes pro Calistis, resolutum fuit utraque

Romana Multiplicorum

Jun. 6. Junij 1701.

Argumentum

Heres grauat^{us} non tenetur nisi de dolo, et culpa
 quando dispositio non confert equalē emolumentum
 tam ipsam Heredi fideicommissario, ita ut in gratiam
 utriusque dici nequeat equaliter ordinata. Nec admi-
 nistrator ad culpam leuem adstringitur ob pretermis-
 sam exactionem creditorum, et neglectum inuentionum
 pecuniarum Escreditaria, signanter quando, vel Destator
 illum liberauit à scrupulosa additionis rationis, vel
 ipse dictam pecuniam erogauit in expensas necessarias,
 aut credita erant difficilis exactionis.

Summarium

1. Heres grauat^{us} Escreditatem parē aestimare, non autem

in diem, vel sub conditione, non tenetur nisi de dolo, et
lata culpa.

2. Limita in casu dispositionis ordinatae in gratiam tam ipsius Exe-
dit, quam fideicommissarii.
Declarat Limitationem, ut procedat quando dispositio est
taliter ordinata, ut emolumentum aequale conferatur Exe-
dit, et Substituto n. 4.
Non autem quando magna inter ipsos inaequalitas interve-
nit n. 5.
Ut exemplum est in Agrede, cui competat Trebellianica, qui
tamen non dicitur aequale emolumentum percipere, ut re-
neatur de culpa Leui n. 6.
3. In contractibus, et quasi contractibus, qui utriusque Contra-
dit, et gratia celebrantur, culpa Levis praestatur.
7. Administrator pro male administratis, et neglectis tenetur
etiam de culpa Leui.
8. Limita quando negligentia versatur in executendis debitori-
bus, et exigendis redditionibus, quibus tunc tenetur solum
de dolo, et lata culpa.
9. Administrator per Testatorem liberatus a scrupulosa
additione rationis, dicitur etiam exemptus pro neglectis,
et inexactis.
10. Heres ad eundem Hereditatem remanet ex quasi contractu
obligatus ad implendum omnia per Testatorem mandata.
11. Testator confidens in legalitate Heredis circa quantitatem
fructuum percipiendorum, multo magis confidendum
est circa illorum exactiorem.
12. Plus non debet operari effectus, quam causa.
13. Fructus maturati, et in exacti de tempore obitus fidei-
commissarii veniunt in acceptionem fideicommissi, non
cum fructibus, qui potuissent percipi, si fuissent exacti
et investiti n. 15, 19, et 21.
14. Limita quando fuerunt erogati in necessarias expensas
pro Exe-ditate et n. 16.
17. Inverisimile est, quod in domo magnae opulentiae, et red-
ditus annui, necesse sit pro necessariis indigentibus capita-
lia ministrare.

18. Negligentia Heredis in exigendis creditis Expediariis, ex quibus excludatur, et n°. 24.
20. Quoties creditum non probantur facilis exactionis, Exres, vel Administrator non tenetur de non exactis.
22. Impedireas n^o. Exres valeat pecunias Expediarias exigere, non potest illum de negligentia redarguere.
23. Mandatorum expeditis non sufficit ad liberandum Administratorem ab inexactis, nisi etiam procurata fuerit illorum executio.
25. Contrariam quando sequatur, et seqq.
26. Non est adeo rigide procedend^o. contra Debitorem, qui sit conspicuus qualisatis, et in rei domestica angustis consuetudus.
28. Urbanitas practitari solita per Destatorem erga Debitores extendi non debet ad Heredem.
29. Quando etiam per ipsum valeat practitari.
30. Solitum Destatoris tribuit Exres bonae fidei motiuum, in Expendi illius vestigijs, propter quoddam dolo, et lata culpa, debet excusari.
31. Frumentum non presumitur durare ultra triennium.
32. Administrator debet esse diligens in venditione frumenti.
33. Et omnium aliarum rerum, quae seruando seruari non possunt.
34. Impedimentum proueniens à Principe connumerari potest inter casus fortuitos.
35. Administrator non tenetur de casu fortuito.
36. Lex concedit Tutoris terminum sex Mensium ad reuocand^{as} utiendas pecunias Pupilli.

Decisio C. C. XLIX.

Non acquiescentibus Ad. Comitibus Alexandro, et Francisco Maria de Capizucchi Sententia Locali pro quibus pluribus decisionibus Lata à Com^o D. meo Decano, in qua pronunciatum fuit non constare de asperis negligentijs D. Marcionis Hieronymi, Cuspole in administrandis effectibus Exreditarijs Marcionis Francisci Viri, ac exigendis fructibus, et nominibus debitorum, minusquã constare de excessu expensarum ab ipso factarum praterquam in Summa à 3000-

pro qua condemnata fuit inuestimentum conficeret ad commodum
grafate, Hereditatis, et propterea eandem D. Marcionem ipsam
non potuisse conficere gemina multiplicata ab eodem Marcione
Viro ordinata, pro quorum non confessione ad damna, et interitus
fuerat in precedenti instantia condemnata, ad petitionem eorundem
Dnorum de Capizucris directam mihi extitit appellationis commi-
sio, ad cuius normam subscripto unico dubio Super eisdem Sen-
tia confirmatione cum pro faciliore cognitione causa demandatum
fuerit, ut illud in duas diuideretur partes, quarum altera concer-
neret dictas apertas negligentias, et altera resurgeret prestensam
expensarum superfluitatem, et excessum, eam ordine, ut illarumque
libet in Bona separata proponeretur, sine in istorum omnium se-
quelam a sumpto Eddie discastrone primae partis concernentis aper-
tas negligentias, Domini Peduto aimatis omnibus Eio, qui contra
eandem Sententiam in hac parte proponebant, ratius existimarunt
pro illius confirmatione respondere.

Quos siquidem pro facta Sententia apparuit quatenus D.
Marcionem ab astrictis negligentis absoluit, quoniam ut eum
que ipsa consideretur, siue tanquam Heres grauata, proce-
dere est, et uti talis considerata fuit a Petatore etiam ad effe-
ctum conficendi Multiplicata, ut constat ex Verbecamento §. 14.
et is, siue tanquam Administratrix, quemadmodum profendunt
D. de Capizucris, certum est, quod ad damna, et interitus tam
pro redditibus administratis, quam pro non exactis, nec inuesti-
tis, non nisi de dolo, aut lata culpa teneri potest. Non in-
quam si consideranda est tanquam Heres, quia cum grauata
sit pure hereditatem restitueret, non autem ad diem, vel sub
conditione, utique cum fideicommissum ordinatum censeatur in
gratiam dumtaxat fideicommissariorum, ipsa tenetur solum
probare dolum, aut latam culpam iuxta Reg. in L. Mulier
n. 2. §. Sed enim ubi = culpe plane rationem addere, sed eius, qui
dolo proxima est iuncta glossa verb. culpe, ibidemque late Alex-
ander, et Barool. n. 9. ff. ad Senas. cons. prebell. Riminald.
Sen. cons. 120. Caspan. in Consuetud. Parisiens. tit. 1. §. 1. g. l. 18.
n. 53. Molin. Lib. Hispan. Primogen. lib. 1. cap. 27. n. 2. et
lib.

lib. 4 cap. 9. n. 16. Zarz. de expens. et meliores. cap. 16. n. 40.
 Menoch. de arbitr. lib. 2. cent. 1. cas. 49. sub n. 2. vers. Ita
 ergo distinguit Peregrin. de fideicom. a. 18. 10. n. 28. Legar. sol.
 for. cap. 3. n. 385. et seqq. Fusar. de substit. quæst. 517. p. 66.
 Castell. quotid. controuers. Jur. lib. 8. cap. 45. sub n. 2. Valles
 cen. de transact. tit. 4. quæst. 2. n. 11.

Quidquam non æ fragante, quod D. Marcellianus ex Testa
 totis iudicis persuasur annua præstatione eius uita durante
 12000. ideoque cum dispositio in gratiam tam ipsius, quam fidei:
 committarij videatur ordinata, teneatur proinde non solum de dolo,
 et lata culpa, sed etiam de Leui iuxta (Sept. expen. in l. si ser
 uas Legatus in. §. cum quid ff. de Legat. 1. l. cum res 49. §. culpa
 ff. eodem Zarz. de expens. et meliores. cap. 16. n. 40. vers. ideo:
 que, et vers. cuius ratione Molin. d. cap. 27. sub n. 4. vers.
 hoc tamen cum seqq. Legar. d. cap. 3. n. 841. Donzal. in cap.
 vnico. sub n. 5. de commodat. ut est regulare in omnibus Con
 tractibus, et quasi Contractibus, qui utriusque Contrahentis
 gratia celebrantur, quod in eisdem etiam culpa Leui præsetur
 l. si ut certo §. nunciatio videndum ff. commodati l. Contractu
 23. ff. de reg. iur. ibique Latè Fab. et Lottifed. Donzal. in
 d. cap. vnico. n. 5. de commodat.

Quoniam procederet obiectum fideicommissum fuisse
 in gratiam Exedis, et substituti taliter ordinatum, ut illorum
 quilibet æquale emolumentum ex Exeditate perciperet, quem
 admodum eueniret si Exes durante eius uita omnes fructus
 lucraretur, cum tunc ob paritatem conditionis idem Exes etiam
 ad Leuem culpam censeretur adstrictus, ut movent Molin.
 ubi supra d. n. 6. vers. si uero, et vers. non obstat Peregrin.
 d. arbit. 10. n. 28. ad fin. Sed in casu nostro cum excepta d. an.
 qua præstatione ^{cu} ^m ^m, quæ licet aliàs considerabilis resper
 ctu tamen opulentissimæ Exeditatis esse illius exigua pars, reli
 qui fructus etiam uiuente Marcelliana cedant ad commo:
 dum substituti, sequitur exinde, quod fideicommissum non
 potest dici ita ad commodum utriusque relictum, ut D. Marcellio:
 nino etiam de Leui culpa teneri debeas Menoch. de arbitr.

502.

lib. 2. censur. 1. cas. 49. n. 2. Molin. d. cap. 17. n. 4. vers.
 quando autem Hores, et n. 6. vers. non obstat Bosa in de-
 cisione eius Cause 3. Aprilis 1699. §. Discusso ad fin. coram Rmo
 6. Rmo meo Decano; Quod in casu Heredis, cui competat detractione
 Trebellianica, qui licet habeat quartam partem in usu fructu, et
 proprietate ad rem non dicitur equali emolumentum percipere,
 propter quod de gestis citra dolum, et latam culpam teneatur ra-
 tionem reddere, ut tenent Alex. in d. L. Mulier §. Si exes ff
 ad Trebell. Petr. Peralt. in L. 3. §. Qui fideicommissum n. 48.
 ff. de Hered. instic. Molin. d. quest. 17. n. 4. vers. quando
 autem Menoch. d. cas. 49. n. 3. Pegas. resol. for. d. cap. 30.
 n. 482. reiecta contraria sententia, quam fuerat Angel. Cas-
 phael, et Cuman. in d. L. Mulier §. Si exes Larz. de expens.
 et melioras. cap. 16. n. 40. Perez. de fideic. d. art. 10. n. 20.
 Gasar. de subdit. quest. 57. n. 3., et seq;

7. Cuius D. Marchionissa consideranda est eaque
 administratrix, neque itidem de levi culpa teneri potest,
 quia quamvis regulariter Administratores etiam ad illam
 pro male administratis, et neglectis adstricti sint ad Depl. in
 L. Tutoris, et L. negotia C. de negot. gest. Com. cons. 103. n.
 1. Lib. 1. Cavalcan. dec. 39. n. 35. lib. 2. Nota in Roma:
 no Assensitatus 19. nou. 2698. a §. 20. usque ad 23. coram
 8. Rmo D. meo Decano, in Hypothef. tamen cum agatur de ne-
 gligentis in excutiendis debitoribus hereditariis, et in exi-
 gendis creditis, speciale est, ut Marchionissa non teneatur
 nisi de dolo, et lata culpa, ut per Texo. in L. Siro:
 graphis 58. ff. de administr. Tutor. et L. nomina 2. Cod. de
 arbit. Jus. tradunt Escobar. de ratiocin. cap. 19. n. 21. Dutier.
 de Tutel. par. 3 cap. 1. n. 97. et seqq. Gratian. discept. for.
 cap. 105. n. 5. Plea decess. iur. sic §. quest. 12. n. 22. Pegas.
 §. cap. 3. n. 678. Nota coram Merlin. decis. 240. n. 1. et
 in recent. decis. 260. n. 5. par. 16. et in d. decis. 6. Aprilis
 1699. §. In specie, et in alia diei 28. Junij 1700. §. Imper-
 turbabilis.

Quod certius evadit in persona voluntate, ac iudicio ipsius
 Delba:

Testatoris. Is enim bene conscius de Summa ingenuitate, ac
 integritate D. Marcionis, postquam illam in Testamento
 multoties commendauerat expresse declarauit, quod respectu ad
 Fructus ex Expeditione percipiendos stari deberet illius Simplicias:
 sentioni etiam absque iuramento, cum in omnibus, et per omnia eius
 voluntati, ac probate, fides sese remitteret. Cum autem ex prece-
 pro cuiusmodi sit prorsus innegabile, quod ipsa censeatur liberata
 a scrupulosa additione rationis, utique ubi etiam ad sensum Par-
 ticulari Specialis administratricis munere fungeretur, ad huc pro ne-
 glectis, et inexactis eisdem Testatoris iudicio habenda esset pro
 exempta, ut per Text. in L. non solum §. si spes veteris L.
 Aurelio c. 1. §. Caius ff. de liberat. legat. notant Luvier de
 tutel. par. 3. cap. 2. n. 32. Escobar. de ratione. cap. 1. n.
 32. Escobar. de ratione. cap. 5. n. 5. Molin. de Hispan.
 Primogen. Lib. 2. cap. 15. n. 20, et 27. Cyriae. controu. 73. n. 19.
 Botta coram Cocceio. decis. 1915. n. 10, eodem recens. decis. 112.
 n. 5, et seq. par. 24, et in prima decis. Ceu. m. Decani §. pre-
 missa, et in 2a. §. Consonat, et praecedenter in alia in hac causa
 edita coram eodem Super. aemissione Economi 4. July 1698. §. Zug
 si procedunt.

Nei praedicta enervantur uel ex quo preceptam Testatoris
 de stando illius assentioni respiciat simpliciter casum diminutio-
 nis fructuum, seu reddituum Expeditionis, ideoque extendi nequeat
 ad negligentiam, et culpam in exigendis nominibus debitorum, uel
 quia ad eundem Expeditionem Marcionis ex quasi contractu remanse-
 rit obligata ad implendum onus confessionis multiplicum sibi a
 Testatore demandatum ad Text. in L. ex maleficiis 4. §. Hery
 quoque ff. de act. et obligat. §. Hares instit. de obligat. que de
 quasi contract. Palm. nep. alleg. 336. n. 5mo, et alleg. 337. pariter
 n. 1. som. 4. Massin. de confiscat. quest. 44. n. 80, et seq. Bos.
 decis. 418. n. 14. par. 5, et decis. 222. n. 42. par. 15. cum alijs
 in decis. 60. me. Emerix 4. July 1694. §. Cumque Marcionis fa-
 in fine.

Primo siquidem obiectionis Parsi semper obstat respon-
 sio, quod si Testator confidit in illius legalitate uia quantitas

fructuum percipiendorum, quod est plus, multo magis confidisse
 dicendum est circa illorum exactionem, quod est minus, ut inquit Vos.
 in utraque Decisione Reu. Decani, p^{ma} nempe § non obstante, et
 2^a § Consonas. Aditio uero Expeditionis facta à Marchionissa nulla
 tenet imponere potest, quod ipsa teneatur ad culpam leuem, quonia
 sicuti Testator ex iure adductis eam obligare uoluit ad multiplicandam
 12. perpetuationem ab eadem culpa leui, ita obligatio ex aditione Expedi-
 ctas, quam causa per ea, quæ traditio Castrens. cons. 178. n. 2. lib. 9.
 Abb. cons. 73. n. 6. pariter lib. 9. Card. de Luc. de success. discant.
 15. n. 7. Mart. Medic. decis. 77. n. 22.

Firmo igitur remanente, quod huius Marchionissa confide-
 randa sit tanquam Exes, siue etiam tanquam simplex administratrix
 tria nullo modo teneatur pro neglectis, et inexactis leuem culpam
 propterea, et descendendo nunc ad preteritis, pro quibus Dñi de Capi-
 tucis consendebant Marchionissam adstringendam esse ad emen-
 dationem damni, et inter se sese offert prima, quæ est 10334.
 pro fructibus aliorum 41931. exactorum fructibus maturatis
 ante obitum Testatoris, quæque præstendebatur, ex quod dicti fructus
 ut supra exacti reinuestiri deberent ad commodum fideicommissi,
 13. eo quod pecunie de semper obitu Testatoris exactor, et disposi-
 tione Iuris veniant in illius restitutionem gloss. in l. in fideicom.
 verb. non Lucrum uers. qui fructus ff. de usur. Peregrin. de fi-
 deicom. art. 29. n. 26. Nota coram Cels. decis. 308. n. 13. et dec.
 344. n. 8. Sed Domini in hac parte firmiter crediderunt D. Mar-
 chionissam de nulla penitus negligentia redarguendam esse; Quia
 14. 41931. fuerunt erogata in necessaria expensas factas in primis
 annis pro solutione Legatorum, in mansuentione Palatii, Famili-
 lia, ac per agraria, alijsque argentis pro Expeditione occurrentibus,
 ut obseruatur Got. in d. decis. 3. Aprilis 1699. §. Hoc præbito,
 et in alia 28. Junij 1700. §. firmato; Et quamuis ead. respondere
 quod pro dictis expensis faciendis exuberabant pecunie ex fructibus
 15. currentibus post obitum Marchionis, atque ea propter ob diuersas
 pecunias ab eum destinatas, nequiret Marchionissa ab interesse
 præstatione se excimere adnotata per visell. condas. 56. n. 82.

16. tom. I. Rosa coram Gregor. Decis. 154. n. 5. occurrebat tamen
 replicatio, quod dicti fructus in primo anno incroato a die ^{ma} xbris
 1607: quo Maridionis decessit, et in sequentibus, vel non fuerant ma:
 turati, aut non fuerant venditi, vel respectu ^{ma} xbris, ut recognovit,
 et certulo Pentus in Provincia S. 23. usque ad 27. et approbavit
 procedens Decisio Cmi. D. mei Decani 3° Aprilis 1699. S. Hoc pro la:
 tito, unde Maridionis pro currentibus expensis perneesse uti debuit
 pecunijs exactis ex fructibus, et creditis maturatis ante obitum testa:
 toris, nisi decreverit illas pro Expeditione investire, ac alia postea ad inte:
 resse pro dictis expensis Sumere, quod meram Sapienter fatuitatem, ut de
 se patet.

17. Nec bene exad. ponderabat, quod Reonomus tempore sua ad:
 ministrationis per quatuor annorum spatium tantummodo exercit, expe:
 dit ex fructibus currentibus ^{ta} 24301. compleverit multiplicum distri:
 natum pro familia Mariscotta, alterum introaverit pro Domo Ru:
 spola, aliasque plurimas expensas utiles, et necessarias confecerit,
 inferendo eandem laudem esse perceptibile, quod Maridionis pro nequi:
 verit ex fructibus Expeditionis dictas currentes expensas facere,
 quodque in tanta eiusdem Domus opulentia necesse fuerit pro
 illius indigentis, ac Legatorum Solutione Capitalia distradere, ut in:
 nunc Pontanell Decis. 547. n. 6. vers. usque adeo. Quandoque
 dem multiplici, et aliz, expensa non fuerunt in eorum confectio per
 Reonomum ex solis fructibus currentibus, et maturatis durante
 Reonomatu, Sedillarum non exigua pars expleta fuit ex alijs
 decursis tempore administrationis D. Maridionis, et h. Recono:
 matus predictus incepisset statim post obitum Testatoris, verosimili:
 ter credi potest, quod etiam ipse in praeductis circumstantijs pro ne:
 cessarijs expensis usus fuisset fructibus relictois in exactis per Mar:
 idionem, prout de facto postea praticavit, dum non exiscenti:
 bus pecunijs in casu occurrentis indigentia adhibuit ipsa Capitalia
 Sum. Maridionis distributo in prima propositione, coram Ceu.
 Decano n. 3.

Exactis vero facta in d. celebri Summa ^{nu' an} 246. nec
 aliquam Maridionis negligentiam potest praeferre; Quia
 pe quia ultra quod facta Calculatione fructuum currentium
 perceptorum ex Castro Cerueteris sum impita Testatoris quam sem

pro administrationis ignorantia Maritionis, et Aconomi
 compertum fuit maiorem quantitatem exactam fuisse ab eadem
 Maritionissa, ut firmatur in decisione edita 4. Julij 1698. §. Et demum
 concurrere rursus, quod illa casibus in tanta quantitate completa
 fuit, quatenus ab Aconomo exacta fuerunt ^{ta m} 100. circiter ex
 fructibus Locorum Montium, quos Rex impedita fuit exigere ob
 sequestra Onorum de Marescottis, et Capizuechis continuata per
 totum tempus suae administrationis, si recitata duntaxa post inchoa-
 tam Aconomiam, alia ^{ta m} 109. retracta fuerunt ex pretis Civitatis
 Albani medianis mandatis contra D. Principem Sabellum ex-
 peditis à Maritionissa, quae etiam maiorem summam procurabat recu-
 perare mediante Emptione eiusdem Civitatis per ipsam conclusa ni-
 si per Monitorium fuisse ab eodem Capizuechis impedita d. Sum.
 n. 12. et denique exactam fuisse creditam à Domo Barberina me-
 dio emptionis Perute nuncupata Massa, et Fontana di Papa,
 postquam exactata fuerat altera Peruta Maritima, vigore
 alterius mandati expediti à Maritionissa d. Summaris n. 14.

18. unde tantum abest, quod dicta ingens exactio valeat impedire
 in culpa consistere, ut merito potius tunc superius enunciata re-
 ferenda sint ad diligentiam praedicti Aconomi, quae illas inchoavit,
 quamvis prope Aconomus perfecisset, ut consideravit Bota in
 d. decis. 4. Julij 1698. §. Descendendo, et in alia 3. Aprilis
 1699. §. et tamen constat.

19. Similiter nec dolus aliquis, aut culpa gravis ad scribi
 potest Maritionissa in omnia exactioes 798788, et aliorum
^{cur} 199878, quae reperiebantur in exacta de tempore obitu Mar-
 itionis, propter quam per consequens ea condemnanda sit ad fra-
 ctus, qui ex illis potuissent retrahi si fuissent exacta, et inve-
 stita ad traditum Bot. in Romana seu Sarzanen. Reddito:
 nis Cationis 14. Aprilis 1698. §. altera omnis coram A.P.D.
 med. Prolo. Quoniam non probatur, quod de tempore susceptae ad-
 20. ministrationis credita essent exigibilia, et faciles exactioes,
 prout ad effectum, ut dicitur, vel Administrator teneatur de non
 exactis necessariis probari debet ad text. in L. Cirigraphus 88.
 in fine ff. de administr. Tutor. L. quoties 18. §. qui dolo ff. de probat.
 glon. in L. 2. verbo susceptor C. de iur. tuell. Trajan. discept.
 for.

for. cap. 425. n. 4. Peregrin. de fideicom. art. 10. n. 45. Valenzuel.
 con. 179. n. 21. et segg. Escobar de patrocin. cap. 29. n. 22. Salgad.
 in Labyr. credit. par. 3. cap. 11. n. 108. Bota coram Boyad decis.
 189. n. 9. coram Danoz. jun. decis. 926. n. 2. et in aed. par. 8. decis.
 249. n. 11. de par. 14. decis. 2. n. 9. et segg. et egregie in decis. Com.
 Decani 3. Aprilis 1699. S. nequiescit.

Non equidem respectu fructuum locorum Montium, que jam erant
 maturati, quia illorum prompta exactio excluditur ex procedente animad.
 versis circa sequestrationem per D. de Marefcouris, et Capizucchi super
 illis impostam. Non subsistente responsione, quod cum sequestrata evener.
 21. ante pro satisfactione Legatorum ipsius debitorum, adhuc potuerit, et de-
 fuerit Marchionissa pro illorum a sequestratione exigere reliquatum,
 illudque pro multiplicis inuestre Montan de Castel. cap. 39. n.
 21. Bot. in decis. bon. me. Americo 5. July 1694. S. Non obstant,
 Nam ipsa omnem adhibuit conatum pro contignatione dictorum fructu-
 um, illorum transportatione ad Sacrum Monachem Pietatis, sed quili-
 bet diligentia fuit vana, et inefficax, ex replicatis oppositioni-
 bus eorundem Dominorum de Marefcouris, et Capizucchi, unde fi-
 que culpa in hoc casu considerari potest, ea tota referenda est ipsis,
 qui impedimentum protulerunt, quique fructus post exactam aconomia,
 sequestrata statim perlocarunt, ita id facere debebant durante ad-
 ministrations Marchionissae, saltem pro ea summa, cuius exactio
 22. detractis eorum creditis, iniuncte remaneret impedita, adeoque ipsi ex in-
 de nullis modo valeant impedire taliter impeditam de negligentia
 redarguere, ne impediens patrocinium ex propria culpa accipiat, ut
 inquit Card. de Luc. de feud. disc. 120. n. 11. Bot. decis. 492.
 n. 6. par. 19. et optime de Lat. in decis. 40. July 1698. S. Quae-
 ro, et in altera 3. Aprilis 1699. S. tantum vero, et in altera
 diei 23. Junij 1700. S. nec pariformiter.

Minusque facilis, et prompta exactio resultare potest re-
 spectu Censuum, et Cambiorum; Tum quia in eis illa acquiruntur
 nonnulla, quorum creditores sunt adeo oberati, et decocci, ut
 nec solvent, nec ipse Economus aliquid unquam de illis valere
 ante exigere; Tum etiam quia quod alijs Marchionissa coacta
 fuit mandata expedire, prout conigit in DD. Principibus Cas-
 23. bello, et Barberino S. Summ. n. 11. et 14. et quamvis man-

- datorum expeditio non sufficiat, ut ex capite inexigibilitatis Ad-
 ministrator quo non exaetis sit absoluehdus, nisi etiam procurata
 fuerit illorum executio, ut firmat d. decisio bon. me. Emerit d. nei
 24. obbasin fine. Atamen Martione isa nei desitio a ulteriori.
 bus diligentijs, nam cum Domo Barberina plury Labuis & ractazupis
 obtinenda satisfactioe, et ut dictum est cum Principe Sabello conela.
 erat emptionem Ciuitatis Albani, quae postea per inhibitionem epad.
 obtentam impedita fuit, ut haec omnia ad exclusionem ats. doli,
 et lata culpa bene considerat Bota in d. decis. 4. July 1698. d. Dec.
 scendendo, et in alia 3. Aprilis 1699. d. Et tamen contra coram
 Romo D. meo Decano. Cum demum quia cetera credita contra
 25. alios Barones Romanos sunt admodum inuicata vel ob Liby uigentes
 in hoc sacro Tribunali, vel eo quod economus ob dictarum litium impedi-
 mentum ea nunquam exigere potuit, vel cursus ex quo illorum exa-
 cto obtineri non poterat nisi mediante aliqua sublassatione per
 medium Congregationis Baronum, quae, ut nossum est ita de facili
 et prompte non potest impetrari, ut animaduertit d. Decis. 3. Apri-
 lis 1699. d. Et tamen constat.
- Accedente praesertim quod quatenus etiam D. Martio-
 niana non adeo diligenter aduersus praed. Barones se gestinet, ad-
 26. huc tamen immunis inet a dolo, et lata culpa, siue attempta illorum
 conspicua qualitate, ac rei domestica angustia, ob quas non fuisset
 contra d. Debitorum adeo rigide procedend, ut monet Sept. in L.
 Id quod 28. d. si quos ff. de donat. inter vir. et Uxor. siue quia
 ea moderata dilacione minimè potuisset creditorum solutio periculi-
 27. tari, siue demum considerata observantia eiusdem Testatoris,
 qui nunquam contra praed. Barones mandata exequi consuevit, ut
 Lata in d. Decis. 3. Aprilis 1699. d. Quaevis; non obstante, quod
 28. convenientia, et urbanitas erga Creditores praticari solita a Jus-
 seatore extendi non debeat ad Exadem, ut firmat Bota in Co-
 mana fiducommissi 4. Aprilis 1676. d. nei culpam in fine coram
 29. bon. me. Bourlemont. Quoniam contra Personas cuiusmodi pra-
 eminentia excusabilij est aliqua urbana dilatio etiam ex parte
 Excedis cum praemaximè per tramites judiciales ea facili, ac
 magis prompta exaetio non semper habeatur ob impedimenta
 fidei

fideicommissorum, et qualitatibus Baronali ex Superius ponderatis,
concurrere de cetero, quod cum Terratoris solitum subministrat.

B0. pediti justum bonis, fidei motivam ingredi illius versigis in admini-
stratione sua Expediat, utique ex eadem bona fide Marchionissa
a quolibet pno dolo, ac lata culpa dici debet immunis, ac exempta
per Deco. in L. p. C. de administr. tut. Bot. decij. 370. no. 3. et seq.
par. 15 recent. et in decis. super expensis 25 Junij, 1700. S. secundo,
et fortius.

Laout nec Marchionissa condemnari debuit in 1702. pro
pnebris frumenti putrefacti et proiecti in quantitate cubrorum 3086.

B1. eo sub motus, quod cum frumentum non presumatur durare nisi
per triennium Regulant. de pignor. par. 5. membr. 5. no. 12. Gratian.

B2. dicebat. for. cap. 72. no. 49. tenebatur ipse esse diligens in illius
venditione Bot. decis. 88. no. 4. p. 17. prout semper facien-

B3. dum esse in omnibus illis rebus, quae servando servari non possunt,
sunt, monent Cyriae controu. 166. no. 6. et seqq. Bota coram Mler.
Lin. decis. 442. per tot. quia et bene advertit decis. 3. Aprilis
1699. S. Minusque, illius maior pars jam putrefieri coepit in
puteis in vito Desbatorij, neque eo tunc vendi poterat, non in Vr.
be, quia ob illius malam qualitatem venditio minime fuisset ab Au-
noma permessa, non ita enim extra Statum Ecclesiasticum ob mora im-

B4. pedimenta illius temporis circa rei frumentaria, extractionem, quae
cum provenient a Principe numerari possunt inter casus fortui-

B5. tos, qui non spectant ad administratorem. Contractu J. de reg.
Jur. l. 4. C. de pericul. tut. et curat. l. quae fortuitis C. de
pignorat. act. Cyriae. controu. 61. no. 24. cum alijs per Bota. in d.
Dec. 3. Aprilis 1699. S. non facta.

Minus peccò vero allegabatur, quod illius rata cubrorum
1704. recollecta fuerit de tempore administrationis Marchionissae,
quodque non probetur concludenter illius putrefactio. Nam per sententia
recollectio non aliunde eruitur, quam ab extrajudiciali attestazione
cuiusdam Civis, quae conquisitur aedum ex depositione aliorum
Testium, Sed etiam ex additione rationis Ministerii Cerueteris, in
quibus referunt totam ferè quantitatem frumenti putrefacti fuisse
in vito recollecto in vito Marchionis. Probatio vero illius corruptio-

meis non potest in dubium recitari, ut patet quia resultat medium ex
licentia illud exorandi concessa à Jan. mo. Alexandro VIII, verum
etiam ex Verba Dominici Arigoni, qui totius facti veritate recogni-
ta illud in eius relatione boni fecit S. 35.

36. Et denique D. Marchionissa abluenda est à qua sententia fu-
ctuum capitalis cambij. ^{cum} 20 33. nullatenus reinvestiri. Vel quia
capitalis retributio minime sequuta est per solutionem integram Summi
sed partim mediante de falso facto Manfredino debitori, et partim
per imputationem fructuum ex cessu exactorum. Vel fortius quia
talis solutio facta fuit paulo antequam apponeretur aequum
unde non debet tanquam culpa redargui D. Marchionissa si
in tam brevi tempore omisit reinvestmentum conficere, cum ipsi
Autoribus Lex ad hunc effectum concedat terminum sex men-
sium ad Sept. in L. 7. Quod constitutus 16. ff. De administ.
Tutor. Nota coram Amat. Durozet. decis. 420. no. 7, et in
sepe citata decis. diei 3. Julij 1699. S. prout nec conveniri
coram Reu. mo. D. meo Decano.

Verba Domini respectu ad quantitates debitas ab 2. mo.
Ano Card. Bichio, et à D. Co. Alexandro Capizucchio remissive
se habentibus ad firmata super hoc puncto in decis. edita 2. Julij
1700. coram eodem Reu. D. meo Decano, resolutum fuit utraque

Bononiensis Cappellania
Ven. 10. Junij, 1701.

Argumentum
satis liquet ex Summario

Summarium

1. Pontifex in concedendis gratijs pro Præbentato unice attendit ultimum Statum.
2. Præsentationes non doctæ de acquisitione alterius tituli referri debent ad visulum præambulum.
3. Per derogationem mediætatæ vocum censetur sublatus omne Jus Patronatus ultra mediætatem ad se pertinere.

511.

4. Inunctiva non probat ubi enunciatum principaliter contro-
vertitur

Decisio C. CL.

Inhaerentes Domini fundamentis decisionis editae coram
Meo sub die 11. Martij quod iterum crediderunt non intrare arbitrium
pro retardatione Litterarum apostolicarum Domini Maris,
cum illa appareant antiquè justificata, et signantur in ea parte, in
qua narratum fuit ipsum fuisse presentatum à maiori parte, seu
saltem à medietate Patronorum, nam docuit de nominatione in sui
Personam expleta ab illis de Corinis, qui in ultima vacatione presenta-
runt Jacobum de Julianis successorie per Ordinarium institutum, quod
sola circumstantia sufficiens est pro justificatione gratia pro presen-
tato, cum Pontifex in ea concedendè unicè attendat presentationes
factas ad normam famigerati text. in cap. consultationibus de
Incapat. et tradunt Lotter. de re benefic. lib. 2. quæst. 8. n. 106.
et segg. Nota coram Bied. decis. 396. n. 6. et segg. coram Arro. de iur.
604. n. 4. et segg. cum alijs in decisione, quod videtur S. Justificatio.

Quod si sum est attendendam esse presentationem factam à Jo-
sepho de Vgo Lotto in personam Camilli de Zigno. Quippe quia idem
Joseph non docet se esse in quasi possessione presentandi, minusque
ius patronatus controuersum ad se spectare, quin illius pertinencia de-
sumi valeat à quadam auctora presentatione facta à Bernardino de
Vgolotto usque de anno 1533. tum quia legitime factenus justifi-
catum non est eundem Josephum à memorato Bernardino descendere.
tum etiam quia de presentatione censenda est facta procurato-
rio nomine illorum de Zardonis, quemadmodum Vgolotti eius Auditor
res nominationes expleuerant de anno 1418. et 1448. præsertim
Summaris Domini Maris n. 6. lit. A. et D. et n. 7. lit.
B. et C. cum non doctus de acquisitione alterius tituli in iure pa-
tronatus interea facta, dicta presentatio referenda sit ad titulum
presentium vulgat. l. 2. ibique glori. C. de acquir. rer. possess.
Socin. Sen. cons. 16. n. 5. volum. 3. Menoch. de præf. lib. 6. præf.
67. n. 4. Card. de Luc. de feud. dist. 3. n. 11. Nota decis. 436. n. 7.
par. 4. tomo 2. et decis. 330. n. 19. par. 9. recent. et in semina-
tio In iure patronatus decis. 792. n. 7. coram Buratto, tum demum
quia eadem presentatio apparet facta pro rata tantum, unde
eples

3. expedere medietatem Juris patronatus, firmum remanet, quod est deo: gatione medietatis vocum per Dominicum Mariam obventa, omne jus quod ad commodum Ugolotti ex eadem nominatione desumi poterat, censetur undequaque sublatum, ut procedens animadversio Cota in D. extraneita Decisione S. finali.

4. Minusque attendendam esse Dni dixerunt enunciatiuam consentam in quadam simplici attestatione Notarij Archiepiscopalis Bononiensis, quod nempe Cappellania S. de juris patronatus illorum de Ugolotti, ad Bartholomaei de Corinis, quoniam ultra quod enunciativa non probat, uti prout sic enunciatum principaliter controvertitur L. optimum ibique D. C. de Contrad. emp. C. de coram Baratt. de. 248. n. 4. Decis. 394. n. 4. et Decis. 307. n. 7. et in rec. par. 18. Decis. 363. n. 7. et seq. eadem rursus de se offerre responso, quod licet et alia similis probatis ad insensum conferre nequit, quoties eodem tempore non preferat Jus patronatus ultra medietatem ad Ugolotti pertinere.

Quia Camillo neque Eddio informante, quamvis per ipsum noua audientia fuerit appetita, conclusum fuit.

Romana Multiplicorum Super Expenis
Ven. 10. Junij 1702.

Argumentum

In Litibus ob probationum molem intricatis, quae non nisi difficillime valent seminari, Cota solet Partes ad transactionem cogere, seu aliud rationale temperamentum capere, praesertim in iudicio conditionis actionis concurruntibus circumstantiis in Decisione diueneratis

Summarium

1. Cota ob magnas Litij ambages, et materiae perplexitatem, licet valeat pro aliquo temperamento arbitrium suum interpretari.
2. Vel Partes ad Concordiam, seu Transactionem cogere, et n. 3.
4. Moderamen adhibendum est in discutienda administratione heredis, de cuius integritate admodum Destator confidebat.
5. Administrator per Destatorem liberatus à scrupulosa redditione rationis, non tenetur de iis quae iura dolum, et culpa

par

- jam grauem peracta sunt.
6. Administrator circa expensas insequens vestigia Testamentis non potest redargui de malis, et excessiva administratione.
  7. Patronus nec Testamenti Procurator sic facit, quae Consuetudo ipsi assueuerat genere.
  8. Patroni bonificando sunt omnes expensae bona fide factae.
  9. Salarium augendum est aucto Labore.
  10. Pro validitate pro largitionis factae in vita non est necesse de illa mentionem facere in ultimo Testamento.

Decisio CCLII.

Consulti Domini in Eoderna Audiencia Super praesentata expensarum Superfluitate, ac excessu, qui respicit secundam partem dubij in proximis praeterita Bota propositi, censuerunt etiam in hac parte Sententiam Botalem confirmandam esse. Quoniam et si Dni de Capizucchi minimè impugnant genericam bonificationem expensarum, sed iterum transeuntes cum Supposito, quod Sacra Bota in decisione Super hoc puncto edita coram Reu. D. meo Decano sub die 6 Aprilis 1699. in totum approbauerit excessum particularum tunc temporis discussarum, totum fuisset in ostendendo, quod cum dictae partitae, excessus ascendant ad $\overline{7.9972}$, ut ex calculo ipsius edito in Summ. n. 1. mo, inde nullatenus subtrahere valeat temperamentum desuper amplexum illas reduendi ad solam quantitatem $\overline{7.3000}$, nihil tamen minus denuò recognoscentes Patres dictum presuppositum minus se habere non potuerunt se se ab Eodem temperamento retrahere.

Et sane non subtrahit, quod dictae partitae fuerint in totum tanquam excessus, reiectae, nam Sacra Bota excessus nonnullis, quas velubi omnino superfluas non admisit, prout euenit in impensis factis pro gennicularis, tabula eburnea, aureo numismate, aliisque eiusdem generis minutis sumptibus aelatis inter expensas anni videlicet, ceteras permittendum dubitandi ob magnam probationum hinc inde adductarum iustitiam de aliquo sumptibus excessu redargui posse aut dumarit, nulla tamen designata illius quantitate, nec facta particulari taxatione, ut videre est in eadem Decis. S. admittit, et tribus Segg.; Cum autem Eodiem in Bota

percurtis omnibus prefatis partibus et calculato quodquid commensuratiue ad maiorem, vel mindrem dubiosatem persistens excessus in illa: cum qualibet importare poterit iuxta Singulare illarum examen Ratio in ²a precedenti Decisione Beati D. mei Decani, visum fuerit vix ascendere ad ²a. 3000. Vix propterea temperamentum in hac quantitate per Rotam capsum minus iudice de iniustitia videbitur imping.

- Et nihilominus ulterius etiam progrediens Romani ponderabam quod ubi etiam per Hypothesin coniecti fuisset excessum predictam et magis distinctam, et vigorosa partiarum disjunctione ad maiorem quantitatem ascendere, ad huc tamen temperamentum predictum non minus equitati, quam rationi consonum uideretur. Quandoquidem questio uerbis super additione rationum, quarum disjunctio obprobationum modum est adeo intricata, ut illarum definitio non nisi difficillime valeat ad terminum perducere; Unde in hac controversia ambiguitate licite ualuit Tribunal nostrum ad lites et maiori celeritate qua par est inter coniunctos rescindas, mediam uiam insequendo eius arbitrium interponere, moderando nempe excessum ad dictam rationabilem quantitatem, prout ducto exemplo a Marcello in L. Paterfamilias ff. de hered. instit. et a Tribuni Cesare in L. et hoc Tiburius ff. eodem resoluit aliam Senatus Pedemontanus coram Presaur. deus. 89. per tot. Nota nostra coram Duno iun. deus. 211. per tot. et signanter no. 5. quemadmodum etiam data perplexitate materia obprobationum conflitorum, ad ueritatis incertitudinem non semel sacrum hoc Tribunal a fructu Partes cogere ad finiendam causam mediante Concordia, ac Concordia, ut in precisis terminis additionis rationis seruatum uidemus in deus. 678. no. 9. coram Merlino, in Romana Concordia 22. Aprilij 1697. S. grauamina et seq. coram Beati Dno meo Decano, et ultimo loco practicum fuit in audientia diei 20. Junij 1698. in una Romana additionis Rationis coram Beati Dno meo Caprara, in qua cum post plurimum Peritorum uelationem, sepiusque causam propofitam, res ad statum magis inextricabilem deuenisset, sacra Nota demandauit, ut omnia fieret Concordia pro 400. quodque generaliter in qualibet materia sacrum Tribunal soleat de litiis ambages hac, et similia remedia amplecti testantur Bon. meo. Coccin. olim nostri Ordinis Decanus in adnot. B. no. 1.

Card.

Card. de Luc. de Fideicom. disc. ad. Subm. 6. et sequens. Viced.
de Transact. q. 216. 64. n. 12.

Augeaturque in Synthesi rationabilitas prefati temperamenti
et duplici peculiari circumstantia. Quarum prima est, quod Marcio
Franciscus Testator ad obviandum litibus, et controversiis, quas inter
Marcionisam, et Fideicommissarios ob diminutionem fructuum ab
expensis causatam exoriri possent, expresse demandavit, quod in
quantum tangit ad fructum nitidum suo Exeditatis detrahitis omni-
bus expensis, ac aliis qualibet re, quae dictum fructum diminueret, stari
deberet sola, ac simpliciter afectioni etiam non iuratae eiusdem
Marcionisae, plene confidens in eius integritate, ad quam se in
omnibus, et per omnia libenter remittebat. Cum itaque Testator circa
diminutionem fructuum ob expensas faciendas defensi volue-
rit simpliciter eius dicto, eo fortius videbatur in sacando illarum pre-
senso excessu procedendum esse, cum ego, ac rationabili modera-
mine, aliam enim spes foret cum omni scrupulo, ac summo vigore
dijudicanda, effectum omnino careret Testatoris voluntas circa fi-
duciam, quam merito habuit erga nobilem, ac integerrimam uxorem,
ut praecedenter animadvertit Bota in decisionibus super sumptibus
dictis coram Romo. Ono meo Decano 3. Aprilis 1699. S. Eiusdem
bus, et 15. Junij 1700. S. Certius.

Non relevante, quod dicta assertio ita rationabiliter int-
elligenda sit, ut non detrahat voluntatem Testatoris in alia
parte, in qua multiplicorum confessiones demandavit; Quoniam
et si preceptum de stando simpliciter afectioni Heredis non veniat
adeo ampliandum, ut Marcionisae non teneatur de administra-
tio rationem reddere, ac de eo, quod superest detrahit expen-
sis multiplici conficere, non remaneat tamen, quod ipse pre-
cepto cuiusmodi circa dictas expensas non remaneat liberata
scrupulosa additione rationis, quodque per consequens illius as-
versioni in iis, quae citra dolum, et culpam gravem peracta sunt
quantum fieri potest non veniat referendum ad Dep. in l.
non solum S. si Exres petitus ff. de liberat. Legat. Cuius. conj. 54.
n. 23. et 25. Cyriae. contr. 73. n. 29. Munozius de ratidcin.
cap. 5. n. 5. Add. ad Lampel. decis. AAC. n. 7, et seqq. cum
alijs ff. Bota. in decisione super negligentia dicta coram Romo

Decano 3. Aprilis 1699. S. Cremona

6. Altero vero quia omnes fore expensas, de quibus agitur eodem Testator, dum erat in humanis solitus erat explere, si igitur administra-
tor in eis, quae Domini vestigia insequens peragit, minime redargui po-
test de mala, et excessiva administratione. L. vel uniuersorum ff.
de pignorat. act. L. i. Tutoribus ff. de administr. Tutor. Cota decis.
370. n. 2. in fin. par. 15. rec. et in d. decis. Eius Cause 3. Apri-
lis 1699. S. maiorem, et in altera 20. Janij, Superioris anni. S. Secun-
do, et in terminis Procuratoris, qui de aliquo excessu redargui ne-
quit. Licet facis, quae Constituens ipse assueuerat gerere, eadem Res.
in Romana Pecuniaria, seu Tentatorum 20. Ianuarij 1700. S.
7. Praedicta uero coram Meo, in eis sane terminis negari laud potest, quod
Manditionis uersari potueris in probabili bona fide supponendo,
quod omnes expensas, quas in eius uita faciebat Mandio, licetum,
et huiusmodi fuerit peragere. Unde si in totum a praesens excessibus non est
8. absoluentur prout alias Cota expensas bona fide factas a Tutoris
in totum bonificari decreuit, ut in d. decis. 370. n. 3. par. 15. rec.
certum est, quod saltem in minori summa attentis circumstantijs praedi-
ctis memorati excessus ualuerunt à Cota arbitrari.

Hec Summa ^{cu} 3000. in temperamento designata augeri
potest ex partibus, seu expensis, quae per Dominos de Capizuccheris
dicebantur in praesens Decisionibus omnia. Quia ^{ma} ^{cu} 297.
pro quatuor famulij superfluis, et secundum pro expensis excessiue
factis in mensa D. Manditionis, tanquam respicientes sumptus
anni uidelicet iam fuerant à Cota considerata, et sub generali
approbatione expensarum dicti anni canonizatae, in 5. decisionis die
3. Aprilis 1699., absque eo, quod in successiva discussione quantitas
expensarum dicti anni ydem sumptus pro alimentis, et famu-
lis fuerint de aliquo excessu notati, ut in eadem Decis. S. porro in
genere, et S. admittis; Quamobrem si ad praesens procedendum est ad
normam praefatae Decisionis, prout Dni de Capizuccheris ex decessu.
labantur in eorum restitutu, patens exinde, fit, quod nulla penitus
de eisdem partibus labenda est ratio.

Simile iudicium fortinetur tertia, et quarta; Nam ter-
tia uti consistens in excessiuitate Salarij Cantuinae, a
Iuuenis, tollitur medum ea solito Testatoris, qui mensuram

quanti-

quantitatem ^{rum} 20. eidem fuis semper largitus, verum etiam
 ex non modico augmento laboris ipsi. Superuente tum ob plura in-
 vestimenta facta, tum ex computis, quae in quolibet semestri debent
 in manibus Beati D. Decani exhiberi. Quare vtro respiciens sala-
 rium Magistri Domus venis omnino bonificanda, quia illius operas
 necessaria videtur tam pro curandis inuestimentis, quae dictum occurrant,
 quam pro explendis ijs, quae concernunt administrationem Ceuerberis;
 neque eundem Ministri necessitas excludi videtur ex ponderatione
 facta a Senes, quod haec omnia adimpleri valeant per Patrioci-
 natorem, quia cum ob negotiorum pluralitatem, quae in eiusmodi admi-
 nistratione contingunt, vix tempus suppetat cuilibet Ministro ad
 paranda illa, quae ad proprium ministerium spectant, impossibile vi-
 detur, quod alter possit se in alterius inuadentis ingerere, ut considerat
 Bona in decisis edita 15. Junij 1700. S. neque pro eo.

Demum nei dictam quantitatem ad augere valeo quincies ^{rum}
 637. pro totidem in septennio solutis cuiusdam famulo jubilato, quonia
 solutio mensurae similis facta fuit in executionem stabilimenti facti
 a Marchione, qui eundem famulum iubilauit usque de tempo-
 re quo ipse erat il Conte Francesco Marecotti, ut deponunt Ter-
 ces praeterito sumario Marchionis n. 90. Repletio autem
 quod idem Marchio de iubilatione eiusmodi in eius testamento ne-
 quaquam fuerit loquutus, praedictis facti subtrahentiam mini-
 me eneruat, quia si tunc iam largitione longe ante eius obitum
 ordinauerat, necesse haud erat pro illius subtilitate de ea in Testam.
 mentione facere.

Quis posthabita discussione dampnasti ob partiam ^{rum}
 1180. mutuatam Colonis, ut potest non cadente sub Todieno repen-
 sarum dubio resolutum fuit utraque

Romana Pecuniaria, seu

Locorum Montium

Lun. 13. Junij 1701.

Argumentum

Confirmatur Decisis edita sab die 4. Maij 1699. quae
 est La. 153. in qua resolutum fuit Inaensarium

non annullari ex omiſſa ſpeciali citatione creditorum, qui non ſunt certi, et indubitati, minuſque ex neglecta deſcriptione rerum hereditariarum, quando ex circumſtantijs resultat ab- fuiſſe dolum, et animum occultandi, qui pro inventarij nullitate: et ex hoc capite inducenda vnicui ſpectari ſolet.

Summarium

1. Citatio creditorum in confeſſione Inventarij neceſſaria eſt quando illi ſunt certi, et indubitati, non autem quando ſunt incerti, et dubij, quia tunc ſufficit citatio per edictum.
2. Certitudo creditorum non concluditur ex ſimplici vociferatione
3. Minuſque quando credito ſunt diligentiſſe, quod intelligi, ut in m. 4.
4. Statutum Urbis in cap. 158. lib. 1. preſumit ſolutionem debiti ex lapſu 26. annorum.
5. Ad annullandum Inventariam ſufficit aliquid fuiſſe omiſ- ſum, vel minuſ diligentiſſe deſcriptum, niſi conſtet eueniſſe ex fraude, et dolo heredis.
6. Quando mobilia in Inventario ita deſcripta ſunt, ut anaxei pro alia ſupponi nequeat, inventarium ſubſtinetur, quamvis in folle deſcripta fuerint.
7. Allegans omiſſionem pecunie in Inventario probare debet illam exiſtiſſe de tempore illius confeſſionis.
8. Quicumque interpretatiſſe, et cauſa etiam beſtialis ſufficit ne heres ex capite omiſſionis amittat beneficium Inventarij
9. Verba non ſi eſt trouato in Caſſa Somma rileuante intelligi debent de exigua Summa.
10. Equitas non patitur quod per omiſſionem exigua Summe inventarium irriſetur in maximum preiudicium heredis.
11. Heres pro non deſcriptis in Inventario valet ad Summum in duplo dumtaxat condemnari.
12. Quomodo intelligenda ſint contraria auctoritates.
13. Heres tenetur in Inventario deſcribere quicquid reperit in hereditate etiam ſi eſſet alienum.
14. Limita quando intrat dubitatio aliqua an dicta res ſint de- ſcribende vel ne.
15. Heres potius per aliam cauſam quam per dolum preſumit deſcriptionem alicuius rei in Inventario omiſſiſſe.
16. Ceteri deponens ad ſui exonerationem nullam fidem facit.

18. Simplex fides non probat.
19. Testi deponenti Super eo, quod per scripturam justificari potest raro aut nunquam deferitur.
20. Inuentarium, ut annulletur ex confusa descriptione scripturarum probari debet, quod inter illas adfuerint relevantes.
21. Existentia aliorum bonorum, et iurium pro irritando Inuentario, non per coniecturas, sed plene, et concludenter probanda est.
22. Vigore facultatis addendi, et minuendi potest Res citra nullam eadem describere in Inuentario res ad notitiam superuentas.
23. Dolus non censetur commissus in eo, quod de facti de seq. possunt.
24. Obiens decoctioni proximus uerisimile non est, quod reliquerit bona aliorum Descripta in Inuentario.
25. Protestatio facta in Inuentario addendi, et minuendi suffertur Herede animum non occultandi.
26. Dolus in Inuentario excludit ab ingenuitate, et legalitate Heredis.

Decisio C. C. L. II.

Ex duplici defectu Solemnitatem, ac Substantiam concernente iterum satagebant Augusti Defensores annullare Inuentarium Hereditatis g. Casaris Broccoli, de cuius ualiditate constare responsum fuit sub die 4 Maij 1699. ut ex decisione eadem die coram Medico; Verum D. utriusque defectus in subsistentia denuo comperta persistenter in decisio.

Et quidem male opponebatur dictum Inuentarium in Solemnitate deficere, ex quo in illius confectioe nullatenus citatus ex sita sine Lucia Paulina, quae erat Creditrix Hereditatis. Quoniam utentia communi distinctione, quod ubi Creditores sunt certi, et indubitati debeant specialiter, ac nominatim intimari, ubi uero sunt incerti, et dubij, sufficit citatio facta generaliter, et per edictum, ut tradunt DD. in L. final. §. Cum igitur Cod. de jur. delib. ubi de citat. cap. 23. m. 447. Phanice. de Inuent. par. 3. n. 12. et seq. Cotta in recent. decis. 176. n. 2. par. 4. Tomo 2. et coram Pied. decis. 269. n. 2. 2o seq. et in Romana Consue. 16. Januarij 1688. §. nullum coram Bea. D. Heruault & Ardiepo Turonen. in Hypothesi uidebatur Dominis nullam crediti certitudinem

- concurrere, ita ut Lucretiam sub generali Edicto citatam fuisse non
sufficiat. Nam aut creditum desumitur ex apocha Cambij, iniri per
2. Meredionem Beatum, et cum illa expresse cantaret ad commodum eiusd.
Brozoli, nec tunc temporis Lucretia ostendit recognitionem bonae
fidei ad sui favorem ab ipso emissam, sed solum a Domestico eiusdem
Brozoli quodammodo vociferaretur dictam creditam ad ipsam spectari
et, ex his sane nulla scientia certitudinis eiusdem crediti in Judi-
3. cibus conuincere potest. At vero eliciturae partem ^{luc} 7000, quae di-
citur Brozoli tenebatur in Locis Montium inuestire, et cum cre-
ditum in hac parte consero fuisse adeo litigiosum, ut Huges Paulinus
post obitum varijs conatibus ab AC mandatum non potuerit
nisi prauijs duabus Decisionibus coram Medico illius Exequatur
ab hoc sacro Tribunali impetrare, certum est, quod Lucretia ab initio
minime poterat dici creditrix certa, et indubitata, et consequenter
neque erat ad validitatem actus nominatim perneesse intimanda, ut
praeter adductos in mea praecedenti Decisione D. Portremo Latè in die
terminis probant Dionagnon. cons. 19. et 20. ff. tot. lib. 2. et hoc.
ibidem sub n. 26. Mans. consult. 577. n. 2. Conciol. de Hered.
artic. p. n. 413. et eadem Nota in Romana Conditionij Rationij
31. Januarij 1669. S. Non obstat post med. coram cl. meo. Card.
Caccia.

4. Neque obstat reflexio, quod ita unusquisque ponet irrele-
vantes exceptionibus quolibet credita litigiosa efficere, sequo sub
hoc pretextu eximere ab cuiusmodi necessaria solemnitate. Sed
namque animadversionem sibi vindicare posset in ijs debitoribus,
qui exceptiones calumniosas, nulloque juris fundamento fultas
opponunt, quia revera in hoc casu creditum ex merito illorum arbitris
litigiosum efficeretur. Et in casu praesenti nullam considerationem
nem promittitur, nam creditum Paulina non ex merito arbitris
Heredum, sed ex juris necessitate effectum fuit litigiosum, ut po-
te quia exceptio praesumptae satisfactorij adversus Dm. creditum
per ipsos opposita erat videlicet legalis et in iure fundata tam-
quam de iure ex Statuto videlicet cap. 158. lib. 5. cuiusmodi praes-
5. sumptionem adversus quodcumque creditum inducens ex lapsu
annorum sexdecim cum acquiescentia creditoris iuxta notata
ibidem per Genton. n. 10. et segg. Nota coram D. Anozzi.
Jun.

Consimili irrelevantiā laborare apparebat alio defectus, qui circa Inventarij substantiam, illiusque descriptionem opponeretur. Nam premissa conclusionē in iure nostro certissima, quod ad annullandū Inventarium non sufficiat aliquid forte ab Hereditarij sine omis- sum, aut aēs Hereditariae minus diligenter cum omnibus circumstantijs suis descriptas, nisi constet id euenisse ex fraude, et dolo eorundem Hereditum, qui voluerint aēs Hereditarias occultare, seu etiam pro alia supponere, ut praeter allegatū in d. praecedenti decisione d. Legitimū firmant Angel. in l. 1. §. de stipulatio n. 28. recent. et f. dicitur d. p. ff. si cuiquam per leg. falsis. Bellon. cons. 30. n. 6., Erastian. discept. for. cap. 797. n. 15., et Legg. Bocchi disput. jur. select. cap. 47. n. 1. Sicut decis. 222. n. 70. vers. tertio dicebat Botta coram Duran. decis. 387. n. 17., et seq. in d. per consequens patet Inventarium, de quo agitur in nulla sui parte oppositum defectum adolere.

Quatenus enim ille deduci velis ex confusa descriptione mobili- tiam, ut posse quia laud facit descripta illorum qualitas, ex qua eorum pretium certo desumi possit, nullam fraudis, ac doli suspi- cionem in Hereditarij praesumere possit; Quia omnia mobilia usualia, nempe lamina, paramenta serica, argentea, gemmae, appannamen- ta, aliaque etiam minimi valoris fuerunt diligentissime cum omni- bus suis qualitatibus adnotata, ut constat ex ipso Inventario pnti Summario Hereditum n. 9. 10. 13. 14. et 15. Sabala vero picta in quantum potuerunt distinguere, ac recognosci etiam cum qualitate Dominijs Auctorum descripta apparent; Et tunc autem, quarum Auctoris recognitio impossibilis euadit, cum distinctione figurarum, altitudinis, longitudinis, ac qualitate iconum fuerunt designatae d. Summo. n. 11.; Unde cum ex his de illarum identi- tate nulla cadere possit dubitatio, prout deponunt etiam duo testes, qui illas viderunt in Domo ipsius Brozoli ante eius obitum, illasque de recenti recognouerunt in Domo eorundem He- reditum d. Summario n. 12. ita ut omnium praedictorum mobili- tium haberi valeat ad praesens affirmatio eodem modo, quo fieri poterat in eisdem Inventarij confectioe, eademque sit quam- cumque praesumptionem doli, aut suppositionis cuius rei pro alia ab Hereditarij haberi, quod sufficit, ut in Inventario de nullitate

aedargui nequeat, quamvis etiam mobilia in folle descripta fuerint, ut tradunt *Diouagnon. cons. 20. n. 14 lib. 2. Ridolphi* in *prac. par. 3. cap. 2. sub n. 80. Rota coram Pen. decis. 1447. n. 11. et seqq.*, et in *Romana Pecuniaria Martij proxi. S.* quidquam non refragantibus coram *B. P. D. meo Muto*, et in *decis. quae reuidentur S. Eurus autem.*

8. Quatenus uero idem defectus desamatur ab omnia descriptio: nec pecunia in *Esperitate* reperta, et pariter nei fraudulla, aut machinatio excogitari potest, cum *Eurusque* probatam non fuerit pecuniam de tempore confectionis inventarij in *Esperitate* existitisse. Id quod omnino ad allegantem pertinere tradunt *Harded. cons. 35. n. 3. Lib. 1. Conciol. de Esper. d. art. 1. n. 403. Rota coram Cerr. decis. 392. n. 10.* et in *Romana additionij rationis 31. Januarij 2609. S. ad confusam coram clar. me. Card. Cai. etia. Neque illius existentia deduci valet ex epistola ab ebo. et ex *Esperibus* scripta *B. P. D. orlons*, in qua enunciatur, quod in *capso* non si e *trouata* *Summa* *relevante*; Quoniam uel enunciativa *Eurusmodi* referenda est ad *678.*, quae tunc temporis liberè ad *ereditum Brozoli* reperiebantur depositata in *Sacro Monte Dietaris*, quaeque postea comperta ad *Bacul. Los* spectare fuerunt ante *Inuentarij complementum* vigore mandati *B. P. D. Mesaurarij* in *illorum ereditum* translata.*
9. *Summa* *n. 16.*, cum pro *excludendo dolo*, ac *fraude* quilibet *Sumenda* *sit interpretatio*, et ad effectum nei *Esper* ex *capite* omni. *adnis* amittat *beneficium Inuentarij* *Sufficia* quaecumque *Causa* etiam *bestialis* ad *notata* in *his terminis* per *Tras. discept. for. cap. 988. n. 11. Bocc. d. iur. Select. d. cap. 47. n. 4.* et *20.*, uel ubi referenda *sit ad pecuniam*, quae in *capso* reperiri potuit, et cum *enunciatio* illa *non si e* *trouata* in *sua capsa* *Summa* *relevante*, ob *uerba* *antecedentia*, quod *nempe* *Brozoli* ob *qua*. *dam* *Solutione* *factam* *Maredoni* *Bonjoans* *si* *forni* *de* *contan.* *si* *lauerat* *in* *capso*, non *secus* *intelligi* *posse*, quam *des* *medica* *quantitate*, *ad* *que* *proinde* *Esperes* *excusandi* *sunt* *si* *illam* *deseri.*
11. *ber* *prae* *miserunt*, cum *equitas* *non* *patiatur*, quod *Inuen* *tarium* *ob* *omissionem* *erigat* *Summa* *en* *maximum* *edra* *pra* *iudicium*

imitetur ex animaduersis per Cyriae. controu. 326. n. 18. Fran-
sian. discip. for. cap. 797. n. 19. et seq. Conciol. de Exred. d. artic.
m. n. 399. et seq. Nota in d. Romana additionis Bationij 31.
Januarij 1609. Non obstat circa med. coram el. meo. Card. Caccia.

12. Vel in omnem casum recurrit ad huius rei perfontis traditam Decisione,
que reuideretur s. assertuacis, quod nempe Exredes ad Summas pro
omissione cuiusmodi condemnandi essent ad duplum illius quantita-
tis, adquam probatum fuerit eandem enunciatiuam ascendere, non
autem beneficio Inuentarij iuuandi essent iuxta 3. quidem, ma-
gisque communem Sententiam, quam propter eandem adductos bene 8.
Bursatt. cons. 323. n. 115. Lib. 3. Decian. cons. 59. n. 86. Lib. 2.
Peregr. de fideic. art. 3. n. 83. Merend. contr. jur. Lib. 18. cap.
42. tom. 3. Mangil. de imput. quest. 133. n. 8. Ridolphin.
in prag. par. 1. cap. 9. n. 51. Card. de Luc. de Emp. disc. 41. n. 1.
et de Exred. disc. 20. n. 9. Conciol. eodem tract. d. artic. 1. n.
397. Capyc. Latr. decis. 229. n. 20, et 36. Nota in recens. par.
9. decis. 85. n. 26, et decis. 466. n. 29, et seqq. et par. 12. decis.
343. n. 40. et seqq. et coram Prulo decis. 83. n. 34. Quid
13. quid contrarium asserant auctoritates in oppositum allegatas, sed
illz procedere, et intelligi debeant in casu, quo plures ad finem
omissiones, ille que facte fuerint cum fraude, et dolo, qui nullo
velamine offuscari valeat, non autem in casu, quo, prout hic
omnino absque ulla peritis machinatione euenit, ut distinguit
Conciol. de Exred. d. art. m. n. 392. ac bene declarat Nota
in d. Romana Pecuniaria 7. Martij. proq. d. final. co-
ram B.P.D. meo Muto.

De fectuosum pariter inde dici potest inuentarium ex omis-
sione descriptione apoclarum Cambij sum. 2000. debiti a Marcio:
de Berto, atque alterius Cambij sum. 1500. contracti cum Ale-
xandro Brasciotto. Nam primum spectabat ad Lucretiam Pauli-
nam, quemadmodum, ut dictum est sane tempore vociferabatur
a familiaribus eiusdem Broccoli, et factum ipsum declarauit,
cum eidem Paulino comparenti cum declaratione bonz fidei
facta ab eodem Broccoli apoclarum arbitrata fuit d. sum-
maris n. 30. Secundum vero pertinebat ad Comitem Iacobum

- ad Bonum, ad cuius fauorem B. P. Bononus Frater, ex cuius pecu-
 nijs Cambium contractum fuit, bonę fidei declarationem per
 Bros. rolum fieri quoque obtinuerat, ut de his omnibus constat ex
 libris memorialibus eiusdem Bonicoli d. Sam. n. 21. et seqq. Unde
 si neutrum ex dictis creditis spectabat ad hereditatem, nullus per
 consequens dolus resultat ex illorum omissione; Non relevante quod
 14. Hęc et enecatur describere in Inventario quidquid accepit in Exe-
 citate etiam si esset alienum, prout de rebus penę defunctum depo-
 sitatis, commodatis, et similibus tradunt Porcellin. de Invent. quę.
 3. n. 5. Liouagnon cons. 22. n. 9. lib. 2. Hieron. de Bon. jur. Select.
 obseru. cap. 67. n. 115. Palma nę. decis. Lucen. 16. n. 22. Rob.
 15. decis. 72. n. 5. par. 2. diuers. quoniam cum ex predictis ipsi Hęc
 de possent satis probabiliter dubitare an dicta credita essent in
 Inventario describenda, hoc sola dubietas sufficit ad excludendū
 Dolum in omissione, ut in specie ponderant Boc. di. jur. Select.
 d. cap. 47. n. 19. Botw coram Durand d. decis. 387. n. 19. vers.
 16. Secunda emanauit ex n. 20. Cum in dubio id potius Excedat per
 aliam causam, quam per dolum omissionis presumatur ex aduersis per
 Menoch. con. 471. n. 1. et seq; Gratian. discept. for. cap. 532. n.
 20. Mans consult. 1. n. 12. Conuol. de Exce. d. art. 7. n.
 393. Bocch. d. cap. 47. n. 5. Surd. decis. 202. n. 14. Botw in re.
 par. 6. decis. 181. n. 13. et seq.
- Neque ob stare valet declaratio facta ab eodem Ale-
 xandro Brusciotto, quatenus ea preferat d. Cambium 1500.
 fuisse ab ipso persolutum Hęc et, utique dictam apocham ab illi
 17. arbitratam. Quia ultra quod emina uidetur ad sui ex operationem
 proindeque illi nulla fides tribuenda uenit ad Rept. in l. nullus
 iuncta, et l. idoneus ff. de Testib. Bartol. in l. deferre uer.
 idem de uenerunt ff. de jur. fisc. Bassat. con. 153. n. 16. Ursill.
 ad Afflic. decis. 369. n. 16. aduic cum ea constet ex simplici
 18. fide nullo penoris ad mitalo fulciora aliquam probationem
 facere non potest, ut firmat decisio, que reuocatur d. nec uis
 aliqua; et cum idem Alexander de p. fuerit de solutione
 19. Hęc et facta, que probari poterat ex quibus tantia in casu for-
 lutionis per ipsos exposita, eo minus fidem aliquam in eius dicto
 pro.

promeretur, cum Testi deponenti super eo, quod per scripturam
justificari potest, nullatenus deferatur ad sensum Bot. in decis.
30. n. 2. et seq. coram Carr. et in Edition. Vicarij, 11. Maji 1699. S.
Minusque coram Mo.

Maniter quoque pro auctora fraude convincenda Tabitus
fuit recusatus non factam descriptionem librorum, et ad confu-
sam adnotationem scripturarum. Nam quoad libros, si sermo est de
illis, qui respiciebant Rationem Banduram illorum de Bacellis, jam
patet, quod tanquam alieni, nec aliquid Hereditarij commodum imporan-
tes nullatenus erant describendi. si autem questio accideret super
alijs, qui erant proprij defuncti, quique non alias, quam memoria
causa per ipsum retinebantur, et cum isti fuerint plurij, nedum coram
Perito, sed etiam in Sacra Bota exhibitis, neque Heredes in presenz
suarum illos occultent, palam idcirco fit illorum non descriptione
circa dolum, aut animum fraudandi fuisse omisam. Confusa
20. vero scripturarum adnotatio tanquam in inventarij validitatem alte-
rare, quoties probaretur existentia scripturarum relevantium, quae
Hereditatem impinguare possent, ut respondit Bota in Romana
Conditionij Rationis 27. Nov. 1699. S. ad quartam coram Clav.
me. Card. Caccia; Huiusmodi autem existentia nevisquam conclu-
ditur ex presumptione, quod Brozzolus ratione mercaturae, quam
exercebat, plura Nomina debitorum posuerit in Hereditate reliquenda;
Cum quia Mercatura particularis praesertim ab illa, quam
agebat tanquam Complementarius illorum de Bacellis accideret ad:
21. que ab Heredibus consendebatur; Cum etiam quia novum non
est, quod existentia aliorum bonorum et jurium signanter ad effectum
privandi Heredem beneficio Inventarij ex capite omissionis
fraudolentae, ad dolo se, non per presumptiones et adminicula, sed
plene, et concludenter probanda est Erastian. dicitur foren. cap.
998. n. 5. Bota coram Carr. decis. 392. n. 10. et in Romana
Afflicus 6. Junij 1699. S. Dolus autem coram Cl. me. Card. Caccia.

Uti denique Inventarium de dolo, ac fraude redargui
potest ex quo in illo omissa fuerit descriptio negotij, seu quod
exercebatur a Simone Lucarello; Quoniam animadvertum fuit
nullam ad huc exhibitam fuisse probationem, quod Brozzolus
in illo aliquod habuerit interitum, quodque illud Hereditus innotet:

teseret. Veram quia exposita in causa exaggerata coram Be^m D^{no} meo Decano cum Comite Orlando istius Defensoris decantans participationem, ac intercessit eisdem Brozzoli in negotio predicto, Lini dicitur. Hæc edes ex hac declamatione certiores facti non omiserunt De anno 1698. prædictum interitus pro tali quale esset in Inventario superaddere, quod vigore facultatis addendi, ac minuendi sibi ipsis reservata esse firmum firmat Cot. in præsertim Decisione d. Simi. Liber.

22. Absque eo, quod scientia præcedens in Hæreditibus conuincat. Valeat ex eo, quod defuncto Brozzolo eidem Lucarellus contignauerit ead. negotio quantitatem ferri in Summa s. 3200. B. P. Orlando. Quia contignatio prædicta non euenit ex causa participationis eisdem Brozzoli, sed in adimplementum ordinis alterius ex Hæreditibus, qui postea dictum ferrum ex proprijs pecunijs Lucarellus persoluit s. Sum. n. 26. et seqq. Unde nec participatione prædictam, neque istius notitiam in Hæreditibus probare ualet; Concurrente de cetero, quod ubi etiam de Luri interitus ipsi dici possent præcedenti certiorati, adhuc cum illud de facili probari posset ex libris ipsius negotij, sequeretur, quod illius omisio minime foret de dolo cedarguenda, cum ille non censeatur commissus in Eis, quæ de fidei li. de egi possunt Conciol. de Hæred. Part. p. n. 402. Jurd. decis. 16. Sub m. 138.

23. Et in uniuersam pro asperiori doli exclusione animaduertebant Domini tum ad conditionem, et Statum eisdem Brozzoli qui cum obierit decoctioni proximus verisimile non est, quod alia bona, et iura præter descripta in Inventario reliquerit, ut ponderat Cotta in d. Romana (additionis rationes 27. Nou. 1604. s. 2. nullius coram d. me. Card. Carcia, et in d. præsertim decis. d. quandoquidem, tum ad protestationem ab Hæreditibus in Inventario emissa superaddendi quidquid forte comprehensum fuerit in illo facine prætermisum; Cuius quidem protestationis esse virtus, ut omnem doli presumptionem excludat, præferatque in Hæreditibus animam non occultandi per ea que notant Bald. in l. fin. s. Cum igitur n. 8. Cod. de iur. delibet. ibique Jas. Sub n. 3. vers. Sed caudela est Enriani dicitur for. cap. 700. n. 9. Roman. de inuent. tit. 6. n. 174. Adolphin. in præp. par. 7. cap. 9. n. 68. Boed.

26.

Proced. Disput. iur. Select. dicto Cap. 47. n°. 14. Concul. de Igned. d. artic.
 p. n°. 396. Surd. d. decisi. p. n°. 21. Capye. Labr. d. decisi. 209. n°. 8.
 Bot. in accenc. decisi. 181. n°. 21. par. 6. tum denique et magis ad legalitate
 Heredum, qui sunt ex primarijs Urbis Causarum Patronis, ingenuitate omne
 nibus notis, omnique exceptionib^{us} maioribus, quam pariter ad doli exclusionem
 considerant Rodolphin. in prac. par. 1. cap. 9. n°. 63. et 67. Bota. coram
 Duran. d. decisi. 387. n°. 19. et 23. et in Bononiens. Bonoru^m ab Fe-
 bruarij 1698. S. In casu autem coram B. P. D. meo Pis. cum alijs in d.
 praterita decisione S. quandoquidem.

Et quod sine cum quolibet presumptis occultationis, ac doli videat-
 tur ab Heredibus exulare, patet per consequens inapplicabilitas deci-
 sionis edicte in Romana Pecuniaria 7. Martij prox^{ima} coram B. P. D.
 meo Muto, qua passim ab Augusti Defensoribus allegabatur,
 quia in illius casu, dolus, ac animus fraudandi in qualibet parte In-
 ventarij manifeste conuincebatur.

Et ita utraque

Romana Secretariatus Apostolici

Lun. 23. Junij 1700.

Argumento
 non indiget

Summarium

1. Imptori ad effectum obtinendi liberationem a molestijs sufficit
 ostendere illarum existentiam non docto de iustitia.

Decisio C. C. LIII.

Capitulum, et Canonici S. Iustacly, cum tanquam Heredes
 Flaminij Moroli pulsati fuissent a D. Principe Joanne
 Bapen^e Pampulio pro euictione Secretariatus eidem venditi a B. P. D.
 Somerseto, isti que precedenter ab eodem Flaminijs assignati, ac
 per tres sententias condemnati extitissent ad restitendum eidem D.
 Principi 8000. pro totidem reperitis indignitate eiusdem Moroli, judi-
 cium liberationis a molestijs instituerunt aduersus hereditatem Franci-
 sci Vocalarde, qui Secretariatum predictum eidem Morolo assigna-
 verat; Cumque gemina iudicata reportauerint, quarum posterior

prauia decisione edita, 9. Junij Superioris anni. Latum fuit à Cmo
 Ono meo Decano, condemnatio Hereditatem ad liberandum Capitu-
 lum à molestijs pro rata ^{au} 6500. quæ ex pretio per Flaminium Solutum ad-
 huc in illa reperiuntur, sine ab eisdem iudicatis causa ad me in ulterio-
 ris appellacionis gradu deuoluta, proposui Edicti Dubium = An Sententia
 Botalis sit confirmand. vel infirmand., et pro confirmatione res post
 prodijt.

2. *Inofficio* Siquidem apparuit, nam cum Capitulum molestias fi-
 bia Domino Carneyrillatay per tres conformes Sententias passus fuerit,
 non minus equitas, quam ratio exprobat, quod Hereditas dicti Vota-
 lare de eius immediata auctore teneatur illud liberare pro d. rata,
 quæ adhuc remanet penes illam ex pretio Soluti per dictum Flaminium,
 etiam non docto de iustitia dictarum molestiarum, quia Empori ad
 hunc effectum. Sufficit illarum exis sententiam simpliciter ostendere ex
 his, quæ in hac causa fauore ipsius meo Hereditarij agentis contra D.
 Carneyr Barberinum Heredem clar. meo Card. Francisci Barber-
 ini illius Autoris pro liberatione ab istis molestijs firma-
 uit Botum sub die 17. Januarij, prop. S. finali coram Meo, et in
 2^a decis. Beu. m. A. mei Decani. pariter S. finali ad quam Dominus
 cum Defensores Hereditatis prodicos, nil penitus opposuerint, in re.
 Liqueo remissius se habuerunt.

De ista omnia

Romana Auentorium

Lang. 13. Junij 1701.

Argumento
 non indiget

Summarium

1. Relaxatio exequatur importat initium executionis.

Similis ut sub no. 2.

3. In constitutionibus apostolicis ea interpretatio facienda
 est per quam illarum verba non remaneant inutilia.

Decisio C. CLIV.

In geminis huius cause Decisionibus coram Meo editis 24.
 Junij Superioris anni, et 29. Aprilis proximi presentis firma-
 tum fuit subastationem, ac deliberationem Domorum, de quibus
 agitur

1. agitur, fuisse attentate factas, ut potest quia H. illas expleverit, postquam executio fuerat coepita a nostro Tribunale, atque inter alia fundamenta, quae in postrema ex dictis Decisionibus fuerunt adducta ad memoratam executionis initium comprobandum, alterum in eo consistit, quod initium predictum, gigneretur ab ipsa relaxatione exequatur facta a sacra Rota, ut in eadem Decisione S. Eud. enim. - Itine DD. animadver-
teas in eoderna audientia, in qua relatio eiusdem Cause contigit, quod etsi eiusdem exequatur a relaxatione valeret fortasse de stylo in alijs casibus executionis initium importare, eundem tamen operari nequeat effectum in praesenti casu ad impediendum ne H. valeat post illam exequatur mandata aliorum Iudicum, nisi quod demandarunt, ut non retardata expeditione Cause, resolutionem praefatam in hac parte mediante hac brevi Decisione iuxta sensum predictum declararem.

2. Ratio siquidem, ob quam relaxatio exequatur, nequit in hypothetici executionis initium importare, videtur patens, quoniam H. ex Constitutione a S. San. me. Pauli V S. 15. amplissimam habet facultatem exequendi omnia iudicata quorumcumque aliorum Iudicum tam in Curia, quam extra eam existentium; si autem diceretur esset, quod per simplicem mandati relaxationem, vel illius exequatur factam ab alio Iudice executio iam habenda esset pro incepta, ita ut ob initium cuiusvis licitum esse ad postea H. in illa manus apponere, nullus utique assignabilis esset casus, in quo idem H. valeret exequi mandata aliorum Iudicum, quia ob solam illorum relaxationem executio ab ipsis semper diceretur incepta; Ne itaque memoratae Constitutionis dispositio contraria proinde Pontificij mentionem maneat absque ulla operatione, Domini fuerunt, in praesentato sensu, quod S. Simplex mandati, aut illius exequatur relaxatio nequeat in hypothetici executionis initium operari, et sic, quo in consimilibus terminis iam praecedenter firmavit Rota in S. mea Decisione 29. Aprilis prox. S. Jam demum quia.

3. Et ita firmis quo ad reliqua remanentibus eidem Decisionibus stabilita fuit utraque.

Veneta, seu Anconitana Pecuniaria

Ven. 27. Junij 1701.

Argumentum.

Iustitor, qui regulariter obligat suum Principalem ad

omnia per ipsum gēto, an, et ex quibus circumstantijs possit il-
lius obitum obligare valeat. Hęc dicitur ad cambias precedentij
debiti per viam iudicatur di giro, & regiri, non obstante adim-
plemento tractarum, que per Creditorem pro sibi satisfaciendo
eidem directæ fuerunt. Fideiussor ad tempus eo elapso non dici-
tur liberatus, quando fideiussio non fuit cum aliqua dictione
ne tacitaue restricta, nec valet Creditori opponere eius ne-
gligentiam in urgendo contra Debitorem, quando illum prece-
denter non impellauit.

Summarium

1. Institor efficaciter obligat Praponentem ad omnia sub eius
nomine per ipsum gēto.
2. Perisi relatio erronea in nulla est habenda consideratione.
3. Cambia, et recambia, ut dicitur per giro, & regiro, quando di-
cantur continuata non obstante implemento tractarum facta
cum a Creditore.
4. Cambia, et recambia, que non extinguuntur per implemen-
tum d. tractarum in vita Praponentis, nec debent dici
extincta post illius obitum ex eadem regulatione continuata per
Institorem.
5. Veremens ad iuramentum unicum alijs probationibus debiti extin-
ctionem excludit.
6. Solidatio facta in libris Mercatorum per contrapositionem parti-
tarum habet in se conditionem quatenus effectiva solutio sequatur.
7. Opulentia ex quibus excludatur.
8. Confessio Partis cuiuscumque alia probationi preualere debet.
9. Fideiussor ad tempus eo elapso remanet liberatus.
10. Limita quando fideiussio non est cum aliqua dictione taxati-
ua ad tempus restricta.
11. Fideiussor non liberatur ob negligentiam creditoris in urgendo
contra debitorem, nisi doceat illum precedentem impellauit.

Decisio CCLV.

Propositio pluries per R. P. D. meum Andaldum absque ulla
resolutione controversia vix celeri casu super cambijs, et recam-
bijs per Josephum Mariam tamquam Complementarium Ban-
carie Cationis Joannis Petri Kembiu, eius Patris cum Ioan-
ne q^m Hieronymi de Minellis, publicis Venetarum Campiorum
con.

contractio, Notat tandem Suffraganeis etiam quinto, et sexto ex
 Tomini's indpendo Literalibus Reg. in L. Ad L. Pupillus, et in L. f
 qui mancipijs S. L. Impubes ff. de instic. act. censuit, mandatum pro-
 cedentis a B. D. Origo tunc ff. Locum senense relaxatum pro
 et 46126. 24. indistincta exequendum esse etiam contra Leonardum,
 Octavianum, et Ludovicum in Pupillariestate per memoratum Joannem
 Petrum Patrem, ac pro potentem relicto, ut ex decisione per eundem
 per Analdum sub die 9. Maij 1698. eruditissime edita; Verum eisdem
 Fratribus ad novam additiam admittis, Causaque pluries, atque
 pluries denuo ad tribunam advocata, cum ob magnas juris subtilita-
 tes, ex quibus ob magnas juris subtilitates, ex quibus illorum Defenso-
 res dispositionem dictorum Decretum ad rem inapplicabilem fore
 contendebant, questio in ancipiti adeo posita fuerit, ut ob votorum
 paritatem nulla unquam etiam cum omnium Vnorum Suffragio po-
 tuerit capi resolutio, Vnde tutius dictam fuit ad nudum factum con-
 volare, ut ex illo cuiusmodi involuta contentio definiri posset, Quae
 propter electo in Peritum bon: me. Angelo Bundio generali
 Camera Apostolica Censoratore, ut referret super quantitate
 cambiorum per d. Josephum Mariam Contractorem inuita Joannij
 Periti, factaque per ipsum relatione, quod illa comprehensis Campfo-
 rijs provisionibus ascenderent ad scuta Bordg. 66. Causa fuit mo-
 uiter proposita, ac pro eudi summa perituum fuit in decisio,
 reservata ad particulare examen residuali quantitate, usque ad
 dicta et 46126. 24. in mandato Al. Origi contenta, et ex alia deci-
 sione non minus eleganter ab eodem B. D. meo Analdo ex sensu sub
 die 18. Junij anni proximi prescripti.

Expediunt igitur ad praenarratae resolutionis Gramises causa,
 ac mihi per Signaturam iustitiae in gradu alterius appellacionis, de-
 legata cum clausula Alteri qui ad Legitimam, cum gemina iam
 subscripsum dubia, aliud nempe concernens dictam Summam
 et Bordg. 66. sub his verbis An sit procedendum ad Legitimam executio-
nem mandati pro d. Summa, aliud vero amplectens d. a residualem
quantitatem in mandato comprehensam ita conceptum an sit
standum, vel accedendum a decisio sub die 9. Maij 1698. quoad aliter.
Nota, causaque proinde iam in limine propositiois reperiretur, in-
 surreperunt memorati Fratres minores de Membrinis, ac aecla-
 mant super relatione dicti Bundij in extero pro electione no:

si Periti, quae per Dominos benigne et decreta, electoque à me in il-
lius sequelam Adille Turis publico Campione in Urbe, cum in se posse
plures menses suam in actis relatione exstituerit dubia jam suffi-
pta in Eodiema Bota propositi; cumque super secundo Domini mei
modo fuerint concordēs, super altero responderunt esse procedendum ad
legitimam.

Nulla enim inter utrumque Peritum discrepantia apparuit
quoad quantitatem Cambiorum, quae per Josephum Mariam fuerunt
in vita Patris contracta, cum Pursius quoad capitale affirmet illa ascend-
re medum ad summam ^{cu} 27715. 89. jam precedenter stabilitam in Peritia
Bundii, sed et etiam ad aliam 815. 21. pro alia parte similis Summæ, quam
ad debitum vitæ, idem Pursius ponendam censuit, siquæ in totum ad ^{cu}
28530. 90. unde cum negari nequeat, quod adiectis alijs 3063. 97. pro
accessionibus Cambialibus, de quibus, de quibus posterior Peritus me
verbum facit, eadem Cambia in totum ascendans medum ad ^{cu} Sum-
mam 30779. 66. à Bundio calculatam, sed ad maiorem capitulum ad
^{cu} 31594. 87., sequi visum fuit in necessariam consequentiam, quod
innegabilis esset etiam processus ad ulteriora in executione mandata-
riae Joannis Petri Patris, cum iste proponendo eius Campione negotia-
tioni Josephum Mariam efficaciter obligatus remanserit ad
omnia sub eius nomine per ipsum gesta iuxta sept. expressum in l.
1. ff. de instir. acc. d. ultim. inotis. quod cum eo Gratian discept.
851. n. 17. Mans. consult. 296. n. 4 Bota coram Barate dec.
85. n. 18. et seq. et in acc. par. 10. decis. 151. n. 7. et in Bond.
arient. Depositi B. Martij, 1692. d. Iustitiam coram B. P. D. meo
Muss.

1. Qui obstat opinatio Secundi Periti quatenus firmat dictum
debitum pro rata ^{cu} 13652. 98. extinctum remansisse mediante
adimplemento fructuarum, quae per Minellum in satisfacione pre-
senti debiti Membrinis, seu alijs correspondalibus directas fuerunt.
2. Quoniam cum in hoc ad euidenciam irrepperit error eiusdem Periti,
fit inde, ut eius relatio in nulla veniat habenda consideratione,
ut per sept. in l. si unus in fine ff. de recept. arbitr. monent
Felin. in cap. Proposuit n. 2 de probat. card. de Luca de judic.
dic. 33. n. 24. et seq. Bota coram Cel. decis. 246. n. 5. et seq.

coram Duce. Jun. decis. 934. n. 1. coram Paolo decis. 455. n. 23. et in Bononiens. Divisionis 13. Martij 1699. § finali coram R. D. meo Scoto.

B. Error autem manifeste deprehenditur ex eo, quod et si ex circumstantiis in casu concurrentibus videatur dictas tractas earum complementum advera obtinere, atamen cum implementum cuiusmodi perficeretur medianobus alijs tractis, quae cum accessionibus ad Minellum dirigebantur, nunquam utique sequuta dici potest effectiva factio, et consequenter nec debiti precedentis extinctio, sed indueta fuit successiva continuatio cambiorum, et accambiorum, ut dicitur per girum, et regiri, quae semper ad eundem ad primum debitorem, quousque debitum cum accessionibus in diebus accambijs contingentibus ex integro resolvat, ut alijs omistis in puncto tradunt Curr. de Camb. disput. 3. quest. 6. n. 19. Scacc. eod. tract. §. 1. quest. 4. n. 40.

Duplici praesertim addita ponderatione facti, quarum altera est, quod similia Cambia per girum, et regiri conficiebantur etiam in causa Joannis Petri, absque eo, quod per implementum tractarum induceretur poena extinctio, ut signanter deprehenditur ex animadversione, quod eadem et domada, quae Nembini adimpleverunt tractas ipsis factas a Minello, summamque proprii debiti fieri coequantes idem Joannes Petrus constituit se debitorem ingentis summae causa, et occasione digiri, et Cambij Summ. alias inter Partes concordato n. 1.

A. ad. si itaque vivente Joanne Petro dicta Cambia non extinguerantur ex adimplemento tractarum, novum quidem est, quod satisfactio induci velis ex eadem regiratione post illius obitum ad unumquem servata, ut egregie animadvertit R. D. Decisio R. D. m. d. Ansalini. verum Eis omnibus, Altera vero, quod post obitum Patris fratres maiores de Nembinis una simul cum Ludovico fratre minore fasti sunt debitum, de quo agitur, esse hereditarium Patris, ac pro illo satisfaciendo dederunt Minellis insolutum tot bonas, quae possent ne Domus Nembina subiaceret poenis contentij in apostolicis Constitutionibus contra Alienantes in Forenses fuerunt illij restituta d. Summ. concordato n. 35. et 36. Huiusmodi autem debiti cognitio quamvis contra ceteros duos fratres minores neque ab probatione constituere, sed mentisimum tamen dominiculum praesertim, quod alijs probationibus unicum aversam debiti

extinctionem excludit ad Sept. in L. Instrumenta, G. de probat.

Bota deij. 169. n. 13. par. 6. recent. et alibi passim.

6. Quod dicitur laudae fragantur geminae rationes, Super quibus per Iur.
suum potissimè insistebatur ad concludendam ipsam Satisfactionem, - Non
quidem, quod partium tractarum qualibet uice in Libris solidarentur,
quodque idèo contrahentes in 2. pistolis, ut dicitur di. auiso. usi reser-
ctiue fuerint uerbis = si sono estinti = estendo questo particolare
finis = et alasciando di replicare sopra ciò, de la dauato debito
finis, et similibus; Quia Solidatio cuiusmodi non secus facta quam
per contrapositionem partiarum necessaria omnino censetur ad regu-
landam in Libris Mercatorum scripturam, que aliis inextricabi-
lem confusionem redoleret, ut signanter emergit ex folijs dictas
cum partiarum ostendis ^{mu}. Peritus in hac causa, sed etiam tes-
tantur quamplures Mercatores; Unde est, quod d. Solidatio, et
figuranda fictam solutionem importare valeat, non tamen apta
est ueritati praedictum inferre, cum ea intelligatur facta cum
conditione quatenus post terminatos giro, et regiros effectiuo so-
lutio capitalis, et accessionum omnium intercedat, ut praeber ad-
ducos in p. ^{ma}. Decisione B. D. mei Analdi P. De contrapositione,
et seq. firmas Boto in Romana Saluiani 17. Junij 1698. S.
Mei subnitis, et 20. Octobris eundem anni S. neque obstat co-
ram Me.

7. Minusque obstat alia ratio elicita ex opulencia expedi-
tatis Joannis Petri, qua stante dictoy Secundus Peritus arguebat
Complementarium nullam habuisse necessitatem post illius obitum
girandi, et regirandi antiquum debitum; Quoniam praesupposita
opulencia uia est deficere tum ex gelbis ad ipso Patre, tum
etiam in illius obitu, et ex postea Josepho Maria Complementa-
rio, Is enim duos menses antequam obiret medum ut dictum est
falsus fuit de debitorem in ingenti summa erga Minellu ex
causa Cambiorum, et recambiorum d. Summario Concordato n. 12.
Sed crassus, ut exstingueret es alienum contractum cum Comitibus
Joannellis coactus fuit ueli pretio distradere praedium, de quo in
presenti Summario additionali illorum de Minellis n. 20.
Complementarij uero in 2. pistolis confidencialibus de ipso semp-
er obitu eidem Minello conscriptis exclamabat se se indige-

ac alijs pecunijs, fidem sibi fuisse ab Orbe mercantili diminutam,
 statumque Rembrinae Domus ab ipso Minello recognoscere d. Sum.
 additionali n. 3.º, ac quindecim dies post obitum requisitus ab illo, ut
 sibi denunciaret quomodo se deberet continere circa tam ingens de-
 bitum respondit, quod illud girare continuaret cum Amicij al maggior
 vantagio possibile d. Summario concordato n. 12. Lit. D. et C. ex pre-
 dictis itaque cum nedium constet Rembrinam Domum tunc temporis in
 admodum felice statu nullatenus versatam fuisse, sed etiam pateat
 nec ipsum nec Joannem Petrum, neque Intitorem post illius obitum va-
 lere alio modo dictum antiquum debitum extinguere, inobstanter
 utique ex magnificata opulencia arguitur Josephum Mariam mi-
 nimè habuisse necessitatem prefatum debitum agirandi; non attento
 quod ex libris memorati Joannis Petri appareat sufficientes ad finem in-
 negotio effectus pro ere alieno extinguendo; quia siquæ probatio elici va-
 let ex dictis libris (quos tamen scribentes ex dictis libris (quos tamen
 scribentes pro Minellij tanquam suspectos ad arguere consendebant)
 contraponi profectò eadè valet alteri eductæ ex facto ipsius Prae-
 ponentis, et Intitoris, atque ex iteratis illorum confessionibus,
 8. cum istæ cuicumque alio probationum generi debeant semper prava-
 lere ad Dep. in L. cam precu. C. de liberal. caus. Michal. de po-
 sit. cap. 2. n. 3. C. de in Anglonen. Attentatorum s. 2. bñs 1696.
 S. siquidem coram B. P. D. meo Pio, in Calaguriana Decimaria S. Pe-
 tri Manrique 14. Aprilis 1698. S. non item coram Me, et in
 Compostellana Parochiali 2. Junij, eisdem anni S. prout nec
 pariter coram Me.

Quæclusa ex his aperta extinctione dicti Debiti quædam ra-
 tam s. 1668 p. 28. minus releuabat presentia Liberati o Ex redi-
 tatis ab illius residuo, quæ iterum per Defensores illorum de Rem-
 brinis allegabatur sub obitu, quod sicuti Joannes Petrus pro illo
 se obligauit contra Minellum tanquam simplex fideiussor Ma-
 tricis Habici restrictiue ad Rindinas Pascatis, ita istij elapsis
 illius obligatio penitus expirauerit; siquidem omisso, quod idem Jo-
 Petrus in apocda obligatoria nedium pro debito sub eius nomine
 contracto, verum etiam pro alio inito sub nomine dicti Matricis
 cis se principalem debitorem consenserit, ut clarè liquet ex d.
 Summario concordato n. 12. atque etiam citra ueri præiudiciu

admissio, quod ipse generis figuram meri fideiussoris, adhuc nevisquam
 subtrahit, quod illius Expeditas liberatione ascensu fuerit, cum namque
 10. fideiussio predicta non fuerit cum aliqua dictione tacita adhibita
 ad fenas Parochiales, deficiente exinde Matricis in reintegratione illorum
 de Minellis statuto tempore, obligatio tam ipsius, quam Joannis Petri
 fideiussoris protrahatur usque ad integram satisfactionem, ut opti-
 me concludit 2ª Decisio B. P. mei Ansaldi S. Circa autem, et
 prius ipse adnotauerat in eius tract. de commerc. et mercat. disc. 30.
 n°. 19. et disc. 69. n°. 20. et firmauerat Bona coram Nicolò decis. 296.
 n°. 6. et segg).

11. Nec quidquam refert, quod Minellus in Mandatis predictis
 non uerit Matricium, à quo tunc temporis in optimo statu degente
 satisfationem reportare poterat; Quia certum in iure est, quod fi-
 deiussor ab obligatione nexu non soluitur ob negligentiam (re-
 ditoris, nisi doceat illum precedentem interpellasse, ut principalem
 debitorem conueniret iuxta leg. in l. fideiussor 63. ff. de fideiussor.
 Casati. consult. 282. n°. 13. Hering. de fideiuss. cap. 20. S. 15. n^o.
 8. et segg. Merlin. de pignor. lib. 5. tit. 1. quest. 57. n°. 12. Maur.
 de fideiuss. par. 2. princ. Sect. 10. cap. 23. n°. 3. et segg. cum alijs
 in Asculana Depositorum 25. Februarij proxime præsenti S. Vl.
 traquod enim in fine coram Me.

Et ita omnibus DD. Suffraganeibus conclusum fuit utrag.

Colonien. Preminentiarum
 Merc. 22. Junij 1701.

Argumentum

§ Sustinetur Compromissum factum sine Apostolico
 Benefacito, quando in Compromissarium non fuit electa
 Persona privata, et his precisè non uertitur super rebus
 Ecclesie vicarius Ecclesie dependens ultra obedientiam præsenti
 solitam superiori, promittere debet, quod ille exerceat omnia
 jura preeminentalia, et Jurisdictionalia, que solent peresse-
 ros superiores explei, quamuis vicarius unicus debeat an-
 tea jura Parochialitatis.

§ Summa.

Summarium

1. Restitutio in integram non datur cessante nullitate aut iniustitia sententia in iudicatum transacta.
2. Compromissum factum super rebus Ecclesie absque apostolico beneplacito est nullum.
3. Limitatio 1°. quando in compromissarium electus est Ordinarius loci.
4. Limitatio 2°. quando versatur circa iura preeminentialia Bectoris, non autem praeiudicium super Juribus Ecclesie.
5. Manusentio ad Limites possessionis semper concedenda est.
6. Facilius quando possessio suffulsa est aliquo particulari titulo.
7. Dependencia unius Ecclesie ab alia conuincitur ex denominatione.
8. Item ex deputationibus Vicariorum Ecclesie, unius factis à Priore alterius Ecclesie.
9. Item ex quo idem Prior obedientiam onus Vicario imposuerit.
10. Bector Vicarie dependentis tenetur reuerentiam, et honorem exhibere Priori Ecclesie, à qua dependet, et experientiam permittere illorum actuum, qui solent per alios superiores expleri.
11. Ex quibus actibus presumatur Vicariam fuisse usque ab initio alicui Ecclesie suppositam.
12. Consuetudo principaliter attendenda est in materia preminetiarum.
13. Siue sit Quadragenaria.
14. Siue etiam decennialis.
15. Vigores Immemorabiles potest quilibet melior titulus allegari.
16. Parochia in eius Ecclesia, et Parochia Jus spectat peragendi processiones, aliasque functiones Ecclesiasticas.
Limitatio in Parochia dependente ab Ecclesia superiori, cuius Bector debet habere usum omnium illarum functionum, quae Jurisdictionem, et Superioritatem preferunt.

17. Vicarius Ecclesie dependentis in signum Superioritatis tenet obedientiam prestare Bectori Ecclesie, à qua dependet.

19. In iudiciis manusentio cum sola possessio sufficiat, titulus non debet subtiliter criticari.

Decisio

Decisio CCLVI.

Abbas, et Capitulum Monasterij Malmundariens, cui a San.
me. Pio Papa II. unica exstitit principalij Bectoria & ceteris, Parolis
S. Teronis, cum de turbam. uidentur a Maudia Terlin perpetuo eij.
dem Ecclesie vicario in quasi possessione indicendi, et peragendi Solemny
Processiones, tam pro conclusione Iubilei, quam pro gratiarum Actione
fieri solitas, et utraque ibidem explendi munia preminentialia, Audi.
cium super manusensione in eadem quasi possessione introduxerunt co.
ram Decano Sulpend. Iudice Ordinario, eoque in Compromissarium con.
corditer electo, Sententiam fauorabilem reportarunt, qua mediante eid.
Abbi tanquam principali Pastori Ecclesie S. Teronis: Super premissis
manusentio concessa fuit; Cum autem aduersus illam in gradu resti.
tutionis in integrum ^{ius} vicarius Communionem mihi directam obti.
neris; Dubium deo proposui; An constaret de causis restitutionis
in integrum, quod negatiue fuit resolutum ex defectu nullitatis, et
Iniustitiae, ex quibus sansummodo contra Sententiam Transactam in
authoritatem rejudicatae concedi solet in integrum restitutio Cap. de
Literis ubi de Reg. communiter de restit. in integr. Bossard. deij.
194. no. 2. par. 19. recent. eum alijs vulgaris.

- I. Quod si dicitur Sententia nullitas perperam desumebatur
de eo, quod lata fuerit in sequelam Compromissi nulli, ut potest sic
pulari super Juribus Ecclesie absque Sedis Apostolicę Benefla.
cisco Abb. in Cap. Cum tempore no. 3. de Arbitr. Roman. cons. 175.
no. 3. Gratian. discept. for. cap. 674. no. 15. Pignattell. consult.
84. no. 2. somo 4. Turicell. de reb. Eccles. non alien. cap. 1. no.
13. Card. de Luca de Juridice disc. 7. no. 21. Sumi quia id predece.
ret quando in Compromissarium electus fuerit Iudex incompe.
tens, seu alia priuata Persona; non autem in presentib, ubi Com.
promissum collatum exstitit in Decanum Sulpend. Iudicem ordina.
riem Cap. de parte de Arbitr. ibique Abb. no. 2. Card. de Luca
Gratian. cap. 66. no. 4. Sumi etiam quia, cum presens controversia
uertetur circa Jura preminentialia Abbi Malmundariens. tam.
quam principali Bectori debita in eadem Ecclesia Malmunda.
riens. in qua vicarius perpetuus Curam Animarum exercet, ejus.
dei resultat Compromissum nullatenus preesens discretionem
Iurium Ecclesiasticorum, sed potius conderet ad rectam, atque ordi.
nariam Ecclesie administrationem, et consequenter Apostolicę
Bene.

Beneplacitum laud requiri iuxta Sept. in cap. final. de Pact. in 6. Dec. cons. 474. per tot. Gratian. diu. cap. 867. no. 59. Bona dec. 66. sub no. 2. et 2. coram Seraphin. et dec. 168. sub no. 5. coram Dunozeu Sen.

6. Minusque subtrahere videbatur eisdem sententia Inius-
titia, cum et enim ex Testibus examinatis super articulis, aliisque
publicis Documentis de quibus Summ. Prior. no. 11; et seqq. probatum
fuerit Capitulum Malmundarien. extare in qua possessione indi-
cendi publicas Processiones, aliasque functiones preeminenciales per-
gendi, optimo Jure, igitur ad fauorem Prioris, et Capituli Malmun-
darien. decreta fuit manutentio, quae semper ad Limites Processionis
est concedenda iuxta vulgat. Sext. in 5. Retinenda Juris. de In-
ferd. quem in sermone Jurisdictionalibus allegat Bona dec. 254.
no. 1. par. 19. accent. ubi concordant.

7. Maxime quia eidem quasi Possessionis fauet etiam titulus,
quo concurrere facilius conceditur manutentio Bona dec. 394.
no. 2. coram Cels. et d. dec. 254. no. 2. par. 19. et in Sarraconen.
Jurisdictionis 20. May 1700. S. Indubitanter circa fine coram
Mo. Titulus autem ex eo resultat, quia Anno 1465. a Sa. me.
Pio 11. monasterio Malmundarien. sub amplissimis clausulis
unita fuit principalis Bectoria S. Teronis cum omnibus suis
Juribus, et pertinentiis; Cum itaque Vicaria perpetua a prefata
Bectoria unita dependeat, ut conuincitur tum ex illius deno-
minatione Vitalin. in clement. unic. no. 22. et 23. de offic. Vicar.

8. Lapis allegat S. no. 7. Bona dec. 326. no. 2. par. 2. diuers. tum
ex continuatis deputationibus Vicariorum emipis per Abbates
seu Priorem Malmundarien. tanquam principalem eisdem Ecc-
lesia Bectorem, ut habetur in colonien. vicarie 26. Junij 1680.
9. S. Supposito circa fine coram Bon. me. Bonduinas; Tum demum
ea eo, quia idem Abbas in qualibet destinatione Bectoris in sui
vicis electi, semper vicaris obedientia onus imposuit Sum. no. 2.
10. Consequenter succedit, Matricam eisdem vicarie Possessionem
generi eidem Priori tanquam Ecclie Prelato honorem, et reue-
rentiam exhibere, eidemque permittere exercitium illorum Actuum
qui solent per excesseros Ecclesiarum superiores expleri Innocent.
in cap. Hisque vers. nam de Jure, ibique Jo. Andr. no. 20.

Horsien. n°. 5, et Fagnan. n°. 4, et 8°. de maiordat. et obed. Erastian.
 dicept. for. cap. 578. n°. 18, et 19. Card. de Luc. de Paroch. discurs.
 39. sub n°. 4. vers. Alter est casus Bota decis. 326. n°. 2. et 3.
 par. 2. diuers. decis. 201. n°. 7. coram Campidil. et decis. 397. n°. 7.
 par. 13. recens.

11. Ad quæ indubitanter procedis, quia cum ab Immemora-
 bil: tempore fuerint à Priori Malmundariens. fori Baptismalis
 et Parochialis Cereus benedicti, necnon in diebus Solemnem Processiones cum
 assistentia, et patientia Vicarij, et Cleri Ecclesie S. Dereonij, ut Latè
 referunt testes examinati, et comprobant scabinorum, aliorumque
 testationes d. Summ^o. n°. 10, et sequentibus ex hac profecto obseruan-
 tia quælibet sublatæ remanet difficultas, sedum quia exinde præ-
 sumitur vicariam usque ab initio fuisse Beetonij, suppositam ad
 Decret. in l. quædam sunt ff. de reb. Dub. Attoned. cons. 35. n^o.
 44, et segg. lib. 2. Bota decis. 287. n°. 29. p^o. 9. decis. 65. n°. 12.
 par. 15. decis. 244. n°. 14. par. 16. recens.

12. Verum etiam quia ex ea alter validissimus resulta titulus,
 quo medianse Prior, et Capitulum controuersa Iura acquirere
 valuerunt; Si enim in hac materia Preeminenciarum Consue-
 tudo legitimum tribuit titulum, eaque principaliter est atten-
 denda Ross. in cap. finali verb. Auscultetur in fine de offic.
 Archidia. Addeñ ad Buratt. decis. 903. n°. 20. et 21. Bota dec.
 262. n°. 8. coram Pen. decis. 964. n°. 1, et 2. coram Seraphin. dec.
 224. n°. 2, et 4°. coram Dalgor. et in Campilonen. Preeminenciarum
 cum 3. Februarij 1700. S. fortius verò, et 7. Martij prop^o. S. Jec.

13. cum namque coram Me. Siuè illa sit quadragesima Ross. in
 cap. Consuetudo ibique Franc. n°. 2. in 2. notab. de Consuetud.
 in 6°. Bota decis. 276. n°. 7. par. 14; et in d. Campilonen. 3.

14. Februarij 1700. S. Pedetianis. Siuè etiam decennalis Addeñ. ad
 Dalgor. decis. 224. sub n°. 4. in fine vers. Vbi etiam Bota decis.
 127. n°. 6. ibique Addeñ. coram Campidil. decis. 214. n°. 2. par. 4.
 fons 2°. recens. cum alijs Latè deductis in eadem mox citata
 Campilonen. diei 3. Febr. 1700. S. Profecto. Et fortius eadem
 Consuetudo seruanda uenit in dyptodesi, ubi concurrat eiq^{ue} quali.

15. tate Immemorabilis; Ex qua satis vulgatum est, posse quæ-
 libet meliorem titulum allegari, Bota decis. 647. n°. 6;

et

et Segg. par. 18. et in Bardinonens. Hebdomadariq. maioris de
 Palau Pordera 2. Junij 1696. S. His autem coram bon. me:
 vidind, et in terminij Præminentiarum in S. Pampilonens. S. Sed
 dato etiam cum Segg. et in eius confirmatoria S. Hei pz. adducta
 coram Mo.

16. His positio non aduersatur, quod Bota alias in S. Colonien
 Vicaria 26. Junij 1680. et 13. Junij 1681. coram bon. me. Bordini-
 no, firmauerit vicariam de qua agitur, non fuisse a Pio 11 Mo.
 nasterio unitam, Sed esse perpetuum Beneficium habens de per-
 se insitam curam Animarum, quodque propterea illius Possesso-
 ri spectet exercitiam functionum controuersarum, ad tradita in
 terminis Proceffionum per Barboj. de offic. et potest. Paroch.
 cap. 9. n. 6. et plurib. Segg. et cap. 12. n. 13.

17. Siquidem licet in dictis decisionibus incidenter ad effectum
 exequendi Litteras Apostolicas dictum fuerit, vicariam non fuis-
 se Monasterio principaliter unitam, eadem tamen nullatenus
 conuincitur, illam esse ab omnimoda Bectoris Iurisdictione exem-
 ptam; Cum enim Monasterio amplissime fuerit incorporata
 principalis Bectoria Ecclesie S. Dereonis, à qua vicaria de-
 pendet, ut supra ex pluribus et præcipue hoc obseruantijs probatum
 fuit, consequens fit, vicariam, etiam seclute immediatæ unionij
 titulo in eis, quæ respiciant Præminentiam et Iurisdictionem, sub-
 ditam esse Patri Bectori representanti, cui propterea in
 omnibus functionibus in signum superioritatis obedientia prestan-
 da venit ad sept. in cap. Dilectus de Cappell. Monach. et tra:
 ctant. ibidem Hostien. n. 3. et Sagnan. n. 4. Gratian. discept.
 forens. cap. 578. n. 18. et Segg. Bota deus. 397. n. 1. 18. et
 16. par. 19. recent.

18. Et licet vera sit propositio, quod exercitiam functio-
 num controuersarum de Jure ad Parochiam priuatiuè pertineat,
 ea tamen in presenti oppositam patitur limitationem dedu-
 ctam ex eadem superioritate, qua stante seclute Parochie, Pri-
 uilegio istius Possessor edere debet alio Prelato usum, illarum
 functionum, quæ Iurisdictionem et superioritatem preste-
 runt iuxta sept. in S. cap. Dilectus de Cappell. Monach.
 ubi communiter DD. et in terminij vicarij respectu Bectorij

illum deputantis Gratiani. Discept. forens. cap. 528. n. 18; et seqq.
 Cota dec. 326. n. 2. et 3. par. 2. diuers. et decis. 397. n. 2.
 par. 13. recens. et respesu Becconi, cui fuit facta unio principar
 tis Becconis Card. de Luc. de Parodi. Disc. 39. n. 4. S. Floer casu
 est.

19. Ceterum hae omnia libentius admittenda fuerunt, quia aequum
 in Iudicio possessoris manutentionis; et proinde etiam titulus
 aliquam praesentur difficultatem, ad huc tamen non esse adeo subti-
 liter criticandus cum fueris tantummodo deductus pro obtinenda
 manutentione, ad quem effectum etiam sola Possessio sufficeret Cota
 decis. 766. n. 8. et seq. par. 18. pec. cum alijs vulgaris.

Et ita utraque

Maionice Subpracentoria
 Merc. 27. Junij 1701.

Argumentum

Reminoria conceditur ob relevantiam materiae
 articulatae, et compulsoria similiter constituta de existen-
 tia scripturarum, quae valeant ad causam conferre.

Summarium

1. Compulsoria conceditur constituta de existentia scriptu-
 rarum, earumque relevantia.
2. Copia statuti lite pendente, et absque citatione partis
 exemplata, non debet attendi.
3. ubi materia articulata est relevans, et concumit sumus
 Reminoria semper conceditur.
4. Statutum alijs a Cota admissum non debet impugnari.
5. Statutum ut sit attendendum, debet esse validum conditum,
 et per contrarium usum non abrogatum.

Decisio CCLVII.

Sub fundamento, quod Jacobus Anthonius Thomas non
 polleret qualitate Canonicali a Statuto Maionicensis Ecclesiae
 requi-

requiritur pro obtinendi Subprecenturii, aliisque eiusdem Ecclesie
 dignitatibus, Joannes Mareus Canonicus iuriam Sanctissimi
 exposuit enunciat & Dignitatis collationem ad fauorem dicitur
 Jacobi Antonij per Ordinarium expletam, sibi quae eam confer-
 ai apostolica auctoritate impetrauit; Presentatij igitur Litteris
 demper expeditis, a B. P. meo Pio pro illarum executione Decree-
 sum favorabile reportauit, Cum uero, pro eius descripto signatus
 re Iustitia mihi extiterit delegata Causa reuisis gemina sub-
 scripti Dubia; Alteram nempe An intraret arbitrium pro re-
 tardatione Litterarum Apostolicarum pro alteram, An esset conce-
 denda Compulsoria Specialis ad effectum extrahendi statutum Ecclesie
 Maioricensis editum de anno 1076, necnon Provisionem seu Colla-
 tionem Dignitatum in d. Statuto expressarum ex Libris eiusdem Capitu-
 lali, et etiam remissionem super Articulis, illisque eodem proposi-
 tis dilata per Dnos prioris resolutione, quoad secundum, respon-
 derunt, Dandam esse Compulsoriam Specialem, et remissionem
 cum retardatione tamen, vel sine arbitrio Bosc.

2. Et merito; Item quoad Compulsoriam, cum ea semper
 sit concedenda consisto de existentia scripturarum, earumque
 a relevancia ad tradita per Rodolphum in prag. par. 1. cap. 18.
 no. 179, et per Rotam decis. 299. no. 1. coram Cels. decis. 17. no. 1.
 coram Cerr. decis. 275. Eodem no. 1. coram Bichio, et decis. 108.
 no. 7. par. 18. cum ibi allegatis, nullatenus ea ualuit in presenti
 hypothesi denegari; Siquidem existentiam Statuti, et Librorum
 Capitalarium Partes Vincende admittent. De relevancia autem
 consistit tam respectu Statuti, quam etiam Librorum, Statu-
 tum enim presertim dicitur exclusionem Jacobi Antonij, eo
 quia non habeat qualitatem Canonicaem; Omnino igitur per-
 mittendum est, quod de eo fiat solemnis extractio, ne alias
 2. Idem Jacobus Antonius priusquam Dignitate sibi per Ordina-
 rium collata, cum copia eiusdem Statuti Liberpendente, et
 absque Partecipatione exemplata, contra communem regulam,
 de qua D. Greg. in cap. finali de fid. Instrum. et in auct. Si quis
 in aliquo C. de eden. Rotam decis. 3. de fid. Instrum. in nou.

Decis. 469. n°. 4. coram Ludovico Decis. 302. n°. 2. par. 1. et
Decis. 20. n°. 16. par. 18. recens. et alibi passim.

In libris uero cum conditari soleant Dignitatum Inven-
tiones, eandem constare poterit. An statutum fuerit usque receptum,
an uero potius abierit in consuetudinem stante admissione aliorum
Presbyterorum, de quo ceteroquin non leuis fuit deducta, proba-
tio, cum ea Documentis ab Archiepiscopo extractis appareat,
etiam non Canonicos obtinuisse Dignitates in Statuto comprehensas.

3. Quo uero ad remissionem Dni, pro eius concessione inclinans
vult, quia Jacobus Antonius pro magis excludenda observa-
tia dicti Statuti, probare intendit, Cappellanas, quae ibidem di-
cuntur pro solis Canonicis reservatas, collatas fuisse et peris Ec-
clesiae Presbyteris. Cum itaque materia articulata sit relevans,
et alterius de ea sufficiens fumus porrectus fuerit, cum de eadem de-
ponant testes in Curia Episcopali examinati, remissio proinde
omnino fuit concedenda. Rota Decis. 397. n°. 3. et 4. par. 14. Decis.
180. n°. 1. et 2. par. 19. rec., ubi concordantes.

4. Hispositis non obstat obiectum, quod cuiusmodi Statu-
tum alias fuerit in nostro Tribunali productum, et admissum,
ut in Decis. 1378. n°. 1. coram Decis. 36. n°. 4. par. 4.
recens. et in Maioribus Praeceptoribus 26. Januar. 1691. coram
B. P. D. meo Capraro, et 1. Decis. 1692. et 11. Maij 1696. coram B. P. D.
meo Muto, quodque propterea non valet in suspensi impugnari.
Res enim quidquid dicendum sit, an copia Statuti per Joannem epi-
scopum concordet cum Statuto in dictis Decisionibus enunciato, soli-
tudo adhibetur ratione, quod in eisdem Decisionibus fuit quidem
admodum existens dicti Statuti in genere, et ad alios leuiter effe-
ctus, nunquam tamen illud fuit praecise approbatum, quinimo
Decisio B. P. D. mei Capraro in S. 2°. stante, expresso dubitandum
relinquit an eius vigore Episcopus solis Canonicis concedatur Dignitates
conferre, cum quo sensu etiam in Decisionibus B. P. D. mei Muto
procedum fuit. Cum itaque pro exclusione Jacobi Antonij, sa-
tis pro se jus clarum fundatum in collatione ordinarij, non suf-
ficiat sola existens Statuti, sed insuper requiratur, quod fue-
rit

vis valide conditum, quodque non fuerit per contrarium usum abro-
gatum, nec igitur illius dispositio valet in presenti Iudicio impu-
gnari.

Et ita utraque

Romana Cambij,
Menc. 22 Junij 1701

Argumentum
satis deducens Summaris

Summarium

- 1. Creditor exigens Summam ex contractu tenetur conditione indebiti ad alius restitutionem.
- 2. Creditor post terminum elapsum continuans in exactione Cambiorum ad rationem precedentem limitatam, renuncietur dicto pacto, quod dicto termino elapso etiam sine interpellatione possit dicta Cambia ad rationem Quadrinariam exigere.
- 3. Quod renunciatione stante, pretendere non potest Cambia Quadrinalia, nisi creditorem interpellat.

Decisio CCLVIII.

Cristoforus Vbalinus sub die 22. Octobris 1683. recepit ad Cambium durarum ad biennium ^{scilicet} 2000 - a Joanne Maria Blanciforio cum obligatione solvendi Cambia, et recambia ad rationem ^{aut} Limitatam 24 pro centenario, et cum pacto, quod eodem biennio elapso, ad restitutionem ^{sum} 2000. una cum dietis cambij non sequuta, idem Cristoforus teneretur absque alia interpellatione Cambia Quadrinalia persolvere. Quamvis autem etiam post lapsum biennij, non facta restitutione eiusdem fortis Joannes Maria continuaverit exigere cambia, et recambia ad ^{aut} Limitatam rationem 24. usque ad annum 1696. nihilominus sequuto

obitu memorati Christophori comparuit de anno 1698. idem Joannes Maria coram M. D. mes Arnaldo Judice concursus super illius bonis coram ipso hoc interim reformari, et præter mandatum de confignando s. 1000. pro sorte, aliud simile s. 164. pro fructibus aliorum duorum annorum obtinuit, quos in illius executione à Sacer. Monte Pietatis succedente exegit.

Contententes propterea prefati v. baldini Heredes Joannem Mariam eodem fructus pro rata indebitè accepere, insteterunt coram M. D. in Bona diei 10. Aprilis quop. pro restitutione s. 84. Sed cum eò tunc mandatum fuerit, ut quæstio sub congruo dubio disputaretur, tunc illo in his verbis subscripto = Hi consuet. de excessu mandati de corrigendis, et in qua Summa, itaut sit locus mandato de restituendo, ac in præsent. Nota proposita, Domini responderunt constare de excessu in prædictis s. 84. et pro eadem Summa esse relaxandum mandatum.

1. Siquidem cum dicti fructus ad rationem s. 11. pro eisdem duobus annis non excederent quantitatem s. 80. patens exinde fuisse excessus illorum exactionis in aliquo s. 84. itaut Joannes Maria indebiti conditione cogendus sit ad restituendam dictam summam sic excessivè perceptam ad tot. s. ff. et Cod. de condit. indeb. l. i. d. cons. 80. n. 23. Maur. de solus. cap. 22. per tot. l. d. ad Pamphil. de eis. 408. n. 6. Nota coram Burato de eis. 418. n. 8.

2. Hæc restitutio evitari potest sub obtentu, quod dicti fructus deberentur ad rationem Cambiorum Fundamentalium ex prædicto pacto, quod elapso biennio, ac sortis restitutione non sequuta, teneret v. baldinus etiam absque interpellatione Cambria, et accambria ad eandem rationem persolvere. Quoniam cum Joannes Maria post s. biennium, elapsam, siquæ post euentum stipulationis casum perseveraverit in s. Contractu, Cambriaque, et accambria non nisi ad rationem s. 4. exegerit, quemadmodum exinde ex non facto iuri habetur sufficiens declaratio, quod ipse non curaverit resolutionem primæ conventionis, ac pacti desuper adiecti adimplementum remittere voluerit ad literalem Sept. in l. adversus C. de usur. optime Pars. de luc. de Camb. disc. 16. n. 7. et seq. et

547.
de Impdyt. disc. 9. n°. 20. et de credit. disc. 240. n°. 1. Rotacor
3. ram Burat. dec. 232 per sot. Ita consequitur eundem Jan.
nem Mariam nequiuisset post Cambia, et accambia ad ratio-
nem mundinarum exigere, nisi precedente interpellatione, quae omni-
no requirebatur, ut debitor, qui tutum se uidebat ex remissione
morae sibi, ut supra à creditore facta, sciret debitum suum maio-
ribus futuris torqueri, et consequenter poneret propria Indemnitas:
consulere ad notata per Boec. crispus. jur. select. cap. 101. n°. 12.
B. D. meum Anald. de commerc. et mercat. disc. 66. n°. 28.
Rotacoram Manzaned. decis. 587. n°. 1; et seq. et coram Dundzet.
Jun. decis. 962. n°. 20, et seq.

Hec dictam remissionem tollit prorogatio concessa debitori
ad aliud triennium ad eandem limitatam rationem ^{rum} quatuor;
Quia cum fructus ad hanc rationem soluti non fuerint per solum
triennium, sed per annos undecim, et ultra post Laptum primum ser-
minum duorum annorum, esto proinde, quod parvi adimplementum
minimè censei debeat remissum ex primis tribus solutionibus, non
remanet cur illi renunciatur, dici nequeat ex alijs in successibus
octennio subsequutis.

Et ita utraq;

Romana Fideicommissi
Mer. 22 Junij 1701.

Argumentum

Fideicommissum dicitur existere ad commodum sub-
stitutorum deficiente etiam gradu intermedio, quando
Substitutio concepta est per viam comprehendit, quae
comprehendit vulgarem anomalam, quae etiam
in casu, quo unus ex substitutis vocabatur sic in-
certa, et alter in residuo bonorum.

Summarium
2. Res iudicata consistit ex tribus sententijs conformibus.

2. Tres Sententiae ualidae, et iusto uiam claudunt ad obtinendam restitutionem in integrum.
3. Commisio concedenda est fideicommissarijs ob purificationem fideicommissi.
4. Substitutio dicitur aduectio deficiente gradu in eum medio.
5. Limita quando est concepta per uiam comprehendit, cum tunc ob uulgarem anomaliam in ea contentam subsequens gradus ad huc succedere debeat.
6. Amplia Limitationem, usquequodam quamuis unuseq. Substitutio sit uocabus sit in certa, et alter in certis bonorum.
7. Actus gessi ab Authore nequeunt per Agredem impugnari.

Decisio CCLIX.

Decreta per tres conformes Sententias Immissiones supponis Expediarijs Ducina Margharita Madratias pro Summa ^{rum} _{et 10.} fauore Comitis Gasparis, aliorumque de Vulerensarum, ac pro aliquo ane ad commodum Ducis Josephi Mariae ab Altemps, cum Defensores Ven. Cappella S. Aniceti, ad quam dicta bona mediate pertransierunt, curauerint mihi ulteriorem causae cognitionem dirigere, dedit ad normam Commissionis Dubiam Ani constat de re iudicata, seu potius de causis restitutionis in integrum, cui Edic. Domini affirmatiue quoad primam partem, negatiue uero quoad secundam responderunt.

- Res siquidem iudicata constituitur ex dictis tribus
2. Sententijs conformibus, ut eandem finis Libris imponatur ad Rep. in c. ut calumnijs de re iudic. L. unica C. nulloceat et re. prouoc. Nota coram Barchinis decisi 18. m. 2. decisi. 107. m. 2. par. 17. recens. et in Romana, seu Florentina Commend. S. a. Julij 1694. in quincij. coram B. S. P. meo Caprara, cumque
  2. illa ualida, et iusto uisus fuerint, ob lesionis inde defectum uiam claudunt ad obtinendam restitutionem in integrum ad Rep. in l. si ex causa ff. de minor. Nota in rec. par. 18. decisi. 153. m. 4. et par. 17. decisi. 107. m. 2. et in Bauennaten. Censur.

16. Maji 1698. S. nec Locus coram R. P. D. meo Muto, et in
 Colonien. Canonatus ^{mo}. Gratia 2. Maji 1707. in princip.
 coram Me.

De unitate nulla esse poterat dubitatio; Justitia
 vero satij clara effulgebat ex Testamento eiusdem Ducis Mar-
 gariæ; Cum namque in illo casu obitus sine filijs Marci Sicici, et
 Laurentij Institutum, necnon etiam Catharine, post illos vocat-
 os, legantur substitutio catu ditorum ^{ca. m} 7. 10. Laurentius For-
 tunatus de Vulderstain, et procerudus Dux Petrus ab Altemps,
 eorumque respectivè filij, et Descendentes, indubitati Juris est, quod
 sicut per obitum predictorum Marci Sicici, Laurentij, et Catha-
 rine sine Prole purificata remansit Successio ad commodum Zasp-
 oris, aliorumque de Vulderstain filiorum dicti Laurentij Fortu-
 nati, ac etiam moderni Ducis ab Altemps Descendentij ab eod.

3. Duce Petro, ita immixtis fauce eorumdem in precedentibus iudicaty
 de iure omni Jure debita erat ad Sep. in L. fin. C. de Edict. Div.
 Adrian. soll. Rot. in Beatina fideicom. de Claellonibus 3.
 Junij currentis in princip. coram Me.

4. Absque eo quod obstat aaluisset duplex exceptio, quæ ob-
 lebat per Cappella Defensores opponi; Non quidem prima,
 quod per obitum Catharine, ante Marcum Sicicum institutum
 aduectam remanserit aliorum vocatorum substitutio; Cum etenim
 illorum vocatio utpote sub mortij mentione concepta vi-
 deatur facta per viam substitutionis compendiosæ, ope eandem
 vulgatis anomalæ, in eadem compendiosæ contentæ. subre-
 quens gradus succedere debet tamen: intermedium aduectam reman-
 serit ad vulgatum Barthol. theoreticam in L. quando n. 10.
 ff. de acquir. Hered. quam alijs omisit sequitur Rot. in Roma-
 na fideicom. de Martellis 21 februarij 1698. S. indubitanter
 6. coram Beu. ^{mo} D. meo Decano, et quamvis etiam unus ex substi-
 tutus vocatus sit in receto, et alter in residuo bonorum, ut ora e-
 dit Peregrin. de fideicom. artic. 34. sub n. 52. in fine
 vers. adde idem esse, et firmat Rot. in decisione cuius causæ,

Idem 26. Januarij, 1699. S. Quoniam coram B. P. meo Capraro.
 Non item altera, quod Ducina Margarita ex causa
 tutela Marci Sicici, aliorumque eius filiorum remanserit Debi-
 trip in magna Summa, et consequenter ex debito sui resalte de-
 ficientia bonorum, ad quae concedi posset Immisio. Quoniam
 Dominis videbatur exceptionem istam non esse amplius in me-
 dio afferendam, postquam a die dimissionis elq. Effluxerunt sex-
 exaginta anni, et ultra, absque eo quod iidem filij. S. p. ten sum
 creditum unquam deduxerint, et postquam idem Marcus Sicicus a
 quo causam habet Capella Beati conventu, necum factus fuit in
 confectione Inventarij bonorum dicte Ducinae omnia bona esse
 illius propria, sed rursus in iudicio per eum promoto coram B. C.
 Cabalotto, obtinuit eligi Peritum, qui factis oibus detractionibus
 7. restulit in hereditate adhuc remanere ^{La} 19288. 38. . Hi
 enim gemini positivi actus tanquam gestu ad eodem Marco Sici-
 co nequeunt per Cappellam eius expedem aliquo modo verificari
 ex firmatis per Rot. in dec. 283. no. 10. p. 14. recent, et in d.
 Reatina fid. de Chauellonibus 3. Junij currentis S. vel ubi
 etiam coram Me.

Et ita altera sanoum

Tarraconen Jurisdictionis
 Lun. 27. Junij 1701.

Argumentum.

Privilegium eligendi in causis Capitalarium Adiu-
 ctos tanquam Coniudices contentum in Supplicatione
 et non relatum in litteris Odesuper expeditis non po-
 test retardare manventionem in quasi possessione pro-
 cedendi Libere contra quascumque Ecclesiasticas Per-
 sonas Episcopo debitam necum ex juris assis sentia,
 verum etiam ex actuali possessione particulari titulo

Suf.

ruffulta, vel quia in casu extensionis gratia, littere potius attendenda sunt, quam supplicatio; vel ex quo exceptio cuiusmodi tanquam altiore requirens indaginem ad petitorium iudicium rejicienda est; Fortius vero si ex contrariis actibus constare valeat d. privilegium, nunquam fuisse à Patribus observatum.

Summarium

1. Episcopus habet jus procedendi libere, et independentèr contra quascumque Personas Ecclesiasticas sua Diocesis.
2. Oppositio Epi procedendi contra Canonicos Cathedralis sine Adjunctis ex quibus probetur.
3. Constitutio apost. est omnia observanda.
4. Absentia Juris sufficiens est ad obtinendam maintenancem.
5. Sicut Simplex, et nuda possessio.
6. Maxime si sit aliquo titulo falcita.
7. Funiculus triplex difficili rumpitur.
8. Supplicatio tanquam signata manu Papae, et à Dacario revisa, presumitur diligentius examinata, quam subsequens Bulla, quae extenditur in Cancellaria à Scriptoribus Apostolicis.
9. In casu discordiae ad Supplicationem semper recurrendum est tanquam Matricem gratia Pontificis. Limita quando agitur de restringenda gratia, quia tunc sola Bulla attendenda est m. 18.
10. Reg. 27 Cancellariae. De non iudicando ad formam Supplicationum non procedit quando soluta sunt omnia emolumenta, et Litterae sunt expeditae, sed discrepant à Supplicatione.
11. Officiales Cancellariae, nequeunt in extensione Bullae alterare substantiam gratiae per Papam signatae.
12. Omnia Indulti in Bulla quod erat extensum in Suppli-

atione, censetur potius Secuta ex errore Officialium, quam ex voluntate Pontificis.

13. Manuentio concedi non potest contra Eabentem pro se privilegium clarum.

Limita quando disputatio est principaliter Super realitate et existentia privilegij; n°. 54, et 55.

14. Indulgentiam posterioris praevaleret cuicumque alio anteriori titulo.

15. Disputatio, an debeat attendi potius Supplicatio quam Bul. La, dicitur altioris indaginis, et ad petitorium rejicienda.

16. In Iudicio manuentionis auenditur nuda possessio de sem. pro motu iudicij absque discussione tituli.

17. Manuentio danda est Longaeus possessori etiam contra allegantem titulum privilegij.

19. Verba, ut Solitum est non sunt causatiue sed conditiona. liter.

20. Gratia apost. non verificata conditione corrumpit ipso iure ex defecta intentionis.

21. Ad inducendam Subreptionem Sufficit, quod Papa si aliquid quam circumstantiam sciuisset, vel non fuisset Concessurus gratiam, vel difficilias

22. Solutio Compositionis Datarij plus operari nequit quam ipsa Supplicatio.

23. Compositio soluitur ante registratam Supplicationem, et literas expeditas.

24. Observantia ostendit, quid fuerit in gratia apostolica comprehensum.

25. Preteritum quando est proxima illius conceptioni.

26. Singularis Contradictio aliquorum Canonorum afficit uniuersum Capitulum.

27. Verisimile non est quod Eabens privilegium pro se velit illius inobservantiam introducere.

28. Agens meliori titulo potius innouatur.

29. Concilium Sardinum circa facultatem eligendi Adiutores non fauet nisi Capitalis exemptio, et n°. 70, et 80.

30. Deputationes Adiutorum tanquam Coniudicum non

- attenduntur quando non probantur effectuate.
31. Observantia Privilegij ex contrarijs actibus excluditur.
32. Possessio Capituli in eligendis Adiunctis Coniudicibus ex cessata nominatione per 40. annos censetur amissa.
33. Capitulum habens privilegium Adiunctorum in fine cuiusvis anni illorum electionem facere.
34. Ecclesia Metropolitana Hispaniarum potestatur privilegio eligendi Adiunctos Coniudices.
35. Concessio facultatum, Honorum, et Insignium facta Caplo intelligitur de prerogatiuis in honorem Ecclesie, quod jurisdictioni Ordinarij non praesudicant.
36. Sed non de Indulto eligendi Adiunctos Coniudices, quod sine speciali mentione nunquam censetur concessum.
37. Privilegium Adiunctorum competit Capitulis tantum ratione exemptionis si illam obtinent.
38. Capitulum cessante exemptione non distinguitur a ceteris, sed circa omnimodam subiectionem Episcopi.
41. Relatio ad Concilium Tridentinum facta in deputacionibus Adiunctorum, tanquam emissa cum supposito exemptionis, evanescere dicitur, ac si facta non fuisset.
42. Actus Capitularis non probat contra Episcopum.
43. Testes ad perpetuam examinati non probant.
44. Mandata, edicta, et similia non semper remanent in Archiepiscopi Episcopum anervata.
45. Sententia in publica forma ab originali antiquitus extracta, probat etiam sine ostensione eiusdem originalis.
46. Ignorantia ex multiplicitate actuum additur inveni Similis.
47. Scientia et patientia in magno temporis decursu praesumenda est.
48. Episcopus allegans possessionem procedendi contra Capitulum sine Adiunctis, quia habet iuris assensum pro se, opus non habet probare scientiam, et patientiam Capituli.
49. Episcopus in causa incontinentis potest libere procedere etiam

contra Capitulares habentes indultum eligendi Adiutores
ubi Coniudicet.

Intelligo tamen de illis criminibus ex causa incontinenti
in quibus de fuga Delinquentis timeatur, et quomodo n. 51.

52. Appellatio a aliqua Sententia interposita, et postea non
prosecuta, contrariam privilegij, observantia confirmat.

53. Sententia a tribus Iudicibus registorata, ut sit in forma proban-
te sufficiens quod fuerit in regestris recepta.

Decisio CCLX.

Capitulum Ecclesie Tarraconen^s postquam admissum
fuerat ad novam audientiam adversus decisionem coram me editam
sub die 10. Maij anni proxime elapsi, obtinuit a Me subdele-
gationem Iudicis in partibus ad effectum perquirendi, et compul-
sandi processus, actus Sententias deputatione Adiutorum, aliq^{ue}
iura ad causam facientia; Compilato propterea pro lapsu plurim^o
mensium processu compulsorio, etque ad Curiam delato, et in
actis productis, cum causam eodie reproposuerim sub solito Dubio
An sit standum, vel procedendum a decisio, Domini in decisio persiste-
ant.

Ad huc enim subsistere visa sunt tria procedentis Decisio-
nis fundamenta, quorum viget ^{1^o} Beu^o Archiep^o concessa fuit
manutentio in qua si possessione procedendi in causis criminalibus contra
Dignitates, Canonicos, ceterosque Beneficiatos eiadem Ecclesie, cum
Adiutoris tanquam Assistentibus, et non ubi Coniudicibus. Pri-
mum, nempe desumptum ex Iuris assistentia, quam ipse habet libe-
re, et independenter procedendi contra quascumque Personas Ecclie-
siasticas su^e Diocesis indistincte etiam quoad memoratos Canoni-
cos, et Beneficiatos, ut prater adductos in d^o procedentis Decisio-
ne tradunt For^o de manus observ. 45. n. 6. Rota in Tarraconen^s
Jurisdictionis super edictis 28. Junij 1700. 8. Et si enim coram Me,
et in Hispania. Iuris procedendi in Ordo 2. Julij eiusdem anni 8.
quemadmodum in fine coram Me.

Secundum vero promanans ex antiquissima possessione, et

vi.

uniformi observantia sic procedendi per Archiepiscopum contra
 2. Dignitates, Canonicos, & ceterosque Beneficiarios Ecclesiarum, ut con-
 soat non solum ex processibus, et Sententijs tam antea quam post
 Bullam secularizationis Ecclesiarum datis in posterio Sum^{mo} Archiepiscopi
 No. 7. et 8. Verum etiam ex processu facto de anno 1561. contra
 Canonicum Barnabam Mungos pnti Summaris eisdem Archiepiscopi
 No. 4. necnon ex Sententijs latis de anno 1631. contra Fran^{scum}
 Moncada Sacristam, et Canonicum, ac Salzerandum Rosell Deca-
 num, et pariter Canonicum eiusdem Ecclesiarum, in quibus occasione qua
 reuerunt in actibus Pontificalibus Archiepiscopo assistere, fuerunt
 ipsi ad huc Coniudicibus condemnati in penam Ducatorum 500.
 d. Summ. No. 5. quod in gradu appellationis fuit a R^{mo} Arzopar-
 ariarum Nuntio canonizata quoad Ducatos 200. cum clausula non
 retardata executione d. Summ. No. 6. ex his autem actibus profes-
 sionem concludi tradit Bot. in rec. decis. 128. no. 6. par. 11. dec.
 375. no. 5. par. 18. et decis. 154. no. 24. par. 19.

Tertium denique elicivum ex Bulla Benedicti XIII.
 quodita Super reformatione dictae Ecclesiarum de anno 1711, in qua
 potest enunciatam eandem antiquissimam, et inconcussum obser-
 vantiam usque tunc vigentem ibi = Quia sic sacentis compe-
rimus observatum, eadem facultas procedendi sine Adiunctis
tanquam Coniudicibus confirmat in illis verbis notati Coniudic-
is, nec aliquam Jurisdictionem habentes, sed ut modus procedendi
fiat eis manifestus ad omnem suspicionis materiam expellendam,
 3. qua Pontificia Sanctis ubi continens ius Singulare in Ecclesia
 Sarraconen. omnino est observanda ad Sept. in l. Jus Singulare
 ff. de Leg. Bot. in recent. decis. 29. no. 4. par. 1. et decis.
 254. no. 17. par. 29.

Cum autem unumquodque eodictis tribus fundamentis suffi-
 4.iciens sit ad assequendam manutentionem, ut de obedientia
 Juris est Deco. in cap. cum Personis ibique D. de priucl. in b.
 Concord. de manus d. obseru. 48. no. 5. Bot. decis. 491. par.
 5. l. rec. de nuda ac Simpliciter possessione Post. d. obseru. 48.

n°. 9. Pondus. quest. benef. 61. n°. 1. Rota coram Cavaler.
 Decis. 193. n°. 6. coram Cerris Decis. 923. Sub n°. 4. et in revent.
 Decis. 93. n°. 2. et Decis. 106. n°. 1. par. 4. ac de titulo resultant.
 6. te. ex eadem Bulla lateri Rota in Decisione, quae, reu.
 7. detur S. et indubitanter, multo magis simul unius ean-
 dem effectum operari debent, cum ita difficilior reddatur illos
 everti iuxta illud Ecclesiast. cap. 4. vers. 13. Funiculus triplex
difficili rumpitur.

Noterant ex his scribentes pro Capitulo manustione p^{re}sentem
 innegabilem fore Archiep^o, idemque minime immorari super
 actibus compradentis in processu compulsorio, quia ad stabiliendam
 eundem Capituli possessionem posuissent Suffragari, unicum
 consuebant defensionis praedium in esset. Indulto Aplice
 per San. me. Clementem VII. in eundem Eccl^e Secularizatione
 Canonice largito, atque ad illud convincend^o accurrebant ad ori-
 ginalem supplicationem pro eundem Secularizatione gratia im-
 petrandam eidem Pontifici porrectam; In ea enim expressis et
 literaliter continetur, quod Archiep^{us} pro tempore existens, seu
 eius Vicarius non possit procedere abique ductu Canonicej Adiu-
 cogij Coniudicibus ad capturam, inquisitionem, punitionem, correctio-
 nem, vel sententiam prolationem contra aliquem Canonicum, vel
 personam Capitularim dictae Ecclesiae, etiam Dignitatem, vel
 officium in illa obtinentem, ut plenius habet in Solemni summo
 2. supplicationis Summario Capituli n°. 3. lit. A; illudque
 alterius comprobari a se habent ex quo pro eodem Indulto soluta
 fuit compositio Datarie, ut constat ex libris officij Compositae,
 in quibus eadem solutio verbis registrata fuit Praeconen-
 5. Junij 1531. Pro mutatione Status Regularis Eccl^e Prae-
 conen. Ordinis S. Augustini Canonorum Regularium in Status
 Regularium cum cetero Indulto, quod Archiep^{us} non possit
 in causis criminalibus procedere contra Personas Ecclesiasticas nisi
 prout observatur in ceteris alijs Ecclesijs illius Regni: data for 1800.
 2. Summ. Capituli n°. 2.

Index

Indequè subungebat, quod licet in Bulla seculari rationis Indultum prædictum nullatenus contineatur, nihilominus cum illud resultet ex Supplicatione originali, Et potius attendi
 8. debeat, quam Bulla ipsa, cum tanquam signata manu Papæ, à Datario revisa, et per Officiales Datariorum subscripta, et registrata, præsumatur diligentius examinata, quam subsequens Bulla, quæ extenditur in Cancellaria Apostolica ab alijs Officialibus, seu
 9. Scriptoribus Apostolicis, ut advertit Cover. de re benef. lib. 3. quest. 2. n. 46, et seq. Nota coram Cavaler. Decis. ass. n. 9, et in rec. Decis. 465. n. 4. par. 2. Supplicatio enim cum sit Matrix, et original gratiæ, et Litteræ apostolicæ. Sint ad probationem, et executionem, idè in casu discordiæ ad illam semper recurrendum est ad Decis. in cap. inter dilectum de fid. Instrum. Mandos. Super aeg. Cancell. 27. quest. 7. n. 190. et seq. Amayden. de Styl. Datar. Lib. 1. cap. 32. n. 75. et seq. Cover. de re benef. Lib. 3. quest. 2. n. 42. et seq. Nota coram Orlobond Decis. 165. n. 5, et in rec. Decis. 85. n. 17. p. 10. Decis. 162. n. 13. par. 11. Decis. 469. n. 4. et seq. par. 18. et in Monasterien. Canonibus 28. Martij 1659. S. Nec contraria coram B. m. Dno meo Decano.

Præsertim, ut ipsi prænotabant, attentè memorata solutio: ac compositionis facta pro eodem Indulto, cum regula 17. Cancellaria Apostolica de non judicando ad formam Supplicationum non procedat, quando, ut in præsentibus soluta sunt omnimodis Lumenta consultæ et litteræ, sunt expeditæ, sed discrepans à Supplicatione, ut monet Amayden. de Styl. Datar. lib. 1. cap. 31. n. 76. vers. Sed videtur Nota coram Seraphin Decis. 164. n. 5. coram Cavaler. Decis. ass. n. 70. et in rec. par. 2. Decis. 465. n. 2. et in d. Monasterien. Canonibus S. nec contraria in fine, et fortius ex quo cum nec value: 21. cini Officiales Cancellariæ in expositione, seu transcriptione Bullæ alterare substantiam gratiæ, per Papam signatæ, minusque eam restringere in præjudicium Capituli. omnino præd. Indulti in Bulla debet potius censei sequuta ex errore officialium, quam ex voluntate Pontificis Amayden. de

Stil. Datar. 8. lib. 1. cap. 32. sub n° 15. uers. quatuor ad Secun-
dam membrum. Ad. ad Ludouic^o Decis. 108. sub n° 26. in fine
Cotta coram Cavaler. Decis. 255. n° 9. et Decis. 286. per tot.
et in recent. Decis. 468. n° 4. par. 2. et in praesentia Monasche.
uen. Canonibus S. n^o contraria coram Beu^{mo}. D. meo Decans.

13. Et denique ex his omnibus inferrebant, quod cum Capitulum
habeat pro se priuilegium clarum, et in conuenticibile, mi-
nime potest contra illud concedi mansuetio Archiepiscopo ex
firmatis per Cot. coram Cocino Decis. 2070. n° 12. coram Ot.
Robono Decis. 183. n° 9. coram Bidio Decis. 386. n° 13. et seq.
et in rec. par. 7. Decis. 44. n° 9. et seq. et par. 19. Decis. 302. n° 7.
et seq. et in Romana Pensionis super manutationes. Iulij
1694 coram Bon. me. Emerio, et g. Abris 1695. coram B. P.
meo Scotto, et in Neapolitana Pensionis 26. nou. 1696. in princ.
et 22. Aprilij 1697. pariter in princ. coram Bon. meo. Utino, et
17. Februarij 1698. S. Cum itaque coram B. P. meo Amal-
do, cum dictum Indultum tanquam speciale, et potius pre-

14. ualere debeat a stititio Juris, quasi possessioni Archiepiscopi,
et memorata Bulla Benedicti XIII. iuxta Reg. in L. Juy
Singulari ff. de Leg. Cotta in recent. Decis. 253. n° 13. et seqq.
par. 13. Decis. 254. n° 17. par. 19. et in Burgen. Jurisdictionis
super censualis 13. Junij 1697. S. responsum fuit coram Beu^{mo}.
Henuault Archiepiscopo Turonen.

15. Verum hoc omnia nullatenus obtulerunt Capitulo suff.
fragari, quoniam et si pro totius motis euerfione sufficeret uni-
ca responsio, quod cum uersemur in Summarystimo Iudicio ma-
nutationis exceptio iudi, quod in Literis Seculari rationi
comprehensum fuerit Indultum Aruncorum in Supplicatio-
ne concessum ubi altioris indaginem requirens non sit ad
presens discutienda, sed reici. debeat ad petitorium, ut in
puncto Cot. in rec. par. 10. Decis. 85. n° 17. et seq. et quod in

16. hoc Iudicio attendatur dumtaxat nada, ac simplex posses-
sio, et quidem de tempore motu Iudicij absque alia discussio-
ne tituli 1. 2. ff. ubi postuletur Totol. de manus. obseru.

48.

45. n°. 13. *Altyrad. cons. 97. n°. 15. lib. 2. Palm. nep. alleg.*^{559.}
00. n°. 22, et *Segg. Coter. De re benefic. lib. 1. quæst. 38. n^o.*
48. *Rota coram Regor. Decis. 175. n°. 12. coram Dunozet.*
Jun. Decis. 718. n°. 6. et coram Obag Decis. 83. n°. 3; et Decis.
88. pariser n°. 3. signanter quando prolixè est Longua, et
17. *Lucusquè continuata, cum tunc manutentio dari debeat*
etiam contra Allegantem viculum, seu privilegium exemptionis
ad Reg. in cap. Cum Personæ, de privileg. in 6. Cœlier. de Jurisd.
in Exemptos par. 5. cap. 52. n°. 4. Post. de manus. obser. 45.
n°. 13. Rota post. ipsum Decis. 298. n°. 6. coram Cerro Decis. 923.
n°. 4; et in rec. Decis. 491. n°. 4. et Segg. par. 1. recens. et late
in Surrentina Jurisdictionis 25. Februarij, 1698. S. Verum
solum fundamentum, et Segg. coram R. P. meo Ansaldo.

Nilominus minis examinata eisdem supplicationi
relevance, ea tanti visa non esse, ut valeat Archiep^o debita
manutentionem retinere. Etenim Summus Pontifex in Literis
desuper expeditis de cuiusmodi Adiutorum concessione nulla
penitus mentionem fecit, sed gratiam ad Eccles^{ie} secularizatio-
nem restringit, unde proillarum interpretatione non est recur-
rendum ad supplicationem, sed omnia quarum literarum bene
18. inspicere debet, cum in gratia restrictione non supplicatio sed
literæ Apostolicæ attendendæ sint, quidquid sit ad alios effe-
ctus iuxta distinctionem Sarnen. in reg. 17. De non cadican-
do ad formam supplicationum quæst. 11. n°. 2. Coter. de re benef.
lib. 1. quæst. 40. n°. 238. Ad. ad Ludovis. Decis. 108. n°. 16.
ad fin. Rota in Meleuitana Pensionis 28. (Nov. 1697) co-
ram Card. Litt. impress. apud Martellan. de commin. pag. 528.
n°. 2. par. 1. et coram Ces. de Eras. Decis. 1. n°. 4. de probat.
et Decis. 7. n°. 2. de rescriptis, et in rec. par. 17. Decis. 83. n°. 5.

Certius vero quia non improbabilius Dominis videbatur
supplicationem prædictam de subreptionis vitio adargui posse.
Cum quid in illa expressum est Archiep^{um}, eiusque Vicariis
solidum esse procedere cum Adiutoribus, sanguam Coniudicibus
quod tantum abest, quod probari valeat, ut potius ab anti-

19. quoniam tempore solutum fuerit, quod Archiepiscopus procederet san-
 tummodo cum Archiepiscopis tanquam Absentibus; Cum autem
 verbum illud, ut solutum est, non sit causatiue, sed condi-
 tionaliter, quatenus nempe sit consuetum, et solutum. Nota co-
 ram Curia deus. 448. n. 11. et in recent. deus. 69. n. 23. et
 seq. et deus. 251. sub n. 20. et seq. par. 19. inde sequitur, quod
20. Solutio cuiusmodi nullatenus verificato gratia ipsorum corrumpit,
 ex defectu intentionis Nota coram. Campul. Dec. 6ii. n. 4. et seq.
 ibidem Ad. n. 15. et in recent. deus. 139. n. 24. et seq. par. 19.
 Tum etiam quia nec Pontificum narratum fuit, quod Archie-
 piscopo assistere specialis titulus procedendi cum Archiepiscopis ubi
 absentibus, et non ubi Conuenticibus expressa Bulla
 Benedicti XIII. de re irritans promunita, qui quidem titulus
21. si Pontifici inuenerit, vel gratiam verisimiliter denegaret,
 seu nouitiam de facili eam concessisset, quod sufficit ad suber-
 sionem inducendam. Cap. ad euidenciam cap. postulanti, et
 cap. si proponens de rescript. Specul. de re benefic. lib. 6.
 quæst. 11. n. 56. Not. in recent. deus. 24. n. 4. par. 15. et deus.
 379. n. 12. par. 18.

Quæritur non obstat pariter solutio ex tracta ex libro
 componendo, in quo de Indulto cuiusmodi expensa labetur
 mentis, quoniam ultra quod compositio inducatis 1800. etiam
 non concessa expeditione Gratia Archiepiscoporum supponitur
 debita pro tribus alijs gratijs in Bulla consentis, videlicet
 pro secularizatione Ecclesie, unione, ac electione dignitatis
 iuxta in formationem traditam a B. P. Corradino meritis.

22. Visum Congreg. Sum. respon. Archiepiscopi n. Pmo. Adue-
 nit illa plus operari nequit quam ipsa supplicatio, que ex
 superius firmatis nullius remaneat roboris, vel cum ex ear-
 undem litterarum inspectione conuincatur dictum Indultum
 in illis non fuisse compræsum, eausque nihil probare
 apta est, quia cum componenda soluantur ante registra-
 tam supplicationem, ac litteras expeditas beate Paris. de

resign.

actign. Lib. 8. quest. 2. n. 17. Rot. de executor. Lit. Apostol. par. 1. cap. 1. n. 28. Nota dec. 560. n. 3, et seq. par. 1. recent. bene potuit concessio etiam post illam solutam in Literarum Expeditione restringi, et coartari.

Assumptum vero manifeste comprobatur ea contraria observantia, quae non minus ex parte Archiepiscopi, quam ipsius Capituli concurrat. Ex parte inquam Archiepiscopi, nam omnes eius Antecessores processus semper fulminarunt, et sententias independentem ab Antecessorij Condiictionibus protulerunt, absque eo, quod minimus actus, seu sententia afferatur, in qua Antecessorij sicuti Iudices intervenerint; Nec autem observantia optimo demonstrat quod reverentia in predictis apostolicis Litteris fuerit comprehensum Nota coram Buratto dec. 944. n. 6. coram Boyas dec. 343. n. 11. et seq. et diuers. par. I. deus. 574. n. 3. et in rec. par. 17. decis. 213. n. 35. et seqq. et dec. 351. n. 10. et seq. et in Lucen. Jurisdictionis 22. Martij 1694. coram B. P. D. meo Capra. 25. no. praesertim cum adeo proxima sit concessio Bullae secularis Lationij, ac successione utique ad suspensam continuata Antecessor. controu. 316. n. 26. Nota coram Sacgor. decis. 325. n. 1. ubi add. Lit. A. et coram Duran. decis. 36. n. 38. et in rec. deij 266. n. 22. par. 15. et decis. 172. n. 24. et seq. par. 17. et decis. 354. n. 13. par. 19. et in Kullij seu Orbisellen. Junij astrona. tus 13. Januarij 1696. S. accedente coram B. P. D. meo Scoto.

Ex parte vero Capituli in eadem contraria observantia non deesse, quoniam Canonici nunquam ab ipsis fecerunt, ad formam supplicationis deputare Conservatorem, ad quem appellare possent a gravaminibus per Archiepiscopum, seu eius Vicarium in ferendo minusque praesentionem cuiusvis modi unquam excitarunt, quamvis facultas illum nominandi, et successione ad eum in casibus praed. appellandi fuerit in supplicatione petita sum. Archiepiscopi n. 7. Lit. G. Bursus ydem Canonici immediati post Bullam secularizationis non processerunt ad electiones Antecessorum tanquam Condiictum, ut quidem eum in decennis post nimirum Anno 1540. talis praesentis fuerit excitata non in vim Indulti Apostolici, sed vigore facultatis concedendi statuta

Summario presentis Capituli N° 4°. non defuerit quae ex iuribus
 Capitularibus huic nouitati sese opponere d^o. Summario Obedi^o.
 N°. 50. quemadmodum etiam euenit in nominatione, ad quam successit
 huic Capitulum eodem anno aduenire tentauerat, dum ab illa
 26. Capitulares expressè diuenserunt d^o. Sum^o. Obedi^o. N°. 9°. Huius
 namque singularis contradictionis dubium non est, quia Capitulum
 in uniuersum valeat praedictam inferre ex his, quae notat. ad
 cons. 138. n°. 7. lib. 5mo.

Et insuper dicti Canonici in subsequatis nominationibus
 usque ad annum 1689. nunquam uti faerunt Supradicto priuile:
 gio Triuincorum Coniudicum, quinimò multoties illas expleuerunt,
 in crimi. dispositionis Sacri Concilij Tridentini Sum^o. praeterito
 27. Capituli N°. 8. et seqq. et tamen inuicissimè prouisum reddidit,
 quod ipsi ad quorum insensam litterarum secularizationis expeditis
 fuerant in ipso tempore Indulgentiarum quatenus fuerint elargitum vo:
 Luinentillius inobseruantiam, saliter introducere, ut ponderat
 Rotam Colonien^o. Praecedentis 4° Junij 1696. coram B. P. P.
 meo Muto impress. Job. Antonelli. De iur. et oner. cleric. decij.
 19. n°. 8. quodque in contingentijs casuum uoluerit etiam debi:
 lion titulo innisi, et potentioris specialis priuilegij derelin:
 28. quere, nec de eadem mentionem facere contra regularem naturam
 Agentium, qui potius melioribus titulis innisuntur ad ordinem
 Paris. cons. 27. n°. 29. lib. 5. Marescot. var. resol. lib. 1. cap.
 23. n°. 5. usque ad 9. Rotam coram Gregor. Decis. 462. n°. 7. coram
 Panozet. Jun. Dec. 231. n°. 55. coram Arr. Decis. 262. n°. 19.
 etiam Dec. 204. n°. 18. p^o. 18. et in Cauallian^o. Transactionis
 9. Junij 1698. S. prouit coram B. P. P. meo Priolo, et in Plea:
 poliana Pensionis 17. Februarij eiusdem anni S. Quinimò coram
 B. P. P. meo Ansaldo.

Et referre, quod nonnullae ex dictis nominationibus de
 annis 1540. 1547. et 1561. factae fuerint per Capitulum cum
 relatione ad priuilegia apostolica, et consuetudines d^o. Decti
 Sum^o. Capli N°. 5. 6. et 7. nonnullaeque ex alijs ab anno 1862.
 usque ad annum 1689. expletis fuerint, et dicitur est cum
 relatione ad Sacram Concilium Tridentinum d^o. Sum^o.
 N°. 8.

- N° 8°, quasi quod existis necessario suspensioi debeatur
 29. privilegium Adiutorum, quia Concilium non fauet nisi
 Capitalis exemptis perseverando eorum privilegia Bossa Decis. 748.
 per tot. par. 2. Divers. et Decis. 284. n° 20, et seq. par. 19. rec.
 Quoniam Domini in univsum ponderabant, quod medum predictis
 30. nominationes non probantur effectuate, et quidem mediis
 sententijs Latis cum interventu Adiutorum tanquam Coniu-
 dicum, proindeque omnes nullius remaneant aoboris, ac p^{re}sentis
 L. Silendum 15. S. Qui fundum ff. qui satidare cogant. Bossa
 in Verdanden. Prioratus 26. Febr. 1698. S. fin. coram bon. me.
 Ursino cum alijs in mea preberita decisiones. preterea Sed quod
 magis est Archiepi. Easa nominationibus constantissime semper
 sese opposuerunt, quinimò in casibus, in quibus procedend^o erat
 contra Capitulares, cum ydem Archiepi intimaverint Capitulo,
 et nominaret Adiutores uti meros assistentes non uti Coniudi-
 ces, quemadmodum praeteris evenit Ode anno 1689. 1 quod
 Delefiaragebatur a bon. me. Boyas olim morbi Ordinis mes-
 sitissimo Hadivae, dictum Capitulum non semel eos nomina-
 vis tanquam meros Admittentes S. Summ^o Capituli N° 8°
 31. ex quibus contrarijs actibus observantia quolibet ex dictis nomi-
 nationibus elici poterat remanet prorsus exclusa, ut firman^t
 Crauet. conf. 313. n° 4. Surd. cons. 393. n° 23. Bossa coram Mer-
 Lin. Decis. 99. n° 5. coram Alex. 8. Decis. 159. n° 13; et in recent.
 Decis. 203. n° 23. par. 19. et in Surrendina Jurisdictionis 21.
 february 1696. S. Si Domini consuerant coram B. D. meo et
 S. D.
 Tanto magis quia a dicto anno 1689 usque ad praesens, si que
 per spatium 40. annorum nulla renitudo affertur nominatio
 S. Summaris Archiepiscopi n° 5. et 129. Inde si que
 32. figurari potuisset quasi possessionem Capitulo ex cessatis no-
 minationibus ex decursu tanti temporis, atque ex tolerata
 independenti Jurisdictione Archiepi fuisset amissa L. Si
 Ode ea S. si forte ibique D. ff. de acquir. possess. Ad. ad 21.
 got. Decis. 307. n° 26. Post. Ode manut. observ. 87. n° 98.

564.

Rotae post ipsum decis. 56. n. 1, et seqq., et decis. 123. n. 4, et
coram S. C. decis. 249. n. 4, et seq., et in recent. decis. 264.
n. 2, et 3. par. 3, et in praesens terminis decis. 105. n. 13. par. 7.

33.

Non obstante responsione, quod a d. tempore non fuit ad nomina-
tiones devenit, ex quo hoc interim casus procedendi contra Capitu-
larem non evenit, quia si tale privilegium existeret Capitulum
iuxta dispositionem Sacri Concilii Tridentini non debuisset in prin-
cipio cuiuslibet anni Adiutorum deputationem omittere, ut
in sess. 25 de refor. cap. 6, et tradunt Valentini. cons. 184. n. 79.
et de Navarra de Adriano qu. 16. 13. Charbon. de Canonie.
cap. 28. n. 4.

34

Descendendo autem ad particularem earundem nominatio-
num censuram non obstat, quod nonnulli ex illis consineant
relationem ad privilegia Ecclesiarum; quia cum in Bulla seculari-
zationis concessum laud referatur Adiutorum Indultum, cer-
tum est, quod relatio nullatenus potest ad illud intelligi facta,
Signantur quia nec Capitulum in illa respectum habuit ad d.
speciale Indultum, sed ad privilegia Ecclesiarum Valentinarum,
aliarumque Metropolitanae Hispaniae, quae suorum Adiutorum
gratia possidentur, et non obscure apparet ex primis Adiutorum
cum nominationibus factis diebus 1540, et 1547, in quibus
Capitulum habuit relationem ad statutum factum ad in-
star Valentinae Ecclesiae Summario Capituli n. 5, et 7. Quod
autem relatio nil magis operatur quia quamvis Pontifex
in eadem Bulla secularizationis indulserit, quod Dignitates,
et Canonici Ecclesiae Tarraconensis, uti, ac frui possent omnibus,
et singulis facultatibus, honoribus, et insigniis, quibus So-
letana, Valentina, et aliae saecularis Metropolitanae Ecclesiae
Regnorum Hispaniae possidentur, talis tamen concessio non
importat communicationem privilegii Adiutorum, ad quod
Capitulum potuerit se referere; nam illa intelligitur dum:

35.

faciat de prerogatiuis in honorem Ecclesiae, quae competunt
Dignitatibus, et Canonice Ecclesiarum Metropolitanae
saecularium de jure communi, et Jurisdictioni ordinarij non
pariter.

36. præiudicant, ut in Brixien^s Jurisdictionij s. July 1688. & præi
 in presenti coram B.P.D. meo Caprara, non tamen de controverso
 Indulto, quod non dependet à jure Metropolis, sed ab exemptione à
 Jurisdictione superioris, cui nunquam Pontifex præiudicare
 voluisse præmittuntur clausulas quantumque generaliter nisi
 expresse eidem derogaverit, ut per Sep. in L. a. S. merito ff. ne
 quid in loc. public. firmat Bona coram Cavaler. decis. 209 n. 6.
 et seqq. et in roc. dec. 250. n. 37. et seq. par. 7. et in Ferrariens.
 Feudi 17. Janij 1697. s. validitas coram B.P.D. meo Caprara, et
 Latè in 6^a præcedenti eius Cause decisione s. etenim concessis.

37. Quæ tunc quidem Adunatorum privilegium non competit Ca-
 pitulis, ex quo agatur de Ecclesia Metropolitana seculari, quia
 illis tantum debetur ratione exemptionis si illam obtinent, ut
 observant Saravia de Adunet. quæst. 11. n. 18. ubi refero de-
 clarationem Sacrae Congregationis Concilij Barbo de Canonic.
 cap. 28. n. 3. et ad Concil. Sid. s. Sen. 25. de reform. cap. 6.
 n. 4. Card. de Luc. in anno. ad 8^m Concil. disc. 44. n. 2. et
 seqq. et in miscellan. Ecclesiæ disc. 24. n. 4. de de Canonic.
 et Capitul. disc. 23. n. 8. Bona in recens. p. 7. d. 105. sub n. 18.

38. ita ut eadem exemptione cessante Capitulum non distinguat,
 nec differat à cetero Clero circa omnimodam subiectionem
 Episcopi Card. de Luc. ad Concil. d. disc. 44. n. 4. et Canonici
 39. alijque Capitularij uti ceteri alij Clerici, alijque Capitularij
 uti ceteri alij Clerici illius Jurisdictioni subiecti sint, idem
 de Luc. in miscell. Ecclesiæ d. disc. 24. n. 4.

40. Quovè ad alias nominationes, in quibus Capitulum se
 refert ad Sacrum Concilium Tridentinum, Domini animadvertes-
 bant, Ecumenicam sanctionem comprehendere solum Capitula
 exempta à Jurisdictione Episcoporum, non tamen alia sub
 Jurisdictione Ordinarij existentia, quale est Capitulum Car-
 racondense, ut in Sett. 25. de reform. cap. 6. et præter adduct.
 in præterita decisione s. nequæ obstat observans Gratian.
 direct. for. cap. 892. n. 26. Signatell. consult. Ing. n. 20.
 tom. 9. Romasini de benefic. par. 1. lib. 3. cap. 42.
 Bona in Calaritano Jurisdictionij 10. currentis

41. mensis coram B. P. meo de la Tremoille; unde relatio ad il-
 lud in eisdem nominationibus habita, tanquam emissa cum sup-
 posito exemptionis, de qua non constat, habenda esse caci si facta
 non fuisset Card. de Luc. de Canonic; et Capit. d. disc. 28. n. 10.
 in fit.

42. Nec est cur pro euincenda nominationum effectuatione re-
 curri valeat vel ad reuocationem cuiusdam Cartelli. de anno 1540
 contra nonnullos Capitulares facti per Officiale Generalem Ar-
 diepiscopi, de quo in Tom. Capituli n. 6. vel ad presertim
 occultatione processuum, Sententiarum, aliorumque actuum, ex
 quibus nominationum effectuatio constare poterat. Quandoquidem
 Cartelli reuocatio, ultra quod aliunde non iustificatur, quam ex
 43. mero actu Capitulari, qui non probat contra Archiepiscopum, ad cui-
 samem per Hypotesim admissa illius veritate, nihil ad rem est,
 illa concludi potest, dum sequuta non legitur, ex quo Archiepiscopus
 processisset in causa absque Obdiuicij uti Coniudicibus. Alle-
 gata uero occultatis processuum aliorumque actuum, minime
 probatur ex Testium Depositionibus adductis in Summaris
 Capituli n. 17; quia d. Testis nil in eorum dicto conclu-
 43. dunt, et sunt simpliciter ad perpetuam examinati, qui proinde
 nullam valent probationem constituere eos coram Capita-
 libus. Decis. 265. par. 1. coram Burat. decis. 479. n. 12, et in
 recent. p. 9. decis. 146. n. 18, et par. 19. decis. 316. n. 15, et po-
 tunc nec docetur, quod dicti processus, alijque actus unquam ad-
 fuerint; Imò uero si in rerum natura exercissent, uerisimili-
 ter Capitulum, quod Sede vacante per Vicarium à se nomi-
 natum exercet ordinariam Jurisdictionem, non neglexisset
 saltem de illo tempore tales processus exemplari facere ad
 effectum eos conservandi in eius Archiepiscopo, quem admodum dili-
 gens fuit in asseruandis nonnullis appellationibus interposi-
 tis à Sententijs latis per Ordinarium absque Coniudicibus.
 Minusque allegari valet occultationis presumpcio,
 ex quo memoratum Cartellum non fuerit in Archiepiscopo
 adinuendum, et Notarius Archiepiscopalis requisitus ad ostenden-
 dum processum compilatum de anno 1561. allegauerit illius signi-
 cantiam, quando de utriusque actus existentia nullatenus
 du-

dubitari potest, et signanter respectu memorati processus, qui
 de Mense Augusti pro. fuis extractus ab eodem No-
 tario, et successivè per Archiepiscopum in actis Botalibus
 productus Summaris Additionali Capivoli N. 3. et 8.; Quia
 cum Castellum prædictum non sit processus, sed forsàn confi-
 steret in unico folio, miram utique non est, si post tanti tem-
 poris Lapsum in Archiepiscopio non reperiretur, præsertim
 24 quia, ut notum est Castella, mandata, Edicta, et similia
 non semper remanent in Archiepiscopio anserata. Ignorantia
 verò dicti processus per Notarium allegari potuit ex quo cum
 Capitalium instetentis pro ordinatione processus confecti in anno
 1561. cum Aristotelia Coniudicum à Capitulo nominatorum
 S. Summaris Additionali N. 3. et 8. eodem Notarius ausu-
 mare valuit instantiam non præferre petitione processus,
 cuius copiam præcedenter tradiderat Archiepiscopo, cum ille
 Adiutorum interventum, etiamquam Coniudicum nullatenus
 importeret.

Demum minus rectè per Capitulum impugnabantur
 nonnulli ex actibus per Archiepiscopum adductis ad probandum exer-
 citium propriæ Jurisdictionis independentè à Coniudicibus. Quod
 enim Sententia Lato de anno 1662. contra Canonicum Alex-
 andrum de Cant probata laud fuerit (mediante exhi-
 bitione processus originalis, nil penitus valeat, quia cum
 original non reperiretur non potuit exhiberi nisi illius exem-
 45 plum, quod cum usque de anno 1631. fuerit à propriis originali
 in publica forma extractum ab Observario Curie Archiepiscopalis,
 plene probat absque offensione eiusdem originalis Cyrice. con-
 trou. 204. n. 65. Bota decis. 2358. n. 23. et seqq. coram
 Cocerini, et in recentè decis. 427. n. 23. par. 4. tom. 2. decis.
 457. n. 12. par. 14. decis. 387. n. 10. et seq. par. 17. et decis.
 220. n. 8. et 9. par. 29. et in Vicen. Parochialis, seu (Vica-
 rio 29. Novembris 1694 S. Laud subtrahente coram R. D.
 meo Muro; Et quamvis d. processus iuxta Stylum illarum
 partium in aliquo prætenderetur defectuosus, atamen cum eodè

- non agatur de executione Sententiae vigore eiusdem processus
pronunciata, sufficit ad intentum, quod in illo Canonici nomi-
nentur tanquam Offiscentes non uti Coniudices. Replicatio
verò, quod dicitur Sententia in omnem casum nequeat Capitulo praedicta
et nisi probetur Lata cum illius Scientia, et patientia, non
46. arguet, quia aliter quod ex hoc actuum multiplicitate ignorantia
redditur penitus inuerisimili ex firmatis per Vos in Surrenti-
na Manutentionij 4 May, 1695. S. De actibus verò circa
47. fin. coram B. P. D. meo Scott, se offert rursus; quod illius Scientia,
et patientia aut in decursu tanti temporis omnino presumenda
est, aut dici debet illam non fuisse necessariam, dum Archiep. e-
48. fundatam habet intentione in iure Bota in (Solertana Turij:
dictionis super manutentione S. Martij 1692. S. Neque est ne-
cessè coram B. P. D. meo Deano.

- Insubreptè quoque impugnabatur Sententia Lata de
anno 1589. Sub precepto, quod illa sit potius quoddam procedimen-
49. tum contra Canonicum ex causa incontinentiae, quod concur-
sente etiam Adiunctum indulto fieri poterat, et debebat
absque illis ab Archiep. eorundem disponente Saero Concilio fideles
sino Sess. 25. de reform. cap. 6. ut credit Bota decis. 105. sub
n. 13. par. 2. nec inde illa tanquam omnino compatibilij cum
Adiunctorum privilegio nullum valeat Archiep. ius possessio-
50. nis acquirere. Quoniam propter saepe adductam responsionem quod
Concilium praedictum tanquam loquens de Capitulis exemptis
nequeat se extendere ad Capitulum Tarraconense, quod exem-
ptionis privilegio non gaudet, occurrebat praeterea replicatio, quod
51. cum illud non decernat, quod cause incontinentiae Capitularium
cognosci debeant ab Ordinariis sine Adjunctis, sed illi facultas
remittat, ut in criminibus ex incontinentia provenientibus, et
in atrocioribus delictis depositionis, aut degradationis poenam
exposulantibus, ubi de fuga timeatur, valeat sine Adjunctis
procedere ad Summariam informationem, et ad detentionem
necessariam, reservato tamen in reliquis ordine per idem
Concilium praemisso ut tradunt Sarauia de Adjunctis quest.
16. §. hoc Barbo. ad Concil. n. 23. Bota coram Bembol.
decis. 342. n. 6., et decis. 400. per vos. ibi sub n. 2. refert
De:

569.
Declarationem Sacrae Congregationis Concilij, quod illius dis-
positio nec procedit in delictis simplicibus incontinentis, atque
qualitate concubinatus, et decis. 568 coram eodem, et in rec. par. 7.
Decis. 4. n. 1. et 17. et seqq. d. decis. 105. in princip. Decis. 189. a
n. 1. ad 7. et decis. 195. n. 1. et p. tot. Sequebatur exinde, quod
Archiepiscopus praedictam causam definitivè agnoscendo, non ex fa-
cultate eiusdem Concilij, quae compatibiliter se habet cum privile-
gio Romanorum, sed ex altera emergente ab eius ordinaria ju-
risdictione ad memoratum Sententiam a seum procederet.

57.
Appellatio vero, quae sive à d. sententia, sive ab alijs Latijs
Joanne 1596., 1661. et 1674. dicebatur per Capitulum in seposi-
ta, non sollo, quod Archiepiscopus independenter à praedicti Judicis
bus in causis proceperis, ut animadvertis praesentia decisio d. obsequio
10. quod; Concurrente deest vero, quod nec dicta appellatio doct.
ullo unquam tempore per Capitulum prosequuta, ex qua quidem
Successiva acquiescentia, contraria asserti privilegij observan-
tia magis etiam confirmata remanet, ut subdit eadem praecedens
Decisio loco superius citato.

58.
Et eandem male cedebatur Sententia lata de anno
1412. ante Ecclesiae secularizationem, ex quo comperta fuerit
non esse in forma probante; Quia cum ipsemet Notarius retule-
rit illam fuisse repertam in regestis dietianni. Hoc sufficit, ut
sit in forma probante, cum agatur de Sententia à vobis facta
saeculis registrata; Ultriquam quod praesentia d. Sententia alio etiam
plures adductae fuerunt sine contradictionibus late ante praedictam
secularizationem, quae per Capitulum in nulla illarum par-
te fuerunt impugnatae.

59.
Ex his omnibus igitur insubstantis sensu pignitio reddidit
exceptio Capituli, quod sub praesupposito Privilegij clari, et
incontroversibilis d. Adiancorum uti Coniudicum impe-
diri debeat manutentio Archiepiscopi Licet in quasi possessione exi-
stentia ex decisionibus editis in Romana Pensionis coram bon-
one. Imperia, et B. P. meo Scotto, et in Neapolitana Pen-
sionis coram bon. meo. Ursino, et B. P. meo Ansaldo, alijsque
in obiecto allegatis sub d. Et denique. Et siquidem tunc
60.
solum procedunt, quando nulla disputatio cadit super reali-

fate, et existentia privilegij in omni eius parte clari, et indubi-
tati, Sed questio versatur solum super exceptionibus ad ^{ius}. Illud
deductis, scilicet tamen si, ut in presenti disceptatio super eisdem
presenti privilegij existentia principaliter versatur.

Quia Partibus in acerrimo contradictorio auditu absolutum
fuit

Pisana Devolutionis

Lun. 27. Junij 1702.

Argumentum

Spes probabilis obtinendi per Successorem ultimi
Imphyteuta renovationem in petitorio iudicio, ut in re-
viam Dno directo deneganda sit manutentio, non eli-
citur ex prelatione eisdem Successoribus de zquitate
debita, minusque ex Consuetudine immemorabili
non ammissandi, quando non constat per actum irre-
tractabilem, quod Ecclesia Domina directa velit
bona pro se retinere, vel d. Consuetudo non probetur
cum qualitate coactiva; proinde nec eadem spes emerge-
re valet ex melioramento factis in bonis Imphyteu-
ticis, quando in Investitura ad se pactum, quod bona omnia
cum illis ad Annum reverterentur.

Summarium

1. Terminata Investitura debita est Dno directo ma-
nutentio in quasi possessione bonorum Imphyteuticorum.
2. Similiter quando Successor ultimi Imphyteuta superest
probabilis spes obtinendi renovationem in petitorio iudicio.
3. Renovatio debita est proximiori ultimi Imphyteuta, quando
Ecclesia non vult bona pro se retinere.
4. Pides non faciunt fidem.
5. Declaratio, quod Ecclesia velit pro se retinere, debet
constare per actum irretractabilem.
6. Immemorabilis Consuetudo non ammissandi, ut Expedi
ultimi

ultimi Emphyteutae prodesse valeat, probari debet cum qualitate coactiva.

7. Spes obtinendi renovationem ex causa melioramentorum deficit, quando adest pactum quod illa non à cum re devolvantur ad Dominum directum.
8. Heredes ultimi Emphyteutae dicuntur sufficienter indemni ex oblatione facta per Dominum directum de deficientis melioramentis, quando fuerint liquidata.
9. Responsio ad Propositiones per verba non creditur nisi ponitur neque ad effectum ad quod ponitur, sufficiens est, cum sit pura, et contineat negationem certam.

Decisio CCLXI.

Cum ad Comprobationem novi Contractus Emphyteutici super Bonis, de quibus agitur per Ministros Mense Octobris Episcopalis stipulati cum illis de Magagninis, scribentes pro Fratibus de Taetanis in memoriali pro nova Audiencia exhibitae adversus Decisionem coram Me editam 24. Januarij prox^{ti} inisset, quod mandaretur B^{mo} Archiep^o, ut responderet propositionibus per ipsos in actis productis, scilicet Cota sub die 15. Aprilis mox elapsi novam Audienciam impartita fuit, facta responsione ad Propositiones tantum super effectuacione Concessio- nis. Verum cum ex responsionibus in actis supervenientis exoptate probationes minimè emerissent, ex quo illas idem Archiep^o constanter denegavit, ideo Defensores pro^o ad aliud probationis genus in eadem Cota admitti exposulabant mediante petitione remissoria, quae cum per Dominos absque retardatione concessa fuerit, ut ex decisione eodem tempore super Exequuto edita, tunc propterea acquisiti etiam super Dubio An sit standum, vel recedend. a decisio, In decisio persistere non Esperarunt.

Nulla enim est questio super qualitate Emphyteutica dictorum Bonorum, minusque super revocatione In- vestiturae, cum imò ob illam expiratam d^a Bonae ad men- sam devoluta esse ultro citroque admittatur, unde merito

1. eidem Mensae concedenda esse manentio ratione civiliis possessionis, quae semper penes ipsam permansit, eique suffragatur ad recuperandam per viam manentionis possessionem naturalem, uti praeter adductos in decisione, quae recitatur, tradunt Berol. conj. 242. n. 3, et seqq. Lib. 1. mo. Handed. cons. 21. n. 19. Lib. 2. Rota post Corol. de manus decis. 87. n. 3, et d. 293. p. tot. et coram Budis decis. 216. n. 19, et in rei decis. 421. n. 22. et seqq. p. 11, et d. 54. n. 21. par. 16.

2. Neque ex triplici motivo in praeterita disputatione adducto resultare potest ad commodum fratrum de Saetanis probabilis spes obtinendi renovationem in petitis Iudicio, quod ad denegandam hoc in se immo manentione Domino directo episcopi berat ad latum firmata in orbinate, seu Senogallien. Emphyteusis 22. Junij 1699. §. minusque ex pacto coram Me. Non equidem d. spes resultare potest ex ipsa Bonorum Concessione facta illis de Magagninis ex qua quemadmodum conceditur emergere declarationem Mensae Archiepiscopalis, quod scilicet indies praedicta Bona penes se retinere, ita ob eandem declarationem subiungitur ipsos tanquam proximiores ultimi Emphyteusae in nova Concessione praefecturos esse ex equitate Bartol. in l. 1. p. §. Permittitur sub n. 7. mo. H. de aqua quod d. et assiu, quoniam concessio praed. minimò probatur ex testibus Saetanos adductis, cum deponant simpliciter fides, quae regulariter nullam sibi fidem adferunt, Rota decij. 152. n. 20. et decis. 307. n. 15. p. 14. recens. ; minusque elicitur ex Epistola Beati Archiepiscopi scripta Em. D. Card. Spadæ, quia cum hoc loquatur de quodam tractatu, qui nullam ex parte effectuationem obtinuit, nullam per consequens valet mentis declarationem inducere, quod ipsas velis Bona pro se retinere.
3. ac, cum d. declaratio ad hunc effectum documentanda sit ab actu, qui sit irretractabilis, ut late probat praeterita Decisio §. Quin declaratio.

6. Similiter nec spes probabilis deduci valet ex formae memorabili Consuetudine non amittandi Bona Emphyteusica

tica, quia testes examinati ad d. consuetudine inducendam, illam non iustificans cum qualitate coactiva, quae, in his casibus debet per necessitatem concurrere, ut tradunt Casorens. cons. 340. in fin. Symb. Cons. 96. n. 4. Marescot. var. resolut. lib. 9. cap. 3. n. 12. Botae coram Dunoza. Jun. decis 498. n. 34. et in Romana renovationis Investitura 20 Aprilis 1693. S. Multoque minus coram bon. mes. Benincasa.

7. Sicut denique nec eadem spes probabiliter desumi potest, ex melioramento per Studiorum illorum de Saetanis in re Emphyteutica notabiliter facti, quandoquidem dabo etiam quod illa in specie iustificarentur, ad huc tamen ob Pactum in Investituris contentum, quod res Emphyteutica reuertatur cum omnibus melioramentis, ea deusui debent ad Dominum directum, et si fuissent notabilis, ac magni valoris, ut firmat d. praecedens Decis S. sum quia et seq. Et quamvis in altera et diebus Investituris stipulata super Bonis positus in territorio filicouli cuiusmodi Pactum reficiat, nihil? cum facta fuerit oblatio de illis reficiendis, quando fuerint in specie iustificata, satis eandem consultum remanet indemnitati illorum de Saetanis, nec hoc interim impediri valeant, quod minus Dominus directus manutentionem sibi debitam atsequatur, ad tradita per Gregor. de regim. Reipub. p. 3. lib. 6. disput. 9. n. 14. Bot. coram Ludolo decis 387. n. 22. et in re. Decis 366. n. 30. p. 19. cum alijs in decisione, quae confirmat d. finali.

8. Rei recte opponi valeo Archiepiscopum non paruisse rescripto Botali, vel quia omnibus responsionibus non respondit, vel quia illas simpliciter non negauerit per verbum non credit. Cum etenim d. rescriptum exposcat responsionem ad Propositiones tantum super effectuacione nouae Concessionis, illi utique plene paritum dici debet per Archiepiscopum quod ad illas respondit, quae effectuacione d. nouae Concessionis concernunt, absque eo quod teneretur respondere alijs quae simplicem tractatum eiusdem nouae Concessionis important. Simplex autem negatio sufficienter resultat ex verbis

non credit, ut ponitur, neque ad effectum ad quem ponitur, quibus
 usus est Archiepiscopus, cum responsis cuiusmodi sit pura, et Simplex
 et contineat negationem rectam, et absolutam ex traditione per
 Michalor. de provisionibus cap. 40. n. 13. et seq. Adde ad Regon.
 Decis. 282. n. 20.

Et sic alteratansum f.

Lisana Devolutionis Super Remissoria

Lan. 27. Junij, 1701.

Argumentum

Remissoria concurrente fumo, et relevancia Articuli
 Louum, quae Sufficit, ut quoquomodo, et respectu unius
 tantum probetur, conceditur etiam in 2^a instantia
 et obsequio venetur in iudicio Summarissimo manus^{ris}.

Summarium

1. In causa proplana concurrente fumo et relevancia
 materiae articulatae remissoria non denegatur.
2. Neque in 2^a instantia.
3. Relevancia Sufficit, ut quoquomodo valeat ad causam
 conferre.
4. Proximiori ultimi Emplycenta debita est renova-
 tio quando Delectia declaravit molle bona pro se retine-
 nere.
5. Relevancia unius articuli Sufficit, ut ceteri irrelevan-
 tes admittendi sint.
6. In iudicio manutentionis remissoria regulariter concedi
 non solent.
7. Limita quando concurrat fumus materiae articulatae.
8. In iudicio manutentionis articuli non raro solent
 admitti sine retardatione

Decisio CCLXII.

Pro concessione remissoriae Domini responderunt, quia
 cum

1. cum versetur in causa prophanā, materia articulata sit alle-
 vany, et concurrat fumus elicitus ex fidebus Testium, in his cer-
 minis remissiva nunquam solet denegari L. Iudices Cod. Deo Judic.
 Can. Judicantem Bo. quq. s. Bota coram Sav. me. Alex.
 s. decis. 119. n. 9. et segg. et in recent. decis. 123. n. 5. pars. 19.
 et in Cracouien. Decimarum s. Aprilis 1699. s. Versamur, et
 in Maioricen. Subpraecentoris, in precedenti Bota diei 22. Cur-
 rentis Mensis s. Quoverò coram Me. Jameti in 2. In
 stantia expostuletur cum illa ob relevantiam passim concedatur
 in quacumque Instantia, nisi probatione angustientur, cui per-
 ant, Bota coram Cavaler. decis. 129. coram Saegor. decis. 133.
 per tot. et in rec. par. 28. decis. 157. et decis. 154. utrobique
 n. 6mo.

2. Relevantia vero materiae articulatae, quae sufficit,
 ut quoquomodo faciat ad causam etiam si probatio desuper faci-
 enda pro solo adminiculo deservire ponit Bota coram v. bag.
 decis. 63. n. 8. coram Priolo s. 435. n. 4. coram Tunozet.
 Cur. decis. 545. n. 4. in rec. p. 16. decis. 133. n. 6mo. et in d.
 Cracouien. Decimarum s. quae tamen omnia coram Merda-
 vimis resoluta sunt respectu articulorum primi, et secundi cum
 namque illi tendant ad probandum quod Mensa Archiepiscopalis
 post obitum Catharinae de Vannis controuersa bona in Emphy.
 seu sim concesserit Dominico, et fratribus de Magagninis recepto
 Laudemio 2400. quodque idem Magagnini in executione
 Contractus fuerint in possessione eor. Bonorum quoad usque
 fratres de Saetanis illa recuperant vigore rescripti plene
 Signaturae, Certum utique est, quod si probatio eorum superueniret
 ad causam victricem enet admodum profutura, quia si ubi eo
 tunc ex Concessione sic effectuatā emergere posset sufficiens decla-
 ratio Mensae Archiepiscopalis, quod noluerit bona penes Saetan-
 nese, ita ex declaratione cuiusmodi Saetanij ubi proximioribus
 ultimi Inuestiti Superesse lucusque denegata probabilis spes
 obtinendi a seorsam renouatione in petitorio Iudicio iuxta equita-
 tivam doctrinam Bartol. in L. p. ma. s. Semittitur sub n. 6mo.

3. De aqua pluv. arc. quam exornant Gratian. discep. for.

cap. 88. n°. 1. ad 17. Cirocedi discept. 62. per tot. clar. in S. Emphy.
 teuris quassat. 43. n°. 1°. Card. De Luc. de Emphyt. disce. 3. n^o.
 2°. et seq. Cota Bononien. diuers. decis. 461. n°. 18. Cota no.
 stras coram. Dunozeo. Jun. decij. 498. p^o. tot., et in recent. decis.
 704. n°. 1°. p^o. 4. homo 3. et in decisione huius Cause edita 17.
 Januarij. pro^o. S. neque ad impediendam.

Quamuis autem respectu articulorum tertij, quarti, et
 quinti releuancia videatur dubia, dum probationi melio-
 ramentorum in illis articulo resiste^{re} pactum in Inuestitu-
 ris appositum, quod seminatibus concessionibus quocumque melio-
 ramenta una cum Bonis reuertantur debeant ad Dominium,
 attamen vel dicta probatio satis ad causam confert respectu illor-
 um, que dicuntur facta in bonis filiali. In quorum concessio-
 ne ^{1^o} pactum non continetur, vel sufficit, quod primi duo sint
 releuantes, ut est. Super alijs quamuis irreleuantibus debeant
 testes examinari, ut firmat Cota coram Arquell. decis. 78.
 n°. 1. coram Zaras. Id. 30. n°. 1°. coram Bidris. decij. 169. n^o.
 9. coram Carr. decis. 768. n°. 4. coram Jacolo. d. 14. n°. 6., et
 in rec. p^o. 14. decij. 483. n°. 3. et par. 19. decij. Bar. n°. 2. et
 Segg.

6. Neque obstaro ualet, quod causa uertatur in Iudicio
 Summarissimo manutentionij, in quo regulariter non solet re-
 missionia concedi Cota. decis. 242. n°. 8. et seq. par. 7. rec.
7. quoniam Concurrente, graui^{ter} sic, sumo materia articulata,
 nec in quolibet Iudicio Summarissimo, et priuilegiato ea dehe-
 gari solet, ut alijs relatis firmat Cota in Camerinen. fideic.
 Super remissionia 28. february. pro^o. S. non obstante coram
8. BGD. meo Muso, presentim quia in hoc casu articuli fue-
 runt admitti cum clausula sine retardatione (ut p^ognonitum
 fuit in alia Decisione in quineij. Cuius quidem clausule uigo-
 re utriusque ex partibus sufficienter cautam reperitur, Mens
 scilicet, ex quo ob concessionem remissionis non impeditur Iudic-
 ium alterius prosequi; fratibus uero de Saetanis eo quod
 si probationes faciend^o illij forsane in hac Instantia
 suffragi.

suffragari nequebunt, poterunt ipsis in ulteriori disputatione
opidulari.

Et ita uoraguo f

Bononiens Fideicommissi de Zargantis

Lan. 27. Junij 1701.

Argumento
non indiget

Summarium

1. Res iudicata resultat ex non interpretata in tempore
appellatione a decreto valido, et curto.
2. Vbi ex facti difficultatibus haberi nequeat certitudo
summe, per aliquam ex Partibus restitueda, Rota
solet amplecti temperamentum arbitrari restitutione
in aliqua rationabili quantitate.

Decisio CCLXIII.

Fruetas ex bonij sitis in Comuni Caldararia per
Constantiam de Lemmij a die mota sitis percipi, ad quoru
restitutionem fuerat per nostrum Tribunal condemnata, liqui-
dati fuerunt in precedenti instantia, prout duabus Decisionibus
coram B. P. D. meo Pio editis die 16. Februarij, et 17. Junij
1698. in Libro 2. et 33. Mihi autem postmodum Causa in
gradu restitutionis in integrum delegata, eam in disputatione
habita die 2. Julij Superioris anni 1700. Constantia ad pro-
bandum d. Liquidationis exceptam, novas obtulerit probatio-
nes, Domini censuerunt dandam esse remissionem ad effectum
examinandi testes super eorumdem Bonorum redditu, Verum
licet Moniales huic resolutioni expresse in actis consensissent,
et insuper semini prefecionem obtinuerint, cum tamen
Constantia ad huc probationes perficere neglexerit, hac igitur

attensa consumacia, dubium = An constet de re iudicata
 seu potius de Causis restitutionis in integrum eadem die
 20. Julij 1700. non resolutum iterum eodē die propotui, et Domini
 dixerunt = Constare de re iudicata iuxta modum tamen
 in decisionibus exprimendum.

1. Et quidem dubitari non potuit de re iudicata, Cum
 enim pro parte Constantis non fuerit intra legitimum tem-
 pus Appellatio interposita adversus decretum a B. P. D. meo
 Pio prolatum, illudque non minus validum ex Actorum
 resolutione, quam iustum ex Lectura dd. Decisionum appa-
 reat, indubitanter exinde resultavit re iudicata ad Texo.
 in Cap. quoddam consultatione is. de Sent. et re iudic. et Cap.
 Consultatione de appell. in d. Scacc. de appell. quæst. 12. m.
 2. et seqq. Bot. decis. 148. n. 1. coram San. mo Alex. VIII.

2. Quoniam vero quantitas dd. Librar. 12733. principaliter
 decerta fuit ex Instrumenti Locationum, quæ non levis
 patiebantur difficultatem, attentis tempestatibus, alijsque
 fortuitis casibus subsequatis, ut deponunt testes ad perpe-
 tuam examinati, et ultro Moniales ipsæ, admittentibus, Deo
 Dni non valentes eis totaliter inspicere, relaxando prope-
 rea Juris rigorem, in hoc probationum conflictu, amplexi fue-
 runt temperamentum per Moniales insinuatam, ad eundem
 nempe d. taxationem ad summam minorem. Cum itaque ex
 facti circumstantiis crediderint, damna per Constantiam
 passam intra libras quinque mille probabiliter contineri ar-
 bitrati fuerunt Constantiam ad restitutionem tantum libra-
 rum 8000. condemnare. Ad quod nostrum Tribunal non raro
 admittere solet, ubi ex facti difficultatibus lateat, prout in
 presenti, quantitas præcisè restituenda, ut iuxta tenor præsti-
 catum fuit in Romana Multiplicorum Super expensis
 3. Aprilis 1699. et ad Junij, 1700. coram B. P. D. meo Dea-
 no, et 10. Junij prox. coram Meo.

Et in tunc modum resolutum fuit constare de re
 ju-

Pampilonen Præminentiarum
Lun. 27. Junij 1702.

Argumentum

Conceditur Manutentio in quasi possessione gaudendi præ-
eminentiâ, quod Patronus teneatur canere Responso-
rium particulare prius Super una, quam Super alijs
Sepulturis, cum eadem præeminentiâ ex deductis in de-
cisione non dicatur destructiva Libertatis Ecclesie, mi-
nusquæ introductiva actibus facultatiuis, quando illo-
rum Multiplicitas concurrat.

Summarium

1. Possessori manutentio concedenda est. ex Long.
2. Ex Long qua possessione acquiritur præeminentiâ,
quod Patronus teneatur prius canere Responso-
rium particulare Super aliqua Sepultura.
3. Testes Contrâ Inducentem plene probant.
4. Quomodo conciliantur.
5. Confusi deponentes nequeunt fidem tollere deposito-
ri aliorum magis indistinctè referentiam.
6. Mendaces nullam fidem merentur.
7. De uniuersitate ratione Interesse non dicuntur
integre fidei.
8. Preferuntur quando facti veritas ab alijs extranei Per-
sonæ haberi potest.
9. Testes numero plures sunt preferendi.
10. Deponentes Super affirmatiua præeminentiâ prævalent
alijs illam negantibus.
11. Adminiculati sunt magis in Concursu aliorum at-
tendendi.

12. Sententia à Parte acceptata non potest amplius inquiri.
13. Ex actibus facultatiuis non acquiritur possessio nisi intercedente prohibitione cum subsequata acquiescentia.
 Limita 1°. quando Reus accepit Sententiam Super eadem possessione Casam n°. 16.
 Limita 2°. in casu multiplicitatij actuum n°. 17.
14. Præminentia, quod Parochus teneatur prius canere responsorium particulare sepultura ex quibus non dicatur destructiva Libertatis Ecclesiasticæ, n°. 15.

Decisio C. CLXIV.

Præminentiam dicendi per Parochum loci de Saldiano Responsorium particulare Super Sepultura Familij Palatij prelatiue quoad omnes alias post Responsorium Generale, quod in Bota diei 3. Februarij Superiorij Anni inter alias controversias tunc propositas, et discussas resoluta exhibitis contra Petrum eundem Palatij, modernum Dominum, ut ex decis. tunc edita d. Quoad ad præminentiam et d. finali, cum idem Petrus in Audiencia diei 7. Martij, proxime præteriti restrictus ad Responsorium non recitatum, sed Cantatum, ut nempe semper et quoties adsit Funus, seu commemoratio annualis in Sepultura Palatij, teneatur Parochus post Responsorium Generale dictum prope fontem Aquæ, benedictæ pro Animabus omnium Defunctorum, immediate, ac prelatiue ad easferas Sepulturas Cantare Responsorium particulare Super eadem Sepultura Palatij, et de ficiente funere, seu commemoratione annuali, semper quod fuerit vocatus post idem Responsorium Generale teneatur dicere in eadem Sepultura unum, vel plura Responsoria cantata, excepta solum occasione, qua in Ecclesia Cadaver fuerit per

presens; Cum inquam ad geminos istos Casus prelatio fuisset
per Petrum in eadem Audientia restricta, Domini, eo tunc
quo utraque Pars contradicebat ob paritatem Suffragiorum
nulla capta resolutione in Eoderna Cota eodem Petro dum-
taxat Informante recesserunt a decisio.

2. Ex Testibus namque tum in alijs disputationibus indu-
ctis preterito Summario N° 13., tum noviter ad presens pas-
minatis Eoderno Summario N^o unico Luculenter docuit se.
se reperiri in antiquissima ^{quasi} possessione preeminencia^{is} cuiusmodi
gaudendi in duobus pranarratis casibus, qua quidem possessione stance
medum iuxta originale dubiam eidem venis concedenda manu-
scriptio, ut tradunt Dord. de manus. obseru. 48. n° 9. Dondus.
4996. benef. 61. n° 7. Bot. post Houarr ad Summ. Ballar.
Decis. 26. n° 12. et in recent. Decis. 375. n° 5. p. 18. et in
Carraconen^{is} Jurisdictione Super Edictis 28. Junij, 1700. § sur-
sus in fine coram Me, Sed etiam dici debet quoad d^a prela-
tionem Constare de illius bono iure, de quo etiam ad effectum
manutentionis videri demandatum fuit, cum Longi tempo-
ris Lapsus, ac inueterata Consuetudo in materia preeminencia^{is}
cum Juris ascriptione, ac iustum, legitimumque titulum
tribuat per Sept. in Cap. Cum olim extra de Consuetud. Valenz
uel. cons. 134. n° 32. Gryae. contr. 201. n° 165, et Segg.
Cota coram Merlin Decis. 598. n° 6., et in decisione
huius cause edita 3° Februarij, 1700. §. Fortia^{is} uero, et in
alia 7^a. Martij prop. §. Et iterum namque.

3. Neque eis contrariantur Depositiones Tertium ex
parte Parochi examinatorum; Quippe eorum nonnulli
videlicet tertius, quintus, septimus, nonus, et undecimus
concordant cum alijs inductis ex parte Petri, dum inquis-
unt vidisse Parochum post Responsorium generale canere
immediate responsorium particulare Super Sepultura
Palatij d^o preterito Summ. N° 15. Lit. B. D., et H.

Proindeque isti contra ipsum Parochum Inducentem Superlati-
 vam probationem, constituunt Cota decij. 120. n. 10. par. 17.
 decij. 229. n. 11. p. 19. recens., et in Cauallicen. Pecuniaria
 19. Nouembri 1696. S. Absque eo quod coram Me, Ceteris vero
 generaliter sanctum negant vidine Parochum dicere Respon-
 sorium prelatiue, quod alia Sepultura Super illu Domini Pala.
 4. 4. Unde uel alia Testibus non contradicunt, ex quo eoru
 negatiua verificari potest in Responsoris recitatij, quando non
 adest funus, seu commemoratio annualij, aut quando Parochus
 non docetur, In quibus casibus Petrus ultor admittit d. Parochum
 posse, ac consueuine Responsorium prius dicere Super Sepulturi
 5. Sibi beneuicis, uel tanquam confuse deponentes nequeunt
 fidem tollere depositioni Testium, qui magis expresse, ac distin-
 ctim referunt Casus, in quibus Legeminentia suum habuit
 effectum, ut bene firmat Cota in decij. 182. n. 38. par. 2. rec.
 Praterea d. Testes, ubi etiam negatiuam coarctarent
 ad casus, de quibus agitur, aduic tamen nulla fidej edum
 dicto tribuenda esset, quia Nedum in pluribus de mendacis con-
 uincuntur, Sed etiam ex quo tanquam de Corpore uniuers-
 sitatis Locu de Galidano ratione Inerepre, quod ipsi uti sine
 6. guli habent in exclusione istius prelationis dici nequeunt
 integra fidei, ut de Testibus mendacibus est lex. in l. 2. et
 l. qui falso ff. de Testib. Cota coram Buras. decij. 22.
 n. 7. coram Paris. decij. 82. pariser n. 7. et in recens. par.
 9. decij. 102. n. 16. et par. 14. decij. 37. n. 17. ac de Testibus
 7. uniuersitatis uti singulij inter se habentibus propter adductos in
 Decisionibus Cuius Cause tradunt Peregrin. cons. 214. n. 16.
 lib. 3. Roland. cons. 72. n. 13. lib. 2. Benincend. decij.
 Bonon. 78. n. 17. Sess. decij. Aragon. 196. n. 1. et segg.
 Ad. ad Saegor. decij. 340. n. 14. vers. In quibus decisioni-
 bus Cota coram Caualer. dec. 243. n. 1. et segg. prorsus
 quia agitur de re, que de facili probari poterat per
 alios

alioj Testes, quam de ipsa Vniuersitate; unde eò minùs eorj.
 8. Depositis accipiendas venit; cum regula contraria, quod Testes
 vniuersitatij admittantur specialem etiam Limitationem recipias,
 quando facti veritas per alios obtineri potest, ut monens Ca-
 ballin. ad Conso. March. lib. 4. cap. 7. mo. Lit. H. n. 20. Vers.
 prima sit Benintend. d. decij. 78. n. 8. Vers. videtur uelle.

9. Et in omnem casum nec d. Testes contraponendi fuerint
 alijs per Petrum inductis, cum quid ibi sunt numero plures
 Ideoque preferendi Rot. in Romana peramentij. Decem-
 bris 1699. §. Et in omnem casum, et in Sauienen. seu Verellen.
 molendini 14. Maij 1700. §. Multoquè minùs coram Me.,
 10. Cum quia deponunt super affirmatiua preeminentijs, unde
 propterea preualere debent alijs illam negantibus, etiam si
 isti sint numero maiores Rotas coram Merlin. decis. 242.
 n. 3. et seq. et coram Carill. decis. 48. pariter n. 3. et seq.
 et in rec. par. 14. Decij. 284. n. 5. et in decisionibus huius
 Cause, prima nempe d. vel contraponendi in fine, et 2. §.
 11. Testes uero; cum domum quia sunt pluribus alijs Circumstan-
 tijs adimiculati, quos proinde magis in Concursum attendendos
 esse per Dep. in cap. licet causam de probat. tradunt Gabriel.
 de Testib. conclus. 40. n. 9. Rotas coram Mantic. decis. 368.
 n. 6. et in recent. decis. 315. n. 8. p. 8. Decij. 77. n. 7.
 pars. 9. et decis. 243. n. 11. p. 14.

Morum namque depositioni nedum adhaerens
 duo Particulares eiusdem Locij Ordo Saldians, qui ab hac Lite
 recedentes declararunt semper quo facti ^{locati} Parocho ad ea-
 mendum Responsorium non presentes Caduere, uidisse idem
 Responsorium dici super Sepultura Domini Palatij, idem-
 que auduisse ab eorj. Genitoribus, alijsque Obtenatis d.
 praeserito Summaris n. 6. Lit. B. cuius iuris magna
 et antiquissima Nobilitas familiae de Parzia, quae ueni-

similem reddis probationem elicitem ex d^o Vestibus, Dum si oratione d^o nobilitatis in omnibus alijs preminentijs firmatum fuit Petrum distinguendum esse ab alijs Popularibus d^o parvi Loci, ita eadem Contradistinctio eidem conueniens est etiam quoad Responsorium prius cantandum in eius Sepultura. Per etiam eisdem Vestibus famulatur Sententia Vicarij seu Praeceptoris Campilonen^s, in qua prelatio suoi in casibus ad ipsos assignatis fauore Petri decernitur. Haec Sententia cum fuerit acceptata per Parochum, qui pro illius executione instet, non potest amplius ab ipso impugnari. Mut Decis. 82. n°. 3. Vers. Sed quia, et n°. 4. et Seqq. Rota Decis. 323. n°. 6. coram Tels. et in recent^o Decis. 626. n°. 11. par. 18. et Decis. 209. n°. 28. p^o. 19.

Nec Refragari visum est, quod possessio cuiusmodi sit destructiva Libertatis Ecclesiae, et Parochi et cursus Deductio^{is} ex actibus mere facultatiuis, in quibus nisi iudicaretur intercessisse prohibitionem cum subsecuta acquiescentia, eandem quasi possessionem non acquiri firmat contraria Decisio s. finali, Prima etenim obiecti Pars tenet, vel ex quo concurrere Longeva possessione cuiusmodi prementia fuit aliis per Rotam admissa in Decis. 234. a. n°. 8. Vers. ad eundem usque ad finem, et in Decis. 257. sub n°. 11. Vers. bonum etiam eius et num. Seqq. par. 14. recent. vel qui non agitur super iure cogendi Parochum, ut ab Altari accedat ad Sepulcrum Domini Palatij, ibique Responsorium cantes, Sed solum super eo, quod si aliquando accedat ab ipso Altari recitaturus Responsorium super alijs Sepulturis beneatur prelatiue in casibus praed^o illud cantare super Sepultura Palatij, id quod cum in Substantia importet solum Jus honorificum precedentiae, nullam profecto seruitutem Ecclesiae, aut Parochi imponere videtur ut contra assertum Consimile absurdum excisum ab eodem

Lard.

Parodo super receptione oblationum respondit Bota in
Decisione Eius Cause, §. Quod certius, et in 2a. §. Nec quasi
possessio.

- 16. Quod uero possessio Petri procedat ab actibus facultatis eius excluditur ab ipsa Sententia lata per Prouisorem Campanonem pro cuius executione ipse Parodus instantiam fecit, ut in puncto firmat Bota in d. decis. 234. n. 10. p. 14.
- 17. acc. et fortius ex multiplicitate actuum per longissimum tempus gessorum, qui possessionis statum omnino manutentibilem tribuunt, cum toties multiplicata gratia non presumatur Sperell. Decis. 67. n. 49. Panimoll. decis. 15. n. 26. et seq. Bot. decis. 139. n. 23. par. 17. recent. et in decisione edita 7. Martij proxime preteriti §. Minusque et prius optime notauerat Big. in Cap. Cum Ecclesia n. 86. de caus. posses. et propriet. ubi quod in casu Eius averta Indubitio cum acquiescentia nullatenus esse necessaria.

Veritas

Comana Immissionis
Ven. p^{ma}. Jul. 1701.

Argumentum
Agredi scripto non est retardanda Immissio sub
pretextu precedentis donationis, que elicetur ex
testibus plures patientibus exceptiones, quibus ex
diuersis Circumstantijs in oppositum additur in uerisimilis.

Summarium

- 1. Reiudicata emergit ex appellatione intra legitimum tempus minimè interposita.
- 2. Restitutio in integrum non datur sine Latione.
- 3. Immissio debet esse Agredi scripto in Testamento

non abolito, nec cancellato.

4. Donatio probatur ex depositionibus Testium.
5. In iudicio Immissionis admitti non debent exceptiones altionem indaginem requirentes.
6. Testes viles ob timorem subornationis non merentur magnam fidem.
7. Donatio precedens excluditur ubi ex Successivis actibus conijci valet illam ad huc fuisse in tractatu.
8. Item quando ydem Successivi actus contradictionem inuoluerent.
9. Donatio conuersalis additur inuerrisimilis ex alia particulari subsequenter facta, quae inutilis remanet.
10. Item hoc quo ad perpetuam cautelam non fuerit in scriptis redacta.
11. Probatio ex scripturis decepta preferenda est Depositionibus Testium.
12. Testibus inuerrisimilibus deponentibus deferenda non est.

Decisio CCLXV.

Iterum hodie propositis Dubio = An constaret de Causis restitutionis in integrum, seu potius de re iudicata = Super quo die 13. Maij, nulla prodijt resolutio, sed ubi per Dnos ponderatis omnibus line inde in utraque Disputatione deductis, ansuerunt = Constare de re iudicata, non autem de Causis restitutionis in integrum. Cum enim aduersus postremam Sententiam a B. P. meo de la. Tremoille in hac Causa prolatam non fuerit intra legitima tempora Appellatio interposita, statim eadem emerit res iudicata ad Sext. in Cap. cum sit Romana et Cap. Conditio. de Appell. et in Furd. Si qui, et l. primo C. de tempor. Appell. Cota coram Celso Decis. 20.

n°. 2. Decis. 302. n°. 16. et in recent. Decis. 140 n°. 1. par. 11. et Decis. 593. n°. 1. Cam. Segg. par. 18. recent. Neque aduersus illam competere valet beneficium restitutionis in integrum, cum in continenti docum non fuerit de Latione Abb. in cap. De Liberis de restit. in integr. Cota coram Bichis Decis. 612. n°. 26. et in recent. Decis. 153. n°. 18. par. 25. Decis. 526. n°. 5. par. 18. et Decis. 33. et 194. utrobique n°. 1mo. et 2°. par. 19.

Quod autem in presenti minimè Lesio concurreret de promissum fuit ex Sententiarum ualiditate inter Partes admitta, necnon ex eorum Iustitia elicite ex Testamento condito per Dominicum de Alexandris nullo defectu solemnizatum, aut alio visibili vitio notato, in quo, cum Legatur irritatus Ep^{us} Joannes Paulus Jannonij, recte proinde in dictis sententijs eidem Commissio concessa fuit iuxta dispositionem Prat. in L. fin. C. de Edict. Diu. For. coll. Argel. de acquir. posses. quop. 1. n°. 182. et firmatur in decisionibus cuius Cause editis die 26. Junij 1699. coram C. P. D. meo Caprara, et die 15. Martij 1700. coram C. P. D. meo de la Tremouille.

Non obstante, quod dictus Dominicus de suis Bonis in Testamento amplius disponere non valuerit, cum jam de illis Anno 1609. occasione Matrimonij, inter Joannem Baptistam Ciccium, et Isabellam de Alexandris, ipsius Repotes contrahendi, emisent donatione irrevocabilem inter vivos in sua, Mortis tempus collatam ad futuram aem filiorum ex eodem Coniugio nascendorum, proinde deponunt testes formiter examinati, ex quibus probari donationem late firmavit Cota in firmana Donationis 8. febr. 1606. per eos coram bon. meo Albergo. Obiectum enim n^o dum in allegabile visum fuit

S. ex quo in presenti possessoris Iudicio Immissionis admitti non debent Exceptiones altiore indaginem requirentes, præcipue ubi turbide, appareant Decius cons. 424. n. 29. Ad. ad Laegor Decius. 367. n. 3. Cotta Decis. 362. n. 5. coram Seraphin. Decis. 672. n. 24. coram Bichis Decis. 36. n. 5. par. 5. Decis. 94. n. 22. par. 5. Decis. 12. n. 21. et Decis. 522. n. 9. par. 23. et Decis. 300. n. 18. par. 28. recent.

Verum illud remansit pernitens sublatum ex eo, quod licet testes prædicti de ipsa Donacione deposuerint, eis tamen Dni fidem præbendam esse non crediderunt, cum quia contra illos militat personalis exceptio deducta ex eorum vili conditione, qua stante ob simonem subornationes testibus parum fidei adhibendum esse tradunt Menoch. De Arbitrar. lib. 2. cas. 96. Farinac. quest. 6. 57. n. 70. et 71. Cotta Decis. 203. n. 18. par. 7. Decis. 132. n. 6. par. 15. et Decis. 119. n. 2. par. 16. recent.

Sum etiam quia eorum depositiones eliduntur et contrariis probationibus pro Jannone in exclusionem Donacionis deductis; quarum prima resultat ex Epistola Bartolomæo Patre Joannis Baptiste anno 1691. eidem Dominico directis, in quibus cum habeatur ipsam esse esse pro perfectione tractatum, transmittendo ad eum effectum folium in albo subscriptum, et sed in omnibus arbitris d. Dominici remittendo, impossibile igitur est, quod antea venter fuerit firmata Donatio, qua stante nihil agendum supererat.

Secunda autem de promittitur ex Capitulis Matrimonialibus in Sequelam præcedentium tractatum eod. tempore celebratis. In his enim certa tantum Dotu constituta de præmissa Donacione mentis facta non

non fuit, quinimo expresse legitur reservata facultas
 quomodolibet disponendi de Domo, et Bonis in Officio
 et Territorio Moliserni, ac alibi sitis, quorum usus Coniu-
 8. gibus fuit concessus; Unde optime inferitur procedens
 Donationis inexistens, cum aliis omnia in dictis capi-
 tulis conventa manifestam contradictionem involue-
 rent, ut bene consideravit Rota coram Celso decis. 40.
 n^o.

9. Tertia vero probatio desumpta fuit ex subsequen-
 te Donatione particulari 30. Locorum Monsium, per
 Biccio a Dominico reportata, cum stante prima donat.
 uniuersali Ecce inutilis euasisset L. p^{ma} §. Si Stipulanti.
 ff. de verb. oblig. l. Qui concubinam §. Cum ita Legit^{us}
 ff. de Legat. 3. Rota coram Cerr. decis. 23. n°. 17, et
 dec. 82. n°. 19. coram eodem, et decis. 87. n°. 8. par. 5.
 recent. Non attenda responsione, quod Ecce Loca Monsium,
 ut potè acquisita post annum 1609. in dicta prima Donat.
 comprehensa non fuerint. Quoniam cum in facto proba-
 tum fuerit, non omnia eadem Loca fuisse postmodum
 acquisita, subistit proinde presumptio ex hac particulari
 Donatione resultans, quia ea saltem superflua reman-
 sisset pro rata ante primam Donationem possessa.

10. Demum omisso alijs pluribus circumstantijs ad
 exclusionem Donationis per Defensores Joannoni cumue-
 Latis, non minus urgens promanat quarta ex eo, quod nulla
 Scriptura de hac Donatione fuerit confecta; Nihil enim
 inuenissimile apparet, quod neque Barolo Lomay Pater, neque
 Joannes Baptista filius adeo fauorabilem contractum,
 in Scriptis ad perpetuam cautelam redigere non curave-
 rint, ut considerant Socini. Cons. 44. n°. 4. vers. Item
 non est uerisimile, et n^o. seq. lib. 4°. Rota decis.

239. n°. 23. par. 4. Tomo 2. Decis. 290. n°. 10. par. 6. recent.
 Et in terminis Decis. 40. n°. 7°. coram Celso.

- Quibus omnibus Concurrentibus in exclusionem
 ipsius Donationis merito Testium depositions reiecta
 fuerunt; Cum quia eis aduersantur recentia probatio-
 nes ex scripturis Decretis, quae in Concursu sunt Testibus
 22. quae ferenda iuxta regulam Sept. in L. Census. ff. de
 Probat. qua Cota coram Cocino Decis. 235. n°. 17, et co-
 ram Celso Decis. 40. n°. 15., quae loquitur in terminis prae-
 sentis Controversiae, et Decis. 299. n°. 5. par. 19. recent. Sum-
 12. etiam quia deponant de re admodum inuicibilis, ut
 supra probatum fuit in §. Et demum, in quibus terminis
 Testibus deferendum non est ex cap. Quia verisimile
 de Praesumpt. tenent C. 466. et Felin. ibidem Bursatt.
 cons. 346. n°. 12. Lib. 4. Cota Decis. 73. a n°. 1. ad 6.
 par. 4. Tomo 2. recent. et Decis. 89. n°. 5. coram Priol.
 et 2^a. Decis. 40. n°. 8. coram Celso.

Et ita utraque

Aretina Iurium Parochialium Super manu

Ven. p^o. Julij 1701. Argumentum. T^o.
 Manutentis in quasi possessione administrandi Sacram-
 eb sumulandi Decedentes in aliena Parochia, decernen-
 da esse, non obstante contraria Iurij dispositione, quando
 constat de Longeva possessione legitime probata.

Summarium

1. Possessio sumulandi Cadavera Decedentium in alie-
 na Parochia, ea quibus probetur.
2. Possidenti concedenda est manutentis.
3. Decretum factum per modum provisionis, et sine
 prejudicio Partium omnia jura servat.
4. Testis in 2^a. Contraria aestinatione ob timorem Subor-
 nationis

mationis non est attendendus.

5. In Iudicio manutentionis etiam Solz, Fides Superabundant.
6. Reclamatio Partis quando facta vel recepta vel in Iudicio non prosecuta, alterius Partis possessione magis potius confirmat.
7. Ad Parochum de iure spectat administrare sacramenta eorum Parochianis, et tumulare omnes in eius Parochia decedentes.
8. Assistentia Iuris sufficit ad obtinendam manutentionem.
9. Limita quando alter reperitur in Longeva possessione legitime probata.

Decisio CCLXVI.

Ius, quod Capitulum, et Canonici S. Mariæ Plebis Aretij ipsis competere pretendunt, Administrandi nempe sacramenta omnibus sacerdotibus, et clericis ad servitium dictæ Ecclesiæ aggregatis, quamvis in aliena Parochia degentibus, eosque respectivè tumulandi in Sepulchris pro illis in dicta Ecclesia peculiariter destinato, acriter impugnatum fuit à Monasterio, et Patribus Camaldulensibus S. Mariæ, in Gradibus occasione ultimarum infirmitatis, ac successivi obitus Pæpbyteri Franciscutelanus in eorum Parochia degentis, ac usquè ab anno 1662. ad dictæ Ecclesiæ servitium aggregati; Quapropter ad Aretij Vicarium contentione delata, cum ad favorem dicti Capituli in exercitio d. Juris quoad utrumque caput fuerit manutentio decreta, deoluta exinde ad me appellationis causa, quæ siu eodidè a Dominis, Abn et cui esset danda manutentio, et Capitulo dandam esse responsum fuit.

Constitit namque ex Testium depositionibus relatis in illius Summaris n. Pms. Canonicos, et Capitulum reperiri in quasi possessione nedum administrandi

Sacramenta privatim quoad proprios Parochos praedicti Sacer-
dotibus, alijsque Aggregatis sed rursus illos in dicta eorum
Ecclesia tumulandi, idque signanter apparuit respectu
S. Monasterij, ac Patrum S. Mariae in Gradibus, nam

egrotante in praeteritis annis Petro Baccio Aggregato, quam-
vis iste intra limites eorum Parochiae domicilium haberet
fuit tamen Sacramentis refectis per Parochum Capituli
d.º Summario n.º 11. ac de funto Josepho De Muricis alie-

ro Aggregato, ac pariter in eorum Parochia degente, illius
cadaver fuit sepultura consignatus in dicta Ecclesia S. Mariae
Plebis cum absentia Parochi, et Capituli eiusdem
Ecclesiae dicitur Summario n.º 9.º Quod autem cum resur-
rectio legitima, ac pacifica eiusdem Capituli possessio, nulla-
tenus dubitari potest, quin illi concedenda esset manu-
sentio vulgaris S. retinenda insit. de interdict. quem in
eis terminis exornat Cot. coram Sen. decis. 442. sub n.º
S. vers. unde, et in Casalen. Quarto funeralium super
manusentione 16. Januarij, 1697. S. Domini coram B.º
meo Caprara.

Exi dictam Capituli possessionem turbat quoddam
decretum Vicarij Generalis Aretij, editum de anno 1699.
in quo mandatum fuit Cadaver Consonij de Zarrinij Ag-
gregati tumulari debere a Parochia S. Iustini, quia dictum

decretum factum fuit per modum provisionis, ac sine iurisdic-
tione Capituli S. Mariae, Plebis, ne hoc interim prefatum
Cadaver insepultum remaneret, idoque ex illo nullum ius
Parochiae quaesitum dici potest, sed iura possessionis per Capitu-
lum procedenter adeptam ex vi operativa eiusdem clau-
sula sine praedictio remanserunt in omnibus preservata
Post de manus. obseru. so. n.º 3. et 4. Barros. traes.
var. claus. 157. n.º 8. Nota in Romana Fideicom.
Musij, Ode Bubala 18. Junij, 1700. S. finali coram
Ate.

Mi.

Minus potestas contraria attestatio Julij Antonij Ceti-
 ce alterius ex Aggregati, quatenus deponit tempore Pas-
 serali Sanctissimi Eucharisticæ Sacramentum suscepisse
 in eius Ecclesia Parochiali; Quoniam (ultra quod respectu
 privatus Summationis dictorum Aggregatorum in Plebis
 Ecclesia nec verbum facit) cum sanè contrariè proceden-
 ter deposuerit favore Capitali, testando se se in eadem
 solemnitate uti eius Parochiam Ecclesiam prefatam S. S.
 A. Mariæ Plebis recognovisse, fit inde, quod dictus Petrus de
 Suspicionem subornationis in hac posteriori attestazione
 nullatenus attendendus sit iuxta firmata per Cos. in Bo-
 mana Filiationis 11. Octobris 1699. S. Decembris coram B. P. D.
 meo Muto, in Romana Economiz, seu Redditionij Cas-
 sidij 22. Januarij 1700. S. Quo enim coram Me, et in Bo-
 nonien. Pecuniaria 24. Martij prox. S. Decembris coram
 B. P. D. meo Paolo.

Proit neque obstat quod possessio Capitali probetur
 solum ex depositionibus ad perpetuam rei memoriam, quodque
 nonnulli ex Parochis adversus presentionem huiusmodi alie
 quando reclamaverint; Item in hoc iudicio summarissimè
 ad justificandam possessionem etiam sola fides superas-
 bundant ex potatis per Cos. De manus. observ. 38. n. 49.
 Cos. apud eundem Decis. 269. n. 4, et seq.; et coram Seraph.
 Decis. 585. n. 1, et coram Cerr. Dec. 273. n. 2. Beclama-
 tiones vero Parochorum, cum vel non fuerint in iudicio
 prosecute, vel in contradictorio reiectæ exhiberint, ut
 signanter evenit respectu illarum, quæ fuerunt emissæ à
 Parocho S. Mariæ in Gradibus, ubique eandem Capitali
 possessione magis potius confirmant, quam detrahant ex de-
 ductis Cos. in Bononien. Juris conferendi 9. Junij
 1698. S. Haud persistentibus coram Cos. meo Ursino, et
 in Terunden. Procuratus 18. Junij 1699. S. finali, et 29.
 Martij 1700 S. Indubitantiùs coram Me.

7. Quemadmodum iniquè urget, quod eor. Sext. in cap. Di-
 lectus de Cappell. Monach.; et cap. Inasensitatem de Ser-
 pulchur. Parochi habeant a presentiam Juris administrandi
 Sacramenta eorum Parochianis, sumulandique omnes Perso-
 8. nas in eorum Parochia decedentes, quam etiam ad obtinendam ma-
 nutentionem sufficere fuit late firmatum in Parochia
 Jurisdictionis 10. Maij, 1700. §. Habet enim, et 27. Junij
 prox. §. Cum autem coram Meo; Nam juris a presentia
 9. in allegabilis remanet, ubi prout licet alter in Longeva posses-
 sione legitime desuper probata reperitur et notatis per
 Cancellor. de attent. Lit. pend. par. 2. cap. 4. n. 6. Bos.
 coram Bichio Decis. 442. n. 5., et in rec. par. 1. Decis.
 685. n. 2; et seq., et in Romanen. Decimarum 27. Junij
 1664. §. Hinc non obstat coram bon. meo. Verosio, et in
 Mantuana Funerum §. Julij, 1694. §. Quamvis in gradu
 coram B. D. meo Paolo.

Et idè utraque

Actina Jurium Parochialium

Super remissoria

Ven. 7. Julij, 1701.

Argumentum

Materia articulata quamvis contraria juri
 dicitur relevans dum tendit ad probandam immemo-
 rabilem, quæ perseverat dicitur per coronarium De-
 cretum factum per modum provisionis, et sine preju-
 dicio Partium.

Summarium

1. Remissoria est concedenda concurrente fumo, si
 relevancia materiae articulatae,
2. Decretum factum sine prejudicio Partium non
 excludit Immemorabilem.

B.

3. Relevancia excluditur ubi materia articulata est contra Juris dispositionem.

Limita quando eadem materia tendit ad probandam Immemorabilem, per quam quicumque melior titulus potest allegari n° 5.

4. Testes Universitatis tunc negant testimonium perhibere, quando uti singuli valent habere in causa inserta.

Decisio CCLXVII.

Una cum debito simplex possessionum concernente, de quo in alia mea Decisione contemporaneè in hac causa edita, aliud etiam super bono jure ad instantiam Monasterij, ac Patrum Camaldulensium S. Maris, in Ecclesijs Aretij, in Eoderna vota proposui. Sed cum Capitulum, et Canonici S. Maris Plebis e converso instarent pro Concessione remissionis, Eius Domini etiam super Eod juncto consulti, dilata resolutione principalis Dubij, censuerunt dictam remissionem concedendam esse.

Relevantissima siquidem apparuit materia articulata, ut potè quia tendit ad probandam Immemorablem possessionem eiusdem Capituli, et Canonorum ministrandi Sacramento Sacerdotibus, alijsque ad Servitium dⁱ Ecclesie S. Mariae aggregatis privatis quoad Parochos, sub quorum Parochia degunt, eorumque Cadavera sepellendi in Eadem Ecclesia, unde cum probationis desuper faciendae concurreret etiam fumus desumptus ex fidebus

1. Testium, de quibus in Summaris super manustensione n° 20, ex his utique sequebatur, quod remissionis omninè concedenda erat, ut alijs adductis vot. in Pisana devolutionis super remissionis p^r. Junij, proxime, preteriti in princip. coram Me.

Neque illam impedire valuit asserta improbabilitas dicte Immemorable consuetudinis eo quod ex decreto

per Capitulum Facto de anno 1672. uideatur Canonicos
 de eo tempore tantum incepisse dicere Sacerdotes, aliosque
 inseruientes ad eorum Ecclesiam aggregare; quia Capitulum
 in actu predicto decreuit, ac declarauit solum, quod imposse-
 rum Sacerdotes, alijque illuc usque ad Ecclesiam Seruitium
 admitti, non Aggregatorum, ut olim, sed Mansionariorum, no-
 mine appellari deberent; Unde tantum abest, quod dictum
 decretum pro supposito aggregationis initium proferat,
 ut potius illud manifeste excludat, cum positiuè supponat
 falsiter Aggregatos precedentè in Ecclesia adfuisse. Aliud
 uerò decretum ab Ebrej Vicario editum fauore Parochi
 S. Iustini nec dicta materia, improbabilitatem ualeat in-
 ducere, quia cum ex precedentè animaduersione super dubio
 manutentionis idem Decretum factum fuerit sine iuribus
 dicitur iurium Capituli S. Mariæ Plebis, nequirit iura
 immemorabilis possessionis, sique adest, eneruare, ut in alia
 Decisione hac eadem die edita S. nec dicta.

2. Nec ullius releuantia visum est, quod dicta proba-
 tio faciendâ sit per Testes, quorum nonnulli sunt de ipsi
 Aggregatis, quodque illi resistat dispositio juris Sancientis
 administrationem Sacramentorum, ac simulationem cada-
 uerum ad proprium Parochiam pertinere de Lex. in cap. di-
 lectus de Cappell. Monach. et cap. Fraternalitatem de
 Sepult. Quoniam cum agatur de Simpliciter interesse ipsius
 3. Uniuersitatis Aggregatorum, Testes quamuis de illius gre-
 gis non debent ab examine arceri, cum illi prohibeantur
 solum à testimonio perhibendo quando inter testes uti Singuli
 ualent in causa habere ea firmatis per Bot. in Campulond.
 Præminentiarum 3. Februarij, 1700. S. nec Petri, et 27. Junij
 4. proxi. S. Præterea coram Me. Obfert uerò iuris disposi-
 tio, quidquid sit, ubi ageretur de Simpliciter prescriptione 30.
 uel 40. annorum, profecto eandem potest in presenti petitionem
 5. probationem excludere, quia cum hæc inuoluat immo-
 morabile

mirabilem consuetudinem, utique si illam probari contingat,
 nedum privilegium derogatorium dictae contrariae juris dis-
 positioni; Sed etiam quicumque alius melior titulus de Mun-
 do poterit allegari, ut monet Cotta coram Cavaler. Decis. 232.
 n. 2. in H. de finen. Canonica susp^{ma} Julij 1606. S. Data
 enim coram clar. me: Card. Caccia, in Venetusen^{is} Juris-
 dictionis d. februarij 1696. S. de dispositione coram A. D.
 meo Sis, et in Sacrouen^{is} Decimarum d. Aprilis 1699. S. re-
 levantia coram Me.

Et ita utraque

Asculana Dotis

Ven. prima Julij 1701.

Argumentum

satis deducitur ex Summaris

Summarium

1. Scriptura privata ipsius Debitoris non probat.
2. Cimita quando est adungam ex publicis inscrip^{tionibus} justificata.
3. Maritus potest de dote in quantitate constituta tanquam de re propria disponere dum in illius dominium pertransiit.
4. Impossibile est, quod qui familiaribus angustijs premitur valeat aebius census acquirere, et passivus excoingere.
5. Coniectura Leuiores absorbentur à potentioribus.

Decisio CCLXVIII.

Impetrata per Caterinam de Tutyjo noua audien-
 tia aduersus decisionem coram Me. editam 25. Junij

superioris anni, in qua firmatum fuit non constare de cre-
dito, nisi pro L. 56. gr. et pro eadem rata deberi fructus
ad rationem L. 4. pro centenariis, Dominos consului in audien-
tia diei 28. Januarii prox. An esset standum, vel accedendum
ad decisum, Sed cum ex Luni Caterina Defensores autem ante
quamplura ad causam uictoriam ex lauriri posses ex Libris dome-
sticis Hiacynti. De Petrilly unice insistens pro illorum epli-
tione dilata fuit, per Patres resolutio, ac insimul deman-
datum, quod dicti Libri ad urbem transportarentur, illorumq.
reuisio fieret coram Me; Quo quidem expleto, pluribusque par-
tibus ab eisdem Libris decerptis, cum in Eodierna causa repro-
sitione Defensores predicti ad huc informare detrectantes con-
cessionem remissionis expeterent, Domini instantia an-
nuentes, absque tamen retardatione ulterioris processus causa,
ut in decisione super remissionis hac eadem die coram Me ex-
pressa in resolutis loci inserim persistere non dubitarunt.

- Coniunctis namque simul omnibus partibus solutionum
in causam dotis per dictum Hiacyntum factarum iterum
constitit penduale creditum non excedere prefatam summam
 L. 56. gr. ideoque bene in decisione, quo reuidentur, conclusum
fuit de illo non ultra quod sortem constare quam in dicto
 L. 56. gr. ; Non subsistens, quod ex calculo dietarum solutio-
num detrahenda sit quantitas florenorum 1210. ex quo istius
1. solutio aliunde non iustificetur quam ex Scedula priuata
iprius Hiacynti. Debitoris; quia cum in eadem Scedula
enunciatum fuerit omnes fere partitas prefatam sum-
mam conflantes erogatas fuisse in acquisitionem non-
nullorum censuum factam a Vincentio de Dutij eisdem Cate-
rina Viro, atque acquiritio cuiusmodi remaneat ad anquem
iustificata ex publicis instrumentis, in quibus habetur decla-
ratio illam fuisse factam de pecunijs in causam dotis a Pe-
2. tello acceptis, utique Scriptura cuiusmodi eandem facere de-
bet probationem, quam aliud quodcumque publicum documentum
con-

constitueret ex plene firmatis in dicta mea p[re]ferenda Decis-
sione S. neque obstar[e] cum duobus segg.

Quin[que] releuet, quod Vincentius eod[em] Censu acquirere
potuerit ex deposito floren[si] 1800. per Aiacin[um] in causam
dotis fact[am] p[ro]p[ri]o Camerarium Asculi De anno 1675. a[ut] Suff[ra]g[an]e
sue cum eius consensu eidem Vincentio consignato; Quoniam d[omi]n[us]
depositum fuit de eod[em] anno per ipsum erogatum in emptio-
nem aliorum censuum actiuorum, a[ut] in extinctionem respectiue
aliorum, quibus eius Domus p[re]mebatur, quemadmodum utramque
censuum Speciem enumerando aduertit Cotta in d[omi]n[us] p[re]ferenda
Decisione S. nec in aliquo; Nec factum istud destruitur ex
quo p[re]dicta extinctio, a[ut] respectiua acquisitio completas ap-
pareant de pecunijs proprijs eiusdem Vincentij; Sum[ma] quia
cum dos fuisset ipsi ab initio p[ro]missa in pecunia nume-
rata, poterat de dictis Flor. 1800. in illius computum erga-
ctis, tanquam de re p[ro]pria disponere, ex quo in illius Do-
minium p[er]transiuerant, ut p[re]ter adductos in d[omi]n[us] Decisio-
ne, que a euide[n]s d[omi]n[us] Suffragane[us] tradunt Barros.
in L. si estimastis n[um] 10. et seg. ff. Solut Matrim. Mans.
consult. 3 no. n[um] 5. et seg. Cotta in Beatina Fideicom[miss]o de
Claudellonibus 3o Junij prox[imo] S. p[ro] alijs uero coram Me.

Sum[ma] etiam quia cum ex notula solutionum inserta
in instrumento quietantie floren[si] 5365. de quo in p[re]f[er]e[n]da
seruato Summario n[um] 1mo appareat Vincensiam ab anno
1654. usque ad annum 1677. p[ro] reparandis quotidianis indigen-
sij[us] p[ro]pria Domus debuisse in causam dicta dotis exi-
gissimas partitas a Petrello exigere, impossibilitas etiam
exinde emergit, quod ipse adeo familiaribus angustijs p[re]sus
potuerit de proprijs pecunijs dictos actiuos census acqui-
rere, aliosque passiuos respectiue extinguere, ut in Confimili-
bus circumstantijs arguit Cotta in Veneta, seu Anconitana
Pecuniaria 17 Junij prox[imo] S. Minusque obstat coram Me.
Ex his itaque Superfluum reputarunt Patres descendere

ad coniecturas, quae in praesentia propositione cumulabantur ad
excludendam solutionem partiarum in eadem. Perdula con-
sentarum, cum illis, vel singillatim refellantur in d. a. mea
S. Decisione a S. Serini perperam cum seqq. vel abijtis rema-
neant ab alijs probationibus in eadem decisione dinumeratis
Cota coram Cocino Decis. 569. n. 2. et seq. coram Celso
Decis. 184. n. 13. coram Ulbag. Decis. 1. n. 24, et in recent. par.
29. Decis. 211. n. 40.

Et ita quaedam fructus remissive ad praesentiam resolutio-
nem conclusum fuit altera tantum.

Asculanae Dosis
Super remissoria
Ven. prima Julij, 1701.

Argumentum

Remissoria semper concedenda est ubi materia arti-
culata quoquo modo valet ad causam conferre, praes-
sentim si ea petatur ab Actore, et fuerit iam colligati-
ganti concessa.

Summarium

1. Materia articulata dicitur relevans ubi tendat
ad evadendam fundamentam Decisionum.
2. Pro obtinenda remissoria sufficit probationem quoquo
modo ad causam conferre.
3. Ad servandamque qualitatem remissoria concessa alteri
ex Partibus debet etiam colliganti concedi.
4. Probationes Actoris non debent angustari.

Decisio CCLXIX.

Ob relevanciam materiae articulae in hoc dubio res-
olutum fuit remissoriam concedendam esse; cum namque
Cardarina probare intendat Vincendum eius Virum suff-
ficiens

ficiens Patrimonium, ex quo nedum pro se, et propriam familia
 decenter subsistere, sed fructus exuberantes in mutuis,
 acquisitionibus, fabricis, aliisque causis impenderet, necnon
 eundem Vincensium de annis 1674. et 1675. nonnullos census
 actuos receptos fore extincione, et demum Hiacyntum Petrel-
 lum sese declarasse uelle illi solvere fructus dotales ad ra-
 tionem Scutorum quingue pro censenario, quemadmodum utique
 negari nequit, quod probatio desuper facienda tanquam dire-
 cta ad euentum fundamenta utriusque Decisionis in causa
 dicta sit valde releuans, et ad causam uictoriam profutura,
 ex firmatis per Bot. coram Carillo decis. 296. n. 14; et coram
 Cocino decis. 338. n. 1. et seqq. ita etiam innegabilis uisa est
 remissoria concessio, cum pro illa admittenda sufficiat etiam materia
 quoquo modo ad causam conferre Bota in recent. decis. 297.
 n. 4. par. 16. decis. 66. n. 13. par. 17. et in Pisana de uolatio-
 nis Super Remissoria 27. Junij proxime preteriti & releuans
 coram Me.

Facilius uero quia agitur de causa prophanas et Petrelly
 colligans iam alias fuit ad probandum ad minus, unde ad
 seruandam inter Partes equalitatem remissoria etiam alteri
 colliganti concedenda uenit ad Sept. in L. non debet ff. de
 aeq. iur. Bota coram Bichio decis. 573. n. 9. et in rec. par. 8.
 dec. 2 n. 4. et par. 19. dec. pariter n. 10. et seqq. et decis.
 378. n. 1. et seq. et tanto magis quia Catharina est Actrix, cui
 propterea probationes ad fundandam propriam intentionem non
 debent angustiari ad monitum Bot. coram Buratt. decis. 816.
 n. 5. et coram Sa: me. Alexandr. 8. decis. 119. n. 14.

Et ita pro remissoria absque tamen retardatione Domi-
 ni responderunt utraque.

Romana Fidei commissi de Palazolis

Ven. p. Julij 1701.

Argumento
 non indiget

Summarium

1. Fructus in quolibet iudicio possessoris restituendi sunt a die
motus Litis

Decisio CCLXX.

In Sequelam rei iudicatz, cuius vigore Angela de
Palavzolis immissa fuit in possessione Locorum so. Montij Fidei
prouenientium ex Fideicommissis Cesaris Palavzoli, ac Detentorum
Margharitae illius Sororis, obtinuit a me eadem Angela subscriti
Datum = Arguam Summam sine liquidandi fructus, quos liqui-
dandos esse in ^{ty} 148. Eodiem Domini responderunt.

Cum etenim fructus in quolibet iudicio possessoris restituendi
2. diueniant a die motus Litis Urceol. de transact. quos. 89. n.
54. Ad. ad Buratt. decis. 184. Litt. A. Nota coram Dunozet Sen.
Dec. 352. n. 1. et in pec. par. 12 Dec. 152. n. 11. sine cum comi-
teris Margharitam a die 3. Ibris 1696. quo fuit iudicialiter m-
nita usque ad Mensem Maij anni 1697. ex eisdem locis quin-
quaginta perceperit ^{sa} 100., ac rursus a p-posito Mense Maij
usque ad Mensem Aprilis 1699. ex locis octo dicti Montis, quos
tunc usque ab ipso detenta fuerunt Sabvine aliar ^{sa} 48. pater
exinde, quod geminis Lisco partibus insimul coniunctis fructus per
ipsam restituendi liquidando ascendunt ad memoratam quantitatem
^{sa} 148.

Et ita unica tantu.

Pisauren Associationis

Ven. ^{ma} Julij, 1701.

Argumento
non indiget

Summarium

1. Quis in alterius fauorem conuentus sunt non debent
in eius diem retorqueri.
2. Ad iura renuntiata non datur amplius regressus

Decisio CCLXXI.

Agnoscentes Defensores Morum de Balleonibus

im.

impossibilitatem obtinendi retentionem quinque ex nouem parti-
bus prædij Vallis Regina, de quo agitur, ex iuribus medietatis do-
tis Julii de Leonardis, quæ pro euectione eiusdem prædij. Per se obliga-
uerat, ad aliud conuolarunt modicum, ferendi nempe eandem re-
tentionem pro iuribus alterius medietatis dictæ dotis, quæ per memo-
ratam Juliam in quadam Transactione inita de anno 1688. Abba-
ti Hiacyntho cessa supponebantur. Quamuis igitur in Bota diei 6. Junij
prox. ex eodem motu nouam audientiam aduersus geminas decisiones
editas coram Me. S. Maroij, Superioris anni, et a. Maij, mox elapsi
obtinuerunt, causa tamen Eodidie resproposita Domini non recepe-
runt a resolutis.

Animaduertebant enim, quod cessante obligatione alter-
ius medietatis dictæ dotis fuit facta à Julia pro executione
tamtaxat, ac observantia dictæ Transactionis, in qua pro ef-
fectu liberationis à molestijs, ad quam remanebat adstricta, unâ
cum Vincentio de Bigutis eius filio promiserat dimittere median-
te Deposito^{aus} 1344. proportionabiliter annis quolibet faciendo
in Sacro Monte Civitatis Lissauri Collegium Sanctissimi Homi-
nis Dei et Julium Bandulam Creditores anteriores, qui iudi-
cium associationis ad dictum prædium aduersus Balconos in sen-
tauerant ut ex Eodideno Summario Joannis Baptistæ n.º 1.º
Sic igitur executio dictæ Transactionis concernit principaliter
dimissionem Creditorum anteriorum faciendam à Julia, sequi-
tur, quod Ballemiaigore cessante poterunt quidem experiri iura
dictæ medietatis dotis pro satisfactione Joannis Baptistæ Ban-
dula Eodidæ agentis pro associatione ad dictas quinque ex nouem par-
tibus controuersi prædij, non autem idem prædium retinere
in illius exclusionem, nam aliàs eueniret, quod dimissio credito-
rum anteriorum, quæ principaliter ad eius fauorem conuenta
est, in eius odium reuolueretur contra regulam, de qua est
Sept. in l. quod fauore C. de Leg. et in cap. quod ob gradiam
61. de reg. iur. in 6. Gratian. Discept. for. cap. 651. n.º 21. Boc-
disput. iur. Select. cap. 73. n.º 18. Bota coram Cels. decis. 3261
n.º 23. in fin.

Ad quod indubitatim redditur ex Sententia lata in tertio

instantia à el: me: Cardinali Taurusio tunc Ab: Locumtenente.
 In ea namque decernitur, quod Julia infra mensem declarare
 poter, an consequi vellet retentionem super d. predio ad eamdem
 illorum de Balleonibus ex iuribus alterius medietatis, de qua ad
 praesens sit questio, vel potius dictam medietatem retinere super alijs
 bonis sibi adiudicatis, praeterquam declaratione non facta dicti Balles.
 ni censerentur exclusi concessa associatione eidem Bundalg, Summ.
 distributo die s. Martij 1700. n. 5. Cum itaque eadem Julia per
 fatam Declarationem nunquam emiserit, sed potius voluerit retine-
 re alia bona Viri jam per ipsam possessa usque ab anno 1688, atque
 e conuerso Sententia praedicta, quae lata fuit citato Abbate Fia:
 cinto fuerit per ipsam acceptata mediante iudiciali renunciatio-
 ne, et cessione Libri d. pnti Summaris n. 2. in consequentiam ven-
 nit modernos Balleonos illius Successores non posse amplius pro
 eisdem iuribus, quatenus etiam fuissent cetera, eiusdem praedij
 retentionem opponere, cum ad iura renunciata non debet am-
 plius regressus L. quisritur S. si venditor ff. de edilit. edict.
 L. postquam liti C. de pact. Bot. coram Duran. Decis. 221. et
 158. utrobique n. 3. et in rec. par. 8. Decis. 175. n. 4. et Jan
 11. Decis. 222. n. 13.

Loisaf

Legionem Beneficij

Lun. 17. Nouembrii 1701.

Argumentum

Impetratio Beneficij facta ob malam expressionem
 valoris exequenda non est, quoties falsitas dictae
 expressionis ex pluribus circumstantijs excluditur.

Summarium

1. Litterae Apostolicae si non sunt iustificatae non de-
 bent exequi à n. 5.
2. Multiplicatio viculorum datur in Beneficialibus.

6.

3. Et per amercurationem unius alteri non praeddicatur.
 4. Valor per non excessum expressus diminui debet in 6^a parte
 ad sustinendam gratiam.

Decisio C. CLXXII.

Pendente iudicio ad iudicationem Beneficij simplicij ecclesi-
 in Ecclesia Parochiali S. Petri Iocid del Pino del Vico, in quo
 sunt geminas Sententias in Partibus Latis, altera in 3^a instancia
 illarum confirmatoria praecia Decisione coram Meo edita 18.
 Februarij prox^{ti} emanavit ab hoc sacro Tribunali fidei Francisco
 Crespo, qui illud tanquam vacatum in mense reservato obtinuerat
 sibi a Datario conferri. Michael Marinier sub obtentu,
 quod gratia eiusdem Francisci fuisset subreptitia, ex quo Be-
 neficij, valorem in solis ducatis 30. per non excessum ex-
 pressisset, illud impetrauit a San. me. Innocentio XII. ex
 sedibus apostolicis Literis, obtinuit de super ab Officiali Se-
 gionen^{si}. cui directae erant, illas executioni demandari. Unde
 causa per appellationem ad Meo devoluta, propositi hodie dubio
 An Literis Apostolicis de Michaelis sint exequendae, quod negati-
 ve resolutum fuit.

Deficit siquidem illarum justificatio in parte magis sub-
 stantiali, quoniam Michael expressit Franciscum expressisse
 valorem beneficij, non excedere ducatos 30. auri, quando narra-
 va per ipsum facta fuit per non excessum in Ducatis 40. istiusq;
 expressionis veritas expressis in tribus Successivis Sententijs reco-
 gnita, quando revocativissime denegata fuit earundem Literarum
 I. executio, cum tribus sit, quod Literis, apostolicis, quod sic iusti-
 ficato non sunt, nullatenus veniunt executioni demandandae
 cap. 2. de rescript. cap. 2. de lit. consue. in 6. Nota coram
 Merlin. dec. 563. coram Bidno dec. 285. utrobique n°. 1.
 in acc. par. 6. dec. 105. n°. 5. et in Colonien^{si}. Canonibus p^{er} Gratiz
 A. Februarij 1699. §. Licet autem, et 15. Junij eiusdem anni in
 p^{re}sent. coram B. P. D. meo Scotto.

Relevare videtur, quod Franciscus in gratia si
 neutri ad causam subinde per ipsum impetrata expresserit
 valorem dicti beneficij non excedere memoratam quantitatem

- ducatorum 30. Quia cum idem Franciscus usus fuerit gratiam
 principalis, quae iusto valoris expressionem continet, quaeque per
 aem iudicatum jam fuit executam, parum, aut nihil referre debet,
 quod in gratia subditiua eandem fuerit iustus valor expressus, nam
 cum in beneficiis admittatur titularum multiplicatio, per esse
 casionem unius alteri non dicitur praesudicatum Card. de Luc. de
 benefic. disc. 79. n. 8. Cota coram Mant. de iur. 359. n. 8. et co-
 ram Buratt. de iur. 686. n. 6. et de e. 926. n. 8.

- Minime pariter urgeretur uidebatur animaduersio, quod quaedam
 modum coniunctis in simul probationibus per Michaelem factis appa-
 reret beneficii valorem ascendere ad ducatos 45. ita consequeretur,
 neque in gratia principali illius ueram quantitatem fuere expressi-
 sam. Quoniam detracta scilicet parte iuxta equitatem solum
 ab hoc tribunali seruari solitam pro subditiuis provisionibus
 apostolicis, in quibus beneficii valor fuerit per non excessum ex-
 pressus, de quo testantur Mandos. de sign. grat. tit. de provis. uer.
 Cota Stylus Coter. de re benefic. lib. 3. quest. 20. sub n. 68. uer.
 et circa justificatione Card. de Luc. de benefic. disc. 90. n. 17. et
 Cota ipsa in recent. dec. 78. n. 11. par. 11. et in Ferrar. cap.
 pellanic 20. Junij 1692. §. Multoque minus coram dom. me.
 Benincasa, cum pateat dictum valorem ad ducatos
 37. cum dimidio, sine proinde succedere narratiuam francisci in
 ducatis 40. Subditiuis, et gratiam Michaeli etiam in hac parte in
 exigibilem fore, ut alio simili calculo admittere firmat Cota
 in d. de iur. 78. n. 11. par. 11. recent.

Et ita per contradiotas

Firma Dotis, et Inuestuum
 Super Reseruatis
 Lun. 21. Nouembris 1701.

Argumentum

Confessio Auctoris nequit ab Aduersariis etiam sub
 pretextu erroris impugnari, quando de illa concludenter
 non doceatur, uel quando eadem confessio emissa est pro

epo:

exoneratione Conscientie, cum taliter factum sustineatur
etiam si emissum fuerit a Muliere contra literalem dispositionem
Statuti.

Summarium.

1. Factum Mulieris non potest ab Hereticis impugnari.
2. Error excluditur ex sola possibilitate in contrarium.
3. Veritas excluditur ex diversitate summi.
4. Eodem est aliquid non fieri, et postea factum revocari.
5. Quietantia facta per minorem sine solemnitatibus est nulla.
6. Confessio pro exoneratione Conscientie dicitur emissam ad in-
quendam viam solius veritatis.
7. Quod sustinetur etiam si factum fuerit a Muliere contra li-
teralem dispositionem Statuti.

Decisio CCLXXIII.

Juxta firmata in Decisione B. P. D. mei de La Tre-
moille die 30. Aprilis 1700. S. finali lata fuit Sententia
excomptario mandans quandam partitam ^{cur} 17. 50. a redditu
Capitalij Summe ^{cur} 385. ad quod restrictum fuerat dotale
creditum illorum de Calistis. Deuolutio vero ad Merigadu
appellationis causa, cum sub die 3. Junij, ^{cur} 17. 50. visum fuerit Do-
mini pro eiusdem Sententia confirmatione respondere, per ter-
quoad memoratam partitam ^{cur} 117. 50. super qua non fuerunt
concordes, Eodem quoad illam ac assumpto exitu particulari di-
sputatio, an scilicet dicta Sententia foret etiam in hac parte
confirmanda, Sed Domini pro illius confirmatione responsum protule-
runt.

Et enim in instrumento celebrato de anno 1634. inter Hiero-
nymam aconicem ^{cur} 100. de Calistis, et Nicolaum Patrem Ho-
rorum de Angelinis, idem Nicolaus medio iuramento, ac in exo-
nerationem proprię Conscientię, factus fuit ^{cur} 100. Hieronymam
ex censu in Sorte ^{cur} 100. contra Grandelluccio illi cum obligatio-
ne exigibilitatis in instrumento dotali anni 1643. in compo sum dotij
assignato, nil aliud quam ^{cur} 82. 50. de anno 1660. in compo sum
Sortij, et fructuum exigere, et propter ob superuenientiam illius

inexigibilitatem pro residuali sorte fructibus decurtis, et expen-
 sis factis remansisse usque ad dictum annum 1674. crediticem
 in memorata Summa ^{cu} 117.50., ut patet ex Eodieno Summaris illoz.
 de Calistis n°. 2. et 3. Hoc igitur sponte corrucere visum est funda-
 mentum dictae Decisionis B.P.D. de La Taemoille S. fin. quod
 nempe cum tunc temporis exhibita fuisset quietantia finalis
 dicti Censui facta de anno 1660. eadem proinde quantitas ^{cu}
 117.50. detrahenda foret à residuali credito dotis ^{nu} 385., cum
 enim ex dicta posteriori confessione appareat summam receptam in
 causam dicti Censui reuera non excedere ^{cu} 80.50., nequeunt amplius
 Sorores de Angelinis in antecedenti quietantia fundamentum
 aliquod consistere, cum veritas ista reulter ex facto positius
 2. eiusdem Nicolai quod dicitur, Sorores tanquam illius filiz, et hinc
 de impugnari non valent ex traditis per Peregrin. de fideic. res.
 44. n°. 22. Angel. de confess. lib. 5. q. 116. 7. effect. 20. n°. 6.
 Bot. coram Ludovis. decis. 575. n°. 9. et in Beatina Fideicom.
 de Clavellonibus 3°. Junij prox. S. vel ubi etiam coram Me, et in
 Ferrarien. seu Anconitana Fideicom. edita eadem die 3. Junij
 S. in primis coram B.P.D. meo Ansaldo.

Abique eo quod confessio predicta de errore redargui
 valeat, ex quo Hieronyma de anno 1648. receperit ab eisdem Fran.
 Delluccijs ^{cu} 40. ad computum sortis d. Censui, et aliaz ^{cu} 15. loco
 fructuum. Quia cum dictae geminae partite non sine probabilitate di-
 ci valeant per Nicolaum comprudente in privatata Summa ^{cu} 82.
 50. quae de anno 1660. per soluta aperitur, eo quod instrumentam que
 sentia dictarum partitarum stipulatum legitur de eod. anno 1660.
 2. d. Summ. n°. 1°. Eae sola probabilitas sufficit, ut donec doceatur
 tur de ^{cu} 55. fuine per Hieronymam recepta absque compruden-
 tione in dicta maiori quantitate, hoc interim pro erroris excludi-
 tione pronuntiandum sit ex notatis per Castrens. in l. penult. S.
 docere n°. 3. ff. ne quis de Angel. de confess. lib. 5. q. 116. 20.
 n°. 35. Card. de Luc. de fideic. discurs. 194. n°. 5. Bot. coram
 Caiol. dec. 323. n°. 11. et in Romana Communantiarum, et Fonta-
 milis 23. Aprilis 1700. S. Secundum vero coram Me, et in d.
 Ferrarien. seu Anconitana Fideicom. S. siquidem coram B.P.D.
 meo Ansaldo.

Quin ad probandam diveritatem solutionum obicere
 profue.

pro fuerit, quod Hieronyma exegerit dam Summam ^{ru} 82. so. ex pretio predij ipsi ab eisdem Francelluccis in solutum assignati. De eodem anno 1680. Quoniam ultra quod eadem quantitas ^{ru} 82. so. minimè concordat cum Summa ^{ru} 94. pro qua dictum medium assignatum fuit d. Summ. Sbro: cum n. 2. Tomini. proterea animadvertunt illud fuisse procuratoris nomine eiusdem Hieronyma ab eodem Nicola Sucedriue distractum, absque eo, quod unquam de illius pretii rationem reddiderit. Summaris illorum de Calistis n. 4. et quamvis eodie ad probandam eiusdem pretij uersionem opponerent sorores eandem Nicolaum gemino census extin. xine quorum ipsa Hieronyma ceperiebatur debitor, atamen cum extinctionis predictae non exuberarent quantitates ^{ru} so. d. Summaris illorum de Angelinis n. 3. et 4. nequeunt exinde ob Summe diuersitatem a pertam pretij uersionem concludere ex firmatis per Rot. coram Emerico Jun. decis. 113 n. 7. et in Romana Pecuniaria, seu Locorum Montium 24. Junij 1697. S. neci demum coram Me.

Parumque aut nihil ad intentam conducit quietantia de pretio eiusdem predij facta à Prospero altero ex filijs memorata Hieronyma. Nam illa comprehensa fuit in quodam instrumento stipulato de anno 1686. quod postea reuocatum est in alio posteriori anni 1674. Unde ea haberi debet, ac si nunquam facta fuisset, cum idem sit aliquid non fieri, ac postea factum aduocari ex congestis per Mans. consult. 1263 n. 6. et seq. quem sequitur B. P. D. meus Arnoldo in tract de commarc. et merc. disc. 89. n. 30. Ad id respertim, quod dicta quietantia cum exposita fuerit de tempore, quo idem Prospero in minoritate ceperiebatur, ob non seruatas solemnitates de jure requisitas amandis nulla, et infecta ad Sept. in L. 1. S. Si enim ff. de uerb. oblig. Senron. ad Stat. Urb. cap. 152. n. 39. Lib. 1. Cotta coram Buratt. dec. 110. sub n. 6. et in Romana Locorum Montium 3. Februarij 1700. S. neque aduersatur, et 2. Julij eiusdem anni S. Deficiente coram Me.

Etis omnibus uero pro non ex computatione controuersis,
 partibus ^{caus} ut 50. ult. eius etiam super addebat, quod Nica:
 Laus de illa debito rem se efficit non tantum de quo reperie:
 rat Hieronymum pro sortis, et fructibus d. Censur, at que
 expensis in causa factis in eadem Summa crediticem remanere
 Sed etiam pro exoneratione Conscientie, ac aliam omni meliori
 modo prescripto summ. illorum de solis n. 6. quo quidem as:
 sento, ubi etiam per impossibile posset error conuincere
 in calculo dictarum partiarum, quod in Censur diminutio:
 nem fuerant per soluc, ad hoc tamen cum idem Nicolaus
 potuerit ex alijs relictis causis per factis malieris. Debitum
 reperiri, atque illius confessio citra dubitationem suam
 debet solui effectum, cum illa ad eam qualificatam emissa
 dicatur uiam solius ueritatis inuequendo ex ponderatij
 Bot. decis. 200. n. 27, et seq. coram Bidio et decis. 218.
 n. 24, et seq. par. 7. recent. et in fortioribus terminis, quod
 sustineatur confessio Malieris facta pro exoneratio:
 ne conscientie quamuis resisteret literatij dispositio Sta:
 tuti firmat eadem Bota. in decis. 218. n. 27, et seq. par.
 9. nec ubi quod exoneratio Conscientie omnia adimit fraudis
 suspicionem.

Et ita utraque

Paracomen Propositura

Super Declaratoria

Lun. 21. Nouembris 1702.

Argumento
non indiget

Summarium

1. Iudex nemo potest esse in causa propria
2. Post intimatas executoriae, ac seruatos solis d. 4^{on}

seimi

terminos ad docendum de partitione contra contumacem relaxata declaratoria.

3. Consumacia sponsiorum quo magis culposa est tanto promptiori remedio coercenda venit.

Decisio C. CLXXIV.

Ex peditis executorialibus litteris vigore duplicis mandati de manutendo per Urbanum Canonicum ab hoc sacro Auditorio reportati in quasi possessione Propositurae seu Parochialis Ecclesiae S. Mariae Insulae Eboli quam prius obtinuerat illisque his presentatis Josepho Liabert eiusdem Praepositurae detentori, idem Josepho vice obtemperandi Totalibus seu verius Apostolicis mandatis ea promptitudine, qua decet Colliganti prosperum Ecclesiasticis detestabili nimirum ac temerario ausu abutens Jurisdictione ac munere, quod in Insula praedicta fungitur, Vicarii Generalis Archiepiscopi Canaconensis, partesque Judicis afo mens in causa propria contra mortuum Vulpiani in l. qui jurisdictioni ff. de jurisdictione omni iudic. gemina edicta censurarum promulgavit contra omnes, qui ipsum in possessione memorata Praepositurae perturbare praesumerent. Destitutus itaque Urbanus alio modo antiquam eius possessionem recuperandi, solitos quatuor terminos contra Josephum servavit ad docendum de partitione, et successivè dubium à me subscribi obtinuit = Antis contra ipsum relaxata declaratoria, quod Eodiem procul dubio affirmativè absolutum fuit.

2. Si etenim ad hunc effectum sufficiens reputatur sola notificatio executorialium, una cum servatione dictorum quatuor terminorum, ut in ora illos de partitione non docti adversus contumaces remedio censurarum procedi valeat ex ordinaris per Abb. in cap. 1. n. 10. de iudic. Veror. in prax. Lib. 8. cap. ultim. n. 29. Card. de Luc. de iud. disc. 40.

m^o. 93. et seqq. Bot. in rec. decis. 140. n°. 5. et in Terunden.
Beneficij 2. Xbris 1699. S. Cum enim coram Me, quanto faci-
lius remedium istud adhibendum eius adversus Iosephum,
qui medum intra seiminos a iure per fixos obtemperare omisit,
sed cursus mediante Edictorum promulgatione mandati Bot.
libus positivè ac directè contravenit. Tranquillo cum mag^o
contumacia quo magis culposa est, promptiori etiam ac ri-
gorosiori modo coercenda venit Bot. coram Seraph. dec. 331. n^o.
4. et in rec. sar. 12. decis. 140. n°. 10., et coram Emerip iur.
decis. 29. et dec. 166. utroque n°. 2.

Q. Q. Q.

Romana Fideicommissi Mutij,
de Babalo.

Ven. 2. Xbris 1701.

Argumentum

Haeres gravatus tenetur Fideicommissario restituere
medium pretium Locorum Montium alienatorum, quae
vel ex illorum prima acquisitione facta ad eius dispo-
sitionem, vel ex quo descripta fuerint in Inventario,
probantur ad Fideicommissarium pertinuisse, verum
etiam omnia alia, quae ex causa fideicommissi ad eius
manus pervenerunt.

Summarium

1. Verba a dispositione del Signore & important domini
translatione.
2. Bona probantur ex parte de tempore obitus Testatoris
ex illorum descriptione in Inventario
3. Equitas non patitur, quod quis ad duplicatam solutio-
nem cogi debeat.
4. Tribus materiis de tempore obitus fideicommissentis
spectant ad fideicommissum.

5. Solutio ac ferenda esse ad causam precedentis debiti.
 6. Rex gravatus teneatur rationem reddere de omnibus, quae ex causa fideicommissi ad eius manus pervenerunt.

Decisio CCLXXV.

Cum in presenti audientia assumpta iterum fuerit discussis partitarum, quae in Rota diei 18 Junij 1700. fuerunt iuxta modum in decisione contentam resolutae Defensores Mar. Dionis Montauti, ac Raynerij Francisci Euelphi Actorum geminas alias partitas cumalabant, ad quas Arpeditatem Briaecynodi pariter teneri contendebant; Alteram nempe respiciens sem tertiam partem Palatii, quod idem Briaecynodus, una cum Quintio eius Patre coemit à Joanne Pafino, et alteram concernentem ^{ea} 1333. quae in Secunda Sententia Beu^{mi}. D. Manuel Episcopi Zamoren. ad commodum praefatae Arpeditatis calculanda esse dicebatur fuisse erroneè pronunciatum. Ad Dominum relata ob Suffragiorum pariter prioris partita resolutione, ac super alia demandantes, quod Marcus Antonius Sanctaerucius mediator Aeres dicti Briaecynodi iura sua deduceret, quod ad ceteras in decisio iuxta sequentem modum perstitit.

Quae planè quidem approbata per ipsos fuerunt fundamenta, praeterita decisionis quoad primam partitam Locorum Quatuor Montis Studij, et Locorum duorum Montis Pacis, à quibus institutione praedicta Arpeditas absoluta fuit, nam ipsi Actorum agnoscetes, ea nullatenus ad fideicommissum spectare adversus iam casam resolutione nil penitus opponebant. Quae vero ad partitam secundam, tertiam, et quartam, ad quarum resolutione Marcus Sanctaerucius fuit condemnatus, confirmata similiter ex istis praeterita Decisio, quamvis illius Defensorum eam totis viribus impugnant. Quoniam etsi respectu secundae concernentis pretium unius Locum Montis Cui ostenderetur d^m pretium fuisse in Saero Monte Pietatis depositatum ad creditum Briaecynodi, tanquam Arpeditis Davills, Martire, ex cuius pecunijs idem Locus fuerat acquisitus, attamen ex ipsa Saero Montis partita

illud apparebat eundem locum in illius emptione fuisse reserva-
 tum ad dispositionem Mutij fideicommissentis, atque id eo de pos-
 sum illius pretij fuisse factum cum conditione illud inuestrandi in
 alijs locis Montium non vacabilibus cum conditionibus, et substi-
 tutionibus consentis in Adframento eiusdem Mutij Edictum Summ.
 2. Marchionij Sanctaunij n. 2. l. 1. cum itaque prima illius acqui-
 sitio facta fuerit ad dispositionem fideicommissentis, negari am-
 plius potest illius pretium ad commodum fideicommissi restituendum
 fore, cum verba illa a dispositione delicti Mutio, impo-
 sita ab dominij dicti loci, illiusque pretij dicatur ab initio fuisse in
 ipsam translata ex traditis per B. P. meum Ansaldo de com-
 merce, et merceo. disc. 87. n. 39. Cotta coram Ubag. decis. 13.
 n. 4, et in pec. par. 17. decis. 269. n. 17. et in Romana Pecunia
 cia Super juramento in Libem 21. Maij 1699. §. quo ad tertiam
 coram B. P. meo Muto, et in Viterbien. usuo Pascuorum 15.
 Martij 1700 §. Et enim circa med. coram eod.

Tertia Locorum quatuor Montis Archiuji venit pariter
 fideicommissi restituenda, cum illa fuisse reuera per Hiacyn-
 dum Sub die 28. Januarij 1626. alienata constat ex D. Sum.
 2. Marchionis n. 2. l. 1. Nec quidquam releuat quod precedenter ipse
 fideicommissentis distraxisset Loca sex dicti Montij sub nomine
 eiusdem Hiacynthi ad sui tamen dispositionem constantia, quoniam
 factum id non collis positum actum alienationis subsequenter
 facti, ab Hiacynthe de quatuor ex locis decem eiusdem Montis, que
 fuerunt per eundem Mutium in eius hereditate relicta, que que
 2. ex eorum descriptione facta in Inuentario probabantur ex parte
 de tempore illius obitus ad firmata per Bot. in pec. par. 2. decis.
 150. n. 4, et par. 17. decis. 39. n. 4, et in d. presentia Decisione
 §. Constante.

Et similiter bonificanda est ad commodum fideicommissi
 quarta pars ^{sum} 319. retractorum ex locis vrbis Montis
 Quareni, et aliorum 300. olim exstantium in Sacro Monte
 Pietatis ad creditum eiusdem Hiacynthi. Nam quantum ad dicta
 319. sancti dicta Loca appareant de mandato Emi Camerarij

distracta ad effectum illorum pretium contignandi Quintio de
 Babalo ad computum maioris Summæ, per ipsam mutuam, pro
 restituenda dote, et quarto memorate. Husillo Vani Fideicommissi,
 sentis, nihilominus cum Hiacynto jam fuisse constitutus credi-
 tor quantitatis 2000. pro integra dote, ac quarto, in quorum cau-
 sam Quintio prefatam summam mutuaerat, accedendo Suedis,
 quod dicta Hereditas à restitutione dictorum ^{rum} 319. nullatenus
 valeat se eximere, cum aliis eueniret, quod fideicommissum
 duplici eiusdem quantitatis solutione grataretur, primo nempe
 mediante bonificatione facta Hiacynto de integra dote, ac quarto,
 et 2°. per viam distractionis dictorum locorum omnium, quorum pre-
 tium contignatum fuit eidem Quintio, contra omnes et quicunque, et
 iustitiam, que non finit aliquam ad iteratam solutionem cogi
 posse ad Sext. in l. bona fides ff. de acq. iur. bona coram Hincst.
 decis. 37. n. 4. et in rec. par. 18. decis. 763. n. 9. et in Romana
 Depositi 8. Februarij 1700. S. fundamentum in fine coram Me.
 Quam uero ad alia 300. que in Saero Monæo Sic-
 patrij spectabant ad creditum memorati Hiacynti, ne utiquam
 obstabat, quod dicta pecunia proveniret ex solutione ipsi liberè
 facta de mandato Quintij eius Patris, quia cum iste fuisse
 Debitor filij de omnibus fructibus censuum, et locorum
 Montium maturatis de tempore obitu fideicommissentis, et
 ab ipso procuratorio nomine eiusdem filij exactoris, qui ad
 fideicommissum spectabant, quem admodum proinde solutio pro-
 dicta referenda est ad causam dicti precedentis debiti adnotata
 per Maur. de Solut. cap. 50. n. 10. Rosa coram Gregor. dec.
 511. n. 2. coram Baraa. decis. 2. n. 11. coram Biedis decis.
 14. n. 33. coram Carr. dec. 360. n. 16. coram Pisol. decis. 176.
 n. 13. et in rec. par. 19. decis. 130. n. 21. ita consequitur ex-
 ditatem ad restitutionem Summæ, prædictæ condemnandam esse,
 cum Hæres gratia abus veneatur legitimam rationem reddere de
 omnibus istis, que ex causa fideicommissi ad eius manus perue-
 niant, ex his, que tradunt Mant. de coniect. ult. uolunt. lib. 7.
 tit. 6. n. 3. Clauden. decis. 115. 22. n. 60. cum alijs in decisione,
 que sequitur S. quouero in fine.

Ordini procedentes Domini ad octavas partitas, quamvis respec-
tu quinte, Sexte, octave, ac decime dilata fuerit ob uotum Scis.
Saram resolutis, approbarunt tamen preferitam decisionem quo
ad nonam ^{cu} 106. 90. repositum in Expediatis fideicommissentis in
pecunia numerata, et quoad undecimam ^{cu} 869. 27. alias boni-
ficatum Expediati pro Legatis, debitis, ac Sumptibus funerum, res-
pectu quarum cum Accores, qui in preferita disputatione succu-
derunt eidem decisioni, totaliter acquiescentes, Domini ad funda-
menta in eadem deducta remitti se habuerunt.

Ita iterum de mandato quoad Septimam partitam con-
cernentem mobilia, et iocalia, quod ea in particulari examine discu-
teretur, quemadmodum decretum fuerat in antea disputatione
resolutum fuit utraq;

Juden. Quicquid
Ven. 2. abris 1701.

Argumentum

Onere duplici ex quibus excludatur. Quicquid, que
si est promissa quoad bona non expenditur ad illorum ad-
ministracionem, locum non habet ubi Secuta non sit
acti auocatio, uel quod ea prouenit ex facto Autoris,
aut ex culpa presentis.

Summarium

1. Cappellanie duplicitas excluditur ex utriusque dispositio-
nis uniformitate.
2. Testatorem presumitur noluisse duplici onere Expedemur-
grauare.
3. Quicquid locum non est ubi bonorum auocatio non sequitur
4. Promissis quicquid facta quoad bona non expenditur ad
illoz. administracionem
5. Quicquid actis non competit quando ea prouenit ex facto
Autoris.
6. Minusque dum sequitur ex culpa presentis.

Decisio

Decisio CCLXXVI.

Las Dote Cappellanię, quam de anno 1667. Hiacyndus Suarez de Puga subinuocatione Spiritus Sancti erexit in Parochiali Ecclesia loci de Torreros, assignauit quendam bona sub uocabulo del Patron, et de Bareiros, promittendo ad commodum eiusdem Cappellanię, aliorum subrogationem, quatenus assignata tractu temporis fuissent eueicta. Illorum uero administrationem sub certis conditionibus nominauit Dominicum Suarez de Puga eius filium naturalem, cum substitutione illius Descendentium de gradu in gradum, ac cum onere eligendi Cappellanum, qui teneretur canetij Dominicis celebrare Missam in Aurora, et Responsorium recitare Sum. Rom. M. P.

Assumpta per eundem Dominicum administratione dictorum bonorum Superuenit ex parte Aluarus Gil de Trauto, qui sub obitu, quod idem Hiacyndus Fundator uigore alterius instrumenti erectionis prefate Cappellanię, stipulati usque de anno 1657 administratione bonorum cum ipsorum oneribus reliquisset Mariae uxori, eiusque filiis, et Descendentibus ordine Primogenituræ, obtinuit à regia Audiencia Corunnæ (cuius conspectui Senatus uisitationem olim ego quamuis immeritus Regionum inuepleui) obtinuit inquam condemnari prefatum Dominicum ad dimittendum dicta bona; Unde prosequens condemnans ex dicto idem Dominicus factum fuisse locum eueictionis in Instrumento anni 1667. per Fundatorem promissa, in iudicium uocauit Hiacyndum Suarez de Puga alterius Hiacyndi Fundatoris Ex heredem pro aliorum bonorum subrogatione; At cum contrariam passus fuerit sententiam coram Ordinario Tuden., eandem instantiam in gradu appellationis coram Meo exercitauit Sed Domini super illa in Iodierna Rota consulti responderunt Non esse Locum eueictioni.

Non enim dubitarunt Patres, quin Hiacyndus Fundator unicam tantum Cappellaniam erigere uoluerit, quamuis et presupponitur in duplici separato instrumento ad illius

erectionem ac designationem ministerij, bonorum respectu deue-
nient, cum id dilucide satis appareat vel ex Instrumento obligatio-
nis emissa a Maria adimplendi onera iniuncta in erectione Cappella-
nie facta de anno 1657. Summario Expedis n°. 2°, in quo cum ea
deatur illam continere eadem onera adiecta in posteriori erectio-

1. ne anni 1662. ex ead. dispositionis uniformitate oneris pluralitas
emanet exclusa iuxta traditum per Cancr. var. resol. lib. 3. cap. 20.
n°. 159. et segg. Marans. resp. lib. 1. resp. 1. n°. 85. Bos Decis.
309. n°. 61. vers. quinto par. 9. rec. vel saltem ex circumstantia,
quod videlicet cum non exhibebatur instrumentum dictae erectionis
anni 1657. ut ex confrontatione bonorum, et onerum Cappellanie
duplicitas argui valeat in hac dubitate locum sibi vindicet per
sumptis, quod Fundator voluerit duplici onere eadem pro gravare
ex deductis per Jason. in l. cuiusmodi §. cum Laser n°. 2. ff. de
Legat. 1. Cocc. dispas. iur. Select. cap. 45. n°. 22. Bos. in decens.
par. 9. decis. 41. n°. 60. et F. d. decis. 309. n°. 15.

- Data autem Cappellanie, uniuersae de plano consequi-
tur absentam eiectionem Dominico nullatenus deberi; nam
aut illam contendit ex quo sequata fuit iura bonorum auoca-
tio, eorundem casu cum Cappellania, cui unice dicta bona fuerunt
donata, de illis nequaquam priuata existerit, sed in illorum profes-
sione actualiter reperiatur, eiectioni proinde locupesse non potest
ad Dext. in l. si Teruui §. Julianus ff. de iur. Mangul. eod. tract.
gusps. 104. n°. 15. Cotta d. 422. sub n°. 2. in fin. par. 2. recent.
Aut uero illam sibi debitam sustendit, ex quo ipsi adempta fue-
rit administratio bonorum, et non diuinitus iudicium sortitur, sed
quia eiectionis promissis facta quoad bona non expenditur
ad illorum administrationem l. pacta conuenta itique gloss. verb.
fideiussor ff. de conrad. lmpo. Cotta coram Cavaler. decis.
302. n°. 3. eorundem par. 15. decis. 141. n°. 14. Cum etiam quia
cum ademptio cuiusmodi euenerit virtute anterioris instrumenti
erectionis Cappellanie, in quo dictorum bonorum administratio
per Testatorem grafate Marie, concessa fuit, conclusio
exinde subsequitur, quod eiectionis actio non competat quando
ea

ea prouenit ex facto Hudsonis ex adductis per Menoed. consil.
87. n°. 80. Lanar. cons. 30. n°. 1. Peregrin. cons. 93. n°. 12. vol. 1.
Cyrilae. controu. 191. n^o. A. et S. et controu. 297. sub n°. 1. Mangil.
de euiet. quzst. 115. n°. 5. uers. ita nec agi.

Concurrente praeerea, quod de dicto praecedenti Instrumen-
to anni 1657. non constat, dum facta diligenti perquisitione
protocolloy Notarij Joannij Gonzalez de Fraga, qui dicebatur
de illo rogatus, nullatenus aseptum fuis, solumque Dominicus
dictorum bonorum administratione spoliatus euatis, ex quo me-
dio iuramento affirmavit illud reuera fuisse confectum, ut
de iij omnibus testatur Notarius Regiae Audienciae d. sum.
n°. 5°. Unde etiam ex hoc capite nulla euietionij actio eidem
Dominico competere potest, cum non alias quam ex propria uul-
ga ab eadem administratione creditus appareat iuxta Literalem
Sept. in L. In hoc iure l. Sedes si, et l. Si mancipium, ff. de euiet.
Bartol. in L. at qui natura §. Si cum me absente n°. 3. in fine,
et seqq. ff. de negot. gest. Castal. consulo. 7. n°. 6. in fine
Mangil. de euiet. quzst. 9. n°. 7. ubi de euietionem sequitur
sententiam ex confessione euietionem pati. Card. de Lu. de
feud. disc. 44. n°. 3. et de emp. et vend. disc. 16. n°. 6. C. B.
meus Ansaldo. de commere, et mercab. disc. 39. n°. 17. et disc.
58. n°. 26. Bot. in ale. par. 15. decij. 300. n°. 7. et seq. et par. 17.
decis. 267. n°. 34. et seq.

Quia seposito motiuo omnia denunciationij molestiae
cum ut potest ad causas resolutionem superuacanea Decisum fuit
atrague

Romana Restitutionij in integrum
Super expensis
Lun. S. Abns 1701.

Argumento
non indiget.

Summarium

1. Expense iudiciales consistentes in spoliis, regebris

citationibus, et similibus Sans usque ad obulum reficiendz.
 2. alie uero ex tra iudiciales non dicuntur esse fruis, si fuerint
 taxatz, in 10. pro qualibet instantia.

Decisio CCLXXVII.

Cum post plures sententias contra Comitem Marcum
 Antonium de Marsuccij super modo faciendi bonorum diui-
 sionem inter ipsum, ac Comites Petrum, et Laurentium fratres
 prolatas, B. P. meus de la Tremouille in vim rei iudicatz, ac
 subsecuto renunciationis taxauerit expensas in causa factas, id
 Comes Marcus Antonius contendens taxationem cuiusmodi ex-
 cessiuam fore ab illa appellauit, quapropter subscripto ad in-
 stantiam aliorum fratrum dubio An constaret de tali excessi-
 uo, illoque in Bota proposito, negatiue responsum fuit.

- Quilibet namque excessus exulare uisus est a memo-
 rata taxatione, nam quatenus in illa et in integro adnota-
 ta reperiantur expensae forularum, registri, citationum, ac
 alie, quae uisus appellatur, nemo non uidet illas usque ad obu-
 lum per victum victori reficiendas esse iuxta firmata per
 Bot. coram Bichio deis. 23. no. 1. et seqq. in Romana Multi-
 plici 23. Nou. 1696. coram B. P. meo Ansaldo, et in
 Bononien. Fideicom. de Nisellis super expensis 7. mo. Julij
 prox. 8. et primo coram B. P. meo Molines Decano; Qua-
 tenus uero alie ex tra iudiciales expensae conuidenter in honorarij
 Advocati, Procuratoris, et sollicitationis, ac copij scripturarum,
 fuerint taxatae in 10. pro qualibet instantia, nec pauca
 excessus aliquij considerari potest, cum illas tribunal no-
 strum soleat ad hanc moderatam summam reducere, ut be-
 statur in deis. 240. no. 33. coram Bich. in Albanen. ex-
 pensarum 23. Januarij 1697. coram eodem B. P. Decano,
 et in Lauden. Pensionis super expensis 4. Martij eiusdem anni
 coram Me.

Et ita altera

Romana

Romana Divisionis
Super Expensis
Lun. 5. Xbris 1701.

621.

Argumento
non indiget, neque Summaris

Decisio CCLXXVIII.

Ob renunciationem Liri, quam Comitissa Camilla
Caietana de Matteucci ad impediendam bonorum divisio-
nem inter Comitem Marcum Antonium eius Virum, aliosque
Fris de Matteucci sub preceptu sui particularis intercesserit
victis bonis promouerat cum B. P. meus de la Tremoille deuo-
nerit ad taxationem expensarum, Comitissa pre facta ab illius
precepto excessu acclamauit, Sed Domini de illo per Meo-
die requisiti, negatiue responderunt, quia cum expense iudi-
ciales restructe fuerint ad Commissiones, citationes, Sportulas,
et registra, alie uero extraiudiciales moderate fuerint in
tenue Summa ^{qu} 10. pro qualibet instantia, in eij seminis
dicta taxatio nequit de alio nec minimo excessu adargui,
ea, que cumalata fuerunt in Romana Rehibitionis in-
tegrum contra D. Comitem Marcum Antonium eodice pa-
citer per me proposita.

Quia altera

Querina Fideicommissi
Lun. 12. Xbris 1701.

Argumentum

Imminis probata existentia fideicommissi, illius pu-
rificatione, ac bonorum identitate, non se iij Exredi
Exredi, quam Exredi scripto concedenda est.

Summarium

1. Identitas bonorum probatur ex diuisione alia

Sequuta inter Heredes grauatos.

2. Item ex fide Catastri.

3. Constitutio de exsistentia, et purificatione fideicommissi ac bonorum. Identitate fideicommissarii concedendū est Immittis.

4. Remedium Leg. final. C. de Edict. Diu. Ad sollen. nedum competis legedi scripto sed etiam legedi legedis.

Decisio. CCLXXIX.

Quinque filios, quos Clemens de Camillis ex ^{mo} et 2° Matrimonio procreauerat, Exedes suos vniuersaly de anno 1601. instituit, eos adinuicem substituendo quatenus contingeret vnum, vel plures ex illis sine filijs decedere. Quenit casus, quod Camillus, Nicolaus, et Joseph eiusdem Sebastiani filij sine Prole obierunt, unde promota contentione super illorum portionibus inter Successores Lucæ Angeli Superstitis, eaque ad Rotam deuoluta, curauit Franciscus filius Petri alterius pariter Superstitis ad causam admitti, quam obrem subscriptis ad illius instantiam Dubio = An consuetudo fideicommissi, ita ut sit danda Immittis, illoque iudicij propotio, affirmatiue quoad utramque partem responsum fuit.

Constat enim de fideicommissi, illiusque purificatione ad commodum Petri, quia cum Testator accipeream in hereditate filios ordinauerit in casu, quo aliqui sine Prole decederent, utique cum Successiue obierint sine filijs memorati Camillus, Nicolaus, et Joseph aperta remanente Successio in illorum portionibus fauore dictorum Petri, et Lucæ Angeli; quemadmodum autem attenda dicta vocatione, ac concurrente bonorum identitate clare desumpta sum ex Instrumento diuisionis alia inter dictos fratres inter, tum etiam ex Catastro, quorum vtrumque ad illam probandam suffragari potest.

1. Simo firmavit Rotam, ut de Instrumento diuisionis habet in decis. 37. n° 3. coram Nino. decis. 378. n° 5. par. 17. et decis. 307. n° 4. par. 19. recent, et de catastro in decis. 444. n° 6. par. 13. decis. 181. et decis. 270. utroque n° 70.

3. n° 10. d^o par. 19. accent. eidem Petro, si uiueret, danda esse
 Immisio pro medietate in dictis tribus portionibus bonorum
 ex remedio L. fin. C. de edict. diu. Adr. toll. ut tradit Bot.
 coram Zarab. decis. 39. n°. 25. coram San. me. Alex. 8. decis.
 97. n°. 4. et Segg. et in recent. par. 18. decis. 276. n°. 4. et in
 Beatina Fideicom. de Fauollonibus 3. Junij. prop. 5. S.
 1. coram Me. ita edict. eidem Immisio iuxta cam. Dubij partem
 4. danda est eidem Petro illius filio, eo excedi, cum dictum reme-
 dium L. fin. medum competat excedi scripto, sed etiam excedi spe-
 di ad notata per Bartol. in d^o. L. fin. n° 11. Menoch. de adpinc.
 remed. 4. n°. 236. Nota coram Dundz. iun. decis. 756. et coram
 Carr. decis. 767. utrobique n°. 1. et in recent. par. 3. decis. 216.
 n°. 2. et par. 14. decis. 245. n°. 2.

Quarta altera tantum

Romana Fideicommissi de Bubalo
 super Mobilibus
 Ven. 13. Ianuarij 1702.

Argumentum

Heres grauatus, quamuis post decennium non
 teneatur rationem reddere mobilium fragilioris materis,
 adstringitur tamen etiam post lapsum 50. annorum re-
 sistere alia, quae sunt materis, solidioris, ut sunt ioca-
 lia, utensilia ferrei, aenei, acerei ponderis, et sabul-
 pictae, quarum consumptio non praesumitur, ex quo
 non sint Auctoris magni nominis, cum nulla ad
 hunc effectum inter picturas mobiles, et vulgares
 sit assignabilis differentia. Confessio inventarij,
 cuius prohibitio ad certas Personas, et effectus res-
 tricta, non potest ad alias Personas, et diuersos
 effectus extendi, ceasetur per eandem approbata ex

eiusdem Inventarij usu, et Legaliter, ac omni bona Fide expletæ ex nobilitate Conficiensis. Si autem dictum Inventarium sit defectuosum, probat quidem existentiam bonorum contra ipsam Conficiensem, sed negativam existentiam aliorum effectuum ad eius commodum non concludit.

§ Summarium

1. Quenam mobilia dicantur fragilioris materie.
2. Mobilia fragilioris materie, per decennium presumuntur consumpta.
3. Et post lapsum d. temporis heres gravatus non tenetur de illis rationem addere.
4. Quenam mobilia dicantur solidioris materie.
5. Tempus omnia pariter destruit.
6. Mobilia solidioris materie, dicuntur potius veterari quam consumi.
7. Et ideo heres gravatus etiam post 50. annos tenetur illa adstituere, vel illorum pretij estimationem prestare.
8. Picturae ex quibus presumantur Auctoris magni nominis. Pretiosæ presumi debent relicta in hereditate mobilis Testatoris n. 9.
10. Præsumptio consumptionis mobilium relicta est prudenti Iudicis arbitrio.
11. Picturae inter mobilia solidioris materie, numerantur.
12. Quare ad effectum consumptionis picturarum nulla fieri debeat differentia inter nobiles, et alias inferiores nobiles.
13. Qualiscumque illæ sint debeat per Gravatum Fideicommissario restitui.
14. Localia cum sint mobilia, quo usu non consumuntur, veniunt in restitutione Fideicommissi.
15. Heres gravatus tenetur omnes effectus Fideicommissi, seu illorum pretium restituere.
16. Prohibitis confectionibus Inventarij ad certas Personas, et

effe:

Effectus aestivata, non debet ad alias Personas, et diversos
Effectus extendi.

17. Confessio existentis, Mobilium resultans ex Inven-
tario probat tam contra Confitentem quam habentes
causam ab illo.
18. Natis adolens absonum intellectum admittendum non est
19. Approbatio Inventarii, ex quibus deducatur operatur
acti Approbans in illius confectione intervenies n. 20.
21. Nobilitas Conficientis Inventarium praeferat
illud sine bona fide, et Legalitate confectionis
22. Scriptura privata, probat contra scribentem, non
autem ad illius commodum.
- Erronea nullam probationem constituit n. 23.
24. Productis Scribitur, factis sine praedictis aliorum bono-
rum, praeferatius Producenti quoad alia bona in ea
non descripta
25. Inventarium defectuosum probat existentiam bonorum
contra Confitentem.
- Non autem negativa existentis, aliorum bonorum ad
illius commodum n. 26.

Decisio CCLXX.

Disputatio non semel in Rota pluribus partibus,
quae D. Mareis Bartholomaeus Montanuy, et Bay-
nerius Franciscus Quelpus tanquam vocati ad fideicom-
missum de Bubalo contendebant ipsis restituendas esse à
D. Mareione Ansonis Sanctaerucis causam, habente
a Hiacynto Egredo grauatò, cum Patres in Audiensij die
cum 18. Junij, 1700, et 2. Julij prox. particulari exa-
mini reservaverint alteram, quae est Septima in
ordine concernens mobilia, aliasque res pretiosas eodius

coadiuvatijs probationibus iuxta Dominorum mandatum,
 ceintegrum fuit illius examen Super Dabio = An
 et ad quid, et quantum tenentur Impeditas Itiacynor.
 pro mobilibus, et alijs rebus pretiosis Impeditarijs (Musij
 de Bubalo, cui Domini Impeditatem, ut infra deneri
 responderunt.

- Distinguentes enim illam Speciem mobilium,
 quae sunt fragilioris materiae, et quorum consumptio
 ex temporis lapsu facilius praesumitur, ab alia specie
 mobilium, quae tanquam solidioris qualitatis non rema-
 nent ad id temporis voracitati obnoxia, censuerunt Impedi-
 ratem praedictam absolvendam esse ab illorum mobilium
 2. restitutione, quae consistant in majornis, suppellecti-
 libus, pannij Lineis, et similibus, quia cum ista per lap-
 sum 50, et ultra annorum effluxum a die obitus fideicom-
 2. mittentis censeantur dubio procul consumpta, et quo illorum
 attitio etiam per solum decennium de jure praesumitur
 ad tradita per Paris. cons. 55. in fin. Lib. 2. Menoch.
 cons. 111. a. n. 58. Peregrin. de fideicom. art. 10. n. 40.
 Mangil de impus quare. 136. n. 75. Cyriae. contr. 204.
 n. 8. Vreeol. consult. 19. n. 29, et seq. Card. de Luc. de
 Servit. disc. 53. n. 3. vers. Aut agitur de bonis bona
 coram Cerr. dec. 17. n. 2., et in recent. part. 11. d. 165. n. 2.
 11, et in Romana Primogenitur. de Casariis 21.
 Abris 1699. d. 8. Et licet coram B. ms. D. meo Decano,
 3. conors proinde Sententia est, quod illorum deperditio ce-
 dat ad damnum fideicommissi, neque Imped. gravatus re-
 meatur de illis rationem reddere, et deductis per Bartol.
 in L. quoad praesens n. 3. C. de murilegal. Lib. 11. Bar-
 dellon. cons. 235. n. 7, et seqq. Lib. 2. Peregrin. de
 fideicom. d. art. 10. n. 38. Merlin. de Legitim. Lib.

a. fib. 2. quast. 6. n. 24. Urciol. consulo. 20. n. 17. Card
 de Luc. de Seruis. die. 54. n. 9. Add. ad Gregor. Decis. 288.
 n. 4. Nota coram Cerr. d. Decis. 17. n. 3. et in Rom.
 Fideicom. de Martineis 29. Aprilis 1701. 8. Lucusque
 coram B. P. D. meo Ansaldo.

4. Quæ conuersi aut dumarunt eandem Hereditatem
 condemnandam esse ad restitutionem aliorum mobilium
 consistentium in tabulis pictis, et atensilibus, ferrei, auri,
 et auri ponderis, quamuis enim ista tempora, et uox
 similiter serantur, et consumantur, cum tem-
 pus edax omnia panitus destruat, attamen quia sunt
 5. solidioris materiæ. Vnde propterea cum illorum consum-
 6. ptio non eveniat nisi paulatim, et sensim, adeo ut
 potius ueterasci, quam consumi dicantur, ut aduertit
 Card. de Luc. de Seruis. d. die. 53. n. 3. uers. aut
 7. agitur de illis mobilibus, nequei Heres grauatibus seu
 ab illis causam habens se eximere ab illorum restitutione
 nec, nisi post Longissimum tempus, ex quo uerisimiliter
 ualuerint totaliter consumi, cum interim ea teneantur
 tradere qualiacumque sint de tempore cedentis fideicom.
 mitti, ut Lat. probant Cyriae. controu. 16. n. 3. Peregr.
 de fideicom. d. ars. 10. n. 43. Nota coram Ludouic.
 d. Decis. 288. n. 1. et Segg. ibique Add. n. 4. Nota
 in recent. par. 8. Decis. 399. sub n. 39. et coram Amar.
 Dunozet. Decis. 846. sub n. 24. et Segg. coram Cerr.
 Decis. 443. n. 28. et coram Emerig. iun. Decis. 183.
 n. 4.

Quin respectu tabularum pictarum opiculari
 posset Marchioni Antonis ponderatis, quod in Egypto
 Resiquæ non cadat super picturis Auctorum magni
 nominis, in quibus asservandis ex æta adhiberi soleat

- diligentia, et custodia, quodque proinde facilius ex lapsu
 50. et ultra annorum si non totaliter consumpta, saltem
 absque Heredis culpa dispersa censi debeant. Quoniam
 quod obiecti pars sollebatur ex quo tantum abest, quod qua-
 litas vulgaris dictarum tabularum per Martiane probetur,
 ut potius exdusa remaneat nedum ex Lectura illarum
 8. descriptionis factae in Inventaris, ubi nonnullae appa-
 rantur custodiae cum velamine serico, aliisque ebeni
 cornicibus ornatae, quod sane non nisi cum picturis infi-
 gniorum Autorum praticari solet, verum etiam ex
 9. iuris presumptione, iuxta quam in Expeditione nobilis Lu-
 statoris qualis erat Mutius fideicommittens, censei de-
 bes tabulas insignes, ac pretiosas fuisse aciectas ad ponder-
 atam in specie per Bot. in Romana fideicom. de Porta
 3. Abris 1694. § cum, et fortius coram Bon. me. Imperio
 inseri illius impressas la. 1. 1. sub n. 7. Altera vero pars
 declinat ex replicatione, quod cum in hac materia
 nullatenus prescriptum sit certum tempus ad presumendam
 20. consumptionem, sed totum remissum sit prudenti Iudicis
 arbitrio, qui controversiam determinare debet iuxta id,
 quod magis verisimile est Alex. cons. 48. n. 3. post
 med. lib. 1. Gratian. discept. for. cap. 115. n. 19. Card.
 de Luc. de fideicom. disc. 136. sub n. 14. erga fin. Bot.
 in recens. par. 12. decis. 197. n. 34. Omnis utique veri-
 similitudo suadet picturas, et signanter illas nobilium do-
 morum, nullatenus conterri, aut in totum consumi. Idem
 tempus 50. annorum, dum experientia nos docet illas
 amoveri per plura saecula, et ad Heredes Expeditionum una
 cum Palatii instructis transmitti, ita ut omni-
 21. jure illas hae de causa inseri Mobilis solidioris
 materiae, ut sunt, argentum, aurum, et similia, con-
 numerari

numerari gradant Cyriac. d. controu. 16. n. 13. in
fine Card. De Luca de Seruis. d. die 14. sub n. 12
Bot. coram Dunozeu. ian. d. Decis. 846. sub n. 24.

12. Regue ad effectum inducendi illarum consumptione
amgnabilis est differentia aliqua inter picturas nobiles, et
vulgares, nam cum illarum substantia equaliter conser
ex felij, et coloribus superimpositis, eisdem sane perduratio
nis censentur sine sint depicta ab Artificio ignoto, siue
ab alio in arte magis perito, ac illustri, cum maior, vel
minor verascentia, seu totalis consumptio non de
pendeat a qualitate picturæ, sed a soliditate materis,
que in utraque specie est equalis, nec distimilis additur
ex ratione, quod in picturis nobilibus maior adhiberi soleat
custodia, quam in alijs inferioris notæ, quia cum omnes
indistinctè a seruari soleant in mansionibus, eadem utique
consideranda est diligentia in istis, que adhibetur in
alijs cum omnes appensæ in parietibus per prudentes Patres

13. Familias equaliter custodiantur, unde sequitur, quod
qualescumque illæ sint eadant semper a restitutione obno
xia, et si de tempore cedentis fideicommissi non reperiuntur.
illarum estimatio ab hereditate Trauati prestanda sit, ut per
seri Superius allegatos firmat Costa in Bononiens. Bonoru
21. Junij 1694. S. Defectus autem, et seq. coram bo. me.
vrisio.

24. Secundo censuerunt eandem hereditatem tenere ad
restitutionem localium, que in inventario descripta sunt,
exceptis ijs, que in illo asseruntur spectare ad Quintum
et Itiacyntra. Quoniam istorum mobilium species non
est de illis, que usu consumuntur, et propterea dabitur po
cul veniant in restitutione fideicommissi ad sensum Mer
Lin. de Legit. Lib. 2. tit. 2. quest. 6. n. 18. Peregr. de
Fideicom. art. X. n. 44. Cyriac. d. controu. 16. n. 13.

virs, et las posteriores, Cos. in acc. par. 5. Decis. 399. sub
 n. 39. et coram Zaras. Decis. 110. n. 20. et coram Quil.
 Decis. 219. n. 21. et Segg. et in Bononien. Transaction.
 nis 12. Maij 1681. S. in nihil refragante coram bo: me.
 Florez; Et quia in eodem Inventario nonnulla etiam
 ex dictis localibus donata leguntur, que D. pusilla Uxor
 Fidei committentis tanquam eius propria ad se spectare presen.
 debas, Eiusdem Domini cum quoad ea in uoto minimè fuerint
 concordas, illorū inspectionem ad aliud particulare ex amere re:
 seruarunt.

Et sentio demum non easitarunt. Expediendam con.
 demnanda esse ad refusione ^{re} 125. pro pretio medietatis
 currus in Expediata reperti; Cui namque B. P. Maraldus
 in eius laudo decreuerit illud pro medietate spectare ad Pau.
 sillam, et pro medietate altera ad Expediata Mutij, et
 successore Hiacyndus eundem currum reliquerit eidem Pau.
 sille compensando ^{re} 125. cum rata annua prestatio.
 nis in maiori Summa ab ipso eidem Pausille, debito eu.
 dens sit eundem Hiacyndum, seu Marcione Anoniu
 illius mediatum Expedem teneri ad prestationem ^{re} Sum.
 15. mo ex regula, quod Hæres grauatibus adstringitur omnes
 effectus ad fideicommissum spectantes, seu illorum pretium
 restituere, ut dictum fuit in mea precedenti Decisione
 diei 18. Junij 1700. S. Quoad ad ^{re} in fine, et in alio
 diei 2. Xbris prox. S. Quantum uero pariter in fine.

Neque eorumd. Mobilium existentia excludi
 uales ex eo, quod Inuentaria, a quo illius probatio defu.
 misur, confectam fuerit contra expressam prohibitionem
 Testatoris. Quoniam ^{re} prohibitio non fuit facta
 p. loco insistentis, et subditus, sed tantum personali:
 ter officialibus Hmæ, Annunciatis, ultimo loco subbi.
 tate pro rata ^{rum} 30., et Dianora de Camaiano, eiusque
 filijs

- filijs, et descendentes pro reliquo aut in omnia aliorum de-
 fectum vocatis, ne scilicet ex causa Inventarij, aut
 alterius descriptionis bonorum Exhereditariorum, ue parento-
 16. dictorū primo loco institutorum, quapropter eadem prohibitis
 tanquam restricta ad certas personas, et ad certos effectus,
 non valet ad alias Personas, et diuersos effectus extendi,
 ut patet allegatos in d. meo, precedenti decisione 18. Junij
 1700. S. Nec Subsistit tradunt Card. de Luca de fideic. disc.
 159. n. 2. Cos. dec. 560. n. 29. coram. Duzoz. in cu-
 de cetero ubi etiam dicendum est et illam fuisse directam
 etiam ad Aiacynodum, ponderabant Domin. illam quidem
 importare posse, quod ipse ex omissione d. Inventarij (neuti-
 quam fuit et rnoxius penis, quas praesertim a tali precepto
 debueret incurrere, non autem operari, quod existentia
 17. bonorū Exhereditariorum probari non valeat, ex ipsius con-
 fessione, qua incontrouersibiliter resultat ex d. Inventario,
 quaeque dubio procul attendi debet tam in praedictum ipsius
 Confitentis, quam habentis causam ab illo ex deductis per
 Cos. coram Ludouic. Decis. 575. n. 3. coram Cels. Decis.
 347. n. 4. et in Anglonen. Auentatorum s. Xbris 1696.
 S. Siquidem coram B. P. D. meo Gio (et in Romana Commu-
 niantiarum, et Fontanilij 23. Aprilis 1700 S. Secundum vero coram
 Meo.

nimisque exorbitans uia est illatis, quam ex eod. prece-
 pto elicere conabantur. Informantes pro Marcdione (quod
 nempe sicuti Testator prohibuit inventarij, aut cuiuslibet al-
 terius notulz confessionis, ita uoluit committere fidei,
 ac uerecundis, eundem Aiacynodum, quid, et quantum noie fidei
 commissi prestare uellet. Quia si illatis Euii Subintrare
 posset, fatens perneceffe oportere, quod in eius potestate
 aprofium fuisse alienare, ac dissipare bona Exhereditaria,
 et fideicommissum consequenter eaerere, quod tamen fuit

18. omnino alienum à voluntate Testatoris, qui absolute, ac per-
petuam constitutionem vincula Super omnibus suis bonis apposuit,
unde propterea eadem illatio tanquam redolens nimis absonum
intellectum, et dispositionis prædictæ correctionem inducens, nul-
latenus admiranda est ex notatis per Barool. in L. 1. n. 7.
ff. de offic. eius Corn. cons. 150. n. 9. Lib. 2. Cyriae. contr.
168. n. 57. Bota coram Ludovico Decis. 197. n. 3. et in rec. par.
6. Decis. 218. n. 9.

19. Quædam parvi faciendum esse agnoscebant Patres,
quod d. Inventarium confectum fuerit de tempore quo
Hiacynthus morabatur Parisijs à Petro Honoratus Ca-
marano, qui tanquam in expectata intercessus ob Substitutio-
nem factam in persona uxoris posuit ad sui commodum im-
bilis etiam non existens in illo describere; Nam cum
Quintius de Bubalo Pater d. Hiacynthi, uti Legalis Ad-
ministratores, et Procurator filij, receperit in Custodiam bona mo-
bilia in d. Inventario descripta mediante traditione cla-
viam sibi factam d. Camarano, et Successive ipse Hiacyn-
thus vigore compromitti, et Laudi memorati C. P. D. Mar-
rardi receperit à Dausilla uxore fideicommissaris bona
20. Mobilia, quæ penes ipsam asservabantur habita relatione
ad d. Inventarium, fit inde quod ex omnibus prædictis medi-
cesultat usus, et positiva dicti Inventarij approbatio ad
firmata in puncto per Bot. in recent. par. 18. Decis. 620.
n. 11. quæ operatur, acti Hiacynthus in illius confe-
ctione personaliter interuenisset ex deductis per Bot. in
Cassulana Dotis 25. Junij, 1700. S. fin. coram Me, et
in firmata Dotis, et fructuum 3. Junij, 1700. S. Haud
relevante pariter coram Me; Sed etiam quod bona ad
fideicommissum tantummodo spectantia in illo descripta
fuerint, cum seuis præsumere non sinat, vel factum
prædicti Quintij eius Patris, qui in mobiliam consignatione
inventarium corriginet quoties faceret adinvensum
in

21. in eo contineri, ultra id, quod erat fidei committentij, vel
 qualitas, et nobilitas ipsius *Alouydrj*, *Camajani*, quæ, non
 aucto aliquo remississimo interesse præfere *Inventa-*
rius cum omni bona fide, et legalitate fuisse confectus,
 ad traditum *Caner. var. resol. Tom. 3. cap. 2. sub n. 131.*
versic. Figue Adalpr. in prag. par. 1. cap. 9. n. 67.
Manz. consult. 269. sub n. 21, et 48. in fin. vol. 3.

22. Proinde nec vis aliqua faciendæ est in folio *Repedicti*
Hiacynti, eo quod in eo nulla generis mobilia descripta fue-
 rint; Cum quia recurrit in contrarium regula, quod Scriptura
 privata probat quidem contra scribentem, non autem ad
 illius commodum *Castrens. cons. 312. in secundo dubio Lib.*
2. Cos. coram Vbald. decis. 26. n. 6. coram Bied. decis. 279.
n. 21, et coram Emerix in decis. 463. n. 8, et seq. Cum

23. etiam quia cum d. folio defecisset, ac erroneum ad eundem
 etiam in hac parte detegatur, dum Mobilia existisse, eos
 longe post illius confessionem probat ex Instr. obligatio-
 nis factæ de anno 1681. à *Portia* eiusdem *Hiacynti*
Ignede, asseruendi scilicet mobilia predicta fideicom-
 m. *Summaris Actorum distributo sub die 18. Junij 1700.*

n. 50., utique et minus probatione aliquam consistere
 potest *Poland. cons. 73. n. 49, et seqq. Lib. 2. Add.*
ad Gregor. decis. 79. n. 6. Nota coram San. me. Alex 8.
decis. 501. n. 2, et seq., et coram Cerr. decis. 792. n. 3.

24. Nec maius robur valet d. folio acquirere ex
 illius productione facta ab Actoribus, et ex quo illius argu-
 re, et iuxta in eo descripta immisionem ad bona fideicom-
 in præcedentibus instantijs obtinuerint. Quoniam productio
 facta fuit cum clausula Sine præiudicio aliorum bono-
rum, quæ Producenti præseruat ius petendi Immisionem
 ad alia bona fideicommissaria in eodem folio minimè con-
 tenta ex firmatis in d. decisione diei 18. Junij 1700.
 fin. visum d. folij in exposulando eo sive Immin-

- iuxta illius tenorem, et formam, illius Legalitatem, nullatenus adhaeret, cum id valeat quidem importare, quod testis approbaverint illud quoad bonam et contentam, et quod se referat circa Aiacynodi confessionem super illorum existentia, non autem, quod illud probaret negativam existentiam aliorum bonorum spectantium ad Fideicommissum, pro ut habetur de Inventariis Defectuosos, quod approbatur a. Lege, ut contra Conficientes, eiusque Successores circa probationem bonorum. Standum sit descriptioni in eo factae, ad trad. per Gregorin. de fideic. art. 44. n. 2. et seq. Mascard. de probat. conclus. 278. n. 20. Fusar. de Substit. quest. 618. n. 2. Cot. coram Dunozet. Sum. Decis. 941. n. 8. et coram Senol. Decis. 192. n. 1. et Decis. 374. n. 2. non tamen, ut in sui commodum negativam existentiam aliorum bonorum iustificet Card. de Luc. de Legit. disc. 25. n. 48. Cot. coram Ludovic. Decis. 473. n. 3. et seq. Add. ad eundem Decis. 29. n. 6. vers. et facit simile, et coram Boyas Decis. 289. n. 25. et in sec. par. 27. Decis. 267. n. 27.

Et ita utraque

Romana Curia Pontificia
 Ven. 20. Januarij 1702.

Argumentum

Presumptio Sept. in L. Quibus Mutis ff. de donat. inter vir. et ux. vult aliam presumptionem, immo, et sola possibilitate in contrarium elidi. Iuramentum Suppletorium admittitur quando Actus saltem Semiple. nei suam intentionem fundavit, et alij probationes aliunde haberi non possunt. Solutio facta de tribu potterioribus terminis arguit precedentes. Suis factis satisfactos, dum tamen omnes uni tantum creditori debeant.

et

et exigens aliquam quod dicitur Libere, et in pecunia,
illamque inueniens in Locis Montium pro cautione Ten-
ty in casu restitutionis non eadem loca Montium, sed
effectiva pecunia tenetur tradere.

Summarium

2. Mandatum dicitur excessivum quando est expeditum pro
maiori Summa, quam vere debetur.
3. Decisiones Cote à Partibus acceptas, nequeunt amplius
impugnari.
3. Vestes, et ornamenta Muliebria presumuntur acquisita
de bonis Viri ex Sept. in L. Quibus Maritus ff. de
Donat. inter Vir. et Uxor.
4. Presumptio ista excluditur ex sola possibilitate, quod Mu-
lier potuerit aliunde acquirere.
5. Vel ex alia presumptione, aut coniectura.
6. Iuramentum suppletorium non admittitur quando proba-
tiones aliunde haberi possunt.
7. Vel quando jurans saltem simpliciter suam intentionem
non probaverit.
8. Testis deponens ad propriam exonerationem nullam fidem
meretur.
9. Tres ultime, et actiones concludunt precedentes terminos
sive solutos.
10. Similia quando d. precedentes termini non debent exi-
genti posteriores solutiones.
11. In iudicio repetitionis indebiti non sufficit solutionem
presumptivam probare, sed requiritur conclusiva justificatio.
12. Solvens aliquam Summam in pecunia, et Libere non tenetur
illam accipere in specie, et cum vinculo.
13. Ratio non patitur quod quis ex aliena culpa debeat damnus pati.
14. Exigens pecunias à debitore, illasque inueniens in locis Montium
cum vinculo deestituendo prioribus, et posterioribus, in casu
restitutionis tenetur tradere pecuniam non autem loca Montium.

Decisio CCLXXI.

Acerrima contentio, quae exarsit inter Heredes
 Christophori Ubalchini, et Olimpiam Joannam Manam
 viduam relictam Super solutione quarti ex bonis praedefuncti
 Viri Superluerati, cum primis per tres conformes Sententias in
 eo sensu definita fuerit, ut dictum Quartum deberetur
 in ^{tis} 2450., memorata Olimpia Joanna in illius computo
 de anno 1696. exegit ^{ta} 500., ac deinde in concursu per
 Creditores praefati Christophori efformato assecuta fuit alia
^{ta} 1740. quae loco solite cautionis per ipsam praestanda fue-
 runt in tot Locis Montium reinuestita cum vinculo de resti-
 tuendo prioribus, et portionibus. Quia vero ex parte per alias tres
 conformes Sententias declaratum fuit ^m Quartum nonni-
 si, quam in Summa ^{cu} 757. 50. debitum esse sine Heredes praefati
 pro asequenda restitutione illius pluris, quod Olimpia
 Joanna exegerat, expedierunt mandatum pro Summa ^{cu}
 2343. quod cum praefata Mulier de excessu redargueret,
 ac insuper opponeret restitutionem praedictam faciendam esse
 cum tot ex dictis Locis Montium vinculis, non autem
 in pecunia, ad nouam proinde hanc controuersiam dirimen-
 dam consului Eodie DD. Sub dubio = An, et in qua Sum-
 ma consistet de excessu, et quomodo sit facienda restitutio
 qui iuxta modum inferius subnectendum responderunt.

Quo siquidem ad excessum de illis consensere aut summa-
 tum fuit, quoniam ex duabus partibus superius relatis ap-
 paret Olimpiam Joannam nil ultra exegisse, quam ^{ta} 1940.
 Quibus autem detracti debet quartum ipsi debitum in ^{ta}
 Summa ^{cu} 757. 50., ac rursus subducendi sunt illius fru-
 ctus decursi usque ad annum 1696., qui fructus calculati
 sunt in ^{ta} 1270. 70. quemadmodum ipsa contendit, siue in
 sola quantitate ^{cu} 234. 20., ad quam ascenderent facto

excomputo, ut dicitur in Scalea illius rate ^{cu} 500. que
 de anno 1696. fuit ab Heredibus persoluta, utroque
 modo compertum remanet residuale debitum prefate Olympi-
 pice nullatenus constare in quantitate ^{cu} 2343. pro quod ex-
 pedium fuit controversum mandatum, et per consequens in-
 negabilem remanere illius excessum, cum esse semper di-
 cabur incursus quoties mandati expeditio facta est pro maiori
 Summa, quam illa, que vere debita esset tradita per Poss.
 de Substans. in spec. 50. n. 60. Coram Camp. Dec. 1703.
 345. n. 21, et seq. coram Bichis Dec. 1704. n. 2, et
 seqq., et in dec. par. 18. Dec. 1743. n. 11. abque eo, quod du-
 bicari valeat, quod memorati fructus debeantur, cum
 enim Heredes acceptaverint Decisiones, in quibus ad illorum
 solutionem remanserunt condemnati, petendo scilicet vigore
 Sententiarum, que in eorum Sequelam prodierunt, restitui
 Summa, pro quanto indebitum persolutum, nequeunt amplius
 easdem Decisiones in hac parte impugnare ad Sept. in cap. Quod
 semel de reg. iur. in 6. de quo Cor. coram Emerig. iun.
 Dec. 1659. n. 3.

Hec pro excessu evitanda ponenda venit ad debitum
 de Mulieris quantitate ^{cu} 107. propretis cuiusdam vestris, alio-
 rumque ornamentorum Muliebrium. Nam illa nullatenus
 probantur confecta ex Substantijs Christophori, itaque
 illius Heredes valeant illorum pretium ab eadem Muliere
 expectare, Hec probatio duobus desumi potest, vel ex confes-
 sione eiusdem Olympice, emina in quodam instrumento quietan-
 tia inter ipsam, et Economum Hereditatis stipulato,
 vel ex dispositione Sext. in l. Quintus Mutius §. de donat.
 inter Vir. et Uxor. presumptis prefatam vestrem, et orna-
 menta acquisita fuisse de bonis Viri, Prædicta enim
 confessio, quamvis probet eadem ornamenta apud ipsam re-
 mansisse, illorum tamen pertinentiam ad Hereditatem
 nullatenus inducunt, cum in eodem Instr. ob contro-

veritatem exortam, an verè essent expeditaria Viri, fuerint
 pro sane in suspectis relicta, Summar. Expedum No. 11.
 quod adeo est verum, ut ipsa Olympia respondendo ad posi-
 tiones ab eisdem Expedibus ad Lunceffecum productas, medio
 juramento protestata, fuerit dictam veritatem, et ornamenta
 esse propria Summ. illius responsionij No. 2.

Generalis vero presumpcio elicita ex d. L. Quintus Mu-
 rius cessare visum est, ex quo Olympia fuerat precedentè cum
 alio viro coniugata, unde cum ornamenta predicta prove-
 nire valuerint ab illius expeditate, aut illa potuerit Mulier
 comparare ex juribus in dicta prioris Viri expeditate sibi
 4. Forsan competentibus, hæc sola probabilitas sufficit, ut dicti
 Lex dispositio in Hypothesi nequeat sibi locum vindicare
 ex adductis q. Bald. in L. cum oportet no. 10. C. de bon. quæ-
 liber. Bellon. cons. 17. no. 21. Menoch. lib. 3. pres. 57. no. 32.
 Mart. Medic. Decis. 71. no. 16. et seqq. Cotta coram Duran.
 Decis. 429. no. 2. Coram Sampul. Decis. 284. no. 8. ibiqz.
 Ad no. 21. et 22. et in pec. p. 11. Decis. 342. no. 6. cum
 5. illius virtus in sola, ac simplici presumptione consistere
 valeat alio contraria presumptione, seu consuetudine elidi
 ut aduertunt Duran. cons. 109. à no. 23. et seqq. Ad.
 ad Sampul. d. Decis. 284. no. 18. veric. at sicuti Cotta
 post Oleam de cess. iur. Dec. 39. no. 70.

Præterquam quod ubi etiam constaret, ead. orna-
 menta fuisse expeditaria Secundi Viri, ad hæc Domini
 subiungerent nequaquam sic, et nunè ea posse ad debitorum
 Olympiam adscribi, cum nulla præbeatur iustificatio illoz
 valoris, neque illa desumi valet ex simplici juramento ab
 6. ipsis Expedibus pressito, tum quia illud non admittitur
 quando probationes aliunde haberi possunt Cotta in pec.
 par. 13. Decis. 414. no. 7. tum etiam quia cum illud de
 7. in Supplementum plene probationis, nullam consequens
 sibi fidem adscribit, quoties iurans saltem semiplene sua
 inter

intentione non probauerit L. admonendi. ff. De iur. Alex.
 cons. 53. n. 3. et seqq. Lib. 1. Ventr. in prax. lib. 2. cap. 1.
 n. 10. Adolphin. in prax. par. 2. cap. 5. n. 139. et 157. Cota
 coram Seraphin. Decis. 556. n. p.

- Minusque eiusdem Mulieris debito addendi sunt afflic-
 ctus bonorum della Pedica decursi constante Matrimonio; Quo-
 niam illos exactionis aliunde eandem probatur, quam ex Simplici
 8. fideignus Affictuarij, quae tanquam tendens ad illius propria
 exoneratione nullam pignoris meretur fidem. nullus L.
 idoneus ff. de Test. Bartol. in L. defenso uerb. idem. decreuit.
 aut ff. de iur. fidei. Alex. cons. 71. n. 4. et 8. Volum. 7. Bur-
 sat. cons. 453. n. 16. Ursill. ad Afflict. Decis. 369. n. 10.
9. neque obstat praesumptio eadema ex tribus successivis exactioni-
 bus per ipsam factis post solutum Matrimonium iuxta
 Censuram Dext. in L. Quicumque, C. de apod. pub. lib. 10.
 Nam ea possit quidem afficere, si quaevis esset super antee-
 dentibus afflictibus maturatis post obitum Viri, et non for-
 10. tuitis, non autem ualeat solutione inducere pro afflictibus
 debitis ipsi uiuente, qui non ad ipsam, sed ad Mariti heredes
 spectabant, ut limitando hanc regulam tradunt Gratian.
 Discep. foren. cap. 216. n. 2. de Angel. de confen. lib. 1.
 quae. 3. n. 30. uerb. unde inferunt Cenc. de censib. quae. 8.
 87. n. 42. Cota coram Bidi. Decis. 373. n. 2. et seqq.
11. et cum d. Heredes agant totum in iudicio repetitionis indebiti.
 Sufficiens eandem esse solutionem praesumptiuam probare, sed plena,
 et concludens exigitur illius iustificatio Bocel. disput. iur.
 select. cap. 106. n. 4. Amat. resol. 97. n. 9. Vico. Decis.
 Flor. 10. n. 22. in fin. Cota coram Burat. Decis. 592.
 et in rec. par. 11. Decis. 6. n. 19. et seqq.

- Quo uero ad modum faciendi restitutionem, qui respici-
 ut a. Dubij partem, d. dixerunt illam faciendam esse
 in pecunia numerata, non autem in dictis locis Montium
 12. vincularis, nam cum Heredes Summae tunc temporis
 a Sacra Cota decretam Olimpia persoluerint inquansit?

- et liberis non tenent illam in specie, et cum vinculo reaccipere, ut alijs omnino Bot. coram Coccio. decij. 1548. n. 2. non refragante, quod reinvestitur in Locis Montium cum d. vinculo eueniens ex causa concursus Gadditorum super bonis Christop. p. coram eisdem et hinc eformatio, quia investiturum predictum reuera processit ex quo Olympio non prebitur solitam cautionem, seu fiduciam de restituendo prioribus, et portioibus, ad qua concursus predictus illam adstringebat, unde propterea cum eueniens ex propria eius culpa, ratio utique non sinit, quod dicitur, nam ex illa debeant. Heredes pati ad Sept. in l. damnatum l. non debet alteri ff. de Reg. iur. Bursat. cony. 239. n. 13. Cyriac. controu. 575. n. 9. et conor. 682. n. 18. et seqq. Bot. coram Bursat. decis. 780. n. 4. et coram Danozett. Jun. dec. 677. n. 13. et in precisis terminis de eo, qui pecunia d. a debito, et a speculato fuerat, et illa loco cautionis investiturat in Locis Montium cum vinculo de restituendo prioribus, et portioibus, quod teneretur pecunia, non autem Loca Montium restituere firmavit ead. Bot. in recent. d. 32. n. 18. et seqq. par. 18. prefertim quia post peracta restitutione potest vltima instare pro eisdem vinculo deletionem, atque hoc modo primum dicitur, quod sibi imminens dicit, euadere.
13.
14.

Et circa dilata resolutione quada quantitate excessus, et quoad premissam exactione fructuum Locorum Montium decursorum constante Matrimonio, in hunc modum responsum fuit utraque.

Romana Cambij

Lun. 23. Januarij 1702.

Argumentum

Ex pluribus fundamentis sustinetur contractus in Urbibus inuis a Filio familiae Extens, quamuis sic ad hunc Statusum annullans sub cap. 152. lib. 1. omnes contractus

tractus à Filijis familias gestos abque consensu Patris, et
signasset ex altero, quod dictu Statutum tanquam Lo-
quens de Ciuibus, et Incolis non extendatur ad Forenses.

§ Summarium

1. Statuentes Loquens de Ciuibus, et Incolis, suis Ciui-
bus, non autem Exteris prospicere uoluerunt.
2. Statutum respiciens Solemnitatem actus comprehen-
dit etiam Forenses.
3. Consensus Patris uolitus esse per Statutum Urbis in Con-
tractibus Filioru familias non ad integrandas Personar,
sed solum ob illius interesse.
4. Statutum Urbis cap. 152. Lib. 1. generaliter prescribens
certas Solemnitates in contractibus Minorum, et Mulier-
um afficit etiam Forenses.
5. Statutum Urbis cap. 42, 144, et 180. Lib. 1. tanquam
Loquens de Ciuibus, Incolis, et districtuales ad Exter-
os non extenditur.
6. Statuti pars recipit Declarationem à altera.
7. Statutum Urbis d. cap. 152. ut non extendatur ad
Forenses non est necesse quod loquatur de Ciuibus, et
Incolis cum dictione taxatiua.
8. Declarantur contrarij, auctoritates.
9. Tutius est causas decidere ex nudo facto.
10. Statutum Urbis d. cap. 152. non procedit in Filijis fami-
liar, qui publice negotiantur, et pro Patribus fami-
liar habentur.
11. Ista autem probatio non iustificatur ex sola asseritione
etiam iurata filij, familias, sed opus est, quod Creditor
probet se ex alia causa inductu fuisse ad id credendum.
12. Credulitas ista, ex quibus desumatur.
13. Ad d. credulitatem desumendam omnes circumstantie
simul iungendz sunt.

14. Cessante Suspensione, quod Creditor induxerit Filius familias ad iurandum, incumbit eidem filio familias probare, quod reuera ad iuramentum fuerit inductus.
15. Leges favorabiles Filiis familias non fuerunt in-
dusae, ut ipsi valeant Contrahentes decipere.
16. Filius familias non debet sub patrocinio proprii
doli Lucrum in alterius damnum negotiare.
17. Credulitas creditoris, quod debitor non esset filius familias excluditur ex renunciatione facta ab eodem
Debitore L. 1. et 2. C. quod cum eo.
18. Sinita quando renuntiatio legitur facta ad cautela
19. Quae ad maiorem cautelam adiecta sunt non mo-
cent.
20. Quae antecedentem confessionem non innovant.
21. Statutum Urbis d. cap. 152. non praedicit cessante in-
terere, aut praedicio Patris.
22. Defectus Subscriptionis Notarii, in Instrum. non im-
portat illius nullitatem.
23. Alligatio Instrumenti ordine postea facta in
Protocollo illius fidem non minuit, quia potuit evenire
ex oblivione Notarii.
24. Annotatio pretij, agitur in Libro receptorum non est de
Substantia instrum., sed solum inuenta pro interesse bur-
sali notaria.
25. Suspectio falsitatis eliditur ex nota legalitate. No-
tarii, qui Instrum. rogavit.

Decisio CCLXXXII.

Tretus Statuta Urbis sanctione irritante
Sub cap. 152. Lib. I. omnes contractus absque consensu
Patris per filios familias initos, sacagebat Eod. Anno.

nus

nius Franciscus Rosinus ostendere nullitatem eamby;
per ipsum fauore Antonij Moretini in Urbe contracti;
posteaque cesti ad commodum Saluatoris Manganeli;
atque hoc modo executione mandati pro illius forte, et fru-
ctibus ab H. relaxati euadere. Sed recognoscitur Patris
inapplicabilitate ad presim eiusdem Statuti, tum ex ipsius Lite-
ra, tum etiam ex circumstantijs in facto concurrentibus
respondum fuit, Mandatum H. esse exequendum.

Littera siquidem Statuti presefero illius Sanctione
non generaliter, et indistincte quoscumque filios familia in
Urbe contrahentes complecti, sed ad Romanos Ciues, et Incolas
aethicam, ac limitatam esse, unde sub illa comprehendendi ne-
quaquam potest Antonius Franciscus, qui est si. De tempo-
re contracti Cambij reperiret sub patria potestate, erat tunc
L. 1. men. Patria Maceratensis, cum Statuentes hoc modo suis
Ciuiibus, non autem Extraneis prospicere uoluerint, ut notat
Fenron. ad memoratum Statut. d. cap. 152. n. 10., et
indiuidualiter firmatis hoc. coram Nicol. Oderij. 102.
n. 3., quam in his terminis nouissime allegauit Modern.
Aseulanus in eius obseruat. ad d. Statut. annot. 48. art.
L. n. 20.

Qui refragatur, quod d. Statutum indubitanter Per-
sonas filiorum familias non simpliciter, et absolute sed
cum modificatione, ni scilicet adhibitus fuerit consensus
Patris, aut accepta pecunia in rem paternam uersa exi-
terit, quod quidem cum uideatur respicere Solemnitatem
actus operetur exinde quod Statutum comprehendere ualeat
etiam Forenses ad Theoric. Bartol. in L. eunorj. Lo-
pulos n. 24. C. de Summ. Priuileg. et Fid. Catholic. qua.
Sequuntur Socin. cons. 97. col. 1. uol. 1. Cancr. var. resol.
Lib. p. cap. 10. n. 21. Card. de Luc. de donat. d. 38. n. 11.

vers. et licet late Bot. Decis. 103. in n°. 19. usque ad fin. par. 2.
 Divers. et in recens. par. 1. Decis. 153. n°. 5. Quoniam quidquid
 fit ante illius Dispositionis respectu actus solemnitate, cum
 paternus consensus fit per Statutum utilibus non ad inte-
 grandas personas filiorum familias, nec ad auctorandum eorum
 contractus, sed solum ob incertum et praedictum, quod Pa-
 tri evenire possit, ut tradunt Boet. Disput. iur. Select.
 cap. 136. n°. 24. et 36. B. P. D. Zaul. ad Statut. Florent.
 Lib. 4. rubric. 69. n°. 29. Card. de Luca de alienat. et con-
 tract. prohibis. disc. 32. n°. 26. et firmavit Boet. post
 Zacc. de oblig. Cameral. Decis. 37. a n°. 4. usque ad 15. et in
 Romana Censu 24. Januarij, 1606. §. non obstat coram
 clar. me. Card. Maldeio per Late discusso articulo in Rom.
 Censu 13. Junij, 1698. §. non relevante, et seqq. coram
 B. P. D. meo Priolo ponderabant Domini obiectum
 procedere posse si versaremur in Statuto generaliter lo-
 quente de filiis familias absque ulla restrictione, tunc
 enim si illius Dispositionis respectu forma contractus du-
 bium esse non posset, quia sub illa etiam Exteri in loco
 Statuti contrahentes comprehenderentur, ut signanter
 contingit in cap. 151. eiusdem Statuti Urbis, quod cum genera-
 liter prescribat certas solemnitates in contractibus Minor-
 rum, et Mulierum, afficit etiam forenses, qui in urbe con-
 trahunt, ut notant Fenon. in d. cap. 151. n°. 8. Bot. cor-
 iam Caputaque Decis. 195. par. 3. coram Cavalor. Decis.
 227. n°. 4. coram Emerice iun. Decis. 101. n°. 4. et in recens.
 part. 5. Decis. 355. n°. 25.

Non autem sibi Locum vindicare posse in semi-
 nis cap. 152. De quo res est, Cum namque inibi Statuen-
 tes de Civibus, et Incolis restrictione loquuti fuerint,
 utique ubi etiam consensus Patris dici posse requiritus ad

p. 2.

- prescribendam formam contractui, hoc tamen operaretur, quod forma praedicta servanda esset à civibus, et Incolis, id quod Statutum restrictivè se extendit, non autem, quod illud ad Exteros, et forenses ampliarè possit, id clarè apparet ex inspectis alijs similibus Ordinationibus factis in cap. 42. 144. et 180. Lib. I. eiusdem Statuti, quae tanquam ad civis Incolas, et Districtuales respectivè restrictae ad Exteras Personas non extenduntur, ut in terminis cap. 42. firmant Mart. uol. 68. n. 18. Bot. coram Bich. Decis. 229. n. 6. in terminis cap. 144. eadem Bot. in recent. part. 18. Decis. 182. n. 5. et seq. et Decis. 229. n. 4. et in terminis cap. 180. Millin. Decis. 161. n. 1. Bich. D. Decis. 229. n. 6. et seq. cum regularè sit, quod una pars statuti valet ab alia interpretatione, ac Declaratione accipere
5. ad monitum Dec. cons. 11. n. 2. vers. p. quia. Et dicitur cons. 12. n. 16. et seq. uol. 1. Socin. iur. cons. 461. n. 4. uol. 4. Mans. consult. 4. n. 14. Bot. Decis. 644. n. 8. par. 18. nec quidquam non relevante, quod restrictio cuiusmodi nullam clausulam taxativam in se contineat, quoniam Statutum in hac parte etiam sine taxativa excludit ab eius comprehensioe contractus gestos à Forensibus, ut admittit Bot. in Decis. 161. coram Millin. et positivè firmavit in Decis. 229. n. 7. et seq. coram Bich. ubi declarata Decisio 201. post Cenc. de Cens., quae in oppositum allegabatur.
- Et hinc nullatenus ad intentum relinere uiso
8. sunt nonnullae auctoritates per Antonium Franciscum adductae, Nam Fenon. ad m. Statutum expressè inquit Statuentes noluerunt advenas, seu forenses comprehendere, ut in d. cap. 182. sub n. 10, et quamvis sequenti n. 11. subiungat, quod alioquin forenses tenerentur servare foederitates à Statuto praescriptas in loco ubi contractus inchoant, id tamen ostendere voluit quaedam alia Statuta

ordinationes, in quibus Statuente generaliter loquuti fuerunt, non autem restrictivè ad cives, et Incolas, ut patet ex illius Lectura, Cardo de Luc. de alien. et contract. prohib. disc. 37. sub n. 12. Loquitur in terminis Civis Romani, qui continuo in Urbe degerebat, unde bene respondet, quod ille teneret. Dispositionem Statuti servare, cum Canejais figuram per ipsum gestam in Comitatu S. Florentis, propter quam dicebatur illum à Statuto exemptum remanere, nequiret operari quod in Urbe, ubi Civis privatus figuram gerebat deberet agitari, tanquam forensis, ut advertit Decisio edita in eadem causa, quæ est l. 30. par. 16. recent. sub n. 31. Cetero vero post Ferron. Decis. 140. non debet, non bene allegabatur pro contraria opinione, quoniam ibi de extensione Statuti etiam ad forenses, nec verbum habetur, neque ex eo, quod Cetero nullitate contractus inibi à filio familiae extero declinavit, et facta ob concursum presentis Patris, ac pecuniæ, acceptæ, in rem paternam dicendum est, quod tacite inclinaverit pro Florentiam comprehensione, ex quo alias in oppositum fuisse ad facti Circumstantias concludere, si sub illo filio familiae exterus non fuisset comprehensus, quia novum non est, quod Tribunal nostrum in causis decidendis, ubi prout sic occurrunt plures insimul quæstiones, molens aliquid firmare in illis, quæ iuris articulos respiciunt, unice sistat in alijs, quæ oriuntur ex nudo facto, quod tanquam tutius semper ubi fieri possit servandum esse movet Cardo de Luc. de Implyr. disc. 2. n. 3. et advertit ipsa Cetero in Veneta, seu Anconitana Pecunia: art. 16. Junij 1700. in princ. coram B. P. D. meo Andaldo.

Sam vero patefacta eiusdem Statuti inapplicabilitate, et ipsius Litteræ non minus clarè emicet illius Dispositione

inadapta.

inadaptabilem esse ex alijs facti circumstantijs. Dicitur enim
 Antonius Franciscus in instrumento mandati procura. facti
 in personam Antonij Oliverij ad contradendum cambium,
 de quo agitur, medio juramento professatus esse, jam diu
 esse sui iuris, et seorsim vivere a Patre, publicèque nego-
 10. gotiari uti Patre familias, et pro tali ab omnibus haberi,
et reputari. In tali autem circumstantia locum amplius
 non habet statutaria dispositio, sed obligatio filij fa-
 milias subvenitur, cum statuentes literaliter exceperint
 illos, qui publicè negotiantur, et pro Patribus familias
 habentur, ut notans Gratian. Discept. forens. cap.
 667. n. 2, et seqq. B.P.D. Zaul. ad Statut. Favent.
 d. rubric. 69. n. 18, et seq. Boswin recent. part. 8. decis.
 104. n. 2, et decis. III. n. 1, et seqq., et coram Biel.
 decis. 568. n. 3, et coram Emerix ian. decis. 827. n. 2.
 et 3.

11. Et quamvis ad hunc effectum probatis, quod fi-
 lius familias viveret seorsim a Patre, publicè nego-
 tiaretur, et haberetur pro Patre familias iuxta commu-
 niorem opinionem, eandem dicatur sufficienter justificata
 ex sola assertionione quamvis iurata eiusdem filij fami-
 lias, ex quo presumi possit ipsum eadem facilitate qua
 inductus fuit ad contradendum, fuisse etiam inductum
 ad id iurandum, sed ulterius requiratur, quod creditor, qui
 iuramentum talis iuratae assertionis contraxit, ex aliqua iusta
 causa inductus fuerit ad id credendum iuxta textum in l. 1.
 ibi = eiusque affirmationi credidisse se iuxta rationem
 edocere potes. C. ad Senat. Cons. Macedonian. Gomez.
 var. resol. tom. 2. cap. 6. n. 2. Lmis. 4. Mantica.
 de facit. lib. 8. tit. 7. n. 20. Paschal. de patr. potest.
 par. 1. cap. 6. n. 5. vers. nec creditur Card. de Luc.
 de alienat. et contract. prohib. d. disc. 37. n. 17, et
 seqq. B.P.D. Zaul. ad Statut. Favent. d. rubr.

69. n. 18. et Seq. Mament. Decis. 171. n. 2. et Seq.
 Cota coram Peuting. Decis. 40. n. 2. et Seqq. coram
 San. mo. Alex. 8. Decis. 16. n. 6. coram Dunozet. iun.
 Decis. 764. n. 3. coram Emeria Jun. d. Decis. 837.
 n. 4. et in rec. par. 8. Decis. 104. n. 13.

12. Nihilominus in facto quamplura alia nec desunt,
 que credulitatem Eudi in Moretino creditore aperte con-
 vincunt. Item tunc temporis Joannes Felix
 Pater Cota debitoris seorsim a filio vivebat, dum
 ad Ecclesiam tanquam obergerus confugerat, Sum. Man-
ganelli n. 4. d. cursu ipsemet debitor a pluribus men-
sibus ante contractum cambium in state admodum provec-
ta una cum uxore in Urbe moram traherebat, ibique
etiam contractus cum simili jurata assertione inie-
rat d. Sum. n. 5. et libere, ac iure proprio admi-
nistrabat effectus Primogenituræ, suorum Maiorum,
 obtente ad ipsum libere spectabant d. Sum. n. 6;
 ex quibus amplius omnibus Moretinum labare iustam
 causam credendi jurate assertioni filij familias Latæ
 firmat Cota coram Peuting. d. Dec. 40. n. 4. et plurib.
 Seqq. et coram Bied. Dec. 568. n. 4. et Seq. Ad hunc
 13. enim effectum omnes circumstantie simul iungendæ
 sunt, que valeant iustam hanc credulitatem concludere
 ac, ut in his ternis advertit Card. de Luc. de alien. et
 contri prohib. d. disc. 37. n. 27. vers. ut enim patet.

14. Præterquam quod cum in omnem casum ex Circumstantiis
 prædictis ceteræ ex parte Creditoris suspicis, quod in fav.
 Odem Statuti induxerit filium ad taliter jurandum, atque
 e converso oritur præsumptio, quod potius filius fa-
 milias e dolo asseruerit ad illum decipiendum, fit
 inde, quod Cota negat se tueri exceptionem dispositionis
 Statutariæ, nisi probet viciniam unam cum Patre, et ubi
 Patre m.

- Patrem familias sub patria potestate, dictamq; iurata asser-
 sione non dolo proprio, sed deceptione Creditoris, qui
 ipsam induxerit ad ita asserendum emissionem ad sex. in l. 3.
 ibiq; gloss. verb. per Tertium, et Bartol. n. 2. in 2. lect.
 C. de min. se maior. dia. Cyriac. cap. 387. n. 23, et segg.
 R.P.D. Paul. d. rubric. 69. n. 27. Cor. d. decis. 104.
 n. 11, et d. decis. 111. n. 15, et segg. par. 8. rec.
 et in Romana Societatis officij, 12. Maij 1683. §.
 Non obstat coram bon. me. Albergato. Cum enim Liges
 15. favorabiles filijs familiae voluerint quidem occurrere
 fraudibus, quibus ipse circumueniri posset, non autem
 illis assistere, ut Creditores bona fide cum ipso Contra-
 hentes valeant decipere, firmatis per Cor. in Sabi-
 nen. Donationis 2. Junij 1692. §. fin. coram bo.
 me. Benincasa, in Albanen. Donationis 15. Febr. 1700.
 §. fin. et in Romana iudic. nullitatis contractus 18. Junij
 eiusdem anni §. Ceterum coram R.P.D. meo Scotto, non
 16. debet hoc interim ipse sub patrocinio propriij doli Laceru
 in alterius damnum reportare, ex deductis q; Cyriac.
 contr. 387. n. 15, et segg. R.P.D. Paul. ad Status.
 Traven. d. rubr. 69. n. 26. Cor. d. decis. 104. n. 10, et
 segg. et d. decis. 111. n. 6, et segg. par. 8. recens.
- Oblique eo quod probatio exclusiva istius credu-
 17. litatis elici valeat ex eo, quod Rosinus in d. mandato
 procurator renunciauerit l. 1. et 2. ff. et C. quod cum eo,
 alijque Legibus, et Statutis quomodolibet ad favorem filio-
 rum familiae introductis, prout aliam firmavit Cor.
 post Paul. de oblig. Camer. decis. 184. n. 7, et segg.,
 et coram S. me. Alex. 8. decis. 16. n. 9, et segg., Quo-
 18. riam renuntiatio cuiusmodi legitur expressa facta ad
 maiorem cautelam, unde nequit excludere iustam ore-
 dulitatem, quam habuit Moretinus nedum ex d. iurata
 asseritione debitoris, verum etiam ex quo illud viderat
 a Patre seorsim vivere, ac publice alios actus gerere,

- qui ad Patrem familias iuste referri poterant, ut in puncto tradunt Coec. dicitur. iur. Select. cap. 136. n. 26. in fine
19. Bot. coram Bichio Decis. 568. n. 10, et segg. regulare enim est, quod ea, quae ad maiorem cautelam adiecta sunt, non nocent L. Testamentum l. de Testam. Gabriel. cons. 71. n. 3. Lib. 2. Bota coram Caaaler. Decis. 221. Sub n. 1, et precedentem a persione, seu confessione non innovant Bot. in Annonen. Legati A. Julij 1696. S. non relevante, et in Spo. Letana Census super fructibus 15. Maji 1699. S. fin. coram Me.

- Oblii uero circumstantia ostendens praeter inadaptabilem eiusdem Statuti dispositionem a resultat ex praecitata libera administratione bonorum primogeniturae, quam Botinus in vim Sententiae B.P.D. Capraris obtinuerat ob caducitatem incursum a Joanne Felici eius Patre S. Summaris n. 3. Cum namque respectu eorundem bonorum nullus eidem Patri debitus esset usus fructus, sed Liberi ex integro ad filium spectaret, poterat idem filius quoad dicta bona et sine illius consensu autem, ualideque contrahere, quia cum ex superioribus firmatis dictus consensus requiratur, non ad integrandam filij personam, sed tantummodo ad reparandum Patri praerudicium, tenent exinde eodem praerudicium ob defectum competentis usus fructus in di. bonis, cessare etiam debet requisitum d. Consensus ad illius reparandam in Statuto praescriptum ad tradita per Paschal de patr. potest. par. 1. cap. 6. n. 106. et segg. Card. de Luc. de alien. et contract. quolib. in Supplem. disc. 63. Sub n. 8. Bota in Romana Census 23. Junij 1696. S. multominus coram el. meo Card. Matheo, et in Romana Saluiani 4. Julij 1696. S. praeterea coram B.P.D. meo Muro

Neque immorandum Domini reputarant Superioribus quae cum labantur ad redarguendum dictum Procura mandatum tanquam de falsitate suspectum; Nam quod illud non reperitur subscriptum ab Aetuaris, minusque a

- à Substituto, qui cogitum explevit contra formam Con-
 stitutionis San. me. Pauli V. reformativa Tribunalium
 Lium sub tit. de Notarijs Tribunalium Urbis S. gugli-
 bet instrumenta, valet quidem operari, ut procedi possit
 22. a duersus Notarium non adimplentem prescripta in Constit. ^{no}
 non autem importat nullitatem instrumenti in prædictionem
 Tertij, ad firmata per Bot. coram Piosl Decis. 403.
 no. 10., et in rec. par. 2. Decis. 157. no. 3., et par. 19. Decis.
 411. no. 9., et seq. quod uero alligatum fuerit in fine Pro-
 23. docolli, quando illud alligari debebat iuxta ordinem
 temporis, nec in aliquo illius fidem diminuit, cum potuer-
 rit ex obliuione, aut negligentia Notarij, non prius pro-
 docolliari, Nota coram Buratt. die. 10. no. 7. coram
 Vbald. Decis. 24. no. 15. coram Bivido Decis. 243. no. 7.
 et in rec. par. 19. Decis. 16. no. 4., et Decis. 202. no. 2.
 24. quodque demum solutio ppetij illius rogatus non fuerit
 adnotata in Libro receptorum, veritate, ac Legalitati
 instrumenti nec detrahit, cum dicta adnotatio non sit
 de illius substantia, sed fiat dumtaxat pro interesse
 bursali notariorum Farinace. in prax. quest. 156. no. 82.
 Post. resol. 47. no. 37. Nota coram Buratt. Decis.
 25. 20. no. 11. urgente presentim contra Ecce omnia Legalitatis
 te, ac fide Notarij in Urbe nota, que ualde confert ad
 elidendam falsitatis suspicionem, ut in Obsculana Be-
 neficij, s. Marij, 1700. S. Verum Domini coram B. B.
 meo Mato.

Et ita utraque

Romana Caducitatis

Jan. 23. Januarij 1707.

Argumentum

Caducitas à possessione omnium bonorum Primog.

in casu alienationis ordinata non incurritur ex obli-
gatione, seu distractione simplicis commoditatis fru-
ctuum, quamvis per Testatorem, datum fuerit sub-
stitutus, nisi de illa facta extiterit expressa men-
tio; neque ad commodum creditoris dici valet Super
Primogenituræ redditibus constitutus formalis usus
fructus, qui a quolibet vero alienationi, quando eo
facti circumstantiis concludi nequit tributam fuisse
sibi facultatem percipiendi fructus jure proprio, et
ad rem ipsam directo.

Summarium

1. Prohibitis quamvis effrenatissima alienationis non comprehendit commoditatem percipiendi fructus, nisi de illa habita fuerit expressa mentio.
2. Caducitas sine speciali contraventionem non datur.
3. Non intrat ob delegationem nominis Conductoris domus non obstantes precepto de non alienando.
4. Constitutio formalis usus fructus Super rebus fideicommissariis facta ad commodum Creditoris dicitur vera alienatio ledens voluntatem Testatoris.
5. Intellige quando jure proprio, et ad rem ipsam directo fructus per Creditorem percipiuntur.
6. Verba obligavit, et hypothecavit de sui natura im- portant simplicem hypothecam oppignorationem.
7. Formalis usus fructus non tribuit simplicem hypo- thecam Super fructibus sed facultatem illos perci- piendi jure proprio.
8. Verba assignavit, et assignat referuntur ad eandem simplicem hypothecam.
9. Usus fructus formalis tanquam quid universale non constituitur ex sola parte.
10. Nec habet locum quando creditor exigere debet tanquam Prox, et Exactor debitoris.

11. Bene tamen iuratur quando Fundi cura Creditori commissa fuit.
Et quando dicivaleat ad hunc effectum commissa n°. 12.
13. Observantia subsecuta declarat Contradentes non habere in animo constituendi formalem usum fructus.
14. Articulus, an, et quando ioret formalis usus fructus, subtilis appellatur
15. Ad evitandam caducitatem sola dubietas sufficit
16. Immo, et quolibet minus iusta causa
17. Substitutio per Testatorem ordinata in casu alienationis cum facultate capiendi possessionem propria auctoritate, operatur, quod sub prohibitione alienationis comprehendatur etiam simplex commoditas fructuum
Contrarium, quod vocatio Substitutoꝝ importet magis enixam voluntatem disponentis, non autem extendat prohibitionem ad casum non expressum commoditatis fructuum n°. 18.
19. Declarantur contraria auctoritates
20. Omnia iura, quae competant cedenti competere etiam debent illius cessionario.

Decisio CCLXXXIII.

§ Suspicans, et quidem cum ratione, Antonius Franciscus Botianus exceptionem cap. 152. Statuti Urbis Lib. p^o. Sibi parum profuturam esse ad convincendam esse nullitatem cambij. De quo latè in Romana Cambij, hodie pariter coram Me proposita, et pro illius validitate resoluta, aliam cautelam intentavit, cum qua proprii debiti satisfactione indirectè eludere posset; Curavit namque, quod Caietanus eius filius aduè in minoriestate existens promoveret contra ipsum iudicium caducitatis à possessione omnium bonorum Primogenituræ à suis Maioribus fauore suorum Descendentium in

in perpetuum ordinata, eo sub fundamento, quod Condicio-
 rum precepto cuiuscumque alienationis prohibitio contra-
 venerit in assignando Simoni Moretino eiusdem Cambij,
 creditori pro solutione illius foris, et fructuum pensio-
 nes quarundam Domorum Urbis, que remanent eiusdem
 Primogenitura vinculo adstricta, et de facto dum Salvator
 Manganellus eiusdem Moretini cessionarius agebat com-
 M. pro consignatione dictarum pensionum, iam pridem sub
 sequestro potitarum, comparuit in eodem Tribunali
 idem Caietanus, et opponens Patris conventiones ne-
 dam obtinuit Sententiam declaratoriam re tracta caducitatis,
 Sed etiam in illius sequelam memoratas domorum pensio-
 nes sibi ipsi consignari; At devoluta ad Me in grada
 appellationis causa, excitus pari felicitate nullatenus sol-
 titus est, quoniam requisiti Domini, An constaret de ca-
 ducitate, et cui deberentur pensiones Domorum, responsu
 prodijt, non constare de caducitate, et pensiones Salvatori
 debitas esse.

Quamvis enim Primogenitura Condicioes disprofue-
 rent, quod Hæredes gravati excepta causa dicitur dumtaxat
 exat (Sunt præcisa eorum verba) non possint ex quavis
 alia causa quantumvis iuridica etiam sic non expressa
 inter vivos, vel in ultima voluntate, tacite, vel expresse,
 verbo aut facto dicta bona stabilia diminueri, donare,
 vendere, obligare, censuare, ad longum tempus locare, aut
 alio quovis titulo, et causa etiam onerosa in alios quoscum-
 que extraneos, et transfere in toto, vel in parte aliqua
 alienationis etiam vocabulo Latissime Sumptis, quodque
 si contrafactum fuerit, et alio facientes cadant eo ipso,
 et cædendo intelligantur à dictis bonis donatis, et omni-
 illorum commodo, Locum Successori proximiori ex Vocatis
 relinquentes, ita ut liceat Donatario immediato sequenti

post

post Contrauenientem, seu Contrauenientes, perinde ac si
 isti mortui forent, uindicare, et accipere ea ut donata sua
 et de factis omnia bona donata, ac tamen per simpli-
 tem, et nudam assignationem pensionum factam a Fran-
 Antonio pro maiori cautela solutionis fructuum, ac
 restitutionis sortis dicti cambij, nullatenus die
 potest eundem cecidisse in commissum, ita ut sit locus suc-
 cessione alterius Substituti, quia cum in iure sit firma
 et absoluta conclusio, quod facultas obligandi commodi-
 tatem percipiendi fructus nunquam comprehenditur sub
 quacumque licet effignatissima prohibitione alienationis,
 quotiescumque de ipsa commoditate habitata non fuerit
 expressa mentio, ut relatis antiquioribus firmant Mo-
 Lin. de primog. Lib. 1. cap. 20. n. 11, et seqq. Husar. de
 Subst. quæst. 527. n. 5. Valenzuel. cons. 56. à n. 1. usque
 ad 13. Merlin. de pignor. Lib. 2. quæst. 8. n. 62, et seqq.
 Salgad. in Labijr. credit. par. 3. cap. 3. n. 47, et seqq. et
 cap. 15. n. 9, et seqq. Censal. Dec. Lucem. 16. n. 32, et
 seqq. Bot. coram Merlin. decis. 21. à n. 6. usque ad fin.
 coram Zagat. decis. 59. n. 11, et seqq. coram Cerr. decis.
 92. à n. 9. usque ad 16, et decis. 174. n. 5, et seqq. coram
 Emerico iun. decis. 893. n. 1, et decis. 1179. n. 13, et in
 Firmana Manuentionis s. xbris. mox. s. nec dicatur
 coram B. P. D. med. Priolo, et in ternis Emphyteusis Exer-
 ditaria cum simili prohibitione latei, ac discussis artic-
 culo in Romana Horti 4. February 1699. s. quæ sanè
 omnia coram B. P. D. med. Pio, et in Romana Saluiani
 13. Cunij 1698. s. profecti et seqq. et 16. February 1699.
 s. de quædem cum seqq. coram B. P. D. Andalo.

Hinc proinde cum in dispositione præd. minimè con-
 currat specialis ista prohibitio, sequitur Antonium Fran-
 assignando memoratas pensiones neatiquam contrauenisse Condi-
 ditorum intentioni, minusque per consequens caducitatem

2. incurritur, cum illa sine speciali contrauentione non dicitur ad usum per Baro. cons. 237. n. 16. in fin. vers. Super. quarto, et seqq. Lib. 2. Mentel. cons. 618. n. 3. vers. non etiam Cyriac. controu. 289. n. 16. Nota coram Boyas Decis. 382. n. 7. et in rec. Decis. 489. n. 6. par. 4. et Decis. 158. n. 2. par. 13. et post Balduec. ad Camon. Decis. 10. n. 17. et in d. Firmana. Manatentionis s. xbrü juxta. S. Non relevante coram B. P. D. mes Priob, et in fortioribus terminis, quod ob delegationem nominis Conduco: ris Domus Fideicommissarij, non obstantes precepto de non alienando, non intret caducitas, punctualis est rego. in L. Codicillis S. Instituto ff. de Legat. 2. ubi etiam Bald. n. 1. et Castrens. n. 2.
3. Reges a sumptibus destrui uidebatur ab obiceo, quod Etia yard. Anconis Franciscas assignando controuer. suspensionis constituerit Creditori usum fructum formalem sup. domibus Primogenitura obnoxij, qui ad differentiam ual. tenus casus, in quo Status grauatius se obligauit actione personali ad dandos fructus, dicitur uera alienatio Ladens intentione, ad uoluntatem Debitoris iuxta famigeratam Baroli distinctione in d. L. Codicillis S. Instituto n. 4. ff. de Legat. 2. quam sequuntur et Andr. de Isern. in cap. imperialem n. 3. de probat. feud. alien. Molin. de primog. Lib. 1. cap. 20. n. 11. et seqq. et lib. 4. cap. 11. n. 11. et seqq. Laguerz de fruct. par. 2. cap. 4. n. 116. et seqq. Cancer. uar. resol. Lib. 1. cap. 14. n. 34. Boe. dis. pur. jur. select. cap. 60. n. 29. et seqq. Anima uerobano
4. Siquidem Domini usum fructum formalem non semper dici in re constitutum per assignationem fructuum etiam si isti immediati et propria facultate per assignationem percipiuntur, sed tunc demum cum jure proprio, et ad rem ipsam directo ydem fructus percepti fuerint, ut bene explicans Alberic. in rubric. ff. de usufruct. n. 6. Bald. in autd. Eo casu porrectum n. 2. C. de sacros.

Coley.

Decles. Joseph. Cos. consult. 18. n. 19. Laguer. de usufr. par. 2. cap. 6. n. 33. et seq.

6. Cum itaque Boninus pro faciliore consecutione tam sororis, quam fructuum dicti Cambij ad favorem Simonis, creditoris obligaverit, et hypothecaverit pensiones dictarum Domorum importentibus decurrendas, eidemque illas ad hunc effectum assignaverit, ex utraque datur intelligi, quod ipse non tribuerit creditori facultatem percipiendi dictas pensiones jure proprio, sed iure, et nomine sui ipsius, quodque consequenter nec voluerit formalem usumfructus constituere, ut bene conijcitur, nedum ex verbis, obligavit, et hypothecavit in instrumen-
 7. to contentis, quae cum de sui natura importent simplicem hypothecationem, manifestè indicant eius ususfructus nullatenus fuisse translatum, nam illius concessio non simplicem hypothecam super fructibus sed facultatem secumfero illos percipiendi jure proprio tradunt. Jo. Baynaud. in d. cap. imperialem d. Rabito n. 34. de prodib. feud. alien. de Marin. resol. lib. 2. cap. 81. n. 5. Latè Cos. d. consult. 18. n. 20. et seq. Vocce. disp. jur. d. cap. 60. n. 32. quorum et ex alijs verbis assignavit, et assignat, quae referunt ad eandem.
 8. Simplicem hypothecam absque eo, quod aliquid plus tribuant ad firmam per Cot. coram Merlin Decis. 386. n. 38. vers. quod autem ad Consortium, et in acc. par. 7. de. 261. n. 16.

Unde ipsum comprobatur ex eo, quod assignatio pensionum facta fuit cum onere, quod pro intranti quantitate fructuum decurrendorum super cambio posset creditor proportionabilem illarum ratam excomputare, ac si diu muerit deponere, deberet in Sacro Monte Pietatis ad creditum ipsius Bonini assignantis; Hoc vero enim circumstantia excluditur eius formalis ususfructus ex duplici ratione; Altera nempe quia creditori certa dumtaxat pensionum rata assignata fuit, cum tamen ususfructus tanquam quid univiale non constituaetur ex sola parte iusto Sect. in L. defuncto 65. de usufr. Bartol. in L. fundi Prebatian. 38.

Sub n^o. p^o. vers. n^o. casu ff. eod. Quin. cons. 4. n°. 15. Lib. 3.

Menoch. de pres. Lib. 2. pres. 136. n°. 5. Boi. d^o. consult. 18.

Sub n°. 19. Botar. coram. Acedill. de Trans. Decis. 3. de aenune.

Altero uero quia dum depositum aedui pensionu' fieri debebat
in faciem Botini, signum euidentis est, quod illarum perceptio fieri;

10. non quod per Morettinum iure proprio, in quo et Superius
ponderatis consistit uis usufructus formalis, sed iure et
uice eiusdem Botini, et tanquam illius procuratorem, et
exactorem, quod ad dicti usufructus exclusionem ponderans
Medor. alleg. 3. n°. 6. et seq. Franc. Bocc. resp. Legal.
100. n°. 22. Lib. 1.

22. Nec uisum est in facto subistere, quod Debit-
or avaricentia, et curam Domorum commiserit eidem
creditori, quam stare laud posse sine iure usufructu iure
aerarienda ceteris adductis probat Poss. decis. Bonon.
2. n°. 24. et seq. Quia eidem Moretino concessa solum
42. fuit facultas appropriandi sibi seducta pensionum catam,
detractis tamen prius necessarijs avaricentis, et cano-
nibus decurrendis, si ergo antequam ipse manus appo-
neret super fructibus, seu pensionibus erant prius detra-
hendi sumptus necessarij, pro d^o. avaricentis, et dubitatum
est, quod domorum cura nullatenus ipsi commissa fuit, nec
cedente praesertim in istius omnium comprobationem, quod
tam Morettinus originarius creditor, quam Manganelly
illius cesionario, nequam nunquam iudictarum domorum
curam susceperunt, sed quod magis est nec dictas pensiones
perceperunt, sed in illarum exactione continuauit Botinus
debitor mediante persona Oliuery, eius Proxi, solumque
ab isto traditum eidem fuit tenuis Summa £ 60, pro qua
quietantiam in computum cambiorum exposuerunt. Haec
enim obseruancia aduulsa ex facto subsecato uel de-
23. clarat Contradensy nunquam habuere in animo consti-
tuendi formalem usufructum super ipso bono, ex his, quae
notant Borden. collect. Legal. 19. n°. 54. et seq. Lib. 1.

Boi.

B.P.D. meus Annal. de commerc. et mercat. disc. 92. n.
 16. et disc. 92. n. 11. Bot. coram Emerice. iun. Decis. 87. n.
 5. Decis. 111. n. 8. Decis. 661. n. 4. et Decis. 1193. n. 9.

24. Vel saltem operatur, quod in hoc articulo, quem ualde
 subtilem appellat Laguna de Fruct. par. 2. cap. 5. sub
 n. 2. presupposita contraventione remaneat admodum dubi-
 ta, et dubia, ita ut locum sibi nullatenus vindicare valeat
 15. intentata caducitas, ad quam evitandam nedum sola caduci-
 dubietas, quemadmodum firmat Bot. coram San. me. Alexan:
 16. 8. Decis. 110. n. 22. et coram Priol. Decis. 187. n. 3. et
 segg. Sed quaevis etiam minus iusta causa sufficiens est ad
 sept. in L. Igitur §. potest ff. de Liber. caus. Mendel.
 cons. 460. n. 4. Nota Lucen. post Balducc. ad Ramon. Decis.
 35. n. 27. et segg. Nota coram Cerr. Decis. 112. n. 25. et coram
 Priol. d. d. 187. n. 2. et in Romana, seu Portuensi Senatay
 super fructibus 10. Januarij, 1698. §. Quoniam coram Me,
 et in Hortana Sylvarum 10. Martij, eiusdem anni §. opor-
 talatur coram B.P.D. meo Muso.

27. Posito autem, quod Contractus, ut potest per Cosinu
 inicus super Simplicem fructuum, commoditate non inducat con-
 traventionem, in nihilum refragatur, quod Primogenitay Condi-
 ctores in casu alienationis dederint substitutum cum facul-
 tate capiendi possessionem propria auctoritate, ex qua preven-
 tiva, ac particulari prouisione contendebant scribentes pro
 Caesano sub prohibitione alienationis ad effectum caducitatis
 et comprehendit etiam Simplicem commoditatem fructuum ex
 traditis per Molin. de primogenit. lib. 2. cap. 12. n. 56. et
 lib. 4. cap. 21. n. 16. Peregrin. de iur. fisc. lib. 5. tit. 2.
 n. 103. et segg. Bot. Decis. 118. n. 3. et segg. par. 15. nec.
 et in decisionibus editis super primogenitura domus Arangi-
 pano, nempe Dec. 702. coram Emerice iun., Romana, seu
 Albanen. castri Memorio 14. Maij 1688. §. Veniam coram
 clar. meo: Card. Caccia, et in Romana Pecuniaria 17. Maij
 1692. §. praeterquam quod coram Beu. P. meo Pecano. Quonia

18. vocatio aliorum Substitutorum apta sit arguere magis enixam voluntatem disponentis, non tamen extendit casum caducitatis ultra terminos, in quibus iuncta fuit prohibitio, ita ut cum ista ex praeductis complectatur dumtaxat alienationem, et obligationem bonorum, non valeat simpliciter facultatem exigendi fructus comprehendere ex punctualiter firmatis
 ff. Bos. in Romana Saluciana. Junij 1694. coram. bon. me. Emerit. in inter illius impressas Decis. 1179. n. 13.

19. Hæc contrarium a sumptum firmant aut locitates in obiecto allegata; Quid non nulle, loquuntur in terminis Heredis gravati, quia testator in casu delicti per eoram ante privatus fuit commodo fideicommissi, indeque optime dicunt, quod h. dictus spes delictum committit eandem etiam à commodo percipiendi fructus, et in hac sede ponendi. Sunt Molin. de primog. et Peregrin. de jar. fisc. in Decis. Superius citatis. Alii procedunt in terminis fideicommissi. Jam devoluti ad Substitutum, quo in casu indubitatum est, quod Hypotheca etiam super simplici commoditate fructuum constituta in eius præiudicium Substineri non potest, ut est Decis. 18. par. 13. rec. et in hoc Sente similiter loquuntur dictæ decisiones editæ super primogenitura Domus Frangipane, ubi substitutus ob plures alienationes bonorum per effectivas illorum distractionem in expectatos jam fuerat ad successione admissus, et quamvis in decisione coram clar. me. Card. Caccia inter alias alienationes fuerit etiam calculata distractio duarum partium Castro Memoris ad vitam Heredis gravati, hæc tamen facta abundè addita ad ostendendum pravam animam eiusdem Heredis evertendi totum fideicommissum, non autem quia ex precedentibus alienationibus bonorum in proprietate non fuisset perquam caducitas in eura.

Et hinc iuxta 2. dubij partem censuerunt Domini pensiones domorum consignandæ esse Salvatori, cum etenim iuxta Legem instrumenti ille debuisse consignari

ri Moverino originario creditori in computum fuerunt lam-
 by, palam fit illas nunc debitas the eidem Saluatori
 in illius juribus subingressis ex familiari regula in terminis
 20. cessionis, quod omnia jura, quae competunt cedenti, compe-
 tere etiam debent illi, Commissionario Surd. cons. 22. n. 16,
 et Segg. et cons. 82. n. 13. et decis. 308. n. 1. Bota decis.
 187. n. 10. et Segg. post Zaech. de oblig. Camer.

Et ita utraque §.

§ Polerana Fideicommissi

Ven. 27. Januarij, 1702.

Argumentum

Alienatio rei fideicommissariae sustinetur si
 facta est pro extinguendo aere alieno Testatoris, uel ex
 causa detractionum, etiam sine Principis licentia. An
 autem, quando, et ex quibus alienationibus censi
 ualeant dictae detractiones consumptae, late agitur in
 hac decisione, in qua etiam distinguuntur casus, in qui-
 bus Fideicommissario incumbat notius affirmativa,
 quam Heredi grauato negatiua illarum consumptio-
 nis iustificare.

§ Summarium

1. Res fideicommissaria alienari potest pro soluendis
 debitis fideicommissentis.

Etiam si creditores non urgerentur
 et sine ulla Principis licentia n. 20.

3. Item pro detractionibus heredi grauato competentibus

4. In presentionij fauor n̄ edum heredi grauato, sed etiam
cui libet et illius singulari successori.
5. Dicitio in circā operatur quod quantitas verificetur
etiam in sexto parte minus.
6. Fideicommissarius petere non valet, nisi id quod cadit
sub fideicommissio excepto legitima alijsque detractioni-
bus.
7. Ad tuendam propriam possessionem sufficit allegare nul-
lumius heredi competere.
8. Detractiones non fuisse consumptas probari debet ab h̄-
ede quā ad alienationes sunt plures, et in magna quan-
titate.
- Contrarium, quod Fideicommissarius probare debeat
illarum consumptionem quando alienationes sunt modice,
n̄. 9.
10. Alienatio facta in causam necessariam regulariter non
imputatur in detractiones.
11. Societas officij acquisita ex pecunijs fideicom^{is} ex iuris
ministerio cedit ad commodum fideicom^{is}.
12. Bona censi debent libera quando ex res grauatus illa
uti alia alienauit.
13. Inuentarium probat bona spectare ad hereditatem, de
qua ipsum Inuentarium conficitur.
14. Fideicommissarius allegans consumptionem detractionum
debet concludenter probare bona alienata ad fideicom^{is}
pertinere.
15. Prior alienatio debet in detractiones imputari.
16. Filius non tenetur legitimam ex computare cum mo-
bilibus, alijsque effectibus eius perituris.
- Minusque cum fructibus hereditatis fideicom^{is} n̄. 21.
17. Nemo honeste conditionis censetur mori absque con-
decenti suppellectili.
18. Mobilia quoties non sint solidioris materij, presumuntur
per lapsum 80. annor. consumpta.

19. Derogatio fideicommissi non concludit consumptionem
 & detractionem, quia Contractantes etiam illis non con-
 sumptis non fuerunt bono fideicommissaria empturi.
22. Praeceptum Testatoris satisfaciendi eius debita cum
 fructibus hereditatis, non operatur, quod Agnes ne-
 queat eius debita detrahere, nisi probetur illos fuisse
 sufficientes deductis alimentis pro filiis, et uxore
 eiusdem Testatoris.
23. Censeatur adiectum in gratiam, et commodum hereditatis
 dati.
24. Ideoque reputari debet conforme iuris dispositioni, iux-
 taquam Agnes non prohibetur suum creditum detrahere.
25. Breve derogatorium fideicommissi ad cautelam obtentum
 non vitiat actum si fuerit minus legitime executum.
26. Clausula ae omni meliori modo densus actum fuisse
 gestum eo meliori modo quo firmitus de jure sustineri
 potest.

Decisio CCLXXIV.

In Testamento et Codicillis, cum quibus decessit
 Alexander Scellius, instituitis tribus eius Filiis masculis
 in Legitima, heredeque equali scripsit Olindam uxorem, et Mar-
 gloriam filiam cum prohibitione alienandi stabilia pro per-
 quam in causam solutionis dotis eiusdem Olindae in Summa
 2000, ac cum declaratione, quod eius debita satisficerent
 ex fructibus hereditatis ab hereditibus in posterum a detrahendis,
 postquam illarum obitum subitituit memoratos tres filios mascu-
 los, eisque sine prole decedentibus uocauit Rubilium ger-
 manum fratrem, eiusque filios, et successiuè demum Legauit
 Laurentio altero ex dictis eius Filiis unam Fornacem in Villa S^{ti}

Britij, cum domibus, et terris contiguis Summaris illorum de Be-
medicis n. 2. et 3.

Pro defunctis Francisco, et Angelo Testatoris filijs, cum
 a bin testato ex post obierint etiam prænata Olinda, et Margari-
 ta, Laurentius earum respectivè filius, et frater, ad ius illarum
 hereditatem, honorumque fideicommissi ad eius favorem unice ju-
 rificati possessione obtinuit. Urgentibus autem creditoribus
 Testatoris paternis volensque Laurentius proprio indemnitati
 consulere, decernavit vendere Michaeli, et alijs de Cionis,
 Casale, et Domos cum Terris contiguis positas in d. Ferritoris S.
 Britij uocabulo Li Pantani, et pro effectu istius Determinatio-
 nis transulit de anno 1636. in eodem Cionis possessionem for-
 matis cum domibus sibi à Testatore Legatis, et in d. Casali com-
 prehen sis, cum promissione deueniendi ad illarum integram res-
 tauracionem postquam pro maiori Emptorum cautela superuenis-
 set Indultum Summi Pontificis de bonis fideicommissarijs
 disponendi, quo paulo post superuento processum fuit de
 anno 1633. ad actualem venditionem pro pretio in totum
 cu. 2034. d. Summaris n. 4. et 6.

Quia uero in eodem Indulto apposita fuit conditio,
 quod dictum pretium pro intranti quantitate erogaretur
 in dimissionem dictorum creditorum, Aliusque actus
 deberet ad commodam fideicommissi reinuestiri, Linellu-
 filius Scellius iunior descendens ab altero Butilio, cum
 pretendere per obitum d. Laurentij sine Prole fi-
 deicommissum fuisse ad sui favorem purificatum, ob
 non factum dictum Reinvestimentum iudicium inoti-
 fuit coram H. Sive Iudice ab eo Deputato Super Im-
 missionem ad dictam integram Casale modo possessum per
 Fratres de Benedictis ad effectum se satisfaciendi tri-
 esse quatuor partibus residualis pretij reinuestiendi, et fa-
 uorabilem sententiam obtinuit, Sed causa in gradu appellat^{one}
 d

ad Botam delata, Domini in sensum contrarium a bierunt,
nam propositio per me dubio = Ani sit danda Immissio, ne-
gatiue responsum fuit.

- Difficultas non uertebatur super existensia fidei-
deicommissi, illiusque purgatione fauore Accoris, mi-
nusque super dicitur Casalis identitate, cum hoc omnia ab
Informantibus pro Benedictis ultro admitterentur, sed ratio
resolutionis unice desumpta fuit ex dimissione aditionis
Agredisatis fideicommissis facta ab eodem Laurentio
Georum actore, atque ex pluribus detractionibus
tam quotidianis tum etiam quantitatibus eidem compe-
tentibus, e quarum omnium titulo sic ut ualuit
idem Laurentius in fideicommissi prauidicia rotundi:
1. cum Casale dirrallere ut in terminis solationis debitorum
fideicommissis Usar. de Subsist. quæst. 542. n. 11.
Bot. coram Danozet. Jun. Decis. 550. n. 10, et coram
Imenix Jun. Decis. 823. n. 3, et seqq. ubi etiam f. credito-
res non uertissent, et in Hortana Prædij 3. Junij, prog.
2. s. firmata coram B.P.P. meo Pio, et in casu detractionum
3. Heredi grauato competentium est. Post in L. Marcellus
s. res que ff. ad Trebellian. Peregrin. de fideicommiss. ar. 8.
59. sub n. 5. Bota coram Bidio Decis. 62. n. 3; et
seqq., et coram Bidio Decis. 62. n. 3; et seqq., et coram
Imenix Jun. Decis. 190. n. 1. et in Spoletana Bonor-
rum 4. Julij 1698. s. rursus coram Meo, ita ad illud
tandem auctore, et certe alienatum immissio non debet
fideicommissariis decerni, sed illis de Benedictis conce-
4. denda est retentio, cum istius jus nedum faueat ipsi
Heredi grauato, sed cuilibet etiam illius singulari succes-
sori ad Dext. in l. Heredem qui 18. ibique Barroth.
circa med. vers. respondeo ff. qui potior. in pign. lab. su-
douic. Decis. Perus. 209. n. 2. par. 2. Bota coram Mantie.

deciis. 69. sub n°. 3. uers. diuersam est autem, et coram Peuting.
ger. deciis. 335. n°. 2, et coram Cels. deciis. 240. n°. 2.

Quod autem Laurentius dimiserit Creditores Lyce-
ditatis Fidei committentis patebat tum ex Solutione ^{cu} 100.
per ipsum expleto pro exstinguendis duobus censibus aliis
per ipsum Fidei committentem accollatis; tum etiam ex
medietas census ^{cu} 100. per eundem impotiti favore Troai;
ac per ipsum Laurentium extingui, atque ex bonificatione
aliorum ^{cu} 200. facta eidem Cionij Imperatoribus Casalis
pro altero censu ab ipso Debatore debito cuiusdam Romae, de
Blancis, et per ipsos acquinto. Quod uero competere de-
tractiones resultabat p^{mo}. ex legato Fornacis cum Domi-
bus annexis facto eidem Laurentio, quo appretiatas in
quantitate ^{cu} 500. venditas fuit insimul cum toto, et in-
tegro casali; Quin obstare ualere oppositis, quod pretium d.
Fornacis detrahendum esset ex quantitate ^{cu} 2234; pro
qua controuersam Casale distractum fuit, ex quo illa
fuisse iam precedenter alienata; Quoniam in instrum-
ento alienationis eiusdem Fornacis sequente de an-
no 1630. expressum conuentum fuit uendere, et respectu
emeretotum Casale statim obtenta Licentia Summi Ponti-
ficis conuento prebii florentinum 13. pro quolibet stadio, et cu
pacto signante, quod dicta Fornax cum domibus calca-
landu esset ad mensuram Terreni d. Summario n°. 4.
et in executionem predictae conuentionis cum de anno 1633.
Licentia predicta fuisse superuentam confectam fuit in-
strumentum alienationis totius Casalis comprehensa
Fornace pro d. prebii ^{cu} 2234. d. Summario n°. 6.
unde non sine veritatis praedicti contendendi ualeat il-
lam fuisse separatim distractam, dum ex ipso Instrumen-
to venditionis eadem constat tam Fornacem, quam alia
Bona in dicto Casali comprehensa fuisse insimul in
san.

tantum corpore alienato.

Neque sane veritatem perturbat ponderatio, quod lauc
centius Summo Pontifici exposuerit. Casale esse valoris
ca. 2500. quod cum attulerit nulla facta mentione Fornacis
eis arguebatur totam quantitatem ca. 2504. ad pretium for-
lius di. Casalis referendam esse. Quia cum dicta expositio
facta fuerit post alienationem dictae Fornacis, in qua
Casalis venditis etiam cum illius comprehensione conuenta
extiterat, bene datur intelligi Laurentium uel Lucium sub
enunciato valore ca. 2500. utramque bonorum speciem
comprehendere, et consequenter quantitatem ca. 2534. quae
post factam mensurationem subinde retracta fuit tam
ad Fornacem, quam ad aliam bonam referendam esse, quamuis
non ascendat ad quantitatem ca. 2500. quia ex non fuit des-
terminata per Laurentium expressa. Sed cum dictione in circa,
quae illam verificat etiam in septima parte minas ad firma-
ta per Bot. in decis. 2. m. 10. par. 17. recent. 26. in Sugubi-
na Dotis 21. Februarij 1695. S. Non item in fine coram Me.

Secundo sese offert dos Linda Matris, qua
in Summa ca. 1000. posse Liberum detrahi jam Debitor dispo-
suit. Et tertio demum Cuiusdam sit dos Trebellianica,
quam Scribentes pro Actore opponebant fuisse prohibita,
accedit legitima debita filijs eiusdem Fideicommissaris,
quae tanquam consistens in triente totius Expediatas una
simul cum alijs Detractionibus Longè absorbet pretium Casa-
lis, de quo agitur. Absque eo quod contendere posset di-
ctam Legitimam ex integro non spectare ad Laurentium
sed Simultaneè ad ceteros iustus fratres, nempe Angelum
et Franciscum. Quia cum isti praecesserint eidem Lauren-
tino, ut praesupponi debet ex quo ipse solus post mortem
Margariae agnovit fideicommissum, ad quod omnes fra-
tres reperiebantur vocati, illa utique ex integro in ipsius
personam censeri debet consolidata, quod de cetero cum Fi-

deicommissarius petere non valeat nisi id, quod cedit sub fideicommissis, cui legitima, alique detractiones non sufficiunt, deductis per Bot. in rec. Decis. 467. n. 2, et seq. par. 18. recent. Sufficit heis conuentis ad eundam propriam professionem allegare nullum jus Actoris super illa competere ad Dep. in L. qui accusare C. de eden. Argel. de Legit. conradict. quæst. 2. art. 3. n. 138. Bot. in rec. par. 13. Decis. 480. n. 6. et coram Pichis Dec. 241. in fin. et coram Emerico iun. Decis. 598. n. 5., et d. 1030. n. 9.

8. Hei detractiones predictæ dici poterant consumptæ ex nonnullis alienationibus, quæ unacum Inventarij defectu per Scellum adducebantur. Nam Domini res currentes ad vulgatam in hac materia distinctionem, quæ aut alienationes sunt in magna quantitate, ita ut stante defectu inventarij verisimile reddatur illas absorbere, aut saltem ad quare quareumque detractiones, et tunc incumbit onus Positori probandi illarum non consumptionem, aut dictæ alienationes sunt modici et exigui valoris comparative ad detractiones Heredi gravatis competentes, et in hoc casu locum non habet presumpta consumptio, nisi à Fideicommissario concludenter probetur esse factas alienationes, quæ illas adæquatur ex notatis per Merlin. de Legit. Lib. 2. tit. 2. quæst. 4. n. 3. Boec. disput. iur. Sel. cap. 10. n. 73. et seq. Card. de Luc. de Legit. disc. 15. n. 55. Bot. Decis. 123. n. 15, et seq. par. 16. recent., et in Bononiens. fideicom. de Barzanij 16. Januarij 1697. S. Quoniam cum duobus segg. coram Beu. D. meo Molines Decano et 21. Februarij 1698. S. Haud relevante coram Meo, et 4. Aprilis 1699. S. Præmissa coram Beu. D. meo Pio, et in Camerinen. Censuum 20. Martij 1699. S. Quæ quidem et 2. Aprilis eiusd. anni S. pro eliminatione coram

- In Lycopolefi agnouerunt rem uersari in secundo
 eiusdem distinctionis membro, nam omnes prædictæ alienatio-
 nes, vel sunt paruum ponderis, vel ad debitum Lauren-
 tii nullatenus adscribi ualent. Altera siquidem modico
 20. Lorum octo Perreni pro ^{his} 390 facta ab eodem Lauren-
 tii procuratoris nomine Olindo, ac Margharite, pro rata
 200. censu apparet in extinctionem cuiusdam census impo-
 siti ab ipso Alexandro Fideicommittente, sicque in causam
 omnino necessariam, que regulariter in deductiones non im-
 putantur ad Dext. in L. filius fam. 118. §. Diu. et in fin.
 ff. de Legat. 1. L. peto 72. §. prædium ff. de Legat. 2. No-
 dulphin alleg. 113. n. 55, et alleg. 114. n. 40. Bota coram
 Durozet. iun. decis. 550. n. 3, et in acc. decis. 269. n. 14.
 11. et seq. par. 11. Pro alia uero rata ^{au} 115 Imporcessit Locopretij
 geminas Societates officij, que ad commodum fideicommissi
 ex juris ministerio censi debent subrogata loco rei uen-
 dita ad Dext. in L. impari §. Si qui ff. de reg. iur. Mo-
 lin. de sumog. lib. 4. cap. 4. n. 34, et seqq. Suro. decis. 15.
 n. 12. Bot. in acc. par. 11. decis. 43. n. 11, et seqq. et cor-
 ram I. mena iun. Dec. 1181. n. 3, et in Romana depositi
 8. Februarij, 1700. §. Secunda uero coram Me.; Et pro
 residuo habitus fuit fides depositis cum obligatione soluen-
 di fructus recompensarios cum reservatione dominij,
 unde ex his resultat Laurentium nil huiusmodi aliena-
 tione appropriare, quando de cetero, ubi etiam dici
 posset idem residuum ab ipso fuisse exactum, ad huc
 constaret eius debitum in modica quantitate tot ingenibus
 deductionibus nullatenus contraponenda.

Alteram alienationem consistens in Vineis, Floribus, et
 Columbaris, et in quadam Mansionibus de annis 1629, et
 1630. per d. Laurentium venditis in totum pro ^{his} 225, non

- potest ad praesumendam detractionum consumptionem allegari, quia dicta stabilia non probantur speciose ad Alexandrum Fideicommissarium, immo potius Libera praesumuntur ex ipso, quod Laurentius illa uti talia alienavit ad Firmata per Bot. in dec. par. 5. decis. 226. n. 5. et seqq. et par. 18. decis. 467. n. 4. Non relevante, quod illa ceperiantur descripta in Inventario per ipsum confecto in additione hereditatis Margaritae eius sororis, quod Beiconventi non semel allegarunt continere bona eiusdem Fideicommissarii, quia cum non omnia stabilia in illo descripta vere proveniant ab istius hereditate, usque descriptio eius vel importare potest, quod illa de quibus agitur fuerint per eandem Margaritam tanquam propria in eius hereditate relicta cum ea per ipsam acquiri valuerint ex bonis, et iuribus hereditariis Jacobi Tillan eius Matris a qua fuit heres universalis instituta sum. n. 2. vel saltem tanquam eque apta eandem concludentem probare, quod dicta bona ad Fideicommissum pertinuerint, quemadmodum necesse habet Fideicommissarius allegans consumptionem detractionum adversus Terrios Possessores ex notatis per Peregr. de fideicom. art. 39. n. 13. et 24. Cyriae. consr. 5. n. 26. et seq. Merlin. de Legit. lib. 2. quest. 4. tit. 2. n. 2. Ad. ad Gregor. decis. 185. n. 3. Nota post Merlin. ubi supra decis. 2. n. 4. et seqq.

Pariterque demum in allegabilis est certio elicio ad inexistenciam quorundam cenouum in sorte ^{au} 1600. à Josepho Scellio eidem Alexandro et Butilio germanis fratribus donatorum. Quoniam illorum nonnulli cesserunt in solutione dotis filiarum Donantis in ipsa eius praesentum, et alter quidam extinctus fuit ab impositione mortuariae dationis inolutum caruendam perij Terre, ad quod

Buti-

15. Cutilius Actor jam Imminionem obviuit. Quidam non valent Inpeditis Detractionibus contraponi, nisi doceantur per Laurentium alienari, et quidem antequam fuisset distractum Controversum pradium, cum Secus alienatio tanquam prior debeat in eadem Detractiones imputari ad text. in L. Marcellus §. resque ff. ad Senat. Cons. Tac. bell. Cota post Merlin. de Legit. D. de decis. l. m. 9. et in acc. par. 11. de decis. 31. n. 25.

16. Minusque Detractiones consumptas dici possunt ex fructibus perceptis de tempore obitus Fideicommissaris, atque ex mobilibus ab ipso relictis. Quandoquidem fructus nullus nec quidem minimus datur fructus de illorum preexistentia. Quod ad mobilia postquam quod respectu Legitimo ad nequeant allegari, cum filius non teneatur illam excomputare cum Mobilibus, aliisque effectibus cito perituris, ut tradant Fusar. de Substit. quest. 624. n. 11, et seq. Cyriae. controu. s. n. 46. Peregr. de decis. Patau. 99. n. 17. Cot. coram Imperi. iun. de decis. 1146. n. 9, et de decis. 1233. n. 3, et in Romana Associationis 4. Junij, 1696. §. Non relevante coram Bea^{mo} D. meo Decano, ad huc congrua videbatur a responsis elicitas ex defectu probationis, quod inter illa adfuerint mobilia, que dici possent pretiosa, et solidioris materis, nam eadem probatione cessante, illa nuda, ac simplex presumptio, quod nemo honesta conditionis absque condecensu Suppellectil. censetur decedere, destructa remanet ex alia fortiori, quod lapsam 80, et ultra annorum illorum omnimodam consumptionem includit per ea, que notant Mangil. de imput. quest. 136. n. 25. Peregr. de fideic. artic. 10. n. 40. Merlin. de Legit. Lib. 2. tit. 2. quest. 6. n. 16. Cota coram San. meo. Alex. 8. de decis. 47. n. 3. coram Imperi. iun. D. de decis. 1233. n. 12, et in Romana Fideicom. de Martiatis 99. Aprilis 1703. §. Eiusque coram

B.P.D. meo Ansaldo.

19. Quod nec detractionum consumptio argui potest
 vel ex impetratione Brevis derogatorij, Fideicom^{mi}, velex
 quo Laurentius in narrativa facto Pontifici exposuerit
 omnia debita Fideicommittentis ad solam quantitatem ^{qu}
 1000 ascendere. Preterea impetratio Brevis sequuta est
 pro maiori cautela Impetorum, prout sepe accidit, quia
 sine illo Contradentes etiam inconsumptis detractionibus
 non essent contracturi, ut observat Bot. in d^o. Decis.
 1146. n°. 11, et 14. et d^o. Decis. 1233. n°. 16. coram Ime-
 ric^o iur. et in Romana Fideicommitti. d^o. Maximis 24.
 Martij 1692. S. atque eo, quod coram Reu^{mo}. D. Marcell
 Ep^o Ramoren. Narrativa vero Laurentij referenda
 est ad ea dumtaxat debita, quae ex Testatoris precepto
 debebant ex fructibus percipi; neque extendenda est ad
 dotem maternam, Legatam, et Legitimam, cum censendum
 non sit, quod haec omnia adueris sub d^o. narrativa compre-
 hendere, dum pro illis vel ea habeat expressam alienandi
 facultatem a Fideicommittente, vel saltem nulla indi-
 gebat Pontificis licentia, cum ex iuris dispositione liberi
 valuerint a Fideicommitto separari ad Sept. expressum in
 L. Pater filium in princ. vers. idem ff. de Legat. 2. L. fi-
 lius fam. 114. S. Diui il a^o. ff. eodem Lib. 1. C. quando. decr.
 Aud. Card. de Luc. de alienat. disc. 35. n°. 4. Totum coram
 Danozet. iur. Decis. 580. n°. 14, et in d^o. Hortana Prae-
 dij 3. Junij prox^o. S. Firmata coram B.P.D. meo Pio.
20. Quod denique nec consumptio allegari valet, ex quo
 Testator mandauerit eius debita ex fructibus satisfieri.
 Cum quia obiectum procedere laud potest respectu Legat^o,
 quod fuit incerta stabilium specio relicta, minusque
 respectu dotis maternae, de qua Testator permisit Olindam
 ad sui libitum disponere posse; prout nec quada Legitima
 que
- 21.

quam tanquam liberè debitam, nequè ex fideicommissariis præcepto cogi valent filij, cum fructibus compensare ad traditum per Bartol. in l. Scimus de s. vers. Septuaginta Cod.

de inoffic. Testam. Mangil. De imp. quest. 11. n. 4. et
 Seg. Merlin. De Legit. lib. 2. tit. 2. quest. 32. per tot.
 Bota coram Peuting. Decis. 430. n. 14. et Decis. 484. n. 5.

22. Tum etiam quia, ut obiectum prædictum sibi Locum adsci-
 sceret, deberet Actor probare fructus expeditatis deductis
 alimentis pro filiis, et uxore Testatoris, ac pro fructibus
 censuum pascuorum præfatæ expeditatis fuisse sufficientes
 pro extractione debitorum, nam probatione cuiusmodi deficien-
 te dictum præceptum non operatur, quò minus Ædes pro-
 vatus valeat sua credita detrahere, ut firmat Bota co-
 ram Danozeu. iun. Decis. 910. n. 14. et segg. et in accens. Decis.
 79. n. 30. et seg. par. 13. et in 6. Octava Prædij S. fin.

23. coram B. P. D. meo Lis; præmaxime quia cum illud censu-
 adiectum in gratiam, et commodum ipsius expeditis gravati, ut
 Sentian. Card. De Luc. de fideicom. disc. 187. n. 11. Bota.
 in acc. Decis. 136. n. 16. par. 12. et coram abald. Decis. 457.
 n. 3. et coram Danozeu. iun. Decis. 910. n. 15. bene

24. inde arguitur, quod voluerit Testator se conformare
 cum juris dispositione, iuxtaquam dicitur. Heres suum ere-
 ditam deducere non prohibetur, cum se cum euenire pos-
 set, quod nempe Heres nullum sentiret commodum ex
 Hereditate Testatoris si decessisset antè completam solutio-
 nem debitorum, sed quòd magis est remaneret etiam in dam-
 no, si nec posset suum creditum detrahere, ut bene conclu-
 dunt Peregr. de fideic. art. 35. n. 10. in fin. Ad. ad Bar-
 raa Decis. 509. n. 6. Bota coram Danozeu. iun. Dec.
 910. n. 13.

Arguè ex his nullatenus obviare visum est, quòd alie-
 natio expediti casalis facta fuerit vigore Bævis de ro-
 gatory fideicom. quòdque præinde iuxta in illis præscripta

teneret Laurentius residuum pretij ad Fideicom. commo-
 dum acinacere. Quandoquidem cum dicta alienatio nisi
 ex promissis valeat subtrahere ob detractionem heredi gra-
 uato competentem, quidquid inde in eodem Breui prescripto
 fuerit licite valuerit. Heredes non adimplere, cum dictu
 Breui sanguam ad maiorem Emptoris cautelam adhibitu
 non uideat actum, tamen si fuerit minus legitime in exe-
 cutionem deductum iuxta sepe expressum in l. qui mu-
 tuam s. in princ. ff. mandat. l. Testamentum id. ubi
 Bald. n. 3. C. de testam. Gabriel. cons. 92. n. 8. et seqq.
 lib. 1. Cyriae. contro. 328. n. 26. et seq. Cota coram
 Seraphin. Decis. 751. sub n. 4. coram Danozet. Jun. Decis.
 919. n. 9. et coram San. me. Alex. 8. Decis. 10. n. 50. et
 seq. et Decis. 241. n. 23. et coram Priol. Decis. 350. n.
 36. et seq. Signanter quia Laurentius expresse declara-
 uit ad alienationem deuenire medum uigore d. Breuis,
 sed etiam uti creditor, et legatarius, ac omni alio melio-
 ri modo, quod idem manifeste indicat ipsum non fuisse ad-
 stringi solemnitatibus in eodem Breui prescriptis, sed con-
 gerere uoluisse et meliori modo, quo firmius de iure subtra-
 heri posset, ut ceteris adductis tradunt Gratian. discep.
 647. n. 8. Cota in accent. par. 4. Decis. 490. n. 3. et coram
 Danozet. iun. d. Decis. 909. n. 11.

Et ita utraque

§
 Spoletana Fideicommissi
 super releuatione
 Ven. 27. Januarij 1702.

Argumento
 non indiget.

Sum

Summarium

1. Quicquid Locus non est si illam petens jactum
honorum nondum fuit passus.

Decisio CCLXXV.

Fratres de Benedictis cum fuissent in Iudicio
Laccessiti a Cutilio Scellis, qui vigore fideicommissi
si ordinati ab Alexandro Scellis consentire debet immissi
in possessionem Casalis pariter in Territorio S. Brisij, et ab
ipsis detenti, iudicium euictionis instituerunt contra Greg.
S. Philippi Xerij Civitatis Spoleti Exedes Laurentij
Scellij, qui dictum Prædium alienavit, quique favore
illorum de Cionij eorundem Fratrum Auctorum eiusd.
Casalis euictionem in ampla forma expromisit; Quæ
propter directam mihi commisionem cum facultatibus
A.C. propositis Eodius datum An, et pro qua Summa
fit relaxandum mandatum, quod negativè resolutum fuit.

Cum etenim in puncto immissionis agitur fuerit
nullam jus Cutilio super eodem Casali competere, ex quo
illud ob ingentes detractiones nre valuit Laurentiam
alienari, et a fideicommissis separari, ut latissime firmat
sum fuit in huius Decisione hac eadem die coram Me
edita, rectè inde consequitur, quod quemadmodum præd.
Casalis auocatio sequuta non est, ita nullam venit
contra Patres relaxandum mandatum, cum euictio:
ni Locus esse non possit, quoties illam petens jacturam
honorum nondum fuit passus ad Dep. in L. si servus
S. Julianus ff. de evict. Mangil. eodem tract. quest.
204. n. 15. Bot. in Auden. Quicquid Locus non est si illam petens jactum
S. Data autem coram Me.

De ita utraque

Romana Palatio^{caes} de Casarini
 Super Exhibitione
 Ven. 3. Februarij 1702.

Argumentum

Scriptura etiam privata exhibitio conceditur
 probatis solitis extremis, existentia nempe, quae
 non est per necessitatem verificanda de tempore motus
 litis, quando Reus ad Scripturae custodiam ad-
 stringitur, ac interesse, quod ad hunc effectum
 sufficit quoquomodo ostendere, cum illius rigorosa
 probatio ad petitorium iudicium reservari soleat.

Summarium

1. Exhibitio conceditur probata existentia, ac
 interesse.
2. Intellige dummodo existentia probetur de tem-
 pore motus litis.
3. Limita in casu, quo Reus ex Legione necessitate
 vel ex propria obligatione ad rei custodiam ad-
 stringitur.
4. Memini Licitam est sibi in causa propria jus dicere.
5. Interesse ad effectum exhibitionis sufficit per possibile,
 ac quoquomodo ostendere.
6. Magna aevitentia Rei conuerti in exhibendis
 scripturis inducit verementem suspicionem, quod
 illae ad Actorem pertineant.
7. Quicumque Liber privatus, et si etiam memoriz causa
 confusus ad comprobandam Actoris inentionem ex-
 hibendus est.

8. Exceptio irrelevantis Scripturae edenda non valet
 quia illegiatum exhibitionis remedium impedit.

Decisio CCLXXXVI.

1. In iuxta Domini existentis, Librorum de quibus
 agitur, ad interese D. Ducis Sive, Aconicis
 persistentis in Decisio sub die q. Margaritae. iterum
 censuerunt esse locum illorum exhibitioni, cum regu-
 lare sit in hoc iudicio preparatorio, quod probatis di-
 ctis duobus Extremis eadem exhibitio denegari
 non potest, ut patet adductis in Decisione, quae, cum
 detur notant Bidothrin. in max. Lib. 2. cap. 3.
 n. 29, et seq. Bot. coram Cera. Decis. 1824.
 n. 2. coram Coccin. Decis. 2134. n. 4, et in recent.
 Decis. 381. n. 4, et Decis. 194. n. 5. par. 3. Decis.
 258. par. 8. et Decis. 115. par. 17. utrobique n. 8.

2. Respectu quoad existentiam opponebatur, quod
 ea non iustificetur de tempore preciso motu, Li-
 tis, quemadmodum exhibitione petenti incumbit onus
 probandi ad tradita per DD. in L. hac actione §. Scien-
 dum est. L. signi appellatione §. Si quis ff. ad exhibend.
 Bidothrin. in praxi d. cap. 3. n. 29, et seqq. Palm.
 nepos alleg. 11. n. 24. tom. 1. Nota coram Cavalier.
 Decis. 82. n. 1. et 3. et in recent. par. 8. Decis. 258.
 n. 2, et 3. Cum etenim B. P. D. Arrighius Auditor
 §. mem Innocentij XI. occasione qua sequuto obitu
 Ducis Philippi postremi Primogenituae possessoris om-
 nium honorum Caesaris, Domus possessionem ad se ar-
 cauerat, post factam de Librorum descriptione illis D.
 Principis relaxaverit, ea Leges adiectas, quod quatenus

aliqui ex illis deegerentur ad Primogenituram spe-
ctare teneretur illos Primogenitos restituere, inde con-
sequitur quod cum eadem D. Principissa obligata es-
set dictos Codices consequare, ad effectum illos resti-
tuendi quoties ad Primogenituram pertinere comper-
ta fuerit, nequit defectam probationem illorum exi-
stentia allegare, urgente aduersus ipsam receptissi-
ma Limitatione, quod Reus ubi ex Legis necessitate,
vel ex propria obligatione ad rei conservationem
adstringitur, non potest sub preterito non probare, epi-
stentia de tempore mota. Titus exhibitionem iuris
ut firmat mea procedens decisio d. Regue exhibito,
et prout ibidem allegatis tradunt Cognos. in l. 1. n. 78.
C. de eden. Caball. cons. 102. n. 16. et 21. Lib. 2.
Mandell. cons. 545. n. 25. Hob. non. cons. 63. n. 11.
ab Eccles. obseru. forens. cap. 51. n. 12. in fine, et n. 26.
B.P.D. meus Arnold. de commerc. et merc. disc. 66.
n. 8. et seq. Armerzan. Decis. Januen. 67. n. 5. et seqq.
Cota coram. Danozza. Jun. 6 deus. 531. n. 6. et coram
Dunza. Bidio Decis. 207. n. 13.

Et ad refragante, quod obligatio custodiendi con-
cepta sit sub conditione, quatenus dicti Libri de-
gerentur Primogenituræ subiecti, quæ non verificata
illorum exhibitioni. Locus esse non potest. Quoniam pro-
batio illorum pertinentia ad Primogenituram necessario
quidem præmittenda esset quotiescumque die, et mane
D. Ducissa iuraret pro effectiva eorumdem Librorum
restitutione. Et cum petitio restituta simpliciter vi-
deatur ad illorum editionem, ut oculariter discerni
valeat an illi ad Primogenituram spectent, necne
in his terminis ipsa cogenda laud est per necessarium

ante.

antecedens probare illorum pertinentiam, Sed iustificatio
 res sat est illos existere debere eodem modo, quod reperie-
 santur de tempore facta Descriptionis, nec Licetum esse
 debet D. Principis, opponere nullum ex dictis Libris
 ad Primogenituram Spectare, nam alias hoc esset digni-
 dicare Super illorum pertinentia, sibi que hoc modo per
 A. indirectum ius dicere contra monitum Sept. in L. qu.
 Jurisdictioni ff. de Jurisdiction. omni. Iudic. de quibus Lu-
 ginell. de Senator. gloss. 3. cap. 24. n. 312. Bot. in
 Tarraconen. Propositura Super Declaratione et Nou
 prop. in princip. coram Me.

Minus certe pariter opponebatur non constare
 de interesse D. Ducis exhibitione presentis, quia sola
 positivitas quod in Librorum editione aliquis ex illis
 valiat primogenituras subiectus reperiri, sufficit, ut inte-
 esse Petricis dicatur probatum, hoc quo ostensa illorum
 pertinentia poterit ipsa in iudicio restitutionis dictos Li-
 bros e manibus Principis vindicare in vim mandati
 de manutendo, ad rei iudicatum per ipsum reportato, cum
 S. dictam interesse ad hunc effectum minime debeat per-
 necesse concludenter probari, Sed excludere etiam per possi-
 bile, ac quoquo modo illud deducere ex notatis per Post.
 de manus. obser. 99. n. 2. Bot. coram Dundee. Jun.
 decis. 243. n. 1. post Contr. discept. for. decis. 120. n. 2.
 et in dec. par. 1. decis. 150. n. 1. in fin. par. 17. decis.
 115. n. 8. et par. 18. decis. 105. n. 2.

Rei negatiam illorum pertinentie, ad Primogenitu-
 ram probatam dici potest, ex quod in antiquis inventariis
 aliorum Primogenitorum nulli penitus Libri Descripti
 fuerint, Quandoquidem omisso illorum confectio ab an-
 tiquis Primogenituris, propositibus non tollit, quod Dux

Philippus potuerit Codices cum omnium bonorum et iurium
 primogenituræ descriptiones conficere, illosque inter alia
 bona relinquere, adstruente præsertim non leui
 presumptione resultante tum ex facto eisdem B. P.
 Arrighi, qui in illorum consignatione memoratam condicio-
 nem ad eo providè appotavit, tum etiam eo magna ad-
 mitentia eisdem D. Principino in illis exhibendis, que
 veremur et iudicium tribuit, quod vel omnes dicti Libri,
 vel aliqui ex illis sint vera primogenituræ subiecti
 monet Costa coram Bichio Decis. 578. n. 6. et in Rom.
 Pecuniaria Super exhibitione et. Junij 1694. §. Sextum
 tandem et B. Januarij 1695. §. Denique coram B. P.
 meo Mudo.

Atque ex his cessare penitus videbantur Congue-
 stiones Reg. conventus Super eo, quod æquitati consonum
 laudis, ut exhibeantur Libri particularis administratio-
 nis Ducis Philippi, cuius ipse est unica Exrs, atque ita
 Secretoria eius Domus arcana panti debeant; Quia
 si nondum compertum est, an Libri sint primogeniales, seu
 potius particularis administrationis eisdem Ducis, nequit
 interea Principissa sub pretextu evitandi partitionem Do-
 mesticarum rerum, que forsitan non poterit evenire, ex-
 hibitionem omnino debitam evadere; Tantoque mirius quia
 ex abundantia denuò subdant Domini, quod ubi etiam
 dicti Libri simpliciter concernerent administrationem gestam
 à Duce Philippo, ad huc cum ea illis quamplura valeant
 ex lauriri in executionem decisionis in precedenti instantia
 emanate, et signanter respectu insignis partise ^{cur} ⁱⁿ Ag. in
 qua in tantum Ducissa succubuit, in quantum deficiebat
 complementum probationis, quod dicta quantitas prove-
 niret ex fauctibus primogenituræ, quemadmodum utique Acti-
 cis inter se, etiam in hoc casu fieret innegabile, ita et
 ne-

7. nequiret eorandem Librorum Editio evitari, cum de legitimitate canonica Statutum sit, quod ad comprobendam, prout hic Actoris intentionem quicumque Liber privatus, et si etiam memoria causa confectus, probata existentia, ac interesse, debeat omnino adhiberi, ut firmans auctoritates in mea precedente Decisione allegatas. Final.

8. Reijuravit applicatio, quod probationes ex dictis Libris deducendae nullatenus dici valeant ad causam conferre, ex quo assertio dictae quantitatis fuit in praesentia instantia denegata ex vitulo illius consumptionis bona fide sequente, quoniam decesserit illarum irrelevantia videndum erit in iudicio ordinario, ac sub dubio confirmationis, seu infirmationis sententiae. Reu. D. mei Decani, post factam exhibitionem, ac evasione dictas probationes, quas D. Ducina ad plene fundandam eius intentionem eliceri intendit, ad intercessionem exceptio ista non valeat suoi privilegium exhibitionis remedium impedire ad Test. in l. p. s. Idemque subiungit ff. ad exhibend. Cotta coram Terr. d. 41. n. 12. et plane in d. Romana Pecuniaria Super exhibitione 21. Junij 1694. S. mei ad evitendum coram R. P. D. meo Nuto. Quia videntibus omnibus Dnis. resolutum fuit utraque

Romana Fideicom. Nutoj. De
Bubalo Super Mobilibus
Lun. 6. Februarij, 1702.

Argumentum

Probatio quoad pertinenciam bonorum resultans ex Inventario, preferenda est scripturae privatae, quoad commodum scribentis nullam probationem constituit. Laudum quodcumque suo Partis fuerit

cumbentis Domedro tollit circa ea, quae fuerunt incon-
trouentiam deducta, et nē in illo instantanea detz cor-
rectio qualibet sumenda est interpretatio, quae tamēn
nulla melior dari valet, quam ea, quae ex ipsa Partium
obseruantia exoritur.

Summarium

1. Inventarium probat medam existentiam bonorum
sed rursus illa spectant ad hereditatem, de qua ipsum
inventarium conficitur.
2. Ius nemini concedit, ut propriae scripturae in sui
commodum falsas praesentet.
3. Laudum, utpote habens vim rei iudicatae quodcumque
ius Partis succumbentis de medio tollit.
4. Jocalia donata sponse per Consanguineos Viri, non
ad ipsam sed ad Mariti hereditatem spectant.
5. Laudum non comprehendit, nisi ea, quae in controuer-
siam fuerunt deducta.
6. Ad evitandam instantaneam Laudi correctionem quae-
libet possibilis sumenda est interpretatio.
7. Ad declarandum Laudum nulla melior dari valet
interpretatio, quam ipsa Partium obseruantia.
8. Reservationis natura est, ut declarat a reliqua fine
in generali dispositione comprehensum

Decisio CCLXXVII.

In discussione partite, quae inter alias contro-
uersas Septima in ordine connumeratur, habita in Corta
Sub die 13. Januarij prox., cum particulari Examine reservata
extiterit contentio quamplurimum, ad diuersorum jocalium
quorum aescisatio per Dnam Marelionem Sanctaeruciu

impuz

impugnabatur sub obtentu, quod ex quodam folio in inuenta
 no inuenito appareat illa spectare ad Dausillam uxorem fi-
 deicommissantis, nouiter totius a Dominis quesiui ad quid, et quan-
 tum teneretur Hereditas Hiacinti pro dictis localibus,
 et resolutum fuit teneri ad illorum omnium retributionem
 exceptis conopis, cratero, et Lyra Barberia, vulgo violino.

1. Cum enim illa descripta legatur in Inuentario Heredi-
 tatis Fideicommissantis per Executoris testamentarij con-
 fecto, et per Hiacintum Heredem grauatum approbato, utique
 Heredes habere dicantur intentione fundatam, quod ea sint
 Hereditaria eiusdem Fideicommissantis, cum inventarium nendum
 probet bonorum existentiam. Sed rursus illa spectare ad Heredi-
 ditatem, de qua ipsum Inventarium conficitur ad Sept. in
 l. fin. Cod. de arbitr. Mascard. de prob. conclus. 939.
 n. 1. et seqq. Peregrin. de fideic. art. 4. n. 2. uers. itaque
 Gratian. Discep. for. cap. 767. n. 63. Palm. nep. consulo 40.
 n. 23. Cota decis. 407. n. 2. part. 2. acc. et coram Du-
 rozca. Jun. dec. 66. n. 6. et coram America Jun. decis. nob.
 n. 5.

2. Neque in concursu istius legitime probationis attenden-
 dam esse dixerunt Domini quandam notulam in actu con-
 fectionis dicti Inventarii exhibitam per Procuratorem
 eiusdem Dausille, in qua omnia fere localia tanquam
 illius propria fuerunt descripta; Quoniam cum eadem
 notula sit Scriptura priuata nullam continens probatio-
 nem certam, sed generalem dumtaxat in pretensione memo-
 rata Dausille, nil utique detrahit eidem contrarij proba-
 tioni resultantis ex dicto Inuentario, nisi eadem presensio
 aliunde justificetur, cum eius nemini concedat, ut proprie
 Scriptura in sui commodum fides praestet ad Sept. in l.
 exemplor. C. de probat. Alex. in aut. si quis in aliquo
 n. 8. in fine C. de eden. Sen. de script. priuat. lib. 5.
 q. 36. g. n. 4. Cota coram Gregor. decis. 259. n. 3. eam
 alij in decis. Iuris Cause dita die 13. Ianuarij proa.
 S. prout meo vis.

Quisquid autem contraria probatio minime deprobi
 valuit ex Laudo Super cuiusmodi aliisque presentionibus
 B. P. D. Maraldum condito; Quandoquidem illud visum fuit
 potius contra hereditatem retorqueri, quia cum in eo declaratum
 fuerit torques, anulos, gemmas, aliasque res pretiosas auri, et
 argenti ad fideicommissum spectare Eodierno Sum. Marcio.
his Sanctaerueij n. 20., bene datur intelligi; quancumque

3. Dausilla presentione Super dictis localibus Fuenzy Tribi-
tram Sublatam, cum Laudo utpote habens cum rei iudi-
 cato quodcumque ius Partis succumbentis de mediis tollat
 ex deductis p. Bartol. in l. 2. n. 6. ff. de re iudicat. Gra-
 tian. dicept. for. cap. 755. n. 34. Et ad Buratt. decis.
 657. n. 8. Bot. coram Sampul. decis. 627. n. 5. cor-
 ram Ubald. decis. 33. n. 4. et in rec. par. 18. decis. 315. n. 8.

De quamvis dictus Arbitrator in eodem Laudo et
 alia verba super addiderit eccetto quello che la sig^{la} Dausilla
mosca essogli stato donato dalli suoi Parenti, et anche
dal Card. Godel Bufalo, nihilominus exequutio cuiusmodi
 vel referenda est ad conopeum auratum, craterem, et Sy-
 ram eburneam, quae in inventario enunciantur eidem Dau-
 sille donatae, quaeque iam per Dominos ex hoc titulo adiu-
 dicatae fuerunt hereditati, vel cum non ostendat deter-
 minate, ac certitudinaliter quid illi fuisset a Consanguis-
 meis donatum, nil ponit in esse, nisi concludenter pro-
 betur quae, et quales gemmas fuerint sibi elargita, et qui

4. idem per ipsius Consanguineos, nam si illarum donatio
 procederet ex liberalitate Consanguineorum Mariti, non
 ad ipsius, sed ad fideicommissi commodum cedere deberet ex
 traditis per Carpan. ad Statut. Mediol. Lib. 2. cap.
 191. n. 29. et Jegg. Praesaur. quaeq. foren. Lib. 3. quest. 15.
 n. 4. 5. et 7. Frasc. Bocc. respons. Legal. 24. n. 11. et
 seq. et n. 17. Bot. coram Arqueill. decis. 102. n. 3.

Responsio autem, quod restitutio demandata in Lau-

do ad commodum fideicommissi, intelligi debeat de una
 gemma argentea, et sex anulis, qui citra ullam contro-
 versiam tanquam de hereditate Mutij fuerunt in In-
 ventariis descripti, et consequenter presupposita donatio
 asferenda sit ad gemmas in eadem notula contentas, non
 5. regit, quia restitutio predicta non poterat comparari
 nisi iocalia in d. folio descripta, quae unice in controuer-
 siam deducta erant ad text. in l. 5. de certa C. de Tran-
 sact. Later. de re benefic. lib. 3. quest. 4. n. 5. Bot. coram
 Gregor. decis. 158. n. 3. et seq. et in recent. par. 11. decis.
 170. n. 9. et par. 15. decis. 65. n. 21. Unde eadem donatio
 sic indeterminatae presupposita ad dicta iocalia per Quisilla
 praetensa nullatenus asferri potest, nam alias eveniret,
 quod eodem tempore, quo Heredi gravato adjudicata fue-
 runt dictae gemmae per Successivam exceptionem fui-
 sent allatae, et sic eiusdem Laudi daretur instantanea
 correctio, ad quam proinde evitanda, quaelibet possibilis su-
 menda est interpretatio ad sepe in l. vel ad ea ff. de conc.
 6. dit. et demonstr. Paris. cons. 3. n. 25. lib. 3. Menoch. cons.
 602. n. 2. Bot. coram Ferr. decis. 174. n. 2. et coram Emerg.
 jun. decis. 406. n. 6. et in Romana seu Balneoro-
 gien. fideicom. 8. Martij, 1700. S. non obstante in fine
 coram B. P. D. meo Muro.

Tertius vero ex duplici circumstantia, quae in dicti
 sensus comprobationem ad stipulatum; Altera nempe quod
 in concordia vigore eiusdem Laudi inter Partes solemniter
 celebrata eadem Quisilla restituit Hieronymo anulo,
 gemma, et alia pretiosa auri, et argenti, quae alias tan-
 quam propria per ipsum pretendebant, et amplissima quae-
 rantiam reportavit cum specifica expressione, quod es-
 sent illa contenta in supradicto inventario, ad quod Labita
 fuit relatio per Sum. Actorum n. 4. lit. B. Si igitur
 Quisilla in executione dicti Laudi restituit gemmas
 contentas in inventario, signum evidens est, quod restitutio

caedebat etiam Super Jocalibus de scriptis in folio, quod
in eodem Inventario reperiebatur insertum, cum ad de-
clarandum laudum nulla melior assignari valeat in-
terpretatio, quam subiecta Partiam observantia ad
Fexs. in cap. Cum dilectos de consuetud. Barbo. in cap.
8. n. 5. de consue. Bota in Saanen. Aggregatione
18. Januarij 1700. S. Jam etiam coram Me.

8. Altera vero ex quo Expedita Dausilla in dicta
generali restitutione sibi specialiter reservavit quam-
dam gemmam sibi donatam a Joanne Bandino eius
Aunculo; Hec autem reservatio sicuti indicat
iocalia sibi donata fuisse perquam reserta, non au-
tem comprehensa in d. Generali restitutione Jocalium
Expediendarum, ita concludit omne, et totum id, quod re-
servavit fuisse Exeditarium, et pertinens ad fideicommissum,
cum hoc sit natura reservationis, ut declaret reliquum
fuisse in generali dispositione comprehensum ad Sept.
in L. Nam quod liquide §. ultimo ff. de ven. leg. Me-
noel. cons. 4. n. 25. Gratian. discept. foren. cap. 703. n.
20. Bot. coram Emerij in decis. 152. n. 7.

Quia, omissis iis, quae denuo allegabantur circa
notulam mobilium et jocalium confectam a Hieronymo,
sanguam illam sustulit in decis. diei 13. Januarij prop.
S. Groui nec uis, et seq. ; conclusum utraque

Romana, seu Camericae Salviae.

Ven. 10. Februarij, 1702.

Argumentum

Amplissima promissio evictionis bonorum Primogeniturarum
operabur, quod omnes ad illam vocati valeant
agere aduersus Conditoris, seu illorum Heredes
pro

pro illius adimplemento, quamvis in assignatione
dictorum bonorum patefacta extiterit illorum
qualitas subiecta auocationi. Debitor censu ob
bona fidei recognitionem labetur ac si ipse ab initio
contraxinet praeterquam quando ex Epistolis argui
potest illum sui nomine fuisse impostum.

Summarium

1. Immissio ex utili Valuiana interdico conceditur docto
de credito cum Hypotheca, et de antiqua, ac moderna
possessione.
2. Promissio euictionis bonorum Primogenitura dicitur
facta ad commodum omnium vocatorum ob expen-
sam Notarii, qui illam stipulatur pro omnibus inter-
est.
3. Vocati ad Primogenituram valent agere aduersus
Conditores, qui promiserunt bonorum manutentio-
nem pro estimatione eius, in quo defuit promissio,
et non s.
4. Quicquid non debetur quando patefacta extitit bono-
rum qualitas subiecta auocationi.
5. Limita in casu, quo amplissima euictionis promissio facta
fuerit.
6. Pactum redimendi regulariter minuit valorem rei in
6^a parte.
7. Nota in resedendis Litium expensis equitatem semper
et quandoque ab ordine procedendi necedit.
8. Bonae fidei recognitio facta a Debitore census oper-
ratur, ac si ipse eundem censum ab initio imposuisset.
9. Epistolae per testes recognita, et tanquam Legales
in iudicio canonizata, nequeunt de antidata perargui.

Decisio CCLXXVIII.

In iuramento perpetuae Primogeniturae de anno

1655. erecta ab Octavio, et Petro Antonio germanis
 fratribus de Canonicis, collatis sine inde Ad illius commo-
 dum certis bonis specialiter in eodem instrumento dinu-
 meratis promiserunt ad ipsos ea spectare, et pertinere,
 iure utilis, et directis domini, illaque nec in totum, nec
 in parte alicui Personae, cessare, aut obligare, et in
 casu contrario voluerunt in solidum, tenere de omni,
 et quacumque eiectione, atque insuper consentire fa-
 cere omnes Personas ius super illis habere pretendentes sum-
 maris Moriconi n. 2.

Decisio primo Memoratus Petri Antonii, cum
 usufructus Primogeniturae, quae Conditoris durante
 eorum vita sibi ipsis reservauerant, ex integro consolida-
 ta esset in Personam Octavij, insurrexit contra ipsum
 Portia de Canonicis pretendens nonnulla ex dictis bo-
 nis Primogeniturae subiectis ad se spectare ex iuribus Gui-
 donis Maris eius Fratris, cumque ab H. Sententia
 immisionis iam obtinisset, curavit de anno 1669 de
 Octavio pro evitanda illius executione ad transactionem
 cum eadem Portia devenire, in qua infra certum tempus pro-
 misit illi solvere quantitatem 2. 1000. cum fructibus com-
 pensatiuis super illa inter ea decurrendis d. sum. n. 60.

Cum autem ^{cus} Fran. Antonius Moriconus moderus
 Primogenitus in vim mandati H. a Portia etiam cans-
 mizati in decisione Cameracensi Primogeniturae, editae sub
 die 10. Junij 1698. coram B. P. D. meo Pio debisset in so-
 lutum reddere dicta summa, ac fructuum compensatiuorum
 usque ad quantitatem in totum 2. 1640. tradere Guidoni
 Antonio, et fratribus de Anima antedictae Portiae fi-
 liis, et Heredibus Pradium dictum di. Fonte nova, et quaj-
 dam Domos sitas in Castro Hyri, quae erant Primogeni-
 turae subiectae, atque insuper eidem Guidoni Antonio
 persolvere 2. 200. pro extinctione foris principalij
 unij

unius census usque de anno 1658. à Petro Antonio albero
 et Primogenitura et Conditionibus impostis, sine ideo ad rein-
 tegrandam de vice duabus partibus. Primogenituram predi-
 ctam immisionem in vim utilis Saluiani expeijt ad quondam
 vineam positam ad Plemas Dilectianas de tempore erectio-
 nis Primogenituras ab eod. Octavo possessam, nunc autem
 detentam à Ven. Domo Probationis S. Societatis Iesu in
 Monte Quirinali, quam cum placuerit A. concedere, ut Pri-
 mogenitas eor. fructibus satisfieri possent tam de preb. eiusdem
 Indij. calculato in S. 1166. et valore Domorum successiue
 liquidando, quam de dictis alijs nos in extinctionem
 census ipsius persolutis. Deuoluta ad Mexepindè in gradu ap-
 pellationis causa Domini in eandem sententiam inclinarent,
 nam requisiti, nam requisiti Eod. = An. et proque summa
 esset concedenda. Immissio, responderunt dandam esse pro
 summa in omnibus conformi mandato A.

L. Concurrere enim visa sunt omnia requisita in Eod.
 iudicio Saluiani necessaria. Nam antiqua possessio Octavij,
 ac moderna penes dictam Ven. Domum Probationis nullatenus
 deducantur in controversiam; Creditum vero cum Eyp.
 flecta exortur et facto subsecuto euictionis, ad quam condi-
 tores Primogenituras in Instrumento illius erectionis amplis-
 sime, et insolidum teneri uoluerunt, nonnisi bona illi
 subiecta ad ipsos pleno iure spectare, esseque libera; unde et
 omnibus concurrentibus petita immisio denegari non poterat
 iuxta deducta per Bartol. in L. 1. n. 6. ff. de Saluian. interd.
 Vota coram Gregor. decis. 492. n. 6. coram Cels. decis. 243. n. 2.
 et in Romano Saluiani 22. Martij 1697. S. quibus tamen
 coram Me; Itaud subsistente, quod nomine euictio restructa
 sit ad commodum ipsorum conditorum, non autem extendi de-
 beat ad successores; quia cum agatur de primogenitura usque
 in perpetuum ordinata, ita ut deficientibus omnibus descen-
 dentibus ad illam inuicem nec bona disperdantur legatur
 etiam substituta causa pia, fit inde, quod ob Octavij

Stipulatione pro omnibus quorum interest à Leges sub
 intellectam ius petendi promissam bonorum manutentio.
 nem omnibus in ea vocatis acquisitum dici debet ius
 in notata p. Menoch. cons. 203. n. 19. Tacet. de oblig.
 Camer. quæst. 8. n. 8. et seqq. Botta in recept. par. 18. dec.
 216. n. 8. et in Romano Donationis 14. Maij. 1685.
 S. validitas in fine coram cl. mo. Card. Mardisio, et
 in Senogallien. Pecuniaria 20. Februarij 1696. S. nec
 salis coram B. P. D. meo Carolo.

3. Neque obstare crediderunt Patres, quod Conditor
 voluerint Primogenituram ordinare super certis tantum
 bonis in instrumento expressis, et propterea nullum ius com
 petere valeat Primogenitis super vinea in d. Instrum.
 non comprehensa. Quoniam Immunitas ad d. vindam. Edic.
 non petebatur sub obsequio, quod fuerit Primogenituræ su
 biecta, sed solum ad illam reintegrandam de eo, quod Franci
 scus Antonius dirralere debuit, ex quo bona non erant
 ab Hypothecis, et alienis iuribus immunita, quemadmodum ydem
 Conditor, promiserans, in quibus terminis nulli dubium reman
 nere potest, quin valeant omnes vocati aduersus ipsos agere
 pro adimplemento promissionis, atque estimationem de eo,
 quod defuit, petere super alijs bonis non comprehensis in
 Primogenitura ex deductione per Mantie. de conceit. ultim.
 volunc. lib. 9. tit. 9. n. 1. et 14. Camarell. de Legat. lib. 3.
 de estim. per. Legat. probam. quæst. 10. n. 23. et seqq.
 Aden. ad Dalles. de oblig. Camer. quæst. 31. n. 33. et
 seqq. Botta coram Peuting. dec. 350. n. 8. et in rec.
 par. 1. dec. 265. n. 20. et par. 8. dec. 150. n. 1. et seqq.

Minusque obstare videbantur ea, quæ particulari
 ter obijciebantur aduersus creditum ^{aus} 1640. Pro quo Fran
 Anconius coactus fuit tradere in solutum fratribus de Ani
 ma dictum Prædium nuncupatum di. Fonoa nova in pe
 non domos positas in Castro Spiri. Non inquam quod

H.

in collatione bonorum facta ad commodum Primogenituræ
 res expressum fuerit nonnulla ex illis provenire a B.
 Exhereditate Eudonij Maria, ex qua declaratione arguo-
 bant scribentes pro Ven. Domo, quod cum patefacta ex-
 sistent dictorum bonorum qualitas subiecta avocationi fac-
 ciendæ per illius Heredes, non teneantur Primogenituræ
 conditione de evictione ex facto dictorum Heredum su-
 perventa ad Sept. in L. si fundum sciens 47. C. de evict.
 Cardin. de Luc. de her. feud. disc. 44. n. 13. Ad. ad Gregor.
 Decis. 90. n. 10. Cot. in acc. par. 9. decis. 469. n. 9. et in Jo.
 Letan. Bonorum 4. July 1698. §. quin. relevet coram Illo.

S.

6

Tum quia omnia bona predicta fuerunt Pri-
 mogenituræ subiecta cum promissione, quod illa essent pro-
 pria Infructuorum, et ad ipsos, pleno jure pertinerent, unde
 quidquid sit, an originarie proveniant potius ab uno,
 quam alterius Exhereditate, certum est, quod deficientes eiusd.
 promissionis facto, tenentur ipsi. seu ab eis causam habent.
 et illius estimationem prestare iuxta auctoritatem superius
 allegatam; Tum etiam quia ubi amplissima, prout hic habe-
 tur evictionis promissio, ea utique debetur non obstante
 quacumque præcedentis oneris declaratione, ut post Sept.
 expressum in L. apud Celt. 4. §. Item habeo ff. de dol. mal.
 aut met. exopt. tradunt Cyn. in d. L. si fundum sciens
 Lomer. de empt. et vendit. Lib. 2. cap. 2. n. 40. Card. de
 Luc. de dot. disc. 89. n. 5. Cot. in acc. par. 5. decis. 333.
 n. 24. et seq. et par. 19. decis. 163. n. 36.

Hæc magis Ven. Domui suffragari poterat opposi-
 tio illiquiditatis dicti crediti; At, enim ea percutit illius
 substantiam, et cum concurrat indubitata obligatio Octa-
 vij, cuius intuitu Sortia renunciavit sententia jam
 ipsam reportata super bonorum avocatione, quodquid magis
 est eadem obligatio tam respectu sortis, quam fructuum ab
 H. et succ. suæ a Bota fuit executioni demandata;

atque in iudiciorum iudicatorum Primogenituræ deue-
nerit ad cessionem dictorum bonorum, nulli dubium esse
potest, quæm credendam Primogenituræ remaneat substan-
tialiter undique incontrouertibile. At illa concessio
quantitatem, et nulla pari formiter cadere potest difficultas,
quia respectu Domorum Primogenitus non ultrò preterit,
quam illam quantitatem, quæ fuerit impotterum liquidata;

Quo uero ad prædium illius valor jam facti Contradentæ
Stabilis in d. 2. 1000. quibus conuenietis alijs d. 166.

7. quæ iuste addi ualent ob pactum redimendi dictum prædium
in cessione appositum, quod regulariter ualorem minuit in
6a parte ad traditum. Contra. decis. 149. n. 25. Sed. 2.
Buratt. decis. 101. n. 13. Botw coram Carlo. decis. 27. no.
22, et in pte par. 22. Decis. 316. n. 8, et in Romana Pen.
naria 11. Maij 1701. S. quæ quidem coram B. D. mes de
La Preuille calculanti patetis creditam Primogenituræ
pro eiusdem prædij ammissione ascendere ad quantitatem
L. 1166. ab H. in præcedenti instantia stabilitam, Non
attento, quod dictum pactum ad huc duret per sex menses,
infra quos illius valor non debeat pretio L. 1000. adaugeri;
Quia cum h. modicæ substatuatur, neque adhuc spes proba-
bilis, quod ea terminetur infra dictum tempus, dum ab de
sui natura appellabilij, visum fuit Dominis etiam pro d.
augumento Immistionem præuentiuè concedere, ne post
d. tempus elapsum, et prædium non redempto cogatur Actor
pro L. 1166. modici exigua Summa nouam Litam uisitare,
cum Botw in ressecandis Litam expensij & quietem seruet
et quandoque ab ordine præcedendi recedat, ut ipsa testatur
in decis. 531. n. 13. et seqq. coram Bidio.

8. Proinde nec respectu d. Censuræ L. 200. J. Fran. Anto:
nium extineti, urgere poterat, quod ille non fuerit impo-
situs a Petro Antonio altero ex Condicionibus Primogenituræ
sed a Josepho de Anima eius Teneo. Quoniam cum

fines ~

9.

successione idem Petrus Antonius recognoverit bonam fi-
 dem, dictumque censum sui contemplatione impositum
 declaraverit, ob retractionem episcopi, quam operatur d.
 bonae fidei recognitio, consequens ipsum fuisse effectum prin-
 cipalem debitorem, ac si ab initio cum creditore censuario
 contraxisset, at alijs aduersis format. *Rob. in acc. par. d.*
decc. ab. n. 1. accidentibus praesertim nonnullis quibus
 de tempore illius impositionis ab eod. Petro Antonio con-
 scriptis, quae eam contineant mandatum sui nominis
 censum contrahendi, innegabiliter ostendant illum fuisse
 ab initio cum eius obligatione impositum; atque eo quod d.
 Episcopi, valeant ob collusionem, aut modo aliquo de anti-

10.

dato redargui, nam cum fuerint per testes recognite, et
 proueris et realibus iudiciis per A. B. canonizate, eas
 bene pro se legalitatis praesumptionem, is aut alia circumstan-
 tia non concurrente de illa dubitari non debeat, et ad-
 ductis per *Beuorot. cons. sac. n. 21. B. P. C. Ansaldo de*
commerc. et Mercat. disc. 35. n. 17. Cota in Romano
Salaiani 27. Junij 2698. S. S. demum coram Me.

Et ita utraque

Curricula Decimarum

Super Remissoria

Jun. 13. Februarij, 1702.

Argumentum

Indultum Exemptionis a solutione deci-
 marum, ob non usum remanet nullius ad bonis,
 et ob exescentiam diuitiarum Indultarij valer
 ad viam iuris reduci. Relevantiā etiam

quoque modo probata respectu unius articuli operatur quod etiam alij admittere debent, quando tamen sunt simpliciter irrelevantes, non etiam quando sunt etiam impertinentes, et obiectivi, et ob illam concurrentem fumo materię articulatę et remissoria conceditur etiam in iudiciis manutentionis, dum signanter Cotta mandavit, quod ad illius effectum videtur de bono iure.

Summarium

1. Materia Decimarum dicitur propria.
2. In materia propria remissoria sepius conceditur etiam sine fumo.
3. Materia articulata sufficit, quod quoque modo ad causam conferat.
4. Presertim si remissoriam petens sententiam in quinta instantia reperit.
5. Privilegia exemptiva a solutione Decimarum ob non usum nequeunt suum operari.
6. Et valent ad viam juris adduci ob exceptivam executionem Privilegiarum.
7. Ob relevantiam aliquorum articuloꝝ etiam irrelevantes admittuntur.
8. Similia quando ultra defectum irrelevantis, sunt etiam impertinentes, et obiectivi.
9. Concurrente fumo, et relevantia materię articulatę remissoria conceditur etiam in simplici iudiciis manutentionis.
10. Actor gravatur onere faciendi concludentem probationem dum Cotta mandat videri de bono iure etiam ad effectum Manutentionis.

Dei:

Decisio CCLXXIX.

Remota in hac causa proposita fuerant Dubia sub
 die 27. Junij prop. ; alteram nempe concernens articulum
 manutentionis in quasi possessione exigendi decimas à Colonis, et
 Affictuarijs Patrum Jesuitarum, quam Capitulum, et Parochi
 Civitatis Turritanæ, ipsis concedendos esse contendebant; alteram
 vero respiciens purgationem attentatorum, quæ in scriptum Inhibicio-
 nis A. C. per eorundem Parochos comminatio dicebatur; Cum quod
 super utroque dilata fuerit resolutio cum ordine quod videtur.
 De bono jure tam ad effectum manutentionis, quam attentatorum
 et Successivæ Capitulum, et Parochi prædicti petierint examina-
 formiter testes super articulis per ipsos in actis exhibitis prædi-
 cibus = Obi. Sit concedenda remissio, quod affirmativè iuxta
 modum in Rodierna Cota resolutum fuit.

- Concessio eiusdem remissionis in genere nitēbatur me-
 dum aequale passim acceptæ in materia prophanâ, qualij repu-
 2. tatur causa Decimarum ad sensum Cota post Pacificæ de
 Salvia Decis. 84. n. 1. coram Cels. Decis. 32. n. 3. et in accens.
 par. 4. Decis. 183. n. 1. et in Caacouien. Decimerum 6. Aprilis
 1699. S. Versamur coram Me, quod videlicet Articuli sequens
 2. admittantur etiam sine fumo Cota coram Merlino Decis.
 455. n. 1. coram Cels. d. Decis. 32. pariter n. 5. coram Eme-
 ric. iun. Decis. 219. n. 2. et Decis. 2317. ff. tot. Verum
 3. etiam relevantes materia articulata, quam sufficit ad cau-
 sa victoriam etiam quoquo modo conferre posse Bald. in
 cap. Licet causam n. 33. vers. dicitur tamen de prob. Cota.
 coram Cavaler. Decis. 232. n. 2. coram D. meris iun. Decis.
 604. n. 2. et in acc. Decis. 109. n. 6. et seq. par. 16. et in Compo-
 stellana Parochis super remissionis, et Compulsoria 2. Junij
 1698. S. relevantia coram Me, quando præsertim prout sic illa
 4.

petens Sententiam favorabilem exposauit Rota coram
Burrat. Dec. 816. n. 8. coram Kindt. Decy. 41. n. 8. coram
Gulobon. Decis. 219. n. 14. et coram Ameriz Jun. Decis. 723.
n. 2.

Modo uero illius Concessionis versabatur super eo, quod
admittendus esset primus articulus, in quo probari intenditur ve-
rustissima possessio Capituli in exactione Decimarum, de qui-
bus agitur, absque eo, quod aliquid factum, uel auditum fuerit
in contrarium idem articulus relevantissimam apparebat, nam
data illius probatione poterit Capitulum in noua causa propo-
sitiones allegare, quod privilegia societatis Jesu exempta a
soluendo Decimarum ob insistentiam facti tanto temporis
Decursu ualidatam, et sic ob illorum non usum nequeant am-
plius effectum suum operari ad Sept. in cap. f. de terra, ubi Don-
zal. n. 5. uers. in presenti enim, et per tot. de iuril. Barbo.
de offic. et potest. Episcop. par. 3. alleg. 103. a. n. 35. ad 39.
Holler. de Juridict. in Exemp. par. 5. cap. 52. n. 4. opti-
me Rot. coram Cerr. Decis. 923. n. 4. et seq. et in recent.
Decis. 491. n. 3. et per tot. par. 5.

6. Similiter Admittendi esse dicebant Domini alios
articulos, ad c. videlicet aliquod nonum inclusi ad in qui-
bus laudanda exponitur probatio super exortentia atque ad
excessum diuitiarum, et addituum eorumdem Patrum Societa-
tis, cum illos quidem non modicam releuare comperit fuerit;
Si enim contingat eundi probatione concludenter fieri licita
erit Capitulo, et Parochis vicorum privilegiorum, ut potest aper-
te nimis eorum iura cedentium moderationem, ac aduersione
ad viam Juris ex petere iuxta vulgatam Sept. in cap. fuggo:
tam de Decim. viedol. consult. 99. n. 30. vii. commun. opin.
642. Peregrin. Decy. Patru. 143. n. 16. Pignarell. consult. 25.
n. 17. et seqq. tom. 1. et consult. 8. n. 6. et seqq. tom. 8. lo.

10 Decis. 83. n. 10. et seqq. pars. 2. diuers. et Decis. 24. n. 2.
 pars. 15. recens.

7. Itemque pariter dictum fuit quod articulo 13. et 16.
 in quibus assumitur probatio, quod Canonici, et Parochi necesse
 Regulares omnes eiusdem Civitatis, necdum a suis sensiam pres-
 tent Infirmis, sed etiam predicacione Divini Verbi, ac alia
 pia opera expleant, quia et si Domini illos non admodum ad cau-
 sevictoriam eleuare dignauerint, attamen pro illorum admittionis
 militauit conclusio, quod data aliorum eleuantiā remissionis
 quod irrelevantes concedenda est. Coto coram Martie. Decis.
 312. n. 2. coram Gregor. Decis. 124. n. 3. coram Vbaldo. senior.
 Decis. 157. n. 2. coram Arguello. Decis. 78. n. 5. coram Celfo. Decis.
 12. n. 10. et in access. par. 17. Decis. 66. n. 10. et in d. Lisana de
 volutioni super remissionis 27. Junij. prox. S. quamuis coram Me.

8. Hoc autem procedere laud posse existimantur Late res pe-
 ctu ceterorum quinquē articulorum, a Decimo nempe usque ad 14.
 Materia namque in illis contenta vicia est, necdum remittit irre-
 levans, nihil quod ad causam merita aut victoriam conferat, sed est
 impertinens, et aperte obiectiva cuius qualitatis nunquam solet ad-
 mitti, unde merito conclusum fuit dictos articulos ad illam
 probandam ex libito esse reiiciendos, et ab alijs omnino cescan-
 dos, non suffragandos quod illos a regula, quod data alterius ore-
 Levantia ceteri debeant admitti; nam illa procedit quando ceteri
 habent simplicem defectum irrelevantie, non item quando sunt
 impertinentes et aperte obiectivi, et ad causam remittit detrahen-
 ti apta Doctrina Bartol. in l. si duo Patroni. S. Item Juliae
 nus n. 1. et c. ff. de iurejur. Dec. cons. 262. n. 1. vers. Et
 ergo videndum Lib. 1. Cym. cons. 5. n. 18. Grammatic. Decis.
 45. n. 4. et 7. Coto coram Cels. Decis. 12. n. 11. et seqq.
 et coram Cerr. Decis. 230. n. 21. et seqq.

Hec remissoria quod alios retardari poterat, et quo
 ageretur in iudicio summarissimo manutentionis; Del-

9. cum concurrat famus materiz aricalatq; De quo in p^{re}-
 ceiso summo. Capitulis n°. 1°. et n°. 2°. et probatio facien-
 da sit valde relevans, examens Postium permitti debet, quam
 vis questio verset in privilegiato manutentionis iudicis et fir-
 matis in Camerina. Fideicommissi sup^{er} remissionis ad Februa-
 rij 1701. non obstante coram R. E. D. meo Maso, et in d. R. i.
 sana de resolutione super remissionis. S. fin. coram Me; Potiss-
 mum quia cum Nota in precedenti disputatione ascripserit,
 quod videtur de bono iure etiam ad effectum manutentionis,
 obsequij eginde implicitam cumulationem cum possessore ex
 eodem rescripto permanente, Capitulum, et Parochi gravans,
 onere faciendi probationem undique perfectam, ac concluden-
 tem ad sensum Bartoli in cap. fope n°. 3. ibique etiam Abb.
 n°. 2. de aestis. folias. Menoch. de recuper. possess. remed. 18.
 n°. 364. et seq. Nota coram Baratt. Decis. 100. sub
 n°. 3. et in recent. part. 2. Decis. 698. sub n°. 1. et par. 5. Decis.
 524. n°. 20.

Et in hunc modum resolutum fuit altera tantum

Beatina Fideicom. de Fratellonibus
 Ven. 17. Februarij 1702.

Argumentum

Statu hereditarius firmari nequit ex di-
 visione facta ab hereditibus sexennio post obitum Te-
 statoris, cum ex illa obintermediis alienationes, que
 fieri poterunt, haberi nequeat negatiua episcopi
 aliorum bonorum, presentim si in ea mobilia, alio-
 rumque effectuum descriptis omnia fuerit; Legitima
 cuius portio uni fratri tangens, ut alteri succedat

meesse est illius hereditatem adiacere, presumitur consum-
pta ex positiva alienatione, atque ex bonis fideicom-
missariis de quibus stare rationem non addit.

Summarium.

1. Creditor dotis agere non potest contra bona fideicom-
missaria postquam consensum prestitit alienationi
bonorum Liberiorum.
Et assignatur ratio m. 2.
3. Fideicommissarius rejicitur ex regula fustia petis
quod in tuo habes.
4. Exceptiones turbidae, et altioris indaginem requiren-
tes nequeunt immisionem fideicommissarii ad turbare.
5. Vera quantitas bonorum relictorum a fideicommissen-
to haberi non potest deficiente Inventario.
6. Divisio facta inter heredes gravatos sexennis post
obitum testatoris, nequit inseruire loco inventarii.
7. Pro firmando statu hereditario opus est coarctare nega-
tiam existentiam aliorum bonorum.
8. In hereditate Viri nobilis, ad divitias verisimile non
est quod mobilia argentea, ac semperentia non fuerint
relicta.
9. Divisio bonorum hereditariorum mutila, et erronea nul-
lam probationem circa illorum quantitatem constituit.
10. Mobilia ex lapsu sex annorum nequeunt presumi
consumpta.
11. Ad firmandum statum de tempore obitus fideicommissen-
tensis debent omnia calculari non obstante successi-
va consumptione, et consumptione.
12. Declarantur contrarie, autonitantes.
13. Nota cernente suspitione occultationis solet locus Inventarii

- Admittere Divisiones, aliasque judiciales Descriptiones.
14. Approbatio facta respectu unius Cause non debet ad aliam diuersam extendi.
  15. Protestatio quemcumque consensum ab actu remouet.
  16. Alienatio rei fideicommissarie fieri potest vigore Iurium dotalium Uxoris fideicommissantis.
  17. Locatio minus remota attendenda est pro arguendo valore rei Locatae.
  18. Legitima ex integro debita est illi, qui omnium Fratrum Expressam sententiam.
  19. Aditio Expressitatis necessaria ut Legitima ex Persona Fratris alteri Fratru acquiratur.
  20. Multiplicatio ritualium admittitur in iure ad confirmandam possessionem.
  21. Decisio Rotae attendenda est donec per aliam reuocata non extiterit.
  22. Legitima presumitur consumpta ex non reddita a bono bonorum fideicommissariorum.
  23. Intra alienationes debent in Legitime Detractione imputari.
  24. Detractio semel facta non debet iterum contra equitatem fieri.

Decisio C. C. X. C.

Postquam sacra Rotae in Decisione coram Illustre edita sub die 13. Junij, quod. grauis recessus ab alia Decisione emanata sub die 26. Martij, 1700. in missionem decessit Francisco Antonie Fauillon de Crispolti ad bona possessa per Abbatem Rodolphum, et alios de Caspel Lettis tanquam fideicommissaria Martij Senioris de Fauillonibus sub fundamento, quod remedium auct. res que C. commun. de Legat. C. eis conuentis nullatenus

opi:

- opitulari posset pro assequenda dictorum bonorum retentione ad
ex credito dotali. Cuius, ex quo Augustus eorum Custodiam
consensit alienationi cuiusdam Molendini Libero, et
2. propterea cum per dictum consensum transfugeret iuratio:
talia in Emptorum impedirentur eius. Huiusmodi quominus pos-
sent fideicommissi Legali fideiussoris naturam assumendi
iura dotalia cedere contra bona Libera, idcirco ipse
obstaret exceptio cedendarum, ut ex eadem Decisione S. quin
obstare, et Regg. Defensores dicti Abbatis, aliorumque
Litis Consortum. Omittis ceteris fundamentis latissime
in preteritis propositionibus adductis, defensionis momentum
omni ad id restringebant, quod fideicommissum Musij
reductum fuerit ad solam medietatem eius bonorum, ex
qua alia medietas pro Legitima debita esse quinque Filijs
masculis ab eodem Musio relictis, quodque propterea cum
dicta bonorum medietas iam actu possideatur ab eadem Francis-
ca Antonia, et alia medietas tanquam Libera effecta
recte potuerit distrahi pro satisfactione d. dotis a
Flamio, et Musio juniori illius promissionibus, ex quo
in istos eius dicta Legitima in totum consolidatum fuerit
per medium Fran. unicus superstitis ex dictis quinque Fi-
lijs, Vincendi eadem Actus non valeat controuersa bo-
na vindicare ex titulo dicti fideicommissi iam ex integro
ab ipsa possessi. Sed ea reijciatur ex vulgari regula susora
perij quod vitus habes, de qua Nota coram Cels. d.
240. n. 11. coram Imperio cum Decis. 464. et 481. utrobique
n. 1. et in rec. par. 16. Decis. 380. n. 3.

Impartita igitur ex hoc fundamento aduersus d.
postremam decisionem nova audientia, ac Successive
demandata, quod factum super quantitate bonorum a d. d. d.
a possessorum coram Meo concordaretur, cum Parbey non

Semel in contradictorio audiverim, dictumquod factum ob frequenter earundem Partium discordiam eo modo, quo potui concordaverim, causam Eodius repoposui sub dubio = Sti
Sti standum in p. vel p. loco decis, et in ultimo loco decis
 tis standum esse responsum fuit.

4. Moti fuerunt Domini ex natura, et qualitate
 iudicij possessorij, in quo versamur; Cum enim illud cele-
 rem expeditionem, in quantum possibile est expediat, sine
 ideo sequitur, quod probata existentia fideicommissi, illiusq;
 purificatione in Actore, ac bonorum identitate, de qui-
 bus omnibus in casu dicitur nulla occurrit dubitatio, ex-
 petitione Committis nullatenus denegari potest ob ex-
 ceptiones turbidas, altiore quod indaginem requirentes, cum disce-
 ptas non sint debita promotionem fideicommissaris retardan-
 tes et his, quae notant Orasch. decis. 26. ff. tot. Bot. in
 rec. par. 5. decis. 207. n. 3. et par. 14. decis. 213. n. 14. co-
 ram san. me. Alex. 8. decis. 78. n. 6.; et in Perusina
 fideicommissi 22. Junij 1695. S. fin. coram B. P. D. meo Pis-
 cam alijs in decisionibus, quae confirmantur S. vel ubi etiam.

5. In praesenti turbidum nimis n. dicam insubtrahens,
 visum est a sumptum, quod Francisca Antonia non pos-
 sedit medietatem fideicommissi, quodque alia medietas
 ditorari valuerit ex causa legitima in totum debita, Pro-
 missoribus praesentis dotis Civis; Nam in primis opposi-
 nebatur Actrix, et quidem fundamentaliter, impossibile
 quae esse, quod elici valeat vera, et indubitata quantitas
 bonorum alicuiorum a testatore, quia deficit inventarium,
 a quo eadem quantitas certitudinarie deduci potest ex
 cumulatione per Bot. coram seraphin. decis. 301. n. 18.
 et seq. post Merlin. de Legit. decis. 15. per tot., et in
 recent. par. 5. decis. 542. n. 6.; et par. 19. decis. 367. n. 1.
 et

et quamvis Bei conuenti adducerent Diuisionem bono-
rum fideicommissentis sequentam inter illius filios, in qua
eadem bona descripta leguntur, attamen Franciscus
6. nias replicabat eandem diuisionem fuisse factam per sepe
nium elapsam a die obitus eiusdem fideicommissentis, id eoque
nullatenus admitti posse loco inuentarij ad firmandum illius sta-
tum hereditarium, ut in his terminis firmat Rot. d. 193. n. 6.
et seq. par. 19. acc. ea ratione, quod cum potuerint fieri inter-
medie alienationes, nequit per illam haberi negativa con-
7. data existentia aliorum bonorum, quae pro Status firmatio-
ne omnino est necessaria, ut probant Mart. Medic. decij.
Senen. q. n. 18. et seqq. Nota coram Merlin. decij. 635.
n. 6. et in Bononien. fideicom. de Burganis 21. februa-
rij 1698. d. nec dicta coram Me, et 4. Oct. 1699. d. ondu
coram R. P. D. meo Pis.

8. Praesertim quia nec fuisse omnia bona in d. Diuisi-
one descripta clarissime apparebat medium ex omnia adno-
tatione mobilium, argenteorum, et semouentium, quae, verisimile
non esse in Viri nobilis, ac diuini hereditates non
fuisse relictae ad sensum Rot. coram Cert. decij. 248.
n. 27. coram Emerij in decij. 2217. n. 6. et in Bononien.
Bonoru 21. Junij 1697. d. idemque coram bo. m. e. v. f. h. s.
et in d. Bononien. fideicom. de Burganis 21. february 1698.
d. Nec dicta coram Me. Verum etiam ex confessione eor-
undem Diuidentium, qui reseruauit Pirro actione super
bonis in folio diuisionis non contentis, atque rursus ex facto
subsequente, nam Franciscus alter ex dictis diuidentibus
vendidit quamplura bona hereditaria Mutij, de quibus in
diuisione nulla habita fuit mentio Peritia fol. 32
et seqq. et Flaminius aliquos eius Fratres post obitum Fi-
liorum Testatoris vigore istius fideicommissi adepti fuerunt
possessionem ad alijs diuersis bonis in eodem folio nullat.

- descriptis, ut patuit ex illorum confrontatione Sum^{is} Teranci-
res, Antonij, n. 2°; adeo ut ex his omnibus, magis magis:
que incalescat propositio, quod dicta divisio neutiquam sup-
9. plere possit vires inventarij, minusque inservire quo fir-
mando statu Expediario, cum tanquam mutila, et manifeste
erronea nullam probationem ad hunc effectum contribuere
valeat Cyriae. controu. 194. n. 19. Bot. coram Gregor. decis.
273. n. 4, et in rec. par. 19. d. decis. 193. n. 3. non releoante
10. assera presumptione consumptionis mobilium, quoniam
ultra quod ex modico lapsu sex annorum dicta mobilia
nequeunt presumi consumpta, accedit insuper, quod cum agatur
11. de firmando statu de tempore obitus fideicommissarij, quemad-
modum illa de eodem tempore existebant, ita, et nunc ad
statum augendum debent calculari, non obstante quacumque
consumptionis presumptione ad diuturnitatem temporis derivan-
te, ut bene firmavit Bot. in recent. par. 15. decis. 144. n.
16, et seq.

- Hinc autem inapplicabiles laud videbantur vermin;
12. decisionij 320. coram Paolo, in qua ad firmandum statu
admissa fuit quaedam divisio sequuta inter Heredes, et ve-
rim ea coarctabatur negativa existentia aliorum bonorum,
neque aliunde desumi poterat, quod Testator alio effectus
reliquisset praeter inibi descriptos, cessante enim suspicionem sus-
13. cultationis, ac fraudis mirum non est, quod Rota praefatam
divisionem approbaverit, prout alias in his terminis ad-
missis Inventaria sacelaria, et alias judiciales descriptiones
per Actores factas, ut praeteris videtur est coram Leutini-
gor. decis. 186. n. 5. in rec. par. 12. decis. 240. n. 8, et
seqq; et in Nullius seu Terra Pontiani census 21. fe-
bruarij superioris anni 5. notissime coram B. P. D. meo
Lancetta.

Neicetè opponi non subiungebant praefatam divisionem

fuisse per Franciscam Antoniam approbatam, ex quo Penitus
 suo ad ipsius insonoriam electus eius relatione iuxta il-
 lius formam exhibuerit; Nam penitus confecta fuit La-
 bita Bone de Bonij in d^a divisione descriptis non ad firm-
 mandum statum fideicommissi, sed solum pro reddenda parte
 bonorum Expediarum & Laminij, que in antea acti propor-
 tionibus acerrime per Cappelleos fuit ipsi opposita, unde
 14. eiusdem divisionis approbatio si que adest & aequam facta re-
 spectu unius causae non debet ad aliam diversam extendi. Ut
 in rec. par. 8. decis. 93 n°. 6. et in Bononien. fideicommiss.
 de Burzani 16. Januarij 1697. S. nec ad firmandum coram
 Rev. P. meo Molines Decano; Et cum ipsa Francisca
 Antonia in eade Penitia fol. 43. S. diuini expressi protestata
 fuerit se non admittere, nec approbare statum fideicommissi
 si in folis bonis positis in d^a divisione; optime datur in-
 telligi illam nunquam approbasse quoad quantitatem bonorum,
 15. cum dicta protestatio quemcumque consensum ab actu remo-
 veat Turd. decis. 154. n°. 9. Rot. decij. 146. n°. 27. et seq. par.
 9. et d. 266. n°. 8. par. 18. recent.

Ostensa itaque ex his irrelevantias a sumptibus
 incerta quantitate bonorum fideicommissentis, non esse
 permittentibus Officium defensores patefacere illius turbiditate
 sem, seu potius insubditentiam, demonstrando ipsam nullatenus
 aus possidere dictorum bonorum medietatem, quatenus etiam
 fideicommissentis status iuxta Peniti relatione dici poterit
 firmatus in S. 15803. 52. Et factis siquidem coram Mecon-
 cordato apparet ipsam possidere bona valoris S. 4307. 35., et
 quamvis in illo quamplures aliorum bonorum portio fue-
 rint ob discordiam iudicis sacra Rota remissa, illis ta-
 men Rodic' sedulo perustratis videbatur Dominis vel non
 esse in calculo ponenda in prauidicium Francisq, vel

tanti non esse, quod una cum alijs cumulatim omnia bona
per ipsam potestatem ad d. medietatem ascenderent.

16. Altera quippe respiciens domum porticam in porta
Synthia valoris ^{auri} 600. (cum illius distractio facta fue-
rit ab Altigerio Cacia etiam jure proprio et tanquam prin-
cipali) non potest ad debitum. Fideicommissaria ad scri-
bi, cum alienatio fieri consuevit iuribus Jurium dotalia
de Altigerio ad praescriptam auct. Resque C. Commun.
de Legat. sicut neque altera ^{res} 1282. 25. pro presb. &
Odiuersorum corporum fideicommissariorum, quae dicuntur
permixta cum alijs corporibus unitis eidem fideicom-
missario, quia ex parte praedictis in vocabulo Carpina, quod Actrix
possidere admittit, quodque jam ad eius debitum calcula-
tum fuit in facto concordato pro ^{res} 200., cetera a praescripta
corpora unita nullo modo justificantur ab ipsa persona; quin
illis respondo, quod sicut si permixtio dierum bonorum
non fuisset sequuta deberet sibi Francisca Antonia
dare debitum de illorum valore, ita Equè bene in illorum
calculando ponenda sint illa, quae fuerunt subrogata, quoniam
discursus iste perit idem principium, nam si subrogatio non
fuisset effectuada, utinde antiqua bona fideicommissaria
poni ponenda ad debitum Actricis, utidem si necessaria
antecegens deberet justificari penes ipsam illorum personis, ut
patet ad sensum.

Remanet igitur sola partita bonorum Sanctae Susan-
nae, quae in nouem corporibus eadem Actrix possidere non
controvertit. Respectu autem istius partis difficultas sur-
pererat solum in illorum ualutatione, quam illi de Cap-
pelleis dicebant calculandam esse in ^{res} 3750. Et ab ipso
respectu ad illorum locationem factam, de anno 1610. pro
an

pro annis 250. et fideicommissaria opponere non
 aliam faciendam esse, quam in 250: attendenda aliarillone
 Locatione facta de anno 1633. pro folis 750. In quarum pro-
 17. bationum conflictu, cum Patres ausumarent attendendam po-
 tius esse hanc posteriorem Locationem tanquam minus remotam,
 consequenter magis inclinabant in sensu, quod valor dictorum
 bonorum constaret in folis 750.; signanter quia in sanctis
 antiquitas d. bona locabantur pro annis 150., in qua-
 rum tunc temporis inter illa aderat Caupona non modici
 redditus, quae postea cernato Viatorum concursu obcauam Cemen-
 tinam remansit penitus infructifera, neque ad hunc effectum
 attendenda videbatur recentissima Locatio facta de anno
 1696. pro annis rubris videlicet frumenti, ad quam se in omnes
 casus restringebant Cappelletti pro concludendo dictorum bono-
 rum pretio in Summa saltem 2400., quia augmentum
 affectus provenit ex ingentibus meliorationibus factis de
 proprio a Jo. Bapt. Crispolti in Molendinis inter d.
 bona existente, quemadmodum deponunt testes in Sum-
 mationis n. 20.; unde eadem moderna Locatio neque
 illorum valorem ex praecedenti Locatione resultante altera-
 re.

Coniunctis autem insimul 750. pro pretio dictorum
 bonorum, ac alij 250. pro pretio campi dille mole, que
 pariter possidere Franciscus Ansonia in eius Edictis
 responcionibus non impugnat, cum dictis 4300. 35. jam
 calculatis in facto concordato, liquidò constat bona
 ipsam ppena non excedere quantitatem 5344. 35. quando
 de cetero ubi per malam hypothese dicta bona S. Tusanæ
 appretienda essent ad sensum partis in 1400., omnia dicta
 bona insimul ascenderent quidem ad 5994. 35. non autem
 ad integram medietatem fideicom., que iuxta Periti
 relatione constare debet in 7901. 76.

Sed licet non sisset discursus defensorum Francisci
 seu Antonii, quoniam dato etiam, quod ipsa possideret bon-
 navultra predictam medietatem, ad eam ostendebant contro-
 versos effectus vindicare posse in manibus illorum de Cappelle-
 tatis ex titulo eiusdem Fideicommissi. Cum etenim Antonius
 Franciscus Aetivici Pater acceptaverit fideicommissum
 Basilij et Scandri, qui etiam fuerunt Agredis Joanni-
 nis, et Pirri aliorum filiorum Testatoris, ut legitur in Ex-
 tractu fol. 168. et constat ex Peritia fol. 77. 78. 79. an-
 quebant inde, quod potestis non modice partis dictorum bono-
 rum referri possit ad titulum Legitimi, eisdem fratribus de-
 bita, relicta, precedenti causa Fideicommissi Mutij Senioris,
 nam excepta causa Francisci totum eiusdem Legitimi residuum
 spectat ad eandem Aetiviciam tanquam Legitem Patris, qui
 Fideicommissum agnovit, ut firmat Decisio huius cause coram
 meo diei 26. Junij 1698. §. Dupplici pariter, et recognitum
 fuit in decisione, que confirmatur §. finaliqui dicitur resi-
 duum dici valeat consolidatum in d. Francisco ulto superstite,
 et Antonio illorum de Cappelleis, cum ipse non adierit
 Expeditiones dictorum Fratrum pro defunctorum, que aditus omni-
 no necessaria est, ut legitima ex persona Fratris alteri
 Fratri acquiratur ad firmata in pacto per Bot. deij.
 239. n. 16. par. 18. recens.

Neque obstantia asserebant, quod Franciscus Anto-
 nius iudicialiter declaraverit medianca cautela Cingeli
 Travatorum creditionibus intimata, hęc ead. bona retineri
 vigore fideicommissi eiusdem Mutij, quodque per Botam in poste-
 riori decisione diei 18. Maij 1699. coram B. P. D. meo die
 quoad purificationem fideicommissi Scandri ad commodum eius
 Patris nulla ob uotora pariterem capta fuerit resolutio;
 Quoniam declaratio accipiendi dicta bona ex causa ante-

prioris

- rioris fideicommissi non impedit, quominus Actus ualeat
 20. retentionis causam mutare, cum in iure ad confirmandam pos-
 sessionem multiplicatio titulorum admittatur. L. 3. §. De pluribus
 ff. De acquir. uel. amit. posses. Barool. in L. 2. sub n. 63.
 vertie. Sed pone aliquis ff. de seruit. et aqu. Mendr. de adi-
 uis. remed. 4. n. 348. Bot. coram Bichro Decis. 478. n.
 19, et coram Priolo Decis. 12. n. 9. quod uero Bota relique-
 rit in suspenso articulum purificationis fideicom. Secundi
 titulum ex illo resultantem non inficit, quia cum in dicta
 procedenti decisione diei 16. Junij 1698. illius purifica-
 tio fuerit latissime discussa, ac firmata, ut uideret
 21. à S. Existente usque ad S. probata, resolutio ista attenden-
 da est, donec per aliam decisionem reuocata non extiterit
 ut monet ipsa Bota in Decis. 80. n. 5. par. 19. recent, et
 in d. mea posteriori decisione S. non refragante in fin.
 Quae tamen inane remanere subdebant exceptione
 quod dos cuius potuerit satisfieri ex medietate fideicom.
 mitti, quae libera remanebat ob detractionem Legitimae
 debitae p. ^{mis} Hereditibus grauatis. Quia eundem Legitimae
 portiones competentes Cirro, Joanni, Rutilio, ac Leandro
 ad dotis promissiones nullatenus spectare posse jam supra
 ostensum est. Alia uero rata obtingens Franciscus eo-
 22. rumdem Promissorum Auctori remanere plusquam consum-
 pta nedum ex diuersis bonis fideicommissariis, de quibus
 rationem non addit, uerum etiam ex ingentibus alienatio-
 nibus positiuè ab ipso factis de quibus in Peritia fol. 32.
 et 33. n. 3. 4. et 5., quae tanquam in tempore priores dubio
 23. procul debent in Legitimae detractionem imputari iuxta text.
 in L. Marcellus §. resque ff. ad Trebellian. Peregrin. de
 fideic. art. 39. n. 4. Merlin. de Legit. Lib. 2. quest. 1.
 4. n. 3. Bot. coram Leutinger. Decis. nos. n. 7, et in
 recent par. 15. Decis. 77. n. 12, et par. 19. Decis. 54. n. 3.,

et seq. et decis. 243. n. 23. inquit ad augendam dietam de-
 tractionem calcularione dicebant dotis matrem filiorum.
 Fideicommissentis; nam istius Status Expediarius fuit iam
 per Veritum firmatus deductis prius eisdem dotibus, unde
 24. illarum detractio eamquam semel facta non debet con-
 tra omnem equitatem iterum fieri ad notata per Bot. co-
 ram. Crudo. decis. 37. n. 7. et decis. 57. n. 1. par. 19.
 recent.

Quae quibus omnibus cum assumptum illorum de Cappel-
 Lewis, vel omnino insubstans, aut saltem valde turbi-
 dum visum fuerit, ideo Patres aut lumantes illud ine-
 ptum ad retardandam Immisionem Heredi Fideicommis-
 sariis, quae clarè docuit de extremis necessariis ad illam asse-
 quendam, in 2. loco decisio persistenter utraque Parte au-
 dita, ac quinto, et sexto ex illis suffragante.

Heredit. Distributionum

Lunae 20. Februarii 1702.

Argumentum

Anniversaria, et distributiones quotidianae, debentur
 Beneficiario ab eodem momento adeptus promotionis,
 nisi quamvis infra duos menses Fidei professionem
 non emisit, nec retardari valent ex ordinatione
 Capituli citra Beneficiatorum consensum promulgata,
 minusque ex contraria Consuetudine, quoties ista non
 sit Legitimè probata respectu Ecclesiae, de qua agit
 et Structur indistincte quoad omnes Beneficiarios.

Summarium

1. Distributiones quotidianae, debentur inferri et enor in aemu-
 meratione

- nerationem personalis ministerij, quod in Ecclesia servitium
prestat.
- Item est de Anniversariis ibidem.
- Debentur Prebendato ab eodem momento adeptæ præben-
dis n°. 2; et 5.
3. Fructus non acquiruntur Beneficiato, nisi infra duos men-
ses à die adeptæ professionis fidei professione emiserit.
  4. Quod non procedit in distributionibus quotidianis.
  5. Capitula non licet etiam cum consensu Epi jurisdictione
alterare.
  6. Nemo potest Beneficiatis citrà eorum consensum aliquid
jurisdictionis inferre.
  7. Testes solum attractantes nullam fidem merentur.
  8. Ad perpetuam examinati non probant.
  9. Consuetudo non admittendi Beneficiatos ad participatio-
nem distributionum nisi calleant tantum Gregorianam
quoties non servetur indistinctè quoad omnes.
  10. Quilibet Ecclesia gubernatur cum proprijs regulis.
  11. Consuetudo vigens in una Ecclesia ad aliam non ex-
tenditur.

Decisio CCXCI.

Excitatio per Capitulum, et Canonicos Ecclesie sa-
crales Meriden. pretenzione non admittendi Portionarios,
Beneficiatos, et Cappellanos tam naturales, quam collatiuos ad
integram participationem Anniversariorum, et distributio-
num Massæ communis dictæ Ecclesie. Statim adeptæ pos-
sessione suarum portionum, beneficiorum, et Cappellaniarum.
Sed solum postquam didicerint causam Gregorianam, alias
que ceremonias eiusdem Ecclesie, ad dictam pretenzione
elidendam curarant dicti Portionarij, Cappellani, et Benefi-
ciati, quod illius de finitio per signaturam Justitiæ Eui no-
stro Tribunali delegaretur. Nihil igitur directæ Cause
commisione, cum proposuerim eodè Dubium an illi essent
admittendi ad integram participationem dictorum Anniversariorum,

et

Distributionum Massae communis statim ad eam possessione seu potius Licet Capitulo ad missionem negare, aut differre, Dominus in consummationem Capituli, et Canonice, qui remunerationem, et compensationem expetebant, ut in altero dubio pro Informantibus responderunt.

1. Cum enim Distributiones quotidiana, et Anniversaria debeantur inter presentibus in remunerationem, ac stipendium personalis ministerij, et laboris, qui in Ecclesia servitium prestantur ad Sext. in cap. unic. de Cleric. non accid. in 6.º cap. Licet nobis ibique Imol. prop. fin. de presbend. Adrad. cons. 118. Sover. de re benefic. quest. 29. n.º 16, et seqq. Bonaccin. oper. moral. tit. de ijs, que ad priv. Div. offic. disput. 2. quest. 4. punct. 1. sub n.º 9.º. Rotas coram Cesar. de Erass. decis. 116. n.º 4, et seqq. coram Wald. decis. 180. n.º 1, et in rec. par. 3. decis. 700 n.º 3, et par. 18. decis. 174. n.º 1, et n.º 2, et in Alexandria Distributionum 29. Martij 1699. S. Non enim coram B. P. D. meo Lancetta, indubitatum fit consequens, quod dicti Cappellani et Beneficiati post adeptam Beneficiorum possessionem Ecclesie inserviunt, eorumque munus, et officium adimplent, debent ab eodem momento possessionis Anniversaria, et Distributiones lucrari, absque eo, quod licita esse valeat Capitulo illarum a perceptione differre, cum speciale sit in dictis distributionibus, quod ad differentiam aliorum fructuum, qui non acquiruntur nisi Beneficiatus infra duos menses post sui professionem emisit iuxta notissima B. Pij V. constitucionem, et S. Concilij Trident. sess. 24. cap. 12. de reform., illi nequeat Beneficiatus retardari, quamvis intra 8.ºm terminum si dem nullatenus fuerit professus ad notatam per Gratia. d. cept. for. cap. 116. n.º 22. Jo. Arzo. in tit. Moral. par. 2. lib. 7. cap. 2. quest. 2. Sornial ad reg. 8. Cancellar. S. prolem. n.º 17. Monet. de Distrib. par. 2. quest. 19. n.º 39. Zarz. de benef. par. 3. cap. 3. n.º 60. ubi refert ita resoluisse sac. Cong. Concilij Barbo. de Canonice, et dignis. cap. 17. n.º 26, et ad Concil. Trident. sess. 24. cap. 12. n.º 30, et de Episcop. p.º 3. alleg. 61. n.º 60.
2. ...
3. ...
4. ...

- Cuius Capitulum pro retardanda admissione Beneficia-
 torum ad illarum participationem iurari potest assertis Contri-
 ctionibus, cum quibus regulatur Ecclesia Merdenfis. Quo-
 niam nec minimus datur sumus, quod dictae Constitutiones con-
 cernant cuiusmodi non admittunt, et quatenus loco illarum Ca-
 pitulum fundari velis super aliqua Ordinatione fortasse ab ipso
 facta Domini, subdebant illam nullatenus attendi posse, quia
 cum de iure sit, quod Cappellanis, alijsque Prebendatis Annis-
 versaria, et distributiones statim debeantur a die capte possessio-
 nis, nequit idem Capitulum contraria ordinatione participatio-
 nem differre, siue quicquid esset alterare juris sanctionem, quod
 ipsi Capitulo etiam cum interventu Ep'i non licet ut monent
 Abb. in cap. Ut si Clerici n. 10 de Iudic. Rotarum Seraphin.
 Dec. 590. n. 5; et segg. coram Gregor. Decis. 184. n. 5. et in Ser-
 cunden. Cappanum 27. January 1698. S. Quamobrem coram Ep'o
 meo Pio impressa post Antonell. de iur. et oer. Cleric. in or-
 dine La. II., siue etiam qui ex hoc nimis graues resultaret Bes-
 neficiatio prauidicium, quod Capitulum citra eorum consen-
 sum, nequit illis inferre, ut firmat Rotam Serunden. Distri-
 butionum impressa post Monet. de distri. quotid. que est ultima
 in ordine Sub n. 1.
- Multoque minus recurri valet ad assertam Consuetudi-
 nem non admittendi Beneficiatos, nisi calleant Cantus Grego-
 rianum; quoniam illa nullatenus probatur ex duobus Actibus
 ex parte Canonorum inductis, vel ex quo retractarunt a
 depositione praecedente facta, et consequenter nullam sibi ipsis
 fidem adstent, ut tradunt Abb. in cap. Cum in Qua n. 9.
 vers. aut ex intervallo de Test. Rot. in rec. par. 2. tom. 2. de-
 cis. 137. n. 28. et coram Corr. Decis. 705. n. 4. vel quia sunt
 simpliciter ad perpetuam Examinati, quod donec sint in formal.
 examine repenti nullam probationem constituere valet ad
 Sept. in cap. 2. de Test. Rot. in Asculana. Dotis, et Legidim.
 13. Junij 1698. S. neque contrarium coram Ep'o meo Lancetta
 et in Asculana Dotis 25. Junij 1700. S. Et demum coram Me.
- Aditio praesertim, quod Capitulum cuiusmodi ipsam Consue-

tudinem exigendi rigorose in Beneficiatis requiritum Cantushe-
 goriani non leuat in illis qui sunt famuli Canoniarum, seu eorum
 Affines, aut amici dum illos ad participationem incontinenti
 20. admittit Sum. N. vnico, Huiusmodi enim variati operatur,
 quod si in omnem casum dicta Consuetudo probaretur, quod tamen
 non constaret illam seruari indistincte quoad omnes, ullo eandem
 modo mereretur attendi, tanquam repugnans sacrorum Canonum
 dispositioni, nullam habentium Personarum exceptionem in lucran-
 dis distributionibus statim post adeptam Beneficij possessionem ad
 Sept. in cap. nouis de iudic. Viuian. de iurepatr. par. 2. lib. 6.
 cap. 11. n. 10. Cap. Jordan. elucubr. tom. 2. lib. 10. tit. 21. n. 4.
 Mur. de benefice. quest. 3. n. 853. Barbosa. de potest. Episc. par.
 3. alleg. 93. n. 30. Bot. in Capuana Beneficij 23. Junij 1698.
 S. omni demum coram B. D. meo Lancetta confirmata 22. Ju-
 nij 1699. S. in coram Me.

Demum nec releuat consimilis consuetudo ferè uniuersali
 aliar. Ecclesiarum Principatus Catalonie; Quandoquidem quid-
 quid sit de illius subsistentia, et qualitate, certum est, quod quilibet
 21. liber Ecclesia gubernatur cum proprijs, non autem cum alie-
 nis regulis, quod quod ideo Consuetudo rigens in una Ecclesia
 22. ad aliam non extenditur, ut in terminis aduertit Monet. de
 Distrib. par. 2. quest. 12. n. 23. et generaliter est Sept. in l.
 1. C. de emancip. Circa discept. 2. n. 57. Borden. colluct.
 Legat. 30. n. 31. lib. 2. Mart. vot. Pis. 48. n. 3. Leonall.
 Decis. Ferrar. 65. n. 28. et seqq. Bot. post Goss. de manus.
 Decis. 483. n. 2. et coram Durat. Decis. 498. n. 8.

Acta

Morden. Distributionum

Super Compulsoria et Remissoria

Lun. 20. Februarij 1702.

Argumentum

Beneficiatis in participatione Anniversariorum ne-
 queant alterare Fundatoris Leges, et in lucrandis di-
 stributionibus tenentur seruare Consuetudinem ipsorum
 non admittendi ad illarum participationem, nisi calleant

Can.

Cantum Gregorianum, cum sit directa ad maiorem decorem, et Seruitium Ecclesie. Remissionis conceditur data tali qualis relevancia, quem admodum, et compulsoria, probata existentia scripturarum, quod etiam ex Conciliaris ad hunc effectum conceditur.

Summarium

1. Materia semper dicitur propria quod non concernit titulum Beneficij.
2. Concurrente relevancia probationis remissionis conceditur.
3. Et compulsoria similiter.
4. Beneficiatus non potest, quidquam pretendere ultra disposita per Testatorem in eius legibus.
5. Consuetudo circa tempus, et modum Curandi distributio: nes principaliter attenditur.
6. Consuetudo directa ad maiorem decorem, et seruitium Ecclesie, dicitur laudabilis, et rationabilis.
7. Proinde facilius venis admittenda.
8. Pro remissionis obtinenda tali qualis relevancia sufficit, reservata exactiori discussione post factas probationes.
9. Prohibenda compulsoria exuberat, quod ex scripturis compulsandis aliquid relevans etiam per possibile penult.
10. Existencia scripturarum ad effectum huiusmodi satis elicitur ex stylo Capitulorum asserendi simile scripturas.
11. Concessio etiam ex indicijs, et Conciliaris.
12. Vota ad necessitatem promotionis solet remissionis concedere sine retardatione.

Decisio CCXCII.

Quamvis hodie Domini denegaverint Capitulis, et Canonice Ecclesie Cathedralis Melden. Dilatationem super principali Dubio cuius Cause, ut in alia Decisione coram Meo pariformiter edita, annuerunt tamen instantis, per ipsos promissis super concessione remissionis, et compulsoria; Cum namque agatur de materia propria, qualis est semper dicitur, quod non concernit titulum Beneficij, etiam;

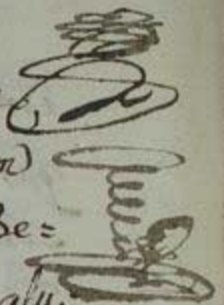
- Spiritualitatem inuoluat iuxta distinctionem Bot. in decis. 115. n. 1, et dec. 159. n. 9. par. 18. Decis. 330. n. 3. par. 16. decis. 66. in princ. et n. 18. par. 17. recent. et coram Emerig Jun. decis. 282. n. 5. et concurrat relevancia probationis de super faciendis, remissionis usque, ac compulsoria denegandi non poterant, ut de remissionis firmat Bot. coram Jan. me. Alex. 8. decis. 24. n. 1, et 2. coram Cels. Decis. 31. n. 1, et in recent. par. 18. decis. 247. n. 2, et in Craeuic. Docimar. 6. Aprilis 1699 §. versamur coram Me. et de compulsoria tradunt Rodulphin. in prag. par. 1. cap. 13. n. 179. Seacc. de iudic. Lib. 2. cap. 11. n. 280. et seqq. Bot. coram Emerig Jan. decis. 1080. n. 1, et in acc. par. 14. Decis. 105. n. 1. Et in Marouic. Subsequentis, 22. Junij 1707 §. Et merito coram Me.

- Et sane relevancia materis articulata ad effectum obtinendi remissionem apparebat ex cuiuslibet et articuli discussionibus; Respectu enim primi, et 2. cum in illis continetur, quod in Ecclesia Illerden. adfunt quamplura anniuersaria, de quibus ex Licentia fundatione laud participare debent Cappellani, Portionarii, ac Beneficiati, nemo non videt quanta, et qualis sit illorum relevancia, Locet enim justificato non erunt amplius dicti Portionarii, et Beneficiati admittendi ad integram participationem Anniuersariorum Massae communis, quemadmodum continentur in alio dubio, sed iuste poterunt ab hisce Anniuersariis excludi, cum fundatorum Leges sint principaliter attendendae, nec quidquam ultra ab ipso dispositum pretendi valeat iuxta Sept. in cap. Decernimus 16. quap. 2. cap. istud ubi gloss. et DD. de Jure patron. Locet. de res benefic. Lib. 1. quap. 32. n. 8. Bot. in acc. par. 5. decis. 89. n. 1. et seqq. et in Augustana Junis. patronatus super ac integratione 6. Februarij 1696 §. Lex vero in fine coram So. me. Visino.

Magis relevans videbatur etiam tertius articulus, quatenus in eo probandum assumitur consuetudo dicere, Redefix non ad:

- Admittendi Cappellanos, Portionarios, et Beneficiatos ad partici-
 pationem Distributionum statim post adeptam possessionem, sed
 solum postquam didicerint cantum Gregorianum; Quod si qui-
 dem iudicatus cum qualitate, quod feratur indistincte quod dicitur
 non erit amplius Admittenda juris Communis dispositio Decretans
 participationem favore dictorum Beneficiatorum statim ad eam
 possessionem, sed servanda erit eadem consuetudo, cum esse circa
 S. tempus, et modum lucrandi Distributione principaliter attenden-
 tur iuxta Sept. in cap. unic. § Statuimus de Jenc. non ac-
 tid. Cost. Oderat. rat. quist. 106. n. 8. ad fin. Card. de Luca
 in addit. ad Sac. Concl. Frid. die. 18. n. 19. Bota in recit. par.
 7. decis. 59. n. 1. et coram Len. decis. 1836. n. 1. in fin. et eo-
 6. ram Americi iun. decis. 182. n. 3. presentim quia cum consue-
 tudo huiusmodi tanquam directa ad maiorem decorem Ecclesie,
 et diuicium seruicium dicatur rationabilij, et laudabilis, et
 D. monet Card. de Luca de benef. die. 140. n. 5. post med. iunior.
 n. 1. in fin. et n. 4. ad med. hinc proinde facilius erit admit-
 tendas, ut aduertit Monet. de distrib. par. 2. quist. 18. sub n.
 54. et firmat Bot. in Terunden. Anniversariorum super
 pactis concordatis pro biennio 1693. et 1694. edita die 15. Junij
 1696. §. at quod attinet in fin. coram B. D. meo de La Tremoille.
 Aliqualem etiam relevantiam habent Quartus, et quintus
 articulus, in quibus preteris refertur, quod Distributione Bene-
 ficiorum non participantium remanent in Massa communi.
 Nam ex facti iudicio probatione demonstrabitur Capitulum
 nullatenus differre Beneficiatis participatione, ut augeant
 Distributiones Canonorum, sed pro maiori Ecclesie seruicio,
 et ad promouendum illius maiorem cultum, cum quo remis-
 8. soria Conessione sufficiat talis qualis relevantia, reser-
 uata illius exaetiori discussione post factas probationes,
 ut aduertit Bota coram Americi iun. d. decis. 182. n.
 4. et in rec. par. 10. decis. 101. n. 43.

Relevantia uero scripturarum, que compulsari ex-
 petuntur, itidem patet, ex quo illas consistunt admodum in

- particularis Foundationum Anniuersariarum extrahendis, & Libris eiusdem Decretis ad effectum arguendi illorum naturam non admittibilem ad communem participationem cum Beneficiatis, verum etiam in partibus Distributionum, quae plures supponuntur factae absque ulla participatione dictorum Beneficiatorum in eisdem Libris pariformiter adnotatis, cum tamen pro Compulsoria exuberet, quod ex scripturis compulsariis aliquis relevans etiam per prohibita valeat resultare ex deactis per Rot. post Cott. deo manus Decis. 343. n. 1. et seq. et coram Imper. iun. Decis. 60. n. 6. Nec probatis existentibus, eorundem Librorum copulatiue in hoc Iudicio acquisita potest in dubium reuocari, quoniam illa ad hunc effectum satis elicitur ex stylo cuiuscumque Capituli a servando dictos Libros ex firmatis in Decis. 60. n. 2. coram Imper. Jun. Quinimo etiam ex iudicijs, et Coniecturis ad sensum Vestri. in prax. Lib. 6. cap. 11. n. 12. in fin. Rot. in Compitellana Dato: Ducalis super remissoria, et Compulsoria 2. Junij 1698. S. famus coram Me.

In hunc autem sensum Domini inclinarunt absque tamen retardatione processus causa; ne sub pretextu faciendi probationes mediante remissoria, et Compulsoria magis differatur Beneficiatis, Cappellanis, et Portionarijs distributionum participatio ipsius omni jure debita; quemadmodum alias ad repellendas protestationes praeticauit Rota, et signanter in Vertlusen. Jurisdictionis super remissoria, et Compulsoria 18. Januarij 1697. S. primo coram B. P. D. meo Gio, in d. Compitellana Parochialis pariter super remissoria, et Compulsoria S. fin. et in Oculana Dotis p. 1. Julij, proxime praeteriti S. 1. coram Me.

Et ita utraque

Finis

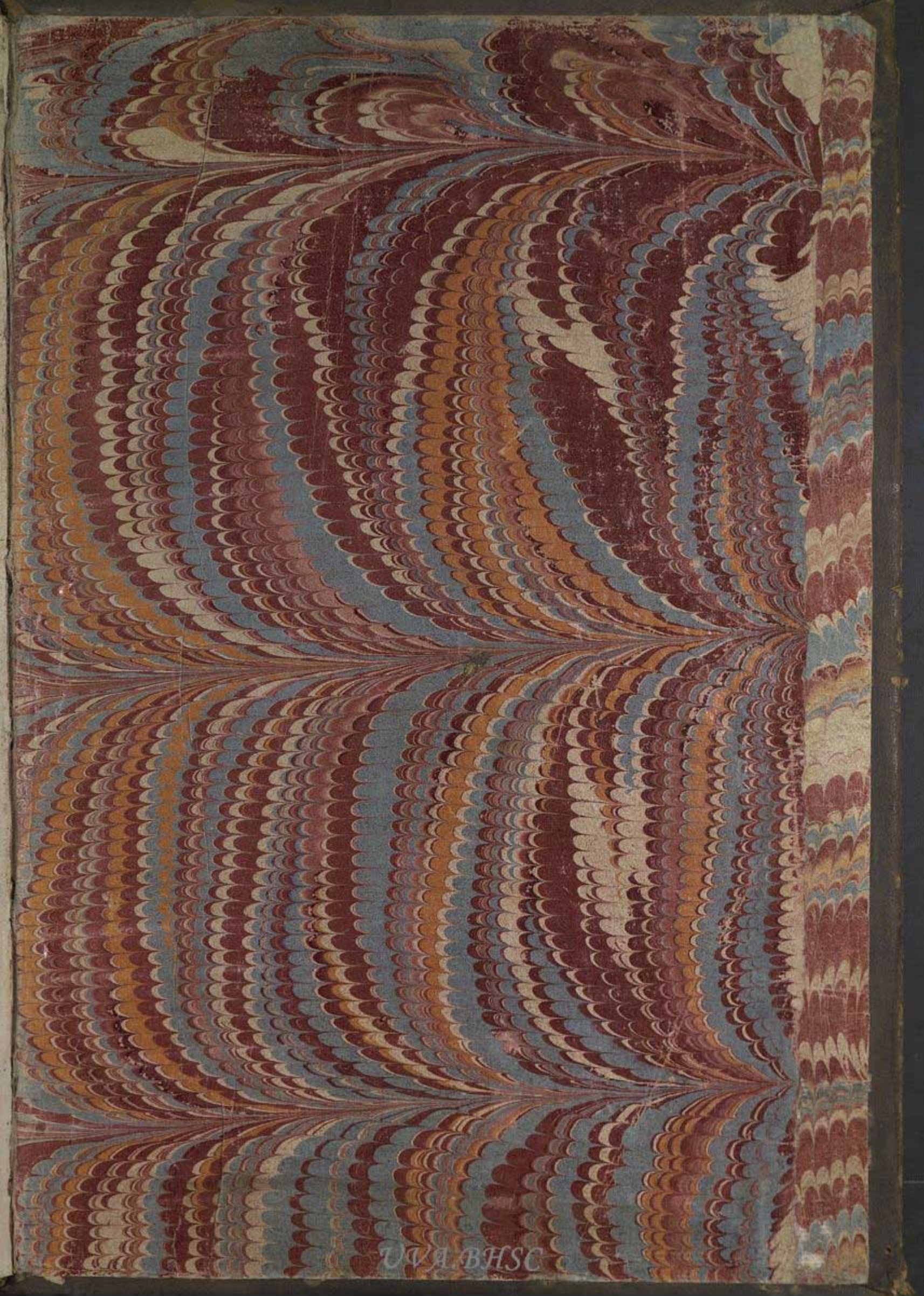

UVA. BHSC

UVA.BHSC

UVA BHSC

UVA. BHSC